

26-6

N. 193

- 1. Summa *de off. n. ff. 1.*
- 2. Compositio *aff. 2.*
- 3. Rescriptis *aff. 2.*
- 4. Consuetudine *aff. c.*
- 5. Estultitiae *pluror. p.*
- 6. Electione *delecti p.ate. aff. b.*
- 7. Translatione *pluror. sui ep. aff. b.*
- 8. Auctoritate *obsequii pallij. b.*
- 9. Supplenda *negligentia pluror. aff. b.*
- 10. Temporibus *ordinationum. et q. l. ordinandor. aff. b.*
- 11. Secundo *in ordine faciendo. a. ff. 10.*
- 12. Ordinatio *ab ep. q. resignatio. episcopatus. a. ff. 10.*
- 13. Etate *et qualitate ordinis p.ferendis. aff. 11.*
- 14. Sacramentone *aff. 11.*
- 15. Sacramentis *nonsterandis. aff. 12.*
- 16. filius *p. bitor. ordinandis. vel non. aff. 12. a.*
- 17. Sacerdotis *nonordinandis. et eorum manumissionem. a. ff. 13. a.*
- 18. Obligatus *ad rationem ordinandis. vel non. aff. 13. b.*
- 19. Corpore *viribus. a. ff. 13. b.*
- 20. Bigamis *nonordinandis. 13. d.*
- 21. Clericis *peregrinis. a. ff. 14.*
- 22. Officia *Archidiaconij. 14.*
 - 23. Archipresbiterij. 15.
 - 24. Pongery. 16.
 - 25. Sacriste. 17.
 - 26. Custodis. 18.
 - 27. Vicary. 19.
 - 28. et potestate *judicis delegati. aff. 19.*
- 29. Legati *a. ff. 19.*
- 30. Judicis *ordinarij. aff. 19. sub se. q. l. ca. 20. q. quidē. 21. ca. ff. 20. ca. vacat. i. castro. l. 1. q. 1.*
- 31. Judicis *a. ff. 20.*
- 32. Judicis *a. ff. 20.*

- 33. Majoritate *et obedientia. 20.*
- 34. Tregua *et pace. 21.*
- 35. Pactis. 21.
- 36. Transactionibus. 22.
- 37. Postulando. 22.
- 38. Procuratoribus. 23.
- 39. Syndico.
- 40. his. *que vi metus sue causa sunt. aff. 24.*
- 41. In *integritate restitutione. aff. 24.*
- 42. Alienatione *judicij mutandi. ca. facta. a. ff. 25.*

43. Arbitris.

12. ff. de *curatoribus. curatoribus p. q. suo. m. 23.*

55 3^a

de

- de iur. a ff. 27.
- pro captivis 28.
- Libelli oblatione 29.
- Quibus personis ibi.
- Litis contestatione 30.
- Ut lite non contestata non prestat ad testium receptionem
vel ad sententias diffinitivam a ff. 30
- Juramento calumnie 30.
- Dilationibus a ff. 31
- ff. de iur. ibi
- ordine cognoscendi ibi.
- Pluspetitionibus 32
- Causa possessionis a ff. 32
- Restitutione spoliatorum 32.
- dolo et communi a ff. 32
- eo qui mittitur in possessionem cum rei suade 34.
- Ut lite pendente nichil pronuncietur ibi
- Sequestratione possessionum et fructuum ibi
- Confessio ibi
- Probationibus ibi
- Testibus et attestacionibus a ff. 37.
- Testibus cogendis vel non a ff. 40.
- fide instrumentorum ibi
- Presumptionibus a ff. 41
- Juramento 42.
- Exceptionibus a ff. 44.
- Prescriptionibus a ff. 46
- Sententia a re iudicata 47.
- Appellationibus recusacionibus relationibus 49.
- Relegacionibus a ff. 49.
- Confirmatione vtili vel inutili a ff. 49.

20 fms t. 1. 2. li. no. 20

- De Vita et honestate clericorum. a ff. 94. 2.
- Cohabitatione clericorum & mulierum. 95
- Clericorum conjugia. ibi
- Clericorum non residentibus in curia vel ibi. 97
- Prebendis & dignitatibus. a ff. 98.
- Clerico egrotante vel debilitato. a ff. 61
- Institutionibus. a ff. 61.
- Concessione prebende vel ecclesie inducentis. a ff. 62.
- Ne sede vacante. aliquid innovetur. 63
- his que sunt a pluro sine consensu capituli. 63.
- his que sunt a maiori parte capituli. 64.
- Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. 64.
- Rebus ecclesie alienandis vel non. a ff. 64.
- Precariis. 64.
- Commodato. 66.
- Deposito. ibi.
- Emptione et venditione. ibi.
- Locato et conducto. a ff. 67.
- Re permutante. a ff. 67.
- Fidei iudicibus. ibi.
- Pignori et aliis cautionibus. 68.
- Fidei iuramentis. ibi.
- Solutionibus. ibi.
- Donationibus. a ff. 69.
- Pecunia clericorum. ibi.
- Testamentis et ultimis voluntatibus. a ff. 70.
- Successionibus ab intestato. 71.
- Sepulturis. ibi. l.
- Parochiis & aliis parochianis. 72.
- Decimis & precariis et oblationibus. 72.
- Regularibus & aliis ad Religionem. 72.
- Confessione conjugatorum. a ff. 74.
- Confessione infidelium. 76.
- Doto et voti redemptione. ibi.
- Statu monachorum et chanochorum regularium. a ff. 77.
- Capitulis monachorum et aliorum religiosorum. 78.
- Jure patronatus. a ff. 79.
- Censibus et exactionibus et precationibus. a ff. 81.
- Consecratione ecclesie vel altaris. a ff. 83.
- Celebratione missarum et sacramento eucharistie & divinis officijs. a ff. 83.
- Baptismo et eius effectu. a ff. 84.
- Presbitero non baptizato. a ff. 84.
- Custodia eucharistie & chrismatum et aliorum sacramentorum. a ff. 84.
- Reliquiis & veneratione sanctorum. a ff. 84.
- Observatione ieiuniorum. ibi.
- Purificatione post partum. ibi.
- Ecclesiis edificandis vel reparandis. ibi.
- Immunitate ecclesiarum. cimiteriorum et rerum ad eas pertinentium. 86.
- Ne clerici vel monachi secularibus negotiis se immisceant. a ff. 86.

- Q. si. t. de seu. vrbra. sine vllia. nã. 21.
- Sponsalibus & matrimonij a ff. 27.
- Desponsatione impubere .89.
- Claustrum desponsatione .90.
- De sponsa puella a ff. 91.
- Conditio in leg. apposita i desponsatione vel in alijs contractibus .1 ff. 91.
- Qui clerici vel uouentes matrimonij coherere possunt .291.
- Eo q. duxit i matrimonij. quã polluit p. adultij .92.
- Coniugio leprosoze a ff. 93.
- Coniugio seruoze .161.
- Ignatis ex libero uentre .161.
- Cognatione spirituali .92.
- Cognatione Legalij .161.
- Eo qui cognouit consanguineaz uxoris sue. ul. spoz. 291. 92.
- Consanguinitate & affinitate. a ff. 94.
- Frigiditas & maleficiatis et impotencia coeundi .96.
- Matrimonio coeudo cont. iudicij eclesie .96.
- Qui filij sint Legitimi. a ff. 97.
- Qui oratio accusare possunt. vel de illud testificari. 98.
- Diuorcij a ff. 98.
- Donationibus int. viru & uxore. et dote post diuorcij restituenda. a ff. 99.
- Secundis nuptijs. a ff. 100. in co. 2.

2° fms. t. 7. q. li. nro. 21.

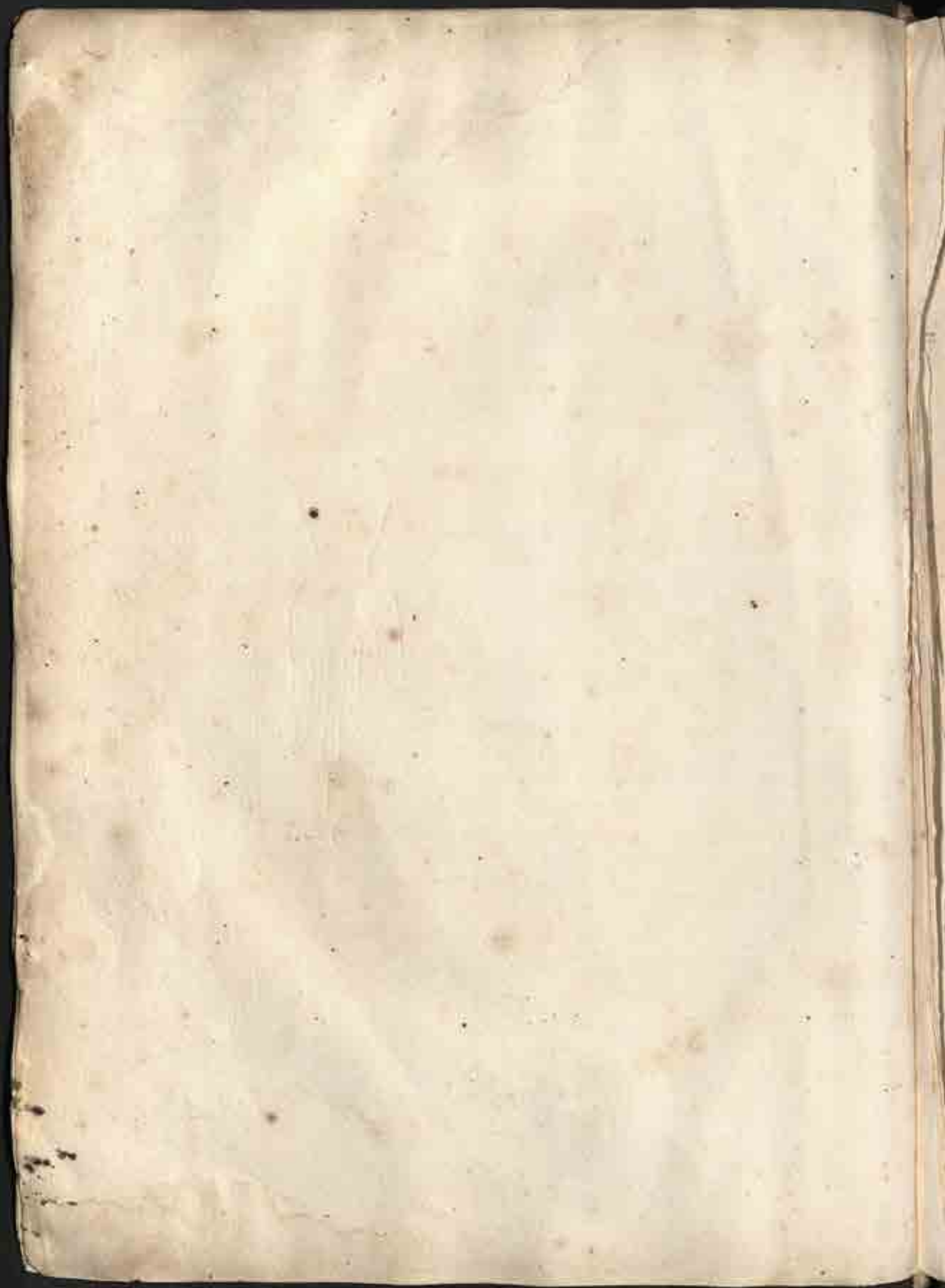
- q. li. de alijis ultim. h. s. Rubrica. n. 21
- De . Accusationibz / Inquisitionibz / et denuntiationibz a ff. 100.
- Calūmatoriibz . aff. 103.
 - Simonia. et ne aliqd p spiritualibz exagat^r vel pmittat. a ff. 103.
 - Ne plati vires suas vel ecclesias sub annuo censu cōcedant. 105.
 - Oratores et ne aliqd exagat^r p licentia docendi . 107.
 - Judais & saracenis et eoz seruis. . 107.
 - Hereticas. a ff. 108.
 - Scismaticas . 110.
 - Apostatibz et recedantibz bapuzma. a ff. 110.
 - his qui filios occiderunt. . 111.
 - Infantibz et languidis expositis . 111.
 - De homicidio voluntario. ve casuali. a ff. 111.
 - Tormentis a ff. 112.
 - Clericis pugnantibz in duello . 112.
 - Sagittariis . 112.
 - Adulteris & stupro. . 112.
 - Raptoribz pconditiis / et viatoribz ecciaz a ff. 113.
 - Furtis a ff. 113.
 - Viris . 113.
 - Compere falsi a ff. 114.
 - Sorilegis . 114.
 - Collusione a ff. 115.
 - Delictis puerorū . 115.
 - Clerico venatore. ibidē.
 - Clerico percussore. ibi.
 - Maldicis. a ff. 117.
 - Clerico excoicato / deposito / vel pūdicato / ministrante a ff. 117.
 - Clerico non ordinato ministrante. ibidē.
 - Clerico p saltū promotō. a ff. 117.
 - Co. qui ordinē suū sine accepto a ff. 118.
 - Excessibz platorū et subditorū . a ff. 118.
 - Noni operis nūmatione a ff. 119.
 - Privilegiis & excessibz privilegatorū. ibidē.
 - Purgatione canonica. a ff. 121.
 - Purgatione vulgarī . 122. d. f.
 - Injuris & dāno dato. a ff. 123.
 - Peris. a ff. 123.
 - Remissionibz et remissionibz a ff. 124. c.
 - Sententia excoicationis. aff. 124.
 - Verborū significatione. aff. 128.
 - Regulis juris. aff. 130.

2^a fistula q. n. 21.

Deo. grās.

[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the leaf. The text is too light to transcribe accurately.]

55-3^a

Incipiunt casus breues quoniam
librorum decretalium cum
notabilibus. Incipit de
summa trinitate.

Firmiter credimus.
non summatur. sic
tamen diffinitur. fi
des est omnium bonorum spiritalium
fundamentum. est autem
fides per quam anima uiuifi
catur per gratiam. ipsa est per
quam ad deum acceditur. ipsa
est per quam anima deo des
ponatur. ipsa est per quam
homines in dei filios adoptan
tur. ipsa est denique per quam
homines eterne vite braui
um consequuntur.

d Amamus. c. b. quoniam
errauerit dum tamen
correctio ecclesie se supponat
et confiteatur se tenere illam
fidem quam romana ecclesia te
net non est hereticus repu
tandus. Nota quod licet ali
quis aberret in fide si tamen est
paratus corrigi non est he
reticus censendus.

De constitutionibus.

e Anonum. c. b. constitui
ones canonum ab omnibus

sunt obseruande. Nota quod
in iudiciis nemo suo seculo du
ci debet.

Cognoscentes. c. b. consti
tutio futura respicit et non
preterita. Nota rursus re quod cul
pa caret et cet. Nota quod le
ges dant formam futuris
negociis.

Trallato. c. b. quod de v.
no conexorum statuitur ad
alterum conexorum extenditur.

Nam. c. b. consto certum
quod prohibens omnia prohibet
que sequuntur ex illo.

Ne inuitaris. c. b. consto
nes canonum singularibus op
inionibus sunt preferende.

Cum omnes. c. b. consto ca
pituli que non est cons omni
bus et per quam tollitur eccle
siae consuetudo antiqua non va
let. Nota quod si fuerit consu
etudo quod omnes canonici ec
clesie haberent prebendas et mu
tata est. debet ad statum pri
mum reformari. Vel sum
matur sic capitulum sine episcopo non
potest facere constitucionem
super his que pertinent ad episcopum

Que in ecclesiarum. c. b. co
stitutio facta per laicos ec
clesiam non astringit.

Cum accessissent. c. b. digni

tas sublata de ecclā per sta-
tutum capituli cōfirmatū
a papa nō cēsetur vacare ni-
si postea statutū illud p cō-
trariū actū fuerit reuocatū

Cū martinus. c. b. si capi-
tulum cōtra statutū de cer-
to numero canonicorū aliqz
recipiat ultra numerū de su-
per crescentibus fructibz p
uidere ei tenetur.

Ecclā scē marie. c. b. cau-
se ecclārum per cōstitutio-
nes laicorū diffiniri debēt

Ex litteris. vbi pro cōtu-
matia statuitur certa pena
non intelligitur perpetua sz
temporalis.

Ex pte. c. b. non v3 statu-
tū per quod diuinus cultus
sine cā diminuitur. etiam si
per papam in forma cōfu-
erit confirmatum.

Qm̄ cōstō. c. b. cōstō
respicit futura et non prete-
rita nisi de p̄teritis in ea ex-
presse caueatur. Nota qz
cōstō pape generalis ē et ōs
ligat cum sit iudex omnū.

Item qui ius cōstituit il-
lud d3 declarare. Itē cōstō
apta et clara esse debet.

De rescriptis.

ficut romana. c. b. p̄-
uigio generali scdm̄
ius cōe obtempo obstat re-
scriptum spāle etiam nō fa-
ciens mētionē de eo. Nota
qz spāle mādātū derogat ge-
nerale. et ce. lo. an.

Ex parte. c. b. rescriptuz
cause cognitōem phibēs ni-
hil valet. Nota qz p̄iuriū
repellit ab obtento b̄nificio

Item renūciatō priuat ali-
quem iure suo.

Ceterū. si in scdō rescripto
de primo rescripto aduerfa-
ri eiusdē cause non fiat mē-
sio v3 primum et si primum
fuit cōi cōsensu partiū ob-
tēptum non val3 scdm̄ hoc
tacito impetratum.

Nota qz periurus ab eccā
remouetur. Nota qz res-
criptum potius consideran-
dum est valere scdm̄ rei ve-
ritatem quā scdm̄ ordinem
scripture. Nota qz littere
posteriores debēt facere mē-
sionem primarum alias pri-
ores non reuocantur.

Inter cetera. c. b. ex disiū-
tiue narratis in rescriptis
sufficit impetrāti alterū p-
bare. Nota qz de omnibz
est reddenda ratio.

Si q̄n. c. b. is ad quem re-
scriptum dirigitur illi pere-
debet. vel iustā causam ostē-
dere q̄re nō potuit parere.

Cū ordinē. c. b. cisterciēn
per rescriptū in quo non fit
mensio de ordine suo conue-
niri non possunt. Jo. an.

Eā te. si vacāte sede papa
scribit capitulo vt prebendā
alicui cōferat ibi epus crea-
tus mādatū adimplere tñtur.

Ad aures. c. b. Nō v3 res-
criptum ad bñficiū impe-
tratum in quo tacetur dig-
nitas impetrantis.

Si autē. c. b. Exipit reus
cōtra rescriptū q̄ de suo mē-
sionē non facit nisi dolo vel
negligentia post posuerit v-
ti eo. Jo. an.

Ad hoc. c. b. Nō v3 rescrip-
tū per quod incerti iudices
dātur vel p̄ quod futura ne-
gocia cōmittūtur. Nota
q̄ iudex debet esse certus. et
nota q̄ ōnia negocia alicui
delegato cōcti non debent
quia per hoc tollitur ordina-
ria iuridictio.

Ad audientia. c. b. Falsa la-
tinitas viciat pape rescriptū

Nota quod in litteris pa-
pe non d3 esse flā latinitas.

Ex parte. c. b. Nō pōt cō-
tra scdm̄ rescriptuz opponi
taciturnitas primi q̄ impe-
trauit appellās de sua appel-
latōe mensione non facta.

Sileitatus. c. b. Clausula
si non poteritis est ad iuris
et facti impotentiā referen-
da. Nota q̄ seruus et infā-
mis non pōt esse iudex. infā-
mis tñ pōt eē arbiter. Jo. ā.

Pastoralis. c. b. In q̄stione
rescriptorum recurritur ad
arbitros si iudices se adiucē
nō concordāt hoc primo.

Per generalē clausulā posi-
tam in rescripto an̄ expressi-
onem rerū vel psonarū dele-
gatus in eis iurisditōem nō
exercet. v3 etiā rescriptum
spā e quod an̄ expressionem
cōueniēdus p̄ generalē clau-
sulam eo tacito impetrauit

Vel sic prime littere reuo-
cātur per scdās et etiā spāle
derogat generali. Nota
q̄ iudex hēt iurisditōem sed
illam exercere non potest.

Sedes apostolica. c. b. Nō
cōprehēduntur sub clā gen-
rali maiores vel maiora ne-
gocia q̄ in lrā exprimātur.

Ex tenore. c. b. Qui con-
tra vnū sup eodē impetrat

ad diuersos diuersa rescrip-
ta et eis vtitur p̄dit como-
dum vtriusq̄.

Cum adeo. c. b. Nō v̄z re-
scriptū impetratum ad b̄n-
ficiū obtinendum de b̄nfi-
cio impetrātis non faciens
mentionem.

Causamq̄. c. b. Plus sta-
tur iuris ordini q̄ rescripti.

Nota q̄ forma verborū
non semp̄ est sequēda et hoc
si esset contra ius cōmune.

Cōstitutus. Nō v̄z rescrip-
tum executoriū sup̄ cano-
nicatu et prebenda ecclē ultra
numerū impetratū non sc̄ā
mentionem de numero per pri-
us iurato.

Sup litteris. c. b. Qui per
maliciā tacet verum¹ vel ex-
primit falsum² in rescripto
caret impetratis. Idem in eo
qui facit ex simplicitate³ vel
ignorātia⁴ si eo quod tacuit
expresso vel sc̄ō quod expres-
sit tacito⁵ litteras non hūis̄.
Si vero lr̄as in forma cōi ha-
buisse iudex sc̄m̄ formam
iuris p̄cedet. Nota q̄ qui
fraudē allegat⁶ fraudē p̄ba-
re tenetur. Item que sim-
plicitate fiūt⁷ imputantur.
Item illud solum reuoca-

tur q̄ ē illegitime factum.

Edoceri. c. b. In causa mo-
nasterii cōuenitur abbas p̄
rescriptum in quo nulla sit
mensio de cōuentu nec per
hoc appellare pōt nisi esset
cā cōuentus cō disticta.

Cum dilecta. c. b. Procef-
sus sc̄s per lr̄as sub r̄ctici-
as irritatur et sc̄s contra
formam mādātū irritus nū-
ciatur. Nota q̄ forma mā-
dati diligētissime seruāda ē.

Item que primo mādātū
expediēda sunt primo sc̄m̄
formā mādātū. lo. an.

Pleriq̄. c. b. V̄z sc̄m̄ res-
criptum lz non faciat menti-
onem de primo quo vti no-
luit impetrās infra ānū. lo.

Cū contingat. c. b. Hec
decre. instruit ordinariū qd
facere debeat cū a diuersis
delegatis recipit mandata
contraria. lo. an.

Olim ex litteris. c. b. Cū
in rescripto plura narrātū
varios effcūs opancia non
sufficit alterum cōprobari
ad vtrumq̄ effectum.

Dilectus filius. c. b. Rescrip-
tum impetratū sup̄ restitu-
tōne b̄nificii non valz si de cā
amotōis et excōicatiōis im-

petratis n̄ faciat mētionē.

Potulisti. c. b. Non valz
rescriptum ad bñficiū im
petratum in quo impetrās
tacuit vicariam perpetuā
q̄ hēbat vel sic n̄ cōtur ep̄o p
uidere hñti vicariā ppetuā
vel sufficiens patrimonium
Jo. an. Nota q̄ sp̄ est faciē
da mētio de priori bñficiō
aliter non valent littere.

Nonnulli. c. b. Nemo co
gitur plrās apostolicas ex
tra suā diocesim ultra duas
diētas in iudicio respōdere.

Nota q̄ in iure suo nulli ē
facienda iniuria. Item lit
tere sine mālato impetrato
non valent.

Dei etus filius. c. b. Qñ
agitur a ctōe reali cōputan
tur diēte a fine diocesis vbi
est res sita et de meritis ap
pellationis non iudex a quo
sed ad quē cognoscere debz.

Capitulū scē crucis. c. b.
Si plures impetrant in eadē
ecclā stamus date lrāuz vt
primo impetrās pferatur et
solus a lmittatur. Nota q̄
qui primo mādaturz aposto
licum impetrat sup optinē
do ille dz bñficiū obtinere
sicut seruat in litteris sup

cōtrouerſis impetratis.

Ad audientiam. c. b. Sola
receptio anue pensionis au
toritate dñi pape lrārū scā
impedit lrām ad bñficiū
impetrari.

In nrā. c. b. Qui plures lrās
ad bñficia impetrat altera
potest vti. lo. an.

Ex pte. c. b. Non v3 res
criptum q̄ pcurator reuo
catus et de hoc certificatus
extra iudiciū impetrat.
Si vero in iudicio impetra
uit v3 si iudex et aduersarij
reuocatōem ignorabāt. lo.

Significante. c. b. Per re
scriptum impetratū cōtra
hominē certe diocesis homo
eiusdē nominis alterius dio
cesis cōueniri nō dz. lo. an.

Nota q̄ significatio vni
nominis nō extēditur ad ali
ud. Item error nominis vt
ciat rescriptum. lo. an.

Radulphus. c. b. Per res
criptum impetratū contra
diocesanos ciuitatēces con
ueniri n̄ pñt nisi fecerit mē
tionem de ciuitate. Nota
q̄ appellatōe ciuitatis dioc.
non continetur.

Significatit. c. b. Si cōue
niendus per clausulā quida3

alii re integra moritur suc-
cessor pillud rescriptuz non
poterit cōueniri.

Ex insinuatōe. c. b. Eius
non valent lrē executorie fa-
cientes de monitoris mēso
nem vbi nulle monitorie p-
cesserunt.

Mādatur. c. b. Qui vni
de mādato pape puidit per
lrās eiusdem nō cogitur alii
puidere. Nota q̄ papa p
suas lrās n̄ intendit aliquos
grauare sup receptōe pluri
ū nisi in litteris hoc dicatur

Litteris apostolicis. c. b.
ecclā in q̄ primo papa dedit
monitorias. scdūs papa exe-
cutorias. per primū non per
scdm̄ censetur fore grauata.
Nota q̄ predecessoruz
debemus prosequi factum.

Abbatē. c. b. Diocesanus
cui scribitur vt in sua dioce-
si nisi pro alio scriptū sit. p-
uideat vel faciat puideri. n̄
poterit id exequi circa bñfi-
cia abbatis per aliud rescrip-
tum iam grauatur. Nota
q̄ illi qui presentauit litte-
ras primo: d̄z primo puidere
nec pōt compelli vt alii p
uideat p alias lrās vt p̄z hic.

Ab excōito. c. b. Per res-

criptuz directū excōicatori
vt excōicatū absoluat. si cō-
tra consilium excōitauerit
eundem non datur ei cogni-
tio. Nota q̄ qui cōtra cō-
silium excōicatur sine diffi-
cultate d̄z absolui. Item ne-
mo tātur siue d̄z factū suū
pprium ignorare. Itē nul-
la cā et mins iusta eqpollēt.

Si preponente. c. b. Qui
fraudulāter dicit se non ha-
bere bñficiū cū hēat me-
dicū n̄ valēt lrē sic obtēt e. io.

Quia nonnulli. c. b. Sep-
tem fraudis spēs hic ponun-
tur. quarū tres cōmittūtur
in impetrando. et q̄tuor in
abutendo litteris impetra-
tis. pena vero cōs est omni-
bus videlz amissio lrāruz et
condēpnatio expensarum.

De consuetudine.

c onsuētud nes. c. b. Cō-
suetudo onerosa ec-
clesie n̄ hēt roboris firmi-
tem. Nota q̄ cōsuetudo
que dānosa est ecclesie stare
non potest. b. dicit.

Ex litteris. c. b. Valz con-
suetudo scdm̄ q̄ sine solēni-
tate legali res laicorum ad

ecclesias cōferuntur. No-
ta cōsuetudineꝝ eē seruādā
in donatōibus inter viuos
vel in vltima voluntate fac-
tis locis religiosis.

Ad audientiā. c. b. Nō vꝝ
cōsuetudo vt in causis ecclā
rum dēm populi habeatur
pro sententiā.

Quāto. c. b. Ratiōe cōsu-
etudinis crismare nequeūt
in frontibus presbiteri bap-
tismatis nisi sint episcopi vel
archiepiscopi.

Cum inter nos. c. b. Non
valet consuetudo p quā ec-
clesiastica correctio enerua-
tur. Nota cōsuetudinem
non valere que cōtra statū
est et disciplinam ecclē. lo.

Cum oīz. c. b. Noua dig-
nitas regi dꝝ scdm cōsuetu-
dinem vicinarū dignitatū
dum tñ per hoc preiudiciū
nulli fiat. Nota q̄ noua dig-
nitas sine lñia cōstitui non
potest. Item in preiudicium
altarū dignitatū noua dig-
nitas institui nō pōt nec dꝝ.

Cum venerabilis. c. b. Nō
valz cōsuetudo p quā prela-
tus sine superioris sui licentiā
pōt dimittere prelaturam.

Nota q̄ cōsuetudo q̄ cō-

tra canones obtēta ē n̄ valz

Cum dilectus. c. b. valet
cōsuetudo prescripta p quā
vna ecclā de collegio altero
sibi prelatū tētur eligere.

Cum cōsuetudinis. c. b.
Caplm sine episcopo vel sū
consensu ep̄i cōsuetudines
vel cōstitutiōes ecclē immu-
tare non pōt. Nota q̄ oīa
facienda sunt in ecclā de cō-
sensu ep̄i et canonicorū nisi
cōsuetudo sit in contrariū.

Ex parte. c. b. Non valet
consuetudo per quā quis in-
ducitur ad peccandū. vel ad
ppria bona dissipandū. lo.

Nota q̄ turpes consuetu-
dines seruari non debent.

Cum tanto. c. b. consue-
tudo non derogat iuri diui-
no vel naturali cuius trans-
gressio inducit peccatū. nec
etiā iuri positiuo nisi sit rōa-
bilis et p̄scripta. Nota q̄
cōtra ius naturale nulla cō-
suetudo valz. Item contra
ius positiuū p̄ualz consuetu-
do rōabilis et prescripta. lo.

D: postulatione.

a D: hoc. c. b. Impossi-
bilis est qui violat in

terdictum. Nota ea q̄ pu-
blice fiunt nulli lz ignorare.

Item qui non seruat inter-
dictuz ineligibilis efficitur.

Item quod metropolis ec-
clā seruat. ecclē suffragua-
nee debent seruare.

Gratum. c. b. Qui postu-
latōem cassatā renouat pos-
tulandi eximitur p̄tate.

Nota q̄ q̄ prauū indignū
eligit vel postulat: amittit
p̄tate eligēdi. et p̄tās ad ali-
os lz pauciores deuoluitur.

Bone memorie. c. b. pos-
tulatio per quā priuata uti-
litas. vel minor p̄fertur cōi-
vel que fit a minori p̄te q̄ a
tercia p̄te admitti non d̄z.

Nota q̄ iudex p̄t̄ e supple-
re de iure et de facto q̄ ad-
uocati dimittūt. Item cōis
utilitas d̄z p̄ferri priuate.

Bone memorie. c. b. Ep̄s
in archiep̄m postulatur. et
ex quo postulatio est pape
presentata sine eius litentia
resilire non licet. lo. an.

Postulatōem. c. b. Postu-
latō ex grā pendet. lo. an.
vel sic per postulatiōem ius
non acquiritur postulato.

Et si. c. b. Ep̄us postq̄ est
ecclē sue ligatus: postulādo

est et nō eligēdo. vel sic ep̄s
nō pōt eligi sed postulari.

De electione.

n Vllus. c. b. Cōgrega-
tio sibi d̄z eligere pre-
latum alioq̄ repellendus ē
electus. Nota q̄ de iure cōi
ad collegium pertinet elec-
tio prelati.

Osuis. c. b. pplūs nō pōt
sibi episcopum eligere vel
alicuius ecclē prelatū. No-
ta laicos in electōibus repel-
landos.

Postq̄. c. b. Cessante im-
pedim̄to electō cōfirmatur

Significasti. c. b. Electo
in archiep̄m sedes aposto-
lica non tradit palliū nisi pri-
us prestet fidelitatis et obe-
dientie iuram̄tum. lo. an.

Quod diligētia. c. b. Qui
fuit scismaticus sine dispen-
satōe promoueri non debz.

Licet. c. b. Non est aliq̄s
assumēdus in papā nisi due
ptes cardinaliū cōsenserint.

Cū in cunctis. Qui et q̄-
les ad episcopatū et inferio-
res dignitates debeāt pro-
moueri. et penā cōtrafaciē-
tes hic hētur. Nota q̄ tria.

requiruntur in eis qui ad sacros ordines promouentur. scilicet etas. morum grauitas. et scientia litterarum.

Cumque. c. b. copromittentes tenentur recipere electum a copromissariis dummodo sit idoneus. Nota quod potestas eligendi potest alteri proinde idonee conferri. ita quod teneatur illum recipere qui electus fuerit.

Noti quoque. c. b. Electus ante confirmationem beneficia conferre vel amministrare non potest.

Cōsiderauimus. c. b. Electio facta post appellacionem et contra priuilegia ecclesie vel facta prima non cassata non tenet. lo. an.

Suffraganeis. c. b. Metropolitanus confirmatus mandat suum suffraganeum consecrari.

Super eo. c. b. cassata electione non propter viciū persone sed forme cassatus iterum poterit eligi si non intercesserit simonia.

Cum monasterium. c. b. monachus unus monasterii in alio monasterio abbas eligi potest.

Cum terra. c. b. Non valde consue. per quam collegium tenetur sibi prelatum eligere ad al-

terius voluntate. Nota quod ius eligendi in collegiata ecclesia pertinet ad ipsum collegium. Item consuetudo contra libertatem ecclesie extirpanda est.

Transmissa. c. b. Electus confirmatus potest ea que sunt iurisdictionis non ea que sunt ordinis exercere. lo.

Cum inter. c. b. Qui renunciauit electio de se facta appellare non potest ne alius eligatur. sed dicitur quod electio a suspensis facta non tenet. lo.

Qualiter. c. b. Si electus non habet sufficientem scienciam vel ante confirmationem amministrat cassabitur eius electio.

Nota quod nullus debet administrare ante confirmationem habitam. Item cassato principali et omnia accessoria cassata intelliguntur.

Cum inter. c. b. Qui vocatur ad electionem non vocandum illum expectare tenentur nisi a papa fuerint super hoc absoluti. vel periculum sit in mora.

Nota quod illi canonici qui non sunt multum remoti qui sciunt mortem sui prelati non tenentur euocari. quia etiam tenentur venire ad suam ecclesiam ordinandam. Nota quod mora

in electōibus est dānosa.

Cum nobis cā. c. b. Dicit primo q̄ nō inspiciamus an post appellatiōem sed an cōtra ipsam electio fuerit celebrata. Scdō dicit q̄ si vocati ad electiōem venire cōtēp nunt penes vocantes remanet ius eligēdi. Tercio q̄ ad officium cōfirmatoris p̄tinet inquirere de p̄sona electi etiam nemine opponēte.

Innotuit. Illegitime natus postulari pōt sed non eligi. et si eligitur electiō est nulla ipso iure.

Cum inter. c. b. electus a maiori pte capituli si sit ydoneus et cōsentit vel voluerit cōsentire refutari n̄ pōt. 10.

Dudum. Electus a maiori pte capituli si tēpore electiōis erat ydoneus cōfirmatur. Si vero tunc erat indignus et fuerit sciēter electus indignus electio scā de digno l3 a minori parte fuerit celebrata confirmatur.

Bone memorie. c. b. Qui sine l̄nia pape recipiunt ad administratiōez ep̄m postulatū ipso iure p̄tatem eligēdi admittunt. et trāsit ad alios l3 numero pauciores.

Nota q̄ ep̄o q̄ sine l̄nia pape trāsit ad aliaz ecclām ipso iure p̄dit illā et p̄p̄iam.

Querelam. Sufficit electo p̄bare q̄ eligētes tēpore electionis ius eligēdi possidebant. lo. an.

Cum veritoñ. c. b. eligentes scienter indignū priuati sunt p̄tate eligēdi in ipsa electione sed non in alia q̄ postea fuerit faciēda.

Per inquisitiōem. c. b. eligens scienter indignū et p̄pter hoc suspensus triennio a b̄nificiis illius ecclē durante triēnio in eadem ecclā ad aliquam dignitatē eligi n̄ pōt.

Cum cām. c. b. Si non p̄fessus eligatur ad regimen ecclesie regularis cassabitur electio. lo. Nota q̄ non d̄z cōsiderari quid fiat sed quid sit faciendū. quia in hoc consuetudo non excusat.

Quod sicut. c. b. Simplex nominatiō vel appositō eius cuius non interest electiōez faciendū impedire n̄ pōt que si fiat contēpto eo qui vocari debebat nisi postea ratam habeat eo petēte cassabitur. hoc quo ad primaz partez rubice. Ep̄iscopus in

missa qua cōsecratur vel archiepiscopus an receptum pallii ordinis cōferre non dicitur hoc quo ad sedam partem. finis capituli non facit ad rubricam Vltimus. §. dicit quod ab electione quis non repellitur eo quod rem ecclesie vendidit dum tamen consensus cleri et populi intercesserit et ecclesia in deponis seruetur.

Auditis. Electio facta per minorem partem capituli non tunc nec potest ratificari per sequentem consensus. Nota quod electio que nulla est ex post facto non coualescit.

In causis de cas data commissariis de eligendo re non integra postquam habuerint de eligendo tractatum remoueri non potest.

Cum ecclesia c. b. Potest de consuetudine electio canonico-rum ad solum capitulum pertinere.

Cum dilecti. Electus ab illis quibus data est potestas eligendi non potest sine causa rationabili recusari. Nota quod ea que per subreptionem fiunt cassari debent.

Cum in iure. Si ex septem commissariis tres quartum eligant et ille consentit et est y-

donec confirmabitur electio Venerabilem. Electus in imperatorem a maiori parte illorum ad quos spectat electio si fuerit idoneus per papam confirmabitur.

Coram dilecto. De puincia sunt vocandi absentes ad electionem faciendam.

Bone memorie. Cassatur electio maioris partis minore concepta non tamen propter hoc deuoluitur potestas eligendi ad minorem. Nota quod sedam electio non est facienda. prima non cassata.

Cum ad nostram. c. b. Clericus secularis ad prelatum ecclesie regularis eligi non potest. lo. a.

Illam cotidianam. c. b. Electio alias canonica confirmatur licet quia eligenti essent a minori excoicatione ligati. lo.

Officii. c. b. in abbate non potest eligi qui non est instructus in regula monachali.

Scriptum. c. b. Si postulatio simul cum electione concurrat. et numerus canonicorum est duplo maior et postulatus sit dignus admittitur postulatio et reprobat electio. Si vero postulatus est indignus et maior pars postulantium hoc ignora-

uit. postulatio et electio re-
pellatur. Si aut hoc sciebāt
et electus est idoneus. cōfir-
mabitur eius electō. idē erit
si numerus postulantiū nō
est duplo maior. q̄ a tūc v3
electō et reprobatur postu-
latio hoc dicit.

Ne p defectu. c. b. Si illi ad
quos spectat negligūt elige-
re prelatum cathedralis vel
regularis ecclē infra tres m̄
ses p̄ximus superior ecclesiaz
ordinabit. q̄ si infra alios tres
menses nō fecerit canonice
punitur. Vel sic si electores
per tres mēses non eligant
cessante impedimō ad sup-
orez p̄ximū ius deuoluitur
eligendi. Nota q̄ p̄ negli-
gētā amittit q̄s ius eligēdi.

Quia ppter. c. b. Statu-
it consiliū formas electōnū
scdm̄ quas p̄videri debet ec-
clesiis viduatis. lo. an.

Quisquis. c. b. Eligentes
per selāris ptātis abusu3 ab
officio triēnio p̄uentur. et
tunc sunt eligendi ptāte pri-
uati. Electus cōsenciēs tali
electōi fit ineligibilis nec v3
talis electō de ipso. lo. an.

Nichil est. c. b. Si prelatz
per suā negligentiam cōfir-

mat electū indignum ad re-
gimen animarū perdit ptā-
tem cōfirmandi priuū suc-
cessorem et a p̄ceptōe bene-
fici suspenditur et p̄motus
deicitur. et si per maliciam
hoc fecerit grauius p̄uētur
hoc primo. Electus qui im-
mediate est subiectus pape
per se et per p̄curatorē ydo-
neum petere poterit confir-
matōem quā papā adeat p̄
confirmatōe hūda. Electus
vero in cōcordia et in remo-
tis. vt puta ultra ytaliā an
cōfirmationem electōis eis
ministrare p̄t: sic tñ q̄ de
rebus ecclē nichil debet alie-
nare. et cōfirmatōem seu
b̄ndictōez recipiat sicut alii
actenus receperunt. lo. an.

Vt preterite. c. b. Expen-
se necessarie quas facit capi-
tulū p̄ cōsequēda electōe p̄
lati de bonis eiusdē prelaturę
capitulo reddatur. lo. an.

Cū post petitiā. c. b. Elec-
tio post collatōem ex inter-
uallo celebrata nō v3. No-
ta q̄ electō incontinenti fa-
cienda est post publicatōem
et collatōem alias cassatur
electio.

Constitutis. c. b. Mona-

chus unius monasterii alterius monasterii scilicet abbas in electione prioris monasterii abbatis voce non habet sed tale ius ab abbate et monachis prioris monasterii sibi fuerit reservatum. lo.

Ecclia vna. c. b. Electio debet fieri verbo. et de illo in quo maior pars capituli consentit non respectu aliarum partium tantum sed respectu totius capituli. lo. an.

Cum in magistrum. c. b. Non professus abbas fieri non potest nec eligi. lo. a. Nota quod dicitur esse prior discipulus quam magister.

Cumana. c. b. Electio non a maiori parte capituli facta et omnia collatione non valet.

Sacroscella. c. b. Patronus laicus per compositionem eligere in ecclesia collegiata non potest.

Cum in veteri. c. b. Qui cum consilio aliquorum eligere debent in tractatu electionis eorum consilium reverere debent et eos pro tempore congruum spectare.

Congregatio. c. b. A maiori parte capituli electus si est idoneus confirmatur alias minoris partis electio facta de digno confirmabitur.

Dudum. c. b. Eius plura

beneficia curata vel dignitates sine dispensatione papae ineligibiles est.

In generali. Irritatur electio que collatio non precessit vel que non fuit facta a maiori parte capituli vel que non fuit consensu.

Massana ecclia. c. b. Non videtur electio facta per clericos et laicos simul etiam si hoc habeat consuetudo.

Ecclia nostra. c. b. Non sufficit ad confirmationem electionis quod sit facta a maiori parte capituli nisi illa pars sit sanior.

Nota quod non statuitur semper numero nisi numerus maior sit et sanior.

Publicato. c. b. Summa huius capituli est ratio iuris que est mutare consilium quod non potest in alterius detrimentum. C. b. ex quo quod semel consentit variare non potest. lo.

Si alicuius. c. b. Cassata electione propter simoniam etiam sine culpa electi non dispensatur ea vice cum cassato. secus si electus libere resignavit.

His quibus. c. b. Quibus est interdictum ne eligant sine littera currit tempus statutum a canone ex quo in mora fuerint licentia huiusmodi postulat.

landi. lo. an.

De translatione epi
vel electi.

c Vm ex illo. c. b. Patri
archa qui confirma-
tum in archiep̄m transfert
ad ep̄alem sedem ab ep̄isco-
porum confirmatōe suspen-
ditur. Nota q̄ illa que sibi
sedes apostolica re'ruat n̄
debēt ab alijs acceptari. Itē
confirmatus in archiep̄isco
puz pōt suos suffraganeos
confirmare. lo.

Inter corporalia. c. b. Elec-
tos in ep̄os et confirmatos
solus papa transferre potest

Vel aliter dicit q̄ intendit
equipare electum cōfirma-
tum et cōsecratū electo con-
firmato et n̄ cōsecrato hoc
mō. sicut ep̄i confirmati et
consecrati per aliū quā p̄ pa-
pam transferri non p̄nt. ita
ep̄i cōfirmati et n̄ cōsecrati

Quanto. c. b. Episcopus
qui sua pp̄ria auctoritate
se trāffert de sua eccā ad ali-
am carebit vtraq̄ et qui ad
sedām recipiunt illū eligēdi
ptāte priuātur. lo. an.

Licet int̄m. c. b. Solus pa-
pa trāffert ep̄iscopos. et in-
dulgētia per eum sup tali

translatōe concessa ad lrām
seruāda et stricte sumēda ē
ne supflua videatur in sin-
gulis capitulis huius tituli
repetita.

De auctoritate et
vsu pallii.

c Vm sup. c. b. Intra q̄z
libet eccām sue puin-
cie archiep̄iscopus pallio vti
pōt s̄z vltra puinciā n̄ pōt.

Ad hoc. c. b. Archiep̄isco-
pus alteri archiep̄iscopo pal-
litum suū comodare n̄ pōt.

Nota q̄ archiep̄iscopus cū
pallio suo debet sepelli.

Nisi. c. b. per palliū confer-
tur plenitudo pōt̄ificalis of-
fici et archiep̄iscopale nom̄.

Ad honorem. c. b. Roma-
nus pontifex sp̄ et vbiq̄ pōt
vti pallio. alij vero nō nisi in
ecc̄lis suis et certis dieb̄z t̄m̄

Ex tuarū. c. b. Archiep̄if-
copus extra suā puinciam
pallio vti n̄ pōt etiam si hoc
hēat consuetudo. Nota q̄
licet papa cōcedat priuilegi-
um alicui nō vult q̄ vtatur
eo in preiudiciū alterius.

Cum sis. c. b. In qualibet
ecc̄lā puincie archiep̄iscopo
missam celebrās diebus per-
missis pallio vti pōt. lo. an.

Quia nos. c. b. Archiepiscopus sine pallio et sandaliis potest celebrare in prima consuetudine. decisum. in secunda responsio. lo. an.

De renunciatio.

litteras tuas. c. b. Non datur littera cedendi episcopo qui propter senectutem vult sedere si necessarius vel utilis est ecclesie sue. in prima ponitur decisum supplicatio. In secunda repulso. ibi scito. In tertia monitio. ibi monemus.

Cum inter. c. b. Qui obiuravit beneficium licite petit illud si denuo eligatur. et colligitur in finali glo. prima pars secundum decisum. secunda datur iudices ibi ideoque. lo. an.

Ex transmissa. c. b. Qui ad suam petitionem licentiat ut ut transeat ad aliam ecclesiam ius perdit quod habebat in prima. Vel sic qui renunciavit beneficio suo illud repetere non potest. prima pars ponit querelam partis. secunda providet ibi verum. lo. Nota quod tacite renunciat quis iuri suo.

Item non potest quis redire ad illud cui renunciavit. Item actio semel extincta non reuiviscit.

Admonet. c. b. Beneficiarius sine licentia prelati sui beneficio renunciare non potest. prima ponit prohibet omnem. secunda ponit ibi si quis. lo. an.

Sup hoc. c. b. Contra petentem beneficium admittitur spontanea renunciationis exceptio. etiam causa non adiecta contra quam replicare potest actor quod non renunciavit sponte et quod melius probavit in causa obtinebit. in prima ponitur consilium. in secunda responsio. lo. an. Nota quod non est verisimile quod aliquis sponte renunciet iuri suo. tamen contra legem presumptioem admittitur probatio in contrarium. Item licitum est iuri suo renunciare. Item dignitas et oppositio testium consideranda est.

In presentia. c. b. Qui sponte renunciavit electioni de se facte super illa electione amplius audiri non potest. Nota quod iudex non debet se alligare ad unam speciem probationis.

Item semper presumitur presentia donec contrarium ostendatur. Item litteris episcoporum creditur in preiudicium alterius. item ex confessione quis condemnatur.

item periculosum est iuri
suo renunciare.

Sane. c. b. iuri suo non re
nūciat q̄ misericordie se sub
misit aduersarii. vel sic q̄ re
nuociat litteris impetratis
non videtur renūciasse in
titurōis scē per easdē. No
ta q̄ qui restituit instrā iu
ris sui renūciare videtur iu
ri quod sibi ex litteris cōpe
tebat. Itē vñ grām q̄s me
retur dānū sustinere n̄ d̄z.

Item deceptis et non deci
pientibz iura subueniunt.

Quod in dubis. c. b. Qui
resignat bñficiū in manu
laici vltius repetere n̄ po
terit. Nota q̄ illud quod
non t̄z inducit priuatiōem
bñficii. Item spūalia a lai
co recipienda nō sunt nec si
bi renuncianda.

Ad supplicatōem. c. b. Pa
pa cōcedit lñiam cedendi e
piscopo qui sine piculo mor
tis in sua ecclā morari non
pōt. Nota q̄ sup̄ior cleri
cis puidere tñtur ne in ob
p̄briū ordinis clericalis mē
dicent. et sic per hoc necessi
tas vntus videtur t̄gere ōs

Nisi. cū pridē. c. b. Ponit
et exponit sex cās p̄p̄ quas

ēpi possunt petere lñiam ce
dendi. et papa eā concedere
cōsuevit. lo. Nota hic cāl
p̄pter quas pōt quis petere
lñiam cedendi siue renuncia
di beneficio.

Post trāllatōem. c. b. E
piscopus q̄ renunciavit p̄p̄
crīm ep̄atum ad religione
descendens ad ep̄atum resu
mi nō pōt. secus si renūciat
p̄pter p̄ecutōem vel infir
mitatem defc̄m sciē simoni
am ipso ignorāte cōmissam
vel aliā similem cām. No
ta hic q̄tuor casus in quibz
ille qui renunciavit ep̄atui
transiēs ad monasticā vitā
pōt iterū ad monasterium
restitui. B.

Quidā. c. b. Qui petit li
centiā cedendi ex quo illam
obtinuit cedere cōpellitur.

Nota q̄ semel placuit am
plius displicere nō pōt. Itē
quod primo fuit voluntari
um efficitur necessarium.

Veniens. c. b. Nō renun
ciat iuri suo qui grē aduer
sarii se submitit. Nota q̄
lz quis se submittat grē ad
uersarii non renūciando li
teris impetratis p̄ ipsum nō
intelligit papa renunciasse

iuri quod sibi ex litteris cō-
petebat. Item non statim
post terminū pemptoriū d3
iudex pcedere.

Leete corā. c. b. Si prela-
tus ab obediētia subditos ab-
soluit non ppter hoc renun-
ciat prelature. Nota q re
integra pōt renūciās petere.

Dilectus. c. b. Abbas ex-
ēptus sine lōia pape non po-
test renunciare. Nota q
resignatō d3 fieri in mani-
bus sui prelati aliter nō v3.

De supplenda negli-
gentia prelatorū.

¶ Tatimus. c. b. Si di-
ocesanus requisitus vo-
luerit bñdicere abbatē cis-
terciē. nichilominus abbas
ipse suos monachos lñdice-
re poterit. lo. Nota q negli-
gentia prelatorū pñienda
est circa bñficiū suū. b.

¶ Sicut rlares. c. b. Rlares
in suos v3sus cōvertere non
pnt ecclās in quibus ius obri-
nent patronatus. et si infra
tēpus lateran. consiliū qñ va-
cant non presentēt rectores
ad eas superior ordinabit eas
dem. Nota cōcessionē ec-
clārum ab epīs scām sine iu-

ris solēnitāte nō valere. Itē
nota q ppter negligentiam
amittit q3 ius pñtandi illa
vice sine iudicio in futurū.

Licet. c. b. Supplet supi-
or inferiorū negligentiam in
bñficiis cōferendis. si tēpus
lateran. cōsiliū fuerit lapsus.

Nota tēpus sex mēses cur-
rere a tēpore noticie nō va-
catōis. Itē nota q post tē-
pus illud elapsū nō pnt eli-
gere q fuerunt negligētes.

¶ Lrās. c. b. Si ille ad quem
spectat bñfici collō lapsō tē-
pore lateran. cōsiliū cōnfert
non v3 collō nisi de miā tol-
leretur. Nota q collō que
non t3 de patientia superioris
tenet alias nō valeret. b.

Dilectō. c. b. Ad quē spec-
tat pro loco bñfici collō lap-
so tēpore lateran. cōsiliū cō-
firmari non poterit. No-
ta q ppter negligentiam a-
mittit quis ius eligēdi. Itē
mōra vitabilis nō purgatur.

De tēporibus ordinā-
dorum.

¶ Vb diaconos. c. b. Die-
b3 dñicis et sabbato pē-
the costes sacri ordines ab a-
lio q a papa cōferri nō pnt.
Nota q multitudo et cō-

fuetudo antiqua excusat.

Sane. c. b. Non valz consuetudo q̄ extra q̄tuor tēpora statuta sacri ordines conferantur. lo.

De eo. c. b. Minores ordines conferri p̄nt diebus dñicis et festiuis. Sacri vero cōferri debent in q̄tuor sacris tēporibz. vel in sabbato scō. aut sabbato ante dñicam in passione.

Ex tenore. c. b. Crimiōs occultus moneri pōt ne pmoueat. s. nullatenus p̄hiberi. Nota q̄ occulta peccata vindictā non habēt. et lz ep̄us p̄c̄m̄ occultū no. uerit p̄cōfessionē n̄ pōt p̄hibere illum ab ordinibus.

Ad aures. c. b. Religiosus cōtra p̄hibitōem sui prelati ordinari non dz. Nota q̄ nichil cum scandalo est faciendum. lo.

Archiep̄us. c. b. Archiep̄s cōsecrari dz ab omnibz suis suffraganeis. Sed suffraganei a tribz ep̄iscopis metropolitano iubente. Nota q̄ om̄s tangit dz ab omnibus approbati. Item maiori p̄ti standum est.

Nec ep̄i. c. b. Ep̄i absq̄

metropolitani cōsensu neq̄unt consecrari. lo.

Cum q̄dem. c. b. Extra q̄tuor tēpora ordinātes priuantur p̄tate cōferendi illos ordines quos illicite cōtulerunt et ordinati suspēdūtur ab executione ordinum taliter susceptorum.

Cuz scdm̄. c. b. Latini clerici ab ep̄iscopis grecis vel e cōtra non debent ad sacros ordines extra statuta tempora pmoueri. Nota q̄ certis tēporibz sunt ordines cōferēdi. Item nota q̄ in collatōe ordinum non est faciēda pmixtio ritus.

Ex parte. c. b. Si monachus vnus ordinis in scdō ordine ad q̄m trāsit recipit sacerdotiū ad primū ordinē rediens in eo libere ministrabit. lo. ā. Nota q̄ ordo sacer in apostasia receptus in regularitatem nō inducit.

Quod translatōem. c. b. Si clericus grecus ep̄o subiecto ordinetur a greco ep̄iscopos sine latini l̄bia interdicatur sibi ordinis executio. Si vero de licantia tunc in illis tolleratur.

Cum indistribuedis. c. b.

Ordinatus a papa sūm pape
licentia ad superiores ordi-
nes non promouetur. lo. ā.

Litteras. c. b. Duo sacri
ordines n̄ p̄nt vni in vno die
cōferri. vel duobus cōstitu-
to ieiunio. lo. an.

Vel non est. c. b. Ordināf
puerū. xii. ānorum in diaco-
num suspēditur a collōe or-
dinum et ordinatus ab ipso
ordinis executiōe vsq; ad eta-
tem legitimā. Nota q; al-
quis alterius odio p̄ntur.

Item qui ordinat aliquos
ān legitimā et aetate p̄ntur
put hic dicitur. Item qui
ordinat aliquē ad sacrū ordi-
nem t̄ntur ea prouidere.

Dilectus. c. b. Conferens
vno die vni pl̄r̄s ordines eti-
am si de mādato metropolitani
hoc fecerit ab ordinādi
ptate suspēditur. Nota hic
q; episcopi dispēsare nō p̄nt
nisi in casib; a iure p̄missis.

Item iniusto mādato pre-
lati non est obediendū. Itē
auctoritas superioris nō excu-
sat. Item qui in iure variis
est in dcō suo siue contrari-
us p̄iurus reputatur. b.

Cōsultatōi. Ordinati ex
tra q̄tuor tēpora caracthe-

rem recipiūt. s; executō eis
interdicitur donec p̄nā ege-
rint. Nota q; ordo quocū-
q; tēpore cōfertur. s; n̄ debe-
at cōferri nisi certis dieb;.

Questum. c. b. Occulta
criminosa preter homicidaz
post pactā p̄niam in suscep-
tis ministrat et ad superiores
ascendit. ān vero p̄niam mo-
netur vt in susceptis nō mi-
nistret. Nota om̄s crimi-
nosa occultos (preter reos
homicidii) post pactaz p̄niaz
in susceptis ordinibus minis-
trare.

De Reuocintio or-
dine faciendo.

e X parte. c. b. Episco-
pus interrogatus in-
struētō alterius ep̄i ordinā-
di pōt renūciare illū eē dig-
num quē nō nouit indignū.

Nota q; qui facit contra
cōsciām peccat mortaliter.

Item quilibet presumi d;.
dignus qui nescitur indignus.

Item sciā p̄ credulitate p̄-
sumitur siue accipitur.

De ordinatis ab epif-
copo qui renūctauit ep̄atui.

e Equisuit. Episcopus
q; renūctat loco t̄m

inuitatus pōt conferre ordi-
nes sicut prius. si vero renū-
ciauit ordini cū ordinato p-
eum ad minores vel ignorā-
ter ad sacros dispēsat episco-
pus. cum ordinatis vero ad
sacros scienter nō dispensat
episcopus. lo. Nota q̄ mi-
nores ordines pnt cōferri a
non ep̄s. Item qui non hēt
executiōem ordinis eū dare
non pōt. Item ignorantia
crassa et supina nō inducit
dispensatiōem.

Cū de icus. c. b. Ep̄s ex-
cōicatus cōfert caractherē
et ordinis utilitatē. lo. an.

De etate et q̄litate et ordi-
ne preficiēdorū.

v. Abbates. c. b. Scdm̄
q̄ prelature vel digni-
tates requirunt ordines qui
q̄ recipere cōpellatur.

Ex rōe. c. b. Ecclā ex dis-
pensatiōe concessa nō per lai-
cos. sed p̄ clericos regi d̄ do-
nec puenerit ad etatē legiti-
mam. Nota q̄ regim̄ aī-
rum p̄sonis ydoneis sciā et e-
tate tantum debent cōmit-
ti non pueris.

Indecorū. c. b. Regim̄ ec-
clesie minori. xii. annis cō-

mitti non debet. lo. an.

Eam te. c. b. ad regimen
eccē nō d̄ institui sciā indig-
nus moribus vel etate. et q̄
hēt duas ecclās. alterā cogi-
tur dimittere nisi cā sublit.
lo. an. Nota q̄ qui ad cu-
ram antnarū eligitur. tria
precipue d̄ hēre. sciām. lrā-
rum. et atem legitimam. et
mores. Item nullus potest
habere plures ecclesias. qua-
rum vna sufficit.

Preterea. c. b. Is qui non
est in sacris ordinibus cōsti-
tutus. alias ydoneus ad re-
gim̄ ecclē pochialis dispensa-
tione hēt assumi. lo. an.

Queris. c. b. Propter uti-
litatem vel necessitatē ecclē
cōpellūtur clerici recipere or-
dines suis b̄ficiis n̄ ānexos.

Ad aures. c. b. Euentus
mortalitatis ipsius infirmi
non impedit p̄moueri eius
medicuz sollicitū. pitū et tra-
ditōes artis obseruātem.

Nota q̄ contra consciām
nullus d̄ p̄moueri.

Cū bone. c. b. Qui stetit
per annū in suspensione pri-
uatur b̄ficio quod prius hē-
bat. et quod interim acquisi-
uit. Nota q̄ suspensū ab

homine beneficia ecclāstica
adipisci non pnt. Item q p
triennium steterit suspensus
p̄tinaciter d̄z suis beneficiis
priuari. lo. an.

A multis. c. b. Subdiaconus
in ep̄m eligi p̄t. lo. an.

Tuā. c. b. Monachus eti
am irregularis in minoribz
p̄t dispensatōe in abbatem
institui. Nota ex necessi
tate disp̄satur cū aliquo vt
in abbatem assumatur et in
minoribz ordinibz ministr̄. l.

Cū cōtingit. c. b. Abbas
sc̄s presbiter et benedictus
p̄t conferre ordinē clerica
lem. Nota q̄ abbates p̄nt
conferre ordines vt hic.

Intelleximus. c. b. Si cano
nicus regularis sc̄s mona
chus iusta de cā ad canoniā
reuersus ibi licite preterea
presertur seu p̄ficiatur et te
nere potest prelaturā.

Nota q̄ canonicus r̄laris
sc̄s monachus p̄t p̄fici
in abbatem.

Accepimus. c. b. Ordina
tus ad sacros sine titulo ab
ordinatore iuste petit b̄nfi
cium nisi post ordinatōem
reddiderit se indignū. Item
q̄ dignus reputatur ad or

dinē et dignus reputari d̄z
ad b̄nficiū. Item semel exa
minatus iterū n̄ examina
tur. Item per formā cōem
p̄t executor poruidere in
maiori ecclā. Itē exeptōes
legitime sunt admittēde. b.

Cū sit ars. c. b. Minus y
doneus in sacerdotē p̄moue
ri. vel ad regim̄ aiārum as
sumi non d̄z. lo. an. Nota
q̄ melius est paucos bonos
q̄ multos h̄re ministros.

Quāuis. c. b. Defectus sci
entie d̄icit iam p̄motū. lo.

Nota q̄ p̄pter defc̄m sciē
remouetur q̄s ab episcopa
tu. multo fortius debz repel
li ab obtinendo. b.

De sacra vntōe.

e Vm venissent. c. b. Ec
clesia grecorū in ordi
nibus et cōsecratōibus ser
uare debet vntōnes quas
seruat ecclā romana. episco
pus aut̄ cum cōsacrat̄ in
ungitur in capite et in ma
nibus crismate. quod si fue
rit pretermisus p̄ tres epis
copos est supplendū. No
q̄ summus sacerdos dicitur
episcopus.

De sacram̄. iterādis vel n̄.

p Astoralis .c. b. In ordi
nato in subdiaconum
sine manuū impositōe et cō
firmato nō crismatis s; olei
vnctōe non iteratio fiet sed
supplebitur pretermisum.
Vel sic qui pretermisso non
recipit sacrm̄ aut suppletō
nem ministrare non d; .lo.

Nota q; nō dicitur itera
ri quod prius sc̄m̄ non fuit.

Iteē que omittūtur in ordi
nib; cōferēdis dnt̄ suppleri.

A nobis .c. b. Prohibet se
pultos a crismaticis exhu
mari et vestim̄ta bēndicti et
altaria recōsecrari. in q; bus
p̄biteri depositi celebraue
runt. Nota q; ppter defc̄m̄
psone ornām̄ta ecclesiastica
non polluuntur.

Presbiter .c. b. Si in ordi
ne presbiteri vel diaconi ma
nus impō fuerit pretermis
sa pximis statutis tēporib;
suppletur.

De filiis pbr̄ōrum.

v **T filii .c. b.** Illegitima
nō ordinatur nisi fiat
religiosus et tūc presci ōnt̄
no d;. Nota q; ingressus
monasterii tollit irregula
ritatem puententē ex alteri

us delicto.

Ad p̄ntiā .c. b. Illegitimus
filius sacerdotis qui hoc ta
cito p̄ rescriptū apostolicum
paternā ecclām̄ impetrauit;
remouetur ab illa. Nota
q; lrē tacita veritate impe
trate non valent .b.

Presentiū .c. b. Filii pres
biterorū in paternis eccle
siis ministrare n̄ p̄nt .lo. ā.

Cōq̄rente. Filius in eccā
quam pater tenuit vel hūit;
non pmouetur. Nota q;
filius portat iniquitatē pa
tris tēporaliter.

Veniēs .c. b. Ep̄us q; sciē
ter contulit filio sacerdotis
ecclām̄ paternā eū ab eade;
ep̄us remouere n̄ pōt .lo. ā.

Nota in ōibus decre. istis
q; filius n̄ d; succedere patri
in ecclesiis paternis. Item
qui sciēter ordnat indignū
cōpellitur ei puidere.

Proposuit .c. b. Ex quo
filius sacerdotis ordinatus ē
ei d; ordinator puidere de
bñficio. Nota q; in sacris
ordinibus cōstitutus nō d;
carere bñficio. Itē illegiti
mus curā aiārum hēre non
debet. Itē sacerdos solus si
ne clerico esse n̄ d;.

Ex transmissa. c. b. Filius
pōt preeffe ecclē cui pater p̄
fuit mediate. lo. Nota q̄
in ecclā n̄ hēt locū successio.

Constitutus. c. b. Filius
pōt preeffe ecclē in qua pa-
ter suus sine titulo ministra-
uit. lo. an. Nota q̄ spolia-
tus restitui d̄z cum fructibz
inde pceptis a tēpore spolia-
tōis. Item ppetuus vicari-
us dicitur hēre in ecclā. vñ
filius eius succedere n̄ pōt. b.

Ex tua. c. b. Si is cui con-
cessum ē a papa vt possit dis-
pensare cū filis sacerdotum
circa paternas ecclās imme-
diate tenendas cum aliquo
dispensauit ille per lrās iusti-
cie cōtra eum postea impe-
tratas remoueri nō poterit.

Nota q̄ dispēsatio semel
cōcessa n̄ reuocatur. b.

Om̄ sacris. c. b. Si mani-
festū est q̄ filius in eccā im-
mediate successit patri sine
aliqua testū receptōe ab il-
la remouebitur. lo. ā. No-
ta q̄ in notoriis ordo iuris
non requiritur.

Ad extirpādas. c. b. Filis
etiaz legitimus remouetur
ab ecclā in qua immediate
successit patri vicario vel re-

ctori. lo. an.

Ad hoc. Filius ep̄i legiti-
me natus pmoueri pōt ad
ordines et in paterna ecclā
bñficiari. Nota q̄ pater et
filius legitimus simul pnt ef-
se in eadem ecclā.

Michael. c. b. Non pōt ef-
se filius vicarius eccē in qua
pater pximus fuit rector.

Nota q̄ filius sacerdotis
patri succedere n̄ pōt nec tā
q̄ persona nec tanq̄ vicari-
us in ecclesia. b.

Litteras. c. b. Illegitime
natus etiam de vxore sūn dis-
pēsatio ad ordines vel beñ-
ficia pmoueri n̄ pōt. No-
q̄ natus de vxore legitima
hētur p nō legitimo et hoc
ideo q̄ natus est post cōtu-
mactiam cōi volūtate pmif-
faz et ita de illicito coitu. b.

Cum deco rē. Illegitimus
filius in ecclā paterna pre-
bendā obtinere nō pōt.

Ad abolendā. c. b. Si ille-
gitimus maxime filius spu-
rius instituitur in ecclā n̄ q̄
cōstitutus est pater institui-
tio non v̄z et instituens be-
neficiis suspenditur.

Dilectus. c. b. Alius q̄
papa nō dispēsatio vt filius in

ecclesia paterna immediate
succedat. lo. an. No. q. so-
lus papa cum filiis presbitero-
rum potest dispensare. ut p-
sint in ecclesiis in quibus pa-
tres eorum huerunt psona-
tum siue curam animarum
nullo medio.

Nimis. c. b. Illegitimo abs-
q. dispensatione pape ad dig-
nitatem vel psonatum vel b-
nificium curatum pmoueri
non potest. lo. an.

De seruis ordinandis
vel non.

i. nstituendi. c. b. Seruus
ante manumissionem
ordinari non dz. lo. Nota
q. serui pmoueri non debent
absq. lina dñorū suorū.

De seruatorum. c. b. Sine
lina dñi seruus ordinatus de-
ponitur et dño restituitur.

De famulis. c. b. Seruus
ab ecclā manumissus ordi-
nari potest et q. quid acquirat
post suū obitum ecclē acqui-
rit q. si accusat vel cōtra eā
testificetur libertate puab-
tur. lo. Nota q. liberti do-
minum suū accusare nō pnt
vel contra ipsum testificari
sine venia. etc.

Nullus. c. b. Dñs in seruo

quem manumittit potest spū-
ales opas retinere.

Consultus. c. b. Spiritus vel
serui ordinari nō dedit. lo.

Et libētius. c. b. Seruus
manumissus ab ecclā ut fiat
clericus vel ipsi eccē ppetuo
seruiat in diuinis ad aliā ec-
clesiam se transferre nō potest.
lo. an. Secus si pure fuerit
manumissus ut seruiat.

No. q. libertas datur sub
conditione et tunc ille cōpel-
litur illā cōditōem seruare.

Miramur. c. b. Ius loqns
de seruo scō diacono. et de
subdiacono intelligere debz.

Nota q. diaconi et subdia-
coni simili privilegio gaudēt.

Dilectus. c. b. Natus ex pa-
tre seruo et matre libera li-
ber est et recte pmouetur.

Nota q. filius sequitur con-
ditōem libere matris.

De obligatis ad ratioci-
nia ordinandis vel non.

m. Agnus. c. b. Episcopus
obligatus ad ratiocini-
a obligato deposito honore
et reddita rōe ordinari potest.

Nota q. ordinandi liberi de-
bent esse non solū a seruitu

te s; etiã a sclãrib; negociis.

De corpore viciatis ordi
nãdis vel nõ.

d E presbitero. c. b. pres
biter qui in duello par
tem digiti pdidit ex dispensa
tõe sui ep̃i p̃tin suo ordi
ne ministrare. lo. an.

Cum in tua. c. b. Habens
maculam in oculo que non
inducit diformitatẽ etiã ad
ep̃atum poterit pmoueri.
lo. a. Nota q̃ enorme dã
nũ corporis impedit pmou
endum.

Ex parte. c. b. Sectus in
cunabulis pmoueri poterit

Significauit. c. b. Sacer
dos q̃ s̃n cã facit sibi virilia
abscondi credẽs ide mereri de
disp̃latiõe sui ep̃i suũ officii
um preter altaris ministerii
ũ poterit exercere.

Ex pte. c. b. Sacerdos qui
ex iusta cã facit sibi virilia
abscondi p̃t vt prius officiu;
sacerdotale exercere.

Ex posuisti. c. b. Mutila
tus manu si promotus fue
rit in abbatem deponitur.

No. q̃ sacerdos ad sacros
ordines pmoueri d;.

Thomas. c. b. Carẽs vn.

gula pollicis dũmõ sit fortis
in pollice ad sacerdotiũ licet
te pmouetur. lo.

De bigamis n̄ ordinãdis.

v T bigami. c. b. Cũ bi
gamo qui ordinatus est ad
sacros non disp̃satur et or
dinator priuabitur potesta
te ordinãdi nisi cum eo fue
rit dispensatum. lo. an.

Cuz eo. c. b. Qui bigamũ
pmouit priuatur officio et
ptate ordinandi et bigams
debet deponi. lo. an.

De bigamis. c. b. Bigams
vxore viuente vel mortua
non promouetur.

Nup. c. b. Qui mortua v
xore pmouetur ad sacros
ordines cũ illa de scõ cõtra
xit et eã cognouit bigamie
penam incurrit s; bigamus
non sit. Nota q̃ reputa
tur bigamus qui bigamus
non est quo ad pmotõem.

Debitũ. c. b. Qui contra
xit cũ virgine s; prius fue
rit desponsata bigamus non
censetur. lo. an.

Quia. Qui plures habuit
cõcubinas ex eo bigamus n̄
est. lo. an.

A nobis. c. b. Subdiaconus
(qui cum vidua cōtraxit et
eam cognouit) bigamie pe-
nā incurrit. l3 bigamo n̄ sit.

De clericis pegrinis.

c Vanos. c. b. Clerici vl
tra marini et alii val-
de remoti ordinatiōem suā
pbare debent p̄ quinq̄ ep̄s
coporum sigilla. lo.

Sunt q̄tuor. c. b. Peregri-
nus qui iurat se ordinatum
nisi aliter p̄bet in ordine il-
lo non suscipiatur. nec ad ali-
os ordines superiores pmoue-
atur. lo. an. Nota q̄ iura-
m̄tum ignoti non admitti-
tur sup̄ sua ordinatiōe. sed
hoc ideo est ne illi quibz cele-
brat decipiantur. ber.

Tue fraternitati. c. b.
Peregrinus de cuius ordine
non cōstat. non pmittitur
celebrare in publico l3 b̄n in
occulto. lo. Nota q̄ aliq̄ d̄
l3 in secreto quod n̄ l3 in pu-
blico. et hoc ne decipiatur
populus.

Te nobis. c. b. Inferiores
prelati sine ep̄orum consen-
su n̄ p̄nt in ecclesiis suis institu-
ere pegrinos. lo. an. No.

clericos instituendos de eodē
vel de eadem diocesi in eccle-
siis et non extraneos.

De officio archidiaconi.

v T archidiaconus. c. b.
Non sumatur l3 po-
test dici sic. archidiaconus ē
ep̄i vicarius in omnibus. et
omnē curam hēt in clero et
de tercio anno in terciū añū
ep̄o hoc nō potēte totius di-
ocesis hēt visitatiōem et cor-
rectiōem. Vel sic post ep̄m
regim̄ totius dioecesis spec-
tat ad archidiaconū.

Officium. c. b. Non sum-
atur nec ponitur lr̄alis ca-
sus. Sed p̄t dici archidiaco-
nus cātat euāgeliū q̄n vult
et precipit leuiticis q̄n vult
q̄ se induat. et añ q̄ dicant
ascultat et ordinat acolitos
quid deferant et alios minis-
tros inferiores.

Cum satis. c. b. Archidia-
conus sine mandato ep̄isco-
pi curam aiārum nō cōmit-
tit etiā pretextu consuetu-
dinis. Nota q̄ ad ep̄iscopū
ptinet cōmittere curā aiā-
rum non obstāte cōsuetudi-
ne que n̄ sit prescripta. lo. ā

Eaq. c. b. Custodia vaso
rū ecclē prinēt ad archidia.
Archidiaconus. c. b. Ar.
chidiaconus de iure cōi non
pōt excōicare nisi de licenti
a episcopi. lo. an.

Mandamus. Archidiaco
nus se m̄l in anno visitare d3
ecclās suas et n̄ amplius nisi
ex eā. nec pōt. archidiacona
sine licentia ep̄i sniām pmul
gare spālem.

Ad hec. c. b. Quid sit offi
ciuz archidiaconi. et in quo
per eū releuetur episcopus.
Sedō dicit q̄ decani rurales
insticuētur per ep̄m et p ar
chidiaconū et p eos sunt eli
gendiet amonendi q̄n eis bo
num videl. tur. etc.

Significasti. c. b. Archidi
anus non dat lrās mādato
rias ad ordines suscipiēdos.

Vt nrām. c. b. Archidia
conus examinat et presen
tat ordinādos et ponit in se
de prelatos.

Dilecto. c. b. Archidiaco
nus in monasterio iurisditō
nez non hēt nisi q̄tū tribuit
eis generalis et spālis consu
etudo. lo.

De officio archip̄sbiteri.

v T archipresbiter. c. a
b. Sequentia capitula
hec intendūt q̄ archipresbi
ter ciuitatis subest archidia
cono et preest presbiteris
et pbrālibz hoc dicit eū duo
bus sequētibus. lo. an.

Misterium. vt prius.

Officium. vt prius.

Vt siogule. c. b. Archipres
biter ruralis presbiterorum
et laicorū sui plebani curaz
gerit. cōtra decretū episco
pini ordinare. d3 nec pōt.

De officio premiscerit.

v T p̄miscerius. c. b. De
officio premisceri sa
criste et custodis non sum
matur q̄a satis se summāt.

Post archipresbiterū pri
miscerius est maior subē tā
archidiacono.

De officio sacriste.

v T fiat se. Quia post p̄
misceriū sacrista facit
gradū sacrista subiectus est
archidiacono. et ad eū pti
net cura totius thesauri ec
clesie et que ad luminaria p
tinent. lo. ā.

De officio custodis.

c **Vstos. c. b. Custos. est**
minister et pedago-
gus sacriste. et hoc hēt lo-
cū vbi est custos et sacrista
Si vero in ecclā nō est sacrif-
ta tūc custos ē loco sacriste.

De officio vicarii.

a **D** audientiā. c. b. Vi-
carius qui postea bñfi-
cium curatum fuit ad eptus
priuabitur vicaria. lo. an.

Prouideas. c. b. l. plures ec-
clesias quis hēre non pōt.

Ad hec. Vicarius ppetuus
per ep̄m cōstitutus per suc-
cessorez remouetur vel suā
portione priuari non pōt.

Clericus. c. b. Prelati nō
pnt sibi substituere vicariū
vel sic vicarius alium vicari-
um miē dare pōt.

Tua nobis. c. b. Officiuz
vicarii quē dñs papa cōsti-
tuit in vrbe non extenditur
extra villam. Et nota q̄
om̄es decretales huius ti. p̄-
ter istā tractāt de vicario q̄
seruit ecclē in diuinis. S; so-
la tractat de vicario officia-
li qui seruit in iurisdictione or-
dinaria. et etiam omnes de-
cretales. e. ti. li. vi.

Ex pre. c. b. Vicarius ppe-
tuus cōtur residētā facere
in ecclā. et se facere ad ordi-
nes pmoueri.

De officio et potestate
iudicis delegati.

q **Via quesitū. c. b. De-**
legatus pape nō soluz
ptātem hēt in partes s; etiā
in alios qui suā iurisditōem
impediunt. lo. an.

Sane. Si diuerse lē sub
eadem data et forma cōtra-
ria impetrātur et pntātur
a diuersis supsedetur vtrif.
q̄ donec papa cōsulatur.

Si pro debilitate. c. b. De
legatus pape impeditus sub
delegare pōt cām. que sine
ipso cōmode pōt terminari.

De causis. c. b. Si cā com-
mittitur decidēda infra cer-
tum diem nisi ptes progēt
per lapsuz diei expirat iuris-
dictio. Sedō dicitur q̄ vbi cer-
ta pena per ius instituta nō
est delegatus deponit arbi-
triam.

Preterea. c. b. Per simpli-
cē cōmissionē tē pōt delega-
tus citare cōtumacē pūire
et cetera facere que spectāt
ad causam.

Quāuis. c. b. Si cā duobz

cōmittitur cum clā adiecta
vnius pōt socio vel alti vices
suas cōmittere.

Significasti. c. b. delega-
tus pape exeqtur suā sniāz
quā exeq n pōt aut nō vult
is cui cōmiserat exequēdā.

Si qñ. c. b. Si ordinarius
scit eū nō canonice institutū
quē delegatus pape sibi mā-
dat in possessionē iudiciū nō
resistet violenter s3 precibz
instabit vt deferat donec ro-
mano pōtifex cōsuletur. lo.

Nota q ordinarius nō d3
violenter resistere delegato
nec impedire officū suū.

In litteris. c. b. Sñia exe-
cutōi mādata exprat iuris-
ditio delegati. lo. Nota q
delegatus pape per se et pa-
lum pōt exequi sniām suā.

Cōsultatōibus. c. b. Reo
absente non per cōtumaciā
delegatus etiā datus ad diē
non restituet aōtori posses-
sionem etiā deiectiōem pba-
re volēti. etc. Nota q spoli-
atus ad hoc vt restituatur
duo d3 pbare. sc3 possessio-
nem et deiectiōem. Itē cō-
tra absentē causa pegrinati-
onis vel studii vel alia consi-
mili non est pcedendū diffi-

nitivē nec contumax repu-
tatur. ber.

Sane. c. b. Delegatus pa-
pe in cā sibi cōmissa iurisdic-
tiōem hēt sup ordinariuz et
quēcūq maiorem. lo. an.

Nota q delegatus vices
gerit delegātis. Itē mior ē
illis quorū cām suscepit ter-
minādā. Item cōtra maio-
res psonas ab initio tēpera-
te iudex pcedere d3.

Ex parte. c. b. Si primus
impetrauerit primā digni-
tatem in ecclā vacantē seu
vacaturā. Scdūs impetra-
uit certam dignitatē ipsius
ecclē cū vacaret. et illa post-
moduz vacat. primo n scdō
debetur. b. No. q si lrē su-
p bñficio impetrētur et pñ-
tentur. lrē postērius impe-
trate sup cōsimili bñficio in
eadem ecclā non faciētes de-
prioribus mēsiōnē n valēt.

Ex pte tua. c. b. Vbi. con-
traria volūtas pape non ap-
paret. delegatus pape iuris
formā d3 et rōnabiles excep-
tōes admittere. lo. ā. No.
q quiscūq forma detur de-
legatus exceptōes legitimas
recipe d3 quia illud non est
cōtra formā. Itē in iudiciis

seruanda est equitas.

Qm̄ abbas. c. b. Delegatio sc̄a dignitati non expresso nomine persone transit ad successorem. Nota q̄ quādo cā cōmittitur dignitati non expresso nōie prelati eo mortuo successor in eadē cā procedere debet.

Sup̄ eo. c. b. Si questioēs de iure p̄ntādi papa delegat appellatōe remota delegatus p̄nūciare pōt. s̄z nō instituire. q̄ si facere vellet is ad quē spectat institutō licite appellaret. Nota q̄ forma rescripti non est semper seruāda vt hic p̄z. s̄z hoc fit q̄a p̄ hoc fieret preiudicium illi ad quē p̄inet institutio nec necz illi quod obtinuit.

Item s̄z cā cōmissa sit inter aliquos tñ aliquos negocium tāgit admittūtur ad defensionē suam. Item res inter alios acta. etc.

Cām matrimonii. c. b. Si causa est simpliciter delegata duobus sniā vnus nō t̄z.

Nota q̄ confessio per metū extorta non t̄z. Itē confessio contra matrimoniu3 sc̄a non t̄z. Item cū plures sunt iudices altero absente

nec excusante nec cōmittēte vices suas sniā altero vel aliorum non t̄z. Itē nota q̄ restitutio prius fieri d̄z q̄ principalis q̄stio agitur.

Cām q̄. c. b. Delegatus q̄ ē dñs ipetrātis refutari pōt.

Cum te. c. b. Si delegatus cōgregatiōem cē sibi cōmisit se aliquibus cōmiserit sibi sententiam reseruādo ab eis ad ipsum est appellandū.

Relatū. c. b. Per litis cōtestatōe inciatur negotiū.

Gratū. c. b. Si delegatus citauit añ mortem delegantis p̄petuata est illius iurisditio. Scdō dicitur q̄ appellatōi renūciat qui corā iudice a quo appellauit litē p̄sequitur. Nota q̄ p̄ solā citatōnem p̄petuatur iurisditō delegati. Item tacite p̄ cōtrarium sc̄m renūciat quis iuri suo siue appellationi.

Prudentiā. c. b. Si cā cōmittitur tribz delegatis cū clā q̄ si non om̄s prius q̄ appareat de impotētia vel vilitate terciū duo p̄cedere n̄ p̄nt. et si p̄cedāt nichil agūt. Idem in duobus datis cū clā si ābo. hoc prio. Scdō si reus corā delegato citatus obicit

excōicationem actori quaz non probat infra tēpus de- bitū audietur actor. Si ve- ro pbat delegatus al. soluet actorem. si excōicatus ē pp cām sibi cōmissaz. Si ppter aliam nec est de casibus re- seruatis pape ad euz ad quē spectat remittitur q si non vult eū absolueret delegatus absoluat. et sup eo de quo e- rat excōicatus corā excōi- catore parebit. qui si malici- am adhiberet delegatus de cā cognosceret. Nota q cū plrēs sunt iudices cū clā illa q si non omēs. etc. duo sine aliis pcedere nō pnt nisi pri- mo constet legitime. q ter- tius interesse n pōt. Item forma mādati diligēter est seruāda. Item delegatus si interesse nō vult cū aliis alii pcedere pnt cū de volūtate ipsius cōstituerit. Itē excep- tō excōis repellit agētē. Itē ordinarius vel delegatus p negligentā vel maliciam a- mittit iurisditōem. Itē de- legatus eandē iurisditōem hēt in accessorio q in princi- pali. Item cā recōuentiōis accessoria censetur propter maliciā priorū iudicū.

Cum cā. c. b. Si cā simpli- citer delegerur tribz duo si ne subdelegatōe terciū pce- dere nō pnt. q si fecerint ab eis poterit appellari. lo. an.

Nota q qd fit post ap- pellatōem legitimā d3 reuo- cari. Item cum legitima p- ponitur exceptio vt hic fuit et iudex eam non admittit. et ppter hoc appellatur in cā appellatōis non est neces- se pbare q exceptio propo- sita vera fuisse si hoc soluz pbare d3 q non fuerat ad- missus bodie ad hoc illud suf- ficiat d3 appellans in excep- tōe pposita aducere q pa- tus est illa probare infra de- appellatione proposita.

Cū sup. c. b. Si duo sunt delegati cum clā q si ambo vno recusato alter solus p- t pcedere nec t3 pcessus si cū recusato pcedat. lo. an.

Nota q si iudex recusatō- nem legitimā non admittit desinit esse iudex appellatōe propter hoc supposita. Itē tacite ipso scō admittit q- turisditōem et ipso scō ali- quis cōstitetur. Item vtile viciatur p vtile. Itē iudex nichil facere pōt contra po-

testatem sue iurisditōis.

Consiluit. c. b. Si iurisditō delegati expirat in pemptorio quod p̄tibus assignauit post congruā horam pemptorii nō expectabit cōtumentem. Si nō spirat poterit eū expectare et iterū citare si vult. lo. an. No. q̄ post litē cōtes. in his que occurrunt d̄z terminus p̄ptorius assignari. Item in sequentem diē d̄z iudex expectare.

Item iudex p̄t facere gratiam post terminū pemptorium alium assignādo. b.

In sinuāte. c. b. Ex noua cā delegatus remouetur etiam post litē cōtes. et alius subrogatur. Nota q̄ ex noua cā post litē cōtes. p̄t iudex recusari. Item si cōsentio in illū quē possum legitime recusare illum n̄ possum postea legitime recusare

Querenti. Delegatus pape vsq̄ ad integrū annū suā sniām exequi p̄t. Nota q̄ in pecuniaris causis dantur q̄tuor m̄ses cōdēpnatis ad soluendū debitum.

Sup̄ q̄onum. Si delegatus pape subdelegat nō in totū pars a subdelegato nō pote

rit appellare. p̄pter hoc solum quod datus est sine consensu suo. Et si eo casu subdelegatus alius legitime recusetur. delegatus cām definiet. et si delegatus nollit istaz cām recusatōis admittere ab eo poterit appellari

No. q̄ iudex de cōsensu p̄tū datus recusari n̄ p̄t nisi forte ex noua cā. Item no. q̄ cū delegatus aliq̄ d̄ de iurisditōe sibi reseruat ad ip̄z est appellandū. s̄z q̄n totam cōmittit ad papā est appellandū. Item recusatō subdelegati p̄bari d̄z coram delegato.

Pastoralis. c. b. Delegatus pape nisi maliciose se absente subdelegatū cōpellit ad cām suscipiendā et citatiōnē faciendā. deferre t̄n d̄z dignitati et p̄sone. hoc p̄t et sc̄dō. Tercio si papa cōmittat cām appellatiōnis interposite a sniā iudicū datoruz cū clā appellatiōe remota suspensa est interim quoad executōem primorū iudicū iuriditō. Quarto ibi quia vero. dicit q̄ ordinario ad mandatū delegati exequatur sniām quam etiam scit

iniustam. Vltimo ibi cum
aut dicitur q̄ delegatus qui
die statuta impeditur p̄ce-
dere. p̄cem hoc p̄curantem
p̄uier. et q̄tum ad illā d̄em
cām cōmittat appe. remo.

Ex litteris. c. b. Subdele-
gatus a delegato pape iu-
risdictionem h̄ntē cohercere
p̄t. lo. an. No. q̄ execu-
tor h̄nt iurisdicōem siue co-
hercōez. Item sn̄ā lata ab
eo qui non habet iurisdicō-
nem nulla est.

Licet vndiq̄. c. b. Iurisdic-
tio delegati re integra morte
delegatis expirat. No. q̄
re integra finitur m̄datū.

Cum in iure. c. b. Nō cre-
ditus quis delegatus nisi de-
legatōem suā p̄bet. No.
q̄ nisi delegatus ōndat iuris-
dicōem suā n̄ est ei credēdū.

Cū olim. c. b. Qui acta in
causa relegateis iudicū dele-
gatorz apperit ip̄orū sigilla
contra illā acta vltius au-
diri nō d̄z. lo. ā. No. q̄ p̄-
rogatio iurisdicōis fieri nō
p̄t per p̄curatorē d̄no ig-
norante. Item p̄curator
datus ad certā cām ad aliaz
non p̄t extendere suū offi-
cium. Item si d̄ns non con-

tradicat scō p̄curatorum
exedētū fines m̄dati ratū
h̄ntē intelligitur. Item sn̄ā
excōis lata post legitimam
appellatōem nulla est.

Cū olim. c. b. p̄ p̄curato-
res non h̄ntes mandatu3 de
re ad rem non p̄t delegata
iurisdicō progeri. Et nota
ista que fuerunt notata in
sequenti. c. olim.

Coram. c. b. Delegatus
subdelegatum college impe-
diti admittere non t̄ntur si
in rescripto cū clā. q̄ si ābo
etc. Vel sic delegatus non
t̄ntur admittere collegam
sibi adiuctū p̄ lrās subreici-
as nec ipsius subdelegatū.
lo. an. Nota q̄ q̄n q̄s non
h̄nt mandatū si est cōiuncta
p̄sona admittitur ad agen-
dū si cauet de rato. s̄z cautō
rati tūc regl̄ariter p̄statur
cū de m̄dato dubitatur.

Cū. r. c. b. Locus ad quē
reus secure accedere n̄ p̄t
et canonicus in cā canonici
datus delegato recusari po-
test. Nota q̄ ad volūtatē
impetrātis iudex d̄z cōmit-
tere cām c̄n ad eum p̄tes se-
cure accedere nō p̄nt.

Cū cōtingat. c. b. Delega

gatus cui mandatur ut ab-
soluat illū qui se dicit inius-
te esse excōicatum anq̄ p̄ti-
um p̄batōes recipiat illū ab-
soluz. Si vero mādatur ei q̄
denūciat sniām esse nullā pri-
us sup eo p̄batōes recipiet.

Nota q̄ in duobus casibus
non t̄z excōicatio. ut si post
appellatōem legitima z sniā
excōis lata sit vel intollera-
bilis error i sniā sit expresso
in q̄bus casibus an absoluti-
onem d̄z admitti ad p̄ban-
dum in alius d̄z statim absol-
ui. Itē nō d̄z q̄s admitti ad
p̄bandum quo probato nō
prodesset.

Venerabili. c. b. Si subde-
legatus delegati pape sim-
pliciter datus cepit uti iuris-
ditōe. deleg. illum reuocare
non pōt. sed si subdelegatus
ipse cōtra formam rescripti
apostolici p̄cedit nullus est
p̄cessus. No. q̄ spoliatus
restituendus est anq̄ aliquid
sibi obnciatur. Itē suspecto
de dilapidatōe nō statim re-
mouetur s̄z datur ei coadiu-
tor et om̄is alienatio p̄hibe-
tur interim. Item cōmit-
tens vices suas postea reuo-
care non pōt nec alii cōmit-

tere qui contra facit nichil
agit. lo. an.

Significātibus. Delega-
qui pronūciat se iurisd. nō
h̄re etiā de consensu p̄tium
cām nō reassumit. lo. ā.

Suspitionis. c. b. Arbitri
electi ad cām recusatōis as-
signant terminū ad proban-
dū. deleg. t̄n qui recusatur
cognoscit arbitros cāz diffi-
nire. lo. No. q̄ suspensa iu-
risd. iudicis nichilominus su-
a z exercet iurisdit. q̄ est mi-
rabile s̄z hoc ideo est ut sup
hoc sua iurisditō declaretur
s̄z in omnibus aliis nichil fa-
cere pōt donec pronūciatū
sit sup hoc cā suspitōis. b.

P. et C. c. b. Delegata iu-
risditō ad p̄sonas nō expres-
sas in rescripto etiā de earū
cōsensu prorogari n̄ pōt. lo.

No. abb̄s iurisditōi p̄eē.

Cū vicesimum. c. b. hoc
c. sedm̄ Ab. h̄t tria ca. Pri-
mo dicit q̄ maior. xx. ānis a
quocūq̄ dari pōt delegatus
xviii. ānis datur a quocūq̄
de cōsensu p̄tū. Tercio prin-
ceps in quacūq̄ etate dele-
gat. No. ānus. xx. d̄z esse
cōpletus in eo qui datur ab
alio q̄ a p̄ncipe.

Vno delegatorū. c. b. Mu-
tatis verbis hoc intēdit po-
testas pluribus delega. sim-
pliciter datis vno ex ipsis re-
bus huius exēpto expirat.

No. q. arbitrium nō tran-
sit ad successorem.

Qm̄ apostolica. c. b. Sub-
delegare pōt delegatus pa-
pe l3 datus sit ex officio vel
ex p̄tium cōsensu vel cū illa
clā. q. si n̄ omēs. vel sub hac
forma. tu frater ep̄e cū alte-
ro etce. Idem poterit p̄tibus
cōsencientibus is cui cōmit-
titur negociū p̄sonaliter ex
ēptis t̄m̄ in duobus casibus
secus si cōmissum sit nuduz
misteriū. lo. ā.

De officio delegati.

Cum n̄ ignores. c. b. Le-
gatus pape per simplicē q̄re-
lam datur. lo. Nota q. ar-
chiep̄us in eo quod archiep̄is-
copus n̄ pōt audire cās de
ep̄atibus suorum suffraga-
neorū nisi p̄ appellatōem.

Scuduisti. c. b. Legatus
pape de cā simpliciter alteri
delegata p̄ papā se intromit-
tere non pōt. No. q. sp̄ale
mādatū derogat generali.

Nisi sp̄alis. c. b. Legatus

de latere ex generali delega-
tōe transferre ep̄os nō pōt
vel vnā ecclām cathedralē
alteri subicere vel in prima-
tiua erigere vel duos ep̄isco-
pato vnire vel diuidere. Ex
cōcato t̄m̄ p̄ violenta ma-
nūm in iectōne in clericos
absolvere pōt. Nota q. iu-
dex p̄pter amicitia pōt ali-
cui remittere penā. Itē le-
gatus n̄ pōt transferre vnū
ep̄m ad alium ep̄iscopatū.

Quod translatōem. c. b.
Summatū ē in preced. c. lo.

Licet. c. b. Ex quo lega-
tus retulit cām ad papā illa
cē desinit esse iudex. lo. ā.

Delectus. c. b. Legatus de
latere cōfert b̄nificiū vacans
spectās ad p̄ntatōem eccē.

No. q. lega. pōt ecclās cō-
ferre in consulto clerico pa-
trono.

Novit. c. b. Lega. in qua
cūq. sue p̄te legatōnis exis-
tat suam iurisdit. exercet.
lo. an. Nota q. lega. ex̄ns
extra terminos sue legatōis
officiū legatōis exercere n̄
pōt. Idem intelligēdum est
de aliis iudicibus.

Volentes. c. b. P̄ntē lega-
to de latere minor legatus

executōnem beneficii sui di-
mittit. et ce.

Excōicatos. c. b. Breue ē
scdm̄ lo. legati pape de late-
re extra pūnciam vel in ea
aliūde venientes pnt absol-
uere ab iniectione manuū vi-
olenta in clericos. legati ve-
ro rōe ecclārum suarū nul-
las nisi eis āplius cōcedatur
de grā spāli.

Nemini. c. b. Legatōe fr-
nita durat legati statutū. 3.
tū expirat iurisditō per ipm̄
delegata si ipsius recessus ci-
tatō n̄ precessit. lo. ā.

3° 1° 2° De officio iudicis ordinarii.
scdm̄ se 2° 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100°

ca. 1. p. Erniciosam. c. b. Epif-
copi in suis diocesis
crimina inq̄rere pnt et pū-
re. et cum opus est brachiū
sc̄lāre inuocare. lo. ā.

2. Si sacerdos. c. b. Qui scit
non vt iudex sed vt deus vel
vt priuatus subiectū reum
crimini nō nominatim sed
indeterminatū dz illū argu-
ere et pūire. lo. No. q̄ iu-
dex nō dz iudicare scdm̄ cōf-
cientiā s̄ scdm̄ ea que pbā-
tur. Item in genere potest
illum excōicare.

3. Cū ab ecclā. c. b. Si ordi-
narius subditus ep̄o in sibi
subiectum fert iustā sniām
excōis: episcopus illā serua-
ri faciat et ipsam sū satisfac-
tōe et ipsius consciā non re-
lexabit. Nota q̄ plebani
hnt iurisditōez excōicādi.

Item episcopus dz seruare
sniās subditorū suorū.

8. Cum nos. c. b. Si ordina-
tio vacantis ecclē differtur
ex cā ycononms in ea p̄ epif-
copum est ponēdus. lo. ā.

9. Ex parte. c. b. Si censet
ordinario q̄ absolutus a pa-
pa suspenderit verā excōica-
tōnis cām remittet ad eum
s̄ papā. Si vero de hoc est tā-
tum suspitio cōtra ipsum co-
get se exinde purgare.

No. q̄ excōicatus in obti-
nenda absolutōne dz expri-
mere cām pro qua fuit ex-
cōicatus alias non est habē-
dus pro absoluto.

6. Significauit. c. b. Propter
p̄iculum aīe supplet ordina-
rius desidiā vel maliciā dele-
gati pape etc. No. q̄ q̄ illi-
cite sunt cōiuncti excōicādi
sunt vt abinuicē discedant.

Item ordinarius supplet de-
sidiā vel maliciā iudicis

delegati.

supplz abbatis negligentia non reuocatis monachum vagandum ad claustrum. Nota qd correctio regularium primo pertinet ad prelatos ipsorum. et si prelati sunt in negligentia tunc episcopi eos corrigant secundum quod hic dicitur.

7 Ad reprimendam. c. b. Ab uno episcopo excoicatus ab alio est vitandus et episcopus per querelam aditus non absoluet nisi primo remittat.

No. qd iniam episcopi alii coepi seruare tenentur. Ita quod tibi vis fieri alteri facere debes. Item iniam excois non suspeditur per appellatorem.

8 Duo simul. c. b. Patriarcha non cognoscit de causis subditorum archiepiscoporum vel episcoporum suorum nisi de privilegio vel consuetudine prescripta vel appellationis remedio. lo. a. No. qd actor formam rei debet sequi.

9 Quod sedem. c. b. Archiepiscopus impeditus sui suffraganei consecrationem committere potest. lo. an.

10 Pastoralis. c. b. Archiepiscopus causam ad se per appellatorem delatam subdito suffra-

ca. ii. Quarto. c. b. Ordinarius ganei committere potest. sed eum ad substituendum compellere nequit et mortuo delegato papa qui excoicauit reum vel actorem in possessionem inducit. s. eius successor qui in delegatoe succedit absoluere et possessorem restituere poterit: alias solus papa restituet et absoluet propter quod in mortis articulo ne tamen currat annualis prescriptio reus coram ordinario vel publicis personis de testando iuri pareat siue prebeat cautionem. lo. No. 1. nota qd archiepiscopus non habet iurisdictionem in subditos suffraganeorum suorum nisi in certis articulis. Item delegatus a papa maior est ordinario quam ad causam illam que est ei commissa. Item ordinarius non potest se intromittere de his que sunt a delegato a papa. Item si alius quis non potest habere copiam iudicis istud preestetur coram ordinario vel coram publicis si ordinarius haberi non potest. qd pro eum non stat quominus faciat quod facere intendebat et sic postea non currit ei tempus quousque copiam iudicis habere poterit. lo.

ca. 12.

L3 papa. c. b. Per. rescript. quo monet ordinarium suū officium exequi. n̄. facit euz delegatū. et ideo ab eo ad superiorē. pximū poterit appellari. lo. an. No. q̄ a correctōe non est appellandum nisi modus excedatur. Itē n̄ intendit papa alicui p̄ suū mādātū p̄iudiciū generare.

13. Irrefragabili. c. b. Prelati subditos corrigunt et reformant appellatiōe vel cōsuetudine non obstāte. Si t̄m capitulū excessus canonicorum corrigere consuevit nisi hoc faciat infra terminū ab ep̄o prefixum episcopus corrigz. si canonici sine manifesta et rōnali cā maxime in contēptū episcopi cessant a diuinis episcopo cessatōem non seruabit. sed metropolitano de hoc vice pape cognoscat. No. q̄ prelati tenentur corrigere subditos alias imputabitur ei. Itē cōsuetudo dat iurisditiōem in excessibus corrigēdis. b.

14. Qm̄. c. b. Ciuitas h̄ns plūz diuerse lingue n̄ p̄ hoc hēbit plrēs episcopos s̄ episcopus scdm̄ varietatem linguarū. p̄uidebit de viris ydo-

neis qui officia celebrent et sacramēta admistrent. poterit etiā ep̄us statuere illis vicariuz illius lingue ad p̄dicā. No. q̄ vna q̄q̄ ciuitas tm̄ d̄z hēre vnum pontificem. Item ecclā inuocare p̄t̄ auxilium sc̄lāre cum necesse fuerit. lo. an.

15. Inter cetera. c. b. In cathedralibus et collegiatis ecclesiis instituēdi sunt viri ydonei q̄bus cū expedierit episcopus ipsis possit cōmittere visitatiōes. predicatōnes et cōfessiones.

16. Cōquerēte. c. b. Episc. in ecclesiis sue diocesis d̄z eē cōtētus iuribus episcopalibus et que sint iura ep̄alia declarat. Nota q̄ generalitas specificāda est. Item pcuratio que debetur rōne visitatiōis scdm̄ facultates ecclē dari d̄z. Item āplius nō debz exigi ab vna q̄ exigatur ab aliis improcuratōibus faciēdis et eodē iure q̄tu3 ad hoc om̄s ecclē dabent censerī.

17. Ut iuxta. c. b. Episc. visitans monasteriū non introducit sc̄lāres s̄ duos vel tres canonicos suos cum aliquibus religiosi.

1
 f. 32° h. 1° de officio iudic. q. 1. ca. duo tm.
 f. 33° h. 1° de mai. et ob. q. 1. ca. 1°

.ca. 18.

Dilectus. c. b. Lex dioce-
 sana et lex iurisdicōis sunt
 diuerse. vnde res indicata in
 vna videlz snā lata sup vna
 non obstat agēti sup alia.

No. q. alia snā lata quo
 ad legē dioecelis. et alia lata
 quo ad legem iurisdicōis cū
 vna aliis non obstat.

19. Graue qdem. c. b. Per re-
 scriptum quo papa mādāt
 ordinario q. corrigat cleri-
 cos sue dioecelis nō datur ei
 iurisdicō sup exēptos. lo. a.

No. q. papa p litteras su-
 as non intendit alicui preiu-
 dicitum generare.

20. Eisqbus. Breue est scdm
 lo. an. cui cōpetit ex officio
 absolvere aliquos pōt hoc
 officiū alteri delegare.

f. 32° h. 1°. De officio iudicis.

ca. 1°

e. X litteris. c. b. Ad of-
 ficiū iudicis etiā de-
 legati expectat puidere par-
 ti de advocato que nō hēt et
 poterit dare domesticū.

2. Iudicis officiū. c. b. In isto
 ca. sunt duo deā lesus p offi-
 cium iudicis an et post lites
 contes. in integrū petit res-
 titutōem. Vel sic vbiq. q. 1°

dicis officiū imploratur lo-
 co actōis tm non v3 alius d3
 lis cōtestari

f. 33° h. 1°. De maiortate et obediē-
 tia. q. 1° ca. 16. vel 17.

ca. 1°. c. Vm certū. c. b. Suppo-
 sita ordinis gramati-
 ce antiq. or cōter est prefe-
 rendus. vel sic qui prius or-
 dinatus ē maior et prior his
 qui posterius sunt ordinati
 debet haberi.

2. Si quis. c. b. Excōicari d3
 qui decretū episcopi non ser-
 uat. No. q. epil. pnt face-
 re decretum.

3. Legebatur. c. b. Clericus
 a ministratōem non habēs
 ad simplicē obediētā tñtur.

4. Omnes principes. c. b. Om-
 nes principes et omnes ali/de-
 bēt episcopo obedire.

9. Illud. Pro tēporali como-
 do quis inobediētiaz incur-
 rere nō d3. Vel sic inferiores
 superioribz obedire tenētur.

6. Solite. c. b. Imperiū nō pre-
 est sacerdotio in quo illi sub-
 est et illi obedire tenetur. lo.

at. Vel sic scdm Ab. Episcopi nō
 debēt sabesse regibus s3 pre-
 esse. No. q. plona loquēs
 considerāda est et eorum ad
 quos aliquis loquitur et vni

locutiois d3 qs cōsiderare.

Itē impator precellit illos
qui ab eo tēporalia recipiūt
etiā sacerdotes. s; in spūa
libus pōtifex aīcellit ipsuz.

Item impator et om̄es ali
lati inferiores in clericos n̄
hnt ptātem quia nō sunt ei
iurisdictioni cōmissi.

ca. 7
Per tuas. c. b. Ordinato
per papā debetur reuerētia
subest tñ episcopo.

Inter quatuor. c. b. Cum
de obediētia vel subiectione
agitur nil attēptari d3 in p̄
iudicium rei vel possessoris
non citati. lo. ā.

8
Quod sup his. c. b. Sudi
ti episcopi ad ipsius sinoduz
ire tenētur et sibi obedire. l.
an. No. q; abbates ad sino
dum venire debent.

9
Cum in ecclesiis. c. b. Ca
nonici rlāres suo priori ino
bediētes per episcopū excōi
cari pnt. et si incorrigibiles
fuerint de consorcio fratrū
debent expelli. lo. Nota q;
piores et abbēs pnt excōi
cari. Item iuramētum de
obediētia a cōtumacib; po
test exigi. Itē litteris prela
torum creditur in preiudi
cium aliorū. Item excōica

ti debent absolui prius pres
tito iuramēto. Item a piū
ro iterū exigitur iuramētū.

Itē q; priori suo vel abbati
suo non vult obedire d3 ex
pelli de monasterio. b.

10
Hisq; c. b. Mortuo pre
lato ipsius subiecti in omni
bus debēt obedire capitulo
nisi p̄ bono pacis aliquid sit
exēptum. lo. an. No. hic
quid debēt cepellani et cleri
ci suis plebibus. Item vacā
te ecclā capitulum exercet
vices prelati. b.

11
Dilecta. c. b. L3 abbatissa
subditos suos excōicare non
possit ipsi tñ sibi obedire co
gūtur. lo. Nota q; mulier
excōicare non pōt.

12
Delecti filii. c. b. Si metro
polititanus suffraganō iura
mētum exigat ultra forma;
statutā a canone in eo quod
est ultra suffraganeus n̄ tñ
tur. No. q; vbiūq; videt
aliquis preiudiciū sibi gene
rari pōt appellare. Item q;
tibi non vis aliis nō facias.

Item iuramētum uon extē
ditur ad ea que de iure pres
tanda non sunt. b.

13
Cū olim. c. b. Mortuo e
piscopo capitlm̄ confirmat

confirmandos ab ep̄o. lo.

No. q̄ ecclā vacāte capi-
culum supplet vicem ep̄i in
cōfirmatōe prelatorū.

ca. 14.

Statuimus. c. b. Qui ma-
ior est in ordine lz posterior
sit in ecclā institutus in lo-
co et portioe potior et ma-

ior esse dz. No. q̄ maiores
et digniores reputantur in
maioribz ordinibz cōstituti

14

Cū inferior. c. b. Si ecclā
in aliquo archidiaconatu si-
ta in cathedralē erigitur a
iurisdicōne archidiaconi est
exēpta. Vel aliter q̄tū ad
titulum inferior superiorez n̄
ligat. lo. No. q̄ minor ma-
iorem potētem habere n̄ dz.

Item sine preiudicio ecclē
a cōstrui dz aut āplari. lo.

15

Humilis. c. b. cōpromissi-
onē sup iure primacie vnus
solus (cuius interest) poterit
impedire. lo. an.

De treuga et pace.

e Reugas. c. b. Nō sum-
matur. neq; diuiditur
sedm̄ lo. p̄t tñ sic dicit treu-
gē debent seruari tēporibus
hic cōtētis, et frangens eas
(nisi monitus satisfacta) ex-

cōdicandus est per suū ep̄isco-
pū et vicinis ep̄is intimāda
q̄ seruabūt. q̄ nisi fecerint
punientur quia debent ep̄i
ad pacē mutuā auxiliū im-
partiri, aliās piculuz sue dig-
nitatis incurrunt. lo.

Innouamus. c. b. Nō sum-
matur. nec diuiditur sedm̄
io. lz p̄t dici in. c. isto. con-
tenti tēpore guerre debent
esse securi.

De pactis.

a Neigonus. per io. an.
non summatur. lz hoc
dicit pacta licita dnt seruari.

Quotiens. c. b. Breue est
et fuit forsan. exordis cōfir-
matōis aliorum pactorū.

Qualiter. c. b. Non sum-
matur neq; diuiditur sedm̄
io. an. No. ex istis duobus
cap. q̄ p̄missa ope sunt cō-
plend.

Cū pridem. c. b. Nō valz
pactum per quod bñficū ec-
clāsticum per pecuniam dz
resignari, et cōordinatōi su-
prioris se submittit, restituitur
suis ordinatio non ser-
uetur. No. q̄ nulla pactō
illicita in sp̄ialibus factenda.
nec aliquid dandum. etiam
pro expensis.

Accepimus. c. b. Non v3
pactū desuccedēdo post mor-
tem prelati in ipsius ecclā.
10. an. No. q. in bñficiis et
ecclesiis locū n̄ hēt successio.

Cū clerici. c. b. Is q. p. pactū
pensionis agēde assecu-
tus est ecclām d3 illa priua-
ri. et aliās canonice pūiri. lo.

No. q. pensio antiquitus
cōstituta non d3 augeri. et
(q. cōtra faciū) pūmūt. b.

Pleriq. c. b. Ecclā rē suā
locādo. vel infēudādo n̄ pōt
opponere pactū p. quod iuri
alterius ecclē p. chialis derō-
getur. lo. an. No. q. pac-
tum in p. iudiciū alterius
fcm̄ ei non nocet.

Pactōes. c. b. Non v3 pac-
tio in spūalibus. vel que aīē
detrīmētum. vel que peccatū
vel piculum aīē inducit. vel
que de iure vel fco sit impos-
sibilis. Nota q. in spūalibz
om̄is pactio. et cōditio cessa-
re d3. Item pactū turpe. vel
impossibile non obligat.

De transactionibus.

Sicut graue. c. b. Instru-
m̄ta et alia iura p. tium con-
traria transactōe tollūtur.

No. q. e. a. que sunt infir-
ma. vel minus valida. p. con-
firmatiōem pape recipiunt
firmitatem.

Statuimus. c. b. Cōpositō
fcā cū p. sona ecclāstica auc-
toritate archiepiscopi. vel e-
piscopi super decimis. rata-
manet. lo. an.

Contingit. c. b. Si capl̄m
cōsenserit transactōi. quam
fecit prelatus nomine ecclē.
viterius dissentire non pōt
lo. Nota q. p. curator de-
tus ad agēdum. et defenden-
dum. non pōt trāsigerē. nisi
dñs postea ratū hēat. b.

Cōstitutus. c. b. Super ec-
clāstico bñficio trāsigi non
pōt lo. No. q. transactio
in spūalibus interuenire nō
potest.

De cetero. c. b. Per tran-
sactōnem fcām sine episcopi
auctoritate pōt prelatus s3
non ecclā cōstitui censualis
lo. an. Nota q. cōpositio
in spūalibus ferius fieri d3.

Ex litteris. c. b. Si bñfici-
um (q. p. trāsactōem hētur)
impetretur. ut vacans ab eo
qui fuit transactōis media-
tor. non valz impetratio seu
trāsactō scdm̄ lino. et Hof.

et Glo. ubi hētur q̄ vacans
debet esse vt debita seu debi
tum. No. q̄ tacite renun
ciat quis iuri suo. prestando
aduocatōnem in cā. in qua
sus hēt. Item. q̄ dicit se cle
ricum. cū non sūt. non valent
lre impetrare. cū hoc in frau
dē dicat. vt eas citius hēt.

Super eo. c. b. Sup tñ. i. to
ecclesiastico n̄ pōt transigi. licz
amicabiliter possit cōponi.

No. q̄ in spūalibus n̄ hēt
locum transactio.

Veniens. c. b. Transactō
scā de rebus ecclē per prela
tum sine superioris cōsensu n̄
obligat successorē. lo. No
ta q̄ scm̄ predecessoris. non
preiudicat successori in re
bus ecclē. Item transactō
scā inter psonas nisi confir
mata fuerit per sedē aposto
licam psonalis est. Item res
inter alios acta alijs n̄ obest.

Preterea. c. b. Non valet
trāfactō sup iure pntandi p
quam nouus census imponi
tur ecclē vel antiquus auge
tur. No. q̄ per transactō
nem noua pensio imponi nō
pōt nec vetus augeri p trā
factōem sīn vicio simonie.

Preterea. c. b. Sup spūali

iurisdicōe transigere non lz.
lo. an. No. q̄ sub cōditōe
trāfactō non pōt fieri. Itē
confessus in iure pro conuic
to habetur.

Ex pte. c. b. Sup matri
monio nō pōt interuenire
transactio. lo. an. Nota q̄
iudex primo ad tōponendū
d̄z laborare. Item seueri
tati detrahendū est. Itē cō
tra matrimoniu3 cōpositio
vel dispēsatio locuz non hēt.

Item ubi ius nō inuenitur
equitas seruāda est. Item
in humaniorē ptez semp d̄z
iudex declinare. Item pso
na. cā. locus. tēpora et ritus
terre consideranda est.

De postulando.

c. Letic. c. b. Clericus in
sacris vel minoribz be
neficiatus corā iudice sc̄lari
postulare nō d̄z nisi p se sua
ecclā vel miserabili psona. l.

Ex parte. c. b. Monachi
et canōnici rlāres postulare
non debent nisi p vtilitate
ecclē vel monasterii et tunc
de precepto prelati. Nota
q̄ rlāres et monachi quoad
sc̄laria eodē iure vti debēt.

Cum sacerdotes. c. b. Sacerdos postulare non debet nisi in certis casibus et in certis personis hoc primo. Clericus postulans contra ecclesiam perdit beneficium quod obtinet ab illa. lo. an. No. q. sacerdos in certis terminis potest aduocare. Item ingratus potest priuari beneficio quod recipit vel re ab eo contra quem est ingratus.

De procuratoribus.

a Lia quidem. Procurator in iudicio causa ecclesie collegiate debet habere sufficiens mandatum prelati et capituli. lo. No. q. factum falsi procuratoris domino non preiudicat.

Item episcopus sine consensu capituli non admittitur ad agendum.

Querelam. c. b. Reuocatur sententia qua condempnatus fuerat in expensis absens ex iusta causa legitime impeditus at excusatur qui procuratorem in ardua causa constituere noluit. lo. a. No. q. qui ad terminum non venit potest in expensis parti alteri condempnari nisi iusta de causa fuerit impeditus et hoc constat. Item ius.

ta causa probata reuocatur sententia. Item in grauius causis non compellitur quis constituere procuratorem.

Ex insinuatione. c. b. Sententia lata cum procuratore reuocato et de hoc certificato non tenet. lo. No. q. factum falsi procuratoris domino non preiudicat. iste procurator falsus fuit a quo mandatum fuit legitime reuocatum. Item iuramentum reuocatio mandati probatur per proprium iuramentum et per iuramentum unius testis. Item spoliatus potest restituere.

In nostra. c. b. Rescriptum impetratum per procuratorem reuocatum et de hoc certificatum non valet nec processus nec sententia lata per ipsum. lo. No. q. exceptio falsi procuratoris et ante et post litis sententiam obici potest et q. sententia taliter lata domino non nocet. Item iudex qui refert iudicium ad papam debet facere mentionem de exceptionibus propositis et de toto processu.

Tue fraternitati. c. b. Si agatur de adulterio coram iudice seculari ad penam legales non interueniat procurator

secus si coram iudice ecclâs-
tico agatur ad thori sepati-
onem. No. q. in cã crimi-
nali procurator non interue-
nit. Itē qui n̄ probat quod
intendit d̄z puniri sicut reus
convictus p̄iretur quia ca-
lūpniose accusat. Item si
quis prohibetur vna via alia
via non d̄z ad id admitti.

Cum predcã. c. b. Qui de
mandato dñi cãm procura-
uit ab ip̄o impetit expēsas
pro hoc scās. No. q. si quis
fecit expēsas in procurando
utilitatē ecclē nec res hēat
effc̄m ubi hoc fecerit de m̄a
dato capituli nō recupabit
eas et sibi put̄ q. s̄n m̄ada-
to ea. hoc attētabat secus si
res effc̄m hūisset etiam sine
mandato.

Quia in causis. c. b. Vni-
uersitas ad agendum et de-
fendendū procuratorē cōsti-
tuere pōt. No. q. vniuersi-
tas de iure cōi pōt facere p-
curatorem. Item quod iur-
re cōi cōpetit indulḡz papa

Auditis. c. b. Si dñs reuo-
cet procuratorē postq̄ est in
cã cōclusum talis reuocatō
diffiniua nō impedit neq̄
retardat et reuocans debet

condēpnari aduersario suo
in expensis factis et faciēdis
a tēpore quo reuocatio ad
procuratorez puenit donec
reuocans vadat ad iudicem
coram quo erat cã vel pro-
curatorē sufficientē trans-
mittat sup̄ principali causa
ad quam procurator antea
missus erat. Io. an. No. q.
cassata principali et om̄ia
cōsecuta cassata intelligun-
tur. Item qui in cōtēptuz
sedis apostolice et in preiudi-
ciuz aduersarii reuocat m̄a
datum punitur in expensis
propter hoc factis.

Petitio. c. b. Procurator
et vicarius ep̄i generalis de-
bent pro ip̄o adagenduz et
defendendum admitti quā-
uis in vicaria seu procura-
torio iudicus vel actor fue-
rit constitutus. Nota
q. non refert an dicatur ab
vniuersitate vel collegio cō-
stituo talē procuratorē vel
iudicum vel actorez dñmō
appareat q. adagenduz vel
r̄ndendum datus sit p̄ sequē-
tia vel precedentia.

Accedens. c. b. Detentus
iniuste et per aduersariū d̄z
libertati plene restitui vt li

bere cōtra eū procuratorez
cōstituere possit et prouide-
re debz iudex q̄ in cā matri-
moniali procuratorē cōsti-
tuens gaudeat libertate.

No. q̄ qui agere vult vel
defendere non dz esse in ptā
te alterius s̄z libertatē hēre
debet omnimodā.

Dilectus. Si generali pro-
curatori denegentur indu-
cie ad dñm cōsulendū absen-
tem ex cā probabili poterit
appellare. No. dilatōnem
dandam pcuratori ad denū-
ciandum domino.

Cōstitutis. Si reus disce-
dat a iudicio dimisso pcura-
tore ad agendū solum cōtu-
max est et cōdēpnabitur in
expensis. No. q̄ qui procu-
ratorem ydoneū nō dimit-
tit et recedit sine lñia cōtu-
max reputatur et dz alteri
pti in expensis cōdēpnari.

Mādato. c. b. Processus
habitus cū pcuratore reuo-
cato tenet s̄z post lit. cōtes-
per eū ignorāte iudice et ad-
uersario reuocatio fuit scā.

Nota q̄ reuocatio pueni-
re dz ad iudicē vel aduersari-
um alias non valz quod agi-
tur per illū pcuratorem qa

de dolo q̄s cōmodū sentiret

Non iniuste. c. b. Pōt filis
familias ad iudicia cōstitui
pcurator q̄uis ad futuras
cōtrouersias fuerit cōstitu-
tus hoc primo. procurator
simul cum alijs datus si pri-
us pcuratoris officium oc-
cupauit valz eius procura-
tio. secus si datus sit diuersis
tēporibus quia dato posteri-
ore prior procuratio essz re-
uocata hoc scdō. pcurator
cōdēpnatus appellare pōt et
tenetur s̄z non proseq̄ inui-
tus et si ex iusta cā appella-
re non possit dño suo intima-
re tenetur totum est notan-
dum quod hic dicitur.

Cōsulei. Procurator vni-
uersitatis cuius maioris et
iuramēti sunt extōicati ad i-
petrandū admittitur nisi illi
iu. pcuratorio sint exp̄ssi vel
eorū auctoritate sit sc̄m vel
ad id sciēter sint admissi.

No. q̄ expressa q̄q̄ nocent.

De sindico.

¶ Icut decet. c. b. Decet
religiosus a litigis absti-
nere. et ideo debēt hēre sindi-
cū. qui cās monasterii agat
et defendat. No. q̄ mona-

24
chi non debet esse sindicium etiam pro causis monasterii sed illud ex honestate dictum est. quia contrarium servatur nec repelluntur propter hoc. Verum Est procurator privatus presulis actor, curator nuntius, sindicus est populi.

De his que vi metu ve causa fiunt.

r Elatum. c. b. Si quis timore mortis ratam postea non habens religionem profiteatur exire et matrimonium contrahere poterit. secus si a principio vel ex post facto consensit. No. quod votum timore mortis emissum non tenet. Item quod ab initio non tenuit confirmatur rati habitus sequenti.

Abbas. c. b. Qui timore amissionis bonorum suo beneficio renunciat illud repetere potest. No. quod metus amissionis rerum excusat et iustus est ut ea revocentur que tali metu tradita sunt et iuramentum non obstat.

Ad aures. c. b. Qui terrore laicorum electus de se factus renunciat. si renunciat iuramento vel fide firmata non est ad

regnum ad quod electus erat profici poterit. lo. an.

Ad audientiam. c. b. Qui pro metum qui cadere potuit in constantem virum beneficio renunciat et renunciare iurat illud repetere poterit. lo. a.

No. quod iuramentum pro metu prestitum servandum est dum modo servari possit sine periculo anime ut hic patet. Item iuramentum non extenditur ad alia supra quibus prestitum non est.

Sacris. c. b. Excommunicatus non est qui absolute coactus cum excommunicato coicatur. secus si coactus fuerit conditionalis.

No. quod pro nullo metu dicitur quis peccatum mortale incurere. lo. an.

Cum dilectus. c. b. Metu passo non subvenitur si metus fuit talis qui non potuit cadere in constantem virum.

No. quod metus qui non continet metus mortis vel cruciatum corporis non excusat. Item dolus quo quis inducitur ad bonum anime non imputatur nec impedit propositum melioris vite. Item nemo dicitur via pueris aperire.

Supra ea. c. b. Probata violentia per testes res amisse

probantur per iuramenta.

No. q. in casu isto qui dicit se spoliatum p. violentiaz illatã d. p. bare per testes de rebus amissis per iuramẽtũ p. prium. iudex tñ primo cõsiderabit q. litatem p. sone an sit talis vt cõtra ipsam non p. sumatur q. p. pter hoc deieraret p. q. titate rerũ amissarum. b.

De restitutõẽ in integrũ

Equiuit. c. b. Ecclã restituitur cõtra contractum alias legitime celebratum si enormiter fuerit lesa ex illo. lo. Nota q. qñ cunq. leditur ecclã enormiter q. restitui sicut minor.

Cum venissent. c. b. Ecclã restituitur lesa etiã per negligentia p. curatoris q. iura ecclẽ non p. duxit. lo. No. q. ecclã p. pter negligentiaz procuratoris restituitur.

Item pendẽte principali q. s. tione iuris eligẽdi non debz electio confirmari.

Auditis. c. b. Etiã cõtra ecclãz restituitur ecclã que grauerit fuit lesa p. pter p. batões omissas. lo. No. q. ecclã restituitur ad p. bãdaz

allegatõem omissam. Itẽ postq. est in cã cõclusum datur istud beneficium.

Ex litteris. c. b. Contra sniã latã in cã matrimoni ali bñficio suppletõis ex iustã cã restituitur etiã maior

No. q. fauore matrimonii auditur qui tanq. cõtumax repelleretur abas. Itẽ arguitur q. sniã contra matrimoniu lata non trãsit in rez iudicatã l. q. dam contrariũ sumãnt. ar. q. trãseat ex eo q. per bñficiũ restitutiõis mulier ista audita fuit alias si non transiret iure cõi deberet audiri. Itẽ iudex appellacionis cõfirmare debet sniã latã vel infirmare. b.

Cũ ex litteris. c. b. Etiam cõtra sniãz pape restituetur ecclã et cã restitutõis in integrum pñtibz ptibus est tractanda. lo. No. q. sniã etiã pape qñ per subrecoẽnem lata est d. in melius reformari. in breui tẽpore nõ videtur quis plene instructus saltem in ardua cã. Itẽ nota q. vtracq. cã pñte debet cã restitutõis in integrum tractari. Item cãrum pñtiũ assertõẽ pãduntur. Item:

prima citatiōe pōt preponi
pemptoriuz edc̄m ppter dis-
tantiam viarū et etiam ex
alia iusta causa.

Suscitata. c. b. Si restitu-
atur in integrū contra pri-
mam sniām is cōtra quē est
presumptio sniā mandabi-
tur executōi recepta cauti-
one de restituēda. si primo
cōdemnatus in hoc iudicio
restitutōis preualeat. ecce.

No. q̄ ecclā restituitur ad
pbandā prescriptiōem post
sniām et añ sniām manda-
tur executōi que alias man-
dari non debet et hoc de eq̄-
tate et non de rigore.

Corā. c. b. Post p̄ptoriū
terminū de iure cōi nō au-
ditur ecclā s̄z per bñficiū re-
stitutōis in integrū restitui-
tur. No. dilatōem dādā p̄
bñficiū restitutōis in inte-
grum ad depositōes testiuꝝ
et alia munimēta portanda
que in termino constituto
fuerant omissa.

Constitutis. c. b. Minor
restituitur eo q̄ contraxit
vel omisit si exinde p̄bet se
lesum et sit infra tēpora res-
titutōis pendētis. lo. No.

24
q̄ frater pro fratre sine mā-
dato admittitur ad impe-
trandū. Item si iuris solē-
nitas in contractu minoris
non seruatur. nullus est cō-
tractus in preiudiciū mino-
ris idē est in cōtractu ecclē.
Si vero iuris solēnitas inter-
uenerit et lesus sit miōr vel
ecclā subuenitur eis p̄ bñfici-
um restitutōis in integrū.

Cā restitutōis. c. b. Se-
summat dicēs q̄ iudices p̄nt
in integrum restituere.

No. q̄ arbitri incidentaliter
cognoscunt de cā restitutō-
nis. Item in tribus casibus
hic signatis arbiter assumi
non potest.

Bñficio. c. b. Se summat
sed mutatis verbis hoc vult
dicere. restitutio denegata
ecclē vltius sibi non cōce-
ditur nisi ex noua cā. resti-
tueretur tñ ad appellanduz
a sententia denegationis.

D. alienatione mutandi
iudicii causa facta.

e X quorūdam. c. b. Is
in quē scā ē alienatio
rei cā mutādi iudicii cōueni-
ri pōt per rescriptuz cōtra

alienatorem impetratū. lo.
No. q̄ rescriptū extēditur
ad eos. de q̄bus in ipso mēto
scā non fuit. et cōueniētur
per illud. sed hoc est p̄ dolum
et fraudē ipsorū bñficio hu
iusmodi decretalis. etc.

Ex pte. c. b. Clericus cā
mut ādi iudiciū recipe non d̄z
cessatōem actōis a laico. lo.

No. hic q̄ clerici cōuentre
possunt laicos coram eccle.
siastico iudice. sed hoc est de
consuetudine illius loci. b.

De Arbitris

De arbitris.

1. cā f. Ane. c. b. Non summa
tur. q̄a breue est.

2. cā . Non sine. c. b. Non valet
arbitriū simoniacū et dolo.
sum. lo. ā. No. q̄ arbitriū
iniquelatū non valz. Item
sup re spūali cōpromitti po
test in clericum. b.

Peruenit. c. b. Arbitr su
a auctoritate spūalia laico
adiudicare n̄ pōt. lo. No.
q̄ sc̄m̄ prelati in dānū ecclē
valere non d̄z. nec delictum
psone in dānum ecclē debet
redundare.

Dilecti. c. b. Clerici de re
bus tēporalibus cōpromie.
tere p̄nt in mulierē alias de

cōsuetudine iudicāte. lo. ā.

No. q̄ cōsuetudo dat iuris
ditōnem psone que alias est
inabilis ad iudicandū. Itēz
ecclā et viri etiā religiosi pōt
sunt petere penam.

Cū tēpore. c. b. Non tenz
arbitriū q̄tenus libertas ec.
clēsie ledi per illud pōt. lo.

No. q̄ iuramētum q̄tenus
tangit ius alterius nō tenz.

Item exēptus non pōt re.
nunciare priuilegio liberta
tis s̄m̄ hñā illius cui subest.

Cum dilecti. Coram arbi
tris aliquis recōueniri non
pōt. No. q̄ recōuentio co
rā arbitris fieri nō pōt. b.

Cū olim. c. b. Qui per ar
bitrium eligere d̄z cū consi
lio aliquorū in tractatu elec
tōnis. eorum consiliū tene.
tur req̄rere s̄z non sequi. lo

No. q̄ forma arbitrii ser
uanda est. Item aliq̄s tene
tur requirere cōsiliū alte
rius s̄z n̄ t̄ntur illud sequi.

Contingit. c. b. De rebus
spūalibus non pōt in laicum
cōpromitti. lo. an.

Per tuas. c. b. De cā spūa
li auctoritate superioris pōt
in clericum et laicum cōpro
mitti. et si arbitriū a p̄tibz

inuiti plan

delicti psone.

est receptum d3 executioni mandari l3 per generalē procuratorem fuerit cōpromissum. Sed si receptū n̄ fuerit si pena fuerit apposta ad illā agatur alias ad interesse.

No. q̄ procurator generaliter ad agendū et defendendū datus non pōt cōpromittere vel transigere sine speciali mandato. Itē procurator de cōsensu capituli cōstitui debet. Item procurator sine mandato non d3 excedere q̄ si fecerit ecclā vel dñs non tenetur nec ei nocet ut hic p3.

Item iuramētū psonale est et ideo non obligat aliū quā iurantē. Item in clericum et laicū de re spūali auctoritate superioris potest compromitti ut hic videtur. etc.

Ex pte. c. b. Mortuo vno cōpromittentiū finitur cōpromissum. lo. an. No. q̄ finitur cōpromissus p mortem alterius cōpromittentiū. secus in iudicio. lo.

Exposita. c. b. Arbitrator post rem iudicatā sup nouis discordiis etiā assumptus si de cōponendo inter ptes mādatum recepit a papa et per suū arbitriū sniām latā mu

care non pōt. No. recurrendū esse ad intentōnem rescribentis. Item arbiter de alio arbitrari non d3 nisi de quo cōpromissum est q̄ si fecerit non valet. etc.

Innotuit. c. b. Quo ad. c. principale hoc dicit. excōicatio post appellatōem lata n̄ t3. sed quo ad titulū hoc dicit q̄ cōpromissum sc̄m in certam pōnām eligendā in arbitrum non valet. Vel sic secundū d. b. si ad sniām arbitrii indeterminate electi iudex ptem cōpellat. locus est appellandi. No. q̄ cōpromissum de incerta psona assumenda in arbitriū non t3.

Item sniā excōis post legitimā appellatōem lata n̄ t3.

Cū a nobis. c. b. Scdm lo. non summat ut l3 hoc dicit amiables cōpositores certari eligi p̄nt. Vel aliter valet cōpromissus sc̄m in arbitratorem incertū. secus in arbitrum ut in summa. c. pxi.

Vel aliter cōpromissum factum de certa psona in arbitrum assumenda p vnū solū bñ tenet ut hic. secus si p duos. ut. s. c. proxi. scdm intellectum. glo.

Cōpromissu 3. c. b. Scdm
lo. Non summatur. tam sic
pōt dici. cōpromissum n̄ ex
tēditur nec transit ad here-
des nisi in eodē exprimatur

Explicit primus decretalium

Incor 2. et p. x

De iudiciis.

d E quo vult deo. c. b.
Qui p̄misit non de-
clinare forū āplius
penitere n̄ pōt. lo. ā. Vel sic
cōtumax d̄z excōicari et n̄
absolui donec cautōe presti-
ta ab eodem de stādo iuri et
refusis expēsis ptis aduerse.
et añ cause cognitōem non
d̄z quis bñficio suo priuari.

Decernimus. c. b. In cau-
sis ecclāsticis laici iudices eti-
am nō debēt nec spiritualia
tractare. nec p̄pter sp̄hābi-
tōez ipsorū prelati exercere
ecclāsticam iurisditōem di-
mittant. lo. ā. tria sunt hic
notanda.

Quāto. c. b. Causa iuris
patronatus nō pōt nisi p̄ iu-
dicem ecclāsticū diffiniri.

Acti clerici. c. b. Clericus
per cōfessionem scām in iu-
dicio sclāri nō d̄z ab ecclāsti-

co iudice condēnari. No.
q̄ cōfessio scā coram nō suo
iudice non preiudicat cōfitē-
ti nec sniā a non suo iudice
lata. Item epus pōt dispē-
sare in adulterio. Item nō
est quis dupliciter puniendus
Item depositus sclāri iudi-
ci tradi non debet.

Ceterum. c. b. Vassallus
coram dño feudi rādere pa-
tus coram alio sup feudo cō-
ueniri non d̄z. lo. Nota q̄
cū vertitur questio feudi in-
ter vassallos coram dño feu-
di cā illa tractari d̄z. etc.

Dilecti. c. b. Nullus tene-
tur nisi voluerit exprimere
nom̄ actōis in libello sed suf-
ficit simpliciter p̄ponere ac-
tum suū. lo. No. q̄ scdm
canones nullus tñtur actō-
nem p̄ponere s̄z sufficit cau-
sam dicere.

Intelleximus. c. b. Excōi-
catus non pōt cōuenire sed
bñ cōueniri. No. rōem in
textu. ne de malicia videat-
ur comodū reportare. etc.

Clerici. c. b. Clericus debz
de omni cā corā iudice ecclā-
stico cōueniri. nec valz con-
suetudo cōtraria. lo. an.

No. q̄ consuetudo in hac

pte non p̄iudicat canonibz.

Causam. c. b. Iudex put-
dere dz ne collegium coraz
eo litiget sine lnia sui supio-
ris vel prelati. No. q̄ capi-
tulū sine lnia prelati ad agē-
dum vel defendendū admit-
ti nō dz. Item iudex preui-
dere dz an p̄sona q̄ agit siue
defendit sit legitima. lo. ā.

Cū non ab hoīe. c. b. Cle-
ricus depositus incorrigibi-
lis traditur curie sclāri.

No. q̄ clerici in quocunq̄
crimine et quocunq̄ ordine
fuerint dephēsi a suo iudice
sunt cōfēnandi. Item cres-
cēte cōtumacia crescer e dz
et pena. etc.

Quia v. c. b. p̄scriptuz
impetratū cōtra violentuz
possessorē cōuenitur is qui
scienter succedit in vicium.

No. q̄ iste non pōt allega-
re bonā fidem cū ecclām sū
iusto titulo possidere de iu-
re non possit.

Cuz venissent. c. b. Papa
lis p̄uilegiū interpretatio ad
solum papā spectat. No.
q̄ illius est interpretari cu-
ius est condēnare.

Novit. c. b. Laicus rōne
delicti et maxime p̄iurii vel

pacis fraete corā iudice ec-
clesiastico cōuenitur hoc di-
cit. No. q̄ papa non debz
aliorum iura pturbare nec
econuerso cum iurisditō sit
distincta. Item amonitio
euuāgelica precedere dz de-
nunciatōem. Itē q̄stio feu-
di ad dñm feudi ptin3 nisi cō-
suetudo preiudicet vel priui-
legium et ita cōsuetudo de-
rogat iuri. Item ad papaz
pertinet quēlz corrigere de
peccato. Item in iudicio n̄
est p̄sonarū distinctō atten-
denda. s; ita magnum iudi-
cabis vt paruum. etc.

Pastoralis. c. b. Persone
litigātes si sint ydonee per se
sua scā proponāt.

Examinata. c. b. Si actor
ineptā actōem proponit re-
us absoluitur. si tam̄ postea
aptā preponere voluerit re-
us cogitur r̄ndere. No. q̄
ei qui possidz n̄ datur rei vē-
dicatio nec restitutō. et idō
q̄a iste possidebat iuspatro-
natus qñ seq̄strata fuit ec-
clesia non competeat ei rei
vindicatio.

Cū deputati. c. b. p̄cepto-
res tēpli pro domibus suis a-
gere et defēdere possunt nec

obstat eis religio vel q̄ igno-
ta sit eoruz origo. No. q̄
q̄libz presumitur ydoneus
nisi p̄betur indignus.

Qualiter et q̄n. c. b. iudi-
ces eccl̄astici debēt laicis de
clericis cōquerētibus iustici-
am exhibere. No. ar. q̄ in
defc̄m iusticie clerici ad iudi-
cium scl̄are trahi p̄nt sicut
ec̄verso. per defc̄m iusticie
iudicis scl̄aris eccl̄a p̄t se in-
tromittere infra. de for. cō-
petenti. licet.

Cām q̄. c. b. Iudex habēs
cōsimilē cām a iudicādo re-
mouetur. lo. Nota q̄ hoc
est verum si cām illius iudicis
maiorē accipiat vigorē.

Ex habita. c. b. Si iudicel
de principali et exceptōibus
preiudiciabilibz simul cog-
noscat vel lit. non contes. su-
p̄ principali testes recipiant
licite ab eis appellatur. No-
ta q̄ in cām electōis om̄s vo-
cādi sunt quos ipsum nego-
cium t̄agit et de om̄ibz ne-
gocium cōtinentibz inq̄ren-
dum est. Item exceptō p̄p̄-
tori a vt conspiratio añ litis
cōtes. d̄z admitti q̄a est pre-
iudicialis. Item de excepti-
onibus et negotio principali

cōtra iuris ordinatōem si-
mul cognosci non d̄z. sed de
illis primo cognoscendū que
in sui natura p̄cedunt.

Venerabilis. c. b. Instātia
iudicij n̄ perit p̄ lapsū triēn.

Significauerūt. c. b. Non
obstāte exceptōe t̄poris fe-
riati p̄pter vindēmas man-
danda est executōi sentētia
Vel sic sedm̄ Ab. cū actor et
reus sūt diuersi fori cām posses-
sionis et pp̄rietatis p̄nt co-
ram diuersis iudicibus agi-
tari. No. q̄ hic diuiditur
cōtinentia cām s̄z hoc fit p̄p̄
diuersum forū. Item ex cām
p̄ceditur t̄pore feriato vin-
demiariū altera pte inuita.

De foro competenti.

f. I quis clericus. c. b. Cle-
ricus d̄z corā suo ep̄o
cōuenti. No. q̄ actor fo-
rum rei sequi d̄z. Item sine
l̄nia ep̄isopi clerici aliū iudi-
cem eligere nō p̄nt. lo. ā.

Nullus. c. b. Iudex scl̄aris
si clericum per se distingat
aut cōdenat d̄z excōicari.

Sane. c. b. Rōe rei de qua
agitur sortitur q̄s forū. lo.

Si quis. c. b. Corā suo ep̄is

copo conueniendus est cleri-
cus q̄ si recusetur dabit de-
legatū p̄ribus nō suspectū.
lo. an. No. q̄ ordinarius
pōt recusari. Item delega-
tus episcopi suā sniām n̄ po-
test executōi mādare.

Si clericus. c. b. Laicus a
quo clericus rez suā vel sue
ecclē vēdicat corā suo iudi-
ce sclāri cōueniri debz.

Ex transmissa. c. b. q̄stio
feudi p̄ dñm feudi d3 termi-
nari. q̄ si negligat iudex ec-
clāsticus alias sup̄ior hoc fa-
ciet. No. q̄ p̄pter negligē-
tiam vel maliciam amittit
quis iurisditōnem.

Verum. c. b. De cā feudi
sede vacāte caplīm non cog-
noscet. No. bonū ar. ex is-
ta decr. q̄ vacāte ecclā iuris-
ditō ep̄i ad caplīm n̄ ptinet.

Cum sit. c. b. Malefcores
ecclāru3 in vtroq̄ foro pos-
sunt cōueniri. Nota q̄ in
electōe prelatorum est sub
quo iudice velint malefacto-
res ecclārū cōueniri. etc.

Quod clerici. c. b. Cause
clericorū scdm̄ iura canoni-
ca et nō scdm̄ cōsuetudines
locorum vel laicorū termi-
nari debent. lo. ā.

Licet ex. c. b. Laicus lai-
cum sup̄ re civili coram ec-
clesiastico iudice cōuenire n̄
pōt nisi in defc̄m iusticie se-
cularis vel nisi de cōsuetudi-
ne aliud hēatur. lo. Nota
q̄ vacante impio ecclā sup-
plet vicē imp̄i. et ad eā ap-
pellatur vacāte impio.

Ex tenore. c. b. Vidua lai-
cū corā iudice ecclāstico cō-
uenire non pōt nisi sup̄ cau-
sa ecclāstica vel in defc̄m cu-
rie sclāris. No. q̄ eā vidu-
arum principaliter ad forū
sclāre ptinent. Item littere
que ab inicio n̄ valent trac-
tu t̄p̄is incipiūt hrē effc̄m.

Si diligenti. c. b. Clericus
non pōt laicū sibi constitue-
re iudicem. etiā si p̄p̄riū iu-
ram̄tum et aduersarii volū-
tas ac cōcēsus accedant.

No. q̄ ius publicū pacto
priuatorū nō tollitur. Itē
clerici neq̄ in criminali neq̄
i civili p̄nt laicū iudicē elige-
re suo derelicto q̄ si fecerint
p̄iūtur vt hic dicitur. Itē
si principale nō tenz nec ac-
cessorium. Item iuram̄tū
contra canones p̄st̄itū n̄ t3.

Cum cōtingat. c. b. Cle-
rici sup̄ suis excessibus corā

fuo episcopo cōueniri debēt
et non corā his quibus serui
unt nisi cōsuetudo vel priuilegiuz
aliud inducat. No. q. priuilegiū et
consuetudo derogant iuri cōi etiā in
criminibus. Itē episcopus so
lus ē ordinarij in diocesi sua

Postulasti. c. b. Epus de
ponit clericum alibi bñficiatuz
qui in sua diocesi deliqt
et episcopus bñficii (mām il
lam exe. ptur. lo. No. q. p
alium fertur snā et per aliū
executōi mandatur.

Ex pte. c. b. Miserabilis
p̄sona pōt laicū cōuenire co
rā iudice ecclāstico interdico.
to. Vel sic vidua spoliata po
test spoliatorē suū laicū in
terdicō vnde vi coraz iudice
ecclāstico cōuenire. lo. ā.

No. q. cā viduarū quo ad
possessoriiū p̄tinet ad ecclāz.

No. q. diecē cōputātur a
dioc. in q̄ res litigiosa existit

Cōquestus. c. b. Laici v.
surpātes bona ecclārum vel
ut sacrilegi per iudicē ecclā
sticū cōpescuntur. No. q.
crim̄ sacrilegii ecclāsticū est

Dilecti. c. b. Priuilegiato
vt n̄ tñatur nisi in certo lo.
co rñdere. si alto loco solue.

re vel rñdere p̄mittit ibi po
terit cōueniri. No. q. suc
cessor pōt cōueniri per lite
ras impetratas p̄ predeces
sorem lz añcessor citatus n̄
sit. Item cuius licitū est re.
nūciare iuri p̄ se introducto

Significasti. c. b. Clericus
sine lñia sui diocesis non pōt
se submittere iurisdicōi alte
rius non sui iudicis. Nota
q. clerici non pñt cōsentire
in iudicem non suū nisi in a
lium clericū et de voluntate
episcopi alias non pōt. b.

Proposuisti. Si citatus
ad cām postea mutet foruz
in cā illa coram primo iudi.
ce rñdere cogetur. lo. No
ta q. per solam citatiōem p̄
petuatur iurisdicō q̄tuz ad
illam cām p̄ q̄s citatus ē.

Licet. c. b. Clerico in ro.
mana curia cōuento nō cō
petit fori declinatō possz tñ
sibi competere ius reuocan
di domum. lo. ā. No. q. ex
q̄tuor causis hic positis pōt
quis in foro alio cōueniri.

Item dñs papa ordinarij
iudex est omniū ecclāruz et
clericorū. Itēz si quis ad ro
manā curiā pro cā iusta et
necessaria sit vocatus nō te

netur tūc ibi rñdere nisi vo-
luerit sed hēt ius reuocandi
domū. b. No. p intellectu
istarum decre. q. nouē sunt
que requiruntur an̄j clericus
in non iuū iudicem cōsenci-
at. Primo q. clericus cōsen-
ciat. Secōdo p errorem. Ter-
cio q. non per metū. Quar-
to q. is in quē consensit sit pso-
na ecclāstica. Quinto q. sit
iudex. Sexto q. sit ordinari-
us. Septimo q. fiat de con-
sensu pprii epi. Octauo q. n̄
peniteat an̄ lit. cōtes. Nono
q. sit talis cā que talis iudicis
progratōem recipiat. hoc vi-
de not. isto ti. in. c. romana.
li. vi.

De libelli obligatione.

i Cnarus. c. b. actor dz
in scriptis libellū porri-
gere iudici hoc primo. et si
agat actōe reali debz expri-
mere in libello rem quā pe-
tit. hoc scdō. Sz si agat acti-
one psonali debz exprimere
cām petendi et si de hac ext-
piatur et n̄ admittatur po-
terit appellari. lo. No. q.
libellus semp dandus est ad
uersario et sic libellus vide-
tur esse principiū ordinis iu-

diciarii vt sine eo nullum sit
iudicium.

Significatibus. Summa-
tur in preceden. decre. sz no-
ta ex isto. c. q. cū agitur rei
vendicatōe semp designāda
est res que petitur certo lo-
co et finibus. b.

Dilecti. c. b. Vt dcm̄ est
in. c. i. No. q. qui agit ac-
tiōe psonali semp rñtur cāz
exprimere in libello ex qua
competat sibi quod petit.

De mutuis petitionibus.

q. X litteris. c. b. Reus
cōuenire pōt actorez
etiam coram iudice delega-
to qui simul audiet et diffi-
niet cām vtrāq. No. q. q.
petit iusticiā ab alio tene-
tur eidem iusticiā reddere.

Item recōuentō corā iu-
dice delegato pōt fieri. Itē
cōuentō et recōuentio simul
pcedere debent. Itē iudex
primo ad cōcordiam si pōt
intēdat. Item iurisdicō de-
legata extenditur ad res de
qbus in rescripto nō fit mē-
sio altera pte inuita. b.

Prudentiā. c. b. Qui im-
petrauit rescriptū cum illa

clausula appellatōe recepta
in cā recōuentōis appellatō
ne recepta tenetur rñdere.

No. q̄ actor et reus eodē
iure cēsentur et eadē est cō
ditio vtriusq̄. Item eodez
mō quo quis vult sibi iusti-
ciā fieri sub eadē forma alii
respondere tenetur. b.

De lite contestatione.

o Lim. c. b. No. per posi-
tōes et respōsiones ad
eas sed per petitōem iniure
ppositam et respōsionez se-
cutam fit lit. contesta. qua
omissa nullus est p̄cessus lo

Ut lite non contestata.

a D hec. c. b. Si agatur
de adulterio ad thori
sepatōem et añ lit. cōtes. re-
us est contumax excōicari
pōt s̄ testes non pñt recipi
vel cā diffiniri vel termina-
ri. lo. an. No. q̄ in cā cri-
minali cum ciuilitur agitur
pōt interuenire pcurator.

Itē ar. q̄ pretextu aduoca-
ti dande sunt inducie. Itē
in cā matrimoniali cum agi-
tur de federe matrimonii

ordo iudiciarius p̄ omnia n̄
seruatur. Itēz lite n̄ cōtes.
nō sunt testes recipiēdi nec
sniā diffinitiuā ferēda. Itē
p̄pter cōtumaciā procura-
tor isñ est dñs p̄uendus. s̄z
cum sciuerit et non purga-
uerit eā quia successit in vi-
ciū pōt excōicari. etc. b.

Accedēs. c. b. cā restituti-
onis etiā contra cōtumaciā
p̄cedi n̄ pōt ad diffinitiuam
sniām lit. non contest. lo. ā.

No. q̄ iudex subditus ac-
tori pōt legitime recusari.

Item cū notoria est suspitō
lre per veri suppressionē ob-
tente dicūtur ex quo in eis
de illis non fit mensio. Itēz
q̄ nichil est cassari non pōt.

Item sniā lata sup possiōe
diffinitiuā dicitur. lo.

Tue. c. b. Si lit. non con-
tes. reus est cōtumax si fieri
pōt actor mittitur in posses-
sionem cā custodie alias re-
us excōicabitur. Nota q̄
in actōe reali pena ordinari
a cōtumacis est missio in pos-
sionem rei petite.

Accedēs. c. b. Receptō tes-
tium in cā matrimoniali cō-
tra non cōtumacē nulla est
etiam in cā restitutionis in

integrum cōtra contumacē
sniā ferri non pōt. lo. No
ta tres casus recusatōnis q̄
iudex et cōsanguineus illi
qui morātur cū aduersario
meo et ei prestāt cōsiliuz et
auxiliū p̄nt recusari. Itē
nullus d̄z citari ad locū non
tutum. Item per cautōez
n̄ d̄z se quis submittere mi-
micis. Itē restitutō primo
facienda est ante ingressum
causē principalis.

Qm̄ frequēter. c. b. Lit.
non cōtel. non recipiuntur
testes in cā p̄cipali. s̄z si res
ē cōtumax et agitur actiōe
reali mittitur actor in pos-
sessionē rei petite cā custodi-
e quā possessionē recuperat re-
us veniens infra ānum s̄i of-
ferat cautōem de stādo iuri
et restituat expensas post n̄
auditur sup̄ pp̄rietate. Sed
si cōuenitur actiōe reali et
nomine alieno possid̄z nomi-
nabit dñm in iudicio et sta-
tuetur ei termino infra quē
faciet dñm cōpere. et si in-
fra terminū venire noluerit
iudex mittet actorem in ve-
ram possessionē mobiliū. se-
cūdo in immobiliū alias ex-
cōicabitur reus. hoc reglā.

re fallit in sex casibus. s̄. cur̄
timetur mors vel absentia
testium diuturna. cum agi-
tur de matrimonio spiritu-
ali et carnali in cā inq̄sitōis
vel denūtōis. S̄z in duobus
primis casibus recipiuntur
testes etiā cōtra nō cōtu-
macē dū tñ conueniatur vel
illud sibi nūcietur infra ānū
alias attestatōnes sic recep-
te n̄ valerēt. Item in duo-
bus secūdis casibus cōtra cō-
tumacem recipi p̄nt testes
et cā diffiniri cōtra n̄ cōtu-
macem. s̄z in sp̄iali cōiugio
cōtracto seruātur antiq̄ ca-
nones. in contrahendo vero
expectabitur absens per sex
menses nisi iudex aliter ar-
bitretur. In carnali vero ex-
pectabitur absens donec de
ip̄ius obitu verisilē sciatur
lo. Quicquid in hac decre. et
in quolibz eius. §. dicitur no-
tādū est.

De iuramento calūpnie.

¶ Inherentes. c. b. Cleri-
cus in causis ecc̄e sue
iuramētum calūpnie alteri
cōmittere pōt. et p̄ se iura-
re non cogetur. No. q̄ q̄
libz ecclā suū d̄z h̄re defenso.

rē et ad agēdū et defendēdū
qui iuret de calūpnia. Iteꝝ
nullus clericus taliter iura
re dꝝ sine lniā sui pralati.

Lrās. c. b. In causis spūali
bus de calūpnia nō iuratur
lo. No. qꝫ in causis spūali
bus rigor iuris nō est obse
uādus sꝫ eqtas canonica.

In pertractādis. c. b. Iura
ri pōt de calumpnia p prin
cipales vel yconomos causā
notāz hēntes. No. qꝫ prin
cipalis dñs cause de calūpnia
iurat iudicus vero in ani
mam suam. etc. b.

Imperator. c. b. In causis
collegii non singuli de colle
gio sꝫ ipsius yconomus iu
rat de calūpnia. lo. Nota
qꝫ qui de calūpnia iurare nō
vult cadit a cā. Itē mona
chi nō cōpellūt iuramētū
de calūpnia prāre dūmodo
per aliū prestetur. etc.

Ceterū. c. b. In pꝫriis cau
sis iurāt clerici de calūpnia
nec obstat cōtraria cōsue.

Cum cām. c. b. Procura
tor ecclē et vniuersitatis de
calūpnia iurare pōt. lo. an.

No. qꝫ statim lit. contes
turam tum de calūpnia pres
tari pōt et debet.

Cum in cā. c. b. Epus a
gens per aliū cām pꝫriam
per aliū iurat de calūpnia.
Si sup cā sua agit per se iu
rat pꝫpositis euuāgelis sꝫ n̄
tactis scdō ponit penā recu
santis iura. lo. an. No. qꝫ
qui nō vult iurare de calūp
nia amittit cām suam. b.

De dilationibus.

¶ Ilecti. c. b. Si detur ni
mis breuis terminus
et pꝫptorius vbi necessitas
non subest licite tūc pōt ap
pellari. lo. No. qꝫ prima vi
ce pꝫptorium pꝫponi non dꝫ
nisi ex magna cā et appella
tio pꝫpter hoc scā tenz et vꝫ
vt hic patet.

Preterea. c. b. Reo delibe
ratorie inducie dari non de
bent si ex citatōe sibi missa
plene potuit instrui sup eo
sup quo cōuenitur lo. No
ta qꝫ iudex delegatus teno
rem rescripti dꝫ inserere in
litteris citatoris vt hic.

Littere tue. c. b. pꝫpter de
claratōem libelli per quam
natura negocii n̄ mutatur.
inducie noue n̄ debentur.

No. qꝫ om̄e verbū dubiuz

in libello declarari d3.

Exposuit. c. b. Si post ci-
tatōem ad cām reus p pu-
blica vtilitate vocetur circū
ceditur pemptorium et no-
uas hēt inducias. lo. an. etc

De feriis.

o m̄sdies. c. b. Diebz dñi
cis mercari. litigari.
furari ac iudicari n̄ debet.

Qm̄. c. b. Fistorū princi-
piuz et finis fieri debēt scdm̄
ip̄sorū magnitudinē et con-
suetudinē regionuz. hoc pri-
mo. In precipuis festis et ma-
ter pascha et penthecoste n̄
fit solennis genuflexio. si tñ
ep̄i tūc cōsecrētur vel cleri-
ci ordinentur scdm̄ ordina-
tōis modū genua flectātur

Ecclā romana sp̄ale festū
de trinitate nō facit. seruet
tñ circa hoc cuiuscūq; ecclē
consuetudo. lo. an.

Licet. c. b. Propter neces-
sitatē diebz festiuis /3 piscari
vel intendere rei picture.

Cappellanus. c. b. Tres
septimane qbus canon phi-
bet fieri nuptias an̄ festum
beati lohānis bap̄. non cō-
tinuātur an̄ festū. /3 intelli-

gitur de septimana ascētōis
et duabus seq̄ntibus. No-
ta q̄ illa sniā semp d3 serua-
ri que meliori rōe et subtili-
ori iuuatur. Item cōsuetu-
do rōane ecclē seruari d3.

Conquestus. c. b. Feriis
introduc̄tis ob reuerentiam
dei et scōrum nisi ob necessi-
tatem vel pietatē iudiciū ex-
erceri non pōt. etia3 si de cō-
sensu ptium p̄cesserit. p̄nt
tñ ptes renunciare feriis fa-
uore et ob necessitatē hōiuz
introduc̄tis. No. q̄ feriis
introduc̄tis ob reuerentiaz
dei nullus pōt renūciare. ni-
si si necessitas vel pietas que n̄
sunt sub lege. Itē3 ferus in-
troduc̄tis in fauorem hōim
potest quilibet renunciare.

De ordine cognitionum.

i Ntelleximus. c. b. Iu-
dex an̄ sniām diffinitiuā
de p̄ptoria exceptiōe
cognoscit. sufficit tamē q̄
in principali p̄nunciet. lo. a.

No. q̄ exceptō p̄ptoria
an̄ sniām diffinitiuā d3 exa-
minari et cognosci de ea an̄
q̄ sniām sup̄ principali ferat
q̄a ex illa app̄bit q̄ter de.

beat formari snā. Item super exceptōe pēptoria sūm in cidenti n̄ p̄nunciatur s̄ sup principali questione. etc.

Cū dilectus. c. b. Si reus cōtra actorē p̄ponit spoliatōem. aut excipiēdo. tūc prius auditur et ea p̄bata responderi non cogetur. s̄ per hoc non restituetur. aut agendo et tunc vtraq̄ q̄stio terminatur. et ea p̄bata restituitur. lo. No. q̄ q̄stio spoliatiōis duobus mōis pōt opponi cōtra suū spoliatorē in modū actōis et tunc sunt due petitōes et simul tractāde et in hoc non sunt privilegiate q̄n̄ abe sunt restitutorie. Item in modū exceptōis et scdm̄ hoc non t̄ntur aduersario r̄ndere spoliatiōe p̄bata quocūq̄ modo agat spoliator. Itē spoliatus an̄ restitutionem non cogitur r̄ndere. Item cū crimen cōtra testē ciuilit̄er probatur. testis non p̄iuitur pena ordinaria. sed solūmō a testimonio repellitur. Item ex mō agēdi formari d̄z snā. b.

Tuā. c. b. Petenti hereditatem obstat exceptō illegitimitatis que d̄z prius ter.

minari. Vel aliter p̄dente cā natalium corā ecclāstico iudice q̄o hereditatis corā sc̄lari iudice inchoari n̄ d̄z.

No. q̄ cā natiuitatis principalis est ad cām successio nis et ideo primo debz determinari si cōtrariū her̄z ordo iuris p̄uerteretur quod esse n̄ d̄z nec valeret p̄cessus successio nis si legitime non pronuncietur.

Sup spoliatiōe. c. b. Se sūmat et dicit q̄ agēs sup inter d̄cō non recōuenitur nisi si sup alia spoliatiōe de q̄ etiam excipi pōt cōtra ipsuz. lo.

No. q̄ q̄o spoliatiōis privilegiata est vt spoliator nō pōt sit recōuenire spoliatum iudicio petitorio. lo. and.

De plus petitionibus.

c. Consilium. ponit quatuor modos plus petēdi et suas penas. lo. ā.

Susceptis. c. b.

De causa possessionis.

f. Vscēptis. c. b. Cā possessionis et p̄prietatis sub vno iudice terminari et

tractari debet. No. q. cō
tinentia cāe diuidi non d3.

Item cōtra absentem non
cōtumacē n̄ est pcedēdū b.

Ad ultimū. c. b. Si de pos
fessorio et petitorio simul ē
actum pōt prius iudex pos
fessorium terminare. lo.

Cum ecclā. c. b. Si spolia
tu s. petitorio et possessorio
simul agat si spoliatiōem et
possessionē pbat s3 nō dñiuz
obtinebit in possessorio sed
subcūbet in petitorio. lo. ā.

No. q. testis in dcō suo cō
trarius n̄ valz. Item testis
qui vacillat non valz. Item
qui negatiuaz directe niti
tur p̄bare non valz. Item
qui pbat spoliatiōnem resti
tuitur et qui non probat in
mediate destituitur. item
actore non probāte reus ab
soluti debet.

Cum sup. c. b. Quo ad in
tellectum idem dicit in sum
ma sicut pcedens. io.

Pastoralis. c. b. Qui agit
de pprietate an cōclusionē
cāe possessionis addispicescā
de vel recuperande agere pōt.
Post cōclusionē vero et an
te sniām hoc nō pōt nisi ius
ta causa subsit.

Cū dilectus. c. b. Breue ē s3
hoc dicit vbi agitur posses.
et petitorio sniā possessori est
p̄mittēda s3 in executōe d3
proprietate p̄ualere. lo.

Cum olim. Sufficit ei cui
dignitas est collata si probz
q. cōferens collōnis tēpore
tus cōferendi possidebat. rea
liter subcūbens in possessiōe
de pprietate agere pōt. lo.

No. q. ille qui est electus
et institutus ab eo qui est in
pacifica possessiōe eligendi
obtinere ex sola possessiōe l3
postea appeat ad alios ius p
tinere. Item iudex datus
de consensu pcuratoris dñi
recusari ab eo non pōt.

Item sniā lata sup possesi
one n̄ p̄iudicat pprietati.

In causa. c. b. Petiti rem
iure dñi probare possessionē
non sufficit hoc quo ad titu
lum sed quo ad casum si pe
tens rez ex vnā cā subcūbat
eādem ex alia cā petere po
terit. No. q. n̄ obstat res
iudicata si ex cā alia eadem
res petatur sup qua fuerat
aduersarius absolutus.

De restitutōe spoliatorū

I **I**ccet. c. b. Si consentit
is qui restituitur petit
pōt sibi qō de p̄prietate re-
ferri. No. q̄ cā possessiōis
prius tractāda est et restitu-
tio faciēda q̄ qō p̄prietatis.
s̄z secus si iste in hoc iuri
suo renunciauit.

Solite. c. b. Petēt resti-
tutōez n̄ obstat exceptō ab
iuratōis sc̄e post spoliōem

Acepta. c. b. Petenti res-
titutiōem ecclē obstat abiur-
ratō spōtanee facta.

Audita. c. b. In interdō
de recuperanda subcūbit reus
ipsius abiuratōe p̄bata hoc
quo ad titulū. vel sic p̄sdās
lras faciētes etiā mētionem
de primis n̄ reuocatur snā
iam lata p̄ primas. Nota
q̄ ad intentiōez semp̄ recur-
rēdū ē. No. quod legitime
sc̄m est papa nō intendit re-
uocare. Itēz snā lata p̄t
reuocatōem lrarum n̄ tenz

In litteris. c. b. Petēt resti-
tutiōem b̄n. acii questio ins-
titutiōis non canonicē refer-
ri non pōt. No. q̄ petēt
restitutiōem non pōt refer-
ri qō p̄prietatis. nisi primo
fuerit restitutiō sc̄a.

Item cū quis. c. b. Nō obf

tat exceptō criminis agēti
interdō vñ vi vel interdō
vi vel clam. No. q̄ petenti
restitutiōez aduersarius cri-
men opponere n̄ pōt an̄ res-
titutionem q̄a presumitur
inimicus. etcet.

Cōquerente. c. b. Spolia-
tus etiā a iudice iuris ordine
pretermissio an̄ omnia resti-
tutur. lo. an. No. q̄ resti-
tutur d̄z res cū fructibus p̄cep-
tis. Item spoliatus n̄ d̄z res-
pondere de p̄prietate donec
fuerit restitutus.

Ex trāsmitta. c. b. Petēs
restitutiōem cōiugis hēt p̄-
bare cōiugiū. No. quoddā
spale in ista restitutiōe vide
l̄z q̄ d̄z p̄bati p̄prietatis. s̄
matrimonium legitime esse
cōtractum et q̄ eā cogno-
uerit et q̄ spoliatus fuerit.

Itez cū timetur seueria vi-
ri d̄z cauere vxori de impūi-
tate p̄sone. Item q̄n capita-
li odio odit vxorē n̄ est ei res-
tituēda etiā si vell̄z cauere.

Cū venisset. c. b. Si is q̄ p̄
alium possidet alio mortuo
possessiōne ingressus expelli-
tur restitutiōem p̄ interdō-
tū petere poterit. lo. No.
q̄ qui per aliū possidet per se

possidere videtur et ita viuē te clerico videbantur possi- dere per ipsum.

Ex cōq̄stione. c. b. Si al- tero cōiugum matrimoniū accusante. si alter restitutō nem petat añ omnia resti- tuetur. No. q̄ restō semp facienda est añ i tractetur questio principalis.

Crauis. c. b. violētus pos- fessor rē cuz fructibus recep- tis vel qui recipi potuerunt restituere dāna vel resarti- re et de iniuriis satis facere cō- p̄llatur. lo. No. q̄ spo- liati sūt plenarie restituēdi.

Oltn. c. b. Et qui nō pos- sident restitutō cōpetere nō pōt. lo. an. No. q̄ qui pos- sident sub cōditōe nō dicitur possidere. et ideo nō cōpetit ei restitutō si deiciatur de il- la possessiōe. Itē vtz vi in cō- tinenti vel q̄cito intelligit vim illatā repellere lz.

Lrās. c. b. Si cōtra peten- tem restitutōem cōiugis op- ponitur consanguinitas in gradu p̄hibito et offerūtur p̄batōes in continēti et pa- te recepto ab opponēte iura mēto de malicia denegabit restitutio quo ad thorū sed

fiēt quo ad reliq̄. Si vero p- bationes parate non sunt fi- et restitutō plenaria nisi sit magna viri leuicia. No. q̄ potius d̄z q̄s seq̄ cōsciām q̄ snām. Item cū p̄batōes sunt pate non est restitutio quo ad carnalē copulā faciē da. Item cū presumptō est cōtra aliquē q̄ maliciose p- ponat exceptionē iuramen- tum d̄z prestare q̄ malicio. se eam non p̄ponat.

Ex pte. c. b. Petens resti- tutionē coniugis hāt p̄ba- re matrimoniū legitimū ex consensu. lo. No. q̄ minor xx q̄ncp̄ ānis. maior xii. vel xiiii. in cā matrimoniali cē- setur maior et p̄ se et per p- curatorē eam tractare pōt

Item in tali restitutōe pe- tenda necesse est p̄bare ius matrimonii et possessionem corporalē. s. per carnalē co- pulam ad hoc vt d̄ctur resti- tutio. Item ista possessio nō procedit sine iure.

Cum ad sedem. c. b. Inter dcm̄ vñ vi non cōpetit con- tra illum qui nō spoliavit nec spoliari mā d̄avit nec spolia tōem ratā hūit. lo. No. hic q̄tuor mōs p̄bandi p̄ testes

habitare consuevit trine ci-
tatis edcm̄ debet preponi
et vltimum peremptorium.

De eo qui mittitur in pos-
sione causa rei seruande.

c. **Onstitutis. c. b.** Actor
missus in possessionem
cāe rei seruāde post annū ve-
rus efficitur possessor lz res
infra annū; prāre voluerit
cautōem tñ saluo iure p̄pri-
etatis sic intelligidz. No.
q̄ non sufficit voluntas in
casu isto sine scō.

Cum sicut. c. b. Si nō ste-
tit per reū quominus infra
annū cautōem prestite-
rit per lapsum āni actor nō
cōstituetur verus possessor
lo. an. No. si p̄ me nō stet
quominus faciā quod debeo
michi n̄ est imputandū. Itē
si non possim hrē copiam iu-
dicis non currit michi tem-
pus annale.

Cū venissent. c. b. Si reus
cōtra quem scā est missio p̄-
bat se n̄ fuisse cōtumacē nō
condēnabitur in expensis.

Nota q̄ appellō legitima
impedit traditōem possessio-
nis et si non est legitima nō

impedit quominus detur.

Si aduersarius. c. b. Si re-
us citatus se absentat nec p̄-
curator vel alius eum defen-
dat mittitur actor in posses-
sionem rei petite cā custodie
etc. No. q̄ qlibz tñtur di-
mittere p̄curatorem qui eū
defendat alias proceditur
contra ipsum vt hic dicitur.

Vt lite pendente nichil in-
nouetur.

a. **Memoria. c. b.** Lite
pedz. reus comō pos-
sionis sue priuari non dz.

No. q̄ lite pendz. non est
alicui auferenda possessio.

Laudabilē. c. b. Lit. pen-
sup coniugio n̄ interdicatur
cōiugibz carnale cōmerciū.

Ecclā scē marie. c. b. Qui
lit. pen. rem litigiosam alie-
nat ita quod res hēri n̄ possit
rem equalentē substituere
dz in locū illius quā alienare
non pōt. lo. an. No. q̄ res
que succedit in locū alterius
eodē iure censetur cum illa.

Item lit. pen. res litigiosa
in alium trāserri non pōt.

Item in sequēti. c. nota q̄
primō superior reuocat ad se
negociū et q̄quid sit postea

ab inferiori non tenz vñ re-
uocari dz saltem de scō.

Ecclā scē marie. c. b. Sū-
matum est. s. Vel sic violen-
tus vel ei succedēs rem alie-
nans ita q̄ rebēri nō pōt dz
restituere aliā equalentē in
locū illius que assignabitur
ipsi spoliato.

Dilectus. c. b. Non obstat
priuilegium impetratū lite
pendente de litispendentia
non habita mentione. lo. ā.

De sequestratione possel- sionum et fructuum.

a d hec. c. b. Prop̄ cōtu-
maciā rei res ab eo pe-
tita sequestrari n̄ dz. lo. ā.

No. q̄ qñ cā simpliciter et
indeterminate cōmittitur
iudiciū possessorium et peti-
torium cōmissum intelligi-
tur et si actor intētavit pos-
sessoriū et obtinuit reus eti-
am pōt intentare petitoriū
sup̄ possessionibus in quibus
succubuit corā eodē iudice
qa cōtinētia cāe diuidi n̄ dz
scē sequestratio fieri nō dz.

Ab eo. c. b. Non summa-
tur quia breue est tñ hoc di-
cit. si fructus possessionis dis-

sipētur ab eo quia snā ap-
pellauit pñt lit. pē. sequestrari

De confessis.

e Vm monasteriuz. c. b.

Ei qui pprium crimē
cōfiteatur non creditur con-
tra eos quos credit criminis
suggestores fuisse. No. q̄
nulli de se cōfesso credi dz in
preiudiciū aliorū. Item cō-
fessio criminosi non est con-
tra alium admittenda.

Cum sup̄. c. b. Qui in iu-
re cōfessus est se esse simoni-
acū ab officio et bñficio de-
ponitur. Nota q̄ simonia-
cus deponi debet.

Ex pte. c. b. Cōfessio per
errorē scā nō nocz si añ fini-
tū negociū de errore doceat
tur. lo. an.

De pbationibus.

e X eplē. c. b. Reus ac-
tori sua ppria instrā e-
dere n̄ dz. i. oñdere n̄ tñtur.

Sicut cōsuetudo. c. b. Ac-
tor qui plene pbauit suā in-
tentōnem non debz cōpelli
iurare. No. iuramētum in
deicm̄ pbationum prāndū.
Item consuetudo hic non

per confessiones. et per instrumta. et p euidētiā facti.

Olim nobis. c. b. Violentus qui non est soluendo ad restitutiōez fructuū non ugetur. vel sic spoliās non habens alias vñ soluat. primo restituitur si fuerit spoliato anq̄ cogatur satisfacere spoliato. No. q̄ cōtra illū q̄ n̄ hēt vñ restituat nō cōpetit bñficiū restitutiōis cum effectu. sedō est in lra quia inanis est actō quā in epia debitoris excludit. lo. an.

Sepe cōtingit. c. b. Succedens in spoliatiōe si sciuerit viciū cogatur ad restitutiōem. lo. an. Nota in matrimonio rigore nō esse seruandum in casu isto ppter viciū successionis. b.

Disanis. c. b. Si mādetur restitutiō fieri sub certo mō necesse est non solum in fco s3 in mō etiam p̄re aliter n̄ valet quod agitur. lo. an.

No. q̄ forma mādati diligenter seruanda est. et qui cōtra facit irritus est p̄cessus. Item qui restituitur plene ac libere d3 restituitur in pristinum statū reponi.

De dolo et cōtumacia.

a Dheo. c. b. Reus qui actorem ob eius cōtumaciam non admisit mittēdum ad mandatum tamen iudicis non mulctabitur de equitate canonica. si infra annum caueat. stare iuri.

No. hic q̄ rigor iuris non est seruādus scām canones et maxime vbi ius actoris n̄ est scām deterius.

Ex litteris. c. b. Lrē impetrate a cōtumace tacēte suā contumaciā non valent sed debet condēnari in expē.

No. q̄ qui maliciose trahit alium in iudiciū in expē d3 condēnari aduersario.

Cām. c. b. Cōtra actorē absentem lite n̄ cōtes. p̄ceditur ad receptiōem testium et etiam ad diffinitiuā. Vel sic si actor est cōtumax reo instante diffinitiuā snā proferri pōt. No. q̄ q̄libz tenetur dimittere p̄curatorē qui se absentat. Item citatio faciēda est ad domū absentis et si non defendatur p̄ceditur contra ipsum. b.

Prout nobis. c. b. Si lit. n̄ cōtes. reus est contumax si

alias liquet de causa fertur
diffinitiva sniā. Si vero de
causa non liquet actor mit-
titur in possessionē seruata
pprietate ipsi absentī.

No. dilatōnem dandā ad
cōuincendam maliciā. Itē
lit. cōtel. reo absente potest
ferri sententia.

Finem. c. b. Qui fundata
intentōe actoris exceptōez
pēptoriam obicit et deficit
in probando condēnatur in
expen si hēat vñ alias pūa-
tur in corpore cū dolosus p-
sumatur. No. q. qui defi-
cit in exceptōe pēptoria p-
banda fundata intentōe acto-
ris d3 in expen cōdēnari.

Item exceptō pemptorie
pōt opponi publicatis attes-
tationibus.

Cū dilecti. c. b. Cōtumax
condēnatur in expensis a tē-
pore citatiōis emisse et quo
fuit ab aduersario expecta-
tus. lo. an. No. q. cum ali-
quis citatur ad cām vt veni-
at vel mittat pcuratorē nō
sufficit mittere excusatorē

Item cū crim in modū ex-
ceptiōis opponitur pōt pro-
curator interuenire. b.

Cū olim. c. b. In cā postu-

tōis vel electōis contra con-
tumacē lit. non cōtel. pcedi-
tur etiā ad diffinitiuā sniāz
Vel sic reuocatur procesus
cōtra illum scūs et habitus
qui scō et non scripto ad se-
dem apostolicā appellatū si
infra terminū suā appellati-
onem fuerit psecutus. lo.

No. q. ppter maliciā ali-
cuius conuincendā citari d3
ex abundantī.

Veritatis. c. b. Si agatur
de crimine in modū denūcia-
tionis vel inq̄sitiōis contra
reum cōtumacē pnt testes
recipi et sniā diffinitiva fer-
ri. lo. No. q. qui celebrat
suspensus vel excōicatus d3
deponi. Item in absentē cō-
tumacem fertur sniā depo-
sitionis. Item p denūciatō-
nem aliquis deponitur.

Cōtingit. c. b. Actor ad
decretum iudicis ad possessi-
onēz n̄ admissus et repulsus
a reo vel alias admittendus
infra ānum pfectū anni lap-
su verus efficitur possessor

No. pcuratorē tēm mit-
tendū qui possit litem cōtel-
tari et omnia alia facere ne-
cessaria cāe. Item si aliquis
non inuenitur ad locum vbi

preiudicat iuri.

Ex litteris. In cōi iudicio
pbant actor et reus et si eq̄
liter pbant reus absoluitur
nisi cām fauorablez foueat
actor. Nota q̄ prōpciora
sunt iura ad absoluēdū q̄ ad
cōdēnandū. Itē q̄ obicit p̄f
criptōem eā pbare t̄ntur.

Proposuit. c. b. In virginate
pbāda assertio matronarū
assertōi viri p̄fertur. No.
pbatōnem p̄ aspectū corpo
ris p̄ualere iuramento viri
carnalē copulā asserētis. b.

Tercio loco. c. b. Proba
tio testiū p̄fertur instrō in
scripto. lo. an. No. q̄ tes
tes p̄ualēt instrō. Itē ne
gatiua hic indirecte proba
tur. Item monachi et cleri
ci p̄ ecclā sua p̄ne testificati.

Iurauit. c. b. Sedm̄ intel
lectum glose ita summatur
etiā in cā matrimoniali pu
blicatis attestatōibus super
eodem articulo non sunt tes
tes vterius admittēdi et res
picit hoc verbū p̄tibus publi
catū. Vel sic cōtra dēā plu
rium testiū vnus testis n̄ dz
admitti. lo. an.

Post cessionem. Per lrās
ordinariū pbatur q̄s excōi.

catus nisi contrariū pbetur

No. q̄ eo tēpore quo quis
est excōicatus non pōt conf
titui p̄curator q̄ si cōstitu
atur n̄ valet etiam si postea
fuerit absolutus.

In p̄ntia. c. b. Probatio du
bia n̄ releuat pbantē. Vel sic
si is cui dati sunt substituti
moriatur s̄n liberis se et su
a monasterio cōferat substi
tutō eualescit non obstat
pbatōe aduersarij dubia et
obscura cum oblatōis tēpo
re offerens fuerit minor an
nis cum taliter pbatō n̄ de
beat prodelle p̄bati p̄fertiz
si pbetur q̄ se bis monasteri
o obtulissz r̄ndendus. No
ta q̄ non dicitur decedere si
ne herede qui monasterium
sibi h̄ndum instituit. Itē
verbum illud. minor annis.
duobus mōis intelligitur et
ideo dubia probatio nō dicit
tur probatō q̄ a qui sic pro
bat non constat de qua eta
te sit probatū. et ideo clara
et certa debet esse probatio
et non dubia.

Licet. c. b. In interdeō vti
possidetis obtinet ille q̄ iusti
orem titulū probat. No.
q̄ exceptō falsi an̄ suām et

post pōt opponi. Item testis qui cōtradicit sibi ipsi nō valz. Item testis singlāris nō valz. Item testibus male fame non est credendū vel saltem modica fides est exhibenda. Item qui astringit se ad plura pbanda n̄ sufficit alterū pbare. Itē duo in simul eandē rem et eodē mō insolidū possidere non pnt.

Item in interdō utipossidetis vincit qui possessionez et titulum ostendit.

Per tuas. c. b. Is qui noīa tūc aliquē in filiū et ita cōter reputatur non creditur postea alteri eorū iurātī cōtrarium. io. No. q. primo dicto alicuius standū est et iā si postea in cōtrariū velit iurare et valz ad testes si ex interuallo vellēt mutare dictum suū. itē q. quisq. propria voce cōfiteatur in eundem casuz infirmare n̄ pōt.

Qm̄ cōtra. c. b. iudex d̄z h̄re notariū vel duos viros ydoneos qui scribāt omnia acta iudicii alias si aliq. d. difficultatis emerferit per sup̄iorem pūietur. nec credetur ei sup̄ processu nisi inq̄tum per acta vel alia legitima dō

cumenta cōstabit. No. q. quicqd̄ ibi dicitur notabiliter est notandum.

Ad nr̄am. c. b. Si probari possit reuz deliquisse eius purgatio q. non deliquit recipiēda non est. lo. No. cōsuetudinem n̄ valere cōtra iuris ordinem. Item affirmatiua preualet negatiue.

Cū cām. Fines diocesum pbantur per libros ātīquos adminiclā testes et famā. lo.

No. q. lites fines probātur. Item que n̄ psunt singula multa simul collecta iuuāt et profunt. b.

Causaz matrimonii. c. b. Reprobati pnt matrone p quas virginitas puelle pbatur. No. q. iudex d̄z locūtūtū providere ptibz. Itēz om̄s probatōes que rāgunt negocium sunt admittēde. Item mulier semel inspecta iterū ispicitur s̄z istud bit p̄p̄ picl̄m aiārum ne decipiat et q̄a oculus et manus sepe falluntur.

Cum bone. c. b. Acta cotas primis iudicibus habita fidem faciūt coram secūdis. Item p cōfessiones ptū cōstat de cōtestatōe litis licet

non reperiatur in actis ex
quo partes confitentur.

De testibus et attestatōibz

p Lacuit. Se summat.
tñ sic pōt dici. nullo in
terueniente precio fideliter
et ieiunus quis testificetur.

In noīe dñi. Nulla est re-
ceptō testium scā cōtra nō
citatum. No. q. legē pos-
sumus allegare pro nobis.

itē testes recepti altera p
te absēte et n̄ curata n̄ valēt.

Qm̄. c. b. Mulier testifi-
catur cōtra clericū cū de cri-
mine ciuilit̄ agit. Nota
q. in causa denūciatōis om̄s
admittūtur n̄ tñ inimici vel
criminosi et mulieres cū q.
bus delinqtur s; ad p̄sump-
tōem t̄m inducuntur.

In omni negotio. c. b. Is q.
denūciat p̄ dēm suū et alte-
rius probat se premonuisse
Io. an. No. capitulū istud
intelligendū in denūciatōe

Quociens. c. b. Oñdit q.
les esse debēt. et qualiter de-
ponere debēt testes qui sup
cōsanguinitate deponunt.

No. formam qualiter de-
bēt iurare.

In sup. c. b. Prelatus et cle-
rici qui cām ecclē non p̄cu-
rāt testificari possunt in ea.

No. q. clerici p̄nt ferre tes-
timoniū in causis ecclārum
suarū. Item nō pōt quis in
eadē cā p̄curator et testis eē

Ex pte. c. b. Probatō ex-
ceptiōis p̄posite et opposite
contra testes differri potest
post publicatōem attestatō-
num. Io. ā. No. q. viles tes-
tes notabiles et infames cō-
tra clericos n̄ sunt recipiēdi.

Item sn̄ā lata post appella-
tōem legitimā cassāda est n̄
obstāte cōfirmatōe. Item
in fine est q. testes non sunt
cōpellendi sup criminibz ob-
iectis in modū exceptiōis cō-
tra testes.

Si qui. c. b. Iudex d; mit-
tere ad testes qui comode n̄
p̄nt ad eum venire. Io. ā.

Sicut nobis. c. b. Testes
corrupti et piuri in testimo-
nio recipi n̄ debēt. Io. No.
q. piuro n̄ est credendum.

Item primo dcō alicuius
standū est. Item q. occasio-
nem dāni dat dānum dedis-
se videtur.

Veniens. c. b. Socius cri-
minis et muneris n̄ testifi-

catur etiã in crimine simo-
nie. No. q. nulli de se con-
fesso cõtra alium est creden-
dũ. tem no. q. ad dem vni-
us ñ est aliquis puniendus.

Item idẽ est remittere et
dare et vtrumq. simoniam
inducit.

Cãm. c. b. Non summa-
tur q. a breue est. tñ hoc di-
cit attestatões recepte in v-
no iudicio faciũt fidem in a-
lio sup eadẽ causa.

Cuz nũcius. clerici in cau-
sis ecclẽ sue testificari pñt.

Sup eo. c. b. Crim nũc p-
batum repellit testes etiam
de crimie illo alias nõ condẽ-
natos q. dicitur hic intellige
pue traditur infra testiõz.

De cetero. c. b. Laicus in
cã criminali nõ testificatur
contra clericũ accusat tñ p-
sua et suorũ iniuria. No.
q. nullus repellitur a psecu-
tõe sue iniurie vel suorũ etiã
otra clerũ nisi essz ex cõicato.

In cau is. c. b. Quarta di-
latio ad pducendũ testes ñ
datur nisi cũ solẽnitare lega-
li vt traditur infra. e. vltra.

Cum tu. c. b. Si fieri põt
cõcordanda sunt dcã testiũ
q. videtur esse cõtraria No

ea q. in benigniorẽ ptem sp-
facienda est interpretatio.

Item testes debet si põt cõ-
cordari ppter piurium.

Fraternitatis. c. b. In cã
appellatõis sup nouis capi-
tulis tñ testes noui et vete-
res pducũtur. No. q. post
apturam testiũ siue in cau-
sa principali siue in cã appel-
latõis non sunt recipiendi tes-
tes sup eodẽ ca. sup quo pu-
blicati sunt sed super nouo
bene recipiuntur.

Intimauit. c. b. Qui iura-
uit testimoniũ ñ dicere testi-
ficari cõpellitur si attestatõ-
nes publicate ñ fuerunt vel
renunciatũ ñ fuerit testibus
pducendũ. No. q. iuram-
tum illicitũ nõ repellit a tes-
timonio. Item attestatõni-
bus publicatis sup eodẽ arti-
culo ñ sunt alii testes recipi-
endi. Item postq. renuncia-
tu n est pductõi testiũ non
sunt vterius admittendi. b.

Cãm p. c. b. Renũciatio
testium in vno articlõ ñ pre-
iudicat volẽti testes pduce-
re in alio capitulo. lo.

Personas. c. b. A testimo-
nio repellitur cõsimili mor-
bo laborans. lo. an.

Iudei. c. b. Cristianus cōtra iudeū in testem admittitur. lo. an. No. q. iudei debent subiacere cristianis.

Sup eo. c. b. Testimoniū matris est suspectū ubi filia petit aliquē in virum se maiorem. Item ad dcm solus matris impeditur matrimonium contrahendū s; n̄ dirimit iam cōtractū. No. q. pater et mater p̄nt admitti in hoc casu vel repelli scdm̄ distinctōem hic positā. Itē addictum vnus impeditur matrimonium cōtrahendum sed dirimitur iā cōtractū.

Licet. c. b. Iudeus nil p̄tē pbare minus q̄ per duos testes fideles et honestos. lo. ā.

No. q. ubi numerus testiuū n̄ exigitur duo vel tres sufficiunt. Itē vni in p̄iudiciū alterius non est credendū.

In litteris. c. b. Non sunt idonei testes quos actor de sua familia produxit. Nota q. cōtra matrimonium familiares n̄ admittuntur in testimoniu; quia presumptio est contra ipsos.

Cuz venisset. c. b. Donec attestatōes fuerint publicae vel renunciatiū testib; p̄

ducēdis testes produci p̄nt. postea vero non sup eodē articulo siue capi. s; sup alio.

No. q. qui post appellatōnem p̄ducit testes renūciat appellatōi tacite. Item publicatas attestatōes s; altera ps nullos p̄duxit nō sunt alii testes inducendi. etc.

Series. c. b. Publicatis attestatōib; p̄t fallitas prioru; testium cōprobari. Vt melius in cā. matrimoniali publicatis attestatōibus super eodē ca. p̄nt alii testes p̄duci. No. q. sn̄iā cōtra matrimonium lata n̄ trāsit in rē iudicatā qm̄ semp̄ audiatur volens probare cōtrariū.

Preterea. c. b. Carnalis copula pbatur p̄ cōueniēs testimoniū de visu. No. q. ex multis p̄sumptōibus et ex fama fit probatio sufficiens. et que n̄ p̄sunt singula multa simul collecta iuuāt et probatōem faciūt. b.

Cū a nobis. c. b. Vnius iudicis verbo n̄ creditur. scriptura etiam sua p̄t reprobare p̄ testes sed hoc fallit in papa. No. q. vni iudici n̄ creditur. s. in p̄iudiciū alterius supple.

De testibus. c. b. Testi q
 sup exceptōne dilatoria t̄m
 iuravit nō creditur. actore
 tamē petente si lis sit cōces
 tata etiam sup principali iur
 rare et deponere cōpellitur.

No. q̄ non valz d̄m̄ testis
 si deponat sup quo n̄ iuravit

Item testis iurare d̄z super
 toto negotiō dicere veritatē

Item p̄ptoria exceptō po
 test opponi et probari post
 q̄ renunciatū est productōi
 testium sup negotio princi
 pali. Itē potest opponi post
 testium publicatōem.

Cōstitutus. c. b. Attesta
 tōnum publicatō n̄ sit ad pe
 titōem terciū. et ps ad quaz
 deposite sunt attestatiōes n̄
 pōt vltorius pducere. No.
 q̄ eadē cā inter plures perso
 nas et coraz diuersis iudici
 bus pōt tractari et attesta
 tōes repetere in vno iudiciō n̄
 valent in alio nisi ptes con
 sentirēt vt hic p̄z. Item res
 inter alios. et c.

Presentiū. c. b. Publica
 tis attestatōibus n̄ pōt op
 poni cōtra p̄sonas testium.

No. q̄ creditur iuram̄to
 alicuius q̄ maliciose non p
 cedat. Item ex eo quod q̄s

impugnat n̄ d̄z comodū se q̄

In nr̄a. c. b. Si testes a di
 uerlis p̄tibus pducti deponē
 tes cōtraria sint eq̄lis honest
 tatis statur maiori numero
 alias paucorum auctoritas
 pōt p̄ualere. lo. No. q̄ n̄
 sp̄ d̄z iudex ad multitudinē
 testium se referre s̄z potius ad
 honestatem et opinionem
 qui verisimiliora negotio di
 cāt et ita n̄ sp̄ statur maiori

Tam litteris. c. b. Ad p
 banda impedim̄ta electi tes
 tes etiā laici et femine p̄nt p
 duci et admitti. lo. No. q̄
 cū opponitur irregularitas
 in modū exceptōnis laici et
 femine alias ydonei admit
 tūtur. Item q̄ testes impe
 diunt sunt excōicandi. Itē
 infamatus repellitur nisi se
 purgauerit. Item qui rās
 capituli falsat ab officio et
 b̄nficio debent suspendi.

Cū olim. c. b. In cā libera
 li contra contumacē p̄nt tes
 tes lit. non contestat. recipi
 et sn̄ā diffinitiva ferri. No
 ta hic sp̄ālem casum fauore
 libertatis.

Ex tenore. c. b. Publica
 tis attestatōibus pōt falsi
 tas priorum testium indi

recte probari.

Significauerūt. c. b. Si sine cā denegetur q̄rta p̄ductio testium petita cum solēnitate iuris poterit appellari. lo. an. No. q̄ qui deficit in probacōe appellacōis a grauamiē interposite condēnari d̄z in expensis.

Cū cām. c. b. Diligenter examinādi sunt testes et puniendi qui eos impediunt. et multitudo testiū est per iudicem refrenāda. et testes se m̄l producti iterū potuerūt p̄duci si non fuerint publicati. No. hic q̄liter d̄z iudex examinare testes. Itēz qui testes impec̄t q̄ minus possint p̄bere testiōnium veritati p̄ueniendus est. Item vltra. xl. testes ps p̄ducere nō d̄z. Item vltra. xl. dicitur effrenata multitudo testiū.

Veniens. c. b. Vbi variatur modus agēdi publicatis attestatōibus sup eodē cap. testes producere l̄z. Nota q̄ q̄libz ad quē negociū p̄tinēz siue cuius interest pōt se opponere et d̄z admitti primo pbato q̄ sua interfit.

Item cū diuersus est modus agēdi publicatis attestatō

nibus sup eodē articulo p̄nt iterum testes p̄duci cū aliud est modus agēdi q̄ prius.

Tuis q̄nibus. Testes iurare tenētur etiam si sint religiosi nisi iuramentū fuerit a p̄te remissum. lo. ā.

Dilecto. c. b. Iudex necessarius in testē a iudicādo remouetur et alius subrogatur. No. q̄ pp̄ defc̄m testis iudex remouetur.

Significauit. c. b. Ne p̄batōis copia peatur citato aduersario recipiuntur et publicantur testes quos reus inducit. No. cautelā bonaz et vtilem p̄pter ea que contingere possent. Item futuris casibus occurrēdū est.

Cum cām. c. b. Post publicatōē attestatōnū noui capl̄m probari pōt etiā per testes ātiguos. No. q̄ diuersus modus agēdi est probare q̄ quis sit deceptus vltra dimidiā iusti precii et p̄bare q̄tum deceptus est vltra dimidiā. vñ testes recepti in vno acti. publicatis attestatōibus eorū p̄nt recipi in alio nec dicūtur recipi super eodem articulo.

Albericus. c. b. Recipiunt

tur testes et publicatur qui interfuerunt sine ubi p scripturam de sine non apparet lo. No. q ad cautela futurorum recipiuntur testes licz questio no moueatur. et nota q denunciat o facienda sit psonis illis quos interestz testes non recipi.

Cu in tua. Idem dicit in caveniens. vel aliter publicatis attestatiobus in ca matrimoniali sup eodem articlo testes pnt recipi et pduc.

Constitutis. c. b. Excoicari pnt qui ptem impediunt in testibus pducendis et denunciandi sunt testes no tenri iuramento prefito de veritate tacenda. et si coanguinei rei impediunt testes actoris pntur reus de cuius voluntate presumitur hoc fieri

No. q n tenz iuramentum quo qs astringitur n ferre testimoniū et eo n obstante admittitur eius testimoniū

Item omis impediētes iurisdictionem iudicis excōicari debent. Item qui subtrahit reo copiam pbatōis oñdit se malā cāz hrē vñ pūri dz.

Constitutis. c. b. Qui testificata n didicit nec renunci

avit testibus pducendis etiā sup atiquis articulis testes pducere poterit. lo. No. q cum dubicatur sup pcessu iudicis an sit legitimus sup hoc inquirendum est.

Licet. c. b. Pone cōsilium xii. sine qbus ad probanduz cōanguineitatem in cā matrimoniali n valz testimoniū de auditu. Nota testimoniū de auditu in causis matrimonialibus hodie simpliciter n valere. Item testimoniū vnus n probat.

Itō infames a testimonio repelluntur. Item nō dz admitti ad testimonium cuius actor repellitur. Item remoto odio. timore. amore et comodo testis debet ferre testimonium.

Per tuas. c. b. testes post publicatiōem ad petitiōem pducētis interrogari n debent nisi qn sup omnibz articulis n deposuerūt. No negligentia vel malicia iudicis pti nō debere obesse quominus post apturam testiū interim interrogētur.

Licet dilectus. c. b. Testes sup principali productos reprobare lz et iterū reprobatō

rios reprehendere ulterius non
est locus reprobationis. No.
q̄ per mortē arbitriū arbi-
trium est finitum. Itē con-
tra personas testium corā arbi-
tris p̄ductorū p̄t opponi.

P̄ntata. c. b. Attestationes
recepte per arbitros fidē fa-
ciūt in iudicio. si testes mor-
tui sunt si autē viuunt est in
optiōe p̄tis cōtra quā p̄duc-
ti fuerūt an uellent attesta-
tōes recipere an q̄ testes de
nouo deponāt. lo. No. hic
quod notauit in precedenti. c.

Nuper. c. b. Nō creditur
testi etiam religioso qui sū
iuramento deponit. lo. No.
q̄ nulli credendū est in p̄iu-
diciū alterius nisi sit iurato.

Venerabili. c. b. Diligēter
et sigillatim sunt testes exa-
minandi. lo. an.

Cū clamor. c. b. Iterū exa-
minandus est testis qui obs-
cure deponit. Nota q̄ iu-
dex qui ex officio inquirit ite-
rum p̄t examinare testes
qui obscure dixerūt post ip-
sorum publicatōnem secus
credo in ordinario iudicio.

Testimonium. c. b. Perseue-
rans in crimine etiā ciuili a
testimonio repellitur. emēda

tus uero nō infamis admitti-
tur in ciuili et criminali cuz
ciuili agitur de crimine.
fallit impurio in criminali
repellitur indistincte. lo.

Vltra tertiaz. c. b. Ponit
formā scdm̄ quā datur q̄re-
ta dilatio siue p̄ductio s̄z quā
ta dari nō d̄z. No. q̄ p̄ter
iuramentū calūpnie aliud iu-
ramentū pr̄atur lit. cōtes.

Non d̄z. c. b. Accusatus
de criē nō testificatur in criā
libus nisi in exceptis. No.
q̄ accusatus de criē pedente
actiōe sua nō p̄t testis esse in
criminali nec accusare aliū
nec ordinari. et cetera.

De testibus cogendis.

c. ausam. c. b. In cā ma-
trimonialī cogēdi sūt
testes phibendi testimoniu;
lo. an. No. testes nō cōpel-
lendos s̄z potius monēdos.

Cum sup. c. b. Per exēpti-
onis. excōicatōis. suspēsiōis
et depositōis s̄niām cogendi
sunt testes. No. q̄ crescē-
te contumacia crescere de-
bet et pena.

Super. c. b. Testis qui
timore se subtrahit testi.

ari compellitur.

Peruenit. c. b. Testis cōpellitur detegere illius fraudem qui pbatōis copiam aduersario subtrahit. l. No. q̄ noīē instrōrum cōtinentur testes.

Peruenit. c. b. Sup iniuria clerico illata cogendi sunt testes. lo. No. q̄ qui de rebus ecclāsticis nolunt testificari sūt indistincte cogēdi.

Ceterum. c. b. Sup consanguinitate p̄ banda testef ad testimonium ferendū cōpelluntur. lo. an.

Preterea. c. b. testes fideles qui sup matrōnio coram ordinario deposuerūt coram delegato sup eodē iurare n̄ cogūtur. hoc primo sedō aut ppter supuenientel infamiā a testimonio testis repellitur. hoc sedō pōt tñ si errauerit in cōtinenti nō ex interuallo dictum suum corrigere. lo. an.

Sup his. c. b. Cum de fama vel vicio falsitatis inquiratur cogēdi sunt testes.

Cū contra. c. b. Sup criē falsi testes cogēdi sunt testimonii p̄hibere. No. testes in criminali cōpellendos.

Dilectorū. c. b. Nō cōpellātur testes sup criminibus deponere vbi solū agitur ad tertium repulsionem et infamiam. Vel sic testes sunt cōpellēdi veritatē dicere in ciuilibus. in criālibus aut n̄.

Venerabilis. c. b. In crimine cōspiratōnis cōpelluntur testes p̄hibere testimonium.

Nota testes compellendos ad cōiurationem p̄bandū.

De fide instrumentorum.

Scripturaz. c. b. Non summatur. q̄a breue ē. sic pōt dici. per exēplaria nō probatur. lo. an.

Scripta. c. b. Scriptura priuata non iuuat nisi testibus iuuetur. Vel sic scripturae oīō creduntur nisi p̄ manū publicam scripta fuerit vel sigillo autentico sigillata.

Ex litteris. c. b. Scripturaz apostolicum p̄p̄ rasuram in loco non suspecto n̄ cēsetur viciolum. No. q̄ copia faciēda est aduersario. ad faciēdam. vbi ius non cōstituitur n̄ nocet rasura. quia narratō facti n̄ facit ius.

Accepimus. c. b. Redar.

guenti privilegium de flo iudex faciet illud prohiberi coram paucis et in loco secreto et interim stabitur sine late per illud. lo. an. No. q. qui dicit privilegium esse falsum dicit sibi tradi ad inspicendum.

Cōtingit. c. b. Instrum vel privilegium quo quis utitur integraliter coram iudice aduersario legi dicitur solum illud capitulum de quo agitur dicitur edictum.

Inter dilectos. c. b. Reus absolvitur cum iura actoris sunt obscura ut si ipsius instrumenta sunt obfuscata vel littere rase seu scripture sigilli sunt deletae. lo. No. hanc decretum ad cognoscendum falsitatem privilegiorum et instrumentorum primo in annis domini et in indictioe. Item ex sigillo privilegii. Item ex scriptura notarii. Item res inter alios acta aliis non obest. Item res intelligi dicitur ut potius valeat quam peccat. Item aliud quod confirmatur et aliud quod donatur. Item si principale non est nec accessorium. Item sancta locatio non probat dominium nec possessionem. Item cum obscura sunt iura peritum iudicandum est per possessorem.

Quod super his. c. b. Non valet littere quas crucesignati super absolutioe voti obtinuerunt tacita veritate vel expressa falsitate. io. Nota quod illi qui votum emittunt compellendi sunt ad executionem ipsius nisi iusta de causa per sedem apostolicam fuerint absoluti.

Pastoralis. c. b. Si dubitetur de aliquo extrauaganti an sit decretum aut est iuri communi consona et tunc iudicatur secundum illam aut est iuri communi dissona et tunc papa consultitur. lo. a.

Cum dilectus. c. b. Post publicatas attestaciones usque ad conclusionem cause per litteras ad producendum et consuetudo loci facit instrumentum authenticum. No. quod litteras perducunt usque quo conclusum fuerit in causa vel usque ad terminum prefixum ad hoc.

Cum iohannes. c. b. Falsitas instrumenti vel illud quod deest instrumentum potest probari per testes. io.

No. quod compensatio admittitur in iure. Item testes preferuntur instrumentum. Item exceptio peremptoria potest opponi in causa appellatiois. Item iudex ex officio suo potest interrogare partes ubicumque dubitat de facto usque ad finem. Item licet

sententia lata ex noua allegatiōe
cassetur n̄ preiudicatur iudi-
cibus qui ipsum protulerūt.

Ex pte. c. b. Defectus lre
non viciat rescriptū. io. an.

Gi. perpetuus. c. b. Licite
appellatur a iudice q̄ parti
hoc petēti n̄ facit edi cōia in
strumta. No. q̄ instrā cō-
munia p̄i ps exhibere tene-
tur. Item recōuētio est in
spūalibus factēda. io.

Imputari. c. b. Cōtraria
allegans non est audiendus
Vel sic qui in iudicio cōtra-
ria deducit succūbere d3.

Si cautio. c. b. Si in instrō
est apposta cā debiti cōdēp-
nabitur debitor nisi p̄bet il-
lud indebitum. S3 si nō ex-
primatur necesse ē vt credi-
tor probet illud debitum.

No. q̄ cā sp̄ est exprimen-
da ad hoc vt ex confessione
sua quis obligetur. b.

Cum P. c. b. Auctorita-
te ordinarij pōt notarius no-
tas tabellhōis moreui in pu-
blicam redigere formā. lo.

Si instrā. c. b. Instrū p̄ta
bellionem exēplificatū auc-
toritate ordinarij eandē viz
hēt cum originali. No. if-
ta duo capitula q̄a frequē-

ter locum habent. bernar.

De presumptionibus.

f. Icut noxius. Non sum-
matur per lo. ā. ille qui
mittit lanceas et sagittas vt
aliquē interficiat noxius est
et malus ita ille qui fraudu-
lētur nocet amico suo et pos-
tea dicit ludens feci. io.

Afferre. c. b. Ex presūpti-
one violenta pōt ferri sentē-
tia diffinitiva. io. ā.

Ex studiis. c. b. p̄ exte-
ra iudicatur de interioribz.
vel sic intima cognosces per
mores exteriores.

Nullus. c. b. Presumitur
cōtra illum qui dilatōibus
subterfugit iudicium.

Nonne. c. b. Qui tac3 cō-
sentire presumitur.

Mandata. cb. Ex prete-
ritis p̄sumitur de futuris.

Quosdā. c. b. Ex vicini-
tate presumitur sciā.

Quāto. c. b. Non summa-
tur scdm lo. ā. tñ pōt dici si
cut in precedenti capitulo.

Scribendam. Non summa-
tur scdm lo. tñ pōt dici ex p̄-
teritis presumitur circa fu-
tura. vt. s. dixit. Vel sic qui

priora neglexit presumitur
posteriora negligere.

Quia verisimile. c. b. Pro-
batio efficacior requiritur
ab illo qui probare vult q̄ n̄
est verisilē. No. q̄ contra
verisimilem presumptōem
inducuntur testes.

Illud. c. b. Per nominatō-
nem. cohabitatioem et fa-
mam probatur coniugium
maxime si appareāt instrā
dotalia. No. q̄ circa ma-
trimoniū recurrēdū est ad
famam loci et sic per exteri-
ora ḡbatur motrimonium
saltem presumpum cōtra
quod non est p̄batio. Itē
presumitur pro instrō scō
ratōe officii. b.

Litteris. Per violentā p̄-
sumptōem p̄batur carnalis
copula. No. q̄ violēta pre-
sumptō sufficit ad condēna-
tionem.

Tercio loco. Idem dicit
q̄. c. immediate precedens
Vel sic matrimonium p̄ ver-
ba de p̄ncipi cōtractum sepa-
tur per violentā presump-
tiōem p̄sentis affinitatis cui fa-
ma consentit. Nota q̄ ex
multis p̄sumptōibus indu-
citur presumpctō sufficiens

Item fama cum aliis pre-
sumptōibus probat.

Litteras. c. b. Propter ve-
hementē presumptōem nō d̄
quis maxime de graui criē
condēnari. No. q̄ qui con-
traria dicit tanq̄ suspectus
repellitur. Item ibi vna p̄-
sumptō p̄ponebatur alteri
qa illa magis accedit ad ve-
ritatem. Item p̄pter vehe-
mentē presumptōem nō d̄
q̄s condēnari de heresi. Itē
a puero non d̄ amplius iu-
ramētū exigī. Item timo-
re pene temporalis aliquis
cohercetur.

Cū in iuuetute. c. b. In se-
nectute nō presumitur cōti-
nens qui in iuuetute conti-
nuit. lo. ā. No. q̄ ex pre-
terita vita presumitur de p̄-
senti. Item p̄ meritū p̄so-
ne cōceditur priuilegiū. Itē
inter cōiunctas p̄sonas na-
turale fedus nō p̄mittit si-
nistrū aliquod suspicari.

Item denūciatō ex carita-
te d̄ fieri. Item superior nō
statz d̄ credere de subditis
que referūtur eidem s̄z pri-
d̄ ab aliis inq̄rere. Item p̄-
ter infamiā a maluolis or-
ta n̄ est inq̄sitō faciēda. 10

Dudum .c. b. Is pro quo
 bñficiado scribitur cum clā
 si ydoneus fuerit nō tenetur
 se probare ydoneum cū ydo
 neus presumatur. No. q̄
 quilibz presumitur ydoneus
 nisi probetur cōtrariū. etc.

De iureiurando.

e X Administratōis. c. v.
 b. Creditores ad iura
 mēta sup vsuris soluendis pre
 stita relaxandi sunt et ec
 clestastica districtōe cogēdi

No. q̄ iuramētum presti
 tum per metū de rebus eccē
 nō repetēdis nō obligat.

Item a tali iuramēto absol
 uitur ad cautelam. io. ā.

Peruenit. c. b. Non valet
 iuramentū prestitū a prela
 to de non repetendis rebz ec
 clestie. No. in isto. c. predic
 ta in precedētis. c. notata.

Peruenit. c. b. Non cense
 tur piurus qui in melius cō
 mutat iuramētum nec ille q̄
 nō seruat iuramentū vel fi
 dem. No. q̄ fides n̄ seruā
 ti fides non est seruāda. Itē
 iuramētū vel fides data sub
 cōditōe non obligat nisi cō
 ditio seruetur.

Ego ep̄us. c. b. Non sum
 matur q̄a breue est.

Nullus. Episcopus nō d̄z
 cōpellere clericos suos iura
 mentū obedientie pr̄are nisi
 administratōem hēbāt. io.

Debitor. c. b. Usuras
 tenetur soluere qui iuravit
 sed solutas repetere pōt.

No. q̄ scdm canones obli
 gatō vsurarū non t̄z s̄z iura
 mentū sup hoc scdm tenz et
 debz seruari. Itē vsure res
 titui debent. b.

Ad nostrā. c. b. Si debitor
 creditori iurauerit rem pig
 noratā n̄ repetere nisi prius
 debitū soluat iuramētū ser
 uare cōpellitur. No. q̄ iu
 ramentū sp̄ seruandū est eti
 am scdm sup vsuris soluēdis
 s̄z pmissio vsurarū n̄ t̄nat. io

Si vero. Si iuramentū ex
 tortum per metum seruari
 pōt sine piclō aiē est seruā
 dum. romana tñ ecclā cōsu
 euit a tali absoluere. No.
 q̄ iuramentū semp seruā
 dum est dū mō in obseruati
 one ipsius periculum aiē nō
 vergat. Item papa nec etiā
 aliquis alius d̄z esse auctor p
 iurū nec dare alicui materi
 am piurandi. Item a tali iu

ramento per metum presti-
to q̄s absouitur si plene cōf-
titerit q̄ taliter iurauerit a-
liter n̄ absolueretur. 10.

Ex rescripto. c. b. Mona-
chi qui pro debito ecclē sue
in obstagio stare iurauerūt
et fideiussores qui iurāt cre-
ditores reddere indēnes iu-
ramēta seruare cogūtur.

No. monachos obsides da-
ri posse. Item iuramentuz
semp̄ seruādū est dū mō sine
piculo possit seruari.

Querelā. c. b. Periuurus ē
ab ecclā remouēdus qui nō
necessitate s̄z voluntate ve-
nit cōtra suū ppriū iuramē-
tum. No. q̄ p̄ iurē ecclesias
regere nō debēt. Item ne-
cessitas excusat a p̄iurio.

Tua nos. c. b. Si p̄ntatus
iurat p̄ntanti q̄ sibi ātiquū
censuz augebit et postea cō-
trarium iurat instituētī va-
l̄ scdm̄ et n̄ primū. tñ ab ec-
clā remouetur. No. q̄ p̄
sio annua n̄ d̄z augeri. Itēz
temerariū iuramentum re-
p̄lletur ab ecclā.

Cum q̄ dē. c. b. Ep̄i p̄ p̄i-
rio grauius puniūtur q̄ alii

Item illicitum est iuramē-
tū de non loquēdo vel n̄ pre-

bēdo subsidia p̄sonis cōiunc-
tis 10. ā. No. q̄ plus p̄iuri
debēt maiores q̄ minores.
Item sc̄m̄ maiorū trahitur
a minoribus in exēpiū. Itē
iuramentū illicitū nō obli-
gat et ad catā a tali iura-
mento quis absoluitur.

Sicut. c. b. Non valz iura-
mentū monachi claustrum
abiurātis tñ de hoc grauis
pena sibi imponitur. No.
q̄ iuramētum cōtra p̄fessio-
nem et stabilitatē p̄missam
nō t̄z. Item pena vnius alii
cohercentur.

Veritatis. c. b. Prelatus
qui iurat prelato et succes-
soribus suis amplius succes-
sori iurare n̄ tēntur. 10. an.

No. q̄ iuramētum fideli-
tatis transit ad successores
q̄ a hoc actū fuit expresse.

Verum. c. b. A iuramento
per metū extorto absoluit
ecclā et eius transgressores
n̄ mortaliter p̄iit. No. q̄
iuramentū p̄ metū extortū
est obligatoriū ex quo aliq̄
a tali exsoluūtur. Itēz si q̄s
tale iuramētum n̄ seruet nō
d̄z p̄iuri tanq̄ pro directo p̄-
iurio et volūtatē. Itē trā-
gressio huius iuramenti non

dicatur simpliciter mortale peccatū. Item metus iustus penam attenuat.

Veniens. c. b. Si is cuius mādato stare iuravit aliqd michi p̄cipiat cōtra iuram̄tum primo licite sc̄m eius p̄ceptum n̄ tenor seruare.

No. q̄ cū alijs alicui simpliciter iurat mādātū d̄ esse ydoneum et n̄ iniquū vt hic p̄ alias relaxatur mādātū

Item iuram̄tū cōtrarium alicui licite sc̄o seruādū n̄ ē. b.

Breui. c. b. Si iuratus ecclesiā defendere sine iusta cā hoc recusat p̄iurus ē nec appellatō hunc defendit. lo.

No. q̄ appellatō si iustatoria nō excusat aliquē ab eo quod fatere tētur. Itē necessitas excusat a p̄iurio.

Quāto. c. b. Princeps qui iurat certā seruare monet si sciat illā legitimo pondere esse de fraudatā penitere d̄ de iuram̄to quod fuit illicitum et ideo n̄ seruandū. Si vero ignorabat iuram̄tum seruet s̄ illam faciat restatū rari. lo. No. q̄ iuram̄tū aliter recipit interpretatōnem vt hic p̄ et aliter r̄q̄ ut absolutōem. Item iura

mentū nō est vincū iniquitatis et ad licita et honesta semp̄ d̄ referri. etc.

Veniētes. c. b. Iudices qui iurauerūt infra certū t̄pus sn̄ā exequi hoc n̄ obstatibz appellatōibz ab eis interpositis et interiectis deferre tēntur. No. decre. istā ad plura ar. primo sn̄ā diffinitua a qua est appellatū n̄ d̄ executōni mādari q̄ si fiat executio d̄ reuocari vt hic p̄ et ideo deferre d̄ iudex appellatōi et nichil innouare ea p̄dēte. Item in omni iuram̄to sp̄ius superioris intelligitur exceptū. Item iuramentū p̄sonale est.

Ad nostram. c. b. Per officium iudicis subuenitur illi qui p̄ iuramentū vsuras repetere n̄ p̄t. No. q̄ hic recipiūtur testes lite n̄ cōtes. quia p̄lebat in modū inquisitōis vel denūciatōis et ex officio iudicis. Item qui non p̄t agere p̄pter iuramentum p̄t denūciare. Itē aliquid conceditur vna via et alia denegatur.

Ad nostrā. c. b. Iudex q̄ iuravit in omnibz causis iudiciariū obseruare in notoriis

subtilitatē ordinis iudiciariū
non obseruabit. No. q̄ iu-
ramētū cōtra canones p̄f-
titū n̄ t̄z. Itē q̄ diu iuramē-
iuramētū directe seruari po-
test vel p̄ interpretatōnem
seruādū est. Itē in notoriis
ordo iudiciarius per omnia
non est seruandus.

Ea te. c. b. Si is qui iura-
uit ei cui nō debuit seruire
cōpellitur. io. No. q̄ n̄ re-
leuatur a debito q̄ alii soluit
q̄ debeat. Itē cuz duo iura-
mēta cōtraria sunt vidēdū ē
quod magis sit licitū altero
reieto et illud seruetur.

Quinta vallis. c. b. Si ali-
cuius mādato q̄ stare iura-
uit non pōt ei p̄cipe vt filios
exheredet vel vxorē a se abi-
ciat. No. q̄ cū aliq̄s sim-
plicit̄er iurat stare mādatis
alicuius licitū d̄z esse mādā-
tū alioqn iuramētū n̄ ligat.

Tua nos. c. b. Cōiuges se
se. i. inuicē adiurare n̄ p̄nt.
Io. ā. No. q̄ iuramētū non
p̄iudicat matriō s̄z ecōuer-
so matriomū iuramēto in
fra de spon. c. vltimo.

Quēadmodū. c. b. Qui iu-
rauit matriōnū cōtrahere
p̄pter supueniētē fornicati

onem vel deformitatē eā re-
pellere pōt. per p̄cedentē ve-
ro nō. et si vir iurauit eā nō
accusare de aliquo crimīe te-
merariū est iuramētum et il-
licitum et ideo n̄ seruādum.

Si vero iurauit eam n̄ accu-
sare de aliquo adulterio de-
nūciare eam pōt s̄z n̄ accusa-
re. No. q̄ in iuramēto ho-
neste cōdiōes intelligūtur.
tur quāuis non apponātur
neste cōdiōes intelligun-

Item n̄ pōt quis reprobare
vxorē quā app̄bavit ex cā
p̄cedenti matriōnū vel spō-
salia. Item multa impediūt
matriomū cōtrahēduz q̄
non dicunt iā cōtractum.

Item matriomū de p̄ntē
nullo casu supueniēte dissol-
uitur nisi añ carnalē copulā
p̄fiteatur alter. Itē si quis
iurat simpliciter n̄ accusare
vxorē de adulterio seruā-
dum est iuramētū. tñ d̄z eaz
denūciare vt peniteat q̄ si n̄
fecerit poterit eā dimittere

Et si cristus. c. b. Mona-
chi vel cōuerſi iurare p̄nt p̄-
testiō ferendo in cā sui mo-
nasterii. No. q̄ in necessi-
tate iurandū est dū iuramē-
tum hēat veritatē iudiciuz

et iusticiā. Ite3 quedā sunt simpliciter mala ideo prohibita quedam vero sunt simpliciter bona que prohibentur ex cā. Item cessante cā cessat effectus.

Sicut. c. b. Sicut iuramentum prestitū cōtra ecclē vtilitatem n̄ valet. 10. ā. No. q̄ iuramētū in dānum ecclē datum n̄ est seruādū nec obligat s; potis p̄iurū dicitur.

Cum cōtingat. c. b. Non auditur mulier cōtra alienatōem rei dotalis cui sponte cōsentit et cōtra non venire iuravit. 10. an. No. q̄ iuramētū preualet legi.

Sicut. c. b. Fides etiā iurata seruāda ei n̄ est qui frāgit. vel sic illa sunt restituēda que in bello iniusto auferuntur nec iuramētū ille obligatur cui fides iurata n̄ seruatur. No. acōterario q̄ si bellū sit iustū licite p̄nt retineri que auferuntur.

Nimis. c. b. Clerici t̄palia nō tenētes a laicis fidelitatē p̄stare n̄ debēt.

Petitō. c. b. Qui iuravit cōtra aliquē n̄ esse in causis p̄p̄ris et ecclē sue cōtra eū esse p̄t. 10. an. No. q̄ licet

iuret vel p̄mittat aliq̄s alicui q̄ non erit cōtra ipsum t̄n̄ n̄ tenetur cōtra se vel cōtra ecclām suā vel cōitate3 suā q̄ a iuramētū n̄ extenditur ad hūc casum q̄a cōtra se nemo tenetur vel contra ecclām. Item a cōspiratōe principis astringuntur.

Ex litteris. c. b. Si iudex in principio cāe iuramētū de veritate dāda n̄ exigit a p̄tib; in p̄cessu illud exigere poterit. 10. ā. No. in cā vsurariū iuramētū3 de veritate dāda esse p̄standum sicut in sp̄ualib; causis et ad hoc p̄tes compelluntur.

Intellecto. c. b. Si is q̄ preest iurat n̄ alienate alienatō quā postea facit n̄ valet. etiam si iuravit n̄ cōtra venire. No. iuramētū in dānum regni vel ecclē prestitū illicitū et ideo n̄ seruādum.

Mulier. c. b. Mulier que iuravit aliquē esse maritū3 suū et postea succūbit quia aliter non p̄bauit non donatur nec denegatur sibi l̄nia cū alio cōtrahēdi. 10. No. q̄ actore nō p̄bante reus d; absolut. Item nullus p̄dēm suū d; dare alteri materiaz

piurādi q̄a imputaretur sibi

Clericus. c. b. Clericus q̄ iuravit seruare statuta ec-
clesie iā edita non trāsgredi
tur iurāmētū si post edita n̄
seruet l̄z eadē simpliciter ser-
uare p̄miserit t̄ntur t̄n ipsa
seruare. No. q̄ iurāmētuz
n̄ extēditur v̄d alia sup̄ q̄bus
iuratum non ē. Item ex p̄-
missione aliq̄s obligatur.

Iuramentum. Iuramen-
tum delatum a iudice sine
causa recusari nō p̄t l̄z b̄n
delatum a p̄te. io. No. in
prima p̄te delatōem sup̄ tri-
bus iurāmētis. In scdā no. q̄
reus d̄z absolui si actor om̄i-
no deficit in p̄batōe. Itē iu-
rāmētuz defertur habito res-
pectu ad q̄litatē p̄sone et q̄-
titatē cāe. No. hic bonam
cautelā q̄ si aliq̄s debeat. c.
et n̄ possit p̄bare nisi p̄ vnuz
testē cedat alicui actōem su-
am n̄ se p̄tentiōrē et sic po-
terit p̄bare per se et illū te-
tem. hoc dicit Spec. in ti. de
p̄cur. §. fi. ad fi.

De exceptōibus.

d Eniq̄. ob. Si testis de
crimine contra eum
excepto cōuincitur vel alias

cōuictus appeat repellitur
a testiōnis l̄z de criē n̄ puni-
tur si n̄ t̄agit negociū princi-
pale. No. q̄ testes s̄m om̄i
infamia debēt esse. Itē nulls
d̄z p̄iri sine accusatōe. Itē
scd̄m modum agendi puni-
tur aliquis.

A nobis. c. b. Reo excipiē-
te cōtra actorē de excōica-
tōe n̄ obstat replicatō excōi-
catōis. No. q̄ excōicatus
maiori excōicatiōe repelli-
tur ab agēdo. s̄z minori ex-
cōicatiōe legatus n̄ repelli-
tur q̄a nō est remotus a cō-
municatōe fidelium.

Cū ecclāstice. c. b. Habēs
plura b̄nficia cōtra aliuz de
pl̄tate b̄nficiorū excipe n̄
p̄t. No. q̄ qui simili mor-
bo laborat n̄ p̄t illud alii op-
ponere. et tet.

Pastoralis. c. b. Iudex d̄z
statuere terminū ad om̄es
exceptōes dilatorias p̄ponē-
das post quē excipiens n̄ au-
diatur nisi in tribus casibus
hic exceptis. No. q̄ q̄ de no-
uo emergunt nouo indigēt
auxilio.

Cū inter. c. b. Excōicata
excipe appellare et om̄ez de-
fentōem suā facere p̄t sed

recouenire n̄ p̄t. io. No. q̄ p̄clōsum est litigatē sub iudice suspecto. Itē in iudicis eq̄tas seruāda est et nō fauor. Itēz om̄is legitima defēsiō ē salua ip̄i excōicato

Cū venerabilis. c. b. Si reus a quo res petitur excipiat de p̄mutatōne ipsius rei scā cū actore n̄ fatetur p̄ hoc actorem fuisse dñm. scdō vict. ū et exceptō falsitatis post sniām etiā p̄t opponi. lo. ā.

No. q̄ qui excipit n̄ cōfiteatur de iure aduersari. Itē qui aliquid addit vel minuit in instrō in p̄iudiciū p̄ris falsarius est. Itē delictū p̄sone n̄ d̄z nocere ecclē. Item exceptō falsi sp̄ p̄t opponi vsq̄ ad. xx. ānos. etc.

Olim. c. b. Qui p̄pter exceptōem n̄ admissam appellat corā iudice appellatōnis p̄bare d̄z exceptōem eē veram. No. q̄ qui appellat a grauamē an̄ sniām in cā appellatōis d̄z probare cām appellatōis veram fuisse et hoc verū est q̄n non obtulit se p̄baturum. Item no. q̄ iudex p̄t remouere grauamen de duabz dietis.

Dilecti. c. b. Per exceptō

nē excōis et p̄iurii a sua vel a sue ecclē defentōne repelli quis n̄ d̄z. No. q̄ excōicati nec p̄iurii n̄ repelluntur a defēdēdo. Item n̄ d̄z q̄s admitti ad probandū quo p̄bato non prodest.

Apostolice. c. b. Si per exceptiōem suspēsiōis cōtra quā de nullitate replicatur ordinatō ecclē retardatur fit absolutō ad cautelam.

No. q̄ suspēsus ab officio et beneficio n̄ admittitur ad agēdū p̄ ecclē ordinatiōe cū huiusmōi sp̄ūalia t̄nc tēporis possidere nō possint nec agere pro eis p̄t.

Dilecti. c. b. Per exceptiōem excōis a p̄secutiōe appellatōis repelli q̄s n̄ debet.

No. q̄ excōicatus p̄t appellare et appellatōez p̄seq̄.

Significauerūt. c. b. p̄ exceptionē excōis etiā actor originālis a p̄secutione cāe appellatōnis repelli n̄ debz.

No. q̄ om̄is legitima defentio excommunicato in iudicio reseruat.

Exceptionē. c. b. Res auditur in q̄ibz p̄telis exceptionez excōis contra actore obiciēs. et si maliciōse distu.

lerit in expēsis cōdēnabitur
et dato quod n̄ excipiat iu-
dex publicū excōicatum re-
pellere pōt. No. q̄ excep-
tio excōis q̄uis dilatoria sit
q̄ncūq̄ pōt opponi. Itē ex-
cōicatus publice n̄ est audiē-
dus licet a reo nichil sibi de
hoc opponatur.

Aduersario. c. b. Non cō-
petit exceptio rei iudicate
reo absoluto q̄ n̄ possidebat
rē si mō possideat.

Venerabilē. c. b. Rescrip-
tum impetratū ab excōica-
to valz sup sua p̄secutōe ap-
pellatōis lz de excōicacōe n̄
fecerit m̄sionē. io. No. q̄
excōicatus pōt litteras im-
petrare vt hic.

De p̄scriptōibz.

p. Lacuit. Ep̄us cōtra
ep̄m locū p̄ ipsum cō-
uersum ad fidē p̄scribit triē-
nio. lz si ecclā vacat vel est in
scismate non p̄scribit. io.

No. q̄ vacāte ecclā n̄ cur-
rit p̄scriptio eo tēpore quo
ep̄s catholicus n̄ est tūc q̄ a
cōpatur vacanti ecclē.

Nichil. c. b. Taciturnitas
prelati n̄ nocet ecclē nisi sit
p̄scriptū. Vel aliter in re-

bz viciosis n̄ currit p̄scrip-
tio. No. ar. nichil cū scan-
dalo faciendū est.

Scōrum. c. b. p̄ quietā pos-
sionem. xxx. ānorum p̄-
scribit ecclesia. io. ā.

De q̄rta. c. b. P̄scribi-
tur cōtra ep̄m q̄rta si. xl.
ānorum spacio nō soluat
et cathedralis ecclā n̄ vaca-
uerit. No. q̄ ecclā vacāte
n̄ currit p̄scriptio. Itē so-
la p̄scriptio. xl. annorum
locum habet.

Vigilāti. c. b. Et r̄lā iuris
possessor male fidei non p̄-
scribit scdm̄ canones. io. ā.

Ad aures. c. b. Vna ecclā
in pochia alterius. xl. annis
decias p̄scribere pōt. io. ā.

No. q̄ melior est conditio
possidētis. Itē p̄scriptō. xl.
ānorū excludit oēm actōez

Cām. c. b. Laicus decias
n̄ p̄scribit. No. q̄ possi-
deri n̄ pōt p̄scribi. sed laici
n̄ p̄nt decias possidere ergo
nec p̄scribere. etc.

Illud. c. b. Si contra p̄-
scriptōez. xl. ānorū que sola
currit cōtra ecclām opponi-
tur iteruptō vtracq̄ ps p̄ba-
bit. No. q̄ tragenariā p̄-
criptōem scdm̄ canones ho-

die locum habere. Iteꝛ prescriptio dꝛ esse continua et n̄ interrupta.

Quia iudicāte. c. b. Fines prediorū ecclāsticorū. xl. ā. norū spacio prescribūtur.

No. q̄stionē de finibꝫ in p̄ntia iudicū termināri debere.

Ex trāsmiſſa. c. b. Tempore hostilitatis n̄ currit p̄scriptio. No. q̄ maior eccā vel monasteriū pōt agere p̄ ecclā sibi subiecta. Itē ius pochtiale gen̄rale nom̄ ē vt hic

Accedentes. c. b. p̄curatiōes q̄ debentur legatis et nūciis sedis apostolice prescribi non p̄nt. No. q̄ om̄s tāgit ab om̄ibꝫ est approbādū. Item in p̄curatiōibꝫ n̄ habet locū prescriptio.

Cū non liceat. c. b. Subditus contra prelatū obediētiā n̄ prescribit. io. No. q̄ contra obedientiam non currit prescriptio.

Ad audientia. c. b. In feudo romane ecclesie cōtra ipsam romanā ecclām et eius vasellos currit sola prescriptio centū ānorū. No. casū vbi magis creditur priuilegio q̄ testibꝫ. Item presumitur pro illo qui officiū suū

intrauit fideliter adimplere.

Cū nobis. c. b. De cētēnaria prescriptōe que sola currit cōtra romanā ecclāz tēpora scismatum deductur.

No. q̄ tēpore scismatis n̄ currit prescriptio.

Auditis. c. b. De prescriptōe subducitur tēpus quo vacat ecclā cōtra quā prescribitur et prescriptōm p̄bante obstat interruptō in his in q̄bus scā p̄batur. Vel sic in om̄ibꝫ ecclesiis sue dioecesis hēt ep̄us iura ep̄alia nisi p̄barētur exēpte nisi ea prelati etiam inferior prescripsisset q̄ obtinebit in om̄ibus q̄ p̄bauerit p̄scripsisse illis exceptis in q̄bus ep̄s interruptōem p̄babit tēpus etiā vacatōis debet de prescriptōne subduci. No. q̄ ius ep̄ale gen̄rale nom̄ est et hēt multas sp̄es sub se vt hic p̄. licz q̄s prescribat in vno tñ non in alio articlō. Item de vna defentōne pōt q̄s trāſire ad cōtrariā q̄ā prescriptio et priuilegiū cōtraria sunt et tñ abbas hic admissus fuit ad utrāq̄ sꝫ subalternatiōe illud fieri dꝛ. Itē priuilegiū regale declarat priuilegium

pape et sic privilegium ob-
curum non probat.

Cum ex officio. Procuratio
que debetur ordinario visi-
tanti prescribi non potest. No-
n quod archiepiscopus iure metropolitano
potest provinciam suam visitare.
Item nemo suis sumptibus
cogitur servire. 10.

Si diligenti. c. b. Qui nomine
possidet alieno non prescribit.
nec etiam ille qui proprio nomine sed
non habeat bonam fidem et iustum ti-
tulū. 10. Non quod confessio ex-
tra ius facta preiudicat. Item
ille possidet cuius nomine possi-
detur. Item bona fides et ius-
tus titulus requiruntur quod
ad prescriptionem rerum
ecclesiasticarum.

Cum olt. c. b. Albas in cap-
pellis prescribere potest iura
episcopalia sed obtinebit in his
in quibus se prescripsisse probat
10. Non quod contra arbitri-
um prescribitur.

Veniens. c. b. Qui prescrip-
tione completa impetrat privi-
legium prescriptioi contrarius
et eo utitur prescriptioi re-
nunciat. idem si prescriptio com-
pleta non erat quia mala fide
habet et ideo non prescribit. No-
ta quod corpus clericum et ecclesiam

sunt in diocesi episcopi omnia sa-
cramenta tenentur recipere ab
eodem nisi contrarium ordinatur.

Item gratis sacramenta sunt conferenda.
Item ab eo episcopo qui catholicus
non est non debet recipi pre-
dicatio sacramenta. Item secundum privi-
legium non derogat primo nisi
de ipso faciat mentionem sicut
in rescriptis. Item prescrip-
tione et privilegium sunt contra-
ria. Item ex diversis causis
titulus siue dominium haberi non
potest ut hic patet quia quod meum
est ex alia causa meum fieri non potest
qui habet privilegium prescriptio-
is quo ad hoc nichil addit.

Quoniam omne. Est ratio iuris. scilicet
possessor male fidei nullo tem-
pore prescribit. 10. a. Non
quod qui facit contra conscientiam
peccat mortaliter.

De sententia et re iudicata.

¶ Sententia. Non sumatur
sed hoc dicit. sententia lata con-
tra leges vel canones nulla est
iurgantium. c. b. Iudex senten-
tiam accelerare debet quantum potest.

Non potest. Se sumat. Vel
sic a gradu suo sine iusta causa
et si omnes concordent nullus
debet privari. 10. an.

Et q. c. b. Nō summatue
nā hec decre. fuit exordium
cuiusdā papalis cōstitutōis.
Vel sic cōcordāda sunt que
iniuste diffinita sunt.

De cetero. c. b. Merus ex
ecutor corā quo excipitur
de fraude nō cognoscit s; re-
mittit. No. q. merus exe-
cutor ultra executōem nul-
lam hēt cognitiōem et ideo
referre d; supiori q̄stionem
fraudis que opponitur cō-
tra sententiam.

Cū aliquis. c. b. Possessio
deb; tradi ei cui adjudicata
ē nec sufficit tradi pignora.

Lator. c. b. Sniā lata cō-
tra matrimoniū nō trāsit in
rē iudicatā. vñ q̄ncūq; cōs-
tat de errore reuocatur.

No. q. hic auditur turpi-
tudine suā allegās s; hoc est
ppter piculum aie.

Cū cām. c. b. Sniā reuo-
catur pretextu iniq; cōsue-
tudinis lata cōtra ecclām.

No. q. cōsuetudo contra
canones non valet.

Inter ceteras. c. b. Sniē in-
iq; nō statur quis cā sit cō-
missa appellatōe remota.

No. Sniām cōtra ius scrip-
tum nullā esse.

Tenor. c. b. Sniā lata cō-
tra absentē nō cōtumacē in
cā matrimoniali nō t; No-
ta q. sniā que nulla est nō obs-
tat agenti.

Cōsanguinei. c. b. Idē di-
cit quod illud. ca. lator. Vel
sic ppter dcm̄ alterius cōiu-
gum a sniā lata cōtra ma-
trimoniū nō est recedendū.

Cū olim. c. b. Si papa cō-
tra suā pnunciatōē hoc ta-
cito cōferat l̄niciū subrepti-
cia dicitur collatō idō nō v;.

No. q. ea que per subrepti-
onem fiunt debēt in irritū
reuocari. No. q. cōtra
absentem p̄ditur in his q̄
per subreptōem cōmisit.

Cū inter. c. b. Ten; sniā cō-
tra ius litigatoris lata si ab
ea infra. x. dies nō fuerit ap-
pellatū. 10. ā. No. q. sniā a
qua nō est appellatū trāsit in
rem iudicatā et facit ius in-
ter ptes. i. declarat. Item si
principale nō t; nec om̄ia ali-
a que ab ipso cām et origi-
nem accepūt. Itē s; sniā la-
ta sit cōtra ius litigatoris a
qua nō est appellatū t; si la-
ta sit cōtra ius cōstitutōis
ex p̄sse nulla est nec est neces-
sō appellare ab ipsa. Itē s;

presumitur pro sniā q̄d̄iur
cōtrarium n̄ ostendatur.

Cām q̄. c. b. Sufficit ad
cōfirmatiōem sniē nichil cō
tinētis iniquū q̄ cōtra ip̄az
aliquid n̄ probetur iniquū.

No. q̄ iudex n̄ d̄z animuz
suū alligare tm̄ ad vnā spe
ciem p̄batōis s̄z omnia q̄ co
ram eo acta sunt d̄z diligen
ter cōsiderare et ex his om̄i
bus animū suuz informare
et sedm̄ hoc ferre sniāz etc.

Quod ad cōsultatiōem. c.
b. Sniā transit in rē iudica
tā p̄ lapsum decez dicrū nisi
ab ea fuerit appellatuz hoc
primo. Sedō dicit q̄ tēpus
q̄drimestre quod datur ad
soluēdū in actōe p̄sonali p̄ iu
dicē pōt artari et abreuari

No. q̄ qui n̄ appellat iuris
interpretatiōe sniē p̄uisse vi
detur. Itē q̄drimestre tēp̄o
quod datur cōlētatis a tu
re iu cā pecunaria pōt abre
uari et alōgari a iudice ex
cā. Itē si quis terminū illū
recipiat spōte et ā sine cā ā
priori tēpori renūciare vide
tur. vñ postea n̄ pōt appel
lare p̄pter hec. Itē tacite
renūciat quis iuri suo. Itē
ab executōe n̄ est appellādū

nisi modum excedat.

Sicut nobis. c. b. Sniā sn̄
cāe exp̄ssione lata t̄z. No
ta q̄ l̄z testis nō reddat cām
sui dicti nichilominus valet
dcm̄ eius vbi n̄ fuit interro
gatus de cā. Itē n̄ omnia q̄
mouēt iudicēz necesse est ex
primere in sniā. Item sniā
lata p̄batur per testes. Itēz
presumendū est pro iudicia
ria pt̄ate q̄ omnia legitime
fecerit.

Cum sup. c. b. Cōfirmā
tur sniā cōtra reum lata ap
pellantē si nichil p̄bet cōtra
eam. Differtur tm̄ executō
ipsi si tertius doceat de suo
interesse. io. No. q̄ quilibz
cuius interest pōt appellare
a sniā inter alios lata ne m̄ā
detur executōi. Item infra
ānum debz quis p̄seq̄ appel
latōem suā alias etc.

Cū bartoldus. c. b. Proba
ta iusta cā absentie reuoca
tur sniā cōtra absentē lata
maxime vbi appet iudicem
fuisse circūuentū. No. q̄
non valz sniā lata cōtra ab
sentem si cōstituerit eum ius
ta de eā impeditū fuisse. Itē
licz minus sufficienter p̄be
tur absentie cā n̄ d̄z de causa

item cognosci. Item cum iudex circouentus e iteru dz cognosci. Ite3 n dicitur ca remissa sufficiter instruc. ta nisi allegatiões verius p tis remittatur. Item hic e uidenter p3 q ex pntatōne prōni acquiritur ius pntato si prōnus in sua presentatō ne psistat.

In causis. c. b. In snis quas papa profert iuris ordinē seruat io. an. Nota q secūdu q papa iudicat alii iudicare debent.

Inter monasteriū. c. b. T3 snia diffinitiuā lata contra primaz si de ipsa nō fuit exceptus. vel appellatū a scdā.

Nota q ptextu nouorum instrumentorū lites instaurari nō debent io. an.

Suborta. c. b. Tenet snia lata cōtra priuilegiū oñlū ūl nō oñlū si ab ea nō fuerit appellatū vel supplicatū io. an.

Nota hic q cōfessio pcuratoris dño preiudicat. Ite3 restitutio añ ingressū cause principalis faciunda est. Ite3 cōtra priuilegiū appbatio seu deffensio. Ite3 ptestacio premiōtenda e ne fiat alicui preiudiciū circa ius suum ve

hic fecit papa. Itē priuilegio libertatis nullus renunciare pōt in preiudiciū papē. Itē pretextu priuilegiū de nouo reperi nō dz sniā reuocari et sic negligentia nocet.

Cū. l. et. A. c. b. Retractatur sniā a qua fuit appellatuz si cōstat testes ad quorum dcā lata fuit sniā cōspiratores fuisse et cōtradictē te pte receptos. io. a. No. q aliqs pōt per aliū denūciare. Item cōspiratores nō admittuntur ad testimonium.

Item nō sufficit testis cōspiratores pbare nisi iudex secutus fuerit dcā illorū.

Cum te. c. b. Cōdēnatus occasione iniuriarū infamis est et per papā pōt fame restitui. io. No. q cōdēnatus de iniuria notatur infamia nisi iniuria sit minima ve hic patet.

Ad pbandū. c. b. Remota sniā pp defcū iurisdictionis vel qa vnus de iudicibz erat excōicatus vel pp iuris ordinē nō seruatū. iterū de principali cognoscitur. io. No. q litteris ordinariū statut.

Item l3 tēpore late sniē iudex sit excōicatus ideo sniā

nulla ea tñ q̄ fecit añ extōi-
cationē valebūt.

Quāuis. c. b. Sñia inter a-
lios lata alius nō nocet regula-
riter 10. an. Nota regulaz
gñalez res inter alios acta a
lius non nocet.

Duobus. c. b. Si duo iudi-
ces ordinarii s̄bas ferant cō-
trarias t̄z pro reo nō p̄ acto-
re. nisi in cā favorabili puta
p̄ libertate. matrimonio. do-
te vel testō. Nota q̄ fauo-
rabiliora sūt iura ad absoluē-
dū q̄ ad cōdēpnādū nisi in q̄-
tuor casibus hic cōtentis.

De appellationibus et re-
cusatiōibus et relatiōibus.

d. Ilecti Collatio bñficii
facta post et cōtra ap-
pellationē legitimā nō valz.
Nota q̄d quidq̄d fit post
appellationē legitimā d̄z ir-
rituz reuocari. Item per ne-
gligēciā amittit q̄s ius suū
et illud trāffertur ad superi-
orē. Itēz legatus q̄ nō est de
latere pape missus nō pōt con-
ferre ecclias vacantes qua-
rū ordinatio pertinet ad infe-
riores prelatos.

Inter cetera. c. b. Genera

lis appellatio non v̄z. Vel sic
nō defferēdū est appellatiōi
emisse i cōcā q̄ posset aduce-
sus appellātez moueri 10. ā.

Ad nr̄az. c. b. A correctio-
ne nō appellatur. Vel sic ap-
pellatio nō impedit quo mi-
nus religiosus iuxta r̄lāz et i-
stitutionez sui ordinis p̄uia-
tur. Nota q̄ appellatio nō
deffendit aliquē indelicto.

Personas. c. b. Si appellās
infra terminū a iudice a quo
appellauit vel ase ipso cōsti-
tuto appellatiōē p̄sequitur
s̄nie vel iudicio iudicis a quo
appellauit stare compellitur
10. Nota q̄ aliquis pōt sibi
prefigere t̄minū ad appella-
tōnez p̄sequendam.

Cuz sit romana. c. b. Qui
appellationez nō p̄sequit a
s̄nia. ad t̄minū cōpetētez pe-
nas patitur hic cōtētas i pri-
mo dcō 10. Nota q̄ q̄ non
p̄sequitur s̄niaz infra debitū
t̄ps rata manet s̄nia. Itēz iu-
dex añū illū pōt abbreuiare

Itēz in notorio crimie non
auditur appellās. §. si vero
c. b. añ litis ingressū pōt secū-
dū canones appellari 10. §.
p̄terea. c. b. i m̄ifesto delicto
nō est admittēda appellatio.

Ad hec. c. b. Corā iudice a quo in vna causa appellauit possū in alia cōueniri nisi eū recusem vt suspectuz. Nota q̄ pendente appellatione corā ipso ordinario pōt ipse ordinarius recusari. io. an.

Si duobus. c. b. Qui appellauit ad papā tenetur corā suo ordinario comparere ad quē aduersarius appellauit si citetur ab eo alias pōt ex cōicari. Scdō die q̄ de ciuili iudice qui nō est de tpali iurisdictione ecclē ad papā non appellatur io. an. Nota q̄ quilibz vocatus ad iudiciū d̄z ire et allegare priuilegiū suū ut alias t̄z s̄na p̄ cōtūacia lata in ipsū. Itēz de vno foro nō est appellādū ad aliud forū nisi cōsuetudo illud hāt.

Ex rōe. c. b. Post biēniuz auditur appellans qui prius appellationē suā p̄sequi non potuit. Vel sic ex impotētia datur biēniū vel triennium appellātis.

Meminimus. c. b. Si reus post citationē vel noticiā litterarū misit au iuit adcuriā delegatus in eā procedet alias nō sūmatur hec decre. vel sic nūcū missio an̄ citatione;

excusat. ita vt qui misit ad sedē ap. nō teneatur corā iudice delegato cōparere.

Super eo. c. b. Supcedetur exceptioni sup qua est appellatū et etiā principali cū sine illo differri nō pōt. Scdō die q̄ p̄ appellationē ex falsi suggestionē interposita nō impeditur s̄na.

De appellationibus Nō sūmatur. Vel sic in quibz causa maiori vel minori pōt q̄ a grauamine appellare alie sic defferetur appellationibz p̄ causis minimis iteriectis.

Sup eo. c. b. Scd̄m canōes et nō leges potest an̄ et post licite appellari et hoc intellige secūdū leges nisi incertis casibus. Secūdo dicit q̄ vbi non defferetur appellationi nō est defferēdū accusatiōi Tercio dicit q̄ tēpus p̄fixuz ad hē decidendū cōputatur a tēpore quo iudices litteras receperūt io. Nota q̄ tēpus nō currit nisi ab eo tēpere q̄ potuit procedere.

Peruēit. c. b. Conuētus sup iuria clerici vel sup aduiterio pōt appellare nisi sit notorius. Vel sic sup excessu notorio nō admittit̄ appellatō

Consuluit sumatur in e
precedenti.

Suggestu. c. b. Sumatur
in. c. meminimus. Vel sic ar
repto scā in fraudez aduer.
sari post morte; post notici
az litterarū processuz nō im
pedit delegati. Nota occa
sionē iuris ad iniquū compē
diū trahi non debere.

Ad pñciā. c. b. Pendente
appellationis cognitione ex
cōicatus post ea absoluitur
ad cautelā et si appeat euz le
gitime appellasse nō pñtur.
ex eo q̄ interz celebrauit io.

No. q̄ absoluit q̄s ad cau
telā /z nō sit excōicatus. Itē
sñta excōicationis post appel
lationez legitime lata nulla
est. vñ qui post ea celebrat.
nō pñtur. Itē q̄ post talem
appellationez fiunt reducen
da sunt ad pristinū statuz.

Cum teneamur. c. b. Si
appellans in sua possessione
turbetur iudex a quo appel
lauit poterit sibi reformare
Vel sic qui appellauit in vna
causa corā iudice. pōt coraz
illo litigare in alia io. an.

Cōsuluit. c. b. gñalis ap
pellatio si fiat in omnibus cau
sis nō valet si in vna tm bñ

valet io. an.

Compati. c. b. Obtētū ap
pellationis nō d̄z quis cōtēp
nere citationez legati io. an.

Nota q̄ quilibet vacatus
a iudice suo venire tenetur
allegaturus priuilegiū suuz
Itē ar. q̄ nūcio sit credēdū

Itē ar. q̄ nemo phibetur
pluribus deffensionibus vti
Itē creditur iudici in pre
iudicium alterius.

Ad hec. c. b. Qui iurauit
stare mādatis ecclē contra
iutamētū nō auditur appel
lans si tñ grauetur appella
re potest io. an.

Questionē. c. b. Sumatur
est in. c. pcedenti. Vel sic ap
pellationi admisse causa sub
trifugū ab eo qui iurauit cū
absolueretur stare mādatis
ecclē nō d̄z de Ferris. S; est
in eādez reducendus sñiaz et
tenēdus donec impleuerit q̄
iurauit. Nota q̄ cōtra iu
ramētuz nō admittitur ap
plō. Itē qui nō adimplet mād
atū si pōt d̄z reduci in eādez
sñiaz aq̄ fuit absoluta.

Preterea. c. b. Appellans
ab ordinario de delicto q̄ pos
tea commisit pñtur ab eo.

Nota q̄ appellatio exten

ditur ad illa que post appella-
tionez fiunt seu committuntur.

Constitutis. c. b. Qui non
detulit appellationi p aduer-
sariū prius scē de sua posteri-
ori exceptōne exipi nō pōt
cōtra reū. Nota q̄ electio
scā de excōicatio nō tenet et
iō nō impedit scdm̄. Itēz qui
nō deffert appellatiōi appel-
lāti cōtra aliū obicere nō pōt.

Proposuit. c. b. Appellās
ab ordinario in vna causa in
aliis tamē corā eo cogitur re-
spondere. Pōt tñ eū recusa-
re vt suspectuz nisi de mani-
festo et graui crimine cōuē-
tur. Nota q̄ lz alias appel-
let ab ordinario tñ sup aliis
causis remanēz eius iudex. sz
nō dz eū cōpellere ad respon-
dendū nisi crimē notoriū sit.

Qua fronte. c. b. Absolutus
excōicatus cautione re-
cepta lz aduersarius vel ex-
cōicator ne absoluat ap-
pelle. Nota q̄ qs dz absol-
uit ne in excōicatioe decedat
prestata prius cautione suffi-
cienti nō obstāte appellatione
partis aduerse.

Reprehensibilis. c. b. Pre-
lati subditos excōicare vel su-
spendere nō debēt nisi canōs

ca mōitioe p̄missa. Nec sub-
diti p̄cipue regulares cōtra
disciplinā appellare et appel-
lāti ad appellationē p̄sequen-
dā statuitur termino infra
quez si nō p̄sequatur iudex
p̄cedet et appellans qui non
p̄sequitur appellationē suā
appellato p̄sequēti cōdēpnā-
tur in expēn. Nota q̄ cano-
nica mōitio p̄cedere debet
excōmunicationem.

Ad hec. Hic ostenditur et
cōtinetur quō qdaz appella-
tes nō p̄sequēbātur appella-
tiones suas et q̄ d iuris. Vel
sic ordinarius pōt cōpellere
appellātē appellationē p̄seq̄
vel corā ipso cōpere vel si ip-
sū suspectū hāt ad iudices eli-
gendos qui determinēt que-
stionem.

Peruenit. c. b. Si canōicus
ad residenciā faciendā mōi-
tus appellz statuitur ei ter-
mino ad p̄sequēdā appella-
tōnē suā et interim in bñficio
suo deseruitur p̄ vicariū cui
p̄uilebitur de p̄uētibz illi-
us bñfici. Nota q̄ clerici
in ecclesiis residenciā facere
tenentur ad mādātū sui pla-
ti q̄ si non fecerint possunt
eis priuari.

Consuluit. c. b. Nō valet
q̄ iudei teneāt mācipia xp̄ia
na. Vel sic appellationibz cō
tra canonica instituta inter
positis nō est defferendū.

Ad huc. c. b. Qui an cita
tionez vel noticiā litteraruz
appellat sue debet appella
tionem defferri sed si post cita
tionem nichilominus iudex po
test exsequi q̄ mādatur.

De priore. c. b. Nō deffe
rēs appellatiōis interiecte ad
papā mittendus est cū literis
sui ep̄i ad curiā romanāz

Nota q̄ prelatus nō debet
excedere modū in corrigēdo

Quia nos. c. b. Albas pu
blice diffamatus de crimine
nō obstante appellatione cō
pellitur ad cedendū. io. an.

Ad aures. c. b. Terminus
cōgruus p̄figēdus est appel
lati infra quē si appellatiōez
non fuerit prosecutus stare
cōpellitur iudicio delegati.

Ad audiētā. c. b. Qui se et
sua apostolice p̄testatiōis sub
iecit l̄z appellatiōis verbo nō
vtatur appellasse cēsetur. io.

Nota intelligenciā istius de
cre. extra iudiciū. Itē nemo
sibi ius dicere debet.

Accepta. c. b. De cōsensu

pciū pōt cā remitti ad iudicē
appellatum.

Postremo. c. b. Delegatus
datus appellatione remota
recusari pōt si sit impetran
tis cōsanguineus. Idez si fue
rit aduocatus in illa causa su
p̄ q̄ impetratur. io. No. cau
sas recusatiōis in ista decre.

Ad hec. c. b. S̄nia interdic
ti nō suspēditur p̄ appella
tionem sequentem. io.

Cuz in ecclā. c. b. Iudex ap
pellationis remittit causam
ad priorez iudicez si non con
stat sibi a grauamine vel ab i
iusta s̄nia fuisse appellatum.

Nota q̄ nullus dz appella
re nisi grauetur. Alioq̄ n re
mittendus est ad illum a quo
appellauit.

Directe. c. b. Si appellans
qa nō fuerit p̄sequutus ap
pellationem suā in suo termi
no redit ad primū iudicē. gra
uatus de nouo poterit appel
lare. Nota q̄ matrimoniū
res fauorabilis est.

Preterea. c. b. Si s̄nia ex
cōicacionis suspensionis vel i
terdicti sub cōditione p̄ferā
r̄ q̄nq̄ appellari pōt an̄ exi
stēciā cōditionis. Vel sic pre
textu litterarū m̄. Iarū alicui

Consuluit. c. b. Nō valet
q̄ iudex teneat mācipia xp̄ia
na. Vel sic appellationibz cō
tra canonica instituta inter
positis nō est defferendū.

Ad huc. c. b. Qui an cita
tionez vel noticiā litteraruz
appellat sue debet appella
tioni defferri sed si post cita
tionem nichilominus iudex po
test exsequi q̄ mādatur.

De priore. c. b. Nō deffe
rēs appellatiōi interiecte ad
papā mictendus est cū literis
sui ep̄i ad curiā romanāz.

Nota q̄ prelati nō debet
excedere modū in corrigēdo.

Quia nos. c. b. Abbas pu
blice diffamatus de crimine
nō obstante appellatione cō
pellitur ad cedendū. io. an.

Ad aures. c. b. Terminis
cōgruus p̄figēdus est appel
lati infra quē si appellatiōez
non fuerit profecutus stare
cōpellitur iudicio delegati.

Ad audiētiā. c. b. Quis et
sua apostolice prestatiōi sub
iecte lz appellatiōis verbo nō
vtatur appellasse cēsetur io.

Nota intelligēciā istius de
cre. extra iudiciū. Itē nemo
sibi ius dicere debet.

Accepta. c. b. De cōsensu

potū pōt eā remitti ad iudicē
appellatum.

Postremo. c. b. Delegatus
datus appellatione remota
recusari pōt si sit impetran
tis cōsanguineus. Idez si fue
rit aduocatus in illa causa su
p̄ q̄ ipetratur io. No. cau
sas recusatiōis in ista decre.

Ad hec. c. b. Sñia interdic
ti nō suspēditur p̄ appella
tionem sequentem io.

Cuz in ecclā. c. b. Iudex ap
pellationis remittit causam
ad priorez iudicēz si non con
stat sibi a grauamine vel ab i
iusta sñia fuisse appellatum.

Nota q̄ nullus dz appella
re nisi grauetur. Alioq̄ n re
mittendus est ad illum a quo
appellauit.

Directe. c. b. Si appellans
qa nō fuerit p̄secutus ap
pellationem suā in suo termi
no redit ad primū iudicē. gra
uatus de nouo poterit appel
lare. Nota q̄ matrimoniū
res fauorabilis est.

Preterea. c. b. Si sñia ex
cōicacionis suspensionis vel i
terdicti sub cōditiōe p̄ferā
r q̄nq̄ appellari pōt an exi
stētiā cōditiōis. Vel sic pre
textu litterarū mīsarū alicui

subdito in quibus cōtinetur
q̄ nisi satisfecerit infra certū
tempus esset excōicatus ta
lis nō parens non erit excōi
catus nisi ep̄s p̄prio ore pro
tulerit vel literas ediderit.

Secundo requirit. c. b. Clā
appellatione remota ad om̄s
articulos cōmissiōis extēdi
tur hoc primo. Secūdo eā sus
pensionis dz allegari corā ar
bitris. Nota q̄ verba in
tentioni deseruūt. Itē appel
latio ad om̄ia refferretur q̄
in cōissione ponitur. Itē de
terminatiōes q̄ i principio po
nuntur om̄ia sequencia deter
miānt et ecōuerso. Itē cā sus
picionis ē specificāda corā iu
dice. Itē iudices suspecti esse
non debent.

An sit. c. b. Qui nō deffert
appellationi aduersarii nec
sue appellationi dz defferri.

Nota q̄ p̄ntur quis in eo
in quo deliquit. Itē frustra
imploret auxiliū legis qui in
legem cōmisit.

Nouit. c. b. Merus execu
tor nō recusat nec ab eo
appellatur nisi modū exeat
q̄ si fieret nichilominus mā
datū exequeretur. Vel sic a

iudice suspecto nō receditur
p̄ appellationē nec ab execu
tore nisi modū exeat.

Sepe cōtingit. c. b. Si ap
pellatio recipiatur a iudice ul
approbetur ap̄te terminus
ad eā p̄sequēdū statutus ab
homine obrinet vires p̄emp
torii nec pōt p̄ueniri. No.
quod questio iuris p̄bationē
nō requirit. Itē si quis im
petrat litteras an̄ terminuz
a iudice vel ab appellāte sta
tutū tacto de illo termino li
tere nō valent et tā i cōtu.
max p̄ntur in expēn.

Constitutus. Lz appellās
intra tēps statutū in nego
tio electiōis appellationē nō
fuerit p̄secutus nichilominus
iudex ex officio suo de impe
dimētis electi cognoscit io. a.

Nota q̄ q̄ non p̄sequitur
appellationē suā infra ānuz
postea nō admittitur nisi iu
sta causā ostēdat p̄pter q̄ da
retur sibi biennū. Itē qui re
pellitur vna via admittitur
p̄ alia viam. Itē cuius licitū
est iuri suo renūciare.

Cōstitutus. c. b. Appella
tio frustratoria non impedit
cōfirmationē electi. Vel sic
appellatiō irrationabilis efc̄m

electionis vel cōfirmationis impedire nō pōt tñ post hāc tñ possessionē pacificā p̄ modū actionis vel denūciatiōis aut cōtra p̄motū audiēdus est appellans. Nota q̄ qui appellat extra iudiciū cāz iuste appellationis d̄z exprime re. Itē corā iudice appellatiōis pōt quis exprimere aliaz cām quā illā q̄ in appellando expressit q̄ locū h̄z in huōi appellationibus electōnū. Itē qui nō pōt exipere pōt accusare vel denūciare.

Ex parte. c. b. Appellari potest si locus nō tutus p̄tibz assignetur etiā si recepto sit ista clā appellatiōe recta

Nota exceptionē de loco suspecto admittendam.

Significavit. c. b. Licite appellat reus si nō auditur exp̄iens p̄curatorē accusātis nō h̄rē sufficiens mādatur. Vel se cōuētū p̄ alias litteras de quibus in sedis nō fit mē sio. Nota q̄ p̄curator debet esse legitime cōstitutus alias repellatur. vñ primo d̄z hoc videre. Itē nō d̄z quis ad diuersos iudices p̄ eadē causa trahi. Itēz secūdo lrē non valent nisi expressā mēstionez

faciāt de primis. Itēz qñ alius quis p̄ponit plrēs exceptiōes quarū q̄lz p̄se sufficit sufficit alteram probare.

Significantibus. c. b. Recte appellat reus si non audit̄ petens declarari rez petita z in libello io.

Ex insinuatione. c. b. Iudex a quo est appellatus nō pōt statuere terminū ad ferendā appellatiōis cām q̄ si fecerit ad se p̄ntādūz intelligitur statuisse. Nota q̄ si p̄ principem stat quominus appellans expediat cāz suaz nō imputatur appellati.

Bone memorie. c. b. Qui extra iudiciū ex causis verisimilibz appellat ad papā ne in sua possessione molestetur si post ea spoliatur restituitur in eūde z statū in quo erat tē pore quo appellauit io. Nota q̄ spoliati restitui debent cū oī sua causa et fructibus in pristinū statum.

Dilecti. c. b. Si cōtra superiores suū q̄s itineret ad papā hētur p̄ appellāte ita q̄ post ea lata ex cōicatō in eū non t̄z. Nota q̄ plus ē appellare fecō q̄ verbo. Itē in cā sua q̄s iudex esse non potest.

Pastoralis. c. b. Per clam appellatiōe remota om̄is ap-
pellatio phibetur que nō est
in iure exp̄ssa. Sed si excōi-
catus appellat nichilominus
denūciatur et b̄n̄ficiorū suo-
rū p̄uentibz spoliatur 10. a.

Nota q̄ om̄is appellatio l-
telligitur esse remota q̄ iu-
re scripta nō ē p̄ remotionē
appellationis. et sic est argu-
mentū q̄ om̄ia intelliguntur
phibita que nō sūt expresse cō-
cessa. Ite3 excōicatio secum
trahit executionez. Ite3 ap-
pellatio nō impedit denūcia-
tionez. Ite3 priuādi sūt excōi-
cati suis b̄n̄ficiis.

Sollicitudinē. c. b. Si excōi-
catus ab ep̄o postq̄ appellauit
ad papam cām simpliciter ad
archiepiscopū deferat appella-
tioni renūciat et archiepsco-
pus cām audiet. S3 si p̄teste-
tur cōtrariū archiepiscopus
nō cognoscet q̄ si faceret ep̄i-
scopus tūc appellare poss3 10.
an. Nota q̄ ad quē p̄tinet
cognoscere de appellatiōe ad
eūde3 p̄tinet cognoscere de
his que cā3 appellationis cō-
tingunt. Ite3 ad quē p̄tinet
principale et accessoriū. Ite3
ille pōt appellare cuius interest

hic it̄ ē sp̄o ue archiep̄o cog-
noscat de hoc. Itē in iusto mā-
dato nō ē obediendū. Ite3 ta-
cite quis renūciat appellatio-
ni sue. Ite3 qui cōtraria p̄po-
nit non est audiendus.

Dilectis. c. b. Per appella-
tionē legitimā principale cū
accessorio ad iudicē cause def-
ertur. S̄nia etiā interdicti
vel excōicationis postea lata
nō t3. Nota q̄ p̄ appellati-
onē legitimā et principale et
accessoriū ad sup̄iore3 defe-
rūtur. Ite3 appellationi defe-
rēdū est potius quā denūcia-
tioni excōicationis. Ite3 nō te-
neo vitare excōicatū post le-
gitimā appellationem.

Vt nostrū. c. b. Post q̄ papa
a se reuocat cā3 nō v3 p̄ces-
sus p̄ minorē habitus sicut si
prius ab eo legitime fuiss3 ap-
pellatū. Casū hui3 decre. hēs
infra vt ecclesiastica b̄n̄ficia
vbi legitur ista cū illa 10.

Oblate. c. b. Si terminum
appellationis prosequēde ab
homine statutū altera ps p̄-
ueniat eo tacito litteras ipe-
trādo littere nō valent. Sed
terminū iuris appellato pōt
preuenire du3 modo nimiz
nō precurrat. Nota q̄ ter

minū statutuz a iudice vel a
papa neutra pars pōt preue
nire. Iteꝛ iudex pōt prosequi
cām appellationis si piculuz
imineat neutra pte ipsam p
sequente.

Per tuas. c. b. Altera pte
p cōtūaciaꝛ absente pōt iu
dex appellationis principale
negociū diffinire si post litis
cōtestatōnē fuerit appellatū

Ut debitor. c. b. Qui añ sen
tenciā appellat dꝛ eorā iudi
ce exprimere cām p̄babilēꝛ
a quo appellat. nec est p̄t abi
lis exceptio denūciatō missio
vel delictis impetratis q̄ n̄
sūt iudici p̄ntate et sicā ap
pellationis sic flā remittitur
appellans et condēpnatur in
expen. pti aduerse. Si vero
causa sit vera et p̄babilis iu
dex in principali procedet io.

Nota qꝛ añ s̄ntiaz nullus dꝛ
appellare nisi grauitur.

Cum cessante. c. b. Iudex
pōt p̄cedere in principali si re
uocatur grauamē ppter q̄d
ab eo fuerat appellatum io.

Nota qualiter cessante cā
cessat effectus.

Cuz sp̄ali. Prouidet cōsili
uz p̄latorū circa frustrato
rias recussationes et appella

tiones subditorū quas apre
latis mōti frequēter interpo
nūt vt correctionē eludant.

Nota cōstitutionē istā in
ordinario intelligēdā. Itē or
dinarius pōt recussari iusta
cā assignata. Iteꝛ suspicionis
causa p̄bata cām cōmittit
qꝛ nō pōt delegatus. Iteꝛ cāꝛ
cōmittere de assensu recussa
toris. Iteꝛ qꝛ appellat iustam
causā dꝛ allegare. Iteꝛ iudex
pōt terminū appellatiōis ab
re uiare. Itē qui non p̄bat
cāꝛ appellationis remittit dꝛ
ad eū a quo appellauit. Item
regularis nō appellat cōtra
suas obseruancias.

Cuz cām. c. b. Si iudex cō
fessionē erroneā aduocati ca
dē die reuocatā p̄ litis cōte.
habere velit vel processū fac
tū a subdelega. subdelegato
ratū h̄re velit ab eo licite ap
pellatur io. Nota qꝛ cōfes
sio aduocati preiudicat pti
sue nisi eadeꝛ die reuocetur.
Iteꝛ p̄ indirectā respōtioneꝛ
videtur lis cōtestata. Iteꝛ so
lus delegatus a principe pōt
cām alii delegare.

Dilecto. c. b. Non sufficit
appellanti docere qꝛ exceptio
nem legitimam exposuit et

appellavit nisi probetur q̄
propter illaz appellavit non
admissam.

Nicholao. c. b. Si appellās
q̄ terminū appellatiōi sue p̄
fixit mittit procurator solū
ad impetrandum et cōtradi
cenduz aduersario prosequē
ti legitime cōdēpnatur in ex
pen. 10. an.

Tua n. bis. c. b. Ab eadem
s̄n̄a ter appellari non decet.

Nota q̄ adiffinitiva s̄n̄a
tercio nō est appellanduz.

Dilecti. c. b. A subdito ep̄i
scopi vel delegato ad metro
politānū appellari nō pōt q̄
gradatim est appellandū v̄z
ab archidiacono vel diacono
ad ep̄m. Ab ep̄scopo ad me
tropolitānū suū et ametro.
politano ad papā. Nota q̄
gradatiz est appellandū nul
lo medio omissio nisi quis ad
papā voluerit appellare.

Ex parte. c. b. Si is qui de
finit eē tutor noīē pupili cō
uētur inuitus licite appella
re pōt. Nota q̄ q̄ cito ma
ter tutrix filiorū suorum ad
sedā vota trāsit finitur tute
la nec postea pro filis cōuēit

Intimasti. c. b. Nō v̄z rela
tio cuius exemplū ptibz nō fuit

edictuz io. Nota q̄ relatio
nō d̄z fieri ptibz ignorātibz.

Significante. c. b. Vbi añ
litis cōte. circa id de quo pri
cipalit̄ agit aliquid innouat
delegatus vel diē assignataz
preuenit licite appellatur.

Nota q̄ pendente dilatiōe
lite non cōte. officiū iudicis
delegati locuz nō habz. Itēz
pendente dilatiōe iudicis of
ficiū cōquiescit vt interiz ni
chil facere possit sine cōsēsu
p̄ciū. Itēz p̄curator qui exce
dit fines mandati non preiu
dicat domino.

Interposita. c. b. Hic hētur
qd̄ in causa appellationis p̄
bari debeat et q̄ is p̄curator
mittēdus sit ad eā prosequē
dā et corā quo iudice sit trac
tanda. et q̄ in ea pōt lite non
cōte. procedi. Nota q̄ al
tera pte absente per cōtūaci
az iudex appellationis potest
cognoscere de grauamine li
te nō cōte. et sic acōtrario p
te vtracq̄ p̄nte cōtestatio li
tis fieri d̄z in huiusmodi ex
ceptionibus.

Inquisitioni. c. b. Clā posi
ta in medio litteraruz solum
p̄cedencia respicit vbi fuerit
diuersi articli nisi fuerit talis

clā in fine iterata. Vel sic ap-
pellationis remoto remedio
litterarū pmissa cōplectitur
t̄m si sint negocia sepata ni
si in fine litterarū deā clā ite-
retur io. au.

Vna sētēcia. c. b. Victoria
vnius appellātis in cā cōi si
subsit eadez defensionis cā a
lius pdest io. deliniano. No.
q̄ res inter alios acta alijs p
dest et s̄tia vnius pdest al-
teri vt hic.

Stiustus. c. b. Qui timore
iudicis nō audet appellare p
testetur hoc corā publicis p-
sōis et habebit vt appellās.

Nota q̄ iustus metus ex-
cusat ne t̄ps currat infra q̄
quilz appellare tenetur pre-
testatiōe sup hoc facta alias
sine ptestatione nō suffice-
ret metus. Itē. ar. si p me nō
flet quominus faciā q̄ del eo
michi nō imputatur pmissa
protestatione. Itēz p prote-
stationez inter rūpitur pre-
scriptō decē dierū in hoc cāu

de iur.
De pegrinantibus.

c Onquerente. c. b. Pe-
grinantes ad papam
cū rebz suis sub apostolica

protectione cōsistūt. Et post
ponit decre. formam litte-
raruz quas cōiter hodie dat
curia itinerantibus ad eaz
ad quas vocant quidq̄ post
iter areptum io.

De confirmatione vtili.
vel in vtili.

f I quis. c. b. De re scient
ppapā cōfirātā iudex i-
ferior nō cognoscit nisi t̄p
cōfirmatiōis res eēt litigio-
sa ūl cōfirmatio alias sub rec-
ticia io. an. No. q̄ lite pen.
obtētū sup re litigiosa tacito
nō v3 cōfirātio ūl priuilegiū
q̄ res fuerit iudiciū deducta.

De cōfirātioibz Idez dic. t
q̄ pcedēs. Vel sic i cōfirmati
ōibz pape nō pōt q̄s sine mā-
dato eis nisi esset p̄bi subiecti
onē obtēte ūl illicite iudicate

Bone mēorie. Littere po-
steriores p̄iudicāt prioribus
litteris cōfirmatoriis fraudu-
lēter obtētis alias aut si sine
fraude nō si de ipis nō faciāt
mēsionē. No. q̄ lite pē. con-
firmatio de religiosa ipetra-
ta nō v3 siue sit optēpta i pri-
cipali siue i cā appellationis.
Itēz cōfirmatiōē ipendenti

donec ifirmetur ūl cōfirmet
fina. ltez lrē gñales nō reuo
cāt spāles.

Cuz dilectar. c. b. Innoua
tio priuilegiū cōfirmationez
nō inducit. Vel sic l3 priuile
giorū inouatio ex cā rōna
bili differatur sic tñ vbi de
priuilegiorū pditiōe papa ni
miā vetustatez finietur q̄
uis illi q̄rū interest se oppo
nāt. S3 p inuouationez nul
lū ius de nouo cōceditur sed
āi quū tācūmodo si ruatur.

No. q̄ priuilegiū et instrā
qñ sūt vetustate q̄i cōsūpta
debent in nouari. Itē sicut te
stes ex cāli. nō cōte. recipiū
tur sic et priuilegiū et instrā
ex eadez causa inuouantur.
ltez vbi est ead. rō et idem
ius d3 cē. ltez priuilegiū ino
uatū ip̄denti est in hoc cāu.

A In cāz. c. b. Nō v3 cōfir
matō q̄ religiosus ipetrauit
a papa sup sua administrati
one vel prioratu si in ea ta
cunt se rlārez. Si vero hoc ex
p̄sūt rescriptū censetur h̄m
qa papa hoc facere nō cōsu
cuit. Nota q̄ rlāribus sua
bñficia nō cōfirmātur.

Propterea. c. b. Littere q̄
bz religioso administratiōes ūl
alia bñficia cōfirmāt religio

nis nō hita mēsiōe nō tenē
ym exhibentes p̄uendi sunt
vt flitatis actores.

Exaiāta. c. b. Sñia cōtra
formā iuris et cōpmissi lata
p arbitriū irrita est si etiā p
papā iforma cōi fuerit cōfir
mata. No. q̄ nō t3 sñia ar
bitriū lata cōtra forāz iuris.
Itē nō cōtra forāz mandati.
Itē fines mādati diligēt ser
uādi sūt. Itē sñia q̄ nō t3 non
pōt cōtrāri p cōfirmationez
iforā cōi obtētā. Itē q̄ nō t3
ratū nō pōt hri p cōlēsū p̄cū

Venerabilis Confirmatio
scā cū clā sicut t̄ iusta ūl sili
excerta scā itelligit fieri si
pōatur i lrāsztes rei cōfirā
te. Itē seruāda ē cōpositio q̄
papa excerta scā cōfirmat
q̄uis verbū cōfirmatōis te
norē cōposionis precedat.

Tua nobis. c. b. Per cōfir
matōez obtētā iforā cōi ius
spāle nō ledit. vel sic si legato
vnā ecclāz alteri ecclīe cōtu
lerit p hoc nō p̄iudicat diocē
sa. etiā si illa collō iforā cōi p
papā fuerit cōfirāta. No. q̄
lega. nō pōt vnā ecclāz subi
cere alteri i p̄iudiciū dio. ep̄i.

Explicit liber scd̄s decre
taliū. Incipit tercius.

De vita et honestate clericorum.

^{de laicis}
 ♥ Clerici. c. b. Non
 sūmatur secūdū 10.
 Dicit tñ q̄ iuxta al-
 tare dū diuina cele-
 brātur stare vel sedere non
 debēt layci. Vel sic layci non
 debēt sedere i choro qñ cātā-
 tur diuina officia scz in s̄cta
 scōrū de cō. di. ii. sacerdotes.

Clerici. c. b. Nō sūmatur
 dicit tñ q̄ clerici arma portā-
 tes sine iusta cā sūt excōican-
 di et etiā vsurarii 10.

Vt quisq̄ nō sūmatur. Di-
 cit tñ q̄ presbiter q̄ regit ple-
 bē vel populū d; secū h̄re cle-
 ricū q̄ epistolā legat. et pue-
 ros instruat 10.

Siquis nō sūmatur. Dicit
 tñ phibētur clerici comam
 vel barbā nutrire vel relaxa-
 re et si nutriāt vel relaxēt ex-
 cōicandi sunt 10. an.

Clericus. Breue est secūdū
 10. tñ hoc dicit alias clericus
 q̄ nō est in aliquo sacro ordi-
 ne vel nō est p̄fessus aliquā
 religionez accepit vxorez et
 dimisit tonsurā q̄ sitū fuit in
 cōsilio tiburēn. cuius sit de il-
 lo clerico faciendum statuit

cōsiliū q̄ vxorē retineat et
 iterū tondeatur nec in vita
 sua eaz dimictat. Pōt tñ sic
 sūmari clericus in miōribus
 cōstitutus nec religionez p̄-
 fessus licite matrimoniū con-
 trahit tōsurā tñ defferre d; z
 si velit se p̄uilegio tueri cle-
 ricali. Si p̄fessus cōtrahit se
 p̄abitur ab vxore et iterum
 tondebitur 10. an.

Monasteria. Frequentās
 monasteria mōtaliū mōitus
 p̄ ep̄m nō desistēs si clericus
 est depōitur si laycus excōi-
 catur 10. an.

Quia vt ait Tria cōtinet
 statutū penā et indulgēciā
 Statutū cōtinet tria scz q̄
 ep̄i p̄nt statuere certū miste-
 riū mistroruz ecclē. Secūdo
 q̄ bona veniant in cōi. Ter-
 cio q̄ simul comedāt et dor-
 miāt i vna domo et sub vno
 tecto. Et si qui eoruz sint cō-
 traditores cōpescantur et
 si incurrant excōicationem
 propter violentiam manū
 iniectiōem nō nimis enor-
 mē p̄nt p̄ ep̄os absoluti secus
 si sit atrox secūdū locuz et p̄-
 sonaz et mēbrū corporis.

Cuz ab ōni. c. b. Iudices
 ecclesiastici gratis iudicare

3
274
debent nec decimā vel aliā p
tez litis more salarium p
ter expen. victualiu obtineāt
etiā si cōsuetudo hoc hāt io.

No. ex hac decre. q̄ expēse
pnt peti a delegatis et hoc in
tellige cū proficiscūt extra
puriā siue extra domiciliū
suū. cū expresse hic nō phi.
beatur. Itē delegati quibz be
neficia sua sufficiūt salariuz
accipere nō debēt et multo
mino ordinarij s; gratis red
dere debēt iudiciū. Itē vena
les s̄ne non valent. ita q̄ ap
pellare nō est necesse b.

Deus qui. c. b. Religiosi di
uersi hitus missi ad predican
duz de nouo cōuersis nō de
bēt vt in nouo hitu. s; i vno su
piori se cōformare. Vel sic re
ligiosi in simul cōmorātes de
bent se i vno hitu cōforma
re. No. ex hac decre. q̄ pp
ter scādālū receditur a iure.
et hitu r̄lari s; istud fit ad tē
pus ex cā. Itē in his que spec
tāt ad professiones auctori
tas pape intelligitur excep
ta sicut dicitur de iuramto.

Cū decorē. c. b. Pretextu
cōsuetudinis ludibria ūl the
atrales ludi in ecclis p clicos
non debent fieri.

Vt clericorū. c. b. Pars pri
ma inducit clericos ad casti
tatez. Secūda penā iponit.
Tercia aggrauat. Quarta
punit platos ngleigentes et
corruptibiles. Quinta p̄nt cle
ricos incōtinentes hoc dicit.

Nota q̄ aliq̄ p̄iūt vt a
lii similia facere p̄timeſcant.
Itē q̄ plus peccat plus d; pu
niri. Item quos timor dei a
malo nō reuocat pene t̄pali
puniātur. Itē ille q̄ suspēsus
est ab homine si celebrat di
uina d; deponi. Itē pena vni
us d; eē meto multorū. Plrā
dcā sunt in ista decre.

Acrepula. c. b. Clericus cra
pulosus vel ebriosus tercio
monitus nō desistens ab offi
cio et bñficio suspēditur. et di
cit hic Hosti. q̄ p̄cedēs dec.
rephēdit clericorū luxuriā et a
uariā ista aut rephēdit gu
lā et tria facit. primo phibz
ebrietatē et crapulā. Scdō a
busū se ob'igāciū ad potum.
Tercio penā statuit.

Clerici. c. b. A negociis p
sonis locis ludis et vestimētis
in honestis p̄cipit cōsiliū cle
ricos abstinere io.

Ex litteris. c. b. Clericus
ab episcopo suo tercio mōito

anegotiatiōibz sclāribus nō
desistens pdit circa lona pri
uilegiū clericale. Ex hac de
cre. No. q. vsq. ad terciā cō
mōtionē gaudent clerici pri
uilegio clericali. Itēz ipō scō
renunciat q. s. priuilegio suo.
Itēz clerici clericaliter uiuen
tes in rebus ppriis debēt def
fēdi ab ecclā q. ē bñ notādū.

De cohabitatione cleri.
Et mulierum.

i Nhibenduz. c. b. Sa
cerdotes femiās q. s. e
tiā ātīcū canones cō
celūt si suspecte sūt secū reti
nere nō debēt. [S. si tles ne
cessitatē habuerit eis lōge
asua cohabitatiōe degentibz
subuenire pnt. Prohibz etiā
ne mulieres ad altare acce
dāt. prohibz etiā matrē am
tā sororē q. a instigāte diabo
lo cū illis etiā celus ppetratū
inuenitur et in pedicellis ea
rūde. de quibus pedicellis
dicit Augustinus nō ōs que
cū sorore mea sunt sorores
mee sunt.

Siquisquā. c. b. Excōica
tur clericus in sacro cōstitu
tus qui tercio mōito a suspec

te mulieris colloquio vel con
sorcio nō desistit. Nota hic
q. nō ē sacerdotis ōms inferi
ores intelligūtur. Itēz trina
monitio neccessaria est ante
q. pcedatur cōtra aliquē. Itē
rōe criminis efficitur mul
er de foro ecclī. b.

Clericos. c. b. Nō d. p. la.
tus cogere clericū vt cōcubi
nā abturet s. si eaz nō dimit
tat vel suscipiat excōicari po
testio. an. No. q. nō d. ali
quis compelli aliq. ad iurā
dū de quo presūptio fit in cō
trariū scz q. nō seruetur iu
ramētū. Itēz aliq. pēa impo
nitur alicui vt alii terreātur.

Sicut. c. b. Si clericus mōiti
cōcubinā nō dimictāt abñfi
ciis suis suspēditur. et si ad
huc se nō corrigāt deponit
et durāte suspēsiōne fructus
bñficioruz cōuertūtur in vei
litate ecclī. No. hic q. epī
pnt dispensare cū publice cō
cubinariis si se corrigere vo
luerint cū de iure possent pri
uari. ioan.

Sup. o. c. b. Nō v. z. absolu
tio si clericus p cōcubinatu
suspensus eo tacito absolu
tur. No. hic ad hoc vt lrē
appellationis vel q. sup aliq.

negocio ipetratur valeat ce-
re facti continere debet ultra
cita veritate ipetrate fuit.

Si aut Clericus qui motus
cōcubinā nō dimittit a
bñficio deponitur et officiu
nichilomino interdicitur io. a.

Vestra. c. b. A clerico for-
nicario nō notorio licite au-
dimus diuina et suscipimus
ecclesiastica sacramta. S; si
notorius est abstinere debe-
mus. nō tñ eo atō vt creda-
mus etiā sacramta esse polu-
ta io. a. Hoc soluz colligit a
notorio fornicario nō sūt re-
cipienda diuina officia velec-
clesiastica sacramta. ab ceul-
tis fornicariis qui tollerātur
ab eccliā recipiūt nec sunt
contempnendi.

Tua nos. c. b. Per deā te-
stū non iuratorū fornicatio
nō pbatur pūtur tñ qui in-
famatus est si in purgatiōe
deficiat. No. q; testib; cre-
dendū est. nō testimonis. Itē
qui deficit in purgatiōe pū-
tur et tūc fama p veritate
accipitur presūptiue.

A nobis. c. b. Clerici nō de-
bent tenere i domo mulieres
nisi cōsanguineas et tñs de
qb; nulla possit oriri suspitō

eriminis et inter quas natu-
rale fedus nichil pmittit cri-
minis suspicari.

Quæstū. c. b. Clericus cō-
cubinarius in officiis euitari
nō debet nisi sit notorius et i
cāu fornicationis et cōcubi-
nati io. an. No. bñ has de-
cre. quod ql; p mortali pctō
suspensus est quo ad se. Itē
notoriū trib; modis dicitur
vt patet hic.

De clericis coniugatis.

¶ Iquis. c. b. Si clericus in
sacris cōcrabit nō tenz
matrimonū si in tōrib; t; e;
bñficiū dimittere cogit io. a.

Sane. c. b. Clericus cōiu-
gatus ad ordines nō pmoue-
tur vel bñficia nisi castitatē
pmittat et bigamo nō sit io.

Quod a te. c. b. Si clericus
bñficiatus i mōrib; cōtra-
hat matrimonū priuabitur
bñficio. S; tñ qd dedit ec-
clesie restituetur sibi.

Sane. c. b. Peracta pūa di-
spēsāt epīcū sacerdotib; q de-
fecō matrimoniū cōtraxerūt.
No. q; epō pōt dispē. cū sacer-
dotib; q cōtrahūt nupcias
dū tñ vxor illa fuerit virgo.

Diuersis fallacis. c. b. Clerici in minoribus beneficiis de facto matrimonium contraxerunt priuatur beneficiis suis appellacione remota. No. q. de iure coniugati beneficia hinc non debent ecclesiastica. Item sicut ecclesie sepe potest p. t. l. s. v. n. ad administrationem admitti non debent.

Cuz olim. c. b. Filius sacerdotis greci ex vxore gentis cum inter latinos est licite promouetur si scandalum non obstat 10. an. Nota q. d. greci p. n. t. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. in minoribus ordinibus constituti et in superioribus uti matrimonio. Item consuetudo eum facit illegibilis qui alias est eligibilis.

Iohannes. c. b. Clericus coniugatus non beneficiatus non cogitur habitus clericalem vel tonsuram deferre 10. an. Nota q. clerici coniugati non debent compelli ad portandum tonsuram clericalem in scandalum vxorum dum beneficia ecclesiastica non percipiunt. Item tonsuratus non potest privilegio clericali non gaudere.

Cuz decorum. c. b. Clericus coniugatus ad dignitatem ecclesiasticam admitti non debet et si admissus fuerit ab ea ex-

pellatur. Nota q. cuius ius suum seruandum est. Item clerici coniugati amittunt privilegium clericale 10. an.

Expte. c. b. Clerici coniugati in suis rebus non gaudet privilegio clericali etiam si nunquam dimiserint habitum suum 10. Nota q. dixi in precedenti. c.

Vt consultationi. c. b. Si clericus in minoribus militet non est cogendus deferre tonsuram vel habitum clericalem

De clericis non residetibus in ecclesia vel prebenda.

Non licet. c. b. Non debet episcopus sine licentia pape ad aliam ecclesiam se transferre 10.

Nota hic dubia in peiorem interpretari et qui crescit de minori ad maius crescere debet.

Exgestis. c. b. Deponitur cardinalis qui in titulo suo non residet. Vnde papa de potestate ordinaria non deponit cardinalem secus de potestate absoluta. Nota q. p. atus non debet ecclesiam suam derelinquere q. si fecerit priuari debet per sententiam.

Quia nonnulli. c. b. Plures dignitates vni conferri non debent. Ecclesia dicitur illi conferri qui residere et regere valeat per seipsum alias perdet ecclesiam et donas potestatem priuabitur conferendi. Nota quod nullus potest habere plures dignitates vel plures parochiales ecclesias. Item per seipsum debet quis residere et non per alium. Item qui indigno conferunt beneficium dicitur priuari potestate conferendi beneficium illud et indignus dicitur denunciari.

Relatus. c. b. Promissus ad ecclesiam non confirmabitur si appareat quod ibi residere non debeat. et confirmatus si non residet quis residere possit et valeat per seipsum appellacione remota priuatur. io.

Nota quod ex promissione sua quis obligatur. Item verba cum effectu accipienda sunt.

Item non debet aliquis se absentare ab ecclesia sua sine licentia sui prelati quacumque causa habeat honestam.

Fraternitati. Breue est dicitur tamen quod ad ordines vel beneficia clericus extraneus recipi non dicitur nisi literas commendationis ostenderit sui prelati.

aut nisi habeat mandatum a sede apostolica.

Conquerente. c. b. Qui non residet in beneficio suo etiam modice estimationis eo debet priuari. Nota quod beneficium quod tunc modicum requirit residenciam de iure communi. ut in. c. p. tenit supra de ap. Item qui beneficium sufficiens habet super alio non est audiendus. Item si non deseruiat nichil percipere dicitur.

De cetero. c. b. Qui est in seruitio prelati fingitur in ecclesia residere. io. Nota quod qui est in seruitio episcopi pro parte et seruiente dicitur haberi. et sic ecclesie seruire intelligitur.

Ex parte. c. b. Priuandus est prelati vel clericus non residens qui citatus non reuertitur infra terminum sibi ad hoc assignatum. nec habet iustum impedimentum. io. Nota quod licet aliquis longuo tempore absens fuerit ab ecclesia sua se per citandus est ut redeat a te quam ipsa priuetur. io.

Qualiter. c. b. Sumatur l. c. precedenti. et. c. inter quatuor quod in mediate sequitur. Vel sic sine iusta causa deserentes suas ecclesias vel prebendas et non redeuntes congruo tempore

expectati possunt priuari nisi
si sint certo impedimento detenti

Ex tue. c. b. Si nescit ubi
sit clericus absens tribus edic-
tis citabitur apud ecclesiam
suam et si postea spectatus per
sex menses non veniat priua-
bitur ecclesia quam obtinebat

Nota quod qui non comperit
apud domicilium suum debet citari
trina citatione. Item
ante procedatur expectatur
per vi. menses.

Tue frater. c. b. Priuilegiatus
ut absens in studio fructus
prebende recipiat studens
in studio particulari privilegio
non fruetur 10. an. Nota quod
nomen studii de meliori
vel saltem bono intelligitur
sive intelligendum est. Indulgentia
fraudulenter obtenta non
valet. Item fraus et dolus pro
desse alicui non debet sed obedere.

Ex parte. c. b. Qui iuravit
residere in ecclesia et se absen-
tat sine fraude pro iuribus
beneficii prosequendis non per-
iurat. Nota quod qui absens
est pro utilitate ecclesie pro-
prie reputatur. Item fraus
non admittitur in iuramento.
10. an.

Cum dilectus. c. b. Fami-

liares papae fructus beneficii re-
cipiunt in absentia consuetudi-
ne aliqua non obstante. 10. an.

Ad audiendam. c. b. Duo ca-
nonici cum suo episcopo absen-
tes fructus prebendarum sua-
rum percipiunt consuetudine con-
traria non obstante. 10. an.

Nota quod qui infirmus est
quasi seruus intelligitur. unde
de integre percipit prebendam.

Item qui seruit episcopo ec-
clesie seruire intelligitur. quia
episcopus est in ecclesia et ec-
clesia in episcopo.

Cum ad hoc. c. b. Si patia-
tur ecclesia ministrorum de-
fectum privilegiatus super ab-
sentia per subtractionem fruc-
tuum residere compellatur. No-
ta quod clerici possunt reuocari a
prelatis suis nisi super hoc in-
dulgentia papae sine muniti-
one. Item ex causa cessat siue per-
ditur privilegium.

Clericos. c. b. Priuatur bene-
ficio clericus non residens si mo-
nitus iuxta causam cessante non
redeat. 10. an. Nota quod qualiter
cum clericus sint absentes de
licentia vel sine licentia prelati
suis semper vocandi sunt ante
quod procedatur contra eos. Item
si eam rationalem ostendant qua-

re venire non possunt non puniuntur. et ce.

De prebendis et dignitatibus

V Nullus. Breue est et dicit sic bona ecclesiastica non potest aliquis iure cō sanguinitatis hēre. Vel sic i ecclesiis cathedralibus successio nō h3 locū. an.

Non liceat. Nō sūmatur q̄ a breue est. Vel sic episcopus nō debet clericos ordinare bñficiū titulū nō hñtes sufficientes altas de necessarius tenetur episcopus sibi p̄uidere.

Ratio. c. b. Nullus bona ecclesie sibi applicet tāq̄ propria. Vel sic datū pro visitate cōmō debet p̄priis vsibus applicari.

Episcopus. Qui ordinauit ad sacros sine titulo nō habet de suo vnde viuat ei necessarius p̄uideat donec titulum habeat.

Quia in t̄m. Episcopo nō permittat aliquē hēre duas vel plures ecclesias.

Cum teneamur. c. b. Ad mādatū pape non tenetur quis p̄uidere ei qui bñfici

ūz suū i literis tacuit vel cui sine scandalo p̄uidere nō potest. Nota q̄ p̄pter scādā lū repellitur quis ita q̄ lrē non valent.

Referente. c. b. Habēs plures ecclesias alteraz eligere potest et alterā dimittere compellitur. Nota q̄ olim secūduz hāc dec. qui habebat plures ecclesias eligere poterat quā volebat altera relicta. Hodie nō h3 locū quia recipiendo secūdā vacat prima. Itēz hic appellatur ad metropolitanū omisso medio q̄ ē cōtra ius s3 cōsuetudo ē vt ad istū metropolitanū appelletur omisso medio.

Maioribz. c. b. Prohibet diuisio prebendarum et permutatio dignitatum. Nota q̄ ad vnā prebendā plures eligi nō possūt q̄ si fiat non v3. Itēz idem ius seruari d3 in minoribus q̄ in maioribz negociis.

Relatū. c. b. Receptus in canonicū qñ facultas se offert prebendā habere debet.

Nota q̄ aliquis potest eligi in canonicū et vacaturā exspectare prebendā ita t̄m q̄ aliqd percipiat vt hic percipiebat

leē promissuz adimplendū
est. Iteꝛ qui est canonicus re
ceptus nō dꝛ carere p̄bēda.

Auaricie. c. b. Religiosi re
dito suarū cappellarū dimi
nuere s̄l p̄bēdas diuidere nō
possūt sine cōsensu dioces.

Nota q̄ monachi certas
porciones vel redditus quos
preciāt clerici in ecclesiis e
piscoparū sine consensu dio
cesani sui minuerē non pos
sūt vel diuidere vā parro
chiam in duas.

Significatū. c. b. Possunt
prelatus et caplm̄ prebende
vacanti honestū onus im
ponere ad q̄ p̄bēdarius te
neatur io. Nota q̄ b̄nficio
vacatū p̄t honestū et licitū
onus imponi.

De monachis. c. b. Ad p̄
tationē monachorū in eccle
siis eoruz nullus instituat
nisi ei prius cōgrua et cōpe
tens portio prouentū assignē
tē io. Nota quod ad hoc
vt ecclesia dicatur iustificiens
oportet vt illa cōputentur
insufficiencia de quibus ho
spitalitas seruetur et iura e
piscopalia p̄s̄uātur preter
necessaria clericorū et ōnia
alia similia ad hoc vt ecclā

sufficiens dicatur sūt cōpu
tanda. Vñ cū preponitur ex
ceptō de ins̄ufficiencia ōnia
et alia et necessaria clericoruz
sunt computanda.

Ad hoc. c. b. Plures digni
tates vel personatus in vna
ecclesia vel diuersis quis ha
bere nō p̄t io. an.

Preterea. c. b. H̄ns pl̄r̄s
dignitates alterā tenetur e
ligere et alteram dimittere
compellitur.

Cum nō ignores. c. b. Si
electus ad secūdā ecclesiā di
mittere nolit primā tunc eli
gentes poterūt reslire io.

Nota primo q̄ vna ecclā
vnū tm̄ debet h̄re rectorē in
cū in vno corpore duo capita
esse nō debeāt nec vnus rec
tor debet p̄s̄e pleibus eccle
siis. I tē p̄pter sc̄daluꝛ aliq̄s
repellitur ab obtinēdo b̄nfic
tio. io. an.

Cum secū h̄t applm̄. c. b.
Ordinato ad sacros p̄ episco
pū sine titulo et nemē p̄ten
tate successor cōpellit do
nec tituluꝛ h̄eat in necessari
is prouidēte. io. an.

Nota q̄ q̄ altario seruit de
altari viure dꝛ. I tē ad quē
spectat onꝛ et emolumentū

Inter cetera. c. b. Diecesanus qui hoc ignorat scienter contulit p̄bendā quā nō potuit illa tunc a cōpellerē conferre illi quam p̄t̄t̄. io. an

Nota q̄ ubi ponit̄ ista clā quod si cōtra sc̄m fuerit decernimus. irritū. et inane q̄ sit ipso iure nō t̄z. Itez quidat b̄n̄ficiū q̄ denare nō p̄t̄t̄ tenetur dare q̄ de iure donare p̄t̄t̄ in pena illius qui aliū fraudulēter volebat decipere.

Cū iam Opponēti plā cōtra electū sufficit p̄bare alterū quo ad cassationē electionis eius sufficiat. Nota q̄ qui h̄z plures ecclesias vel p̄sonatus sine dispensatione pape in eligibiles est. Itez an cōfirmationez nemo debet administrare q̄ si fecerit debet eius electō cassari. Itez m̄lta per pacienciā tollerātur quā nō denūciātur vel accusantur quia si in iudiciū deducerentur secūdū iusticiā cassarentur.

Dilectus. c. b. Recepto in canonicū quā cito facultas se obtulerit p̄benda debetur et etiā interin cothidianas distributiones habebit io. a.

Nota q̄ aliquis p̄t̄t̄ recipi

in canonicū sine assignatiōe p̄bēde dūmō aliq̄ d̄ sibi assignetur tāquā canonico. et si addatur q̄ nichil accipiat nisi cū vacauerit p̄bēda hoc nō t̄z. s̄z sic p̄t̄t̄ recipi. Recipimus te in frat̄e et prouidēbimus tibi q̄n facultas se obtulerit. io.

Tue fraternitatis. c. b. Nō t̄z electio cū duo canonici ad vnā p̄bendā eliguntur. Nota q̄ q̄ p̄ importunitatez sūt valere nō debet

Item p̄benda diuidi nō d̄z

Nisi eēt. c. b. Si duo electi ad aliquā dignitatez cōp̄mictāt in iudicē ipse p̄t̄t̄ alteruz cōfirmare et etiā alteri ad vitā cōfirmari pro bono pacis p̄uisione3 facere de ipsius p̄uentibus. Nota q̄ p̄pter honestatez persone p̄sūtur pro ipso. Item aliquis p̄t̄t̄ vti simul delegata et arbitraria iurisdictione siue p̄t̄e. Item pro bono pacis aliqua sūt tolleranda que alias n̄ tolleraretur ymore p̄barētur. Itez q̄ sūt ex pactione p̄t̄t̄ circa sp̄ualia illicita p̄sumūtur. Ite p̄uisione ista fuit personalis q̄tum ad prioratuz istuz. et ideo non

transit ad successores.

Pro illorū. c. b. Canonici
privilegiati a papa sup cer-
to numero si sponte recepe-
runt aliquē vltra numeruz
cōtra impetrantē a papa ex
ceptōe numeri vti non pnt

No. q̄ per hanc decre. pro-
batur q̄ per talem formam
mādamus vt in tali ecclā ci-
uitatis vel diocesis provide-
as vel facias puideri pōt ex-
ecutor talis providere in ec-
clesia cathedrali tales p̄sio-
nes frequēter emanāt. Itē
per hanc decr. p̄batur q̄ ex
sui huiusmōi mādati n̄ possit
executor mittere in corpa
lē possessionez. L. 3 sic ar. ex
eo q̄ dicit de exon. p̄bēda
inuestiuit s̄ hoc soluitur in
glo. q̄ incipit per talem. Itē
qui auctoritate ppria venit
contra indulgēciam in hoc
casu admittit cā. Item ex-
cōicati recipiūt aliquem in
fratrem et valet receptō et
sic est ar. q̄ excōicati pnt eli-
gere s̄ non est verum.

Tuis. c. b. Non bñficiati
hūs sufficiens patrimoniuz
ad sacros ordines licite pro-
mouetur.

Accedens. Nō summatue

per io. an. pōt dici tñ q̄ ep̄s
pōt pro absente de benefici-
o inuestiri. io. an.

Dilecto. c. b. Si ad canoni-
catur et p̄bendā vacan-
tē in ecclā duo canonici sint
recepti non t̄ receptō etiā
si auctoritas legati apostoli-
ce sedis interueniat. No.
q̄ legatus non pōt institue-
re duos ad vnā p̄bendā cō-
tra cōsilium turoneñ. Itē
possessio beneficii sp̄ualis nō
dat ius s̄ sola canonica inf-
tuitō. Item res inter ali-
os acta. etc.

Vacante. c. b. De vna p̄-
benda vacante pnt ieri due
si eius suppetat facultas a-
lias diuidens reintegrare te-
netur. No. q̄ vna p̄ben-
da pōt diuidi in duas duz tñ
vtriq̄ sufficiant illius puē-
tus alias non pōt q̄ si fece-
rit illaz reintegrare tñtur.

Dilectus. c. b. Si papa mā-
dat ei ad quē expectat collō
vt bñficiū alicui cōferat
collō alteri p̄ eum scā tenet
ipse tñ ex trāsgressione pu-
nietur. No. q̄ l. 3 papa mā-
det vt alicui cōferatur p̄bē-
da et canonici illam alii cōfe-
rāt t̄ collō sed ipsi cōpellēdi

sūt vt illū postea recipiāt. b
 De multa. c. b. Hñs bñfi-
 cium curatum vel psonatū
 si recipit scdm simile ipso iu-
 re vacat primū q̄ si retine-
 re cōtenderit etiaz scdō pri-
 uabitur. Item is ad quem
 spectat prioris collō si infra
 sex menses non cōferat du-
 plici pena puniatur. Itē cie-
 ca sublimes psonas sup plrā
 litate taliuz per papā dispē-
 satur. No. q̄ qui hz curā
 animarū vel psonatuz si ad
 simile beneficium eligatur
 postq̄ illud recepit ipso iure
 vacat primuz. Item solus
 papa pōt dispensare vt aī. q̄
 habeat plrēs dignitates vel
 curas animarū. io. ā.

Graue. c. b. Consiliū pro-
 uinciale a bñficioruz colōe
 suspendit qui post scdm ad-
 monitōem et correctōnem
 in lignis cōferunt beñficia.
 etiā puidz vt quis interiz illa
 bñficia cōferat et hñc suspē-
 sionē solus papa relaxat vel
 pprius patriarcha. Nota
 hic penā illorū qui pmouent
 indignos. Item vbi cōditor
 iuris sibi reseruat absolutō-
 nem aliis phibere videtur.

Extirpāda. c. b. Rector

pochialis ecclē nō obstante
 cōsuetudine ep̄i vel patroni
 de redditibus ecclē debent suf-
 ficientē portionē hrē. Pri-
 uātur etiā rectores non resi-
 dentes in ecclesiis suis si non
 sint dignitati ānexe vel pre-
 bende quo casu debz habere
 ppetuū vicarium. In fine p-
 hibet in fraudez rectorū de
 ipsorum prouētibus pensio-
 nem in bñficiū dari. io. ā.

No. q̄ laici etiā patroni bo-
 na ecclārum sibi vsurpare nō
 debent nulla cōsuetudi-
 ne obstāte. Item quilz rec-
 tor pochialis ecclē per se et
 non per vicariū dz deseruire
 in propria nisi in duobz ca-
 sibus qui hic ponūtur. s. Cū
 ānixa est dignitati vel pre-
 bende. Item nulla pensio cōf-
 erui debz pro beneficio in
 talieclā.

In laterā. c. b. Nō debēt
 religiosi ecclās vel decimas
 a laicis sine diocefanorū con-
 sensu recipere. excōicatos
 vel interdeōs ad diuina ad-
 mittere. in ecclesiis q̄ ad ip-
 sos pleno iure nō ptinent pñ-
 tabunt presbiteros in eis cō-
 instituendos p ep̄iscopos qui
 hz de plebis cura repōsdere

habeat. dictis monachis de
temporalibus rationem reddant
quos remouere non audeat
episcopus incōsultis. 10. an.

Licet. c. b. Licet absens in
studio tholose fructus prebende
de percipiat quotidianas aut
distributioes non recipiat. 10.

Exposuit. c. b. Propter
paupertatem prebendarum preter
eis annexi cappelle reserua
ta earum presbiteris congrua
a portione.

Dilectus. c. b. Licet ecclesiam
ex donatōe laici beneficium con
ferat tenet illius beneficium im
petratio de hoc nulla habi
ta mentione.

Superordinata. c. b. Pu
eri et alii beneficiati qui non preter
seruire in ecclesia non sunt ysto
net ad beneficia consequenda

No. q. qui seruire non potest
in ecclesia non reputatur ydono.

Cum causa. c. b. Pro vni
prebende integratioe alia di
minui non debet. No. q. pre
benda non debet diuidi et si diui
datur tenetur diuisor ad
integrandam prebendam et sic
talis diuisio potest tollerari sed
de rigore iuris talis collatio de
beret cassari. b.

Venerabilis. c. b. Clerici

ignobiles et ineminētis sciē
non debent propter hoc a pre
latis repelli etiam in ecclesia in qua
non sunt tales recipere consueti

No. q. nobilitas non est ac
cedenda in collationibus benefi
ciorum in ecclesia dei sed potest
vite honestas. Item non
est acceptio personarum apud
deum. No. etiam q. non ge
neris sed virtutum nobilitas
viteque honestas gratum deo
faciunt et ydoneum seruitorem

Cum olim. c. b. Rescrip
tum quo mandatur alicui
de beneficio prouideri rectoriam
vel dignitatem non includit
10. No. q. quando scribitur
pro simplici beneficio prouide
re non potest homo executor
in rectoriam vel dignitate.

Item cum sic mandatur prouide
deas siue facias prouideri in
aliqua ecclesia ciuitatis vel dio
cesis forma ista ad simplex
beneficium extenditur. Item
intentio mandatis sepe atten
danda est et seruanda.

De clerico egrotante.

Cupressio. c. b. Clericus
infirmus integre fruc
tus sui beneficium percipit. Vel sic

clericus egrotus puentibz
ecclē non est spoliāndus. No
ta q̄ infirmus seruire intel
ligitur ecclē et omnia p̄cipe
d̄z ac si sanus esset. satis enī
affligitur ipsa infirmitate.

Presbiterū. c. b. Presbite
ro cui medietas palme ē ab
scisa cum duobz digitis non
celebrat s̄z ceteris officiis sa
cerdotis fungi d̄z. io. No.
q̄ deformitas et scandalum
phibet aliquē a ben̄ficio suo
et ipsum remouet.

De rectoribz. c. b. Si rec
tor ecclē sit leprosus ab ad
ministratōnis officio remo
uetur s̄z de bonis ecclē sustē
tabitur. io. an.

Ex pte. c. b. Episcopo qui
p̄p̄ morbū incurabilē pasto
rale officiū exercere nō pōt
dandus est ei quo adiutor.

No. q̄ p̄pter infirmitatē
n̄ ē aliqs priuālus iure suo
nisi p̄pter lepraz. vt in. c. p̄
cedenti. quia afflictis nō est
danda afflictō.

Cōsultatōibus. c. b. Pre
lato morbo paralitico in lin
gua laborāti dādus est ei co
adiutor. etc.

De institutōibus.

n On amplius. c. b. Nu
merus clericorū insti
tūi debz secūdm̄ mensuram
facultatum.

In ecclā. c. b. Laici nō p̄nt
in canonicos institui. No
q̄ ius canonicū non cadit in
laicū. Item vbi certus nu
merus canonicorū est iusti
tutus n̄ d̄z manere vacuus.

Ex frequentibus. c. b. Insti
tutō ben̄ficiorū spectat
ad ep̄os et officiales eorūz.

No. q̄ beneficia ecclāstica
recipiēda non sunt nisi ab
his ad quos p̄tinent. s̄ ab e
piscopo vel officiali eius qui
gerit vicem episcopi vel ab
aliis ad quos p̄tinz collō.

Auctoritate. c. b. Sūma
tum est in. c. i.

Ad decorem. c. b. Cum in
ecclesiis pōt institui extra
neus n̄ d̄nt institui certe ori
ginis clerici tm̄ s̄z vnde cūq̄
sint dum tm̄ sint ydonei.

No. q̄ in ecclā non d̄z lo
cuz h̄rē successio hereditaria

Item qui iusticiā facit deo
acceptus est. Item qui iusti
ciam alii non facit est illi de
neganda iusticia. b.

Venissent. c. b. Qui possi
det ius instituendi etiam ad

quem de iure cōi non p̄tinz
pendente iudicio p̄prietatis
in possessione defenditur. io

No. q̄ qui est in possessio
ne d̄z derendi in ea donec de
iure cōstet. Item cōcessio
p̄sonalis cū p̄sona finitur. re
alis p̄petua est que fit non p̄
sone sed ecclē. Item factum
prelati preiudicare n̄ d̄z ec
clesie. Item iuramentum pre
lati in dānum ecclē prestītū
ipsi prelato non ecclē preiudi
cat. Item ecclā sine prelato
agere p̄t̄ sed hoc est p̄pter
iuramentū quod seruari po
test sine preiudicio ecclē ab
ipso prelato. b.

Cum ad nostram. c. b. Is
ad quē expectat collō digni
tatis seipsum n̄ p̄t̄ institu
ere in illa. No. q̄ eo ipso
quo aliquis est adeptus ali
quam dignitatem vacat pri
ma si quā habet. Item dif
ferētia d̄z esse inter dante 3
et accipientem.

De concessione prebende
et ecclesie non vacantis.

q̄ Vi in viuorum. c. b.
Substitutus viuēti sci
ēter a cōione ecclē repellitur

Nulla. c. b. Bñficia nō va
cantia cōcedi vel p̄mitti nō
p̄t̄ sed ex quo vacant con
ferri debent infra sex mēses
quibz elapsis de episcopo ad
capl̄m et ecōuerso et demū
ad p̄ximum superiorē collatō
deuoluitur. No. bñficia
non debere cōferri: n̄q̄ va
cent. Item future successio
nis expectatō in ecclā locuz
non hēt. Item p̄ negligē
tiam amittit q̄s iuz ius et
trāsfertur ad aliū. vt hic p̄z.

Relatum. c. b. Bñficia va
cantia cōferuntur nō cōstā
te appellatōe illorum quibz
p̄missa fuerant anq̄ vaca
rent. io. an. No. q̄ vbi nō
tenetur p̄missio sup̄ hoc nō
tenz appellatō. Item si nō
t̄z principale nec accessoriū.

Proposuit. c. b. Si scriba
tur ei ad quem spectat collō
dato executore ad p̄uidēdū
effecta est prebenda p̄p̄nta
tōem lr̄arum scām collato
ritā q̄ collō alteri scā non
tenet. No. hic q̄ collō scā
cōtra mandatū pape v̄z ex
eo q̄ celestinus irritauit cō
cessionez capituli et ex eo q̄
dixit innocen. que post cal
faticem cōcessionez a caplō

fecit et sic tenuit concessio contra mandatum pape et contra inuestituram decani. et sic hēs ar. q. ppter inuestituram ius non acquiritur.

Item papa pot dispēare supra ius vt hic.

Quia diuersitatē. c. b. Tēpus semestre datuz ad eligēduz non currit legitimo impedimēto occurrente. io. an.

No. q. per cōfirmatiōem in iure cōt nichil iuris acquiritur. Item suspēsus ab homine non pot eligere. Ite. tpus quo quis suspēsus est n̄ currit nec cōputatur in sex mensibus. Item sex menses currere incipiunt tēpore scientie n̄ tēpore vacatiōis.

Cum nostris. c. b. Nō valent lrē ad bñficiuz impetrate que de alteris facti possessione non faciunt m̄sionem

No. q. cū aliquis trāsit de vna dignitate ad aliā prima vacat de iure lz ille de facto primā retineat cum scdā.

Item lz beneficium de iure vacat et non de scō tñ faciēda est mensio in litteris sup hoc impetratis de ipso facto alias non valent vt hic p3.

Post electiōem. c. b. Vbi

cōstat beneficium fuisse collatum per illū qui conferendi non hūit ptātem per exceptiōem renūciationis et abiuratiōis nō d3 possessio retar dari. s3 quia istud non facit ad titulum q. a titulu3 hoc intendit q. dignitas non vacans alteri cōferri non pot. io. an. No. q. prima electiōne celebrata ea n̄ cassata n̄ e t̄ alia faciēda. Item post factā institutiōem pot opponi abiuratio vel renūciatiōne per subreptiōez hēat dignitatem.

Cum sup. c. b. Recepto in canonicū tenetur de prebēda caplm̄ q̄cito se facultas obtulerit puidere. No. q. frustra legis auxi. etc.

Litteras. c. b. Hns prebēdam vel dignitatē in aliqua ecclā si in illa eadem recipiat aliā ipso iure vacat prima.

No. q. prebēda dicitur vacare de iure et non de scō et sic de ipso scō faciēda est mēsisio in litteris dñi pape super illo bñficio obtentis.

Ex pte. c. b. Latarēn cōsiliū non hēe locū vbi non sunt prebende distincte nec certus canonicorū numerus

No. q. ubi certus numerus
canonicorum statutus est n̄
habet locū lateran̄ consiliū
q. nec dicitur ibi pprie vaca
re prebenda. Ite; minor ps
etiam vnus p̄t se opponere
maiori dūmodo iustā causā
ōndat. Item scdm̄ faculta
tes ecclesie canoinci sunt ins
tituendi scdm̄ consuetudinē
obseruatam. b.

Constitutus. c. b. Is q. ha
bet pt̄atem conferendi l̄ n̄ i
cia non pot est de iure alteri
dare pt̄atem conferendi pri
mū bñficiū quod vacabit.

No. q. in fraudem cano.
nis nichil fieri dz. Ite; si qd
phibetur vna via per aliam
viā ad id admitti n̄ dz. 10. ā.

Dilectus. c. b. Lateranē.
se cōsiliū in ep̄atibus vltra
sex mēses n̄ v̄dicat sibi locū.

Ex tenore. c. b. Non tenz
pmissio bñfici vacaturi.

No. q. hic auditur allegāf
turpitudinē suā et cōtra fac
tum suū. Item pmissio cō.
tra consiliū lateran̄ nō t3
nec obligatōem inducit.

Accedēs. c. b. Obligatur
prelatus qui p̄mittit p̄vide
re duz poterit. s3 hoc est cor
rectum. e. ti. c. u. li. vi. No

ta dr̄am quia aliud est pro
mittere beneficiū cū potero
quod l3. et aliud cū vacabit
quod non licz.

Postulasti. c. b. Si ad capi
tulum et prelatū pt̄as p̄ti
net eligēdi de vno ad alterū
lapsu tēporis cello non tran
sibit. secus si pre'atus sit ve
r canonicus q. veruz erit si do
lum non cōmittat. 10. No
taq. istud est ius cōe q. colla
tio beneficiorū simul ad ca
plm̄ et ep̄m p̄tineat et tunc
p̄ negligentia transit ad su
periorē pximū. Ite; dolus
suis alicui non p̄dest.

Cum dilecta. c. b. Direc
ta vel indirecta pmissio scā
p̄ p̄rōnum de bñficio vaca
turo non tenz. 10. ā. No.
q. cello vel pmissio scā de bñ
ficio non vacāt i non tenet.

Ne sede vacante.

n Cui ille. c. b. Vacāte
eccleā ip̄stus status nō
mutatur. hoc. 1. Prebendas
spectantes ad collōem prela
ti n̄ cōfert caplm̄. hoc sc̄lō.
Iudiciū tunc habitū contra
ipsam non t3. hoc tercio.

No. q. sede vacāte nichil

est innovandū. Item tunc
eccleā caret defensore et sic n̄
est qui agat vel cōueniat.

Item que cū deliberatione
facta sunt non debent subito
immutari. b.

Nulla. Non sūmatur. Vel sic
sede vacante p̄tās cōferēdi
bñficia nō deuoluitur ad ca
plm̄. nec tunc ep̄s negligēs
pōt dici nullaq̄ est capituli
collō hoc casu et si in forma
cōi fuerit cōfirmata nec pa
pe vel sui executoris collatō
per eā impeditur. io. No.
q̄ collō que nulla est nō im
pedit sedām. Itēz quod nō
est cōcessum intelligitur p̄
hibitum. Item sede vacan
te ius cōferendi prebendas
non deuoluitur ad caplm̄.

Item nō currit prescriptio
tūc quia cū nullus sit ibi pre
latus ergo negligentia ibi ei
se non potest.

Cōstitutis. Non sūmatur
pio. an. Vel sic depositiones
testiū recepte vacante sede cō
tra ipsam nō valēt. io. an.

No. q̄ sede vacante cā re
tractari nō pōt nec testes re
cipi. quia n̄ est cum quo ista
frant et altera parte absen
te processus est nullus.

De his que fiūt a prelato
sine consensu capituli.

R. Rita. Donatō. vendi
tō. cōmutatō rei eccle
absq̄ cōsensu capituli et eius
subscriptōne per episcopum
facta est irrita.

Cōtinebatur. c. b. In tem
porali cōcessione et aliēatōe
quā facit prelatus taciturni
tas capituli hētur pro cōsen
su. Nō q̄ qui tacet cōsen
tire videtur. Item prelatus
sine cōsensu capituli conces
sionem facere non pōt.

Cum nos. c. b. No. t̄z ali
enatō quā facit prelatus re
clamāte capitulo q̄n p suc
cessores possit reuocari nisi
per caplm̄ postea fuerit ra
tificata. io. No. q̄ prelatus
sine cōsensu capituli donati
onem in dānum eccle facere
non pōt. Item subsequens
cōsensus valz. Itē q̄ ab ini
cio n̄ v̄z postea cōualescit.

Novit. c. b. Episcopus si
ne consilio capituli institue
re vel destituere non potest
nec alia negocia sue ecclesie
tractare nec d̄z scribere no
mina absentiu ve penā falsi
euitz. quia falsa sunt instrā

in quibus absentium nomina
etiam presentium scribuntur. quia
hoc faciens habet dubitare de
falso. No. q. prelati ecclesie
negotia de consilio si in suo
ritu facere debet. et precipue
huiusmodi spiritualia aliter facta
non tenent. b.

Quanto. Summatim ut
c. precedens. In concessionibus
confirmacionibus. statutis.
correctiombus et aliis ecclesie
negociis deus episcopus consilium sui
capituli adhibere.

Ea noscitur. c. b. Si ecclesia
collegiata presentare habet in ali
a ecclesia presentabit prelati de
consensu capituli vel maioris
partis ipsius nisi soli prelati com
petat de consuetudine vel pri
uilegio. No. q. collatio aut
presentatio seu electio eorum pre
sentent ad prelatum et capitulum. ni
si aliud in contrarium placuit
a prelati hoc est eius ius ecclesie.

Cum apostolica. c. b. Te
net donatio quam de solus di
ocesani consensu facit laicus
ecclesie de decimis que habent ab
alia ecclesia in feudum ab anti
quo. No. q. prelati sine
consensu capituli bona eccle
sie alienare non possunt sed in re
uocacione rei ecclesie de ma

nibus laicorum sufficit conse
sus episcopi. Item ar. a contrari
o sensu bene valet.

Tua nup. c. b. Non potest
episcopus sine consensu capi
tuli conferre seu concedere
ecclesiis aliis ecclesiis etiam que
ius prelati habent in illis.

No. q. prelati sine conse
su capituli bona ecclesie siue
spiritualia siue temporalia non po
tunt alienare.

Postoralis. c. b. Episcopi
procuratores ecclesiarum vel earum
obuentiones etiam de consen
su capituli sui monasterio
conferre non potest nisi de parte
te apostolica hoc faceret. io.

No. q. episcopus sine con
sensu capituli quinquagesimas
portionem potest dare pus lo
cis. ut hic probatur.

Et si membra. c. b. Ad con
silia provincialia vocari debent
et admitti cathedralium eccle
siarum capitula. lo. and.

De his que fiunt a maio
ri parte capituli.

c. Vm in cunctis. c. b. Or
dinacione maioris partis
capituli per contradiccionem
et appellacionem minoris par

eis nichil ratōnabile opponē
tis impediri non d3. Nota
q̄ semp d3 preualere q̄ sit a
maiore et saniore pte capi-
tuli nisi rōnabile in contra-
rium fuerit probatum. Itē
iuramenta contra utilitatē
ecclāsticam prestita non di-
cuntur iuramta s3 temera-
ria iuramenta debēt dici et
ideo non seruāda. Item cō-
suetudo contra utilitatē ec-
clesie non tenet.

Queluit. c. b. Canonici
non interdicit ecclā; s3 hoc
debet facere ep̄us cū suo ca-
pitulo. 10. an. No. q̄ excōi-
catio et interdēm fieri dnt
de cōsensu capituli et ep̄is-
copi. Item ille qui peccat sola
pūri d3 et non alis.

Ex ore sedētis. c. b. Cōis-
ordinatio ecclē per cōtradi-
tōem illius cuius non in tee
est impediri n̄ pōt. No. q̄
ipso scō renunciat quis iuri
suo. Item nō valz appella-
tio nisi intersit illius qui ap-
pellat. Item electō maioris
partis valet.

Ex pte. c. b. Prelatus cū
maiori pte capituli cōtradi-
ctēte minori statuere potest
quod ad necesseriā repatōez

fabrice quilibet canonicus
facere teneatur. 10. an.

Vt ecclestica beneficia sū
diminutione conferantur.

v T nostrum. c. b. Oc-
culta tollō bñfici licet
sit suspecta bene valz dūmō
alio legitime scā p̄betur. 10

Multa notabilia cōtinen-
tur in hac decre. cu3 aliqua
presumptō apparet contra
aliquē d3 se excusare et red-
dere rōnem sup hoc vt fecit
hic papa. Item actore non
p̄bāte q̄uis nichil p̄bet reus
debet absolui. Item nullus
sū auctore d3 d̄nari. Itē
occulta donatio n̄ caret sus-
picione quare non d3 valere

Item nemo diuinare tene-
tur. Item q̄n̄ presumptio
est contra reum onus p̄ban-
di transiret in re. 13 vt hic
erat contra archiep̄. et idō
papa imposuit ei onus p̄ban-
di super tribus articulis pre-
dictis. Itēz supior ex officio
suo d3 inquirere de inferio-
rum excessibus. Item con-
traria p̄ponens non est au-
diendus. Item carnalitas n̄
d3 attendi in beneficiis cōie

redis. Item in spūalibz om-
nis pactō et cōuentō illicita
cessare dz. Item bñficia in
tegra cōferri debent nisi ex
cā retineātur ad tēpus cete-
ra plana sunt.

De rebz ecclē n̄ alienādis.

n On licet. c. b. Praela-
tus non pōt rem vn̄is
ecclē dare alteri. ius ambe
sibi subsint. Sed si cōsentiāt
cōmutatōem facere potest
inter ipsas. io. an.

Qui res. c. b. Laici res ec-
clesie donare non pnt. et qui
ab eis recipiunt excōicātur.

No. q. hic nō excusat auc-
toritas maioris. Itēz dona-
tio talis irrita est quia pro n̄
dato habetur. etc.

Cōsensus. c. b. Rector ec-
clesie si dat ecclē rem duple
extimatōnis seruum manu-
mittere pōt. ipse tñ et eius
posterierunt sub patrocini-
o ecclesie.

Episcopi. Si platus nil de
suo dans ecclē seruum manu-
mittat non tenz manumissi-
o. Nota q. successor reuo-
care pōt et dz quod anteces-
sor male alienauit.

Nulli. c. b. Res ecclē alie-
nari nō debēt. No. q. hoc
verbū alienatōis large sumi-
tur pro quolibet contractu
superius nominato.

Si quis. c. b. Alienatio de
rebus ecclē fcā non tē. et aile-
nantes nisi restituāt excōi-
cantur. et quilz de ecclā ten-
tur cōtradidere et pōt reci-
pere rem cū fructibz et repe-
tere. io. an. No. q. aliquis
pōt emendare et corrigere
quod in dānuz ecclē fecit si
penā euitare voluerit. Itēz
vnus solus pōt reuocare q.
in damnū ecclesie male sunt
alienata.

Ad aures. c. b. Terra ecclē
infertilis dari pōt in emphi-
theosiz ei cuius studio redu-
cetur ad culturā. io. No.
q. ecclā vtilitatē suā sp̄ debz
facere meliorē si potest. nec
in hoc alicui grāz facere dz.

Vt sup. c. b. Qui iurauit
non alienare ea que sunt de
mensa ea de quibus dubita-
tur an sint de mensa alienā-
ri non debent. Secūdo dicit
q. possessiones minus vtilis
p. vtilioribz de consensu sui
epi vel capituli commutare
pnt. No. q. archiepiscopi

et epi iuramento tenentur non alienare de nouo possessiones ecclesie. Si vero possessiones ecclesie magis utiles uellent acquirere tunc possunt alienare vel permutare minus utiles possessiones suas.

Ad audientiam. c. b. Canonicus predium ecclesie sue perpetuo locare non potest. 10. Nota quod male alienata in dandum ecclesie sunt reuocanda. b.

Possessiones. c. b. Episcopus non potest res ecclesie alienare nec regularium reclusis laicis assignare. Non quod reclusi clares amplius clares esse non debent.

Ad nostram. c. b. Restituitur ecclesie contra contractum per quem grauiter et enormiter fuit lesa. Non quod cum ecclesia enormiter leditur in aliquo contractu debet restitui.

Cum laicis. c. b. Alienationes facte de feudis vel aliis rebus ecclesiasticis non tenentur etiam si preconstitutum est laicorum appentur 10. a. Non quod laici in preiudicium ecclesie nichil statuere possunt. et si aliqua in contrarium faciunt non tenentur.

De precariis.

precarie. Secundum Ray. precarie debet de quinquennio in quinquennium reuocari. Vel sic et melius precarie sunt de quinquennio in quinquennium renouande. Non ubi precarie declaratur de totius rubricae. Quid est precarie. et quid est precaria. et quid est precarium. Et primo quid est precarie. et dicitur quod est quidam contractus nuncupatus precarie qui conceditur precibus alicui et de quinquennio in quinquennium renouatur. Sed precaria est donatio facta seu contractus factus precibus alicui et finitur morte illius cui conceditur. Sed precarium est quidam contractus precibus alicui concessus et durat tanto tempore quanto is qui concessit patitur.

De precariis. c. b. Ex contractu isto a predecessore in dandum ecclesie non obligatur successor. Non quod contractus non tenet nec pena super hoc apposita. Item successor non obligatur ex contractu habito in dandum ecclesie factum ab antecessore. Item successor male alienata reuocare debet ad us ecclesie.

Precarium. c. b. Precarium soluitur voluntate concedentis vel eius in quem alienatur vel morte recipientis sed non morte concedentis. precarie vero de possessionibus ecclesiarum non reuocantur concedentium voluntate. R. d. d.

De comodato.

Cum gratia. c. b. Quomodo liter et quando tenetur comodatarius hic ostenditur. Non quod in comodato venit leuissima culpa. Item de casu fortuito quis non tenetur nisi in casibus qui hic continentur.

Item in tempestate comodatum non reuocatur. Item decipere alium nullus debet.

Non hic quid est dolus est studiosa voluntas siue machinatio decipiendi causa facta cum aliquid utitur et aliud dissimulatur. Lata culpa est non intelligere quod omnes intelligunt et nescire quod omnes sciunt. vel etiam quod quilibet de populo presumitur scire. ff. de verb. sig. l. late. Leuis culpa est desidia siue negligentia circa rem traditam. Insti. quando recōtra. obli. §. preter.

ea. Leuissima culpa est non preuidere quod preuidere potuit et debuit et quod preuideri potest a diligentissimo. i. di. qui arborem. Casus fortuitus est inopinate rei euentus qui a nullo quocumque potuit diligenti potuit preuideri. ff. de adminis. re. ac ciui. pti. l. ii. infra de homicidio. c. penulti. et vl.

De deposito.

g. Ratus. c. b. De deposito factum penes clericum ecclesie et apud ecclesiam non tenetur ecclesiam nisi depositum in utilitatem ecclesie fuerit conuersum. io. Non quod ecclesiam non tenetur cum depositum non sit ecclesie sed persone. tamen si tale depositum factum alicui de ecclesia versum sit in utilitatem ecclesie tenetur ecclesie non actione depositi sed de inreuer. so. Item clerici possunt poni ad questiones et torqueri quando suspecti sunt et incarcerari.

Bona fides. c. b. Gregorianum est et se sumat et intruit ad quid tenetur depositarius et quanto depositum repetatur. io. a. Non quod ille qui re

cepit depositū de solo dolo te-
netur et in casibus duobus
hic cōtentis. tenetur etiam
de culpa de casibz fortuitis
n̄ tñt nisi in tribz cāibz hic
cōtentis. Itē depositū pōt
reuocari q̄ncūqz. Item cō-
tra depositum non admitti-
tur cōpensatō. Itē cōtrac-
tus depositi ex bona fide ori-
tur.

De ēptōe et venditōe.

p Lacuit. c. b. Presbite-
ri admonere dñt suos
prochianos vt sint hospita-
les. i. caritatiui. et ne carius
vendāt trāseūtibz q̄ in mer-
cato vendere possent. et hoc
iubere dñt ep̄i. io. ā.

Cum dilecti. c. b. Cū res
venditur minus dimidit ius-
ti precii et pōderis in optōe
et arbitrio ēptoris est supple-
re iustum precium vel restitu-
ere rem recuperato precio.

No. q̄ sn̄iā iuri contraria
non valet. Item cū res mi-
nus dimidit iusti precii com-
paratur in potestate emp-
toris est supplere iustum p-
cium vel recedere a contrac-
tu et recipere precium quod
dedit. Item alienatio sine

cōsensu capituli nulla est et
citra aliquam appellatōem
rescinditur. b.

Peruenit. c. b. Si vir hñs
in bonis vade mulier pōt si-
bi cōsulere ea consentiente
vendat et rem et donatōnē
pp̄nuptias assignatā et pecu-
nia in cōes vsus sit cōuer-
sa soluto matrimoniō p̄mor-
tē mariti ēptor q̄ per. xxx.
annos possedit non poterit
in petari. Vel sic scdm̄ gl.
si vir rez donatā p̄pter nup-
tias vendidit eo mortuo v-
xor emptorē sup̄ illa re inq̄-
tari non pōt. io. No. q̄ sū-
marium hēt verum nisi con-
suetudo vel pactum aliud in-
ducat. vt infra de dona. in-
ter vir. et vxor. c. vi.

Ad nostram. c. b. Vendi-
tio in fraudem vsurarū pre-
sumitur esse sc̄a si post cer-
tum terminū res minus ius-
to precio sit veditori reddē-
da. Vel sic fictus emptor q̄
creditor verus est restituere
cogitur rem in veritate
pignoratā et fecte venditāz
si satisfactus est sibi de sorte
fructibus cōputatis in ea.

No. q̄ ex forma cōtractus
q̄q̄ appet an cōtractus sit

usurarius et ex precio appet
si contractus sit usurarius
an vera sit venditio.

Cum cām. c. b. Sumatur
ut m. c. cū dilecti.

Si venditor. c. b. Tres ca
sus ponit in quibus re epta
venditor eptori de euctioe n̄
tenetur. io. an. Nota istos
tres casus.

De locato et cōducto.

X rescripto. c. b. Ex
cōicati sunt magistri
et scolares bononie qui ante
tēpus conductōnis condu
cūt hospicia aliorum magis
trorū et scolariū sine eorum
consensu. io. an.

Vestra nobis. c. b. Reuo
catur statutum quod artat
ecclās res suas tm̄ locare p
sonis certis. No. q. fructus
decīarū et aliarū rerū spūali
ū pnt locari et vēdi et obliga
ri hōz res ex q. bus puentus
tales p̄cipiūt alienari non
possunt. Item isti fructus
non pnt dari in feudum vel
alienari perpetuo.

Propter. c. b. Gregoria
nū est et se sūmat. prima ps
loquitur de cōducente prediū
rūsticum. alia vero de cōdu

cente vrbānū. No. q. in q̄
tuor casibus potest inquilli
nus expelli.

Potuit. Et iā se summat.
Vel sic emphiteota ecclē ser
uata forma hic tradita ius
sibi cōpetens vendere n̄ pōt
sed presumens et canonē in
fra biēnium non soluens ius
te expellitur. io. Nota q̄
emphiteota sp̄ dz denūciat e
dño si vult vendere ius suuz
alias cadit a iure suo. Item
si per biēnium n̄ soluit cano
nem. Item in hoc pōt mo
ra purgari. Item tēpus est
hic pro admonitione.

De rerum pmutatōne.

I princeps. c. b. Ecclā
pōt res immobiles euz
principe pmutare dū tm̄ nō
damnificetur ecclā.

Vt cōmutatōes. c. b. Suc
cessor pōt reuocare cōmu
tationes iniustas rei ecclesie
per suū predecessorē fecās.

Mācipia. c. b. Non debēt
mutari mācipia sine consen
su ecclē nisi ad hoc vt ipsi li
bertatem cōsequantur. io.

No. q. res ecclārum ad se
culares vsus redire n̄ dnt.

Iniustum .c.b. Cā pmuta-
tionis vel alias non suut ser-
ui ecclē ad seruitutem secu-
larem redigendi.

Questū. Clerici p se bñ-
ficia sua non pmutent lz ex
superiorū officio valeāt pmuta-
re presertim pacto prece-
dente non pnt pmutari pre-
bende. Pōt tñ epus. ex cau-
sa de loco ad locuz personas
transferre. No. q. pmuta-
tio tā in prebendis q̄ digni-
tatibus est phibita. Itē in
spūalibus om̄is pactio illicita
reprobatur. io.

Ad questiones .c.b. Eccē
iura pprietatis pnt adinu-
cē pmutari. possessiōes etiā
ip̄ arū pmutari pnt et p mi-
nus valentibz precū refundi
et suppleri. No. q. pmuta-
tio tprālium et spūaliū ad
inuicem fieri nō pōt. s; spūa-
lia inter se et tēporalia inter
se recte pmutari pnt. io. ā.

Cum olim. Bñficia sua p-
duunt qui auctate ppria ea p-
mutare intendunt et presu-
munt. io. an. Nota q. qui
dignitates vel bñficia aucto-
ritate propria pmutāt illis
dignitatibus sunt priuandi
Item cōfessus in iure pro

cōuictō habetur. Item cū
sponte cōfesso n̄ agitur mi-
tius quā cū cōuictō s; hoc
forlitā fit. ppter cōnexitatē

Cū vnuerforū .c.b. Cle-
rici sua auctoritate bñficia
pmutare n̄ pnt alias eisdem
priuabūtur nisi cū eis dispē-
setur. io. an. No. q. simpli-
citati subueniendū est. Itē
deceptis et n̄ decipientibus
iura subueniunt.

Exhibita .c.b. Spiritua-
lia cū tprālibz pmutari nō
pnt. No. q. de spūalibz cō-
pmititur in arbitros.

De feudis.

i. Insinuāte .c.b. Sreclā
recipiat a suo vassallo
feudum in pignore abstenen-
do a seruitio vassalli n̄ tene-
tur fructus in sortem cōpu-
tare. No. hic casuz in quo
non cōmittit quis vsurā re-
cipiendo aliquid vtra sortē.

Ex pte .c.b. Ponit tres
casus in quibz non obstante
iurāmto de non infeudādo
pōt epus antiquū feudū no-
uo vassallo cōcedere. No.
q. iuramentū de non infeu-
dādo de nouo non extendi

tur ad feuda antiqua. etc.

De pignoribus.

n **Vllus. c. b.** Res eccle-
sie nō dnt pignori ob-
ligari nisi ob summā necessi-
tatem et sine maxima cā.

Lator. c. b. Liber homo
obligari nō pōt psonaliter
et si res defuerint. Vel sic
qui cedit bonis liberatus ex
contractu liber vadit.

Ex pñtiuz. c. b. Si rector
eccle p feō proprio rem ec-
clē obligauit. cogitur eius
heres eam redimere et eccle
restituere. **No. q.** prelato
eccle n pōt alienare bona ec-
clesie nec obligare pro facto
suo pprio q si fecerit here-
des illius pnt conueniri. Itē
bona illius tacite sunt obli-
gata ecclesie. Itē filius he-
res conuenitur ex contrac-
tu defuncti

Illos. c. b. Si vsurarius rez
emat eo pacto q post aliqd
tēpus restituat vēditori re-
cipiendo aliquid vltra sortē
fructibz tñ cōputatis in ea
iudicabitur cōtractus pig-
noraticius. **No.** cum dubi-
tatur de intentōe contrahē

rium forme contractui stā-
dum est. Item cū aliquid
vltra sortēz pcpitur vsura
presumitur. Item contra
eum presumitur qui vsuras
recipe consuevit.

Ex litteris. c. b. Agit mu-
lier de dote cōtra quemlibz
bona mariti detinentē.

No. q. mulieribus fauor
multus debetur in dotibus
suis. Item ppter malefici-
um viri mulier dotem suaz
admittere nō dz. Item res
transit ad aliu cū onere suo
quia omnia bona mariti ob-
ligata sunt vxori.

Cū contra. c. b. Si credi-
tor vel is q ab eo cām hz re-
cepit tot fructus ex pigno-
re q sit satisfactū sorti debz
pignus restituere debitori.

Nota q. fructus pignoris
debēt in sortem cōputari a
quocūq pcepti sint. Item
pignus pōt peti a quocunq
possessore ad quez puenit a
creditore.

Significante. c. b. Si is q
sub pacto legis commissorie
pignoraui rem suā et iura-
uit n cōuenire si iuste impe-
ditus infra tēpus statutum
rem non redimit post diem

illā redimere poterit. No.
q̄ pactus cōmissoriū in pig
noribus appositū nō obstat
quominus pignō restituat
nisi iuramentum interuenissz

Item iuramentū in casu il
to preiudicat legi. cū sine pi
culo aiē possit saluari. b.

Cuz cōstet. c. b. Vsufruc
tuarius cedere debz q̄ frue
tur rebus immobilibz salua
rerum sustātia ac pecuniāz
et extimatōnem mobilium
que consumūtur vsu finito
usufructu restituet.

No. q̄ usufructuarius te
netur prestare iuramentuz
secundū quod hic dicitur ali
as repellitur vt quidā dicūt.

De fideiussoribus.

c clericus. Breue est. vel
sic clericus insisterē fide
iussoribus ab ecclā est abici
endus et puniendus.

Peruenit. c. b. Compelli
tur debitor seruare suū fide
iussorem indēnem etiā p̄ af
signatōez puentuū bñficio
rum suorū. io. No. q̄ non
debz quis dānum sentire vñ
premium meretur. Itē cū
omni interesse satisfaciendū

est fideiussori. Item qui ve
nit contra fidē pmissam pu
nitur sicut si veniret cōtra
iuramentum. io.

Cōstitutus. c. b. Per dis
trictōem ecclāsticam cōpel
litur clericus debitor absol
uere fideiussorē qui a credi
toribus molestatur. io. an.

No. q̄ debitor tenetur li
berare fideiussorē ab obliiga
tōe in qua diu stetit. Item
iuramentū calūpnie presta
ri dz non obstatē contraria
cōsuetudine. Item iudex q̄
testes recipit vice alterius
ei debet signare quāta fides
illis sit adhibenda.

Quod quibz dā. c. b. Si sū
līna prelati et maioris ptis
capituli religiosus fideiube
at vel mutuū recipiebat cō
uentus nō tenetur et ipse pu
nitur. io. an. Nota q̄ mo
nasteriū ex cōtractu mona
chi nisi in utilitatem sit ver
sum non tenetur.

Cū p̄ quo. cb. Fideiussor
cōtra debitorem agit vt a
fideiussione liberetur.

De solutionibus.

a D hoc. c. b. Prelatus

tenetur soluere debita pre
decessoris sui in vtilitatem
ecclesie conuersa. 10. an.

Si quorū dā. c. b. Si prela
tus ecclām obligat pro alie
nis debitis suspēsus est ab ad
ministratōe tprāliū et spū
aliū et ecclā nō tenetur.

No. q̄ ex cōtractu p̄lati n̄
tenetur ecclā nisi versuz sic
in vtilitatem ipsius. Itē pre
latus qui obligat ecclām p̄
alienis debitis suspēsus est
ipso scō ab administratōe. b.

O dardus. c. b. Debitor
qui non est soluēdo excōica
tus q̄ a nō soluit absoluitur
cum cautōe prestita de sol
uendo si ad pinguiorez for
tunā peruenerit. 10. Nota
q̄ qui soluere vel satisfacere
non pōt non est excōitādus
s̄z prestat ydoneā cautōem
q̄ soluet q̄cito poterit.

Is qui. c. b. Allegās et re
petens in debitū illud p̄bare
tñē nisi aduersario negaue
rit solutiōem et cōuincatur
de ea. No. q̄ repetēs inde
bitum solutū illud d̄z p̄bare

Item qui negat solutiōem
sibi factā si de hoc conuinca
tur in eum trāsfertur onus
p̄bandi q̄ debitum recepit.

De donationibus.

p Rudentic. c. b. Sim
plex p̄missio obligat promit
tentē et nobilitatis est offi
cium n̄ imputare s̄z augere

Fraternitatē. c. b. Nō v̄z
donatō quāz facit prelatus
c. in consulto et in dānuz ec
clesie quia dispēsator siue p̄
curator est tm̄. No. q̄ p̄
lati ecclārum n̄ sunt dñi sed
procuratores earū. Itēz do
natio scā sine cōsensu capi
tuli non valz.

Ceterum. c. b. Prelatus
modicā rem ecclē pōt dona
re maxime hoc de quo con
suetudo habetur. 10. No.
cōsuetudinē in donationem
considerari.

Consultatōibus. c. b. Ec
clesia non vacās vt bñficiūz
cōferri n̄ pōt. s̄z vt p̄prietat
pōt de auctate ep̄i sine pre
iudicio prelati. 10. No. q̄
ecclā non vacans priuate p̄
sone concedi non pōt. Itēz
nullus sm̄ culpa iure suo pri
uari debet.

Per tuas. c. b. Non obstā
te iurāmto de nō infeudau
do de nouo pōt prelatus de
auctoritate sua integre feu

dum si appareat' vassallum
in mltura fuisse deceptū. 10.

No. q̄ ecclā bñficia presti
ta recōpensare tēntur sicut
fecit hic papa. Itē bñficiuz
pmissum reintegrari d̄z et
non minui. Itē fraudē vel
dolum ahibere non d̄z.

Cū dilecti. c. b. Instrm̄ do
natōis ambiguū ad pingui
orem trahitur intellectum
Vel sic in donatōibz largif.
sima fit interpretatio. No
ta q̄ ad intentōem cōceden
tis recurrendū est. Itē no.
q̄ determinatio q̄nq; recipit
pxime posita. Item laborā
dum est vt bñficiū sic libe
rum et sū onere. Itē inter
pretatio plenissima in bene
ficiis faciēda est. b.

Pastoralis. c. b. Si episco
pus in ecclā quā de cōsensu
capituli sup loco donauit p
cipiebat certos redditus illos
donasse videtur alias om̄es
prouētus cedūt loco predeō
preter cathedraticū. No.
q̄ donatio ep̄i n̄ valz sine cō
sensu ca. Item cōsensus ca.
valet lz tēpore cōcessionis n̄
sit prestitus. Item in gñali
cōcessione cathedraticuz in
telligitur exceptum.

Inter dilectos. c. b. Possūt
hospitalarium suū p̄udiciū
t̄m se et domū suā alteri su
bncere hospitali et donare.

No. q̄ possessorū ex plu.
ribus causis pōt intēptari.
Item allegās turpitudinez
suam non est audiendus.

Apostolice. c. b. Donatio
quāgesime vel cētesime q̄z
facit ep̄s graui ecclē sue dā
no vel detrim̄to pōt legiti
me p̄ successorē reuocari.

No. q̄ donatio scā de bo
nis ecclē cū graui dāno suc
cessor illā poterit reuocare.

Item contra t̄m donatio
nem prescribitur. et hoc idō
quia titulus precessit. Itē
hic pbatur q̄ ep̄s centesimā
vel quāgesimā partem pōt
conferre sine consensu cap.

Propter. c. b. Propter in
gratitudinē donatio reuo
catur p̄ donatorem suū qui
sit acuerit heres n̄ reuocabit

No. hic quatuor casus q̄
bus pp̄ ingratitudinē dona
tio reuocatur.

De pecuniis clericorum.

i Nueſtigandū. c. b. Ea
que bñficiatus acqrit

sunt bñficii si dū adeptus fu-
it nichil habebat. 10. Vel sic
si prelatus tēpore p̄motōis
sue nichil hñs aliqd acq̄sivit
illa sumūtur in tuitu eccle-
sie et ideo n̄ ad heredes s̄ ad
successores p̄tinēt talia acq̄-
sita. Vel sic episcopus testari
pōt de rebus p̄p̄ris et n̄ eccē

Presbiter. c. b. Presbiter
debet de acq̄sitis scripturas
facere nomine eccle sue vel
ab ea deponendus est.

Vt vnusquisq̄. c. b. Ep̄us
debz eccle sue dimittere illa
q̄ post cōsecratōez acq̄sivit

Inquirēdū. c. b. Sacrilegiū
cōmittit qui de bonis eccle
sticis emit aliqd ad op̄s alienū

No. q̄ qui de rebus eccle
fraudē facit sacrilegiū com-
mittit et furtum. b.

Si quis. Clericus in terra
eccle vineā prediū uel agellū
si fecerit illius fructus p̄cipi
et q̄diu uiuz. cū tñ illa terra
fuerit sterilis et p̄ aliquē ad
culturam redacta post eius
tñ obitu; tñtur eccle dimit-
tere nec inde testam̄tum fa-
cere pōt nisi pro seruicis ee
prestatoe eccle et nisi alicui
bñ merito de cōsensu ep̄sco-
pi largiatur. 10. No. q̄ nec

prelatus nec clericus bona
eccle pōt alicui post mortē
suam aliquid relinquere.

De testamentis et vlti-
mis voluntatibus.

q̄ Vorūdam. c. b. Pre-
latus eccle de bonis pro-
p̄ris et nō de bonis ecclesie
pōt testam̄tum facere.

Nō. q̄ quicqd episcopus
acquirē totuz p̄sumitur
ecclesie acq̄sitiū. nec de bo-
nis ecclesie pōt testari.

Quia ingredientibz. c. b.
Testam̄tu; prelati/religiosi
non valz etiā si de cōiuetudi-
ne admittatur; nec abbatif-
sa testari pōt. 10. No. dile-
ctum subditorū ad prelatuz
p̄tinere. Item intrādo mo-
nasteriū se/et sua intelligē
cōtulisse nec āplius pōt inde
testari.

Nos quidē. c. b. Porpter
negligentiā hereduz ep̄sco-
pus exequatur piā volunta-
tem testatoris. Nō. q̄ vo-
lūtas defuncti adimpleri d̄z
ad pias causas. ab herede in-
fra annum.

Judicāte. c. b. Debetur le-
gatum nudis verbis a testa-

toze relictum. io. an.

Filius. c. b. Nō debetur legatus qñ testator rem non suam ecclē legauit. io. Nota qñ si testator scienter rem alienam legauit scdm leges heres tenetur rem legatam dare legatario. vel extimā tōem. scdm leges dicitur qñ nō cōpellitur.

Si heredes. c. b. Ep̄us cōpellit per interditiōem bonorū im. plere voluntatez defuncti si fuerint negligētes.

Cum inofficiis. c. b. De bonis per ecclām acquisitis clerici testari nō pnt. io. an.

No. qñ qui ab alio bñficiū recipit obligatus est ut.

Ad hec. c. b. Moderatam elemosinā de bonis p ecclāz acquisitis facere pnt clerici. testari aut non possunt. io.

Quia nos. c. b. Clerici possunt testari de bonis acquisitis nō intuitu ecclē s; psonē.

Cum esses. c. b. Valz testamētum quod facit prochiānus pntē suo curato et duobus aliis testib; aut tribus pntibus cōtraria cōsuetudine nō obstāte. io. No. qñ si ta duo ca. intelliguntur sup relictis ecclesiis. vel ad pias

causas. ut ubi sufficiant duo vel tres testes.

Relatū. c. b. Valz legatū ad pias cās fecim duob; testibus pntibus. io. an.

Relatū. c. b. De bonis propriis testari pōt clericus in acquisitis etiam p ecclām. et si sint mobilia succedit ecclā. i. cōis cōgregatio siue successor. Pōt tñ ex his mobilibus aliqd seruitorib; elargiri. et si plures habet ecclās fiet diuisio inter eas. io.

Cū tibi. c. b. Intestatus nō decedit. qñ ultimā volūtatez i altero dispositōe cōmittit.

Officiū. c. b. De relictis ecclē si petit ep̄us ptem suaz. licz aliqui fuerit sibi a testatore relictū. nisi eo mō fuisse relictū. quod manerz ea pte cōtentus. et legatū agnouerit. io. Caplm istud loquitur secundū cōsuetudinem quorūdam locorum.

Requisti. c. b. Distinguedo et subdistinguedo declarat qñ et qualiter inter episcopum et ecclām cathedralem vel aliam sic diuidendū legatum. alteri vel utriq; factum. io. an.

Raynrcius. c. b. In bonis

patris/et matris habet quis
terciã debitã iure nature q̄
priuari non p̄t. et filius ro-
gatus restituere hereditatē
detrabit terciã debitam iu-
re nature et q̄rtaz trebellia-
nicam. in ea tñ computatur
fructus post lit. cōtes. recepti

Tua nobis. c. b. Ep̄us cō-
pellit fidei cōmissarios ad exe-
quēdum p̄as fidelitū ac dece-
dentium voluntates. io.

Ramaldus. c. b. Filius ro-
gatus hereditatē restituere
detrabit dabitã iure natu-
re et q̄rtã trebellianicã in q̄-
bus p̄t legata relinq̄re he-
redes instituere. et penas ap-
ponere. io. an.

Iohānes. c. b. Executor fi-
dei cōmissarius. qui suscepit
officiū illud exeq̄ cōpellitur

De his. c. b. Pōnit quedã
legata de quibus ñ soluitur
canonica portio. nisi fiat in
fraudē.

De successione ab
intestato.

Ed hoc. c. b. Clericus
ppria bona donare po-
test cui vult s̄ si decedit in-
testatus succedit ei ecclã. io.

Sancto. c. b. Si presbiter

intestatus decedit de peculi-
o eius fiunt q̄tuor portioēs

Cum dilectus. Furiosus
non p̄t facere testam̄tum
s̄ ei succedit ecclã cui presue-
rat dū viuebat. secus si appa-
reat eū fuisse monachū vel
sana m̄te decessisse testatū.

De sepulturis.

Os instituta. c. b. De-
cedens intestatus non
electa sepultura sepellitur in
sepulcro maiorū suorū. alias
sepellitur vbi elegerit. ecclã
tñ prochialis hēt terciã par-
tem eius. quod relinquit ec-
clesiã vbi sepellitur.

Relatum. c. b. Si eligens
sepulturã suã in aliquo mo-
nasterio aliqua bona ibidez
reliquerit in egritudine de-
qua decessit. p̄ remedio ani-
me sue ecclã prochialis me-
diatã legatū hēbit. io.

Fraternitatē. c. b. Relic-
tis antiq̄s ecclesiis et suorū
p̄tuz non debz quis in loco
minus religioso sepulturam
eligere. alias non valz s̄ euz
maioribus sepellitur. io. a.

No. q̄ qui vult sibi elige-
re sepulturã suã relicta d̄z

eligere locum religiosum.

De his. c. b. Si quis in egritudine de qua decessit se et sua offerat monasterio prochia-
lis ecclesie habeat inde canonicam
portionem, secus si in sanita-
te hoc fecerit.

Ex pte. c. b. Qui sepellit
alieni prochianum quem sepel-
lire non debet cogitur restitu-
ere corpus et ea que occasione
eius obuenerunt. io.

Cum liberus. c. b. Sepellens
etiam qui in aliena prochia siue
ecclesie elegerit sepulturam ipsi
et omnia eius occasione accepta
ecclesie electe teneant restituere
cum integritate. io.

De vxore. c. b. Mulier ma-
ritata potest libere eligere se-
pulturam et minores filios
impuberes potest ubi vult se-
pellire si hoc habeat consuetudo.

Cum sup. c. b. Curato de-
betur quarta portio si prochi-
anus suus alibi eligat sepul-

Certificari. c. b. In quanti-
te canonice seruatur consue-
tudo que ecclesie prochiali de-
betur. No. quod in huiusmodi mor-
tuariis consuetudo seruatur.

In nra. c. b. Priuilegiati
sup iure funerandi sepellire
possunt illos qui apud eos eligunt

sepelliri canonicam soluendo
ecclesie prochiali. Sed si alios se-
pelliant tenentur restituere
quicquid ratione funeris recepit
io. an. No. quod cum dolo in-
ducitur quis ut aliam eligat
sepulturam non preiudicat ta-
lis electio prochiali ecclesie.

Item nullus potest eligere sepul-
turam apud locum minus re-
ligiosum nisi illa ecclesie super
hoc habeat indulgentiam. b.

Ex pte. c. b. Qui de potestate
cadens casu submergitur
non priuatur ecclesiastica
sepultura. io. No. quod cui
conuicimus uiuere communican-
dum est mortuo. etc.

Sacris. c. b. Ossa sepulto-
rum excommunicatorum (si distin-
gui possunt) debent exhuma-
ri et eici de ecclesiastica sepul-
tura alias non. io. an. No-
ta quod ratione dubitationis ali-
quid admittitur. quod si certum
esset repelliretur. Item uti-
le non uiciatur per inutile.

Item cui non conuicatur in
uita non ei est conuicandum post
mortem.

Abolende. c. b. Terra ci-
miterii pro sepultura facien-
da vendi non debet nec potest. io. a.

Parrochiano. c. b. Excom-

catus qui fuerit per presbiterum suum absolutus sepeliri debet. et ad satisfaciendum compelluntur heredes. Nota. q. cui unum sacramentum conceditur et omnia alia que sunt eiusdem censure sunt concedenda. Item sacerdos in necessitate potest absolvere a quolibet excommunicatione. Item heredes tenentur ex maleficio defuncti.

De parrochiis et alienis parrochianis.

I quis. c. b. Ponit qualiter diuidatur episcopus inter episcopum substitutum ab episcopo heretico et episcopum hereticum reuersus et ex dispensatione receptum. io.

Ve dominicus. c. b. Presbiter antequam die dominico vel festiua missam celebret debet populum interrogare si prochanus alterius sit in sua ecclesia qui proprio contempto presbitero ubi velit missam audire. quo reppero statim ab ecclesia eiciat.

Nullus. c. b. Episcopus alienum prochanum iudicare vel ordinare non debet.

Super eo. c. b. Si prochanus de vicinio transfert primus

prelatus in eo iura episcopalia non vendicat. decime tamen prediales sue prochie sibi debentur.

Significauit. c. b. Se summat. io.

De decimis et oblationibus et primiciis.

Ecime. c. b. Primicie et decime solui debent vel sic decima de omnibus bonis est persoluenda.

Nouum. c. b. Clerici non exigunt decimas a clericis nisi eis spiritualia ministrent. Vel sic de prouentibus ecclesiasticis clerici clericis sibi equalibus decimas soluere non tenentur. sed aliis superioribus bene soluere tenentur. Nota clericos clericis decimas non debere.

Ex multiplici. c. b. Prout legimus de decimis non soluendis precedentem transactionem siue compositionem non tollit nisi de ipsa expressam faciat mentionem. io. an.

Commissus. c. b. Abbas vel sui monachi tenentur soluere decimas prediales de terris nouiter cultis de quibus tamen prius decime solvebantur.

Peruenit. c. b. De omni fructu decime debent solui

*Presbitero qui parat ad missam
ante die dominici seu festiui
ante missam celebret*

de feno lana et aliis puētibz
s. molendinorū piscariorum
patroni decimas soluere sūt
cogendi. 10.

Cum nos. De apibus et
omni fructu patroni decimaz
soluere cōpelluntur. 10.

Cum homines. Decima
fructuū statim q̄ sunt col-
lecti debēt solui ecclesie non
deductis expensis. 10. No.
decimas p̄soluendas añ ali-
quā deductionem.

Dilecti. c. b. Priuilegiati
sup decimis nō soluendis de
predis que cōducūt ab aliis
soluere tenētur. Nota q̄
priuilegia sunt intelligenda
sicut intellexit actor eorū.

Item priuilegia nō sunt a-
plianda quia sunt odiosa.

Suggestum. c. b. Sup de
cimis non soluēdis priuilegi-
um cōcessum reuocatur si
incipiat esse nociuū. 10. an.

No. q̄ sup decimis cōpo-
sicio fieri pōt inter ecclāsti-
cas p̄sonas. Item si priuile-
giuz ex prius facto incipiat
enorme detrimētum inferre
reuocandū est priuilegium.

Ex parte. c. b. Cisterciēn-
tēplarii et hospitalarii deci-
mas laborū suorū nō soluūt

Alii vero religiosi decimas nō
soluūt de ortis nutrimentis
aiālium vel noualiū que suis
manibus vel sumptibus ex-
colunt. No. q̄ priuilegiuz
non d̄ ad aliud extēdi q̄ ad
illud quod cōtinetur in ipso.

Licet. c. b. Priuilegiati su-
per decimis laborum suorū
decimas soluūt de terris q̄s
tradunt aliis excolendas.

Ad audientiā. c. b. i. rui-
legium de decimis laboruz
suorum non soluēdis etiam
noualia cōprehendit. No.
q̄ priuilegiuz principis ma-
liciose non est interpretādū

Item non est recedenduz
a forma verborum.

Quoniam. c. b. Decime no-
ualium debētur ecclē in cu-
ius insurgūt prochia. No.
q̄ decime noualium illi ecclē
dari dnt in cuius parrochia
surgunt noualia alioqn in-
dispositōe ep̄i est.

Parrochianos. c. b. Deci-
me vt p̄prium debitum et
tan q̄ debite exigi pnt. 10.

Ad hec. c. b. Decime iure
hereditario possideri non de-
bent. No. q̄ in spūalibus
successio locum hēre n̄ d̄.

De terris. c. b. Iudei cogū

tur decimas prediales solue
re aut predia illarū dimitte
re cōpellūtur. 10

Quāuis. c. b. Punitur p̄
latus qui decimas vel oblati
ones laicis cōcedit. 10. No
ta q̄ laico nulla spūalis ad
ministratō cōcedi d̄z.

Cū sint homines. c. b. Sta
tur cōsuetudini an colonus
soluat decimas ecclē in cuius
parrochia situm est prediuz
an illi in qua percipit et au
dit diuina. No. q̄ in deci
mis cōsideratur consuetu
do. Item decime in prochia
alterius prescribi n̄ possunt
vt colligitur hic.

Prohibemus. c. b. Laici
detinentes decimas iniuste
in alios laicos eas transfer
re nō p̄nt. q̄ si fecerint hi in
quos translate fuerunt ecclē
sue reddit a' loquin, ecclāsti
ca caretunt sepultura. 10.

No. q̄ laici piculo anime
decimas retinere n̄ p̄nt.

Ad apostolice. c. b. Deciē
psonales debentur ecclē par
rochiali. Prediales vero ec
clesie in qua parrochia pre
dium est situm nisi aliud ha
beat consuetudo. No. q̄
de iure decime psonales sunt

dāde ecclē vbi quis audit di
uina. prediales vbi sita sunt
predia nisi consuetudo pres
cripta repugnet.

Ex pte canonicorū. c. b.
De omni fructu predii sol
uende sunt decime si ex eo
dem predio diuersi fructus
colliguntur eodez āno eode
tempore vel diuerso de quo
l̄z t̄pre decia est soluenda. 10

Non est. c. b. De omnibus
bonis soluende sunt decime
et de predialibus nō sunt ex
pense deducende. 10. Nota
q̄ decime t̄ā prediales q̄ per
sonales integraliter de om
nibus bonis sunt soluende.

Ex transmissa. c. b. De
fructibus molendinoruz de
bentur decime. 10.

A nobis. c. b. Locator et
cōductor tenentur ad deci
mas nisi immunes se cōdāt.

Tua. c. b. In gen̄re vel spe
cie imperator decias remit
tere non pōt et decime no
ualium non acrescunt laico
qui decimas in feudū ab an
tiquo habuit. 10. No. q̄ la
ici q̄ tunc q̄ sint preeminē
tes de spūlibus disponendi n̄
habent facultatem. Item
cui cōcessuz est quod est ma

ius non tñ conceditur quod est minus vt hic.

Tua nobis .c. b. Sine deductōe seminis et sumptuū debent dñs et colonus decimam soluere et non cui uoluerint ecclē vel pauperibus sed prochiai ecclē cui debentur nec ab hoc excusantur ppter maliciam clericorū .io. an. No. decimas prediales sine deductione expēn pfoluēdas. Item decime dātur clericis pro culcu diuino.

Item nulli s; cuiq; concedere aliena preter dñi uoluntatem quia ppter hoc non remittitur debitū s; augetur.

Ex parte .c. b. Priuilegium de decimis laborū ad noualia se extendit .io. No. cui cōceditur quod est maius et minus cōcessum intelligitur. Item priuilegium interpretari large d; in hoc cāu.

Pastoralis .c. b. Negotiator de lucro decimas soluit deductis expēsis quas facit de pecunia decimata. Expēsas tñ quas facit p habēdis fructibus non deductit. De fructibus uero rerum decimam soluit non deductis expēsis quas fecit pro fructi-

bus habēdis siue pro re restauranda.

Cum cōtingat .c. b. Qui prescripsit in aliena prochia sibi insurgant et crescāt noualia ipsorū decimas non habebit. No. q; de iure cōi decime pertinet ad prochiales ecclās. Item ecclē pnt p scribere decimas in prochia alterius. Item qui prescribit in vno caplo non prescribit in alio.

Cum in tua .c. b. Decima omniū fructuū predii debetur qui illi prescribit illud predium decimale alterius uero predii qui non prescripsit decimam non hēbit. No. q; vna ecclā pōt prescribere decimas in alterius prochia q; hodie intelligendū est cū hēt titulū. Item vna et eadem res diuerso iure censerī non debet.

Dudum .c. b. Laici decimas vel ecclās donare n̄ pnt nec ab ipsorum donatōe licet in forma cōi per papā fuerit cōfirmata paratur titulus prescribendi .io. Nota q; eo iure quo ecclē vel decime sunt in diocesi ep̄i de iure cōi ad eum pertinent.

Item laici in alios trāsferre non p̄nt quod eis retinere non licet. Item si donatio non valz nec super ea facta cōfirmatio non valz. Item si scriptum authenticum non cōdatur per trāscriptum nichil fieri posset.

In aliquibus. Dñi prediorum cogi p̄nt ut predia sua dent talibus excolenda a quibus sine cōtradictōe decime solvantur. Nota q̄ decime non solum de iure diuino sed etiā consuetudine approbata debentur. 10.

Cum nō sit. c. b. Prius soluenta sunt decime q̄ census vel tributa vel saltem si prius sunt soluta illa postea detinentur. 10. No. q̄ res trāsit cum onere suo.

Nuper abbēs. c. b. Cisterciē hospitalariū et tēplariū de fructibus possessionū q̄s acquirerūt post generale cōsiliū tenentur decimas solvere si prius ex illis decime solvebātur. No. q̄ si prius legiūz aliquorū incipiat vergeret enorme dispendium et detrimētum derogādum est vel in toto vel in pte.

Interdicimus. c. b. Perso-

ne ecclāstice non debent recipere in pignus decimas decimas a laicis ad alias ecclesias pertinentes. 10. an.

De regularibus et transeuntibus ad religionem.

n Vilus. c. b. Minor vel imutus regularis n̄ sit 10. an. No. q̄ non d̄z quis cōpelli religionē ingredi. nā nemo cogi d̄z ad bonum.

Si quis. c. b. Impubes monasterium ingressus post annum appentibus reuocari n̄ potest. Item pubes per viū monasteriū ingressus post annum exire vel reuocari a parentibus non p̄nt. Nota quod ab inicio n̄ valuit tractu tēporis cōualuit.

Ut clerici. c. b. Clerici fingentes se monachos clericatum vel monachatuū eligere cōpelluntur.

Vidua. c. b. Nouicia que se scinter ingerit actibz professionis censetur per hoc esse p̄fessa. 10. an. No. q̄ ipso seō presumitur quis monachus vel manacha. Item n̄ statuit iuramēto alicuius in preiudiciū voti ex quo appa-

tuit ut monachus.

Iohēs. c. b. Mo. ex leuitate ad aliud monasteriū transire non pōt. vel aliquod peculium hrē non pōt q̄ sit. cerit ad primū monasteriū redire cogendus est. 10.

Quia in insulis. c. b. Pueri non debent recipi in monasteriis insularū ante quatuordecimum annū.

Non est. c. b. Si cisterciē sine l̄nta abbatis alium ordinem p̄sintur egredi compelluntur.

Ad nostram. c. b. Minor xiiii. annis per p̄fessionē religionis non obligatur et idē est in maiore qui sine p̄fessione recipit habitū p̄fessorū quē si infra triduum nō dimiserit religioni obligatur. s̄ si dimiserit ante triduum non obligatur. 10. No. q̄ infra xiiii. annū non t̄z votū.

Sup eo. c. b. Qui habitū p̄fessorū assumpsit ubi sunt distincti habitus ibi vel alibi religiosus esse cōpellitur. 10. Si vero recipit habitū nouiorum ad sc̄m redire pōt.

Sane. c. b. Si canonicus r̄laris fiat monachus aut arterioris religionis et tunc ma-

net monachus aut latioris et tunc ad primā ecclām redire cōpellitur. 10. No. q̄ de minori ad maiorem religionem transire licz et non econuerso.

Signatū. c. b. Minor xiiii. annis intrando vel p̄fēdo religionē non obligatur nisi factus maior ratum habuerit. 10. No. q̄ votum p̄fessionis factum infra quatuordecim annos non valz.

Cum virū. c. b. Si filia minor xii. ānis a parentibus monasterio tradita sc̄a maior sponte volens ad sc̄m redire non poterit. etiam si post quatuordecim annos veletur et b̄dicatur sponte non poterit religionem exire. 10. an.

No. q̄ semel p̄fessus in etate discreta viterius ad seculum redire n̄ pōt.

Porrectum. c. b. Professio facit monachū et non habitus t̄m. 10. No. q̄ professio sola sine habitu facit monachum. Item qui vetuz facit ut fiat monachus cōpellendus est ut reddat d̄no quod p̄misit. alias saluari n̄ potest. 10. an.

Cuz simus. c. b. Si pater

minorem filium offert monasterio factus maior exire potest. No. q. pater religionem intrado filius tenuissimam portionem ad minus reseruare tenetur.

Sicut tenor. c. b. Furiosus proficendo non obligatur nisi scius sane mentis ratus habuerit. io. No. q. alienatus mente non obligatur.

Ad apostolicam. c. b. Professio fieri potest et infra annum probationis recipi. io. Nota q. regulare est ut nullus ante unius anni probationem in monachum vel irregularem canonicum recipiatur. Item multa fieri prohibetur scilicet tamen manent. hec regula locum habet in his que non habent perpetuam prohibitionem quia non prohibetur in prohibitione que si factum fuerit non valebit.

Sicut nobis. c. b. Qui professionem fecit et habitum recepit licet in claustrum nunquam manserit sed in seculo usus fuerit propriis bonis ad seruandum religionem compellitur. io. Nota q. contra votum non prescribitur.

Licet. c. b. Professus religionem ordinis privilegi-

ati quod de ad aliam transire etiam ad actiorem non possit petita licentia sui prelati licet non obtenta poterit zelo sanctioris vite actiorem religionem profiteri. io. Nota q. qui lege priuata ducitur a lege episcopi solutus est.

Item sicut subditus tenetur prelati ita prelati tenetur subdito in hoc casu.

Item episcopus sine licentia papae non potest episcopatum dimittere. Item communitas utilitas preferitur priuata. Item petita licentia a prelati licet non obtenta potest ad actiorem religionem transire quod ab ipso lege solutus. b.

Veniens. c. b. Quis iugiter proficendo religionem se in uicem dimittere possunt alias non. io. No. q. iuramentum contra matrimonium illicitum est.

Conuisti. c. b. Qui ad monasterium ingreditur si recipit habitum nouitiorum infra annum redire poterit ad seculum nisi apparuerit quod uoluerit vitam mutare. io.

Postolasti. c. b. Qui infra annum probationis non facta professione redit ad seculum libere potest ad ordines et beneficia promoueri.

Ex pre. c. b. Qui ultra annu-
 nu3 deiert habitū monacha-
 lem vbi sunt habitus distinc-
 ti intelligitur elie professus
 io. an. No. q. qui per annū
 portat habitū monachalem
 presumitur esse monachus
 et cōpellitur vt profiteatur
 rām illius ordinis.

Statuimus. c. b. Infra pro-
 bationis annū libere quis re-
 uertitur ad sc̄m nisi p̄fessio-
 nem fecerit tacitam vel ex-
 pressam vel appeat eum vi-
 tam voluisse mutare. io. ā.

No. q. differētia d3 esse in-
 ter habitus neutrorū et p̄-
 fessorum q. in b̄ndictōne tes-
 tium cōsideratur.

Ne religiosi. c. b. Religio-
 si fugitiui annuat3 sunt re-
 uocādi et cogendi vt ad mo-
 nasterium reuertātur. io.

Nota monachos vagabū-
 dos reuocandos ad monaste-
 ria sua ne dānabiliter euagē-
 tur.

De conuersione cō-
 iugatorum

p Reterea. c. b. Si vir de
 vxoris līa profiteatur
 religionem et vxor ipsa sus-
 pecta est nec voueat cōtinē-

tiam nec religionē ingredi-
 tur ep̄us. virū vxori restituit
 et. io. No. q. alter cōiugū
 non potest ad religionē trā-
 sire altero in sc̄o remanēte

Virū. c. b. An carnalem co-
 plām alterc cōiugū altero in
 uitō religionē3 ingredi pōt
 et remanens in sc̄o pōt ad
 sc̄dā vota trāsire. io. an.

Quidā. c. b. Qui inuita v-
 xore p̄fessionē3 fecit et ei re-
 petenti postea fuit restitui-
 tus mortua vxore matrimoni-
 um cōtrahere non pōt licet
 ad monasteriū redire nō cō-
 gatur. io. an.

Cum sis. c. b. Maritus re-
 ligionem ingredi non potest
 nisi vxor ingrediatur vel ni-
 si cōtinentiam p̄mittat. io.

Coniugatus. c. b. Vir nō
 promouetur ad ordines nisi
 ab vxore cōtinentiam pro-
 mittente absoluator. io.

Sane. c. b. Vxoratus non
 d3 in ep̄m promoueri nisi v-
 xor eius prius religionem p̄-
 fiteatur.

Ex publico. c. b. Sponsata
 de p̄ti non cognita que di-
 cit se religionē ingredi velle
 cōpellitur infra certū t̄p̄s
 religionem profiteri vel ma-

rito adherere. No. q̄ sp̄ añ
carnalem copulam alter cō
iuguz pōt religionē ingredi

Vxoratus. c. b. Maritus
pōt religionē ingredi vxore
non suspecta cōsentiente et
remanente in sclō et cōtinē
tiam promittēte. Sed si sic
suspecta est in loco religioso
penenda. religiosi vero non
debēt cōsurare mulierē nec
habitare cum ea. io.

Ex pte. c. b. Professus re
ligionem de cōsensu vxoris
in sclō remanētis licet vxori
fuerit restitutus ea tñ mor
tua ad monasterium redire
compellitur.

Cōsuluit. Si cōiuges p̄fi
teātur religionē altero mor
tuo alter ad sclm̄ redire nō
poterit. Vel sic p̄fessus reli
gionem de consensu vxoris
in sclō remanētis ea mortu
a ad sclm̄ redire n̄ pōt. io.

Carissimus. Cōiunx que
cōtinentiam vouit tenetur
reddere debitum cōiugilic̄
ad tempus voto cōsencit.

Placet. c. b. Si vnus con
iugum altero ignorāte pro
fiteatur religionē et p̄pter
hoc de monasterio reduca
tur illo mortuo ad monaste

riū redire n̄ cōpellitur. io.

Ad apostolicā. c. b. Nō d̄z
quis coniugū post cornalez
copulam religionēz intrare
nisi alter p̄mittat continen
tiaz aut religionē intret vel
nisi possit sine suspitiōe incō
tinentie in sclō remanere.

Ex pte. c. b. Per religio
nis ingressum siue p̄fessionē
non per p̄positum castitatis
in seculo seruande soluūtur
sponsalia de p̄nti.

Cōstituit. c. b. Maritus
factus monachus a coniuge
adultera repeti n̄ pōt. io.

Veniens. c. b. Mulier ma
nens in seculo non pōt reuo
care maritum de eius volū
tate p̄fessum si postea fue
rit fornicata quā sit captio
se ad cōfenciendū p̄fessio
ni mulier dolose inducta.

No. q̄ dolus in sp̄ualibus
non rescindit contractū vbi
mulier non cōtinuit. Secus
si continuiss̄z. vt in. c. sequē
ti. Item postq̄ alter coniu
gum publice fornicatur al
ter potest religionē intrare
altero inuito.

Accedens. c. b. Vxor ma
ritum professum repetit n̄
obstāce l̄nia proficēdi ab ea

per metum extorta. No.
q̄ l̄nia fraudulēter optenta
non valet vt vir possit mo-
nasterium intrare.

Significauit. c. b. Non cō-
pellitur religionē ingredi v-
xor nō suspecta que viro de-
dit l̄niam profitendi. io. an.

No. ar. q̄ si mulier dat li-
centiā viro religionēz ingre-
di si iuuenis est d̄z cōpelli vt
ipsa similiter religionem in-
tret alioquin sufficit licenti-
a voto continentie emisso.

Gaudemus. c. b. Adulte-
ra quā sibi maritus recōstia-
re n̄ vult detineatur ad mo-
nasteriūz ad p̄niam per agē-
daz. No. q̄liter mulier cri-
minaliter dānata de adulte-
rio sit puniēda.

Dudum. c. b. Si cōiuges
se adinucē absoluerunt cō-
tinentiam p̄mittendo et re-
religionem intrādo alter al-
terum repetere neq̄t. No-
ta q̄ vir et mulier se ab om-
ni iure q̄ alter habet in alte-
rum se absoluerē possunt et
religionem intrare. Item
non refert diuersitas narrā-
di vbi eadem dicūtur. Item
dolus in sp̄ualibus nō rescin-
dit contractus quia n̄ fit cō-

ditio illius deterior p̄talem
dolum.

De cōuersiōe infidelīū

m Vlier. Vxor a viro se-
pata infidei p̄t eo in-
uito et ad fidem reuerso re-
ligiōem intrare. io. an.

Laudabilem. c. b. Sarrace-
nus qui in machinatōe mu-
lieris cristiane suū marituz
occidit. si cum ea matrimo-
nium cōtrahit separabitur
licet per eam conuersus ad
fidez fuerit. secus si sine ma-
chinatōe ipsum occiderit. io.

Ex litteris. c. b. Si vxore
in iudaismo relicta iudeus
ad fidem cōuertitur. cōis p̄-
les in fauorem fidei eidē as-
signatur. io. an. No. q̄ si
lius in ptāte patris est et nō
matris. Item filii post qua-
drienniū a patre sunt alendi.

Item filii non debent mora-
ri apud suspectas p̄sonas.

De voto et voti redēptōe

d E p̄ginatione. c. b.

Ep̄us ex cā cōmuta-
re potest votum p̄ginationis
in aliud q̄ sit deo magis
acceptum. io. No. q̄ circa

votuz pegrinationis potest epus dispensare. Item faciendum est quod magis videtur verisimile et deo acceptum.

Veniens. c. b. Commutat papa votum extra marinum in his maxime qui vouerunt in etate puerili. io. No. votum redimi posse elemosinis iuxta de ca.

Litteraturam. c. b. Simpliciter proponens religionem intrare licet non ingrediatur non est transgressor voti. io.

No. q. p. simplicia verba non obligatur quis nisi habeat animum adimplendi votum.

Scriptura. c. b. Non frangit seu violat votum qui temporale obsequium in obseruationem religionis commutat.

Non est. c. b. Executio voti ultra marini potest auctoritate pape ex causa differri.

No. q. non dicitur transgressor voti qui illud differit.

Licet. c. b. Ecclesia compellit laicum ad executionem voti ultra marini per excommunicationem et honorum subtractionem.

No. q. quis votum suum potest exequi per alium. Item qui non adimplet voluntatem defuncti priuari debet successione illius.

Magne. c. b. Ex causa commutat papa votum ultra marinum in vigiliis ieiunia et orationes maxime cum cessat causa que vouentem ad votum induxit. ita quod expense que fiere cundo statim et redeundo commutentur in subsidium terre sancte. No. tria premissa. quid liceat. quid deceat. et quid expediat. ista consideranda sunt a quolibet discrete. Item semel prelatorum de facili trahitur ab aliis in exemplum et ideo valde cauere debent quid eis liceat. quid deceat et quid expediat. Item epus vel clericus sine licentia sui prelati votum pegrinationis non debet emittere. Item votum iuxta de causa potest commutari. Item veritas propter scandalum non est dimittenda. Item causa voti in ipso commutando consideranda est. Item cessante causa cessat effectus. io. an.

Quod super. c. b. Impedito ad tempus exequi votum ultra marinum datur dilatio impedito vero perpetuo inducitur redemptio in id quod magis expediat terre sancte.

No. q. votuz pro terre scē
subsidio scēm ex iusta causa
pōt redimi vel deferri. Iteꝝ
principalis cā consideranda
est et scdm illā dispēsandū. io

Ex multa. c. b. Votū vl-
tramarinum certis casibus
redimi et cōmutari pōt nō
tam̄ per alium q̄ per papaz
sive eius spāli mandato ha-
biles ad eundē sed inhabiles
ad pugnādum. Si sint extre-
mi cōsiliū vel multos bellato-
res adducant. votuz non re-
dimūt yxorati vouētes hoc
casu obligantur ex voto et
p̄ter cōsensuz mulieris etiā
votū suū adimplere tenētur
Clerici vouentes nisi in cer-
tis casibus votū redimūt. io

No. hic ab inicio vnū mi-
rabile quod ius cōe est vt dis-
pensetur in voto terre scē et
tam̄ eius executio nulli per-
mittitur nisi cui papa speci-
aliter cōmittit. io.

Per tuas. c. b. Qui vouit
religionē ingredi si voto nō
cōpleto fiat ep̄us renuncia-
re d̄z et votum implere. io. j

No. q. qui promittit solē
niter religionem intrare oī
no intrare tenetur.

Postulasti. c. b. Prelatus

etiam professus pōt votum
vltramarinum omittere et
in vsus suos vicesimā sue ec-
clesie cōuertere. No. q. cū
prelatus se absentat ab eccā
sua tenetur dimittere pro-
curatores qui vicesimā suā
procurent et negocia eccle-
sie sue tā in iudicio q̄ extra.

De statu monachoruz
et clāriuz canonicorū

Theodosius. c. b.

Monachi. c. b. n̄ dnt recipi
monachi precio. nec soli per
prochiales eccās inter ho-
mines sclāres ire. iuxta illud
ve homini soli quia si occide-
rit non est qui subleuet eū.
vide textum ad longuz qui
plura dicta hēt.

Recolentes. c. b. Monet
cisterciē q̄ seruent clām se-
cundū primeuā institutōez
Vel sic res alteri agregata
eiusdem rei cui agregatur
vera esse debet.

Super quodā. c. b. Regu-
laris qui propriū non relig-
navit in morte si ē i cimate-
rio sepultus d̄z exhumari si
sine scandalo fieri pōt. io.

No. q. q in mortali pctō

decedit carere d3 ecclāstīca
sepultura. Item de similibz
simile d3 esse iudiciū.

Quod dei. c. b. Canonici
regulares prefici pnt prochi
ali ecclē etiāz sclāri s3 debēt
secum hrē locum sui ordi-
nis. No. q̄ qui pmittit rla-
rem vitam assumere tñtur
religionem intrare et poliz
ad hoc cōpelli.

Cum ad monasteriū. c. b.
Diuiditur in quinque ptes. in
prima tractat de vestibus
monachorum. in scđā de ab-
dicatōe pprietatis ibi phibe-
mus. in tercia ibi in oratori-
o tractat de silētio. in q̄rta
de cibis ibi in refectorio. in
q̄nta ibi tales tractat de offi-
ciis et ista et sequens innoū-
atur et precipiūtur obserua-
ri per consiliū viēnense de
sta. mona. ne in agro. in fi-
et istud scđm lo. an. Rai. di.
sic monachi non debent uti
lineis camisis nec ppriū pos-
sidere q̄ si habuerint incon-
tinenti resignent alias expel-
lātur a monasterio. Et si in
morte haberent cum eo in
sterquilinio subterrētur. Vi-
de certa dicta que per se pa-
tent in textu.

In singulis. c. b. Statuit cō-
siliū capitula puincialia re-
ligiosorū fieri triēnis siu-
de numero psonarū veniēti-
um. de instructoribus adhi-
bēdis. in caplō de cōi vita du-
cenda de visitatoribus eligē-
dis et de ipsorū officio hor-
tatur diocesanos ad monas-
teriorum reformatōem pa-
tronos et similes cōpesci ab
offensis monasteriorum se-
cundum lo. an.

Ea que. c. b. Hic datur
forma scđm quam visitare
habent visitatores deputati
per presidētes in consilio ge-
nerali. in primis tractat de
monachorum correctione.
Secundo de correctione ab-
batuz ibi. si vero. Tercio ibi
sequentis tractat de visita-
torum correctione. q̄rto ibi
idem etiam tractat de sclāri-
bus a monasterio et in mo-
nasterio bñficiatis.

De religiosis domibus.

n Vnc autē. c. b. Si du-
bitatur in cuius dioce-
si sit basilica consecrāda ille
episcopus consecrat qui pri-
mo in illo loco iura episcopalia

exercebat. io. No. q̄ p col-
lationem spiritualium pro-
batur cui subsit ecclesia siue
prelatus et non p terminos
vel loca. io.

Quia monasterium. c. b.
Nil iuris deperit episcopo in
cuius diocesi sita est ecclesia
quā papa vnit ecclesie alte-
rius diocesis. io. Nota q̄ p
hanc vnionem non fit preiu-
diciū episcopo in cuius dio-
cesi est illud monasterium.

Item papa cuilibz iura sua
seruare intendit. Item pri-
uilegium siue indulgentia si-
ne p̄iudicio alterius dari dz.

De sinodechis. c. b. Sino-
dochia et hospitalia et alia
pia loco subiecta sunt episco-
po in cuius diocesi sunt sita
et illorum hēt sollicitudinē.
io. an. No. omnia monas-
teria et loca religiosa subsūt
episcopo in cuius sunt consti-
tuta ip̄o iure nisi aliud in cō-
trarium oñdatur.

Ad hec. c. b. Locus depu-
tatus auctoritate episco-
pi ad hospitalitatis vsū re-
ligiosū est et ad humanos seu
mundanos vsus redire non
debet. io. No. q̄ que diui-
no cultu deputata sunt ad

humanos vsus amplius re-
dire non debent.

Inter q̄tuor. c. b. Loco re-
gularium non debent insti-
tuti sclāres dum tam regu-
lares valeant inuenti. io.

Cōstitutus. Episcopus re-
mittens ecclesie iura episco-
palia censum potest sibi re-
tinere. Nota q̄ eo ip̄o q̄
ecclesia est sita in diocesi epis-
copi eo ip̄o est subiecta illi ni-
si aliud ostēdatur. Itēz epis-
copus potest remittere iura
episcopalia pro annua pensi-
one vt hic colligitur. nec est
simonia et maxime cum ac-
cedit confirmatio pape.

Item sententia confirman-
da est in personam procura-
toris siue ab inicio siue post
litis contestat. interueniat.
vt hic colligitur. Item ar-
hic q̄ licet quis cesset in solu-
tione pensionis vltra bienni-
uz non ideo cadit a iure suo.

Cū venerabilis. c. b. Epif-
copus vendicās ecclesiam ple-
no iure eo q̄ probat eam si-
tam in diocesi obtinet in spi-
ritualibus nisi probetur ex-
empta. in temporalibus ve-
ro succumbit nisi ius suum
aliter probet. io. an. No.

q̄ instrumentum suspectus
est propter suplinearē scrip-
turam. Item si rasura est
in inditiōe idem in annis dñi
et in locis suspectis.

Cum dilectus. c. b. Mo-
nasterium subiectū est epil-
copo in cuius diocesi sitū est
nisi probetur exemptum. 10

Nota q̄ sine mandato nō
admittitur quis ad agendū

Item excomunicatio vel in-
terdictum post appellatōez
legitimas promulgata nul-
la est. Item delictū siue fac-
tum prelati non preiudicat
ecclesie. Item potest quis se-
tueri priuilegio vel prescrip-
tione sub alternatiue s̄ si-
mul cōiunctim n̄ q̄a cōtra-
ria sunt priuilegium et pres-
criptio. 10. an.

Ne nimia. c. b. Prohibet
nequis nouam inueniat reli-
gionez. sed in vna de appro-
batis si voluerit conuertat-
ur et de talibus sumat re-
gulam qui nouam voluerit
constituere domum religio-
sis. nec monachus in diuer-
sis monasteriis locum pari-
ter habeat nec pluribus pre-
siedeat vnus abbas. 10. an.

De cappellis monachorū

i. Neccelestis. c. b. In ec-
clesiis vbi monachi ha-
bitāt p̄sentabūt clericū secu-
larem qui populum regat.
10. Nota q̄ monachi curā
populi hrē n̄ debent.

Dilectus. c. b. Si ecclesia
non parochialis siue nō ca-
thedralis v̄dicat sibi ius in
alia ecclesia. ecclesia obtine-
bit quo ad ea tantum que si-
bi probabit deberi prescrip-
tione titulo vel alio modo le-
gitimo. 10. an. Nota q̄ in
codem libello potest quis in-
temptare possessoriuz et pe-
titorium super diuersis ar-
ticularis et etiam super eisdē.

Item confessio iudici vel
procuratoris p̄iudicat eccle-
sie. Item protestatio faciē-
da est ne factum proprium
sue ecclesie noceat. Item in
personam iudici formanda
est sententia condemnatio-
nis et absolutōis.

Ex parte. c. b. Non valet
rescriptuz impetratum per
monachos vt soli remaant
in cappella de lateranensi
consilio non faciens men-
sionem. 10. an. Nota q̄ mo-

nachi in ecclesiis soli esse nō debent. etc.

Ad audientiam. c. b. Abbas monachum manentes solum in cappella debet euz alteri monacho sociare vel eum ad claustrum reducere. io. an. Nota q̄ monachi si ne cōsimili sociis in ecclesiis soli esse non debent.

De iure patronatus.

P Erlatum. c. b. Propter discordiam patronorum cessat ecclā a diuinis

Quecunq̄. c. b. Propter desidam patronorū si cessat ecclesia a diuinis, tolluntur inde reliquie et hostia clauduntur. io. an.

Quod in quibusdā. c. b. Si patroni discordant in presentatiōe ille preficiatur q̄ plurimū personarum voces habet et hoc si sine scandalo esse non potest. vel si patroni infra tempus debitum n̄ presentauerint episcopus ecclesiam ordinabit. io. an.

Nota q̄ electio maioris p̄tis tenet. dūz tamen sit electus ydoneus. Item propter scandalum repellitur quis.

Item si questio iuris patronatus infra quatuor menses non finiatur postea ordinari pōt ecclā. b.

Preterea. c. b. Excōicantur patroni laici qui in ecclesiis instituunt vel destituūt et bona sua administrant. et clerici qui eas ecclesias recipiunt a cōione priuantur.

Nota q̄ laici etiam patroni de rebus ecclesiarū spiritualibus et tēporalibus auctoritate sua nichil disponere debent. Item sine auctoritate episcopi clerici nō debent institui in ecclesiis.

Quod autem. c. b. Si patronus laicus successiue presentauit duos et secundus est ab episcopo institutus valet institutio. Patronus laicus non potest clerico vel ecclesie sine consensu episcopi ecclesiam donare. Nota q̄ licitum est laico patrono variare ante institutionem presentati. Item melior est conditio possidentis. Item laicus ecclesiam dare nō potest sine consensu episcopi.

Item nemo potest dare quod non h̄z. Item p̄ non etc.

Quia. c. b. Ius patronatus

singulariter emi n̄ potest vel
alio illicito modo acquiri.

Nota q̄ emere tantum ius
patronatus simoniacū est
Itē ementes ius patronatus
eo spoliantur.

Ex litteris. c. b. Si non fu-
erit exceptum ius patrona-
tus transibit cum vniuersi-
tate in eum in quem trāsit
ipsius vtile dominiū. No-
ta q̄ ius patronatus transi-
tum vniuersitate nisi specia-
liter excipiatur. Item lite-
mota super iure presenta-
di vel eligēdi presentatio post-
ea fieri non debet vel electio
et si fiat non debet cōfir-
mari pendente questione iuris
patronatus.

Illud. c. b. Si patronus la-
icus clerico vel religioso lo-
co presentet ecclesiam sine
consensu episcopi non obstā-
te tali concessione ad illam
ecclesiam euz vacauerit po-
terit presentare et eaz de cō-
sensu episcopi alteri ecclesie
conferre. Nota q̄ conces-
sio que nulla est nō impedit
idem q̄ de iure actū est.

Querimoniam. c. b. Insti-
tuti in ecclesiis p̄ nouos pa-
tronus mutari non possunt

nec vicciitudines ecclesiarū
per eos fieri. io.

Cum laici. c. b. P̄ta non
sine auctoritate sui episco-
pi ecclesiam concedere non
potest. q̄ si adductus penitē-
tia alium clericum episcopo
presentauerit tunc valet ins-
titutio. No. q̄ illud quod
nullum est nō impedit quod
de iure valere pōt.

Cura. c. b. Religiosi ven-
dicare vel retinere non pos-
sunt ecclesias sibi concessas
a laicis sine diocesanoruz cō-
sensu. nisi legitime prescrip-
serint. vel postea diocesani
consenserunt. io. an. No-
ta q̄ laici ecclesias alicui cō-
ferre nō possunt. Item ne-
mo potest in alium transfer-
re quod non habet

Si vero. Si patroni eccle-
sie vacātis infra tempus de-
bitum non presentant episcopus
ordinabit ecclām.

Cum seculum. c. b. Si ius
patronatus deueniat ad ex-
emptos in hoc ius episcopale
non leditur.

Ex insinuatione. c. b. Si
ne consensu patroni non de-
bet quis ecclesiam occupare
et potest frater fratri ius pa-

tronatus concedere. No.
q̄ vnus patronus ius patro-
natus potest suo compatro-
no cedere siue ius p̄ntatōis.

Consuluit. c. b. Patronus
auctoritate propria non po-
test sibi ecclesiam retinere
vel alteri eam concedere. io.
an. Nota q̄ sola presenta-
tio p̄tinet ad prōnum.

De iure. c. b. Contractus
venditionis super iure patro-
natus irritus et inanis est.

Nota q̄ spirituale vel spiri-
tualis ānexum vendi vel emi
non posse.

Nullus. c. b. Patronus ec-
clesias vel decimas sine con-
sensu episcopi vel pape reli-
gioso loco conferre non po-
test. io. an. Nota q̄ laicus
nullum spirituale vel spiritu-
ali ānexum concedere p̄t̄ si-
ne l̄ra episcopi.

Significasti. c. b. Si epis-
copus in ecclesia alterius di-
ocesis est patronus ydoneus
ab eo p̄sentatus d̄z admitti.

Consultationibus. c. b. In-
stitutus ad presentationem
eius qui tunc ius patronatus
ecclesie possidebat non remo-
uetur licet aliud ab eo post
ea euincatur. secus si nō pos-

siderat. sed tamen credeba-
tur esse patronus. Nota
q̄ ex sola possessione cuius bo-
na fide ius acquiritur. Itē
ex sola opinione non acqui-
ritur ius.

Suggestum. c. b. De ea-
dem ecclesia factis duabus
donationibus illa preponde-
rat que cōsensu episcopi et
patroni facta noscitur.

No. q̄ patronus sine aucto-
ritate episcopi ius quod ha-
bet in ecclesia conferre non
potest. Item cōcessio que n̄
tenet non impedit scd̄m.

Relatum. c. b. Ab officio
et beneficio remouetur qui
monitus non dimittit eccle-
siam sibi concessam a laico si-
ne consensu episcopi. Itē
laici spoliantes ecclesiam de-
bent excōmunicari. No-
ta q̄ qui non intrat per hos-
tium p̄sumitur contra ip-
sum. Item prohibitus sub
interminatōe excōicationis
non est excōicandus.

Eam te. c. b. Si cōtrouer-
sia sup iure patronatus mo-
ta terminata n̄ fuerit infra
sex menses ep̄us de p̄sona y-
donea eccle. p̄uidere p̄t̄.

Preterea. c. b. Patronus

in loco de
Benefic. ff.
1190.

iuspatronatus alienare nō potest nec ab ecclā aliqd exigere nisi q̄ a fundatione ecclēsie diocēsanē sibi instituit

Nota q̄ patroni ecclāruꝝ illud solum ab ecclā debent petere quod a canonibꝫ reperitur concessum. Item excōicari debet contrafactans. Item iuspatronatus dari vel vendi n̄ d̄z.

Cum aut̄. c. b. Si patronus laicus vno presentato alterum successiue ad ecclēsiā vacātem presentat episcopus eliget quem voluerit. Sed si clericus vel p̄sona ecclēsiastica aut collegiū sic p̄sentet primus potior erit.

Nota q̄ laicus variare potest in presentando anteq̄ p̄sentatus sit admissus. Collegium vel ecclēsiastica p̄sona non pōt variare. Item qui prior est t̄p̄rē.

Nobis. c. b. Construens ecclēsiā n̄ collegiatam de consensu episcopi acquirit ius presentandi in ea rectorem. In ecclēsia vero collegiata electione facta suus requiritur consensus nisi de sua iurisdictione aliter obtineret.

Vel sic ex fundatione ecclē

sie facta diocēsanā auctoritate ius acquiritur prōnatus nec prōnus eligit in ecclā collegiata sed presentat in cappella cui debetur honor et si ad inopiaz peruenerit per ecclēsiā aletur. io. an.

Nota q̄ sola constructio ne acquiritur iuspatronatus

Item in collegiata ecclēsia ius electionis non cadit in laicum patronū. secus in cappella vbi vnus tantum eligitur. Item patrono si ad inopiam vergat ecclēsia succurrit. b. versus.

Patrono datur honor.onus emolumentū presentet. p̄sit. defendat. alatur egeus

Clericus et laicus distant p̄ pl̄ā prōni penit̄ et tēpus subiectio penaq̄ forsan hec rō titulus domū coniungitur istis.

Per nr̄as. c. b. Clerico prōnus aut laico q̄tūcūq̄ ydōni nequeūt ad vacās b̄n̄ficiū p̄sentare seipsos. io.

Cū pp̄. c. b. Si prōni ad ecclām vacantez infra q̄tuor m̄ses n̄ se p̄ntāt ep̄s ordinabit ecclām. Vel sic si q̄ iuris prōnatus n̄ diffinitur infra q̄tuor m̄ses ep̄s ordinabit ecclām absq̄ preiudicio.

Cum dilectus .c. b. Lega-
tus de latere eccliam cui ec-
clia e patrona sue collationi
reseruare potest licz non vac-
cet et eaz conferre cu vacat.

Nota q prelati pot sibi
reseruare collationez bnficii
Item laycus pronus siue cle-
ricus pronus roe patrimonii
quatuz ad pntationem non
subest legato vn eo inuito ec-
clesiam concedere no pot q e
valde notanduz. Itē clericus
patronus ratioe patrimonii
variare pot quia in hoc non
reputatur clericus s3 laycus.
Itē pntatus quousq fue-
rit institutus no debet habe-
re plenū ius. Itē qui canoni-
ce no habz ecclesiam fructus
quos medio tēpore pcpit re-
stituere debet.

Pastoralis .c. b. Non ob-
stā appellacione primo pre-
sentandi a layco prono pot e-
piscopus instituere secundum
pntatuz. Epō qui maliciose
primū pntatū recipere recu-
sat cōpellitur ei de cōpetenti
bnficio puidere io. an. No-
ta q inter pntatos a layco
melior est cōditō possidētis.

Nota q quis pntur in eo
i quod inquit et merito qa

iniuriā facit pntato priori.

Postulasti .c. b. Si ad pnta-
tionez rectoris aliquis fuerit
in ecclesia ordinatus nichilo-
minus patronus qui non cō-
sensit ad illā cū vacabit pote-
rit aliū pntare io. an. No-
q per scm prelati non preiu-
dicatur patrono in pntatiōe
futura nisi patronus cōsen-
ciat scō rectoris.

Transmisit .c. b. Pronus
etiam clericus ecclesiaz vac-
cantes cōferre non pot licet
ad illam pntare possit. No-
ta q aliud est cōcedere eccle-
siam et aliud est pntare. Ille
dicitur concedere eccliam ad
quē ordinatio ipius ecclie pri-
net. Hoc non potest facere
patronus.

De censibus et ex actiōibz

s Anctitū .c. b. De feudo
p dote ecclie assignato
dotans si aliquid recipere cō-
stituit vel de nouo ipone p
remisso vel pro non appposito
habetur io. an.

Omnia anima .c. b. Solu-
tio tributi subiectionez pro-
bat io. an. et Hostien.

Scientes .c. b. Epō no pōt

monasterio imponere nouū
censū 10. an. No. q̄ nouus
censū sine cōsuetudine ecclie
imponi non debet.

Licet. c. b. Cecus nō cogi
tur ad soluendum tallias plo
nales. Nota q̄ huōi misē
rabiles plone ab ecclia debēt
deffendi.

Peruenit. c. b. Ad hoc vt
possit census exigi causa exi
gendi et tempus soluēdi sūt
necessario exprimēda. No
ta q̄ qui petit aliquid sibi de
beri vel fieri cām sue petiti
onis assignare debet. b.

Cum aplūs. c. b. Hic det
minat consiliuz generale nu
merū equoruz quē debēt hrē
et ducere prelati visitantes.

Iteꝝ phibet eis vti venat oī
bus et sūptuosas epulas que
rere. Primo archiepi hrē pos
sūt. i. vel. xl. euictiones. epi.
xx. vel. xxx. Cardiales. xv.
vltra quē non pnt. Archidia
coni aut sex. Decani cōstitu
ti sub epiꝝ duobus equis con
tenti existant 10. No. pro
curaciones cōcedendas secū
dum facultates ecclesiarū.

Prohibemus. c. b. Nouus
census ecclesis imponi nō dꝝ
nec pōt vetus augeri. No.

hic qualiter q̄ tibi vis fieri al
teri facere debes. et q̄ tibi nō
vis fieri alteri nō facias.

Preterea. c. b. Prelatus
non pōt augere eccliaz suaz
presertim post mortē nec cō
stituire censuale. Nota q̄ p
latus vltra tēpus suū aucto
ritate ppria non pōt eccliaz
censualem vel pensionariam
constituere. b.

Ecclesiis. c. b. Episcopi no
uū censuz imponere nō pnt
ecclesiis quas de nouo recipi
ūt preter cathedralicū et tu
ra omnia que aliis ecclesiis im
ponūtur 10. an. Nota q̄ idē
ius quod epi hnt in antiquis
ecclesiis idē et nō plus hrē de
bent in nouis siue in illis quas
liberāt de manibus laicoruz

Iteꝝ non debēt ecclesie diuer
so iure censeri.

Innouamus. c. b. Nullus a
licubi statuere pōt nouas ex
actiones pedagioruz sine auc
toritate et cōsensu reguz et
principū et qui cōtra fecerit
et monitus non desisterit ex
cōicetur doñc satisfecerit 10.

Cuz clerici. c. b. qui per cō
positionē seu collationē con
stituit eccliaz suā censualem
illa priuari debꝝ 10. an. No.

q̄ clerici ecclīas quas tenent
nequeūt cōstituire cēsuales.

Eaque. c. b. Si collectores
grauant ecclesias illo officio
priuabuntur io. an. Nota
q̄ pretextu officii sibi cōmis-
si non debet quis illicitas ex-
actiones presumere q̄ qui fe-
cerit illo priuari debet. b.

Significat. c. b. Is qui reci-
pit iuramentuz de nouo cen-
su ecclīe p̄scluēdo cōpellitur
iuramentū obseruare. Vel
sic nouus census etiam de cō-
sēsu ep̄i imponi nō pōt sine
causa io. an. Nota q̄ iura-
mentuz de quo hic est relaxā-
dum ad cautelam.

Sponte. c. b. Archiep̄s p̄
uinciam visitans etiaz a mo-
nasteriis procurari dz. No-
ta q̄ archiep̄is et ep̄is de iu-
recōi p̄curationes debēt io.

Grans. c. b. Prōnietā ec-
clesiastici nouū censum eccle-
siis imponere nō p̄nt nec an-
tiquum augere etiaz si super
hoc iuramentum exegerint
et p̄mittētes cogūtur absol-
uere io. an. Nota q̄ iuramē-
ta cōtra formā canonum p̄-
stita illicita sunt et ideo non
seruanda.

Quanto. c. b. Qui tenētur

procurare fr̄s alicuius do-
mo lz numero illorū fr̄m cre-
uerit om̄s procurabunt. nisi
ex eo graue dispendiū sequa-
tur io. an. Nota q̄ augmē-
tatis facultatibus procura-
tio si expedit pōt augmenta-
ri et canonicoruz numerus
pōt augeri et sic ar. q̄ cēsus
ex cā pōt augmentari.

Cum instācia. c. b. Om̄s
ecclīe nisi per priuilegiū apli
cū fuerit exempte tenentur
procurare legatos et nūcios
sedis apostolice nec in hoc p̄-
scriptiōe iuuātur hoc primo
Scdō subicit modū p̄curatio-
nis io. a. Nota q̄ cōtra p̄-
curationem que debetur nū-
ciis sedis apostolice nō currit
prescriptio. Item equaliter
sunt om̄s in hoc honorati se-
cundum suas facultates.

Ex parte. c. b. Si ad vnam
mensurā solui solet quod de-
betur ex noto ad illam impo-
steriū solui debet. Si vtro ad
diuersas soluentes etiam ad
minorem illarum liberatur
io. an. Nota q̄ successor te-
netur ad ea que añcessor fa-
cere consuevit. Item minor
pars tenetur facere q̄ maior
facit. Item in dubiis liberum

est sequi q̄ magis placuerit
magnum vel paruum. Item que gra
ta sunt oblata benigne sunt
exigenda. Item clerici temporali
bus inhiare non debent.

Cum olim. c. b. Ex quo ec
clesia est in aliqua dioecesi con
stituta ep̄o tenetur in procu
ratione et ceteris aliis iuribus
ep̄alibus respondere. Nota q̄ ex eo q̄ quis impugnat
non debet aliquod beneficium con
sequi cum ex hoc tacite ei re
nuñciare videatur. Item tacita
renuñciatio preiudicat. Item
non dicitur quis instram producere
per que aduersarius probat
intencionem suam.

Olim. c. b. Soluendi sunt
census ad aliquam monetam
vel extimationem in qua con
stituti fuerint nisi in solutio
alterius monete sit prescrip
tum. Nota q̄ protestatio non prodest ubi prote
stans venit contra suam pro
testationem ut colligitur hic q̄
si clerici isti prescripserunt non
profuisset ep̄o protestatio.
Item confessio aduocati preiud
icat domino nisi fuerit reuoca
ta. Item pars pensionis vel
alicuius prestationis potest pre
scribi. Item per partem non reti

netur totum. b.

Cum venerabilis. c. b. Ep̄i
scopus remittens ecclesie serui
cia que sibi debebat non pro
pter hoc annuam pensionem
procuracionem vel visitatio
nem sibi debitas intelligitur
remisisse. Nota q̄ quantum
cum ep̄o eximat ecclesiam et q̄
buscumque verbis nichilominus
retinet visitationem et pro
curacionem sed alia iura ep̄alia
bene potest remittere.

Super eo. c. b. Ecclesie de no
uo constructe alias conuerse in
procuracionibus et aliis ser
uabunt consuetudinem vicina
rum. Nota q̄ in ep̄ali
bus exhibendum recurrendis
est ad consuetudinem aliarum
provinciarum cum dubitatur
quid facere debeat. b.

Procuraciones. c. b. Prela
ti sunt tunc procurandi cum persona
liter visitant et debent tunc con
siliu latant. seruare predicatōi
correctioni et reformationi
vacare hoc primo. Le
gati et nunciis pape pro hiis di
ebus tamen quibus moram tra
hant procurari debent. con
tra hanc constitutionem exactu
ecclesie grauate restituitur
duplicatum. Nota q̄

visitatores non debent quere
re que sua sunt s3 que ihū cri
sti. Vide pulcrū textū hic.

Venerabili. c. b. Eccliā eti
ā ciuitatē. tenetur pcurare
ep3 s3 ip3 nūq̄ pcurauerit.

Cum nuper. c. b. Is qui iu
re metropolitico vel legatōis
p uinciā visitat in p uinciales
qui sibi denegant procuratō
nem pōt ferre sententiam.

Cum canonicus. c. b. Ad
antiquā monetaz. vel eius ex
timationem pensiones anti
que sunt soluende io.

Auctoritate. c. b. Propē
priuatum oratoriūz procu
ratio nō debetur io. an.

De consecratione ecclesie
vel altaris.

a Dhec. c. b. Propē mo
tionez altaris vel lapi
des sigillū vel sepulcrū cōti
nentis reconsacratur alta
re s3 ppter hoc nō est eccliā
reconsecranda io.

Tua. c. b. Diebus etiaz fe
stiuis et priuatis ecclesie con
sacrari possunt io. an.

Quod in dubiis. c. b. Sita
bula altaris per ep̄m cōsacra
ta amota fuerit vel enormitē

fracta debet consecrari alta
re. Item oleūz consecratum
pōt cū oleo nō cōsecrato cō
misceri quo facto totū est sa
crum io.

Proposui. c. b. Recōsilia.
tur eccliā que per hōicidium
vel vulnera est polluta.

Cuz sis. c. b. Plrā altaria
et plures ep̄i simul in vna ec
clesia pnt cōsacrari.

Lignis. c. b. Corrupto tec
to et parietibz illesis s3 tabu
la altaris sit modicu3 fracta
non debent recōsiliari eccliā
nec altare io. an.

Consuluit. c. b. Se sūmat
Cum sicut. c. b. Qui fecit
eccliām consecrare illā et do
tare tenetur io. an.

Aqua. Eccliā poluta p sa
cerdotez recōsiliari nō pōt e
tiam ex aqua bñdicta s3 per
ep̄m rēconsiliatur. io.

Si eccliā. c. b. Eccliā nō cō
sacrata polluta sanguinis ūl
seminis effusiōe lauari debz
aqua exorsizata et est. q̄. cici
us poterit cōsecranda.

De celebratione missarū.

p Presbiter. c. b. Sacer
dos et canonici debent

cotidie sepius officium diuinum celebrare deo. horis competentibus v3 dicere matutinas. primam. terciam. meridiem. nonam. vespertas. et completorium. Deinde infirmis visitatis ad opus rurale si velit exeat ieiunus vt iterum necessitatibus peregrinorum et hospitem siue diuersorum comeantium in fitmorum atq; defectorum succurrere possit vsq; ad statutam horam pro temporis qualitate.

Quidam. c. b. propter missam spiritalem de beata virgine maria missa de feria propter hoc dimittenda non est. io. a.

Consulisti. c. b. Sacerdos semel in die tantum missam celebrare potest excepto die natiuitatis domini nisi causa necessitatis io.

Consilium. c. b. In missa commemorationis licet dicatur propria prefatio non tamen debet dici ymnus nec symbolus decantari vt inter commemorationes et solemnitatem deum ostendatur.

Ex parte. c. b. Presbiter vinum perfusionis recipere debet semper post heucaristie receptum sacramentum nisi eodem die aliam missam debeat celebrare.

Cum marthe. c. b. Si que verba in missa sunt que ab euangelistis deum non fuerint credere debemus quod a christo apostoli et ab ipsis eorum successores acceperunt hoc primo. Secundo dicitur quod in sacramento eucharistie conficiendo aqua cum vino in sanguinem transmutatur. Tercio dicitur quod oratio que dicitur in secreto de festo sancti leonis est mutata quia facti et perfecti beati martires orationibus non indigent. io. a.

De homine. c. b. Grauius peccat qui se simulat conficere et non conficitur is qui conficit in peccato mortali. io. an.

In quadam. Improbatur opinionem que habet quod in sacramento altaris aqua conuertitur in flegma. et probatur christus fuisse verum deum et hominem. et quod de ipsius latere exiit vera aqua. Vel sic aqua fuit non aquaticus humor qui exiit de latere saluatoris. Vel sic christus fuit verus homo et verus deus et de eius latere exiit vera aqua non flegma. ac sanguis sicut et de corpore verus sudor. io. an.

Volentes. c. b. Viri ecclesia

stici maiores et minores de-
bent celebrare studiose et de-
uote. ^{quod} quod deus eis dederit
officium diuinū nocturnū
pariter et diurnū. alias suspē-
dantur cōtrariū faciētes. io.

Sane. c. b. [?] Honeste et re-
uerēter seruari debet eucha-
ristia et etiam collocari. et
apostolice eleuata p pplm
adorari. et etiam cū ad infir-
mos per presbitrū magnifi-
ce et reuerenter et sub mūdo
velamine et cū lumine ferri
et referri debet. io. an.

Cum creatura. c. b. [?] In cō-
uentualibus ecclesiis celebrā-
de sūt missae de festo/vel feria/
et p āniuersariis defūctorū.

Te referrente. c. b. [?] In die
cene dñi / d; epō in sua ecclīa
tm missam celebrare/et scm
crisma conficere. Nota q
generalis consuetudo ab oī-
bus est seruanda.

Perniciosus. c. b. [?] In sacrifi-
cio altaris plus est de vino q̄
de aqua ponendū. ioan.

Lrās. c. b. Ab officio et be-
neficio deponendus est presbi-
ter qui sine aqua. et vino/ig-
ne. vel in pane fremētato vel
in ligno cypho sacrificat.

De baptismo et eius escū.

¶ I quis. c. b. Forma scā-
lis siue effēcialis baptis-
mi est. ego baptizo te in noiē
patris. et filii. et spūs sancti. A-
men. Et si omiserit ego bap-
tizo te. etc. non est infans bap-
tizat.

De quibus. Baptizans illū
de quo dubitatur an fuerit
baptizatus vel non debet sic
dicere. Si baptizatus fueris
non te baptizo. Sed si nō es
baptizatus ego te baptizo in
nomine. patris. et. f. et. s. s. a.

Maiores. c. b. Sacramētū
baptismi vtiliter cōfertur p-
uulis. l; per actuz nō credant
nec intelligāt. et remittitur
eis originale pōm. Ad vltis
vero/amentibus/vel dormiē-
tib; si baptizentur nō dimit-
tūt originale pōm. ymo nec
caracter imprimitur. nisi pri-
us habuerint proposituz bap-
tizandi.

Debituz. c. b. [?] Nullus pōt
baptizare se ipsum. Vel sic lu-
deus seipuz baptizans ē ite-
ruz ab aliō baptizandus. l; si
aū baptismū decederet salua-
retur. io.

Non vt oppōnes. c. b. [?] Vbi

deest uerbuꝝ. vel elementum
a q̄ nō est sacram̄tū baptisimi.

Licet. c. b. In sacram̄tis te-
nentur greci ceriet romane
ecclesie se cōformare. Vel sic
baptizatus alatiꝝ nō p̄ grecū
rebaptizari nō debet. io. a.

¶ De p̄sbitero nō baptizato

f Iquis. c. b. Non baptiza-
tus in p̄sbiteruꝝ ordi-
natus aut aliquis alius ante
baptismū ordinatus. baptizā-
tus ē et iterū ordināndus.

Apostolicā. c. b. Per fidez
q̄ quis habet in baptismo. lz
non sit baptisatus. si in illa fi-
de decesserit ē saluatus. io. a.

Veniens. c. b. Qui de xp̄ia-
nis natus est. et inter xp̄iaōs
fideliter cōuersatus xp̄iano
presumitur. nisi cōtrariuꝝ p̄-
betur. io. an. Nota q̄ bap-
tismus est fūdamētūꝝ om-
nium sacramentorum.

¶ De custodia heucaristie et
aliorum sacramentoruꝝ.

f Tatuimus. c. b. Eucha-
ristia et crisma debent
fideliter custodiri rationem
submitte et penā addit. io. a.

Relinquī. c. b. Superlecti-
lia in ecclesiis non debent po-
ni nisi necessitas urgeat reli-
quie et ipsarum uasa et vesti-
mēta debent mūde teneri. io.

Nota q̄ cessante causa ces-
sat effectus.

¶ De reliquiis et ueneratiōe
sac̄torum.

a Vdiuimus. c. b. Nullus
añ probationem pape
et sine eius licentia est tāquā
sc̄us ab aliis p̄ sc̄o uenerādo.

Cuz ex eo. c. b. Reliquie
sc̄orū vendi vel passim osten-
di non debent. nec circa illas
populus decipi.

¶ De obseruatiōe ieiuniorū

e Xparte. c. b. Vigilia
occurrentes in dominica
ieiunabitur in sabbato prece-
denti. etiaꝝ ieiunari debet vi-
gilia sancti mathei. io. an.

Consiliū. c. b. Ieiunādū est
in uigiliis ōniuꝝ ap̄lōrū. pre-
terquā iohānis euangeliste.
Philipi et iacobi. Sed circa vi-
giliā Bartholomei sequenda
est consuetudo. Item in ad-
uentu etiaꝝ est ieiunandū.

Item tēpore cadragesimali etiam est ieiunandum. Nota q̄ necessitas lege nō habet et omnia licita facit.

Explicari .c. b. in die natiuitatis dñi (3 die veneris sic) p̄nt carnes comedi. exceptis vouentibus et p̄fessis. io. ā.

De purificatione post ptū

v Oientes .c. b. Mulier statim post partuz potest ecclesiam ingredi. io. an.

Nota q̄ pena nulli debet i penam cōverti. b.

De ecclesiis edificandis vel reperandis.

q Quicūq̄ .c. b. Beneficiati ad repationes ecclesiarum tenentur. io. an.

Cum dicat .c. b. Leprosi sine preiudicio antiquorum parrochianorum ac antiquaruz ecclesiarum habere p̄nt ecclesiam et presbiteruz nec de ortis ac animalibz et aliis nutrimentis decimas solue. recogūtur. io. an. Nota q̄ noua ecclesia in preiudicium veterum ecclesiaruz fieri nō debz. Item priuilegium in. i

iuriam alterius dari non d̄z.

Item q̄ datur pro pietate non d̄z trahi ad grauamē aī terius.

Ad audienciā .c. b. Propter nimiam distāciā ecclesie noua eccliā p̄nt in eius parrochia edificari. io. Nota q̄ ex iusta causa noua ecclesia fieri p̄nt in parrochia alterius ea inuita tñ in recōpensatione aliquid d̄z constitui maiori ecclie annuatim soluenduz. Itez modicu3 dāpnuz ex causa sustineri p̄nt.

De hiis .c. b. Curati ad repatione3 suaruz ecclesiarū secundum facultatem ipsorum compelluntur.

Ad audienciā .c. b. In parrochiali ecclesia p̄nt institui canonici reglāres. Vel sic sclāris ecclesia sine preiudicio clericoruz ad statum r̄lariū poterit reparari de cōsēsu ep̄i. io.

Nota hic q̄ rei que nō est non datur priuilegium.

Tua nobis .c. b. Nō obstante iuramento de rebus ecclie non alienandis p̄nt ep̄o propter indigenciā populi nouam eccliāz edificare et ierigere. io. an.

De immunitate ecclesiarum.

v. T. in dōibz c. b. In eccle-
siis secularia negocia
tractari non debent quid sit
seculare negociū. vide hic p. 10.

Peruenit. c. b. Amurorū
vigiliis et custodia terre hōi-
nes ecclesiastici non excusan-
tur piclō imminente 10. an.

Nota q̄ in necessitate ces-
sat priuilegium. Itē q̄ om̄s
tangit ab omnibus debet p̄-
caueri.

Iudicatur. c. b. Ecclesiā di-
missis eius iuribz nō pōt pos-
siones colere laycorū 10. an.

Nō minus. c. b. Layci col-
lectas imponentes ecclesiis
vel clericis siue alia grauami-
na eis inferentes vel ipsorū
iurisdictionē vsurpātes si mō-
ti nō desistant sunt excōica-
ti ipso iure cū suis fautoribz.
Potest tñ ep̄s cō consilio cle-
ricorum necessitati layco-
rū subuenire dū tñ sup hoc
pape licēcia interuenerit 10.

Cum ecclesiā. c. b. Cāe san-
guis i ecclesiis vel cimiteriis
agitari non debēt 10. an.

Inter alia. c. b. Malefactor
fugiens ad ecclesiam gaudet
immunitate nisi in duobus cāi-

bz. Seruus vero restituitur
dño de ipsius impūitate cauē-
ti 10. an. Nota cōfugiētes
ad ecclesiā debere ibi deffēdi
preter duas personas. scilicet
latronem publicum et deuestato-
rem agrorū et vinearū.

Aduersus. c. b. Episcopo
cū consilio cleri pōt cōtribue-
re laycis dum mō ro. po. con-
sultatur. Nota q̄ sn̄ia vel cō-
stō per excōicatum prolata
nulla est nec tractu tempo-
ris cōualescit. Itē sn̄ia excōi-
nis transit in illum in quē la-
ta non fuit sed hoc est quia
ille incendit in viciū. Item q̄
succedit in onere et i honore.

Quia p̄erit. c. b. Praela-
ti p̄ debito a subditis extor-
quētes p̄textu pcuratiōis ul
alterius seruiiū ipensū lega-
to vel alteri illud restituant
et tantū de de suo paupibus
errogent 10. an. Nota q̄
cū dāpno alterius nemo lu-
crū querere debet.

Ecclesiis. c. b. Ecclesiā añ cō-
sacrationē immunitate gaudz
quia p hoc iaz dño dedicatur
10. an. Nota q̄ ecclesiā nō cō-
secrata priuilegiūz habet i-
munitatis p̄tē diuina offi-
cia que ibi celebrantur.

Immunitatē. c. b. Qui sub
spe immutatis in ecclā vel ci
miterio delinquent imunita
te nō gaudent io. Nota q̄
quis p̄iuri d̄z in eo in quo pec
cat. Itēz qui offendit canonē
b̄nificiū illius impetrare non
pōt. Itēz ipso scō amittit q̄s
priuilegium. Itēz nō d̄z quis
offendere illū a quo expectat
auxiliari siue auxiliū hrē.

Ne clerici ūl mōachi sclāri
ribz negociis se imisceāt.

m Vlta. c. b. subet a sclā
ribz negociis clericos
abstinere. et monachos scū
dum regulam viuere io. an.

Sacerdotibus. c. b. Clerici
ministri vel procuratores lat
corum esse non debent. et si
reperiantur in fraudem non
debz eis ecclesia subuenire io.

Nota q̄ clerici non debent
esse procuratores laycorum
nec gestores negotiorū ip̄o
rum. Item qui scandalū fa
cit ecclīe eius presidio se red
dit indignum.

Nō magnope. c. b. Religio
si professi q̄ de claustro exe
unt ad audiendum legēs vel
phificam nisi infra duos mē

ses redierint sunt excōicati
et in nulla causa possūt prō
cinari. Et reuersim capitū
lo et aliis locis erunt ultimi
et sine dispēsatione pape non
p̄nt promoueri io. an. No.
q̄ ip̄o iure sunt excōicati re
gulares qui phizicā vel leges
audiunt. et cū talibz solus pa
pa dispensat. vt ad honores
pmouentur.

Sed nec. c. b. Clericus pro
curator generalis vel iustici
arius principis sclāris/ depōi
tut. si sit religiosus grauius
p̄tutur. io. Nota q̄ admōi
tio precedere debet vindictā.
vt in predictis capitulis pa
tet. et hic.

Clericis. c. b. Clericus san
guis iudicium excercens ab
officio deponitur. et excōica
tur. Sacerdos gerens officiū
pt̄atis sclāris. si mōitus non
desistat. deponitur.

Scdm̄. c. b. Monachi vel
clerici causa lucri non debēt
negociari. nec suo nomine fir
mas tenere. Nec layci ad fir
maz ecclīaz tenere. Nota
clericos et monachos negoci
atores esse non debere.

Relatum. c. b. Monachi
icorrigibiles de monasterio

124.
expelluntur. et postea reformabitur monasterium de fratribus alterius ordinis si de monachis eiusdem ordinis reformari non potest. 10.

Sicut te. c. b. Clericus in sacris ordinibus constitutus officium tabellionatus exercere non potest. nec de 10. an.

.at. Sententia. c. b. Clericus in causa criminali criminaliter intentata non debet esse iudex. nec tabellio. nec advocatus. Vel sic de causa sanguinis clericus non se intromittit. etiam si iurisdictione officium exercendo. 10.

Superspicula. c. b. Constitutio consilii tironum. que prout religiosos audientes leges et precepta est canon late sine et incidentes in eas debet per locorum ordinarios excorari. et denunciarum et extenditur ad hunc dignitates personatus et ad presbiteros. 10. an.

Explicit tercius liber.
Incipit quartus liber.

De sponsalibus et matrimonio.

d Efrancia. c. b. Vallet matrimonium solo et legitimo consensu contractum. licet solemnitates et priore consuetudines non seruentur. Vel sic consuetudo solemnitate de liba matrimonium non existit. Nota quod in matrimonio contrahendo potius consideratur intentio contrahentium quam verba quibus mediantibus contrahunt dum modo animo contrahendi hec faciant. Item verba deseruire debent intentioni et non intentione verbis. Item ad intentionem recurrendum est.

Preterea. c. b. Dissoluitur sponsalia de futuro etiam iurata si sponsi ad inuicem se adsoluant et sibi remittant iuramenta. Nota quod licet si des pure et simpliciter data sit hinc inde de matrimonio contrahendo si postea displiceat contrahentibus non sicut ut contrahant compellendi ne deterius inde contingat idem intellige in societate.

Iuuenis. c. b. Si vir maior septennio cum minore septennio dolia capite in qua malicia suppleat et aetate contraxerit et ex eis oritur publice honesta

272
 eis iusticia maxime si temp
 tauerint se cōmisceri. No.
 q̄ in dubiis semper tenenduz
 est illud quod securius est.

Ad audienciā. c. b. Ex spō
 salibus cōtractis cū consan-
 guinea oritur publica hone-
 stas. Nota q̄ spōsalia que
 nulla sūt impediūt matrimo-
 niū cōtrahi cū cōsanguinea al-
 teris s̄ hoc facit sola publice
 honestatis iusticia.

De illis. c. b. Si sponsus de
 futuro añ carnalez copulam
 per longum tempus se absq̄
 t̄z pōt spōsa cū alio cōtrahere.
 Nota q̄ sponsa nō tene-
 tur sequi sponsuz vagabūdū
 nec diu ipsū expectare sine a-
 liqua pena duz mō nō fuerit
 in mora.

De muliere. c. b. Ad que-
 stionez obscurā non pōt da-
 ri certa responsio. io. an.

Ex litteris. c. b. Si alias ap-
 ti ad matrimoniū cōtrahen-
 duz per verba obscura con-
 trahunt questionē verborū
 sensuz et intelligenciam seq̄
 tenētur. Nota q̄ in matri-
 monio discretio et etas sunt
 attendēde et cōsiderāde. Itē
 verba obscure prolata sunt
 ad famorem intelligenciam

reducendā.

Sponsam. c. b. Nullus cō-
 sanguineus pōt hrē alterius
 sponsam cōsanguinei. Nec
 sponsus cū cōsanguinea spō-
 se in gradu p̄ habito cōtra-
 here pōt. Nota q̄ qui vxo-
 rez cā fornicationis dimittit
 aliam ea viuentē hrē nō pōt
 et cōtinenter viuere d̄z.

Expte. c. b. Si vir et muli-
 er sibi in uicez p̄mittent q̄
 se deinceps habebunt pro le-
 gitimis cōiugibus inter eos
 est matrimoniuz cōtractuz
 et ad scdā transire nō pote-
 runt matrimonio sic cōtrac-
 to. S̄ affectiōe maritali cō-
 pellūtur se in uicez hrē et hic

Nota in ista notata in pre-
 cedēti nā notabilia illius sūt
 istius ex in aduertencia.

Ex litteris. c. b. Is qui tu-
 raut matrimoniū cōtrahere
 cū aliq̄ si nō subest impedi-
 mentū p̄ censuram ecclesia-
 sticā cōtrahere cōpellatur.

Nota hic q̄ iuramentū im-
 puberis tenet.

Nō est. c. b. Cōpellitur pa-
 ter p̄ censurā ecclesiasticā fi-
 lio vxorez restituere quā t̄z.

Nota q̄ p̄pter delictū dñi
 tota terra suppōit interdīcto

Preterea .c. b. Ad dem vnt
us asserentis impedimentuz
impeditur matrimonium cō
trahendū si nō interuenerit
iuramentuz et hoc secūdum
vnaz oppinionez sed Hosti.
dicit q̄ etiam si interuenerit
iuramentum.

Veniens .c. b. Si mulier in
uicta contrahat nec postea
cōsentit si postea cū alio con
trahat tenz secūdū matrimo
nium. Item matrimoniu per
metū qui pōt cadere i cōstā
tez virū cōtractū nō tenet.

Nota q̄ om̄s impediētes
iurisdictionē iudicis siue exe
cutionez sunt excōicandi qa
per hoc efficiūtur de iurisdic
tione ipsius iudicis.

Cuz locū .c. b. Si timetur
puelle i ferri violēcia de cuius
matrimōio agitur puidēbit
iudex vt maneat in loco tu
to et honesto donec causa t̄
miētur io. No. q̄ matrimo
niū solo consensu cōtrahitur

Itēz inuiste nuptie fieri non
debent. Itēz iudex locū secu
rum ptibus debet puidere.

Veniens .c. b. Si carnalis
copula sequatur spōsalia de
futuro nō soluūtur p sequen
cia sponsalia de p̄nti nisi per

metum qui potuit cadere in
cōstantē virū fuerūt cōtrac
ta io. Nota q̄ fide data de
aliqua ducenda si postea car
nalis copula interueniat in
ducitur statim matrimoniu
presūptum. Item matrimo
niū per metuz qui potuit ca
dere in constantem virū con
tractuz non tenet.

Cōmissum .c. b. Qui iura
uit cuz aliqua contrahere si
vult religionez ingredi vt iu
ramentuz seruet prius con
trahat. postea añ carnalez co
pulaz ingredi pōt. Nota q̄
iuramentuz seruandum est
duz mō sine p̄tō seruari pos
sit. Itēz añ carnalez copulaz
pōt alter cōiuguz religione
ingredi altero in vito. b.

Requisiuit .c. b. Mulier q̄
iuravit cū aliquo cōtrahere
ad contrahenduz cū illo poti
us monenda est quā cogēda
io. Nota quod matrimonia
debent esse libera. Item secū
dum vnā lecturam videtur
q̄ ecclesia dispenset hic con
tra iuramentuz ppter rōem
que hic redditur.

Cuz apostolica .c. b. Si pri
mū matrimoniu erat nulluz
vz secūdū alias legitime con

tractum quis iudicius ecclie
non fuerit spectatū 10. No
ta q̄ matrimoniū q̄ de iure
nō t̄z. licet pro matrimonio
ab ecclia teneatur nō prestat
impedimentū. Scđō dū modo
primū appeat post modicum
t̄ps post modum nō tenuisse

In p̄ncipia. c. b. Mulier non
certificata de morte mariti
cōtrahere nō pōt quis quid
sit de marito qui longuo tē.
pore affuit ignoretur. No
ta q̄ alter cōiugū alterū ex
expectare tenetur q̄ vsq̄ sit
certus de morte alterius. b.

Interopera. c. b. Licitū est
et pium cum meretrice con
trahere 10. an. b.

Ad hic. c. b. Matrimonium
per vim cōtractuz sequenti
cohabitatione spontanea cō
ualescit. Nota q̄ matrimo
nium q̄ ab inicio non tenz.
tractu tēporis conualescit.

Item que per metuz fiunt
per sequēcē consensū valent
nec testes in contrarium sūt
amō admittendi sine recipiē
di. Item mutua delicta pari
cōpensatione tolluntur 10.

Sicut ex litteris. c. b. Spō
salia prima de futuro etiam
iurata tolluntur per sequen

cia de p̄ncipia s̄z non per sequen
cia sponsalia de futuro nisi
carnalis copula secuta fuiss̄
cū secunda et tunc valēt scđā
sponsalia de futuro. 10. No
ta q̄ matrimonium preiudi
cat iuramento. Item iuram̄
tuz primo sc̄m obseruanduz
est nisi forcitus vinculu3 sup
ueniat. Item si p̄ me nō stat
quominus faciā q̄ promisi
michi nō est imputadū. Itēz
q̄ diu iudex plene instruat
de cā semp̄ cognoscere d̄z.

Cuz apud. c. b. Surdus et
mutus et om̄s q̄ nō phibēt
matrimonium cōtrahere p̄nt.

Nota q̄ edc̄m de matrimo
nio prohibitoriuū est. Item q̄
non prohibetur cōcensuz in
telligitur. Itēz solus cōsensus
facit matrimonium. Item in
hoc cāu t̄m faciunt signa q̄
verba. Itēz nō refert utrū qs
verbis aut signis declaret vo
lūtatem suam.

Dilectus. c. b. Furiosus
matrimonium cōtrahere non
pōt. Nota q̄ q̄ nō pōt cōsē
tite matrimonium cōtrahere
nō pōt.

Tue f. c. b. p̄ sola verba nō
contrahitur matrimonium s̄z
per cōiugendorū cōsensuz si

loqui possunt. Nota q̄ sola
cōsensus facit matrimoniu;
expressis verbis vel signis.

Tua nos. c. b. Nō est ma-
trimoniū vbi alter cōtrahen-
cū nō consentit io. an. No-
ta q̄ ad hoc q̄ matrimoniu;
cōtrahat necesse ē vt vt q̄
cōtrahencium consenciat in
alteruz et quod forma per q̄
matrimoniū cōtrahitur ex-
presse vel tacite exprimat
et sic libā et forā necessaria
sunt alias nō est matrimoni-
uz. Nota sup verbo perso-
nā q̄ error est quadruplex s̄
error psōe vt si credo cōtra-
here cū guillierma et cōtra-
ham cū margarita. Error
conditionis vt si credo cōtra-
here cū libera et cōtrahā cuz
ancilla nō valet. Error fortu-
ne vt si credo cōtrahere cuz
diuite et cōtrahā cū paup̄e.
Error qualitatis vt si credo
cōtrahere cū casta et cōtra-
hā cū meretrice vel si mulier
credit cōtrahere cū doctore
et cōtrahat cum layco et sic
nō obstantibus istis duobus
vltimis erroribus bñ t̄ ma-
trimoniū q̄ ē nō dignuz.

Cum in tua. c. b. Ad denū-
ciationē vnus honesti viri q̄

defert cōsanguinitatē et do-
cet de fama vel scandalo im-
peditur matrimoniū cōtra-
hendū. No. q̄ fama vel scā-
dalū impedit matrimonium
cōtrahendū. Itēz qui denūci-
at d̄z eē honesta p̄sona et gra-
uis alias repellitur ad enūciā-
do. Item cōtra famā proba-
cio admittitur.

Consultationi. c. b. Mul-
eri que negat se matrimoniū
cōtaxisse siue in matrimoni-
um consensisse non creditur
marito probante contrariū
s̄ si probat se consensisse per
metuz qui potuit cadere icō-
stantez virum non v̄z mati-
monium. Nota q̄ potius
testibus credenduz est q̄ sim-
plici assertioni alicuius.

Gemina. In matrimoniis
et sponsalibz debet esse liber-
tas. vñ in cis pene stipulatio
non obligat io. an. Nota
q̄ matrimonia siue sponsalia
libera esse debent ab ōi coacti-
one persone vel pecūie et si pe-
cunia fuerit apposita non t̄
pmissio siue stipulatio pene. b.

Is qui. c. b. Sponsalia de fu-
turo transeunt in matrimo-
niū de p̄nti per carnalē copu-
lam s̄ non per vsū carnalis

e
89
copule hoc ista decre. cū de-
cre. finali. Nota q̄ hic est
presūptio iuris et de iure con-
tra quā probatio non admit-
titur. 10. an.

Si inter. c. b. Sponsalia de
p̄nti nō soluuntur p̄ sequens
matrimoniu etia carnali co-
pula cōsumatuz s̄ sponsalia
de futuro etia iurata soluū-
tur p̄sequēs matrimoniu de
p̄nti. Nota q̄ iuramentuz
nō ē de substācia matrimōii.

Adolesceus Sūmata est in
caplō 1s qui. S̄ nota sup ver-
bo nō cognoscēs. et de hoc cō-
stat p̄ confessionē p̄tū secus
si dubitaretur supra. e. iuue-
nis. q̄ tūc presumeretur p̄
carnali copula infra ti. pxi.
cōtinebatur. No. q̄ cona-
tus siue volūtas sine effectu
nō nocet. Itēz verba cū effec-
tu accipiēda sunt.

Despōsatione impuberū.

¶ Va fraternitas. c. b.

Pro filio impubere pa-
ter sponsalia cōtrahit propu-
bere nō si nō concensiat 10. a.

Nota q̄ libera d̄z eē volun-
tas i matrimonio cōtrahēdo
et filio i hoc patri nō subiacz.

Vbi nō est. c. b. Puberes
ambo vel alter ipsorū nisi p̄
bono pacis cōiūgi nō debēt.

Puberos. c. b. Puberes sūt
q̄ ex habitu corporis puber-
tatē ostēdūt. No. q̄ in ma-
trimonio cōtrahēdo nō debz
cōsiderari tēpus sed utrū sit
talis q̄ generare vel cōcipere
possit t̄z in masculo quā in
femina. 10. an.

Litteras. c. b. Si despōsavi
puellā infra septēniū cū ma-
tre ei cōtrahere potero. Se-
cus si t̄pe spōsaliorum maior
erat vel tūc minor eadez uo-
lūtate manēte facta sit ma-
ior q̄ si post cōtrahā cū ma-
tre si eā cognoscā nec matrē
hēbo nec filiaz. Nota q̄ ab
inicio nō valuit tractu tēpo-
ris valere incepit.

Accessit. c. b. Desponsatio
nes matrimonii añ septem ā-
nos fieri nō debēt s̄ si mino-
ris cōsensus postea accedat
bñ valent. Nota q̄ ratiha-
bitio sequens cōfirmat con-
tractū precedentē.

Continebatur. c. b. Si pu-
bes desponsata ē trāsdūta
licenciā alteri nubendi scā pu-
bes petat nō ē cōcedēda si vir
iurauerit eaz cognouisse 10.

No. q̄ potius creditur vi-
ro q̄ mulieri s̄ hoc est i fauo-
rez matrimonii. Item sponsa-
lia infra nubile ānos cōtra-
ta s̄ ad matrimoniū nō per-
ueniant impediunt cū oībus
consanguineis alterius io.
an. c. 3. b.

De illis. c. b. Si duo impu-
beres minores septēnio spon-
salia cōtrahant añ puberta-
tez resilire nō p̄nt et is q̄ pri-
mo fuit pubes aliū expecta-
bit et si ab inicio alē erat pu-
bes pubertatez alterius ex-
pectabit.

Anobis. c. b. Impuberes
sponsalia cōtrahentes añ pu-
bertatez separari non debent.

Nota q̄ matrimoniū non
semper cōsideratur secūdū ā-
nos q̄a malicia suplet etate.

De illis. c. b. Minores apti
ad cōtrahendūz matrimoni-
um obligantur nisi violencia
intercedat io. ā. Nota ma-
licia supplet etatez in matri-
monio. l. etz matrimoniū per
vim cōtractū per sequentem
cōcessūz sit firmum.

Atestationes. c. b. Cōtrac-
tus añ pubertatez etatis eti-
am cūz vsu carnalis copule
non facit matrimoniū io. an.

Nota q̄ differtur hic iura-
mentū reo q̄uis actor nichil
p̄bet s̄ hoc p̄pter presūptio-
nes quia tēptant eā corrū-
pe et fauore matrimonii. b.

Ex litteris. c. b. Si maior
inuitus cōtrahat cū minore
nō tenetur illū expectare vs̄
q̄ ad etatez adultā. Nota
q̄ sponsalia per viz cōtracta
nō tenent et ideo datur huic
licēcia cū alio cōtrahendi. b.

Duo pueri. c. b. Sponsalia
in valida post septeniū cōua-
lescūt p̄ choabitationez et in-
ducūt publicā honestatez sol-
uūtur tamen per sequēs ma-
trimoniū de p̄nti. Nota q̄
publica honestas impedit et
dirimit matrimoniūz iaz cō-
tractūz. l. et vir caput est mu-
lieris. l. etz icestō impedit ma-
trimoniū cōtrahendūz. l. etz
p̄pter scādaluūz p̄uia d̄z i iūgi

Ad dissoluendū. c. b. Accu-
sari non p̄tē matrimoniū q̄
non est vt sic cū minore septē-
nio sit cōtractum denūciari
tñ p̄tē impedimentum ne in
posterium contrahatur io.

Nota q̄ infra septennium
nec sp̄salia nec matrimoniū
contrahi p̄t. l. etz matrimo-
nium q̄ non est accusari non

pōt. Item contra accusatio-
nem que nō t3 exceptio ppo-
ni non pōt. Item quod fit
contra preceptū pape nō t3.

Tue nobis. Si quis per ver-
ba de pñti cōtrahat cu3 im-
pubere in q̄ malicia non sup-
plet etatem nō matrimoni-
um s3 sponsalia intelligitur
cōtraxisse io. Nota q̄ mali-
cia supplet etatem circa ma-
trimoniū cōtrahendū. Itē
matrimonium cōtractū in
etate legitima soluit sponsa-
lia i minori etate cōtracta. b.

De clādestina dispōsatiōe

f. I quis. c. b. Agens ex-
clādestino matrimonio
sue sit vir siue mulier cōtrac-
tū probare tenetur. Vel sic
si quis desponsationē negat
nō ipse s3 qui dicit cōtrariū
probare tenetur.

Quod nobis. c. b. Si matri-
moniū clādestinū nō possit
probari non sunt coniuges
aliquatenus cōpellēdi ad ma-
trimoniū si plone cōtra-
hēciū hoc noluerint publica-
re quod si voluerint nisi ali-
ud obstet ad matrimonium
admittuntur.

Cū ihibicio. c. b. Matrimo-
niū clam contrahi prohibe-
tur et q̄ clā cōtrahi nō pōt de-
nūciari iubetur. Prima pars
huius capituli prohibet clam
destina cōiugia fieri et simili-
ter prohibet sacerdotibus ne
eis intersint. Scdā punit con-
trahentes improbe et puniti-
onem ad aliū casū extendit
et sacerdotes punit tā regu-
lares quā sclāres matrimoni-
is interessētes clādestinis io.

Nota q̄ qui contrahūt in-
fra istam formā filii eorum
illegitimi erūt et paterna ig-
norancia non excusat. Item
punitur sacerdos qui hoc nō
prohibet. Item puniuntur
contrahentes cōtra formā
istā. Item punitur qui facit
cōtra cōdes Itē pūit q̄ mali-
ciose impedimentū opponit

Nota q̄ de iure cōi cōtra-
hentes matrimonia clādesti-
na nō incurrunt sñiaz excōi-
cationis s3 penas contentas i
pñti caplō. s3 scdm statuta
synodalia aliquarū diocesum
incurrunt sñiaz excōiatiōis
et seruabis ea dū fueris in eis-
dem diocesibus.

De sponsa duorum.

d Vobus .c.b. Sponsus
duarum adherebit pri
me si sit de pñti. Si vero pri
ma sit de futuro. et sedã de
pñti adherebit sedẽ io. an.

Accepisti Si quis scienter
cũ vxore viuentis cõtrahat
et eam cognoscat eam dimit
tere debet et .xl. diebus et sep
tez añis penitere debet. Vel
sic alicui desponsata de pñti
nõ põt in aliũ cõsentire io.

Licet. c. b. Spõsalia de pñ
ti nõ soluũtur p sequens ma
trimoniũ etiã carnali copula
cõsumatur. hic est forma cõ
sensus matrimoni et vide de
spõ. c. si inter.

Tua. c. b. Qui appellat in
cã matrimoniali interdici dẽ
ne iterim aliud matrimoniũ
cõtrahat. et si contrahat sep
etur. Nota q̃ qui cõtrahit
contra interdictũ ecclẽ debz
separi ab illa quousq; cogno
scatur de impedimento.

Tuas. c. b. Qui duas per
verba de pñti despõsauerit.
primo desponsatã hẽbit vxo
rez etiã si prius secũdã cog
noscat nec valet cõtraria cõ
suetudo. Nota q̃ turpis ẽ
pars que suo nõ cõgruit vni
uerso. Itẽ q̃ ro. ec. obseruat

et metropolis. et subditi ser
uare debent.

De cõditionibus apposis
in desponsatione et aliis cõ
tractibus.

q Vicũq; .c. b. Condicio
turpis in spõsalibus p
nõ adiecta dẽz haberi. Vel sic
in sponsalibz et matrimoniis
turpis et impossibillis cõditõ
hẽtur pro non adiecta. No
ta turpem cõditionẽ q̃ non
fit contra sbãm matrimoni
non impedire matrimoniũ.

Cum sit. c. b. Seruus ma
numissus ea cõditione vt fi
at monachus et monasterio
seruiat alias in seruitutez re
deat s; hoc acceptato fiat mo
nachus manumictẽtis volũ
tatez seruare cogetur. No
ta q̃ ex quo quis monachus
est oportet q̃ monachus p
seueret. Item volũtas testa
toris seruanda est. Ver. bono

De illis. c. b. Qui iurauit a
liquã in vxore ducere si cẽtũ
sibi daret eã non datẽ recipe
non tenetur nisi postea pure
cõcesserit vel eaz cognoue
rit io. an. Nota q̃ ea q̃ sub
cõditione promittũtur vel ut

rantur non obligant nisi con-
ditio extiterit vel nisi a condi-
tione recedatur.

Verum. c. b. Si res dona-
ta sit ecclie eo pacto qd anua-
tim ecclia det. x. Si prelatus
no dederit consensu no pacto
reuocabit donatio nisi expf
se hoc in condicione dicatur qd
possit reuocari nisi detur illa
io. Nota qd donator in tra-
ditione rei sue pot apponere
pactuz siue moduz modo
non sit contra leges.

Super. c. b. Qui per verba
de pnti cu aliqua muliere con-
traxit ea condicione si pater ip-
sius consentiat ad matrimoni-
um no copellitur nisi predic-
tus consensus aduenerit. No-
ta quod matrimoniū sub con-
dicione contrahi pot no tñ te-
net nisi conditio extiterit vel
recessuz sit a condicione p con-
trariū factum.

Per tuas. c. b. Qui sub ho-
nesta condicione contraxit spō-
salia et añ condicione aduētū
cognoscit spōsā a condicione
recedit io. ā. Nota qd dubia
probatio no facit fidez qa ap-
pte et clare debet qs pbare i-
tentionez suā vt hic patet.

Si condiciones. c. b. Si in cō-

tractu matrimonii ponatur
conditio turpis vel impossibi-
lis habetur pro no adiecta ni-
si sit contra sbām cōiugii qa
tunc viciat cōtractum io. ā.

Nota qd conditio appōita i
matrimonio cōtra sbāz ipis
reddit matrimoniu nulluz.
Alie vero condiciones pro no
adiectis habetur si apponāt.

Qui clerici vel vouētes pos-
sūt cōtrahere matrimoniū.

d E diacono. c. b. In sa-
cris cōstituti et solēpni-
ter vouentes no cōtrahunt
matrimoniū. s; no cōstitutī
in sacris et solempniter non
vouentes matrimoniū con-
trahere pnt io. Nota qd epi-
scopus pot dispensare cū eo
qui in sacris cōtraxit matri-
monium. Nota versum

Ordo sacer. vestes. et votū
religionis. Publice suscepta
reddunt solempnia vota.

Ex litteraruz. c. b. Si sub
diaconus qui cōtraxit sit im-
penitens no dispensatur cuz
conuict ad religionem velit se-
trāfferre. Nota qd papa hic
non pmittit dispensare cū il-
lo qui cōtraxit in ordine sub

diaconatus s; in precedenti.
c. dicit papa q; ep; pot dispē
sare. Rō redditur in glo. et i
isto. c. assignata.

Meminimus. c. b. Qui vo
uit et votū solēpnē ^{facit} non
pōt cōtrahere et si cōtraxit
nō tenz q; sc̄m est aliās secus

9° Nota q; votuz simplex nō
impedit matrimoniū cōtrac
tum. cū sit forcius vinculum
q; votum simplex.

4° Consuluit. c. b. Abiectō
vestiū et caput velatum non
faciūt quā religiosam. Vel sic
receptione habitus sine pro
fessione non dirimetur ma
trimoniū post secutus. No
ta q; votuz simplex impedit
matrimonium. s; nō dirimit
contractū. Itēz habitus sine
professione monachū nō facit.

Veniens. c. b. Votuz sim
plex emissuz post fidem datā
de matrimonio contrahendo
nō dirimit matrimoniū post
ea contractuz. 10. Nota q; d
post votuz cōtinentie matri
moniu; cōtractum non dis
solut. 10. an.

Rursus. c. b. Simplex vo
tum impedit matrimonium
contrahendum. s; non diri
mit iā cōtractum. Nota q;

votuz simplex et solēpne q;
ad deuz equaliter obligant. s;
post votuz simplex matrimo
nium teneat. s; non post so
lēpne.

10° Insistate. c. b. Per votuz
solēpne matrimoniuz diri
mitur. 10. Nota q; aliquis
pōt p̄teriri in manu mona
chi. Itēz votū cōtractuz per
metuz per patientiam sic va
liduz. Item qui ^{male} habituz re
gulare; dimittit cōpelli debz
ad ^{habe} re-assumendum.

De eo qui duxit i matrimo
nionū quā pol. p̄ adul.

p Roposituz. c. b. Si q; s
viuente vxore contra
bat cū scdā hoc ignorante.
Prima mortua ad sim petiti
nez nō sepatur a scdā. No
ta q; de dolo cōmodū quis ha
bere non dz. Item nota tres
casus in quibus nō pōt quis
cōtrahere cū aliqua. b.

Significauit. c. b. Si viuen
te vxore legitima quis cōtra
xit cū scdā hoc sciente et eam
cognoscat etiā mortua pri
ma scdāz habere non pōt fe
cus si primū matrimonium
sit nullum.

Super hoc. c. b. Nō pōt q̄s
cū ea contrahere quāz vxore
viuēte cognouit si machina-
tus est in morte z vxoris.

Ex litteraruz. c. b. Qui vi-
uente prima vxore etiā sepa-
ta ab eo quo ad thorum se-
cū dam duxit vxorem etiāz
prima mortua sepatur a se-
cōda. Vel sic qui vxore sua vi-
uente et ppter adulteriū de-
trusa in monasteriuz cōtra-
hit cū scdā si eam cognoscit
post mortem prime est sepā-
dus ab illa 10. an. Nota q̄
vir uiuente vxore aliam ha-
berere non potest. b.

Cum haberet. c. b. Qui vi-
uente vxore legitima cōtra-
hit cū alia quā uiuente legiti-
ma absq̄ fidei datione cogno-
uit t̄z matrimoniuz nisi alic-
eorum in morte z alterius su-
erit machinatus 10. Nota
quod nullus potest hrē i ma-
trimoniuz cui fidem dederit
de ea ducenda post mortem
vxoris si eam cognouit vxo-
re uiuente. Item plus est ali-
q̄ de facto ducere quā fidem
dare. Item hec impedimenta
impediūt et dirimūt matri-
moniuz. Item in cāu isto mul-
tiplicitas non inducit dispēsa-

tionem. Item filii nati de illegi-
timo matrimonio alendi sūt
a parentibus l̄z hoc sit cōtra
leges.

Significasti. Mortua vxo-
re legitima potest quis ha-
bere in vxorem illam quam
uiuente vxore habuerat con-
cubinā dū modo fidez de con-
trahendo cū ea matrimoniū
nō dedisset neuterq̄ in mor-
tē vxoris fuerit machinatus
10. an. Nota q̄ licet quis a-
dulteretur cū aliqua uiuente
vxore sua post mortē vxoris
pōt illā hrē in vxore z nisi vi-
uente etc. vt in textu.

Veniens. c. b. Si quis uiuē-
te prima scdā huius rei insci-
am ducat vxorē mortua pri-
ma remanebit cū scdā. No-
ta ignorācia ista excusat vt
cū isto remaneat.

Si quis. Qui vxore uiuēte
cum alia contraxit de facto
vel fidez dederit si nec añ nec
post eandē cognouit matri-
moniū cū ea cōtractum post
vxoris obituz nō est dirimen-
dus secus si illam añ vel post
cognouisset.

~~De cōiugto leproforum.~~

De coniugio Leprosorum

Nota sequencia super ru-
rubrica de eo q duxit in ma-
trimoniū. etc. et primo istas
regulas que faciunt ad decla-
rationeꝝ totius rubricę. Pri-
ma reglā ē ista q̄ qñ quis ha-
bet vxoreꝝ legitimam et dat
fidem alteri solum si moria-
tur prima pōt cōtrahere cū
secunda. Secunda regula est
ista q̄ qñ viuente prima cog-
noscit aliam nec fidem dat si
bi mortua prima tunc pōt
contrahere cū cognita. Ter-
tia regula ē ista q̄ si hñs vxo-
rem alia mulier machinetur
in mortem vxoris illo igno-
norāte nec fide data per ipsū
nec cognita tūc sola machi-
natio mulieris cū effectu im-
pedit matrimoniū. Quarta
regula est q̄ si interuēiat car-
nalis coplā cū machināte mu-
liere vxore mortua nō pōt
vir cū ipsa cōtrahere q̄ cog-
nouit. Quinta regula est
q̄ si hñs vxorem apētens cū
alia cōtrahere machinātur ā
bo in mortē vxoris cū effec-
tu nec est adulteriū; tūc isto
casu quia machinati sunt ā-
bo in mortem alterius non
possūt ad inuicem cōtrahere
etiam si alter ipsorum machi-

natus fuerit cū effectu. q̄
sicut vir priuatus ē coniu-
gio qui occidit vxorem et
lea et mulier que occidit
vxorē viri quē est acceptura
q̄a d̄z eē par cōditio vtriusq̄.

Nota similiter ista sciā si-
des de futuro vel de pñti. et
ad vicimū cōmissū durante
matrimonio cuz priore ista
sunt necessaria ad dirimēdū
matrimoniū. Viri vel adulte-
re machinatio sufficit. sed si
non eēt sequentis adulteriū
necessaria esset machinatio
vriusq̄. versus

Error. cōditio. votū. cog-
natio. crimen cultus. dispari-
tas. vis. ordo. ligamē. hone-
stas. sensus. et affinis. si for-
te choire nequibis. hac sociā
da vetāt connubia. facta re-
tractant.

De coniugio leproforum.

p Eruenit. c. b. Lepro-
sus matrimoniū cōtra-
here pōt et lepra supueniens
matrimoniū nō dirimit ymo
fanus infirmo tenetur redde-
re debituz nisi ad continenci-
am possint induci. Nota q̄
lepra nō sepat matrimoniū

et adinuicē tenentur sibi red-
dere debitū. Nota q̄ lepra
supueniens dissoluit sp̄salia
de futuro. Itē nota q̄ qa vir
et uxor vna caro sunt ideo
vnus sine altero diucius esse
non debet.

Quoniam. c. b. Lepa sup-
ueniens nō dirimit matrimo-
niū et sanus infirmo tene-
tur reddere debitū nisi con-
tinere velit.

Litteras. c. b. Pōt dici le-
pra sequēs sp̄salia de futuro
matrimonium perficiendum
impedit si contrahentes volu-
erint id. an.

De cōiugio seruorum.

d Ignū. c. b. Serus cōtra-
dicente dño cōtrahere
pōt s̄ hoc nō mino dño ser-
uire tenet. Nota q̄ qlz pōt
contrahere matrimonium.
qui non prohibetur. Item sa-
cramentis ecclīe nullus fide-
lis debet excludi.

Proposuit. c. b. Seperatur
matrimonium q̄ igno rāter li-
ber cōtraxit cu3 ancilla nisi
postea illam hoc sciens cog-
nouerit. Nota q̄ ab incio

nō tenuit tractu t̄p̄is t3. b.

Licet. c. b. Si consuetudo
habz q̄ partus sequitur patrē
Natus enim ex libero et an-
cilla liber est et vt liber ma-
trimonium contrahere pōt.

Nota q̄ pro libero hucus
est qui in statu libertatis per
decēnium stetit.

Ad nr̄as. c. b. Si liber igno-
rāter cōtrahat cū ancilla et
ex quo sciuit non cōsentit i-
llam sepabitur matrimoniū
et cū alia cōtrahere poterit.

Nota q̄ idem est cōsenti-
re scō et verbo. Item de sn̄a
lata cōtra matrimonium ite-
rum cognoscitur sine appel-
latione et hoc iō qa talis sn̄a
non transit in rem iudicatā
qa qñcūq̄ pōt reuocari proba-
to q̄ malo mō lata fuit.

De natis ex libero v̄tre.

i Ndecēs. c. b. Natus ex
libero vel libera liber ē. No-
ta q̄ instrumentū debet re-
probari per aliud instrumen-
tū. Item nō debeat impugna-
re q̄ teneor defendere iō. a.

De cognatione sp̄iali.

v **Terum .c. b.** Filii duorum cōpatrū p quorum neutrum deuentū est ad cōpatritatez licite cōtrahunt nisi cōsuetudo repugnet. Vel sic filii duorum cōpatrū pnt licite ad inuicēz cōpulari exceptis illis per quos deuentū ē ad cōpaternitatez. Nota q̄ iura priora trahuntur ad posteriora. Item consuetudo tollit ius et ei preiudicat.

Si vir .c. b. Cōpaternitas scienter vel ignoranter supueniens inter cōiuges matrimonium non dissoluit. Nota q̄ ignorantia excusat. Item dolus suus meminī debet pdesse io. an.

Supeco .c. b. Filii duorū cōpatrū per quorum utrūq̄ vel alterū deuentus est ad cōpatritatez nō pnt contrahere et idē est de illis p quorum alterus nō est deuentū ad cōpatritatē dū modo hoc habeat cōsuetudo. Nota q̄ cōsuetudo facit personas legitimas ad contrahendū illegitimas. Itē cōsuetudo metropolitane ecclie seruāda est et altarum circūpositarum. Itē aliqd omittitur propter exemplum.

Martinus .c. b. Inter patrem baptizati et vxorez leuantis an ea cognitā inducta est cōpaternitas ad matrimonium dirimenduz io. No. q̄ cōpaternitas cōtracta per maritū trāsit ad eius vxorez et ecōuerso cū sint vna caro

Contracto .c. b. Cōpaternitas per cathecuminū cōtracta impedit matrimonium cōtrahenduz s; non dirimit tam cōtractum io. an.

Veniens .c. b. Si pater baptizati postea cōtrahat matrimonium cū leuante separari debent. Nota versum Si qua mei natuz non ex me fonte leuauit. Hanc post facta mee non inde vetabor hrē Ambos cōpatres facit actio passio nūq̄.

Tua nos .c. b. Si filii duorum cōpatrū per quorū alterū deuentum est ad cōpaternitatem cōtrahant sepantur et tēpore cōtractus scientes impedimentum illud denūciare tenentur. Nota q̄ sola persona illa qua mediāte cōpaternitas est cōtracta nō pōt copulari alicui de filiis alteris cōpatris siue sit natus an cōpaternitatem siue post

Item quilibet tenetur denū-
ciare matrimonia illicite cō-
tracta.

Ex litteris. c. b. Filia pres-
biteri ipsius hō nō pōt quē pres-
biter baptizavit q̄ si fecerit
debent separari hoc dicit. Vel
sic separari debet matrimoniū
de facto cōtractū inter bap-
tizatū et filiam baptizātis
io. an. Nota q̄ filius sacer-
dotis spūalis vel filia nō pōt
copulari in matrimonio filio
vel filie carnali ipsius sacer-
dotis. io. an.

De cognatione legali.

¶ Iqua. c. b. Filius cū so-
rore adoptiva cōtrahere
non pōt nisi adoptio fuerit
dissoluta.

De eo qui cognouit consā-
guineas vxoris sue.

¶ Iquis Sciēter filias suas
cognoscens debitum ab
vxore exigere nō pōt nec ma-
trimoniū cōtrahere. Vel sic
incestus supueniens impedit
copulā carnalē s̄ non soluit
matrimoniū iā cōtractū io.
Veniens. c. b. Affinitas su-

pucniens non dissoluit matri-
moniū s̄ sponsalia de futuro

Nota hic penam illius qui
cognouit matrem sponse.

De illo. c. b. Non separatur
matrimoniū ad dictū vno asse-
retis affinitatē itē cōiuges p̄-
cessisse. Vel sic si frater vxorē
fratris se asserat cognouisse
eius assertioni non statuitur ni-
si publicū aut notorium exi-
stat vel idoneis testibus pro-
betur. Nota q̄ per fornicari-
um choytum contrahitur
affinitas.

Transmissa. c. b. Incestuosus
matrimoniū cōtrahere nō
debet. S̄ si contraxerit tenet
io. Nota q̄ p̄ncipaliter hodie sunt
arbitrarie.

Super eo. c. b. Non separatur
matrimonium ad peti-
tionez coniugū qui dicūt affi-
nitatez superuenisse etiam si
rumor vicinie hoc hāt siue
consentiat io. Nota q̄ con-
fessio contra matrimonium
non preiudicat ipsi matrimo-
nio propter collusionem. Itē
rumor vicinie non facit pro-
bationem secus de fama.

Discretionem. c. b. Affini-
tas supueniens nō soluit spō-
salia de p̄nti. Nota q̄ ei a

dulterium obici non pōt que
ad hoc in vita coacta est. Itē
non semper propter adulteri
um vir pōt dimittere vxorē
Item sine culpa nullus puniri
debet.

Fraternitati. c. b. Frater
sepatur ab vxore ducta pp̄
sponsalia prius contracta a
fratre cum illa pollutione ex
traordinaria scuta. Vel sic
cōtrahens sponsalia cū septē
ni et eam cognoscens extra
ordinarie sorores eius habe
re nō pōt. Nota q̄ post cō
tracta sponsalia sponsus nul
lā de cōsanguineitate spōse
pōt habere in vxorem nec e
contra sponsa de consangu
neitate sponsi.

Ex litteris. c. b. Affinitas
superueniens rumpit sponsa
lia de futuro nec post carna
lem copulam ratificantur.

Nota q̄ incestus impedit
matrimonium cōtrahendū.

Veniens. c. b. Si virtute
sponsaliorum iam solutorū
per affinitatem sequentem
sequatur matrimonium de
facto viro in foro consciencie
cōsultitur q̄ abstineat ab vxo
re io. an. Nota q̄ propter

confessionem coniugum tan
tum nō separatur matrimo
nium nisi alie probationes ac
cedant io.

Tue. c. b. Affinitas super
ueniens non dissoluit matri
monium. Vel sic incestuosus
debitum exigere non potest
sed reddere tenetur nisi vxor
ad continenciam possit addu
ci. Nota q̄ affinitas super
ueniens matrimonio ipsum
non dissoluit. Itē non potest
quis pūiri sine culpa.

lordane. c. b. Affinitas su
perueniens non soluit matri
monium presumptum. No
ta quod nemo iure suo sine
culpa priuari debet. Itē ma
licia supplet etatem.

De consanguineitate et af
finitate.

X litteris. c. b. Separa
tur matrimoniu3 con
tractum inter affines primi
generis et quarti gradū. Vel
sic matrimonium cōtractu3
cū illa que fuit vxor cōsan
guinei in quarto gradu pro
hibito non tenet. ymo separi
debet. Nota q̄ cause ma
trimoniales tractari debent

2
91
tū per personas siue iudices
qui habent iurisdictionem or
dinariā vel etiam delegatā
et non per arbitros. Item per
tales qui sciunt canoneses.

Super eo. c. b. Affinitas su
perueniens de qua cōstat sal
tem per famā soluit sponsa
lia de futuro lo.

Quod delicto. c. b. Si dispē
setur euz hominibus certi lo
ci vt possint contrahere in
quarto gradu debent contra
hentes et eorū qui distare
a stipite quarto gradu si hoc
habeat cōsuetudo lo. No. q
cōsuetudo siue scandalum
preiudicat in numero vt per
sonas legitimas ad cōtrahen
dū faciat illegitimas. Itē
nouis cōtra cōsuetudinē
et scandalum est vitanda.

De infidelibus. c. b. Infide
les coniuncti in gradu prohi
bito lege canonica tātū post
baptismum separari non de
bent lo. Nota q baptismus
non separat legitime coniūc
tos.

Quod super. c. b. Consan
guinei mariti euz consangui
neis vxoris licite cōtrahunt
in gradibus prohibitis cōtra
binon possūt etiam si hoc ha

beat cōsuetudo lo.

Quia circa. c. b. Non valz
dispensatio super matrimo
nio inter consanguineos con
tracto si falsa cā fuerit ex
pressa nisi post ea papa illam
confirmet lo. Nota q ppter
scandalūz tolleratur dispen
satio ex falsa causa concessa
Item fauore filiorum dispen
satur in gradu prohibito.

Tua nos. c. b. Testes qui
de cōsanguineitate deponūt
computationē incipere debēt
a stipite vel germanis. No.
q matrimoniu res fauora
lis est. Item in computatōe
consanguineitatis incipien
dū est a stipite vel a duobus
fratribus.

Non debet. c. b. Prohibito
coniugū nō extenditur vltra
quartum consanguineitatis
et affinitatis gradū in sc. 10
et tercio genere affinitatis
contrahi licite potest et pro
les suscepta ex secundis nup
tis coniungi potest cognatōi
viri prioris lo. Nota q ius
ciuile variatur secundum q
tempora variantur. Item
phibitio matrimonii vltra
quartum gradū non exten
ditur. Item diuturnitas tē.

poris n̄ excusat peccata.

Vir qui. c. b. Vir quarti gradus cum muliere quinti gradus matrimonium contra here possunt. No. qd̄ est affinitas. est proximitas personarum ex coitu proueniens omni carens parēta. Nota verum mutat nupta genus sed generata graduz.

De frigidis et maleficiatis

a Ccepisti. c. b. Si marito prouocante addi uorcium et se impotente asserente et mulier hoc idem confiteatur seruata solennitate canōica matrimoniū indistincte dirimitur. Sed si decipiat ecclesia matrimoniū primum reparatur. Si vero mulier agente vir se asserat potentem et uxorem cognouisse carnaliter nisi per aspectum corporis vel alio modo certo et indubitato conuincatur mulier petens diuorcium non auditur. Si autem muliere agente vir hoc idem quod mulier asserit confiteatur vel euidenter cōiungitur matrimonium separatur et mulieri nubendi datur licen-

cia.

Quod sedem. c. b. Pueri et impotentes non sunt apti ad matrimonia cōtrahenda. et ita sicut puer nō ē aptus matrimonio ita vir qui cohere non potest. xxxiii. q. i. requisiti. io. an.

Ex litteris. c. b. Propter membram artum mulier separatur a viro nisi possit per medicos adiuuari. io. an.

Consultationi. c. b. Mulierēz clausam vel artam potest quis habere ut sororem lz non v uxorem.

Laudabilez. c. b. Si de impotentia coheundi constat statim separatur matrimonium alias coniuges cohabitabunt per trienniu3 et tūc si u3 septima manu propinquorum iurabūt qd̄ dederint operaz copule conjugali nec potuerunt commisceri separabuntur. io. an. Nota triennium dandum ad probandum frigiditatē et ita nō tenet qd̄ de vno dicitur vel dimidio anno. s. c. i. Et nota idēz tempus dandum in maleficiato.

Fraternitati. c. b. Propter artationēz mulieris si preter-

dicinum miraculum vel sine
periculo corporali habilis red-
di non potest. separatur ma-
trimoniuz. reintegratur ta-
men si postea appareat eccle-
siam fuisse deceptam. No-
ta q̄ cum in sententia con-
tra matrimonium lata erat
ecclesia decepta quicūq̄ de re-
rore constiterit retractat sen-
tentia. Item mulier non te-
netur subire periculum cor-
poris vt reddatur apta viro.

Littere .c. b. Si vir ma-
lificiatus nunquam potuit
uxorem cognoscere cui per
triennium cohabitauit cum
septima manu propinquorū
suorum hoc iurantibus ma-
trimonium separatur.

Nota q̄ qui separatur pp-
ter frigiditatem vel propter
maleficium prius debent cō-
morari simul per triennium
continuum secuto postea iu-
ramento tam principalium
personarum q̄ septima ma-
num propinquetum.

De matrimonio cōtracto
contra interdictuz ecclesie.

2 96
I Littere .c. b. Matrimo-
nium contra interdic-
tum ecclesie vel iudicis con-
tractum propter hoc solum
non dirimitur imponetur ta-
men penitentia sic contra-
hentibus et separabitur do-
nec cognoscatur de causa in-
terdicti lo. And. Nota q̄
mandatum iudicis contemp-
ni non debet alias punitur cō-
temptor.

Ex litteris .c. b. Tenent
matrimonia per verumq̄
sponsum contra interdictum
ecclesie contracta. Nota q̄
quodcumq̄ interdictum est
seruandum ideo contra faci-
entibus imponenda est peni-
tentia. Item qui contrahit
contra inhibitionem ecclesie
puniti debz.

De muliere .c. b. Contra-
hentes contra interdictum
ecclesie eis factuz propter cō-
sanguinitatez subici debēt
excōmunicatiōni donec et
quousque de causa interdicti
cognoscatur.

Qui filii sunt legitimi.

• q' filij sit Legitimi.

• Onquestus .c.b. Naturalis gemitus ex soluto et soluta legitimatur per subsequens parentum coniugium etiam quo ad successionem. Nota q' matrimonium sequens legitimat filios natos ante matrimonium.

Cum inter .c.b. Separato matrimonio in facie ecclesie filij geniti vel concepti ante sententiã legitimi sunt. Nota q' hodie statur illi cõstitutioni supra de clan. matrimonio cuz inhibicio.

Transivisse .c.b. Statur dicto viri et mulieris qui negant aliquem filium nisi indicis et testibus probetur contrarium.

Causam .c.b. Illegitima est proles quam vxor suscipit ex adulterio viuente marito siue cū illo adultero siue cum viro moretur. Vel sic illegitima est proles in adulterio suscepta lo. an.

Lator .c.b. Questio natiuitatis opposita petenti hereditatem coram iudice seculari est ad ecclesiasticum iudicem remittenda. Nota q'

questio natiuitatis preiudicialis est questioni hereditatis etiã si hereditatis questio sit primo mota etc.

Tanta est .c.b. Naturales legitimantur per sequens parentum coniugium. spiritus vero non legitimantur lo.

Nota ar. q' qui ab inicio non fuit legitimus tractu tẽporis legitimus reputat.

Item principium cõsiderandum est lo.

Causam q' .c.b. De causa civilis inter laycos non cognoscit ecclesia. cognoscit tamen an aliquis sit de legitimo matrimonio natus. Nota q' iurisdicatio temporalis nõ pertinet ad papam etcet.

Prelatum .c.b. Si mulier per iudicium ecclesie separata a primo viro suo illo viueute cõtrahat cum scdõ legitima erit proles. quam ex eo suscipit lo. an. Nota q' filij nati de matrimonio auctoritate ecclesie contracto legitimi sunt habendi licet matrimonium non fuerit legitimum.

Quod vobis . c . b . Filii concepti ex clandestino matrimonio post conceptōnē tñ per eccām aprobatō demū ppter impedimentum canonicū sepato lz post appbatōnē eccē et ante seperatōnē legitimi sūt cēsēdi

Referente . c . b . Si scientes inter se legitimū et ppetuum impedimentum matrimonium cōtrahāt illegitima est proles . Vel sic publice honestatis iusticia impediēte filii inde nati sūt illegitimi iudicandi . Nota q̄ publice honestatis iusticia impedit et dirimit matrimonium . Item paterna ignorancia excusat filios

Peruenit . c . b . Ad docēdam prolem illegitimā non sufficit pbare impedimētū matrimonii in facie eccē cōtracti sed q̄ illud sciobant . Nota q̄ ex quo matrimonium est publice in facie eccē cōtractum et simul manēt tanq̄ vir et vxor filii ide nati legitimi sūt habēdi her .

Per tuas . c . b . Statur dicto testiu qui probāt aliquē legitimum lz fama vicinie hēat cōtrarium . Vel sic fi-

lius natus ex spōsa de futuro carnaliter cognita a spōso legitimus est lz matrimonio nūq̄ fuerit in facie eccē cōtractum et celebratum . Nota q̄ plus est q̄ in veritate agitur q̄ simulate cōcipitur . Item filii de matrimonio p̄sūpto suscepti sunt legitimi

Per venerabilem . c . b . Papa nō legitimat in tēporalibz aliene potestatis subiectos ab . et io . Vel sic papa legitimare potz illegitimos vt nedum ad sacros sed ad epalem ordinem pmoueāt et ad honores sclāres vbi lz admittāt ad hereditates seu successiones i primo eccē vel illius qui vt superior in temporalibus non recognoscit a papa et cū adultinis in adulterio natis non leuiter dispensat . Nota q̄ i cā mriōnali vbi de federe matrimonii agitur ordo iudiciarius est seruāndus alias non tenet sniā . Item matrimoniu q̄ nō t3 nō impedit matrimonium nō t3 nō ipedit matrimonium illud q̄ iure potest valere cū postea costiterit q̄ primū nullum fuit

et filii de sedō nati legitimi sunt. Item papa potest legitimize ad actus spūales et temporales vbi habz vtrāz iurisditōnem. Item aliqs facit aliquid cū filis nō tāq̄ pater sed tāq̄ rex. Itē excōitatus mortuus reputatur. Item expurii ad sacros ordines non debent promoueri et scdm̄ leges non succedūt quibz alimenta etiā negāt̄.

Ex tenore. c. b. Si cōiugatus viuente priā in facie eccē contrahat cū scdā hoc ignorāte; proles iporū erit legitima. Nota q̄ ignorācia alterius parentis quod filii nati de tali matrimonio legitimi sunt et fauor prolis ad hoc quoadiuuat.

Gaudemus. c. b. Si iudeus aut infidelis cōtrahat cum cōsāguinea in sedō vel r̄cio aut in aliquo alio gradu p̄hibito si ples ex tali matrimonio suscepta cōuertatur legitima reputatur io.

Ad videndum. Quādo filius dici debeat legitimo et quādo non. Sic distingue aut q̄s est natus de nō matrimonio aut est natus de matrimonio. In primo caū

sic distingue aut mulier nō poterat esse vxor tempore natiuitatis et tunc filius ē illegitimus vt in fine decre. tanta. s. e. ti. aut potuit ēē vxor et tūc subdistingue q̄a aut fuit sequētū matrimoniū et tunc est legitimus vt in principio p̄dicte decre. et s. e. c. i. aut non fuit sequētū et tunc est illegitimus vt in c. per tuas isto ti. Si vero fuit natus de matrimonio subdistingue. aut non fuit canonicum impedimentuz et tunc est legitimus. s. e. lator. aut fuit canonicū et tunc subdistingue. aut matrimonium non fuit cōtractum in facie eccē et tūc illegitimus. aut fuit cōtractū in facie eccē et tunc subdistingue quia aut vterq̄ sciuit canonicum impedimentum et illegitimus vt in c. refferente. aut vterq̄ ignorauit aut alter sciuit et alē ignorauit et tūc i istis duobus casibus filius est legitimus. hec distintō colligit̄ ex multis capitulis huius ti. et ex. c. cū in hitō s. declā. despo.

Qui matrimonium
accusare possunt

r Elatum .c. b. Cū agi-
tur de federe matriō
nii reo cōtumaciē absente
super impedimentis matri-
monii possūt testes recipi
dum modo sint legitimi et
ad dicta illorum snā ferris
io. Nota q̄ in cā matrimo-
niali l. te n̄ cōtestata recipi
ūt testes altera pte absēte

Anobis .c. b. Accusatio
et testimonium in cā matri-
moniali p̄ncialit̄ et non per
lrās fieri debet

Videtur .c. b. In cā matri-
moniali sup̄ cōsāguieitate
et cōtra tu testificari pos-
sunt cōsāguinei et parētes
io. Nota q̄ in cā matrimo-
niali pater admittitur pro
filio sed non in aliis nā res
matriōialis est favorabilis

In sup. .c. b. In vita despō-
sata postea sponte cognita
contra matrimonium non
auditur io. Nota q̄ ip̄o fac-
to cōfirmat̄ q̄ nil valebat

Significāte .c. b. Accus-
sans matrimoniu3 repellēt
propter questū. Vel sic re-
pellitur ab accusatōne ma-

trimonii qui prop̄ questū
accusat

Cum in tua .c. b. Repelli-
tur accusator matrimonii
qui tempore denūciatōnis
tacuit nisi denūciatōnē p-
babilit̄ ignorauerit vel iu-
ret de nouo a didicisse q̄ nō
maliciose nunc obicit io. ā.
Nota q̄ cōtra ea que publi-
ce fiunt habet quis excusa-
tōnem. Item qui est i dioce-
si non habet excusatōnem
cōtra ea que publice facta
sunt. Item iuramentū elidit
presūptōnem. Item aliquis
admittitur ad accusanduz
cuius actor repellitur secus
in testimonio. Item aliquis
propter culpam silentii re-
pellitur ab accusando io.

De diuorciis

f Iqua mulier .c. b. Mu-
lier q̄ machinata est i
mortem mariti post viri de-
cessū nequit cōtrahere etiā
si conatus non habuerit ef-
fectum. Nota penā vxoris
que incidatur vite mariti

Que sunt .c. b. Cōiuges
propter alterius crimē non
sepāt nisi spūaliter fornicēt

et tūc remanebūt cōiuges
eciam sepati. Nota q̄ vir p̄
nullo crine potz dimittere
vxorem nisi pro sp̄ali forni-
catōne vel eciam carnali ūl
ecōuerso

Porro. c. b. Vir nō potz
dimittere vxorem sine iudi-
cio eccē eciam p̄pter notoriū
impedimentuz cōiugii. hoc
primo et nemine opponēte
ep̄us potest inquirere io.

Significasti. c. b. Repellit
vxor potens restitutōnem
mariti si fuerit notorie for-
nicata et maritus cōtinuit
Nota q̄ adulteriū notoriū
impedit restitutōnē. Item
paria delicta mutua cōpen-
satōne tollūtur. ber.

Ex iris tuis. c. b. Matri-
monium sepatum propter
mulieris adulterum reinte-
gratur si vir postea fornicat
io. Nota q̄ ex sola cōfessi-
one adulteri sepatur muli-
er a viro quātū ad mutuas
seruitutem. Item de cōcilio
capituli ep̄i huius modi sē-
tencias ferre debent. Item
separati debēt viuere cōtinēc
alias nō obstāte sniā debēt
ad inuicē redire q̄a paria de-
licta cōpensatōe mutua tol-

lūtur. Item ex delicto sup-
uenienti tollitur sniā

De illa. c. b. Si vxore a
viro lapsa in heresim p̄pria
autoritate diuertit ad eum
reuersum redire cōpelletur
secus si iudicio eccē sepa-
ta fuerit. Nota q̄ hoc q̄ in fi-
dicitur corrigi p̄ c. sequēs

Quāto. c. b. Vinculum
cōiugale n̄ dissoluitur alio
cōiugum fidelium lapsa in
heresim. sed si vnus cōiugū
in fidelium cōuertatur ad
fidem et alter nolit sibi co-
habitare vel non sine pecca-
to mortali vel dei blasphā-
mia soluitur. Nota q̄ infi-
deliuz illis viuentibus potz
separi altero ad fidē cōūso
alio remanente in infideli-
tate in tribz casibus hic cō-
tentis sed matrimonium fi-
delium carnali cōpula cōsū-
matum viuentibus cōiugi-
bus nūq̄ sepatur

Gaudemus. c. b. Pagani
cōiūcti in gradu phibito le-
ge canonica tm̄ cōuersi ad
fidem non sepatur. et si pa-
ganus plures prius habebat
vxores post baptismum ad-
heret prime. et si repudia-
ta prima cū scdā traxerat

etiam post baptismum dimi-
 ctet scdm et adheret re-
 pudiate etiā si repudiata cū
 alio cōtraxisset. secus si for-
 nicata fuisset. et sunt tres
 partes sicut tria dicta prin-
 cipalia. scdā ibi. q̄a vero. alia
 ibi. qui aut pars huius. qui fi-
 lii sūt legi. gaudem. Nota
 ibi casus in quibus negatur
 restitutō ipi spoliato inu-
 ste. Nota q̄ matrimoniu
 solutum recōsiliat invito
 altero. Item nota q̄ marito
 non potest obicere fornica-
 tōnem vxori p̄ eo q̄ nupcit
 aliūz matrimonium nō te-
 nuerit. Nota q̄ nullus si-
 mul potz habere plures v-
 xores nisi diuina reuelatōe
 que excusauit a mendatio
 a furto et homicidio predic-
 tos patres

Deus qui. c. b. Matrimo-
 nium cōtractum inter pa-
 ganos in gradu affinitatis
 phibito duz modo licite sic
 cōtractum scdm legē eorū
 post baptismum non sepat
 Vel sic hic dispensat ecclesia
 cū nouiter cōuersis ad fidē
 ut utatur matrimonio euz
 relictis scō et cōtracto scdm
 legem mosaycam

De donatōibus iter virū
 et vxorem post diuorcū
 restituenda

m Vlieres. c. b. Solutio
 et sepato matrimonio
 ex iusta cā dos debz integre
 restitui mulieri io.

Significauit. c. b. Sūma
 tur sicut precedens

De prudencia. c. b. Dele-
 gato dato i cāz matrimoniū si
 ferat sniāz diuorcii de dote
 pnūciare debet et eā facere
 restitui mulieri io. Nota
 q̄ soluto matrimonio vir
 omnia vxori que habuit ab
 ea restituere tenet et istud
 debet notari in c. precedēti
 Nota q̄ cā dotis accessoria
 est vel incidens ad cāz ma-
 trimoniū et q̄ cognoscit de
 matrimonio cognoscere p̄
 et de dote

Plerunq̄. c. b. Si mulier
 propter adulterium fuerit
 sepata per iudicium eccē ūl
 sponte recedens a viro dotē
 vel dotalicium non habet iō
 nisi fuerit recōciliata

Et si necesse. c. b. Solu-
 to ac sepato matrimoniō vxor
 debet reddere viro que i do-
 natōnē ppt̄ nupdias rece-

pit ab eodē. Nota q̄ si pri-
cipale non tenet nec accesso-
rium et ita vbi matrimoniū
esse non potest nec dos nec
donatō propter nupcias.

Nuper. c. b. Vsfufru-
arius rem in dotem sine cō-
sensu domini donans nō plo-
iuris trāffert quā habet.

Vel sic feuduz ad vitā datū
non potest in dotem dari vl-
tra vitantis. Nota q̄ nullū
potest plus iuris in aliū trāf-
ferre quā ipse habebat. Itē
eccā nullis eciam miserabi-
libz psonis mulier cōtra iu-
sticiā debet p̄iudiciū facere
Item mulier dat dotem ma-
rito et maritus donatōnez
p̄pter nupcias

Per nostras. c. b. Mari-
to vergēte ad inopiam cau-
cio p̄ dote soluēda peti potz
et tūc dabit vir caucionem
quā potz io. Nota q̄ caucio
de dote soluenda prestari dz
a viro cū ad inopiaz vergit
Itē caucio que p̄stari potz
exigenda est. Item cui cōce-
ditur matus et minus mul-
to forcius cōceditur

Donatō. c. b. durante et
cōstāte matrimonio dona-
tō exqua vnus paupior et

alius locuplecior fieret inē
cōiuges non valet nisi mor-
te donatoris cōfirmetur et
evanescit p̄ eius reuocatō-
nem tacitam et expressam
Vel si donatarius aduena-
moriatur. Solutō vero ma-
trimonio dos ad muliere m-
et donatō p̄pter nupcias ad
viruz reuertitur nisi cōsue-
tudine vel pacto equali de
ip̄is lucrandis cōtrarium
ducatur

De scd̄is nupciis

c. Appellanū. c. b. Scd̄e
nupcie benedici nō de-
bent. Vel sic. p̄sbit scd̄as nup-
cias benedicēs ab officio et
beneficio suspensus ad ledē
apostolicā mittat. Nota
hic qualiter punitur scd̄as
nupcias b̄ndicens.

Dominus. c. b. Vir vel
mulier scd̄a matrimoniā cō-
trahere n̄ debēt nisi de mor-
te prioris cōiugis fuerint
certificati. Vel sic dubitās
de morte cōiugis nisi prius
certificatus fuerit cōtrahe-
re non dz. et si cōtraxerit
reddat ^{dotem} ^{quā} ^{recepit} ^{sed} nō exi-
gat. et si postea sciat primaz

viuere debet dimittat scd̄z.
et reuertat ad primā. io.

Vir autem. c. b. Trāseū
tes ad bigamiā. id est ad se-
cūdas nupcias. nō debēt ite-
rum benedici. io.

Sup illa. c. b. Morte ma-
riti soluitur mulier a lege
viri. et cōtrahere potest cū
scd̄o. Vel sic mulier nubens
infra añū lugubrē/infamiā
non incurrit.

Cum scd̄m. Licet scd̄m
leges mulier si nubat mari-
to mortuo infra añū effi-
ciat infamis. tñ scd̄m scd̄z/ ca-
nones infamia aboletur. et
hoc dicit. Deo grās

Eplicite liber quartus

Incipit liber quintus. xl.

De accusatōnibus denū-
ciatōibz et inq̄sitōibus

f Illegitimus non
fuerit. c. b. Prius
inquirē de p-
sona accusantis
quam accusati. Vel sic non
respōdet accusatus. nisi ac-
cusator sit legitimus. Nota
q̄ vnus. et non plures debēt

accusare aliquē de vno cri-
mine. io.

Siquis. c. b. Qui non p̄-
monuit. a denūciando repel-
litur. io. Nota quod ad de-
nūciandū nō debet admitti
qui legitime non p̄monuit
et caritative,

illa. quidam. c. b. Patro-
ni et parrochiani accusare
possūt et denūciare sacro-
tem et monachus abbates
sui moāsterii. Vel sic crimē
plati tractari debet cuz illis
quorum interest. Nota q̄
fina debz cōtinere cōdēpna-
tōnem vel absolutōnem.
Item ep̄us hanc cām iqrere
debet cum canonicis

Ops deus. c. b. Pēdente
inquisitōe vel denūciatōne
diffamatus promoueri nō
debet. Vel sic accusatus. vel
denūciatus non promouet
ad honores. Vel sic infamati
nō debēt ad honores admitti-
o. Nota q̄ oppinio pmo-
uendi ad honores vaxillare
non debet.

Nulli. c. b. Ep̄s p excep-
tōnem criminis illum repel-
lere non potest quē anea a
familiaritate separe negle-
xit. Vel sic ep̄us aliquē de

familia sua p̄textu cr̄is nō
potest ab accusatōe sua re-
pelle. Vel sic p̄textu cr̄is
non potest familiaris ab ac-
cusatōe repelli. Nota q̄
semel probauit

De his .c. b. De crimine
semel absolutus n̄ potz apl̄is
accusari de eodem. Vel sic
sup̄ eodē cr̄imē cōtra vnū
nō debet accusatō replicari
vbi accusatō p̄cessit

Repellantur .c. b. Ab ac-
cusatōe nō soluz repellūt
inimici s̄z cū eis habitātes

Accusasti .c. b. Pena ca-
lūpnie accusātis hic habet
cū inde mors sequatur vel
membri debilitatō videlz is
per cuius accusatōnē quis
occiditur dēt p̄ lx. ies et sep-
tem ānis ac tribus quadra-
gesimis penitere .c. sequēs
patet

Cū petinus .c. b. Lay-
ci vel inimici clericos
accusare non possūt. Nota
q̄ mutua accusatō repellit
quia p̄sumit̄ odiosa. Itēz
qui tulit testimoniū cōtra
aliquem in cā criminali nō
potest eū postea accusare.
Item si qs accusauit aliquē
et fuit repulsus eius germa-

nus repellitur ab illius ac-
cusatōe quia p̄sumit̄ eius
inimicus

Ex parte .c. b. Monachi
possūt accusare abbates s̄z
abbatis Inīā et non aliuz et
eis sunt expēn̄ de bonis mo-
nasterii ministrāde. Nota
q̄ subditus potest accusare
suum p̄latum non obstāte
obedientia vel reuerēcia

Si cōstitit .c. b. Presbi-
ter ebrius celebrās missaz
digestione non facta vel nō
ieiunus b̄nficio priuatur et
ab eccā repellitur. Nota q̄
qui eccām habet cōmēdatā
non dicitur eā proprie possi-
dere quare non dicitur spo-
liatus si inde remoueat̄ ūl
expellatur p̄ cōmēdatōrē

Meminim .c. b. Inimico
ab accusatōe vel volūtaria
exceptōe repellit̄ et q̄ semel
tulit testimoniū cōtra ali-
quem in criminali ab accu-
satōe repellitur. Vel sic n̄
soluz ab accusatōe s̄z etiā
ab exceptōe repellit̄ inimico
io. Nota q̄ inimici non ad-
mittūtur ad accusādū etiā
in crimine excepto

Licet .c. b. Ante inscrip-
tōnem accusator potest de

sistere ab accusatōne incep-
 ta sine pena et si nō venerit
 ad terminū imponitur sibi
 silentium. Nota q̄ cōtra
 infamatum debet fieri in-
 quitō deficiente accusatore.
 Nota etiam q̄ potius debz
 delectari papa i bona fama
 subditorū q̄ i famiā eorūde
 Veniens. c. b. Qui iuravit
 aliquē non accusare ab eius
 accusatōne repellit. Nota
 q̄ in criminali nō interuenit
 procurator. Item in cā criāli
 auditur quis allegās excu-
 satōnes suas. Itē qui semel
 calūpniatus est contra ali-
 quē non auditur āplius cō-
 tra eūde. Itē l3 quis ad iu-
 diciū maliciose vocetur ve-
 nire tenet alias contumax
 reperitur.

Super his. c. b. Tribus
 modis valet crimen opponi
 accusando. denūciādo. exci-
 piendo. et docet ibi q̄n sit
 i scribi necesse. Nota q̄ cū
 agitur de crimine nō crina-
 liter potest cā tractari p̄p-
 curatorem

Qualiter et q̄n. c. b. Ge-
 nerales inquisitores si non
 seruauerint debitum inq̄si-
 tōnis ordinem prudentē et

caute se corrigere debent.
 Scdō puitur szies iuramētū
 q̄ exigūt p̄dicti inquisitores
 io. Nota q̄ inquisitōne or-
 do iuris szuandus est. Item
 vnde iura p̄cedūt nō debēt
 iniurie nasci. Itē iudex er-
 rorem suū reuocare debz

Itē ex his que inordiāte
 sūt acta non potest aliquid
 ordinabiliter agi. Item in-
 quisitōnibus faciēdis de oc-
 cultis nec querendū est nec
 aliquid dicendū sz de his
 tīm de quibus infamia pre-
 cessit her.

Cum dilecti. c. b. Si cō-
 tra quē inquiritur iuravit
 respondere ad interrogata
 post cōfessionem suam au-
 ditur volens pbare accusa-
 tōnes suas que cōfessionez
 nō p̄imant sed exponāt secō
 si iuravit dicere plenam et
 meram veritatem io. an.

Nota q̄ in inquisitōne q̄
 examinātur veritatem ple-
 ne quā sciūt debēt dicere et
 nullum falsum admiscere
 idem est in aliis iudiciis Itē
 ad cām dicti recurrendum
 est potius q̄ ad ipm dētīm
 Itē testis singularis siue so-
 lus non valet

Cum oporteat. c. b. De
veritate criminū non inquiri-
tur nisi prius cōstet de i-
fama et tūc nō inimici nec
puri s; viri ydonei et hone-
sti ad psequēdum inquisitō-
nem et ad testimoniū ad-
mittūtur et non p bato criē
inducitur purgatō infama-
to io. Nota q; inimici nō
admittūtur ad denūciādūz
vel testificādū. Item nō
est faciēda inquisitō nisi cō-
tra infamatum. Item p pē
infamiam indicēda est pur-
gatō d efficiente p bato ne

Cum dilectus. c. b. A de-
nūciatōne repellitur publi-
cus cōcubiarius excoicatus
conspirator et ei qui non p-
monuit. primo instruit iudi-
cem sup exceptionibus quid
sit faciendum. Nota q; cri-
minosus alium denūciare n̄
potest. Item qui non pmo-
nuit. Itē conspirator. Item
iudex a quo legitime appel-
latum est de cā illa se intro-
mittere non debet donec ap-
pellatōnis eā sit finita

Inquisitōnis. c. b. cri-
mē p inquisitōnem pbatū
impedit ecclaz post penitēciā
pactā ordinis executōnem

vel beneficii restitutōnem.
secus in accusatōis iudicio
vbi peā erit arbitraria. scdō
cōtra non infamatum sup
veritate criminū inquiri n̄
debet eciam si libellus diffa-
matorius in occulto porri-
gatur. nec sup crimiali cre-
ditur testi qui iuratus depo-
nit se esse illius cōtra quē in-
quiritur inimicūz nec puit
quis de crimine de quo non
cōstat nisi p famā et testiū
credulitatem. Nota duos
casus in quibz acta pniā exe-
cutōnez ordinis quis excer-
cere non potest in quibz eq̄
puit aliquis siue denūciat
siue accusetur. Item occul-
te infamātes nō sūt audiē-
di. Item inimicis testibz n̄
est credendum. Item p pē
famā et credulitatem pba-
tā nullus debz puniri s; pur-
gatō ppter infamiaz debz
induci. Item dicta pauco-
rum non infamant. Item
purgationes arbitrarie sūt.

Ad petiōez. c. b. Si inquisi-
tio delegetur alicui spāliter
p papā legatus gnālis intro-
mittere se non poterit io.

Nota q; sniā q̄ nulla est fit
aliqua p aprobatōnez pici

pis. Item si aliquis est iuste remotus p̄ cōsequenciā patet q̄ alius in locum prioris est iniuste substitutus ista ita sūt cōnexa. Itē ordo iuris non seruatus p̄cessus et finem reddit nullā.

Accedens. c. b. exceptō criminis possessionē prelati nō retardat nisi fuerint de hiis publice infamatus. Nota quod executō s̄niē siue collatiois beneficii debz differri si electus vel ille cui est iam facta collatio sit publice super criminibus infamatus

Item deficiēs in probatōe hētur pro cōuicto et p̄uē

Item qui deficit in exceptōne probāda p̄uētur in expensis sed hoc iō fit hic quia iam cōstabat de iure istius cū esset ei prebēda collata.

Qualiter et q̄n. c. b. Superior cōtra subditū maxime prelatū debz inquirere de hiis t̄m de quibus fuerit infamatus publice et tunc vocet eum et tradat sibi articulos noiā et deā testiuꝝ et eis legitimas exceptōnes admittat et ab administratōe euz remoueat si appeat grauius deliquisse t̄n iste ordo

i rēlaribz n̄ ē s̄uādo et dicit iō. an. hic q̄ melius dixisset q̄n et qualiter quia primo tractat q̄n sit inquisitō faciendā. sedō qualiter. tercio ad quē. quarto dicit quod ordo iste cōtra rēlarēs nō s̄uatur. Nota q̄ infamia q̄ p̄cedit amaliuolis non debet p̄cedi ad inquirenduz quia ex odio p̄sumitur fama illā p̄cessisse. Item prelati quasi signū dicūtur positū ad sagittam. Item prelati nō dz p̄cedere ad inquirendū ex odio sed ex caritate. Item prelati p̄ inquisitōnem nō deponitur sed ab administratōne remouetur nisi in duobz casibus s. e. inquisitōnis i. R̄. Item ille cōtra quē fit inquisitō debz esse p̄ns nisi cōtuāciter se absentet. Itē ea de quibus aliquis inquiri debet ei manifestari et omnis deffensio sibi reseruetur. Item accusatōnem inscriptio semp̄ p̄cedere debet a monitio denūciatōnem. inquisitōnem fama seu clamorosa insinuatō. Item s̄niā semp̄ formāda est sedm̄ modum agendi. Itē rēlarēs de facili remouentur a suis adminif

trationibus

Sicut olim .c. b. Metropolitanani ad correctōnē exel
suū et reformatōnē morū
singulis ānis puincialia cō
silia facient in quibus statu
antur p̄sone ydonee per si
gulas dioceſz que solite i
uestigent et sequēti cōsilio
referāt corrigēda et negli
gentes ab executōne sui l̄n
fici suspendātur 10.

Olim .c. b. Sine excoſca
tōnis uel suspentōnis late p̄
abbatem uel alios iudices i
monachos et eis adherētes
nec non iuramēta de verita
te tacenda relaxātur ac in
negocii p̄secutōne de bonis
monasterii ip̄is p̄uideatur
ip̄i tamen pendente iudicio
obedienciam prestabūt ab
bati. Nota iurisditōnē iq̄
sitoris extendi ad ea sine q̄
bus eorum officium nō p̄t
expediri. Item iuramenta
de veritate tacenda non te
nēt nec sunt seruanda. Itē
p̄latus pendente accusatōe
vel inquisitōe cōtra ip̄m n̄
debet aliquis facere p̄pter
q̄ impediatur officium iu
dicis. Item pendente accu
satōne vel inquisitōe cōtra

p̄latus subditi debent obe
dire eidem. Itē copia atte
statōnū faciēda est abbati
cōtra quē p̄ducūtur. Itē
monachi expēn̄ monasterii
p̄secūtur inquisitōnē cum
nichil habeant

Prelatorum .c. b. Cōtra
infamatum de dilapidatōe
inquiritur de veritate et itē
im̄ interdicitur ei en̄ ne ge
nus alienandi 10. Nota q̄
inquisitores p̄sonaliter acce
dere debent ad locum i quo
morātur illi cōtra quos iq̄
ritur et non alibi faciēda
est. Item cū aliquis denūci
at suspectus de dilapidatōe
interdicēda est ei potestas
quoquo mō alienādi

De calūpniatoribus

c. Vm forcius .c. b. Sub
diaconus calūpniōse
accusans diaconū a subdia
conatu priuatur et castiga
tus publice verberibus i ex
illium traditur. Nota q̄ q̄
non p̄bat quod intendit cō
tra alium puniri debet p̄ā
talionis. Item ubi quis n̄
potest puniri pena qua de
buit accusatus alia pena ad

ditur priori pene ut hic p3
quia non piterat hoc priua
ri diaconatu loco illius ver
beribus castigatus mittit
in exilium

Cum olim .c. b. Denūcia
tor criminis in probatōne
defficiens ab officio et bene
ficio suspenditur donec suā
purgauerit innocēciam.
Nota nemo debet alium et
maxime prelatū suū infā
mare

De symonia et ne aliquid
p̄spuālibus exigatur vel
p̄mittatur

i Nordinādo .c. b. Pro
ordine clericorum
nichil est penitus exigēduz
Qui alium .c. b. Deponit
qui expellit de eccā aliu3 p̄
pecuniā et eā sibi retinet

Si dominus .c. b. Quis3
catholicus admittitur ad sy
moniacum accusādūz. Vel
sic nullus catholicus repel
litur a dicenda veritate sed
p̄cibus debz induci cōtra ra
biem symonie. Nota quem
libet adimitēdū cōtra simō

Accusatum .c. b. Accu
satus de symonia celebrare

non debet donec de cris ve
ritate cōstiterit io.

Quociens .c. b. Idem q̄
c. p̄ce. nisi quia illud loquit
de accusatōne et istud de iq̄
sitōne. Vel sic impeditus de
de crimine symoniaco sup
quo est diffamatus non p̄t
interim calebrare io.

Sicut .c. b. In alia criā
cōtra simoniacu3 cicius est
procedendum io.

Tanta .c. b. Simoniacu3
accusare possunt seruus cri
minosus et meretrix. Vel
sic omnis peccator celebra
re potest preter symoniacū

Non satis .c. b. Simoni
acum est exigere pecuniaz
pro ingressu religionis pri
oratibus vel capellis cōcedē
dis vel prelati instituentis
crismate oleo b̄ndictōnibus
nubencium sepultura vel
aliis sacramētis nec exusat
cōsuetudo io. Nota q̄ diu
turnitas temporis non mi
nuit peccata s3 auget

Cum eccē .c. b. Pro pla
tis vel eccāsticis personis po
nendis et instituentis in ec
clesiis vel sepulturis vel exe
quis mortuorum vel bene
dictionibz nubenciū et aliis

sacramentis p̄textu cuiusq;
consuetudinis nichil est exi-
gendum io.

Cum sit. c. b. Prelatus
nichil preter procuratōnez
debet exigere p̄ consacra-
tōne eccārum io.

De hoc. c. b. Cōuictus de
symonia deponitur et idem
indiffamato qui se purgare
non potest. Nota q̄ depo-
nendi sunt qui symoniaz cō-
mittunt. Item pecunia re-
cepta restituenda est eccē i
cuius iniuriā data est

Cum essent. c. b. Eccām
debet perdere qui eam p̄ p̄-
missionem prosecutōnis ne-
gocii temporalis est adeptus
Vel sic symoniacum est pro
temporali obsequio eccāsti-
cum beneficium promitte-
re io. Nota q̄ sola p̄missio
super re spūali symoniam
inducit

Intimatum. c. b. Notori-
us symoniacus ab beneficio de-
ponitur et idem in diffama-
to qui se purgare non potz

Nemo. c. b. Simoniacus
est emolumentū temporale
recipere pro celando crimē
aut penitenti re cōsiliatōne
denegare. Vel sic symonia-

cum est celare peccatorē ūl
indigne penitentē recōsilia-
re. vel digne penitentē a re
cōsiliatōe remouere io. No-
ta q̄ qui dat temporale pro
spūali symoniā cōmittit.
Iteq; qui p̄p̄t cōsanguineita-
tē vel amicitia nō denūciat
ep̄o pccm̄ alicuius symoniā
cōmittit. Itē quicūq; peni-
tētē p̄pter graciā vel fauo-
rē ad penitēciā n̄ iducit vel
p̄pter odium remouet a re
cōsiliatōne symoniā cōmit-
tit et odium. fauor vel grā
succedit loco precii

Querelā. c. b. Eccā emi
vel vendi nō potest absq; vi-
cio symonie. Nota q̄ de-
lictū plati caplō icōsulto n̄
redundat in dāpnū eccē. Itē
iudex inductum in possessi-
one deffendere debet

Ea que. c. b. Pro crisma-
te ab ecclesiis peccuniā exi-
gere symoniacus est nec ex-
cusat cōsuetudo. Nota q̄
i delictis nō excusat cōsue-
tudo. Itē variatō nois non
prodest

Ex diligētī. c. b. p̄ exigē-
dis vel hñdis spūalibz homa-
gnū facere syoniacū est io.
Nota q̄ fidelitas p̄ re spūali

acquirenda fieri non debet
quia symonia esset

Et si q̄stiones. c. b. Car-
dinalis p̄ palafrido a nobili
viro recepto nō p̄sumit̄ sy-
moniacus. Vel sic i arbitra-
dis muneribz an sit syōnia
vel non actēdi debēt p̄sona-
rū dātis et recipiētis quali-
tas muneris q̄ritas et
donatōnis tempus. Nota
q̄ nō dez quis dubitare vbi
dubitādū nō est. Itē in do-
nis dādīs tria cōsiderāda sūt
s. qualitas p̄sonarū scz dā-
tis et recipiētis q̄ritas mu-
neris et donatōis t̄pus. Itē
modica nō p̄sumūt̄ aliquē
mutare. Item munera sup̄
ta ligant

Veniens. c. b. Abbas et
maiores de cōuētū recipien-
tes pecuniā ex pacto p̄ re-
ceptōe monachorum ab of-
ficio suspēdāt̄ receptus re-
stituta sibi pecunia ad aliud
monasterium ire et redire
cōpellitur iō. Nota pecu-
niā restituēdā monacho q̄
dedit moāsterio p̄ receptōe

Ex tue. c. b. Si ordina-
tus det aliqd̄ p̄fētatori suo
ex pacto symoniacus est t̄n
nō deponitur si sit occultū

Nota q̄ crimē occultum
platus punire nō debz quia
illud scit vt omnes s; nō vt
iudex et ber.

Ad nostrā. c. b. Pro mini-
steris eccāsticis excercēdis
et vicariis assignādis et pro
crismate mīstrādo pecunia
dari nō debz nec exigi iō.

De symoniace. c. b. Simo-
niace ordinati qui nō sūt sy-
moniaci insuis p̄nt ordibus
per dispēsatiōnē ep̄i mīstra-
re et remanere

Matheus. c. b. Si cōtra-
dicens electo p̄pter pecuniā
sibi de cōfēsu ip̄is electi tra-
ditā desinat a cōtradictōne
postea electus cōfirmatus est
syōniaco et renūciare tene-
tur. Nota q̄ turbata volū-
tas non excusat

Ad aures. c. b. Pro absol-
uēdo excoicātū soluētē debi-
tū p̄ quo est excoicatus pe-
cunia exigi nō debz. Nota
q̄ absolutō gratis impēdē-
da est cū spūale sit

De elāribz. c. b. Moāchi
vel alii religiosi p̄ symonias
recepti si sint symoniaci ad
arciora monasteria trāferā-
t̄. alias post liberā resigna-
tōnē loci in illo in eodez vel

aliis monasteriis eiusdē or-
dinis poterūt collocari io.

Ex insinuatōne. c. b. Si
quis renūciat canonicatui
quē p̄ ignoranciā symoiace
fuerit adeptus seu assecutus
si postea ad eūdē p̄ miām eli-
gatur nichil de prima recep-
tōne poterit v̄dicare. No-
ta q̄ accō semel exticta ā-
plius non reuiuiscit.

Nobis. c. b. Electō symo-
iaca est cassāda si electoribz
pecunia sit p̄missa licet elec-
tus ignoret nisi factū sit in
fraudem electi. Vel sic cele-
brata electōne per pecuniā
nisi fraus cōtra electuz in-
uenerit electō est cassanda
eciā si electus ignoret symo-
niā nec ep̄us cū symoniaco
dispensare potest. Nota q̄
symonia ab alio commissa a-
li nocet qui culpabilis non
fuit nisi illud factum fuerit
in dispendium electi quia ei
non nocet cum fraus alicui
prodesse non debeat io.

Dilectus. c. b. qui dedit
peccuniam prelato suo ne
ipsum in iure suo molester
de facto illam peccuniam re-
petere potest si prelatus p̄-
missa non seruat. Nota p̄

istam decretalē quod licitū
est alicui redimere vexatio-
nez suam. Item fidem nō
seruanti fides non est ser-
uanda.

Suam. c. b. Pro benedi-
ctonibus nubenciu m et ob-
sequis mortuorum nichil
est exigendum.

Dilectus. c. b. Si p̄ accusa-
tionem constet monachum
simoniace esse receptum re-
ceptus et recipiens deponi-
tur et per inquisitionem sy-
moniace receptus in arciori
monasterio de truditur re-
cipienti vero et minoribus
penitencia imponitur et in-
terim ab executione sacro-
rum ordinum suspenduntē.

Nota penam regulariū
qui per symoniam sunt re-
cepti vt qui conuictus est
in modum accusationis de-
bet deponi qui in modū in-
quisitionis in aliud monaste-
rium arcioris religionis de-
bet poni ad penitenciam p̄-
agendam hodie standum vi-
detur illi cōstitutōni. i. e.
qm̄. Itē si gratis aliquid
datur sine aliqua taxatōne
illud recipi potest.

Licet heli. c. b. ls contra quem inquitur de crimine simonie n̄ pōt testes repellere p̄ exceptōez nisi sint inimici vel conspiratores. Vel sic monachi de p̄urio dilapidatōe insufficientia suū possunt denunciare abbatē. Vel sic abbas contra testes qui sup̄ simonia deposuerunt in iudicio inq̄ sitōis excipere pōt q̄ sunt inimici vel cōspiratores. aliās aut̄ exceptōes criminum n̄ pōt opponere.

Versus.

Qualiter in qualē p̄ quos sua culpa p̄batur adde modū zeli sic distingues lz heli.

No. q̄ ille qui venit ad denunciandū admittitur ad testificandum. Item admonitio precedere d̄z denunciatiōem. aliās denunciās repellitur. Item suspectus de dilapidatōe suspenditur ab administratōe. Item conspiratores et inimici capitales repelluntur a testimonio q̄a ex odio deponere vidētur.

Per tuas. c. b. In criē simonie q̄n̄ agitur ciuilit̄ de crimine cōtra r̄lārem infamatum suspectuz et inferioris status q̄ de facili pōt remo-

ueri ab administratōne admittuntur etiam testes criminosi dum t̄n̄ nō iaceāt in maiori crimine q̄ sit illud super quo deponunt. io. ā.

No. q̄ criminosi testes recipiuntur in criē simonie de equitate cū ciuilit̄ agitur nō simpliciter lz cūz alius admittitur. Item cōspiratores et inimici capitales in nullo casu recipiuntur.

Sicut. c. b. Pecunia data cōfirmatori cōtra p̄hibitōnem cōfirmandi n̄ p̄iudicat eidez cōfirmato. No. ar. q̄ ecclā vacāte ptās confirmandi electiōes prelatorū non p̄tinet ad capl̄m sed consuetudini statur. Itē electus in abbatē confirmatus pōt excōicare. Item si pecunia soluat̄ur contra p̄hibitōnem electi ei nō obest nisi post modū cōsentiat ipsam soluendo. Item quod ab initio non valuit tractu tēporis per sequentē consensum imputatur et sic ratihabitō retrahitur et mandato compat̄ur in maleficiis intellige. Item dolus vnius alteri obesse non d̄z.

Tua nos. c. b. Si clericus

alicui ecclē cōferat bona su
a eo pacto vt in canonicum
admittatur et ea hēat p p̄-
benda simoniacus ē. secus si
hoc facit sine pacto. io. a.

No. q̄ in huiusmodi sp̄ia
libus a disp̄icēdis nulla cōdi-
tio vel pactō interuenire d̄z

Per tuas. c. b. Nō d̄z quis
ordies recipere ab illo. quē cre-
dit simoniacū in his tñ ordi-
nibus quos añ recepit minis-
trare poterit et ab eodez ad
maiores n̄ d̄z promoueri.

No. q̄ cōtra consciāz nul-
lus debz venire alias peccat
mortaliter.

Intm̄. c. b. Pro crismate
vel inuestitura ecclārum ni-
chil d̄z exigi et consuetudo
nominis vel tēporis variatō
non excusat. No. q̄ nichil
dandū est pro aliquo spiritu-
ali quodcūq̄ sit illud. Item
in delictis consuetudo nō ex-
cusat. io. an.

Per tuas. c. b. Si ordinan-
dus pactuz fecerit p̄tatori
suo de non petendo p̄uisionē
ab eo non poterit ad vltorio-
res ordines ascēdere. nec in-
tam susceptis ministrare ni-
si cum eo fuerit disp̄satū.

No. q̄ qui ordinē scienter

recipit per simoniā non hēt
executōem nisi cum eo dis-
pensetur. io. an.

Cōsulere. c. b. Pro tēpera-
li officio sp̄iali āncxo aliqd
dare vel recipere simoniacū ē.

Sicut. c. b. Simoniacū est
aliquid recipere seu exigere
p cōsecratōe ep̄orū vel pro
b̄ndictōibz nubētū abbatū
vel ordinatōes clericorū nec
sup hoc excusat cōsuetudo.

Qm̄ simoniaca. c. b. Reli-
giosi precio recepti vna euz
recipientibz de monasterio
repellātur et in arciori mo-
nasterio detrudātur. Sz añ
istud cōsiliū in aliis monaste-
riis eiusdē ordinis collocabā-
tur nisi multitudo sit in cau-
sa vel ex cā dispensat iue po-
terunt remanere in eisdem
io. an. Nota q̄ scdm̄ istud
capl̄m monachi et om̄s re-
gulares qui scienter vel ig-
norāter sunt recepti p simo-
niam sunt puniendi. etc.

Audiuimus. c. b. Ep̄i ni-
chil exigere debent vt in ec-
clesiis sibi subiectis institui p-
mittant rectores monachos
confiteri mortuos sepelli.

Nota q̄ non solū a malo
abstineudum est sz ab omni

specie mali.

Ad apostolicā .c. b. Ecclesiastica sacramenta libere sunt conferenda . cogit tñ epūs laicos pias et laudabiles consuetudines obseruare. No. q̄ laudabilis consuetudo seruanda est et epūs loci per officium suum illā facit obseruari.

Ne iudei .c. b. Prohibz ab bates cisterciēn ordin. solenniter in secalari . secūdo ponit formas obedientie quā suis episcopis promittūt.

Iacobus .c. b. Pretextu consuetudinis n̄ pōt exigi prandium a canonico de nouo recepto. Vel sic recepto in canonicū puentus et prebēda debentur quīs non det recipientibz pradiū quod eis de consuetudine deberi p̄tendūt.

Si quis .c. b. Ordinās aliquē vel ad ordiēs presentēs recepto iuramēto q̄ sup. p̄hibē n̄ ingretur ab illius ordinis executiōe per trienniu; et ordinator et ordinato donec cum eo p̄ sedem apostolicam fuerit dispensatū suspendatur. No. q̄ solus papa dispensat cum illis qui scienter per simoniā ordinantur vel p̄ntant . etc.

Mādato .c. b. Mādatur seu p̄tās de dispensando cū monacho p̄ simoniā recepto extēditur ad abbatem.

No. q̄ bñficiū principis largissime est interpretādū.

Item simonia solo affcū ai non cōmittitur nec renūciare tenetur quis spūalia pro tali simonia licz alias peccz.

Ne prelati vices suas sup annua pensione alicui tradāt . etc.

Reterea .c. b. Qui pecunias dat vt epālem vel aliē iurisdicōem spūales exerceat officio suo priuatur et cōferens illud alia vice priuatur et canonice p̄ntur hoc dicit. No. q̄ iurisdicō epālis v̄dēt d̄z s̄z gratis cōferri alias puniuntur vt hic dicitur.

Qm̄ .c. b. Vices suas ep̄i et archiep̄i p̄hibentur sub ānuo censu cōmitti contrarium faciēs et epūs puniuntur . io. No. q̄ epūs iurisdicōem suā n̄ impedire d̄z.

Qm̄ .c. b. Regimen eccle sub ānuo censu cōcedi n̄ d̄z.

No. q̄ cura aiarum sub ānuo precio cōstitui n̄ d̄z . etc.

Querelā. c. b. Ecclā pōt
ad firmā dare nec arēdator
debz añ lapsum termini mo
lestari. Vel sic fructus ecclā
rum sub ānuo censu concedi
pōt. No. q. obuentōes ec
clē pōt ad tēpus locari siue
cōcedi pro certo censu ānu
tim reddendo. etc.

De magistris ne aliquid
exigatur p. līa docendi.

q Voniam. c. b. Et sum
ma totius tituli quo
ad primam ptez rubrice. Se
cūdo quo ad sedāz. talis est
cathedralis ecclā et quelibet
collegiata que ad hoc suffi
cit debz puidere de vna pre
bēda magistro in gramati
ca qui clericos eiusdē ecclesie
et paupes gratis doceat qui
magister a prelato cum ca
pitulo vel minori pte illius e
ligi debet quorū negligentiam
supplet ordinarius. me
tropolitana theologuz et si
vtriqz non sufficiat grama
tico in aliquo ecclārum sua
rum que ad hoc sufficiat fa
ciat prouideri. Et vt theolo
gi hēri possint p. latiet capi
tula aliquos dociles mittere

debent ad studia quibz pui
debunt si sui reditus n̄ suffi
ciant. Et docentes in theo
gia donec docuerint et stu
dētēs vsqz ad quinquēnium
integre fructus p. cipiant cō
suetudine vel statuto n̄ obs
tante. No. sup prima de
cretali q. pro līa docēdi ni
chil debet exigī. Item puni
tur quis in eo in quo deliqz
vt in fi. dicit. Item qui est
ydoneus admitti dē ad do
cendum. No. sup decret.
prohibeas quod exactuz vel
promissum pro līa docēdi
pōt repeti et promissum fa
cere remitti. Item per neg
ligentiaz admittit quis ius
suum sed hic non est apposi
tuz tempus sed posset dici qz
hoc potest refferri ad arbi
trium superioris vel tantuz
tempus possz dari quantuz
datur pro benefactis vacan
tibz. Nota in c. sup spe.
qz p. mio fraudari nō debēt
in vinea dñi laborantes.

De iudeis et sarracenis

p Resenti. c. b. Si ser
uus a iudeo emptus
causa mercimonii facta est

vel fieri desiderat xpianus
p xii. soludis redimetur io.

Multorū. c. b. Iudeus cris-
tianum in seruu habere nō
pōt in ascripticum vero po-
test. io. an. No. q̄ iudei cū
cristianis habitare n̄ debēt.

Item iudeus qui cristianū
contra ius retinere voluerit
hoc ipso illud ius admittit.

Iudei. c. b. Iudei pnt sma-
gogas suas sustinere sed nō
de nuo facere. io. an. No-
meliorem esse cōditōem fi-
delium q̄ infidelū.

Quia. c. b. Die veneris scā
iudei nō conuersantur cuz
cristianis. Vel sic iudei p to-
tam diez parasceue ostia et
fenestras clausa debēt hēre

Iudei. c. b. Excōicari de-
bent cristiani q̄ in domo ser-
uiunt iudeis vel sarracenis
et etiam sclāres principes q̄
iudeos baptifatos suis spoli-
ari pmittunt. io.

Ita quorūdam. c. b. Cristi-
ani qui merces phibitas de-
ferunt sarracenis vel in eo-
rum manibus administrāt
sunt excōicati et ppriis bo-
nis spoliandi et capientium
fiunt serui. io. an. No. q̄
cristiani qui cuz sarracenis

impugnant cristianos dete-
riores sūt quā sarraceni Itē
excōicatus pōt iterū excōi-
cari. Item seruitus induci-
tur hic iure canonico ecc.

Consuluit. c. b. Iudei vete-
res sinagogas reparare pnt s̄
nō nouas cōstruere

Ad hoc. c. b. Cristiani nō
debent seruire iudeis nec eti-
am in famulari seruitio eo-
rum nec pro mercede nutri-
ces esset. io. an

Sicut. c. b. Iudei volūtarii
baptizandi sunt nec inuiti
sunt cogēdi nec sine iudicio
puniēdi pro delictis vel suis
rebus spoliādi nec in suis fes-
tiuitatibus p̄turbādi nec eo-
rum cimiteria vel sepulture
violande nec ipsorū corpora
exhumāda et qui contrariū
fecerit punietur vt hic dici-
tur. io. an.

Quā sit. c. b. Pōnit indul-
gentias duas quas concedit
papa illis qui sarracenis pre-
dicabunt verbū dei dū tamē
modū canonicū nō excedāt
et pōt quis predicare sine li-
centia ep̄i ipsorū infidelium
io. No. q̄ nemo pōt predi-
care sine l̄ia prelati sui. Itē
nō sufficit petere l̄iam nisi

fit obtēpta. Item a carnibz
abstinēdū ē aliq̄bz tēporibz.

Significauit. c. b. Pro cap
tuis redimēdis p̄nt cristiani
ad sarracenos merces defer
re. io. an. Nota q̄ qui por
tant merces p̄bitas sarra
cenis sunt ip̄so iure excōica
ti et nullo tēpore pacis vel
guerre excusantur.

Quod olim. c. b. Excōica
ti sunt qui tempore guerre
cōmerciū sarracenis aut
aliquid subsidiū prestāt.

No. q̄ tales iram dei viuē
tes incurrunt.

Et si iudeus. c. b. Iudei nu
trices vel seruos cristianos
habere non debent et cōtra
facientibus interdicitur cris
tianorum cōmerciū. io.

Postulasti. c. b. Iudeus cle
ricum percutiens violenter
punitur pecunialiter et cō
pellitur satisfacere ei et eccē
vel interdicitur ei cristiano
rū cōmerciū. io.

In nonnullis. c. b. Iudei et
sarraceni vtriusq̄ sexus de
bent in terris cristianorum
distingui et vti habitu per
quē a cristianis cognoscan
tur. Item in die passionis n̄
debent exire in publico nec

in cōtumeliam creatoris p̄
silire. io. an.

Cū sit. c. b. Iudeis aut pa
ganis publica officia cōmit
ti nō debent. et si aliqua cō
missa fuerint debent ab eis
desistere et a cōmercio cristi
anorū donec inde suscepta
restituātur. No. q̄ infide
les fidelibus preponi n̄ debēt

Item quod p̄cipitur ex offi
cio quod quis habere n̄ licet
restitu d̄z quia si p̄ncip̄ale
non tenz nec eius accessoriū

Ad liberandū. c. b. Cristi
ani sunt excōicati q̄ arma
ferum vel galearū ligami
na deferūt sarracenis. No
ta q̄ qui cōtra ecclāz delire
quit in ea punitur vt ab ea
nō recipiatur donec satisfā
ciat. Item pena vnus debz
esse metus alteris. etc.

Ex speciali. c. b. Licet iu
dei v̄dere possint officia tñ
publica tenere non debent.

No. iudeos cristianis non
esse p̄ficiendos. Item offi
ciales clerici non preponi de
bent suspecti. io.

Nulli. c. b. Baptisatus vel
baptisare volentes iudeo cā
seruicij emere n̄ licet. c. tria
dixerit et se summat dictūz

ponit mercari prouidz et p
uisionem determinat.

De hereticis.

d Vbius. c. b. Perseue-
rans in dubitatiōe fi-
dei et veritatē ignorans est
hereticus. Vel sic in fide du-
bitus infidelis est nec inter fi-
deles credi d3.

Qui alios. Qui n̄ facit bo-
num quod facere pōt de ge-
nere hereticorū censetur.
Vel sic errat qui alios n̄ re-
uocat ab errore si pōt. 10.

Firmissime. Hereticus p
seuerās eternaliter dānatur
cui non prodest baptismus
elemosina q̄ntumq̄ copiosa
nec mors pro cristi nomine
suscepta pficere poterit ad
salutem. 10. an. No. q̄ ex
tra ecclām nullus saluatur
q̄tūcumq̄ bona opa faciat.

Fraternitatis. c. b. Dānā-
tur scripture quarū hereti-
ci sunt rectores. Vel sic dā-
nato heretico dānantur sui
libri et opa.

Si quis ep̄us. c. b. Si quis
ep̄us instituens hereticū etiā
cōsanguineū vel paganum
heredē suū tan̄ hereticus

excōicatur etiā post mortē
nec nom̄ suū inter catholi-
cos recitari d3. 10. ā.

Inter eos. c. b. Ep̄i presbi-
teri vel alii clerici hereticis e-
tiam cōsanguineis nil relin-
quāt. No. q̄ vbi eadez eā
criminis ibi idē ius stādū est.

Cum cristus. c. b. Qui di-
cit cristū nō esse verum deū
et hominē excōicatus est et
hereticus. et dicere cōtrari-
um sub anathemate phibe-
tur. No. q̄ sicut cristus
est verus deus ita et vero hō
ex aiā rationali et humana
carne subsistens.

Sicut. c. b. Qui hereticos
recipit in domo sua et eorū
suatores sūt excōicati et sic
decidentes in eorū cimisteri-
o non sunt sepellitēdi nec pro
eis est orandum. 10. ā.

Ad obolendū. c. b. Hereti-
cus qui aliter sentit de sacra-
mētis q̄ ecclā ro. predicat ex-
cōicatus est ipso iure nisi se
corrigat et errores abiur3.
Si clericus fuerit et se n̄ cor-
rexerit degradabitur et se-
culari curie tradetur p quā
curiā laici puniūtur. Suspec-
ti se purgare nolentes eadē
pena puniuntur. et relapsis

omni audientia denegatur
Seculares principes qui ad
mādatuz ecclesie iurare no
lunt de defendendo contra
hereticos ecclā et dignitati
bus priuati excōicantur et
terre eorum interdicuntur.

Ciuitates vero in hoc resis-
tentes ab aliarum ciuitatū
cōmercō epāli dignitate pri
uentur et exempti quo ad p
missa suis ordinibz sunt sub
iecti et per eos puniri dūt. 10

No. q̄ ratione delicti a-
mittit quis priuilegiū liber-
tatis. s; ep̄i tunc tanq̄ dele-
gati a papa eos puniunt et
tanq̄ ordinari. 10.

Vrgentis. c. b. Bona here-
ticorum cōfiscantur. nec ad
filios vltorius reuertuntur
et etiā; si filii catholici exis-
tāt. No. q̄ in crimine here-
sis nō parcitur filius circa bo-
na paterna s; in totū priua-
tur bonis paternis.

Si aduersus. c. b. Aduoca-
ti vel notarii hereticis vel eo-
rum fautoribus fauētes vel
prōcinium aliquod inferen-
tes vel instrā inscribentes in-
fames sunt et ab offi. suspēsi

Cum ex iniūcto. c. b. Nō
debent laici cōuenticula ce-

lebrare vel simplices sacerdo-
tes reprehēdere. No. q̄ la-
ici q̄ tuncūq; ydonei predica-
re non debent. nec etiā cleri-
ci nisi quibus ex officio con-
cessum est. Item n̄ sufficit
alicui dicere q̄ sit missus a
deo nisi hoc cōdat. Itē; sa-
cerdotibus nullus detrahe-
re d; . Item q̄libet tenetur
aliuz in se peccantē corrige-
re in secreto. Item sicut inf-
titutio sacerdotū p̄inet ad
ep̄os ita et eorū destitutō.

Excōicamus. c. b. Om-
nis heresis anathematise-
tur. et omnes heretici con-
demnantur. cōdemnati autē
tradendi sunt iudicibus secu-
laribz si clerici sint prius de-
gradatis. Bonaq; laicorū cō-
fiscantur. clericorum autez
eorum ecclesiis confiscētur.
Suspecti iuxta qualitatem
persone et suspicionis se pur-
gent alias excōicantur vsq;
ad satisfactiōem et si per an-
num stent excōicati vt he-
retici condēnantur. Domi-
ni tprāles iurabunt cum ad
officium assumentur q̄ v-
niuersos hereticos per eccle-
siaz denominatos de suis iu-
ribus pro viribz extirpabūt.

et si moniti non iurent p^{er} e-
 suram eccl^{esi}asticam cōpellun-
 tur. Si vero moniti per ec-
 cl^{esi}am terram suam non pur-
 gent vt heretici per metro-
 politanum et suffraganeos
 excōicantur et nisi satis-
 fecerint infra annum papa
 vassallos ipsorum a fidelita-
 te absoluet et terram eorū
 exponet catholicis occupan-
 dam salvo iure dñi principa-
 lis dum tam ipse nullum ap-
 ponat impedim^{en}tuz. Et idē
 circa illos qui nō habent do-
 minos principales gaudent
 enī priuilegio et indulgen-
 tia accedentibus in terre scē
 subsidiū concessis q^{ui} ad exter-
 minādos hereticos se accin-
 gunt. Item credentes re-
 ceptatores defensores et fau-
 tores hereticorū excōmuni-
 cati sunt et nisi infra ānum
 satisfaciānt sunt infames.
 nec ad publica consilia vel of-
 ficia seu ad eligendū vel tes-
 tificandū vel successionez
 alicuius admittētur. nullus
 eis sed ipse aliis rñdebit. nec
 si sint iudices cās non audiēt
 et sniē nulle erunt. Si autē
 sint aduocati nō patrocina-
 bunt. Si tabelliones nō vale-

būt instrā ipsorū et in aliis
 officiis idem erit. Clerici tñ
 ab officio et beneficio depo-
 nuntur et qui tales nuncia-
 tos nō vitarent excōicādi sūt
 vsq^{ue} ad satisfactōnem. Cle-
 rici non debent talibz sepul-
 turam et sacramenta eccle-
 siastica exhibere nec recipe
 obligationes vel elemosinas
 alias priuētur officio quod
 rehabere non poterunt sine
 papa. Quam penam etiaz
 regulares incurrēt inter su-
 a priuilegia iudicibus cōmit-
 tent talia seruabūtur et ali-
 ter punientur nisi incōtinē-
 ti desistant. Quibz sane e-
 piscopus vel archiep^{iscopus} p se
 vel per alium ydoneum sal-
 tez semel in anno circuat p
 rochiam suaz in qua fuerit
 fama habitare hereticos et
 ibi tres vel plures vel totaz
 viciniam iurare compellat.
 q^{ui} qui sciret hereticos vel oc-
 culta conuenticula facien-
 tes vel a cōi conuersione
 fidelium dissidentes ei indi-
 cent et si nno se purgaue-
 rint coraz eo vel si post pur-
 gationem ad errorem rede-
 ant puniantur. Et obstina-
 ti qui iurare noluerint here-

104
tici reputantur atq̄ seruā
da ep̄i in suis diocelibus vt vi
gilent diligenter naz si quis
ep̄us ad purgādam heresim
certis iudiciis inuētus fuerit
negligens vel remissus ab e
piscopali officio deponitur.

Sicut. c. b. Laicis cuius
cūq̄ ordinis sint interdicitur
officiū predicandi. 10. ā.

Excōmunicamus. c. b.
Si quis in heresim fuerit de
ph̄sus et redire noluerit ad
agendā penitentiā in carce
re perpetuo detrudatur. 10.

Ad solutos. c. b. Obligati
aliquibus propter eorum he
resim liberantur. 10. and.

Nota q̄ ipso iure absolu
tus est qui aliquo genere
obligatōnis tenetur astric
tus hereticis vt interim eis
nichil facere teneatur.

De cismaticis.

q̄ **V**od a predecessore. c.
b. Irrite sunt ordinati
ones beneficiorū et collatio
nes ecclesiarum et assigna
tiones et alienationes facte
per cismaticos. Sedō dicit q̄
ab ordine et dignitate suspē
ditur qui iurat cisma tene.

re. 10. an. Nota q̄ ordina
tiones cismaticorum carent
executione et alienatōes ab
eis facte nulle sunt.

Fraternitati. c. b. Ordina
tus a cismatico ab officio
remouetur nisi secum fue
rit dispensatū ab habēte po
testatem. 10. an. Nota q̄
qui dicit secum fuisse dispen
satum dispensationem pro
bare tenetur et per talem q̄
potuerit dispensari.

De apostatis et iteran tibus baptisma.

p̄ **R**eterea. c. b. Clerici
q̄ relicto habitu habē
tur vt laici deprehensi in cri
mine per censuram ecclesias
ticam non liberantur. Vel
sic non sunt excōicati detinē
tes clericos apostatas ordi
nem et habitum dimittētes
et in criminibus deprehen
sos. Nota q̄ ecclesia non
defendit clericos in crimi
nibus cōprehēsos et detētos.

Ex tenore. c. b. Acolitus
consentiens iterandi bap
tisma potest ad maiores or
dines promoueri si sit occul
tum secus si esset publicum

quis sit minor ordo nisi dispensatiue religionem intraret. io. an. Nota baptisma iterari non debere. Item fauore religionis dispensatiue cum aliquo.

Tue fraternitatis. c. Informatus super apostasia habitum deferre cōpellitur donec purget. Nota clericos cōpellendos ut habitum clericalem reassumant.

Quidam. c. h. Apostatæ qui post baptismum ritus veteris legis obseruant et eos dimittere compelluntur. io. an. Nota q̄ qui baptismum recipiunt cōpellendi sunt ut fidem obseruent. Item duabus viis homo ire non debz.

Item melius est viam dei n̄ agnoscere q̄ prius agnitam retroire.

A nobis. c. b. Religiosi dimissum habitum nolentes reassumere possunt in carcerari et affligi ut reassumant. io.

Nota clericos apostatas posse in carcerari et detineri.

Consultatōem. c. b. Monachus in apostasia ordinatus ad sacros ordines sine licentia pape seu dispensatiōe non pōt in illis ministrare.

De his q̄ filios occidit.

Eniēs. c. b. Mulier q̄ filium suum occidit debet perpetuo penitere et in monasterio aut alio loco religionis detrudi in quo peccata sua perpetua penitentiā deploret. Si tamen sit iuuenis et de incōtinētia tēp̄ acc̄tur sibi licētia nubendi. io. ā.

Nota q̄ tutius est q̄ mulier vni soli viro nubat q̄ in honeste plēs admittat etc.

Intelleximus. c. b. Mulier que occiderit filium propter hoc non est a viro separanda. io. an. Nota q̄ nulluz maleficiū sepat matrimonium legitime contractum quominus alter alteri adherere teneatur nisi esset crimen ydolatrie.

De infantibz. c. b. Sē sūmat ponens penam pentū penes quos filii inueniuntur oppressi. io. andree

De infantibus languidīs.

La patre. c. b. Si infāseruus languidus et lbertus expositus sit a patribz dñis vel patronis vel ab

aliis scientibus et non cōtra
dicentibus alias ratū habentibus. Vel si illis. alimēta ne
gantur filius eripitur a pri-
ma ptāte seruus in liberta-
tez et libertus in genuitate
inducitur. et qui istos tali-
ter expulsos suscipiunt ius
aliquod non acquiritur susci-
pienti in psona suscepti. 10.

De homicidio voluntari-
o vel casuali.

F. I quis. c. b. Si quis p in-
dustriam homines occi-
derit scdm leges occidendus
est. Vel sic homicida subiciē-
dus est morti spūali secun-
dum canones. 10. an.

Interfecisti. c. b. Pōnit pe-
nam occidentis latronē quē
deprehendere poterat ab q
occisione. 10. an.

Si pfodiens. c. b. Fur noc-
turnus sine pena occidi pōt
diurnus vero nisi telo se de-
feudat. Nota q fur qui se
telo defēdit plus est q fur iō
sine pena occidi pōt.

Cū iuramēto. c. b. Iuramē-
tū on obligat aliquē ad ho-
micidium cōmittendū. 10. ā

Nota q iuramētum n̄ ex-

tenditur ad illicita. Itē q q
non fateret in suis nō d̄ in
aliis attēptare. Item qua-
lem diligentia adhibet quis
in suis rebus talem exhibe-
re d̄ in aliis.

Si quis. c. b. Homicidia
est q cāz sterilitatis dat sor-
tiglia vel venena.

Sicut dignum. c. b. Hic
habetur qliter pro homicidi-
o sit pena iniūgēda siue factō
siue cōsilio siue quocūq; alio
cōmittatur. Nota q illi q
penitentias imponunt d̄ t
attendere et atē. sciām. et se-
xum delinquentis. locū. tē-
pus. et qlitatem. et quāntita-
tez delicti et scdm ista est pe-
nitentia iniūgēda. 10. an.

Presbiterū. c. b. A sacer-
docio deponitur qui peccat
puerum cā discipline si mo-
dus excedat et mors inde se-
quatur.

Cōtinēbatur. c. b. Homi-
cidij casualē imputatur
ei qui rei licite vel illicite ope-
ram dedit si non adhibuit di-
ligentiā quā debuit. 10.

Lator. c. b. Homicidium
fortuitum vel casualē ei n̄
imputatur qui non fuit in
culpa. 10. an.

Suscepimus. c. b. Homicidius casuale imputatur ei qui cam homicidii prebuit. Vel sic is cuius ope illicito commissum est homicidium irregularis est. io. an.

De cetero. c. b. Qui occasione dani dat danum dedisse videtur. io.

Ad audientiam. c. b. Homicidius casuale imputatur ei qui opam reilicite dat si non adhibuit diligentiam quam debuit. io. an.

Dilectus. c. b. Homicidium non imputatur ei qui dabit operam reilicite nec fuit in culpa.

Ex litteris. c. b. Non prohibetur exequi officium sacerdotis is cuius culpa homicidium non appet commissum si contra eum graue scandalum vel infamia non laboret. io. a. Non quod scandalum inducit purgationem licet veritas aliter se habeat.

Ex litteris. c. b. Potest quis non obstante homicidio contingente sine culpa sua ad maiores ordines promoueri. io.

Non quod homicidius casuale non imputatur alicui si dat operam licite rei et adhibet diligentiam quam potest.

Significasti. c. b. Homici-

dium casuale sine culpa preueniens non imputatur est tamen ei ad cautelam penam iniungenda.

Petrus diaconus. c. b. Cum mei amici aliquem interfecerunt propter me contra prohibitionem meam eorum scilicet michi non nocet. Non quod non est imputandum alicui qui contra prohibitionem eius expressam actus est alioquin dolus alterius ei obesset quod culpabilis non fuisse.

Significasti. c. b. Cum quis percutitur ab uno et postea ab aliis occiditur si dubitatur an primum vulnus sit letale vel ne prius percussor habeatur pro irregulari et eam in homicida debet reputari. io. a.

Non quod in penam cuius est credendum quia non est verisimile quod aliquis sit immemor sue salutis. Item consilio mandato studio homicidium committitur. Item in dubiis certior via est tenenda. Item vim vi repellere licet sed cum equali repulsione. Item vindicta non est sumenda.

Tua nos. c. b. Monachus si chirurgiam exercens irregularis est si ex ea mors fuerit subsequuta etiam si sit pius et diligens nisi tamen fuerit capiet a

eis. Scđō sic clericus latronē
occidentis et qui iudici scđari
dedit inter signia furis a quo
fuerit vulneratus irregularis
n̄ est censendus licet post
modū fur occidatur.

Sicut. c. b. Qui dat occa
sionem aborti om̄i homicida
ē si partus fuerit vivificatus
alias nō. io. No. q̄ an̄q̄ cō
ceptus sit aiātus nō dicitur
cōmitti homicidiū p̄ abortū

Postulasti. c. b. Si clericus
coram iudice scđari iusticiar
de laico sibi exhiberi postu
let sibi n̄ imputetur si iudex
penā sanguinis infigat. io.

Exhibita. c. b. Homicidiū
casuale nō imputatur ei qui
non occiderit nec fuit in cul
pa etiā si ad cautelā veniam
postulaverit. io.

Iohannes. Homicidiū ca
suale non imputatur ei qui
dabat operā rei licite si om̄s
casus fortuitos previdit. io.

Nota q̄ de casu fortuito
nullus tenetur cum preui
dere non possit. io.

Petitio. c. b. Clericus pug
nans contra iudeos ac sarracenos
irregularis ē si aliquē
eorum occiderit et in dubio
astinere debz à divinis. Vel

sic irregularis est qui aliquē
occidit et in dubio debz absti
nere. Nota q̄ clerici pug
nare non debēt contra sar
racenos.

Quidam. c. b. Presbiter
non dz in officio vel bñficio
impediri vel sūmari potest
sicut. c. Iohannes.

De torneamentis.

f Elicis. c. b. Torneam̄
ta fieri n̄ debēt quia p̄
hibita et ibi vulnerato cōce
ditur p̄nia. s3 si moriatur de
negatur sepultura si tñ ve
nerit animo pugnādi. secus
si ppter debita inq̄renda.

Ad audientiā. Summatū
est in. c. pximo. Vel sic veni
entibus ad torneam̄ta cau
sa ludendi si moriatur dene
ganda est sepultura. si vero
ex alia cā excedāt et ibi casu
fortuito moriatur nō est de
neganda. iohan. and.

De clericis pugnan tibus in duello.

p Orro. c. b. Deponen
dus est clericus q̄ duel
lum init. tñ si mors vel mē.

broterū mutilatō inde nō est
secuta pōt cū eo ep̄s in mi
noribz disp̄sare iō. No. q̄
n̄lz clerico i duello pugnare

Hēricus .c.b. Irreglāris
est clericus qui aliquem per
aliū Interfecit pōt tñ cū eo
circa bñficiū obtinēdum dis
pensari .iō. Nct a casuz v
bi ep̄s pōt disp̄nsare in or
dine et non in executōe ordi
nis.

De sagittariis.

a Ebatē .eb. Sagittariū
et balistarū sub ana
themate artem illam cōtra
cristianos nullo modo debet
exercere .iō.

De adulteris et stupris.

f I quis .c.b. Corripens
vel deflorans virginēz
eam ducere dz in vxorez vel
dotare. Vel sic corrupens
virginem tenetur eā ducere
in vxorem. q̄ si pater et ma
ter noluerūt consentire do
tabit .eam.

Peruenit .c.b. Stupans
virginem aut cū ea matrimoniū
cōtrahat aut fustigato
corporaliter et excōicatus
ad p̄niaz in monasterio q̄ ū

exibit sine l̄nia detrudatur.

Si vir .c.b. Vir mulierem
in adulterio pseuerantē de
bet eicere .emendatā vero
semel dz recipe .iō .an.

Maritis .c.b. Maritus sus
pitiōe pbata admittitur ad
accusandum vxorē de adul
terio .iō .an.

Significauit .c.b. Sacer
doti de adulterio infamato
interdicitur purgatio quaz
si prestiterit in officio suo p
mittitur. Vel sic p̄pter con
fessionem adultere nō puni
tur adulter s̄z p̄pter infami
am inde ortā se purgare te
netur .iō. No. q̄ ad dictuz
vnius lz alter hoc neget ec
clesia dz recōsiliari. Itē pur
gatōes arbitrarie sunt.

Intelleximus .c.b. Mulier
petens restitutiōem mariti
repellitur per exceptiōem
adulteri manifesti nisi vir
etiā adulteratus esse probe
tur .iō .an. No. confessio
ni mulieris stāndū eē cū agi
tur a thori sepatōe. Itē cō
p̄satō admittit in criālibz.

Tua .F.c.b. Adulteria cō
iugū mutua cōp̄satōe tol
lūtur. Vel sic vir non pōt
mulieri opponere adulteriū
si ipse etiā adulteratus ē .iō.

De raptoribus et incendiariis.

d **E** illis. c. b. Raptor puni-
tur ab epō in cuius
diocesi rapinā cōmisit et iu-
dex domicilii suffragatur. io.

No. q̄ ibi crim̄ puniri de-
bet ubi quis deliquit.

Sup eo. c. b. Manifestus
raptor vel ecclē violator si
restituatur vel de restituendo
caueat. hoc pri. ad p̄niam et
sepulturā admittitur. si ve-
ro in vita cauere n̄ vult tuz
possit et in morte n̄ p̄t. cle-
rici n̄ p̄nt illius sepulture in-
teresse. hoc. sedō. Tercio q̄
q̄ interfuerint p̄tuntur.

No. q̄ n̄ remittitur p̄c̄m̄
nisi restituatur ablatū si res-
titui possit. Itē ad terrores
clerici sepulture n̄ intersunt
nec illius oblatōes accipe de-
bēt. Itē clerici n̄ d̄nt interes-
se sepulture illis q̄ in morta-
li peccato decedit nec elemo-
sinas illius accipe. io.

Excōicatōni. c. b. Excōi-
catur q̄ expoliāt nauigātes
fideles ex iusta cā nauigan-
tes. s̄z excōicati sunt q̄ expo-
liant naufragos nisi ablata
eis restituāt. io. No. q̄ af-
flictis n̄ est dāda afflictio

In archiep̄atu. c. b. De cri-

minibus cognoscūt ep̄i et pe-
nas imponūt iudiciū sangui-
nis n̄ rāgētes quia tūc prin-
cipibus et regibus delegatur

No. q̄ clerici penā sangui-
nis inferre n̄ debent.

In litteris. c. b. Incendiari-
us ecclē penitēs in morte p̄-
prestiterū al solutus p̄t in
cimiterio sepelli et ad satisf-
factōem cōpellētur heredes
eius. io. an No. q̄ simplex
sacerdos in necessitate p̄t
absoluere a maiori excōica-
tōe de qua alias absoluere n̄
posset. Item heredes tenen-
tur ex delicto defuncti etiaz
si ad eos ex eo delicto nichil
peruenierit.

Cum eā. c. b. Raptor ma-
trimoniū cōtrahere p̄t et
tenz quo cōsummato alter
sine alterius l̄na religionez
ingredi n̄ p̄t. Vel sic in me-
ris volūtarius nō p̄t cōmit-
ti raptus. io. Nota q̄ ubi
mulier cōsentit raptus non
dicitur. Item post matriō-
nium carnali copula consu-
matū vir p̄tatez non habet
sui corporis sed mulier et e-
cōuerso. Item confessioni
alterius coniugum statuit
in preiudiciū spiritualis ma-
trimonii.

Accedens .c. b. Raptor cū raptam matrimoniuꝝ contra here potest io. an.

De furtis .

I quis .c. b. Furans et vendens homineꝝ spūaliter mori debꝝ lo. an.

Fures .c. b. Non est orandum pro furibus et latronibus in crimine furti interfectis . si tñ confiteantur cōmunio non eis negatur.

Siquis .c. b. Cibaria vel veste furans causa necessitatis tribus epdomadis peniteat si non reddat ablata . Vel sic fur propter necessitatem furtum postea restituens non punitur .

Qui cum fure .c. b. Fur participans et furem sciens et non indicans tenetur de delicto io. an.

Exlteris .c. b. Fur occultus per restitutōem et yactam penitentiam vel eius partem . potest ad ordines sacros pmoueri io. an. Non q̄ infamatus de furto nō debet promoueri . Itē lꝝ quis satisfaciatur de furto nichillo minus est ei penitētia in iun

genda io. an.

De usuris .

p Lures .c. b. Usura est aliquid accipere ultra sortē de possessionibus pignoratīs ubi de manu layci euellat et clericus usurarius deponatur . Vel sic si creditor de fructibus pignoris recipit sortē deductis expensis tenetur restituere pignus

Nota fructus pignoris cōputandos in sortem . Item clericus usurarius de rigore ab officio ecclesiastico debet repelli . Item habes hic casus in quo fauore ecclē . fructus nō cōputantur i sortē .

Quoniam .c. b. Fructuū pceptio equipollēs sorti pignus liberat et debet reddi debitori . Vel sic creditores ad reddenda pignora siue usuras cogūtur distinctione . ecclesiastica si de fructibus rei pignorate deductis expēsis sortē fuerint consecuti Ra.

Quia .c. b. Manifesti usurarii ad cōmunionē altarī et ecclesiasticā sepulturam admitti nō debent et eorum oblationes nō sunt recipiēde et si recepte fuerint sunt ref

tituende. No. q̄ hec pena
imponi debz de qua fit men
tio in rescriptis cōtra usura
rios impetratis Ber. etc.

Super eo .c. b. Pro capti
uis redimendis nō est pecca
tia recipienda sub usura.

No. q̄ pretextu pietatis
non est impietas cōmitten
da. Itēz nō debz quis men
tiri pro vita alterius redi
menda.

Cuz tu .c. b. Usurarii ma
nifesti qui sunt soluēdo per
penas statutas in concilio la
teran. cōpelluntur restitu
ere usuras quas etiāz ante
conciliūz receperūt. No.
cōstitutōnez extendi ad pro
terita. Itē uō debet remitti
peccatūz nisi restituatur ab
latum. Item paupertas ex
cusat. Itē res empte de usu
ra succedūt loco pecc. de usu
ris recepte. Item q̄diu repe
ritur cuius est res vel eius he
redes nō debz res restituēda
dari pauperibus 10. an. etc.

In ciuitate .c. b. Qui ven
dit rem plus quāz valet p̄
solutionis dilationez .i. pre
textu defferende solutionis
usurarius est nisi pbabiliter
sit dubium plus eāz vel mē.

nus solutionis temp̄e valere
10. an. No. aliquēz excusa
ria peccato p̄pter dubium

Preterea .c. b. Usurari
us manifestus monito nō de
sistēs si clericus sit ab officio
et bñficio suspēdetur. Si lay
cus vero excommunicatur

No. qualiter puniri debēt
usurarii tā clerici q̄ layci.

Conquestus .c. b. Fruc
tus rei pignorate cōputant̄
in sortem. Vel sic nisi terra
sit de feudo ecclesie fructus
cōputantur in sorte 10. an.

Tua nos .c. b. Heres usu
rarii filii vel extranei usura
restituere cogitur. No. q̄
res transit ad successorez cū
suo onere vel causa.

Consultus .c. b. Mutuās
ea mente vt plus sorte perci
piat non dās parabolam iu
ramenti nisi aliqd inde reci
piat vendēs rez plus debito
quā solutioni pl̄s differt te
netur ex hiis iudicio ani
marum etc.

Quāz perniciosus. Breue
est tñ 10. dicit recadentibus
in peccatum usure propter
eas restituēdas prosequi de
negatur eis subterfugium
appellationis 10. an. Nota

q̄ non tenet appellatio vt in crimine quis remaneat.

Post miserabile. c. b. Per subtractionem cōmunionis xp̄ianorum cogit ecclesia iudeos ad restituēdas vsuras. duplicem promissionem pōit

No. iudeos indirecte cōpellēdos ad restituēdas vsuras.

Tuas duduz. c. b. Usurarius qui fecit debitorem iurare de soluēdo vel nō repetendis vsuras ecclesiastica cōsura cōpellitur ab exactione desistere et exactas restituere io. an. No. istaz dec. cōtra usurarios p̄ quā possunt compelli vt relaxetur de litigantibus iuramentum prestitum pro vsuris soluēdis vel de repetendis solutis Eccl.

Quia frustra. c. b. Nō auditur usurarius per rescriptū impetratum sup̄ recuperandis vsuris quas alteri soluit nisi prius restituat quas extorsit et io. No. q̄ q̄ morbo confimili laborat contra alium nō est audiendus. Itē frustra legis auxiliū implo. qui in legem etce.

Qui indicessi. c. b. Manifesti usurarii etiam nomine accusante per penā lateran.

concilii ex officio iudicis vsuras restituere cōpelluntur.

Nota q̄ iudex ex officio potest procedere contra criminosos manifestos quibus non accusentur io.

Salubriter. c. b. Maritus in sortem non computabit fructus rei pro dote sibi oblate. Nota casum in quo fructus non computantur in sortem et ce.

Michael. c. b. Usurarius non agit super vsuris repetendis nisi prius quas ipse recepit vel patet eius restitutio. an.

Quanto. c. b. Iudei qui a xp̄ianis graues vsuras extorquent et decimas de possessionibus et oblationes de domibus nō solunt ecclesiis xp̄ianorum cōmunionem priuantur. Nota iudeos compellendos ab exactione vsurarum indirecte et vt satisfaciant ecclesiis de domibus et possessionibus pro decimis et oblationibus sibi debitis.

Nauiganti. c. b. Suscipiens periculum vt luctum habeat committit vsuram. Vel sic non licet aliquid reci

pere ultra sortem propter
dilationem solutionis nec est
licitus plus vendere nisi pro
babile sit dubius plus vel mi
nus res valituras tempore
statuto quia probabilis dubita
tio excusat ab usura. No.
quod non admittitur compensa
tio in usuris. Item du
bia in meliorem partem sunt
interpretanda iohannes.

De crimine falsi.

f. Falsarius. Non summa
tur secundum iohannes an. Uicit
tamen quod qui falsus testimo
nium dicit. deum iudicem et
partem offendit. Vel sic di
ces falsus testimonium pu
ritur de falso ac grauius
peccat qui veritatem occul
tat. No. quod testis falsus tri
bus personis obnoxius est et
in tribus debet puniri. Item
qui veritatem occultat. pec
cat. et ideo testis compellitur
ferre testimonium etc.

Super eo. c. b. Si talata per
falsas litteras non debet exe
cutioni mandari. sed presen
tans debet diligenter detine
ri. No. quod false littere non
dant iurisdictionem. et ideo

nullo tempore valet quod per eas
iudicatus est. Item iudex
non debet mandare sententiam
executioni ubi videt eam nul
lam secus si esset iniusta. Item
falsarius detineri debet. etc.

Ad audientiam. c. b. Cleri
cus falsans sigillum regis seu
principis deponitur. et ei ca
racter imprimitur et extra
provinciam seu in exilium mit
titur. Nota quod ecclesia pe
nam sanguinis non infert.

Item aliter puniuntur falsarii
litterarum domini pape. sed illud
est speciale iohannes.

Dura. c. b. Existens in eu
ropa litteras apostolicas non
recipiat. nisi de manibus do
mini pape vel officiariorum
deputatorum ab eo persone
tam sollempnes nuntium mittat
ydoneum qui eas de manibus
eorum recipiat. Contrari
us faciens si laycus est exco
municationi subiaceat. si sit
clericus ab officio et beneficio
suspendatur. No. quod litte
re apostolice de manu pape
vel illius qui per papam depu
tatus est debent recipi alias
presumptio est contra eas.

Item qui habet falsas litte
ras infra viginti dies illas

destruat alias cum sententia super hoc lata est. et tunc excommunicatus. Item excommunicatio in diebus lata non ligat nisi post diem elapsam. Item in casu isto qui excommunicat non potest absolueret hoc est quia papa hoc prohibuit. et si faciat non tenet absolutio quia hoc precipit.

Licet .c. b. Hic ponuntur nouem modi seu genera falsandi litteras apostolicas qui melius per inspectionem quam verbo intelligi possunt. Non omnia contenta in decreto notabiliter.

Quam graui .c. b. Falsae sunt littere papales si in eis episcopus vocet filius reges et principes vel etiam inferiores fratres. et in quibus papa vni tantum loquitur in plurali numero. Item nota. Non quod papa vni non loquitur in plurali. Item omnes episcopos et superiores appellat fratres etc.

Ad falsarios .c. b. Qui per se vel per alios litteras papae falsant excommunicati sunt cum suis fautoribus. Et clericis officiis et beneficiis sunt degradandi et priuandi et curie seculari tradendi per

quam laici legitime puniuntur. Vel sic et breuius. primo ponit illos qui per se vel per alios litteras papae falsant. Secundo ponit illos qui falsis litteris scienter utuntur. Non quod omnes falsarii litterarum apostolicarum ipso facto sunt excommunicati. Item malicia grauius punienda est quam negligentia etc.

Accedens .c. b. In litteris simplicis iusticie non presumitur quod seas falsas. nec de illis punitur. Sed postquam quis eas cognouerit esse falsas ut de his tractatur. Non quod in his quae de iure competunt alicui et quae de facili habentur non est presumendum falsum committi etc.

Ex conscientia .c. b. Propter paucarum litterarum raritatem in loco non suspecto scriptum non probatur falsum. Nota. Quod aliquis potest se obligare sub periculo beneficii sui. Item liberum est cuius iuri suo renunciare etc.

De sortigiis.

In tabulis .c. b. Furta non sunt sorte vel diuinatione requirenda. Vel sic

per .xl. dies furti a sorte req-
rens vel diuinatione.

Ex tenore .c. b. Per sor-
tes nō sunt furta requiren-
da requirens punitur facta
tñ penitentia dispensatur.

Vel sic presbiter q ex inspi-
tione astralabu futū inq-
rit est per annuz ab altaris
ministerio suspēdendus io.

Ecclesia .c. b. Sortis vici-
uz in electionibus reproba-
tur. nec etiā electus cōpro-
missarius per sortem debet
assumi. No. q cū sub hac
forma datur aliquibz elegē-
di potestas. vt ex se vel ex a-
liis eligē possint. tūc possūt
eligere vnuz de se alias non
vt hic colligitur. Itē sortes
in electionibz phibite sunt.

De collusionē

s Cripta .c. b. Si accu-
sator vel denūciator
ab accusatione seu denunci-
atiōe desistat debet tñ iudex
inquirere an per collusionē
fecerit io. an. No. q nō li-
cet recedere ab accusatiōe
ex premio.

Crimina .c. b. Nonobstāte
cōcordia accusatoris et ac-

cusati ē de crimine inquire-
duz. Vel sic accusatio criminis
semel pposita indiscussa re-
micti nō debz. io.

Audiuimus .c. b. Bñficio
suo priuat clericus qui per
collusionē illā cōstituit cō-
sulale io. an. Nota q pre-
latus ecclē non potest eccle-
siā suam constituere pensio-
nariam.

Intantuz .c. b. Stille con-
tra quem inquiritur cū inq-
sitor colludat est denuo in-
quirenduz. Vel sic iteruz cō-
tra illuz inquiritur qui per
collusionem fuit absolutus io.
an. No. q non licet alicui
corrūpere iudices vel inq-
sitores vel testes. vnde pūtri
debet de collusionē et iteruz
inquiri etce.

De delictis pueroruz.

p Veris .c. b. Doli ca-
pax pōt peccare ex-
cepto vicio carnis. vel sic mi-
nor pubertate doli capax po-
test peccare non tñ vt adul-
tus punitur. Vel sic licz im-
puberes peccare possint p̄
quā in vicio carnis non tñ
puniunt tanq̄ adulti. No.

q̄ pueri doli capaces peccare
possunt in multis et ideo pu
niri debent sed non tantum
sicut maiores vt hic.

Referente .c. b. In puero
i puero inultum relinquit
quod in adulto grauer pūi
tur 10. Vel sic pater ex delicto
filii impuberi nō tenetur
pūiri etiā pretextu cōsuetu
dis 10. No. q̄ p̄r p̄ delicto filii
minoris .xiii. an. p̄a peccu.
pater nō debz puniri.

De clerico venatore.

a Piscopus .c. b. Ep̄us
venator tribus men
sibz p̄s biter. duobus a cōte
suspenduntur diacono ab of
ficio suspenditur 10. an.

Omnilus .c. b. Clericis
venatōes euz canibus an
pitribus aut falconibz inhi
bentur Ray. scdm 10. non
summatur.

De clerico percussore.

a Iquis .c. b. Clericus
percussor delictū non
emendās depōitur 10. No.
q̄ clerici non debent esse per
cussores.

Preterea .c. b. Duobz mē
sibus suspenditur ep̄us a ce
lebratōe missarum qui fecit
aliquez crudeliter fustigari
10. No. q̄ clericus nō debz
esse percussor per senec per
aliū indebito modo.

Presentiuz .c. b. Duobus
annis suspenditur a celebra
tione missarū p̄s biter qui in
cōflictu vbi aliqs mortus est
lapides proiecit lz nullū per
cusserit et hoc de e. p̄ate. de
rigore in nullo tenetur scdz
Host. Inno. et 10. an. Vel sic
clerici non debent pugnare
etiāz violentiā impellēdo 10.
an. No. q̄ clerici talibz inē
esse non debent. vnde puni
untur ad cautelam etc. vide
totum textum.

Cōmentia .c. b. Accolito
qui ad resistendū predombz
arma sumpsit in cōflictu in
quo aliqui sunt occisi sine ei
scō vel concilio ad subdiaco
natus ordinē cū dispensatōe
poterit pmoueri et ultra n̄.

No. q̄ nō debēt clerici inē
esse talibz cōflictibz. vñ iste
pūitus fuit lz culpabilis n̄ fuit
erit lz ad cautelā potius.

De maledicis.

i Notuit c. b. Male
dicens papaꝝ vel vica
riuz eius p̄uendus ē. vt cete
ri terreātur et abſtineāt. io.

Statuimus. c. b. Hic p̄ōt
qualiter deū blaſphemans vel
aliquē ſc̄m et maxime glō
ſaꝝ virginē mariā p̄uitur. io.

No. q̄ vbi iudex ſecularis
negligit facere iuſticiaꝝ per
ep̄m debz ad hoc cōpellit etc.

De clerico excōicato vel
interdicto miniſtrante.

s Iquis. c. b. Iuſte depo
ſitus vel degradatus
celebrās excōicatur. Vel ſic
clericus depoſitus vel degra
datus ordinibz ſe imiſcēs ex
cōicatur io. an.

Siquis. c. b. Iuſte degra
datus vel ſuſpenſo celebrās
et mōitus n̄ deſiſtens excōi
catur. et ſi ab hoc n̄ deſiſtat
ad requiſitōem eccleſie per
ſclārem iudiceꝝ exulatur io.
an. No. q̄ qui per eccleſiā
nō corrigitur p̄ ſclārez po
teſtateꝝ ad inquiſitōez eccle
ſie ep̄i corrigitur etc.

Clerici. c. b. Interdicti vel
excōicatus celebrans mōitus
nō deſiſtens deponit. No.

hic pena ꝛ illorū qui excōica
ti vel interdicti celebrāt.

Latores. c. b. Excōicati
vel interdicti ſi celebrāt de
ponūtur niſi per ipſorū mul
titudinē pena mitigetur io.
an. No. q̄ illi qui excōicati
vel interdicti celebrant ſunt
deponendi. Item multitu
dini parcendum eſt etc.

Illud. c. b. Qui excōicato
celebratur deponitur niſi pe
na ei miſericordie remittat.

No. q̄ ep̄us ſine licētia pa
pe ecclāꝝ dimittere nō p̄ōt.

Itē in dubiis tucior via ē eli
genſa. Itēꝝ qui dubitat de
ſeñia cōtra euꝝ lata cuꝝ per
ſamaꝝ hoc intelligit pocius
abſtineat quā celebret quia
illud eſt tucior. Itēꝝ ſub ſpe
penitentie nulluꝝ peccare dꝝ
qa poſſet cōtingere q̄ t̄pꝝ
nō haberet ad cōſitenduz.

Fraternitati. c. b. Pres
biter excōicatus celebrās a
bñficio deponitur. Nota hic
qualiter puniuntur qui cele
brant excōmunicati.

Postulaſti. c. b. Collatio
bñfici facta excōicato non
valet. et ſcienter cōferens a
bñficioreꝝ collatōe ſuſpen
ditur. Scđo celebrās in loco

interdicto si clericus est a bñ
ficio suspenditur et depōit.
Si monacho vel monialis in
arriori monasterio detrudatur
No. q̄ excōicatis bene
ficia cōferri non p̄t. et si cō
ferātur non p̄t ea retinere
nisi cū eis dispesetur. Itē cō
ferentes puniūtur in collati
onibus bñficiorum.

Proposuit. c. b. Excōicato
post absolutez bñficiuz
conferri p̄t io. an. No. q̄
qui fuit excōicatus publice
adhuc p̄sumitur excōicato
nisi probetur absolutus. Itē
nota quod qui absoluit litte
ras sue absolutōis retineat ad
cautelā futuroruz vt hic di
cit. Itēz dūz quis ē excōica
tus nullum bñficiū ecclēstias
ticū retinere p̄t. Item cui
epuscōicat p̄sumitur nō
excōicatus. tñ p̄sūptio ta
lis n̄ sufficit nec postea esset
absolutus etc.

Apostolice. c. b. Qui p̄ba
biliter se p̄bat ignorare esse
suspensum celebrando irre
gularis non est io. an. No.
q̄ si suspensus ignoranter di
uina celebrauerit n̄ incurrit
irregularitatem nisi ignorā
tia fuerit crassa et supina.

Si celebret. c. b. Minori
excōicatō eligatus nō est ir
regularis nec eligere. s̄z eli
gi et cōferre sacramēta pro
hibetur ab eo tñ collata non
carent effectu io. an. etc.

De clerico non ordinato
ministrante.

¶ Iquis. c. b. Non ordi
natus diuinū officiū
celebrās ab ecclā eiicitur ce
nūq̄ ulterius ordinat̄ io.

Ex litteris. c. b. Diacho
nus missaz celebrās ad sacer
dotiū non pmouetur et ad
t̄pus a diaconatu suspēdit̄
p̄t tñ cū eo sup̄ beneficio
dispensari.

De clerico p̄ saltū prompto

¶ Veliter. c. b. Qui
ignoranter p̄ saltū m
a subdiaconatu in presbi
terū ordiatur post p̄niaz in
diaconū pmouetur et in
p̄sbyteratus io. an. No. q̄
nō d̄z quis ministrare in ma
iori et d̄ne nisi habeat infe
riores. Itēz qd̄ nescitur fac
tus iterari non dicitur.

De eo qui furtiue ordi-
nes recepit.

v Eniens. c. b. Qui fur-
tinue ordines suscepit
si cōtra facientes excoicatio
lata fuerit in suscepto n̄ pōt
nec d̄z ministrare nec ad sa-
cros alios ordines superiores
ascendere sine dispēsatione
pape. s̄z si nō esset lata excōi-
catōis sēntia ep̄us vel abbas
cū eo pot̄it dispēsare et hoc
de R̄ca. No. q̄ archiep̄us
vel alii plati pūt excōicare.

Cuz hoc. c. b. Excōicatio
est qui quatuor minores or-
dines cū subdiaconatu vna
die suscepit. si tñ religionez
ingredit̄ abbas cū eo pote-
rit dispēsare io. No. q̄ eadē
die nō d̄z quis recipere mino-
res ordines cum sacro.

Innotuit. c. b. Qui phibi-
tus ab ordinar̄io duos sacros
ordines suscepit irregulari-
tatem incurrit et cū eo solz
papa dispensat.

De excessibus platoruz.

p Eruenit. c. b. Papa
monet platos a gra-
uaminibus subditorū absti-
nere et cōtrafacietibz penā

cōminatur io. an. No. q̄
ep̄i subditos grauare nō de-
bent. Item sine cōsilio capi-
tuli nō debent suspēdere cle-
ricos vel ecclās interdicē nec
excōicare sine ordine iudici-
ario. Item pena vnus de-
bet alii pena 3 inferre.

Ad hec. c. b. Ep̄i ecclās
subiectas archidiaconi ab
eis eximere nō pūt io. No.
q̄ ep̄i iura archidiaconi nec
aliorū prelatoruz diminuire
nō pūt nec eorū iurisdicōez
eis auferre.

Ad aures. c. b. Archidia-
coni ecclās sibi subiectas ap-
propriare nō pūt siē ad suū vsū
retinere io. Nota q̄ non
pōt sibi aliquis hoc retinere
qd̄ alteri inesse habz dare.

Itē nemo d̄z seipsuz ingere-
re ad id qd̄ alii debet.

Clerici. c. b. Sodomite si
clerici sunt deponūtur et in
monasterio detruduntur si
layci excōmunicātur et a ce-
tu fidelium eiiciūtur.

Sane nō sūmatur scd̄z io.
an. s̄z scdm̄ Ray. sic abbes
pūt ep̄is id quod petunt con-
tra eorū priuilegia denega-
re io. an. No. q̄ nō l̄z ep̄o
aliquid petere cōtra libertā

tē a dño papa alicui cōcessa
alioquin licite denegat qđ
petitur .

Illud . Hic pōitur pena vi
cariorū qui ad vendicandas
prelaturas se crīgūt cōtra p̄
latos io . an . No . qđ qui cō
tra fidem et iuramentū ve
nit tanq̄ falsarius et piurus
d3 expelli de toto ep̄atu io .

Cū ad . c . b . Prelatis in vi
sitatōibus suis numerū euec
tionum excedētes pūt resis
tere visitati et seña contra
eos pp̄ hoc lata non t3 io .

Sicut . c . b . abbas cisterciēn
monasteriū suū subicere vel
vnire alteri monasterio nō
potest sine auctoritate dio
cesa . etiā de metropolitāi cō
sensu . vel sic ep̄i pūt in suis
diocesibus ecclesias vnire nec
val3 vnio eiusde3 p̄ alios fac
ta io . No . qđ archiep̄us in
diocesi suffraganei sui nichil
habet disponere sine cōsensu
ipsius etc .

Quaz sit . c . b . Clericus qđ
de crimine publice glātur p̄
quod scandalū inde secutus
est ab officio et bñficio sus
penditur . No . qđ confessio
in scandalū alteris extra ius
fcā non p̄iudicat . Itē nemo

de improbitate sua debet co
modum habere io . an .

Ex litteris . c . b . Ep̄s cuius
auctoritate hōicidiū est co
missus ab altaris ministerio
et officio pōtificiali et ab epif
copatus administratōe de
pōitur . No . hic penaz ex
pressaz contra prelatuz qui
contra hoc facit .

Inter . c . b . Ab optinenda
dignitate repellit vsurarius
et publicus aleator io .

Accedētibus . c . b . Abba
tes de causis matrimonialibus
cognoscere publicas p̄nias
iniungere indulgentias con
cedere nō pūt nisi hoc eis cō
petat aliquo privilegio vel
iure sp̄ali . No . qđ ista que
hic prohibentur abbatibus
de iure cōi pertinēt ad ip̄os .
Itē abbes ista p̄scribē pūt io .

Dilectus . c . b . Ad reuela
tōem peccōris confessi sacer
dos n̄ d3 v̄geri nec ad satisf
factionem dāpni dati delicti
cōmissi seu confessi io . No .
qđ sacerdos cōpelli non d3 vt
reuelet sibi iō penitentia cre
dita . Item nō d3 quis puniri
in eo in quo n̄ peccauit etc .

Dilecta . c . b . In preiudiciū
prelati singulares subditi si

gillū habē nō pmittuntur.

Vel sic in preiudiciū prelati nō pūt subditi singulares eligere signa collegii. No. q̄ q̄n sunt vnuz corpus non faciunt vnū collegiū. et sic nō debēt habē eūde3 sigilluz io.

Gravem. c. b. Qui cōtra iuramentū prelatū dñ3 suū negat vel cora3 layco de ip̄o cōqueritur vel ip̄m inuadit bñficio est priuādus. No. qualiter pūtur clericus qui negat prelatuz dñm suū esse

Itē3 qui trahit ip̄3 in foro seculari pro re spūali vel q̄ facit cōtra fidelitate3 pdere d3 feudum. Itē3 vbi plura narrantur quorū alteruz p se sufficit ad priuatōe3 alteruz probare sufficit.

Animis. c. b. Quindecim reprehensibilia ponit a quibus precipit platos de eorū subditis abstinere io.

Nimis. c. b. Pont. xii. predicatorū et minoruz grauamina quibus prelatos precipit abstinere io. an.

Tanta. c. b. Violās interdictuz ecclē romane. i. pape iurisdicōe et poteste clauum sibi competentibus est priuatus io. an. Nota q̄

violatores interdicti ab officio et bñficio sunt suspēdēdi

Item qui grauius excedit grauius ē puniēdus. Itē qui violentas manus iniessit in clericū ad sedē apostolicā ire cōpellitur Itē vbi ecclā per se nō sufficit inuocare debz brachium seculare.

De noui operis nūciatōe

i Intelleximo. c. b. Ecclia post denūciationem noui operis cōstructa in expensis cōstruētis ē destruenda io. No. q̄ leges n̄ dedignātur sacros canones imitari et ecōuerso. cāones l. adiuuātur. Item post denūciatōem noui opis nichil est faciendū alias totum d3 destrui. Itē nulla ecclā in p̄ iudiciū alterius ē cōstruēda.

Cū ex iniūcto. c. b. Quod edificatus est post denūciatōem noui opis demoliri debz expen̄ constructis.

Significātibz. cb. In oppositiōe denūciantis nouū op̄ est an infra tres menses de p̄ iudicō suo deceat vel an recepta cautōe de ope demolitōdo statiz edificare pmittat

Is cui. c. b. Offerēs cautō
nē demolēdo si n̄ iure ediffi
cet nūciatū nouū opus de ru
re suo p̄ tres mēses spectare
cūtur. No. hic et in prece.
dē. c. q̄ n̄ p̄dest afferre cau
tionē de ope destrūēdo si ad
uersarius eā recipere voluerit

De privilegiis et excessibus
privilegiatorum.

• Pālia. c. b. Sedes ep̄alis
n̄ est nisi in maioribz ci
uitatibz collocanda. io.

Sicut. c. b. Ad iusticiā ex
hibendā est q̄s p̄ censurā ec
clāsticā cōpellendus. Vel sic
n̄ obstāte privilegio fori p̄i
tur p̄ ecclām laicus de male
factis. Vel sic laici turbātes
iura ecclāsticā p̄nt absq̄ le
gis p̄iudicio cohereri. io.

Cū et plātare. c. b. Religi
osi etiā exēpti ecclās a laicis
et decimas recipere n̄ dnt si n̄ dio
cesanorū cōsensu. Excōica
tos et interdeōs vitare tenē
tur in collegis suis quo ad
sp̄ualia diocesani instituerē
et destituerē et curaz plebis
gerere dnt. hospitalariū et tē
plariū semel in āno celebrāt
in ecclā interdeā nec tūc ibi

cumulatur defūcti. et eoruz
cōfines q̄ in toto n̄ transie
rūt ordiario sūt subiecti.

Dilecti. c. b. Suis privile
giis est privādus q̄ privile
gis derogat aliorū. No. cor
pora excōicatorū n̄ eē in ci
miteris sepelliēda. istud ē in
c. seq̄nti. No. in isto q̄ ci
iusticiā n̄ est seruāda qui aliis
iusticiam denegat.

Ad hec. c. b. Etiā privile
giati qui sepelliūt mortuos
excōicatos illos exhūmare
tenentur. io. an.

Si de terra. c. b. Cōtra pri
vilegiatos p̄scribitur spacō
xxx. annorum hodie. xl. in
fra c. accedentibus. io. an.

Nota q̄ qui non vtitur
privilegio libi cōcesso legiti
mo tēpore amittit illud.

Porro. c. b. Privilegiū te
nor inspicēdus est et obser
uādus et pōt p̄nt exēplū. s.
de decimis. c. nup. Vel sic res
n̄ privilegiata veniēs ad pri
vilegiatū privilegiata cen
setur. io. No. q̄ privilegia
servāda sunt scām quod cō
tinetur in eis. Itē fines pri
vilegiatorū nemo excedere d̄z

Acceptimus. c. b. Cū cōsul
datus ab ecclā inferiori da

tur ecclē ro. ad iudiciū liber
tatis tūc est signū exēptōis
Si vero detur ad iudiciū pro
tectōis n̄ datur exēptō. io.

No. p̄ hāc decre. dz et p̄t
cognosci. ex inspitōe priuile
giorū an sit ecclā exempta
vel non.

Sane. c. b. Nō sūmatur tñ.
p̄t sic dici. priuilegiū p̄sona
le p̄sonā n̄ trāsgreditur.

Patēribus. c. b. Religiosi
in domibz priuatis lz sint ibi
priuata oratoria non pos
sunt habere campanas.

No. q̄ priuilegiū sic ē intel
lgēdū q̄ n̄ ledat ius alterius

Tuarū. c. b. In tota p̄uin
cia priuātur exortatōis offi
cio hospitalariū q̄ miteūt p̄
elemosinis falsos cruce sig
natos et si missi sunt laici ex
cōicātur. Si vō clerici ab of
ficio et bñficio suspendūtur
et eadē suspēsiōe puniuntur
qui an̄ recōsiliatōem in pol
luta ecclā celebrauerunt et
suspēsi ab ep̄is p̄ exēptos res
titui nequeūt. et cōfratres
priuilegiatorū q̄ se ad ipsos
totaliter n̄ trāserūt priuile
giati non sunt. io. No. q̄
priuilegiū amittere dz qui
abutitur ipso. Itē in ecclā

sanguis effusio polluta cele
brari non debet donec fue
rit reconciliata.

Cū oliz. c. b. Priuilegiū p̄
ditū de cuius veritate et teno
re cōstat per testes innoua
tur scdm̄ dcā testū. io. No
ta q̄ amissio priuilegi p̄t
p̄bari et tenor ipsius. Itē
equalitas in iudiciis seruāda
est vt vtracq̄ p̄ in eodē loco
suas afferat p̄batōes.

Ex p̄te. c. b. Innouatō pri
uilegiū nouū ius n̄ tribuit lz
antiquum cōseruat. io. ā.

Cū olim. c. b. Ecclā vtēs
duplici priuilegio exēptōis
si ex vno succūbat p̄t ex a
lio optinere. Item exēptus
n̄ tñtur cōmittere obediēt
iam diocesano lz in sua dioce
sim loco n̄ exēpto ecclāz cōl
truere n̄ possit. No. q̄ qui
nō p̄seq̄tur app. et in cā sub
cūbit in expēn̄ p̄ūitur. Itē
ep̄s r̄laris donare bona ec
clesie n̄ p̄t. Itē instr̄m̄ dz
esse sine aliq̄ rasura suspecta

Itē libertas p̄t p̄scribi cō
tra ep̄m̄ nōie alterius alle
gata. Itē lz sniā iudicis re
uocetur ex noua cā iudex q̄
eā tulit p̄p̄ea nō notatur.

Accedētibz. c. b. Quāra

ginta annorum spacio contra
privilegiū ecclē p̄scribitur.

No. q̄ tacite renūciat q̄s
iuri suo p̄ actū cōtrarium.

Cū cappella. c. b. Ratiōe
vnius b̄nificii dicitur subiec-
tus qui rōe alterius cēsetur
exēptus. io. ā. No. q̄ aliq̄s
est p̄tim liber et p̄tim subiec-
tus. Item aliquis p̄t hēre
plures d̄nos. Item eadē res
duplici iure p̄t cēferi.

Ex ore. c. b. Abbas mo-
nasterii exēpti pro m̄bris su-
is n̄ exemptis ad sinodū ep̄ā
lem accedere et ep̄o p̄ere te-
netur. No. q̄ l̄z monaste-
rium liberū sit in capite mē-
bra p̄pterea nō sunt exēpta
nisi expresse de m̄bris cōti-
neatur in privilegio. Item
ar. q̄ aliquis p̄t esse vassal-
lus plurimorū d̄norum etc.

Ex p̄te. c. b. Receptus sub
p̄tectōe pape nō p̄pter hoc
cēsetur exēptus. io. No.
q̄ p̄ter verbū p̄tectōis nō da-
tur exēptio. secus cū dicitur
ad iudiciū libertatis recepte

Pastoralis. c. b. Religiosi
privilegiati a papa sup̄ cap-
pellis in suos vsus cōverten-
dis possessionē earū n̄ d̄nt ap-
prehendere sine diocefani cō-

sensu nisi aliqd̄ in eorū privi-
legio exprimat. io. No. q̄
privilegiū siue indulgētia di-
citur esse cōcessa sine alteris
iniuria. Item vbi sunt duo
impediētia n̄ sufficit alterū
tolli nisi et vtrumq̄ remoue-
atur. et cet.

P̄cistis. c. b. Quādiu hos-
pitalariū nō seruāt interdic-
tū pro eis in aliquo loco pro-
batū alii illud seruare nō te-
nētur. No. q̄ n̄ d̄z q̄s illud
facere a quo impetravit ali-
os p̄hiberi. Item nemo d̄z
aliis legē imponere quā ip̄se
negligit obseruare. Itē co-
iure quo q̄s cōtra aliū vti-
tur ip̄se d̄z vti eodē. Itēz nul-
lus d̄z excedere fines priui-

Q̄n. c. b. Privilegiū mo-
nasterio concessum q̄ eius
monachi excōicari non p̄nt
intelligitur de monachis in
monasterio cōmorātibz vel
de cappellis pleno iure subie-
ctis. No. q̄ cōfessio p̄cu-
ratoris in iure sc̄ā d̄no p̄riu-
dicat. Item ecclā tūc sub-
iacta est abbati pleno iure et
vtrōq̄ iure q̄n nullū tus ep̄ā
le exercet in illa. etc.

Quia circa. c. b. Ep̄s qui
remisit monasterio ep̄isco-

pales decimas presentes et futuras intelligitur remississe nisi in renūciatōe fuerit expressum. 10. an. No. q. cōcessio simpliciter et indeterminate facta respicit pntia et futura et generaliter intelligitur. Itē qui nichil excepit et potuit totū ius suū intelligitur alienasse. Item in beneficiis plenissima debz fieri interpretatō.

Antiqua. c. b. Hic ponuntur q̄tuor sedes priārchales principales q̄ sunt. prima ecclesie cōstātinopolitane. Secunda alexandrine. Tertia anthiocene. Quartia ierosolomitane. etc.

Ut privilegia. c. b. privilegia religioſis cōcessum de sepellendis cōfratribus tēpore interdicti intelligitur de illis qui licz manētes in seclō se obtulerunt ordini habitu mutato sclāri vel q̄ bona sua dederūt retento vsu fructu ut privilegium quo ad uenientibz religioſis ad locū interdictum semel in āno accipiuntur eccle et celeb rāt in eis. intelligitur q̄ vna sola accipiatur in loco. Vel sic declarat privilegia cōcessa tēpla

riis et hospitalariis de sepellendis cōfratribus et de celebrando semel in anno in loco interdicto. etc.

Quod non. c. b. Tempore generalis interdicti capitula celebrare possunt ep̄i nō prohibiti qui non fuerūt culpabiles interdicti hoc privilegium hodie est ius cōe. in fra de sen. excō. c. fili. vi. si. xxiii. di. cōis filius.

Quanto. c. b. Privilegia ti qui excōicari non possūt per ordinarios excōicari nō debent indirecte. Nota q̄ non tm̄ verba sed vim et potestatem privilegiorū legis et canonis seruare debemus. Item fraus legi vel canoni fieri non debet quia nichilominus incidit in legē.

Ex pte. c. b. Qui in habitu tonsura et ceteris vt laici cōuersantur deprehēsi in maliciis se pro clericis non defendant pars istius. de cleri. coniu. ex parte. No. q. cōfura et habitu dimissis q̄ in delictis deprehenditur amittit privilegium clericale et pōt puniri s̄n pena excōicatonis. Item maliciis hominū n̄ est indulgēdū.

Super specula. c. b. Pari-
tius vel in locis vicinis ius ci-
uile legi non debz quod intel-
ligitur qñ tēdit ad diminu-
tōnē iuris diuini io.

Quia intētōis. c. b. Inno-
uatō priuilegii ius vetus cō-
seruat s; nouū n̄ tribuit io.
Nota q̄ innouatō nichil no-
ui tribuit

In his. c. b. Priuilegiati
vt ubiq; possit cū altari via-
tico celebrare id poterūt siē
Iniā prelatorū. Nota q̄ q̄
cultū diuinū respiciūt beni-
gne sūt iterptāda. Itē bñfi-
ciū p̄cipis late est iterptā-
dū. Itē indulgēcia vel priui-
legiū sic debet intelligi vt a-
liquid cōferat vel delusoriū
esset

Dudū. c. b. priuilegiū de
decimis noualiū n̄ soluēdis
nō extēdit ad prius posses-
sas ab aliis nisi de his fece-
rit mētionē. i. de decimis li-
vi. No. q̄ lrē sup re litigio-
sa impetrata de lite inota n̄
fecientes mētionē nō valēt
nec impediūt p̄cessū iudicis

Quidā. c. b. Cōfratres
priuilegiorū nisi se ad eos in
totū trāstulerūt ad iura e-
piscopalia tenētur io.

Cōsultatōni. c. b. Quo-
ad priuilegiū retētōnis de-
cimārū semel nouale sēp est
nouale io.

Depurgatōe canonica

n Obilis. c. b. Infama-
tus fide dignus p̄ iu-
ramētū se expurgat alias n̄
Nota q̄ reprobatus in fur-
to p̄urio aut flō testimoio
ad iurādū viterius non
admittatur

Siquis. c. b. Suspectus
qui tercio monitus non se
correxerit cū hoc facere pos-
sit ab officio suspēditur do-
nec se purget io.

Moniales. c. b. Si monia-
les libidinibus in seruire ac-
cusētur et incōtinētī de re-
gi nō valuerint erga regu-
lā sue oppinōnis malā fa-
mā canōice purgare cogāt

Siquis. c. b. De raptu cō-
uictus a gradu repellitur i-
famatus vero debz se pur-
gare io.

Quociens. c. b. Infama-
tus cōtra quē crimē p̄bati
non potest se purgare debz
iurādo de veritate cōpur-
gatores vero de credulitate

jurabit iō.

Nos inter alios. c. b. Ep̄y
parrochianū suū infamatū
ad purgatōnē appellere potz
nisi ab eo appellauerit

Cū. p. mācouella. c. b. Pur
gatores debent esse honesti
et notū habere illū quē pur
gāt nec impediri debēt a iu
dice et defficiēs in purgatō
ne puitur vt cōuictus pars
istius cū. p. de ac. Nota q̄
purgatores non sūt impedi
endi ab aliquo iō.

Ex tuarū. c. b. Absolutō
ad vulgarē purgatōnē scā
non tenet iō. Nota q̄ snā
que nulla est n̄ ab soluit ali
quē nec cōdēpnat et iteruz
sināndum est

Cōstitutus. c. b. Sufficit
q̄ purgator sit ab ecclesia
tolleratus bone fame nec
de crimine sit cōdēpnatus.

Nota q̄ cōpurgatores n̄
sūt scrīcte examinādi sicut
alii testes

Inter soliciones. Propē
magnitudinē crīs ecīā a bñ
ficio suspēditur infamatus
hoc primo et augetur nūo
purgatorū. hoc scđō qui de
bent esse probati fideles et
noti. hoc tercio et ex cā inē

dum post purgatōnē p̄stī.
hoc quarto. defficiēs vero i
purgatōne puitur vt cōuic
tus. Nota q̄ cū aliquis est
infamatus non statī debet
suspēdi ab officio et bñficio
s̄ ab officio tm̄ si tm̄ sit in
famatus. Itē iudex ex of
ficio pcedere potest cōtra i
famatū ad inquirēdū super
quo est infamatus. Itē vbi
q̄s est infamatus ibi se pur
gare debet. Itē q̄ aliū cō
purgat debz agnoscere vi
tā et cōuersatōm cō purgā
ti p̄teritā et p̄ntē. Item q̄
defficit in purgatōne l̄sis
depoitus ab officio et bñfi
cio detrudī debz in monaste
riuz ad p̄niam pagēdā

Cū dilectus. c. b. Honesti
viri recipiūt p̄ purgatoribz

Cū inuuetute. c. b. Nō
sēp p̄p̄ infamiā est indicē
da purgatō. Itē defficiētibz
purgatoribus illius ordinis
alii cōpurgatores admittū
tur. Nota q̄ pater diligit
filū quē corrigit. Item nō
debz quis habere imodera
tā familiaritatē cū aliqua
ecīā cōsāguinea vnde suspi
tio possit haberi. Itē facile
dc̄m sequit̄ multitudo q̄a

prorior est huā natura ad malū q̄ ad bonū. Itē p̄p̄t̄ importunitatē eciā nō cōcedēda cōcedūtur. Item q̄ aliū cōpurgāt debēt esse vicini illius et eiusdē dioceſis ſiue puicie vt eū cognoscāt

Item ex cā admittūt ad purgatōnē alicuius inferioris ordinis cū alias de iure eiusdē ordinis eſſe debeāt

De teſtibus. c. b. Cōpurgator iurat tātū. pars iſta ſupra de teſtibus io.

Accedēs. c. b. Infamatus ſup deſſectu nataliū ſi vult promoueri d̄z ſe prius inde purgare io. Nota q̄ nō legitime nati de iure cōi non debēt ad ſacros ordines promoueri

Cum dilectus. c. b. Sap notorio crimine non eſt indicenda purgatō ſ; pocius ſniā ferēda et pēdēte cā criſ delegatis pape purgatō ſuper illis ab ordinario recepta non tenetur io. Nota q̄ lite nō cōte. nō t̄z p̄ceſſus. Item ſi nō v̄z deſtitutō nec inſtitutō ſcā in locū deſtitutorū. Item ſi nō valet principale nec acceſſoriū. Item cōtraria allegās non

eſt audiendus. Itē p̄ iſtum textū i notoriis neceſſaria eſt ſniā. Item ſi aliquis eſt infamatus apud bonos et graues deſſiciente accuſatore deb̄z ſe purgare. Itē purgato corā non ſuo iudice p̄ſtituta non tenet vñ iterū d̄z ſe purgare et iſta cā cōmiſſa alicui delegato extracta eſt ab ordinario ita q̄ de illa vlt̄erius ea pēdēte corā delegato intromittere ſe n̄ pot̄z

Accepimus. c. b. Non ſufficit p̄lato de criminib̄z infamato iurare cū ſe purgat q̄ iminus ſit ab illis ymo iurare d̄z q̄ poſt promotōnē ſuam illa criā n̄ cōmiſit. Nota formā ſcdm̄ quā infamatus de criē d̄z ſe purgare. Item lic̄z quis p̄niam de cōmiſſis recepit adhuc neſcit vtrū peccata ſint diſmiſſa et i hoc eſt argumētū q̄ licet habeat q̄s remiſſionez vniū āni aut eciā tocū tēporis p̄nē ſibi impoſite nichilominus ieiunare tenetur. Itēz non l̄z v̄dere iuſticiā

De purgatōne vulgari

c. Vm ſuſcepti. c. b. Du-

ella et alie purgationes vul-
gares publice prohibite sunt.
hoc primo. quia per eas sepius
dampnatur absoluendus, hoc
secundo. et quia per eas dominus tem-
tari videtur. 10.

Significatibus. Sumatur
est. s. c. primo. Nota quod
sua lata contra canones non
liberat vel condempnat aliquem.
nec transit in rem iudicatam.
nec est necesse appellare.

Dilecti. c. b. Sumatur est
s. c. primo

De iniuriis et dampno dato

Irixati. c. b. Percussis
ens restituet leso ope-
ras et expensam medico secundum
ab. Vel sic percussus post ri-
xam alterum iniuriose pu-
gno vel baculo tenetur percus-
sio operas et expensas medi-
co factas 10.

Si quis. c. b. Si quis cister-
niam apperuerit et bos alienus
ceciderit reddet pretium et ca-
daver erit suum. secundum abbatem

Si bos. c. b. Dampnum hominis
cornupetis dominus emendat secundum
monachum

Si lezerit. c. b. Infractus dam-
num fundo tenetur domino fundi.

ab. Vel sic si iumentum alicuius
leserit agrum vel vineam alterius
restituet estimationem dampni

Si egressus. c. b. Si quis ap-
posuerit ignem in agro suo et
dampnum dederit in segetes vi-
cini sui dampnum restituet

Si quis. c. b. Voluntarie
domum comburens ad dampnum te-
netur et tribus annis percutatur

Olim. c. b. Scleris partibus que
clericum offedit secundum estimationem
iniurie et dampnorum et ex-
pensarum per iudicem ecclesiasticum
condempnatur

In nostra. c. b. Qui iuravit
restitutionem danorum non petere
expensas petere poterit.

No. quod iuramentum non ex-
tenditur ad aliud quam iuratum
sit. Item aliud est danum
et aliud est expensa. et ideo
iuramentum prestitum sub ve-
no non extenditur ad aliud

Item propter bonum pacis
multa fiunt que alias non
fierent. etc.

Si culpa. c. b. Ille tenetur
de danno cuius culpa vel neg-
ligentia vel eximprobitas datus
est dampnum. No. quis tenetur
si culpa sua danum de-
dit. Item tenetur qui iniu-
riam irrogavit vel alius opere

eulit et ignorantia i talibz
non excusat Ite3 sufficit
dare aial p danpno dato ab
ipō s3 inferis animalibz hoc
nō sufficit Ite3 qui occasi
one3 dāpni dat dampnū de
disse vide3 euz diligenciā si
adhibuit quā debuit io.

Depenis

e A que. Breue est et n̄
sūmatur scdm̄. io. an.
vel sic quociens quis peccat
tociens puniri debet

Presbiterū. c. b. Interfec-
tor psbiteri penam soluat
epō qui medietatē tenetur
distribuerē illi eccē cui pre-
fuit et aliam medietatē in
eius elemosinam io. an.

Licet. c. b. Archidiaconū
et alti plati in criminibz dis-
pēlare n̄ p̄nt et vbi alia pena
a iure statuitur pecuniariā
in ponere non p̄nt. No. q̄
excessus clericōū sūt p̄ueni
pena sp̄ali scdm̄ conōes

Calūpniā. c. b. Eciā im-
pecuniariis causis victo vic-
tori cōdēpnatur in expēsis
nisi iustus absens fuerit io.
No. q̄ q̄ calūpniōse rē agit i
expēn̄ alīi parti cōdēpnat

Quod indubiis. Presbite-
ri et minores gubeenātes
naues i cōfliktu bellātes et
excitātes ad bellū sūt depo-
nēdi de rigore hec sniā dicit

Tue dūcretōis. c. b. Cle-
ricus i magno criē dephēsa
depoitus in monasteriū de-
truditur io.

Cōstitutus. c. b. Neut cō-
trahenciū exbigere potest
penā invicē p̄missā cū vtz
cōtrahenciū venit cōtra cō-
tractum

Sup̄ hiis. c. b. Clericus p̄
modico capto vel exul a cap-
tōne non incurrit infamiā

Nota bñ hoc

Suā ad uos. c. b. Qui d3
certa die soluere quātitatē
sub pena si soluit p̄tē ad pe-
nā integrā non tenet. No.
q̄ pena non d3 exigi nisi p̄
p̄te non soluta in termino.
cōstituto l3 de rigore iuris
sit cōmissa in totū et scdm̄
quosdā exigi possit in totū
in qua sniā fuit iudex q̄ cūc
tos istos cōdēpnauit. Ite3
cū alterius iactura neō d3
ditari. etc

Ad aures. c. b. Occidētes
platos eccē priuātur bñfici-
is et p̄bēdis quas tenent ab

illa nec eis vel hēdibz eoruz
restituētur nec alia nouit
cōferētur

Dilectus filius . c . b . Qui
vincitur de mēdacio cōtra
verba iudicis cōmisso a supi
ore suo punit scdm̄ abba .

In quibusdā . c . b . Patroni
aduocati vel vice domi i ec
clesiis plus vendicātes quā
iura permittūt p cēsura ec
clesiasticā cōpellūt siue cō
pescūtur et si p se vel alios
occiderint ūl mutilauerint
rectorē vel clicū eccē pdūt
q̄ habēt ab eccā et posteris
vsq̄ ad quartā generatōnē
sine dispēlatōe nō ordināt
nec in religionibus p̄ficiūt
io . ā . No . q̄ p̄uisū est ad def
fēsionē nō dz ad grauamē
extēdi . Itēz nota penā illo
ruz qui cōtra eccāz deliquit

Grave . c . b . Dñō excōi
cato subditi ad fidelitatē n̄
tenētur et si longo t̄pre sit
manēs ad huc monitus iuri
nō paret eccē ab ipius debi
to absoluūtur et p suspecto
de heresi habetur . Nota q̄
excōmunicatus q̄ cōtēpnit
clauēs eccē iterū est p̄uēdō
provt hic dicitur quia cre
scēte cōtumacia crescere dz

et pena etc .

De peitētiis et remissioibz

m Anifesta . c . b . Breue
est et non sūmatur

Ray . manifesta peā n̄ sūt
occulta correctōe purgāda

Qui p̄sbiterū . c . b . Inter
fittēti p̄sbiterū i foro p̄niali
xi . ānorū satisfatō imponit
hoc primo . et absq̄ cōiugii
spe remanere dz . hoc scdo .
et cōuictō in foro cōtēsiōso
militia caret .

Significat . c . b . Cōside
ratis circūstāciis p̄nā impo
nit ei q̄ se deffēdēdo moduz
excedit siue excessit io

Quod autē . c . b . Remis
siones nō p̄sūt nō subditis
remittēciuz nisi p̄p̄rii iudi
ces eis cōcedāt io . Nota q̄
sniā a nō suo iudice lata nō
t̄z . Item ar . q̄ clericus sine
lniā ep̄i sui in aliū iudicē eci
am eccālicū cōfētire n̄ p̄o

Quod quidē . c . b . Nō est
vere penitens q̄ peccādi ani
mū nō deponit recipitur ta
mē ipius cōfessio

Licet . c . b . Qui ex p̄nā
in pane et aqua ieiunare te
netur p̄pter carēciam aliis

cibariis uti potz non tñ ad delicias

Quæsitū. c. b. Sacerdotes greci pcurates vel studi ose negligētes oppressionez filiorū deponūtur et si hoc publicū sit publice pēitebūt

Nota q̄ clicis non est pniā publica inuīgēda nisi crimē illud pro quo imponitur ēet publicū. Item dico maior pniā quā layco d3 imponi

Deus qui. Pars. de vita et ho. clicorū et de diuorci is et dicit q̄ sacerdos arbitrarī d3 pniāz scdm q̄tatis excessus penitētis cōtrictō nē et reliquas circūstācias.

No. istā decre. p̄ illis qui inuīgūt pniās quid actēdere debeāt. Itē nouitas fidei i hoc debz actēdi. Item a leuioribus debz quis incipere qñ nouus nō solū in fide s3 ecia in doctrina

Is qui. Sūmātur sicut. c. deus qui pce

Officii. c. b. Audietur cōfessio mulieris que partum alienū supposuit vel ppiū ex adulterio suscepit et hoc nō vult marito detegere. pars de testa. et sen. ex. officii

Noua quidē. c. b. Abba.

tissa non potz moniales bñ dicere iparū cōfessiones au dire euāgelū legere vel publice p̄dicare. No. q̄ officiū clauū nō cadit in fementū sexum

Quod inte. c. b. Tēpore generalis interdicti cōcedit pniā et viaticū morientibz et clici qui s3auerūt interdictum pnt cū silencio in cimiterio sepeliri. in cōuētualibus ecciis clici pnt bini et bini dicere horas suas cruce signatis eo t̄pre cōcedi potz penitēcia

Omnis vtriusq̄ sexus. c. b.

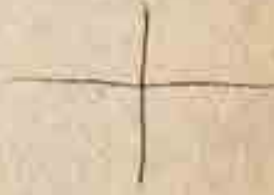
- 1. Quilz fidelis ānos discretōnis hñs / p̄prio sacerdoti semel in āno cōfiteri tenetur
- 2. iac agere penitentiam sibi i
- 3. iūtā et saltem in die pasche recipere heucaristiā, alias carere debz eccāstica sepultura

Item sacerdos in audie do cōfessionē d3 esse discretō

et si alieno sacerdoti q̄s voluerit cōfiteri. Intām obtineat p̄prio sacerdote. alie non posset soluere. vel ligare, sacerdos qui alteri cōfessionē reuelauerit deponēdus est a sacerdotali officio et in arcū monasterium detrudēdus

discreto.

Handwritten mark

Nota q̄ ab alio sacerdote
nemo debz absolui vel liga-
ri sine obtenta lniā p̄p̄i sa-
cerdotis. Item sacerdos q̄
pccm̄ in p̄niā sibi dictū reue-
lauit debz deponi et i mo-
nasteriū detrudi ad p̄niām
peragēdam.

¶ Cū infirmitas. c. b. Me-
dici corporū ad infirmos vo-
cati an̄ oīa debēt illos ad cō-
fessionē inducere nec debēt
p̄ salute corporū aliquid p̄ni-
ciosū psuadere. io.

¶ Cum exeo. c. b. Elemosina-
rum q̄stōres sine lris appo-
stolicis uel diocefāni admitti
nō debent nec tūc p̄ponāt
vltra id q̄ cōtinetur in illis.
debēt esse modesti et discre-
ti et a locis et expensis absti-
nere incōgruis et ponit for-
mā remissionū in cōsacra-
tōe basilice vltra an̄ et ali-
is causis vltra xl. dies nō ex-
tēdūtur indulgētie

.Nostro postulasti. c. b.

¶ Per suā puinciaꝝ archiepi-
cōcedere possūt lras indul-
gētiales non exedētes statū
cōcilii gnālis supra eodem

¶ Ne p̄dilātōne. c. b. Epi
et superiores vel etiā inferio-
res p̄lati exempti eligūt cō-

fessores quem volūt p̄ter
superioris lniām. No. q̄ p̄p̄e
picim̄ aiārū licēt q̄ n̄ licerēt

¶ De sniā excōicatōnis
et absolutōnis

f. Vp eo. c. b. Impubes
q̄ clicū percussit ab ep̄o p̄t
absolui qui iocose uel ludēdo
vel caē discipliē percussit clicū
n̄ est excōicatus q̄ vero odio
percussit clicū est excōicatus
et p̄ papā absoluitur

Monachi. c. b. Moāchos
se ad iuiceꝝ percipientes ab-
soluit abbas. io. ā.

Si uero. c. b. Hostiarius
qui clicum percussit non gra-
uiter ab ep̄o potz absolui.
officialis deliberate percipi-
ens clicū p̄ papā debz absol-
ui quia layco nō dat tāta
potestas nisi forte turbā ar-
cendo caū fortuito clicū le-
dat. Qui repellendo vim vi-
clericū percussit non est ex-
cōicatus. Qui percussit clicū
turpiter inuētum cū p̄sona
pp̄inqua v3 cū matre vel
sorore vel cū vna q̄ cōtin-
gat percipienti non est excōi-
catus Secus si cū remota q̄
ei non cōtingat

Si veto. c. b. Qui peccat clericū probabiliter hoc igno-
rās excōicatus n̄ est. huius
rei dubium purgat iuramē-
tum et si iurare nō vult ha-
betur p̄ excōicato. Nota
q̄ ignorācia excusat ab ex-
comunicatōne. Item per
iuramētum purgat cōsciā
alicuius. Item iuramento
alicuius statuit in p̄iudiciū
alterius

Non dubiū. c. b. Percuci-
ens clericum canonicū vel
religiosū vel cōuersū a solo
papa absoluitur et nō p̄ a-
liū nisi i articulo mortis io.

Mulieres. tria dicit et se sū-
mat. sedā ibi delēs. tertia in
illi vero. tu dic. sic p̄sone nō
sui iuris excōicate p̄violētā
manuū iniectionē ab ep̄o
diocesi ab solui p̄nt No. hic
q̄ idē est mādare q̄ facere

Porro. c. b. Excōicatus
p̄ iniectionē manuū violētā
in clicū lz occulta per papā
deez ab solui io. an.

Nulli. c. b. Nulli se p̄nt
eciā se ap̄. p̄iuegio tueri
quomino excōicatos vitare
debeāt et p̄ violētā manuū
iniectionē in clicos sicut ex-
cōicati vitari io.

Parrochianos. Percuciēs
monachos vel alicuius reli-
gionis cōuersos denūciari
et vitari dz donec absoluat
a papa

Extenore. c. b. Ponitur
forma p̄cepti q̄ in virtute
iuramēti fieri dz illi qui pro
violenta manuū iniectionē
in clicum absoluitur ab alio
q̄ a papa io.

No. hec est forma ecclesie
sedm̄ quā exco. p̄p̄e manu
violētā i iectas i clericū vel
cōuersum debz absolui

De cetero. c. b. Excōica-
tum pro manuū iniectionē
absoluit episcopus si ille sine
periculo papā non possit adi-
re mandat tñ sibi q̄ papā
adeat impedimento cessāte

No. istā decre. q̄ utilis est

Ad hec. c. b. Cū absolutō
nē excōicati papa delegat
mādat caucionem recipi de
parendo mandatis eccē

Ea noscitur. c. b. Excōi-
catus pro manuū iniectionē
pauper vel diues per pa-
pā vel legatum debet absol-
ui. fallit in muliere sene et
infirmo mutilato qui per
episcoum absoluūtur

Cum non. c. b. Ante

denunciatiōem vitādus est
excōicatus nisi forsā sit oc-
cultus. scđō dicit qđ qui int̄-
ficit clericum cōtēpto hitu
clericali enormibus se immi-
scentem excōicatus nō est

Cum desiderās. c. b. An
absolutiōem cōicandum n̄
est excōicato licz iurauerit
stare mandatis eccē vel cō-
posuerit cū officio. hoc priō
Scđō dicitur qđ ifamato de
excōicatiōe cōicādum nō
est nisi se purget ūl absolu-
tur ad cautelā. Nota qđ iu-
ramentum non est de subā
absolutiōnis vnde si omitta-
tur nichilominus absoluta
est qui sic absoluitur. Item
fama in hoc casu probat.
Item excōicatus duos offē-
dit et vtriqđ satisfacere dz
alias non debet absolui

Veniens. Sacerdos eici-
ens monialem vel r̄lāez de
eccā qđ diuinū perturbat of-
ficium excōicatus non est
io. Nota qđ clerici turban-
tes officium possunt corri-
gi et eici de eccā preter ex-
cōicatiōem

Peruenit. c. b. Leuissime
percuciens clicū per dioce-
sanum absoluitur. ab.

Significauit. c. b. Cleri-
cus qui scienter et sponte p-
ticipat cū excōicato a papa
i diuinis excōicatus est ma-
iori excōicatiōe et per pa-
pam est absoluēdus

Tua nos. c. b. Incendiarii
excōicādi sūt et ex quo pu-
blice denūciati p absolutiōe
ad papā sūt mittendi io.

Ad emineciā. c. b. Lega-
ti cardinales excōicatos p
violenta manuū in iectiōe
absoluere possunt

Anobis. c. b. Generalis ex-
cōicatiō non ligat nisi sub-
ditos pferentes io.

Cōquesti. c. b. Qui cum
fractiōe spoliāt eccām ex-
cōicati sūt et post denūcia-
tiōnē a papa debēt absolui

Perpendimus. c. b. Cleri-
cus dimisso habitu clericali
perdit priuilegium. Vel sic
scđm abbatem non est mit-
tēdus ad curiā interfecto
clerici in obsidione occisi vel
idem dicit qđ c. ab homine

Vniuersitatis. Abbas qđ
fecit monachū suū verbera-
re per laycum ipse et verbe-
rans excōicati sūt nec absol-
uūtur ab alio qđ a papa

Ad audienciā. c. b. Clicō

qui a plato suo tercio moni-
tus arma militaria non de-
ponit perdit priuilegiuz cle-
ricale io.

Quod de hiis. Enumerat
quedam impedimenta pp̄
que excōicati p̄ manuuz i-
iectōne absoluūtur ab ep̄o
ita q̄ cessāte impedimento
visitent papā. primo ponit
rlām scđō casus exceptos.
tercio submittit quādā de-
terminatōnem io.

Cum pro cā. c. b. Si ex-
cōicatus pro pluribz causis
in absolutōne alterā tm̄ ex-
p̄ssit p̄ nō absoluto hētur

A vobis. c. b. Excōicatus
in quo apaparuerunt in-
morte euidentia signa cō-
trictōnis post mortez absol-
uitur ab illo a quo erat ab-
soluēdus viuens ad satisfā-
tōnem vero ad quā teneba-
tur cōpellūtur hēdes io.

Sup. c. b. Detinēs cleri-
cū in custodia vel in vincu-
lis sine aliqua lesione excōi-
catus est. hoc primo. Scđō
dicit q̄ cōicās sciēter excōi-
catus in crimine est excōica-
tus et nisi difficultas ipedi-
at ab excōicatore d̄z absolutus
et cū iuramēto. cōicans ve-

ro extra crimē recōiliatur
a sacerdote suo et sine iura-
mento io.

Quod indubiis. Pars hu-
ius de penis de cōsacratōne
eccē vel altaris et de renūci-
atōne q̄ in dubiis et sunt
tria dicta et se sūmat. No-
q̄ qui scienter participat cū
excōicatis nisi monitus de-
sciterit est excōicandus

Inter alia. c. b. Excōica-
tis cōicare tenentur qui pri-
us erant ad familiare obse-
quium obligati. alius vero
l̄z cōicare interdum non tū
tenētur ad hoc. Nota q̄ ad
illum pertinet iuris interp̄-
tatio ad quez pertinet iuris
cōstitutō. Item quidaz bñ-
ficio canonis tenētur parti-
cipare excōicatis

Cum illorum. c. b. Qui
est excōicatus pp̄ violentiaz
manuū iniectōne in clericū
scienter recipit ordinem de-
ponendus est si est clericus
sclāris si est rlāris ab execu-
tōne ordinum est suspēus.
q̄ vero ignorās ius vel factū
sic excōicatus recipit ordi-
nes cū eo dispensat solus pa-
pa si sclāris est. si rlāris ab-
bas si ignorācia est pbabilis

vel factum non est graue.

Nota q̄ scl̄aris excōicatus ordinem scienter recipiens deponitur. Item qui non potest absoluere excōicatū cū ip̄o dispensare non pot̄.

Item quibus p̄hibita sunt maiora multo forcius et minora. Item ex persona augetur pena. Item r̄l̄aris excōicatus scienter ordinem recipiēs suspensus est ab executione ordinis. Item in eodem genere delicti dispensat abbas cū moāchis i quo non potest dispensare ep̄us cū suis clericis

Demonialibus. c. b. Moniales pro manuum iniectōne excōicatas absoluet ep̄s.

Si vere. c. b. Si locanti operam personalem soluiti precium vel eius partem i3 postea excōicetur si ad satisfaciendum non potest induci absq̄ mora cū eo poteris cōicare iō. Nota q̄ ab excōicatis potest peti et exigi quod debent. Item tempore necessitatis possunt necessaria emi. Item familia potest participare domino sine pena excōicatonis

Vt fame. c. b. Prelatus

clericum suum incorrigibilem in carcerare potest et debet. Sedō dicit q̄ layci de prelatorum lniā capere possunt clericos et ad iudiciū ducere et patiens se sic verberari excōicatus est. Nota q̄ clerici de criminibz cōdēpnati qui nolunt corrigi possūt incarcerari. Itē ad publicā vtilitatem pertinet ne crimina remaneāt impunita. Item layci de mandato prelatorū possūt capere clericos et ad iudiciū trahere illos cū moderamine tamen inculpate tutelē

Contingit. c. b. Excōicatus est qui pro satisfatōne precedentis iniurie in clericum etiam volentem manus iniecit violenter. No. q̄ iuri publico nemo potest renūciare quale est istud q̄ clericus sponte se subiiciat perucutionibus cū id respiciat iniuriā totius ordinis clericalis

Relatum. c. b. Seruus excōicatus pro manū iniectōne mittitur ad papā absoluentis. sed si dñs qui nō fuerit i culpa graue dāpnū incurrat vel seruus fecerit in eius fraudem absoluit ab

e^po si lesio non fuerit enor-
misio. Nota q^d omnes pro
inictōne manuū a sede ap-
postolica sunt absoluēdi. ni-
si in duobus casibus hic cō-
trentis

Sacris. c. b. Excōicatus
pp^t p^ticipationē excōicati
licet eum purget absolutus
non est. Nota q^d licet quis
excōicatus iuret stare mā-
datis eccē vel expugnet ex-
cōicatos non habetur p^t ab-
soluto nisi beneficium abso-
lutōnis fuerit subsequutus

Sicut. c. b. Excōicato
qui dicit se absolutum non
creditur nisi hoc p^tbet ior

Per tuas. c. b. Si excōi-
catus ab e^po ad metropoli-
tatum appellat ab e^po p^t
absolui ille tamen suffraga-
neo defferens potest illum
ei remittere absoluendum
tenetur eciam remittere si
eius excessus fuerit manife-
stus. aⁿ absolutōnem a^ut n^o
auditur volens se probare
excōicatum iniuste. secus
si vellet p^tbare sniā esse nul-
lam io. Nota hic duos caso
in quibz non tenet excōica-
tio cū de hiis cōstiterit et iō
pp^ter dubium interim au-

ditur ad pbatōnē eorū s^cq^d
appellauerit aⁿ excōicatō-
nem vel q^d error intollerabi-
lis in sniā sit exp^tssus alias n^o
est quis audiendus aⁿ abso-
lutionem etc.

Si aliquādo. c. b. Si papa
suis litteris excōicatum sa-
lutat non pp^ter hoc abso-
luit io. Nota q^d ex certa scia
d^z absolutō impetrari et n^o
per surreptōnem

Officii. c. b. Excōicatus
a plibz p^tlatis nō restituitur
cōicatōni si ab vno tm ab-
soluatur io.

Responso. c. b. Excōica-
tis et interdictis p^tdicari p^t
verbu^z dei et tempore gnā-
lis interdicti cōceditur bap-
tismus cōfirmatō et penitē-
tia morientibus io.

Inquisitōni. c. b. Si cōiūx-
scit pro certo impedimentū
in matrimonio non d^z red-
dere debitū s^z potius excōi-
catōnem pati. reddit autez
sep nō exigit si hoc credit ex
cā p^tbabili et discreta et si ex
leui et temeraria reddit et
exigit. Nota q^d nullus cō-
tra cōsciām facere debz et
pocius d^z sequi cōsciām q^ā
sniām eccē i his i q^bz certo

est in hoc casu

Cōtingit. Clericus si a p̄la
to suo tercio monitus non
reassuit hituz et tōsurā p̄
dit priuilegium clericale iorā.

No. q̄ ip̄o facto negat q̄
clericatum

In p̄ncia. c. b. Ab excōica
ti denūciatōne repellitur q̄
non premonuit et illi cōica
uit ior. Nota q̄ qui nō p̄
monuit nō admittit ad de
nūciandū. Item qui parti
cipat excōicatio nō admitti
tur ad denūciandum

Quāte p̄sūptōnis. c. b.
Excōicatus est qui p̄mittit
clericū p̄cuti cū p̄t p̄hibere.

Sacro. c. b. Prelatus ex
cōicare non d̄ nisi moitōe
p̄missa et manifesta et rō
nabili causā fecit cōtrariū fa
cienti penā imponit. Item
cū quis iniuste excōicatur

amp̄

sine grauamine d̄ absolui.
Nota primo penā illorum
qui excōicāt moitōne non

p̄missa q̄ valde cauēduz est
quia p̄uitur eciā si excōica
tō sit exiusta causa. Item

nullus d̄ excōicare sine ma
nifesta et rōnabili cā. alio
quin cōdēpnatur ad inē e

ip̄i excōicatio. Itēz p̄babit

lis error excusat a pena et
interesse. Item cū quis iur

ste excōicatur sine graua
mine d̄ absolui. Item mo
ra p̄iculosa est i excōicatōe.

Item p̄pter appellatōnez
nō d̄ quis remanere excōi
catus sed iudex ea nō obstā
te illum absoluat et cām ad
superiorem remittat si oppo
sitio v̄z. Itēz nullus debz sin
gere errorem in p̄iudicium
alterius alias p̄iatur.

Nouerit. c. b. Excōicat
hereticos et quosdā violato
res eccāstice libertatis ior.

Canonica. c. b. Statutū
de elāribus excōicatis p̄ lic
tōne manuū p̄ suos p̄latos
absoluēdis ad hospitalarios
ierosolomitanos extēdit et
eorū priores illos absoluāt.

Super eo. c. b. Excōica
tus vel suspensus p̄t scan
daluz vitanduz absoluitur
per manualement sine p̄missi
one et sine iuramēto. No.
q̄ iuramentum non est de
substantia absolutōis de ri
gore p̄cis est ad cautelā p̄
stādū. Itēz detrahendū est
q̄nz ex t̄p̄e ex loco et aliis
causis

Venerabili. Prestito iura

mento quis abseluit ad cau-
telā cuz de viribus sniē du-
bitatur. No. q. iuramētū
prestari debet cū quis absol-
uitur a suspensiōe sicut cū
quis absoluitur ab excōica-
tione

Gravē. c. b. Excōicatur
officiales locorū in quibus
sūt statuta cōtra eccāsticā
libertatē nisi faciant illa de-
leri feudis ecclesiasticis
sint privati io an. Nota q.
layci cōtra eccām nichil sta-
tuere possūt vel cōtra eccā-
sticā libertatē et qui contra
faciūt sūt excōicati

Cū volūtate. c. b. Allo-
quēs excōicatus in hiis q. p-
tinēt ad salutē eciā si verba
alia interponit excōicatus
non est. predicatores autez
qui alio modo sustētari noz
possūt ab excōicatis et deti-
nētibus aliena elemosinas
petere possunt et recipere.
tercio ponit quosdaz casus
q. b. p. c. u. s. i. e. n. s. c. l. e. r. i. c. ū. e. x. c. ō. i. c. a. t. u. s. n. ō. e. s. t. Nota q. volū-
tas et p. p. o. i. t. u. s. a. l. i. c. u. i. u. s. i. n. -
s. p. i. c. i. e. n. d. a. s. u. n. t. a. d. h. o. c. v. t. d. e.
f. a. c. t. o. s. u. o. i. u. d. i. c. e. t. u. r. i. o.

Si cōcubine. c. b. Cōicās
cū excōicato in crimē dāp

nato est excōicatus maiori
excōicatōne io. No. q. par-
ticipās in crimine eadē sniā
notat cū noiātiz excōicato

Duobz. c. b. Maior excōi-
catō non ipedit exerciciuz
iurisditōnis et dicit hosti-
duobus sacerdotibus quia
nec miōr habz potestatē cla-
uium io.

Permittimus. c. b. Lici-
tū est ministris eccē tpre ic-
dicti semel in epdomada cele-
brare excōicatis et interdic-
tis exclusis causa cōficiendi
corpus xpi pro infirmis

Quāuis. c. b. Satisfaciēs
clerico quē ledit ppē hoc ab
epō nō potest absolui nisi i
certis casibus io.

Si quē. c. b. Excōicatō
simpliciter lata intelligitur
de maiori io. No. q. idē est
dicere excōico q. anathema-
tizō

Pueris. c. b. Pueri p vio-
lenta manuū iiectōe i clicū
excōicati ab epō suo absol-
uūt

De verborū significatōe

i N nouale. c. b. Noua-
le est ager nūc primo
sultus sine ager adkulturā

de nouo redactus 10.

Nam et nabucodonosor.
c. b. Om̄s ascēdētes et supi
ores patres dicūtur

Nam et ego c. b. Nō dici
citur natus qui statim de
cessit 10.

Quod dicitur. c. b. Sepe
sonat verbum cōtrariū eis
quod significare videtur

Ioseph. c. b. Verbu3 pri
mū nō sēp denotat seque
lam scđi 10.

Intelligēcia. s3 mo desuit
rei et n̄ ecōtra. Vel sic ver
ba deseruūt intēcionī et nō
intentio verbis 10.

Nichil. c. b. Non obstat
narrādi diuersitas in his q̄
ad cōcordiā reduci possūt

Preterea. c. b. Sensus n̄
pprietas verborū actēdi d3
Vel sic verba nō sūt trahē
da ad cōsequēciā

Quāuis. c. b. Qui digni
tati p̄est rite dicit p̄positus.

Forus. c. b. Quid sit for̄
ex quibus cōstat vñ dicitur
iudiciu3 causa et iusticia et
quid significet negociu3 et
negociatō hic habetur

Pactum. c. b. Pactu3 est
cōuētō pate facta pactum
autē a pace est dictum

Ius dictum. c. b. Qui iu
ste possidet bñ possidet qui
iniuste male

Causa. c. b. Primicie de
cime oblatōnes sūt de bonis
eccē et noiē oblatōis cōtine
tur qđ offerē eccē. Vel sic
oblatōnū noiē intelligūtur
quecū3 eccē iuste offerūtur
et layci talia occupātes sa
crilegii censentur

Que sūt. c. b. Sacerdos
solus potest vngere infirmū
In āno bisextili circa diē sci
mathie celebrādū cōsuetu
do loci s3uatur ita qđ ieiuni
um cōtinuetur

In his. c. b. Per verbum
statuo p̄cipio proferē. Inā
diffinitiuā 10.

Olim. c. b. Mādatū de p
uidendo alicui de residētib3
de victu extenditur ad vesti
tum. Vel sic verba priuile
giorū largissimē sūt it̄ p̄tāda

Cū in ptib3. Gnāle inter
dictum dicitur qđ etiā gnā
iter p̄fertur in villā

Cū tibi. Verba clericorū
etiā canōteos cōp̄hendunt

Cū clerici. Iurās ep̄o obe
dire et eccē non clero s3 ca
thedrali eccē tenetur

Querenti. c. b. Appella

tōe censę eccāstice cōphē
ditur smā excōicatōis suspē
siōnis et interdicti

Quid per nouale. In pri-
uilegijs de decimis noualiū
non soluēdis illud intelligit
nouale decimus cultura nul-
la cōstat meōria vel q̄ nul-
lux aut modicum fructum
afferat. Vel sic priuilegium
q̄ tendit ad determentū
alicuius ad nullū d̄z reduci

Venerabili. Appellatōne
matricis eccē cōtinet eccā
cathedralis et non romana

Ex parte. c. b. Excōicatio
vel suspensio p̄pter simpli-
cē cōtumaciā vel offensam
dubiam absoluit̄ p̄stia cau-
tōne de stādo iuri. manife-
sta dicitur p̄ cōfessionē d̄z in
iure factā aut legitimā p̄-
batōne vel rey euidentiam

Cum olim. c. b. Manife-
sta offensa est q̄ p̄batur p̄
cōfessionem vel p̄batōnem
legitimā vel euidentiam sci.
Vel sic hic ostēdit̄ q̄ sit mai-
festa offensa

Abbate. Verba priuilegi-
orum largā recipiunt inē p̄-
tatōne. Vñ hoc verbū iusta
et scdm̄ cātiue ponūtur et
non cōditōnaliter

Super quibusdā. Dicit q̄
dicūtur heretici manifesti
Secdō dicit quid sint guida-
gia pedagia et saluaria int̄-
dicta. Tercio qñ intelligat̄
p̄ceptū factū layco vt de se
cōquerentibus in eccāstico
foro respondeat

Nouimus. c. b. Clericus
traditur curie sclāri qui de-
gradatur cui ia sclāri p̄ntē
et denūciatur ei vt eū reci-
piat in suū forū

Dilecto. Si papa indulge-
at reo qui p̄pter actoris ab-
fenciā possessionem recupa-
re non potz q̄ nō noceat ei
lapis ani itelligitur scdm̄
ius cōmune io.

Cum inter. Oblatōnuz
nomine continet̄ quicquid
cōfertur eccē quocūqz mō i
missa vel intra vel extra

Ex parte. Tempus litis
mote d̄z intelligi a litis cōte-
statōne et non añ

Ex parte. c. b. cōstitutō
legati de soluendo. terci a
mortuorum eccē itelligi d̄z
de his mortuariis tātū de
quibus in iure cōtinetur io.

Tua. c. b. In priuilegijs
de fructibus bñficiarū pct-
piēdis appellatōe bñficiarū

maiora etiā bñficia cōpre-
hendūtur

De regulis iuris

o Mnis res. Eisdēz cau-
sis nascitur et soluit.
Vel sic res p quascūz cās na-
scūtur p ealdē dissoluūtur.
vel alit̄rlā iuris est magnū
effectū sub breuibz cōpre-
hendere. Nota q̄ nil tā na-
turale est quā vnū quodq̄
dissolui eo gnē quo ligatum
est

Estote. Dubia i meliorē
partem debēt interpretari.
Pone casū in. c. quociēs de
symonia vñ tñ nō possūt fie-
ri bono aiō q̄ manifeste sūt
mala.

Qui scādalizauerit. Pro-
vitādo scādalo veritas non
d̄z obmitti. Pone casum in
c. magne de voto et voti-
utilius tamen scādalu3 na-
sci permittit̄ q̄ veritas oc-
cultetur

Quod non. c. b. Neces-
sitas in multis excusat et
facit licitum q̄ alias nō lice-
ret et sic necessitas nō habz

legem

Quod latēs. Quod vi fac-
tuz est vel alias illicite non
subsistit

Cū in cōtēplatōe. Causa
nō d̄z aquōnibz ichoari io.

Que multociēs. c. b. Sa-
crilegiū est quicquid i epōs
seu prelatos cōmittitur vel
res sacras. Pone casū in. c.
cū p cā de sniā exco.

Qui ex tenore. Nō facit
pceptū illud faciens ex timo-
re. Pone casuz in. c. maio-
res de baptismo

De fleat. Res est ofū pec-
cās tñ in vno. Pone casuz
in. c. quicquid de peni. et re.

Quāuis. In culpa est pa-
storis si lupus oues comedat
eo nesciente. Pone casuz in
c. eāq̄ de sta. mo. q̄. si ūo

In dignum. Nullus p spi-
ritualibus homagium face-
re cogitur. Pone casum in
c. ex diligēti de symonia

. i. Deo grās. i.

Expliciunt casus breues
decretalium cū notabilibus
scdm dominum iohānem
andrec. i. i. Deo grās. i.

Incipit nume.
rus foliorum
istius libri.
Et primo.

Incipiunt cas.
Si quando. c.
petrantis non
ecclās cōferū.

iuri quod
ordinato a pa.
hoīe beneficia
Ex trāmissa.

Iniustam.
Vno delegato
delegati.
Dilectus. c. b.

prima citatōe
est receptum
parte non pre
copo cōueniē.

possidere vide.
alias liquet
ab inferiori
post potest

sentētialata
Dudum. c. b.
dicitur simpli.
et iusticiam

Ad hec. c. b.
dicitur ad illa
subdito in qui
Pastoralis. c.

Quia nonnul.
re ventre
Inter cetera
sunt ut illum

et episcop.
cipit depositū
iniustum
illam redime.

ius non tamē
ruit ut
Ex parte. c.
per metum

Cum dilectus
q̄ clerici
uistatores
fici maiores

copule hoc
potest. Item
rantur non
Super hec. c.

Quod vobis
Qui matricō.
etiam post
vivere debet

Licet heli. c. b.
specie malt.
vel fieti
ponit mercari

Accedens. c. b.
q̄ non tenet
destruat
q̄ pueri

Super specu.
pronior est
tulit et igno.
cibariis uti
Si vero. c. b.

capitulum
hominum
et animalium
in his partibus

Quod est
in his partibus
et animalium
in his partibus

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

In his partibus
et animalium
in his partibus
et animalium

stringi debet cū sit contra
ius cōmune et cetera

Susceptum Vaccatio p
mortem et vaccatio p reli-
gnatōez sūt diuersa et ideo
in litteris ad bñficia impe-
tratis vno exp̄sso nō venit
reliquum. io.

Gracia Licet ignorans
bñficiū sibi collatū in impe-
tratione alterius illius non
fecerit mētionē valent lrē.
alterum tñ eliget si siml de
iure teneri non possint

Quis Si restituatur qs
ad grām reuocatā sine alte-
rius p̄iudicio intelligit resti-
tutus. vñ alteri añ restitū-
tōnē impetrātī p̄ferri non
debet

Sic eo tempore In litteris
ad bñficia impetratis inspi-
citur tēpus date. vñ p̄ illas
bñficiū curatū optinere nō
p̄tēst licet nūc sit maior si
illo t̄p̄e minor erat. io.

Si p̄pter Si alicui ep̄o cō-
cedat̄ reditus bñficioꝝ pri-
mi añi sue diocēsz nō obstat̄
bus cōsuetudinibus vel sta-
tutis. Si illi reditus al̄i p̄so-
ne p̄us exstatuto vel cōsue-
tudine debeāt imp̄ceptōe
nulli p̄iudicat

Statutū Hoc. c. diuidit̄
in quatuor partes principa-
les in prima statuit q̄bz p̄-
sonis et in quibz locis cause
a sede apostolica legato vel
delegato ip̄sio cōiecti debeāt
et tractari. quia nō nisi ca-
nonicis ecclē cathedralis vel
dignitatē h̄ntibz. aut p̄soā
tū cōiecti debent. In scđā p̄-
uidet circa exactōnes q̄ fie-
bant in iudiciis ab ip̄sio dele-
gatis accessoribus causz ūl
notarius et apponitur pena
q̄a nichil recipere debz iudex
nisi modicū estulētū nec plz
ab vna p̄te q̄ ab alia. nec de-
bet accipere accessorē si non
indiget nec notarios. q̄ si
indigent recipiāt et si incō-
trariū faciāt ad restitutio-
nē tenētur. In terciā p̄uide-
tur circa vocatōnes testiū
ad iudiciū que sepius malici-
ose fiebant et causa fatigā-
di vel ab eis aliqd̄ extorquē-
di. In vltima decernit irritū
quicquid factū fuit cōtra
p̄dicta statuta

Tibi qui. Ibi ponitur tres
casus q̄bz primo impetrās
est p̄ciōr. Primus est si ali-
qs impetravit grāz ap̄p̄a
in certa ecclā dato sibi certo

exequutore vt faciat ipm re
 cipi in canonicū illius eccē
 et eidē pvideat depben. si
 aliqua tūc vacz vel de pxi-
 mo vaccatura. Deinde alia
 eadē vel silem grāz in eadē
 eccā impetrauit a papa. tū
 puenit primū in presētōne
 lrārū suarū et receptus est
 in canonicū tēcio loco prima
 pntauit suas et auctē earū
 receptus fuit in canonicū et
 tptē receptōnis primi vaca-
 bat pbēda vel postea vacat
 in tli caū debet primo quia
 āte receptōne et pntatōne
 primi nūdū erat collata se-
 cūdo. Scdūs est si an recep-
 tōne primi ipetrātis vaca-
 uit pbēda et executor eius
 notificauit int dixerit aut
 reszuaūit et forte decretū
 apposuerit silit debet pmo
 ipetrāti. Tercius est si post
 pntatōne et receptōne scdi
 impetrātis et āte receptō-
 nē primi vacz pbēda sz in
 lrīs pri erat clā decreti. Hec
 vera sūt si dolus vel negligē-
 cia notabilis nō possint im-
 putari primo impetrāti io.
 Si pro te. Si sub cōdicōne
 puideri alicui mandat et
 scdūs pure impetrās prius

q̄ veniat cōditō a pāpa vel
 exequutore suo canōicatū ob-
 tineat in assecutōne pbēde
 primo pfertur io.

Duobus Si exduobus i-
 petrātibz super sili pūsiōē
 nō appet quis primo impe-
 traūit si solū a teri collatus
 est canoicatus a papa ille p-
 ferē alteri eciā prius pntati
 et primo recepto. Si aut vt
 q̄ aut nulli collatus est aut
 alē in pntādo puenit aut
 ābo cōcurrūt. Si alē pueit
 ille pferē. Si ābo cōcurrūt
 ille vel illi vel ipōrū maior
 pars ad quos collatō et re-
 ceptō spectat alē ū tenerē eli-
 gere et ille solus admictet
 vel alē i pferet nisi voluerit
 papa vtriqz prouideri

Quia per. Om̄s indulgē-
 cie cōcesse a bonifacio vel
 suis pdecessoribz clicis de p-
 cipiēdis ppetuo fructibz su-
 orū bñficioz in absēcia sūt
 reuocate et pfitet papa se
 illas imposcū nō daturū

De consuetudine

c. Consuetudine. Pre-
 textu cōsuetudinis e-
 ciam iurate vel quātocūqz

tpre obzuate nō potest q̄s
nisi vnū bñficiū ploātū dig-
nitatē vel aliud ppetuū offi-
ciū siml cū canoiā et p̄bēda
in aliqua eccā absq̄ dispēsa-
tione sedis appostolice obti-
nere vel obtēta tenere et cō-
tra p̄sūptū oīō est irritū io.

Non est Valet cōsuetu-
do p̄scripta q̄ ep̄us in inqui-
rēdo p̄uendo vel corrigēdo
subditorū excessus sui capi-
tuli cōsiliū iquirere n̄ tēat

Non putamus. Nō v̄z cō-
suetudo q̄ ab officiali ep̄i ad
ep̄m appellet ecclā si incon-
trariū non sit memoria io.

Cū in tua Per rescipū
appostolicū quo de prima p̄-
bēda vaccatura prouideri
mādat alicui laudabilis ip̄-
sius eccē cōsuetudo n̄ tollit

De postulatione

p̄ Perpetuo Si aliquis
eligat postulando po-
stulādū vel impostulādū ūl
postulet eligendo eligendū
vel ineligendū talis electio
vel postulatō est irrita ip̄o
iure. Si autē dicat eligo et
postulo prout melis de iure
valere poterit idē nisi p̄ba

liter dubitaretur an eēt eli-
gēdus vel postulādus et tūc
cōsenciēs eligat alē ā viam
electōnis s. vel postulatōis
qua electa ad alterā redire
non poterit io.

De electōne

f̄ Tatuimus. Priō dicē
q̄ si aliquid opponatur
cōtra p̄uisionē electōnem
vel postulatōnē factā ad p̄-
soātū dignitatē vel canoiā
in p̄sonaz vel formā et ob
hoc fuit appellatū ad papā
appellans et defēdēs et quo-
rū int̄ est a die obiectionis in
fra mēse arripiāt iter eūdi
ad papā. Scdō q̄ si pars al-
t̄ a spectata p̄. xx. dies post
aduētū ait ius nō venerit i
negocio p̄cedet. Tertio q̄
non probās qd informā
opponit cōdēpnabit alteri
parti in expēn. Nota q̄ nō
p̄bās q̄ obicit in p̄sonā est
a bñficio triēnio suspēsus et
p̄petuo priuat̄ si se ad illa
int̄ im̄miscuerit. hec autē
pene locū non hnt si legitie
pateat opponentē calūpnio
sū non fuisse io.

In electōnis Vota cōditi

onalia alē natiuā et incertā
in electionibz reprobant et
hñt pro n̄ hitis et recidūt
impure cōfēcientes

Vbi maius piculū In pri
ma pte q̄ durat vsq; ad ver.
hoc sacro ponit cā cōstituti
onis et ē miorū veterū cōfz
uatio. In scđā ponit qualif
fiat ro. po. electio. qñ mori
tur in ciuitate in qua erat
curia. In tertia que incipit
ibi porro ponit qd iuris qñ
moritur extra ciuitatē in
qua erat curia. In quarta q̄
incipit ibi p̄ ea dat executo
res huic iuri cum penis. In
quinta que incipit ibi ceterū
obtestatur cardinales vt in
electōē ro. pō. deponāt om
nē priuatū affc̄m et cassat
omīa pacta obligatōnes et
iuramēta q̄ data vel facta
eēt de aliquo eligendo. In
sexta que incipit ibi. qa ūo
monet om̄s fideles q̄ statz
audita sūmi pontificis mor
te celebrēt exsequias et con
tinue orēt pvigili cōcordi
et vtili p̄uisione ro. ec. pla
ti aut̄ i suis p̄dicatōibz ipō
rū subditos ad hoc hortēt
et eis frequēciā orōnum et
obseruaciā ieiuniorū indi

cant io. an.

Vt circa. Appellātes otra
electōnes postulatōnes vel
p̄uisiones omīa q̄ obicere i
tēdūt otra formā vel p̄sonā
tenēt exprimere et iurare
q̄ credūt illa vera eē et se
posse p̄bare sup non exp̄ssis
ipi vel adherentes nō audiē
tur nisi tñc de nouo em̄gat
vel supueniat p̄bandi facul
tas sup quo iurare debebūt.
Statutū inocētū edictū otra
nō p̄bātes q̄ obiciūt ipsōnā
vel forām in suo robore cō
seruetur lo. an.

Auaricie. Electo añ con
firmationē non debz admi
strare p̄ se vel p̄ aliū totum
vel ip̄tē sub q̄ cūq; colore q̄
cōtra fecerint ipō iure pri
uati sint iure sibi ex electōē
acquisito

Quāsit. Eligentes q̄ cito
cōmode p̄nt electōnē electo
p̄ntēt et electo ifra mēsz cō
fenciat vel priuato est iure
sibi q̄sito nisi o licō p̄soē ipz
excuset p̄ cōf̄sū cōfirma
tionē petat ifra tres mēses
alias elec viribz vacuat lo.
Perpetuo. Si n̄ seq̄t electio
nō est quis exof̄su i stru
tino habito sciet noiendo

indignum eligēdi potestate
priuatus lo.

Nulli. c. b. eligēs vel electōi
cōsenciens cōtra electū nisi
ex noua causa vel nouit au-
dita se nequid opponē

Siquādo cōtra electū a-
duplo maiori parte vel elec-
tores ipis nil a reliqua parte
potest opponi q̄ votū exte-
nuet s̄ id bene opponit q̄
votū anullet io.

Quauis. Appellatio iu-
dicialis vel extra deuoluit
causas electōnū epōrū et
superiorū ad papā si i scriptis
et cā pbabili fuerit interiec-
ta alias non et ab ea possūt
partes sine prauitate rece-
dere prius q̄ pape fuerit p̄n-
tata et an in recessu inter-
ueniat prauitas ante omiā
debent iudices inferiores in-
quire quā si repierint de cā
non cognoscēt s̄ statuent
ptibus terminū in quo cū
actis et munimētis se con-
spectui apostolico rep̄ntēt

Si forte. Si inter aliqua
q̄ obiciūtur promouēdo ad
dignitatē obicitur euidēs
defectus sciē vel psone illud
ante omnia examinari de-
bet et si reperiatur flm̄ op-

ponēs a p̄secutione negocii
repelletur et punietur per
indē ac si defecisset in p̄ba-
tione omiū obiectorū

Sciant cūcti. Qui grau-
uerit aliquā p̄sonā eccāsti-
cā vel eius cōfāguineos vel
eccās seu bona pro eo q̄ eū
pro quo rogabatur eligere
noluit ipō facto excoicatus
est io.

Generali. Excoicicati
sūt bona locorū vaccanciū
occupātes et hoc fieri p̄cu-
rātes et se talibus nō oppo-
nētes de puētibus ipōrum
aliquid p̄cipere p̄hibentur

Licet canon. Parrochia-
lis eccā nemini cōferatur q̄
non sit ydoneus sciā mori-
bus et etate et si cōferatur
non actingēti. xxv. ānū nō
valet collatio. ille autē cui
talis eccā fuerit collata te-
netur residere p̄sonaliter et
infra ānū sacerdos fieri. si
aut p̄motus non fuerit ela-
pso āno priuatus est ipō iu-
re. super residēcia aut̄ p̄lato
poterit dispensare et potest
diuidi in sex ptes

Nemo. Parrochialis eccā
non cōmēdetur nisi cōstitu-
to in etate legitimā et sacer-

docio et tali non nisi vna et tunc illa demum cum utilitas vel necessitas exigit talis autem comenda ultra sex menses non duret quod contra predicta factum fuerit est irritum

Cupientes. Tradit hic quoniam et per quos sit electio presertim da et quoniam qualiter et per quos et quorum expensam electionis vel postulatiouis concordis vel discordis a papa confirmatio vel infirmitas petenda est

Fundamenta. Statuitur ut nullus extraneus eligatur in senatorem romanum nec ad iura nisi per unum annum et sine linea pape spirituali. Si secus fuerit electio est nulla et electores et electi et intendentes et fauores sunt ipso iure excommunicati et ipsi electi et eorum posteritas ipso facto priuatur feudis omnibus que habent nec valent contracta statuta precepta vel ordinationes que coram eis sunt iudices et tabelliones sint eorum officiis priuatur. Contemptores predictorum non possunt absolui nisi per papam. per predictum statutum non excluduntur ciues romani qui ad unum annum valeant eligi nisi talem potestatem habeant extra vrbes que in pre-

missis prohibitionibus papaliter includantur et in effectu dicitur quod officium senatorum vrbs est annale

Quamquam. Canonicis ecclesie cathedralis ipso iure per simoniam preterquam in casu negligencie eligendi potestate priuatis ad papam deuoluit ius eligendi in inferioribus ecclesiis semper deuoluitur ad proximum loco.

Is qui. Constitutio ut circa non satisfacit appellans quod disuncti iuravit se credere opposita esse vera vel que sufficere debent ex eis

Qui contra. Qui contra certam personam ne eligatur appellauit constitutionem ut circa seruare tenetur

Sicut. Si compromissum est in plures ut eligatur per unum facienda est electionis pronuntiatio aliter facta non valet et etiam per verba sigillaris numeri

Statutum. Statutum decem supra eodem libro canonum in collegiatis ecclesiis provincialibus et assumptis ad earum regimen locum non habet

Si cui. Si compromissarius secundum traditionem sibi metam scrutatis et in scriptis redactis voluntatibus singulorum illorum

eligat i quē nō maior pars
capli s; plrēs aliorū cōpatō
ne cōfēserint nō tenet elec-
tio cuz p̄ter formas cōsili
fit celebrata

Quorūdam. Exuocatioē
facta quocūq; mō in discor-
dia de religioso mēdicante
ad platurā extra admistra-
tionē sui ordinis nō acqui-
ritur illi ius. nec cōfētire po-
terit etiā de plati licēā. idē
deuocatioē scā a miōri pte
nō ad quālibet plationem
de religioso non mēdicante.
secus aut factū declaratur
irritū et inane. io.

Vt quis. Non potest elec-
tus duas electōnes psequi
petēdo cōfirmatōnē ex illis
eciā si ptestat se cōtēptū ab
altera p quā cōsequi possit
sue intētōnis effc̄m necesse
ergo habet alterā eligere q̄
electa non poterit ad alterā
redire lo.

Si electio. Si electus non
cōsentit vel post cōfēsū re-
nūciat vel morit vel pp̄
occultū viciū electio cassat
eligētes ad eligendū ex tūc
integrū temp̄ habebūt nisi
circa illud egerint fraudu-
lenter

Si religiosus. Si religioso
cōfētit electōni de se scē ex
tra suū moāsteriū linā non
obtēta nō v; cōfesus et ir-
rita est electō. Sedō dicitur
q̄ solus superior siē capitulo
dare potest cōfēcēdi et trā
seūdi linām io.

Nullus r̄lōsus. Monacho
in abbēz eligi nō potest nisi
sit exp̄sse p̄fessus ad digni-
tatē aut ep̄alez in sc̄lari
et r̄lari eccā talis eligi pote-
rit io.

Cū expediat. Forma elec-
tōis tradita p decre. s. e. ti.
cū dilecti non est sublata p
sequēs cōsiliū io.

Cū non deceat. Accedēs
ad sedē apostolicā p instru-
ēdo negociū electionis per
decre. cupiētes. ac de cā eū-
do n̄ādo et redeūdo itegre
p̄ter chothidianas distribu-
tōnes p̄cipit fructus b̄nfici
orū quos p̄cipe poss; in ip̄ā
eccā residendo

Ab eo. Is qui opponit eui
dētē defc̄m sc̄tē vel persone
cōtra pmouēdū ad aliquā
dignitatē p̄itēre nō potest

Ex eo. Canonicus impu-
bes ad electionē nō vocato
non agit de cōtemptu non

professi cum pfectis vel cō-
iūsi layoi cū clericis electōni
interesse non debent io.

Si pos. Si in scriptis ex
cā pbabili appellet ad papā
ea pēdēte cōfirmatō p ordi-
nariū facta nō valet. requi-
rit decre. cupiētes. nō solū
quod electus veniat s; etiā
q; vsq; in finē negocii dictū
negociuz cōsequatur io.

Cum p eo. Dispensare
pnt epi et superiores euz hñ-
tib; parrochiales eccās sibi
subiectas q; vsq; ad septēni-
um studendo nō teneāt ad
sacerdotiū pmoueri ad sub-
dyaconatuz tñ debēt pmo-
ueri infra ānū āl sunt priua-
ti. Et illo durāte septennio
debet in illis ecciis poni ydo-
neus vicarius de fructibus
eccie sustentandus et elapso
septēio d; rector eccē ifra
ānū i p̄brm pmoueri io.

Cōmissa. L; aliquis cu-
ratus nō possit ptingere ad
sacerdotiū infra ānū nō tñ
vacat eccā nisi toto anno e-
laspo. qui ānus incipit qñ
pacifica possessio hētur nec
currit t̄pus si sit impeditus
legitime q; non possit infra
ānū pmoueri. Item nō p̄t

ei cōferri eccā q; se ad sacros
ordines pmoueri non fecit
infra ānū cū impeditus nō
esset. Itē qui curā recipit n̄
intēdēs pmoueri infra ānū
tūc ad restitutōnē fructuū
teneat et ep̄o hoc sciēs eccā;
seruabit indepnē

Si abbatē. Abbas exemp-
tus eligit in ep̄s s; trāsire n̄
potest sine linā pape vel lega-
ti de latere qui cōfirmare
potest electōnes ep̄orū et
exemptorū. reliqui vero nō
sine mādato pape sp̄āl̄ io.

Si cōpmissarius. Si cōp-
missarius nō eligit ifra t̄p̄o
iuris ad superiōrē deuoluitur
ptās puidēdi si eligit indig-
nū indistincte redit ad cō-
pmittētes nisi id sciēter ra-
tū habuerint. idē si electus
ydoneus nō cōsentit. Si cō-
pmissarius sciēter eligit indi-
gnū ipē solus a bñficiis eccā
sticis triēnio est suspēso nisi
id cōpmittentes ratū hūe-
rint sciēter. et pena p̄dicta
locū non habet in ep̄o cōp-
missario nec in electōe infe-
riorū ep̄orū. et restringit
illa pena ad bñficia q; obtiēt
in illa eccā. et idē in bñficiis
illius qui deficit in p̄batio

ne eius quod obicit in personam
Procurator Procuratori
ad appellandum contra electiones
postulationes aut provisiones et
etiam iurandum quod ea quae obicit
credit esse vera et se posse pro-
bare debet dari potestas nec ali-
ter ydoneus reputatur nisi
omnia quae in formam obicere vel
personas pro quas appellare in-
terdit singulariter et expresse et
clare in eius procuratorio sit
contenta 10.

Si confirmacione. Cassata
confirmacione vel cassata nunci-
ata non pro defectu iurisdictionis
vel solennitate omissa non
pro hoc electio cassata dicitur.

Quia sepe. Si vacante ca-
thedrali clericali vel collegiata
ecclesia singulares persone capitulum
vel conventus occupant bona a
plato dimissa vel vacacionis
tempore obvietia donec plene
restituatur ab officio et qui-
buscumque beneficiis sunt suspensi
non obstantibus privilegiis con-
suetudinibus vel statutis qua-
cumque firmitate vallatis 10.

Constitutio. declarat decre-
ta ut circa dicentes quod solum in
extraudicialibus habet locum

Is cui. Electio et confirma-
tio equipatur procurator seu

administrator pro papa de-
putatus quem administrator si
papa dederit ecclesie vacanti non
valet si fieret electio 10.

Indepunitatibus. Mortalis non
eligit nisi pegerit duodeci-
mum annum et sit tacite vel exp-
resse professus. nec eligitur nisi pe-
gerit tertium annum et fuerit
expresse professus 10.

Provida. Idem dicit sicut. c.
quavis. e. ti.

Si eo tempore. Si papa sibi
provisionem cathedralis ecclesie
reservavit inbibuit et decre-
vit. non est viciata electio quae
precesserat omnia tamen quae secum
reservacione caret effectu

Si quis Absens procurato-
res dare potest ad actum elec-
tionis in solidum aliter tamen non
valet et erit occupantis meli-
or conditio. Sed si concurrant
admittit. electio pro capitulum
vel primo in instumeto pro-
curatorio nominatus. elector
quae est alterius procuratoris
duos instrumeto nominare non
potest nisi mandatum habeat decer-
to eligendo. absens nolente ca-
pitulo extraneum ad eligendum
omittere non potest nec vo-
cum per litteras exprimere

Quonia. Coelectus vel se-

opponēs et qui cōfirmatio
nē petit ille vocabit̄ noiatin
alias fiat citacio generalis i
eccā quod se cōfirmationi
volētes opponere veniāt p
emptorio assignato aliter
cōfirmatio facta nō t3 io.

De renūciatione

q Vonā aliqui. c. b. Ro
manus pōtifex papa
tui potest libere renūciare

Si te pbēdam. Si in frau
dē expectātis pmā vaccatu
rā cū in pximo crederetur
pingnis vaccare renūciet ali
quis tenere quā hēbat nō
tēt expectās illā recipe ymo
illa dimissa expectabit. aliā
siē fraude vaccatē. et si illi re
nūciāti alia pingior cōfera
tur post ea hoc ipō pbato
de fraude carebit vtraq̄

De supplēda negli gētā platorū

r Omana. Iurisditio su
ffraganea excoicati
ad metropolitanū non de
uoluitur

Grādi. Si ille qui est sup
ior est negligēs et remissus

superior debet illi dare coad
iutorē ydoneū

Si ep̄s. Ep̄o a paganis ūl
scismaticis capto nō archi
ep̄s s3 caplm̄ admistrat nisi
papa sup hoc quā cictus fie
ri poterit p caplm̄ cōsulēdo
aliter ordinaret

Eccē. ob solā negligēciā
vel maliciā capituli dari p̄t
per metropolitanū eccē vac
cāti visitator qui tñ bñficia
cōferre non potest nisi per
papā fuerit deputatus

De temporibz ordinādorū

f Epe cōtingit. Ep̄us
y talie vltra mōtanū nō or
dinet nisi de sp̄ali linā pape
vel p patētes lrās ordinariū
cōtinētes iustā cam̄ quare
nolit vel non possit ipm̄ or
dinare. Si secus factū fuerit
ordinās puniet̄ pena cōdi
gna. et ordiātus suspēsio ma
nebit. Ita q̄ etiā a peitēcia
rio pape sine ip̄o linā sp̄ali
absoluti non potest io.

Eos qui. Qui sciēter or
dinavit clericū alienū p anū
a tolloē ordinū suspēsio est
et posq̄ suspēsio fuerit ma
nifesta poterūt subditi sine

ipforū linā a vicinis ep̄is or
dinari

Cum nullis. Ep̄o origis
domicilii vel b̄nificii eccāsti-
ci cōmēdaticias ad ordines
dare possūt inferiores plati
nō nisi ex p̄uilegio nec offi-
ciales ep̄orū s̄z hi qui habēt
administratōnē spuāliū b̄n̄
cōcedūt et p̄nt ep̄i ordiāre
p̄iores prioratū nō exem-
ptorū et ip̄orū socios q̄diu
morātur in illis s̄z inde non
fuerint oriūdi

Nullus. Klāriter tōsurā
infāti vel illiterato cōiuga-
to vel extraneo nō cōfert

De t̄p̄ribz et qua- litate ordinādorū

p **E**rmictimus. Ep̄us
potest dispēsare cū ha-
bēte. xx. ānos q̄ hēat p̄so-
natū vel dignitatē dū t̄n̄ ū
habeat curā aiārū 10.

De filiis p̄sbrōrū

i **S**qui. c. b. cū illegitiē
natis dispēsāt ep̄i in mi-
noribus ordinibz et b̄nificio
sine cura dū modo sit t̄lē in
quo alias dispēsari possit in

aliis dispētō pape requirit
si dispēsātū fuerit cū aliquo
q̄ nō obstāte deffcū possit
ad b̄nificiū curatū pmoueri
p̄textu illius dispēsātōnis n̄
poterit duo b̄nificia i simul
obtinere

Si is. Si ille cū quo sup
deffcū origis in curato b̄nifi-
ciato fuerat dispēsātū eo ta-
cito sup plrālitate dispēsātō-
nē obtiēat n̄ valz dispēsātō

De bigamis

a **L**tercatōis. Bigamo
nudatus est omni pri-
uilegio clericali et astricto est
sclāri foro nec v̄z cōsuetu-
do in cōtrariū et ph̄er̄ sub
anathemate ne tonsurā de-
ferat

De officio vicarii

r **O**mana. Successor
officialis excoicati ex-
coicatus non est nisi in criē
dampnato cōicet alla autē
que exercet illo excoicato
manēte nō valēt si iurisditi-
onē ab eo solū recepit

Licet. c. b. Ex gnāli cō-
cessione nō potest officialis
inquirere corrigere deponē

et p̄ire subditorū excessiō.

Cū in gn̄ali. Ex gn̄ali cōmissiōē officialis seu vicarij epi b̄n̄ficia cōferre n̄ p̄t io.

De offiō et p̄tate iudicis delegati

¶ Statuimus. Cōseruator a manifestis iniuriis et violēcijs deffēdit et iudicialē indaginē exercet io.

Quia p̄t̄ificali. Incoactiōibz vel penis p̄t̄ificali dignitati defertur

Si duo. Ad papā a delegato et subdelegatis delegatorū et nō ad aliū vel alios est appellādū io.

Si cōtra vnū. Ponit tres casus in quibz suspitiōis cā cotā arbitris nō tractatur Primus est cū recusat vno ex delegatis datis cū clā q̄ si nō om̄s. Sedūs cū recusat dele. epi. Tercius cū recusat officialis

Iudex delegatus. Delegatus an q̄ recuset potest cām cōmittere. post nō poterit nisi de recusaciō cōsensu cni cōfess̄ nō p̄derit si sup recusatiōe lata fuerit sētēcia

Quāuis delegatus. Subde

legatus mortuo subdelegato eciā in totū re integra cām reassumere poterit io.

Si delegatus. Si dele. delegauit quociēs abeēt vel donec reuocaret et mortuo sit re nō integra subdele. pcedit et sēper desubdele. ad delegatū qui aliquid iurisditiōnis reseruauit appellat eciā post sētētiā io.

Cū plrēs. pluriū dele. in solidū quisq̄ cognoscit et vno cognoscēte nisi ex cā alii minime se intromictāt. Itē vnus solus ppetuat iurisditiōnē quo ad om̄s io.

Si sup. executoruz super gratia facta iā datorū p̄t̄as obitu ccedētis n̄ expirat io.

Si is cui. Appellatur ad papā a subdelegato neq̄ute pcedere delegato io.

Ab arbitris. Ab arbitris de impedimētis iudicū cognoscētibz appellat ad papā io.

Is cui. Executor datus a papa vt p̄uideat p̄sone subdelegat. si det vt p̄uideat eccē nō exp̄ssa persona non subdelegat nisi hēat sp̄ale mādātū et cām reddit

Statuimus. Cū aliquid certo loco expediēdū cōmic

tiē ex iusta cā id expedire poterit extra locū 10.

Si a subdelegato. Quando a subdelegato n̄ i totū appellat̄ quia nō admittit excēp tōnē p̄ q̄ negat̄ etiā delegatū iurisditōnē hrē. ad pmū delegatū appellabitur.

Hac cōstōe. qui cōseruatores eē nō possūt et vbi cōgnocere et q̄n et quibz possit delegare et q̄tū daret eorū potestas et de expen̄ hēc in ista decre.

De offō legati

o fficii nostri. legati nō cardinales siē mādato sp̄alis delegatōis bñficia cōferre non possūt 10.

Legatos. Legatus habz ordinariā iurisditōnē et p mortē pape nō expirat eius officiū 10.

Presēti. Finita legatioē exprāt reseruatōnes legatorū et omis p̄cessus hitus sup illis nisi tūc illa bñficia vaccācia iā sint collata. De inde dicit q̄ p̄dēte vna reseruatōne vel de bñficio sp̄ctāte ad collatōnē alicui dele. in eadē eccā vel de bñficio

sp̄ctāte ad collatōnē e usdē aliā facere non potest et q̄ fit cōtra irritū decernit 10.

Deliberatōe. Cathedrales regulares ūl collegiatas eccās legati reseruare non possūt. idē in dignitatibus eccārū cathedralū q̄ sunt maiores post ep̄os si ip̄arū plati p̄ electōnē debēt assumi. et cōtra hoc sc̄m. est irritū. Sedō dicit q̄ legato nō potest alicui cōmittere q̄ recipiat resignatōnē bñfici et postea illud cōferat et cōtra factū vel faciendū decreuit irritādū 10.

Collatō. Collatō legati p̄ taciturnitatē prioris bñfici viciatur.

De offitō ordinariū

r Omana. Archiep̄o n̄ potest sibi cōstituire officiales in diocētibz suorū suffraganeorū etiā p̄ futuris cas̄ p̄ appellatōez deuolūedis ad ip̄m nisi de cōsuetudine hoc hāt et tūc etiā t̄lēs officiales inhibere non possūt p̄sq̄ fuerit appellatū. Secūdo dicit q̄ q̄dāu archiep̄us potest hr̄i de facili offi

cialis eis suffraganeū exco-
municare suspēdere vel inf-
dicere non potz ppter epā-
lis ordis reuerēciā io.

Si canonici. Canonici si a
diuis cessare possūt cōsuetu-
dine vel alio modo si cessare
volūt eam sue cessatōis ex-
primāt in instrumēto publi-
co vel patentibz litteris suo
vel alio autētico sigillo mu-
nicis et exhibeāt illas ūl illud
illi cōtra quē cessāt hoc pre-
termissio vel exp̄ssa cā non
inuēta legitima quidq̄ me-
dio t̄pre p̄ceperint ab eccā.
restituāt et q̄ p̄cipere debēt
nō p̄cipiāt et satisfaciāt de
iniuriis illi cōtra quē cessāt
Causa inuēta legitima tēt
ille ad interesse canonicis et
ad certā quātitatē eccē sup-
ioris tradēdā arbitrio. Vlti-
mo reprobatur cōsuetudo
qua ymagines scōrū in deā
cessatōne spinis et vrticis
supponebātur et statuit cō-
trariū faciētes grauter pu-
niēdos io.

Ordinarii. Statuit cōtra
habētes plures dignitates
vel alia bñficiā curā aiārū
habēcia vt pordinarios opel-
lātur ostēdere infra tēpus

cōpetēs superio rū arbitrio
statuēdū dispēsātōnes quas
si nō ostēdēt p̄inde p̄cedat
ac si nullā hērent. et si ostē-
dāt et sint sufficiētes nō ā-
plius molestēt. prouiso q̄ i
dictis bñficiis nō negligat
cura aiārū. si aut dubitet
de dispēsātōne ad sedē appo-
stolicā recurrat. Talibz plu-
ra bñficiā habētibz aliud n̄
cōferat bñficiū nisi ostēsa di-
spēsātōne sufficiēti. Et tūc
ita demū cōferat si p̄ dispē-
satōnē possit illud cū aliis
retinere vel si prioribz renū-
ciauerit aliter facta collatō
nō tenet io.

Quia pleriq̄. Precipit pa-
pa ne p̄lati subditis interdi-
cātne statū eccārū et p̄sona-
rū superioribz i q̄sitoribz ma-
nifestēt nec eos ad idē celā-
dū iuramētis p̄missionibus
rogatōibus penis aut aliis
astringāt q̄ decreuit qd̄ id-
tē cōtra factū fuerit irritū
et inane et finās iuramēta
p̄missiones vel penas non
ligare et p̄sūptores p̄cipit
pena cōdigna a superioribus
eiusdē puniri io.

Vt litigātes. Cause appel-
latōnū vel alias iure metro

politico ad archiep̄m spectā
tes sūt audiende in ciuitate
ppria vel diocesis archiepi
vel i illa vbi exstetit appella
tū nisi aliud habeatur ex cō
suetudine sp̄ali io.

Si ep̄us. Si ep̄o cū potest
suā diocesim visitat si p̄ aliū
habet illi i necessariis pui
dere. visitati aut̄ p̄uidebūt
in victualibz ep̄i vicario visi
tati et nō ep̄o io

Cū ep̄us. In quolz loco
diocesis nō exempto potest
ep̄us p̄ se vel p̄ aliū sedere p̄
tribunali et libere exequi q̄
ad ip̄o spectāt officiū io.

Quāuis. Canonici qui pos
sūt a diuinis cessare cū cessa
re voluerint vocabūt absē
tes sicut si ymineret electō
faciēda cū quibz decessatōe
deliberabūt et si deliberāt
cessare prius inquirēt eū cō
tra quē cessāt vt irrogatā
offensā emēdet. quod si fe
cerit nō cessabūt alioquin
cessare poterūt. Itaq; a cessa
tōe infra mēse vtraq; pars
et cessans et cōtra quē ces
satur iter arripiāt eū ad
papā vel p̄ se vel p̄ pcurato
rē sufficiētē instructū nisi
iterim iteruenerit cōcordia

Presenti. Primo ponit
cōstōnē de bonis eccārū ve
dignitatū vaccāciū n̄ occu
pādis per eos ad quos colla
tio p̄ntatō et custodia p̄ti
net nisi sp̄ali iure ad eos cō
petat et cōtra faciētes pe
nā imponit. Scdō ostendit
de quibz bonis intelligat̄ de
sp̄ali iure id cui cōpetit.
Tercio decre. quia sepe. de
elec. s. dicit nō eē correctā

De maioriāte et obediētia

e. Piscopali. Capituli
vel is ad quē admistra
tō p̄tinet sede vaccāte eos
absoluit quos absoluere pos
set ep̄us si viueret nisi a se
de appostolica id fuerit in
terdictū

De pactis

p. Actū. Monachi habē
tes a sede appostolica
liberā sepulturā si pasciscāt
de non sepelliēdis aliquibus
vel certis parrochianis eccē
alicuius cōpellātur pactū
seruare nec illos sepellire po
terūt lz apud eos elegerint
epelliri cū p̄ pactū renūci

auerint priuilegio

Quāuis. Pactū sc̄m pri
a filia dū tradebat nuptui
q̄ de dote cōtēta nullū hē-
bit ad bona paterna regres-
sū. si iurauerit ip̄a filia il-
lud seruare oīo tenebit iō.

Quia exeo. Pacta inita
per fratres predicatores ūl
miōres vel alios mēdicātes
cū parochialū eccārū rec-
toribz sup parochialibus
iuribz si fuerint per priores
vel guardianos iporū cōuē-
tū iporū locorum cōsēsu
lz auctoritas apostolice se-
dis nō interuenerit vel licē-
cia priorum aut mīstri aut
generalis aut magistri vel
p̄uincialis mīstri vel capl
p̄uincialis seruāda sunt dū
mō alias sit sit licita et hoē-
sta

De pcuratoribz

¶ Non indiscrete. Lay-
cus potest eē pcura-
tor ad agē dum vel defēdē-
dum in causis sp̄alibz. Pro-
curator post litis cōtestati-
onē potest dare alium pcur-
atorē an̄ autē n̄ nisi fuerit
datus in rem suā vel ad hoc
habuerit mādātum sp̄ale

de substituendo eciā in incer-
tā psonā. Procurator ad
negociū aliū pcuratorē da-
re potest libere

Quāuis. Procurator an̄
litē cōtestatā eciā sine cau-
sa reuocari potest. post litis
cōtestatōez nō sine cā rōna-
bili. Dñs tñ potest adeē cē-
cū ip̄o pcuratore maxime
si de collusionē timeat

Is qui. Procurator habēs
mādātum substituēdi a se
substitutū post mādātum
susceptum eciā si eo non sit
vlus reuocare nō potz nisi
potestatē habuerit reuoca-
di si aut fuerit pcurator ad
plrēs cās et in vna substituit
in aliis ip̄e remanet pcura-

Qui ad agendū. Procura-
tor absq̄ sp̄ali mādato nec
trāsigit nec pasciscitur nec
iudiciū differt nisi bonorū
sit ei data libera administratō

Textus in forma. Qui
generaliter ad negocia cō-
stituit pcurator agere ac
expiri potz exceptis hīs cai-
bus qui mādātū exigūt sp̄a-
le ne dū vero ad negocia lz
eciā ad iudicia potest filius
familias absq̄ pris cōsēsu
fieri pcurator. lz aliquis

post xvii añū pcurator ad
negocia licite deputetur ad
iudicia tñ nisi maior .xxv.
ānis fuerit deputari neq̄bit

Si duo. Quādo vnus sine
altero ex pluribz pcuratori
bus admitti debeat hic hēt

Licet. Procurator qui
renuit acceptare mādātū
penitere potest q̄ diu cōsti-
tuēs in eadē pseuerauerit vo-
lūtate io.

Si quē. Dñs dās pcura-
quociēs eū ab eē cōtingēt
cām tractādo pcurator ñ
intelligitur reuocare. secus
si simpliciter nisi ptestetur q̄
ip̄e reuocare nō intēdit vel
aliter hoc appareat ex pba-
bilibus cōiecturis io.

De hiis q̄ vi metuue cāfiūt.

a Absolutōis. Excoicati-
onis suspēsiōis vel in-
terdicti absolutō vel reuoca-
tio p vim extorta non t3.
Secdō dicit q̄ metū vel vim
inferēs est excoicatus

De integrū restitutōne

e ccā. Eccā nō admitti-
tur ad petēdū restitu-

tionē postquadriēniū cōtra
fināz vel cōtractū nisi ali-
qua ratōnabilis cā hoc sua
deat

Si aduersus. Eccā cōtra
cōfessionē qua lesa fuit in-
fra quadriēniū admittitur
p bñficiū restitutōis i inte-
grū postea vero nō nisi per
vim iuris cois io.

De arbitris

f I ex tribz. Si ex tribz
arbitris duo cōcordāt
sūma t3 illorū finā. si om̄s
discordāt t3 finā de miōri

Vt questionibz. c. b. si ex
tribz arbitris vnus nolit ex
aminādo ūl diffiniēdo nego-
cio interesse duo procedere
possūt ac si ille interesset. Cir-
ca iudices autē ātiqua iura
seruētur

¶ De iudiciis 2° libez

i Vris. Iudex delegatus
non habēs ad hoc spā-
le mā datū a papa nō pot3
cōpellere partes vt psonali-
ter corā eo cōpareāt nisi ex
cā rōnabili io.

Mulieres. Mulieres pso-
naliter ad iudiciū p quacūz

cā in iure nō exp̄ssa trahen
 de n̄ sūt. sed si necessariū sit
 eorū testimoniū in cā iudex
 exp̄sis producētis interdū
 ibic seu interdū mictet io.
 Et iudex fraudulēt vādēs
 est excomiatatus. mulieres
 religiose etiā volētes extra
 moāsteriū suū ex aliqua cā
 p̄sonaliter ad iudiciū trahi n̄
 possūt q̄ cōtra p̄dicta fit est
 irritū io.

Si ānū. Maior. xiiii ānis
 p se vel p pcuratorē potest
 agere vel de f̄dere cāz ipuā
 lē. miōr. xiii. ānis p se non
 agit s3 p pcuratorē vel per
 pcuratorē datū auctōrita
 te ordinari eccāstici iudicis
 vel etiā delegati ad causas
 illas. filius familias sine pa
 tris cōsētu agit cāz spuālē io.

De foro cōpetēti

e — Romana. Per appella
 tionē ad archiep̄m s3
 cā deuoluat ad eū et de ea
 cognoscere possit tñ de pri
 cipali cā cognoscere n̄ pot3
 nisi prius de appellatōne co
 gnoscat etiā p̄tibz cōsētē
 tibz sine volūtate suffraga
 nei quia in hoc casu pinde

eēt ac si sine volūtate suffra
 ganei p simplicē querelā co
 gnosceret q̄ eē nō dz io

Seculares. Iudex sclāris
 qui vult clericū compellere
 ad debita etiā liquida soluē
 da p eccāsticū iudicē desistē
 compellitur

Cū laycus. Ratione iura
 mēti vt illud seruet laycus
 corā eccāstico iudice cōueit

De litis cōtestatōe

e — Exceptōnis. Exceptō
 pemptoria litis cōte
 statōnē nō impedit nisi sit
 exceptō rei iudicate finite
 vel trāsacte

Si oblato. Per exceptōnē
 pemptoriā nō fit litis cōte
 statio io.

De iuramēto calūpnie

f — I de calūpnia. tria dicit
 primo q̄ nō est de sbā
 q̄ statim post litis cōtesta
 tā iuret de calūpnia. Sed 3
 q̄ nō annullatur p̄cessus si
 tacite omittatur t̄lis p̄cesso
 seu tale iuramētū. Tercio
 dicit q̄ i spuāl̄ibz simul iuret
 de veritate et de calūpnia

In appellatōnibz. In causa

appellatōnis debz iurari de calūpnia et de veritate dicēda. Sedō dicit q̄ pcurator deputatus post iuramētū calūpnie iurabit de calūpnia. Tercio q̄ iudex quosciscūq̄ sibi videt̄ exigit iuramētū malicie ecclā si prius iuratū sit de calūpnia et veritate dicenda 10.

Nullā. c. b. Procurator habēs spāle mandatū iurat de calūpnia 10.

De restitutōe spoliatorū

f Requēs. In civilibz nō admittitur spoliatōnis exceptō facta ab alio quā ab actore in criminalibz admittit̄ facta a tercio dū mō sit de tota sbā vel maiori parte spoliatus et exceptio pbari d̄z infra. xv. dies alias fit cōdēpnatō expēsarū. Exipēs de spoliatione facta a tercio infra certum tempus a iudice statuēdum debet restitutōne petere ūl accusabitur exceptōne non obstāte. Ultimo dicit̄ agēti sup rebz eccāsticis n̄ obstat exceptō expoliatōnis priuatarū rerum

Ad decimas. Ecclā q̄ petit restitutōne decimarū quas se dicit in parrochia alterio possedisse nō auditur nisi p̄bet possessionē legitimā 10.

De dolo et cōtumacia

a Ctor. Actor cōtūmāx cōdēpnabit̄ i expēn nec citatur vltimus reus ad sui petitōne nisi caueat de veniendo

Quādo qui iudex appellatē et recedentē citare vltterius nō tenetur si vult in cā pcedere nisi forsā appellatōi renūciet 10

De eo qui mictit̄ i possessione cā rei seruande

e Vm qui. Quādo agit̄ de hñficio eccāstico ob cōtumaciā rei nō fit missio in possessionē s̄ ad finām litie nō cōtestata pceditur

Vt lite pēdēte nichil inoēc

d Impēdiis. Si ex duobz electis litigātibus alit̄ decedat renūciet vel a p̄secutione cause excludatur si

lite pendente cū reliquo fue-
rit alia electio fecā nō t3 io.

Si hui. Si bñficiatus con-
tra quem de bñficio litigat
cedit vel decedit si alius lite
pendente cū supstite fuerit
electus non valet electio. Si
vero aliqui quorū interfit
ad deffensionem litis velint
admitti in eo statu in quo
erat lis admittētur

De confessis

c Extusi n forma. Sta-
tutum est ut positiones
negatiuas que pbari non
possūt nisi p cōfessionē ad-
uersarii. iudices admittere
possit si equitate suadente
viderint expedire

Si post. Si reus iussus po-
sitōnibus respōdere recusat
vel cōtumaciter recedat ha-
bēt p cōfessatis. secus si pō-
q̄ iussus sit respōdere fuerit
cōtumax. s3 tunc pcedetur
contra eū tāq̄ cōtra cōtu-
macem

De testibus

m Ediatores. Socius i
crimine simonie ad-

mittitur in testem si sit soci-
us in crimine tantū et agit
ciuiliter alias nō io.

Presenciū. Ista decre. est
practica et p aduocatos opti-
me scitur et ponit modū re-
missionis curie et dat modū
sup positōnibus iurādi et di-
cit p quē iurari debet. dat
modū respondendi et modū
testes pbatorios reprobā-
di et reprobatorios iterum
repbādi. Nota bñ totā dec.

Romana. c. b. Qui pcur-
ator vel aduocatus fuerit
in causa principali in cā ap-
pellatōnis nō recipietur in
testem neq̄ idistincte defer-
tur iuramētū appellanti p-
sumptione faciente p eo

De iure iurādo

c Ontingit. Prelati ca-
nonici rectores et offi-
ciales locorū qui iurāt sta-
tuta et cōsuetudines loci ūl
eccē seruare p̄textu talis iu-
ramēti non cogūt ad illicita
impossibilia vel obuiācia
eccāstice libertati nec ad ea
debet intētio sua refferri io

Licet mulieres. Per ordi-
nariū iudicē eccāsticū cōpel-

tur iudex scl̄aris p̄ sentēcia
eccāsticā ius canonicū quod
ad p̄uisionem animarū sta-
tutum est seruare

Cū in positōibz. Electo
post sacramētū ponēs ūl re-
spondens directo cōtraria
nisi p̄babiliter excusetur a
cōfirmatōne repellēt. Idē
si hoc fecerit eius p̄curator
ip̄o mādāte vel ratū haben-
te vel non reuocante io.

De exceptionibus

p̄ la cōsideratōne. Sex
sunt dicta huius mōi
decre. Primo ponit arengā
ius antiquum et cōstitutōis
cāz. Sedō dicit q̄ cū reus cō-
tra actorē de excoicātōne
exipit vt ip̄m repellat ab a-
gendo debet ip̄ius excoica-
tionis sp̄z et nomē excomi-
nicatoris exprimere et eā
infra octo dies p̄bare alias
iudex p̄cedet ī causa et illū
in expensis cōdempnabit
Tercio q̄ si iterū obiciatur
et p̄betur eadem vel alia ex-
comunicatō actor repellēt
sed que acta sūt valebunt.
Quarto vltra duas vices
hec exceptio nō opponitur

nisi ex causa. Quinto q̄
si opponatur post rem iudi-
catam impeditur executio
Sexto dicit q̄ iudex publice
excoicatum reo non oppo-
nente debz ex suo officio ab
agendo repellere

Cum quidam. Exceptō
rei iudicate p̄ eccāsticū iudi-
cem debet admitti in foro
scl̄ari et econuerso

De p̄scriptōibus

e Piscopū. In p̄scriptō-
nibus sufficit bona fi-
des nisi ius cōmune ūl p̄sūp-
tio sit cōtra p̄scribētē ali-
as debet allegari titulus et
p̄bari nisi sit p̄scriptō cuius
cōtrarii nō existat meōria

Si qui. Priuatus ip̄o iure
vel p̄ sinām hominis q̄ tenēt
aro. vel ab altis ecclesiis mi-
nori spacio centū ānorū cō-
tra romanā eccāz vel xl. cō-
tra alias nō p̄scribit. filii au-
tem hereticorū qui catholi-
ci putabant bona paterna
cōtra ro. ecc. et alias eccās
p̄scribūt spatō. xl. ānorū io

De sinā et re
iudicata

e Vm eterni iudex qui
cōtra iusticiam et cō
sciām aliquid iudicio fecerit
p grāz vel p sordē cōdēpnā
dus est ptilize in extimatō
nē litis et p anū est suspensō
et ppetuo si in illo tempore
se igerat dicit nisi papa cū
eo dispenset

Apostolice. Nō summat
ppter sui plicitatem s3 di
uiditur in quatuor pncipa
les pres. in prima pmitit
diōez q̄ erat inter eccāz et
fredericū imperatorem et
oblatōes peccās sibi factas
In scdā q̄ incipit ibi. sed l3 di
cit oblatōes n̄ fuisse recep
tas per eū quatuor que fa
ciebant ad depositōnē eius
enumerat et quicq3 q̄ facie
bant ad priuatōnē regni ci
cilie. In tertia q̄ incipit nos
itaq3 ipm deponit ab impe
rio fideles absoluit fauētes
excomunicat dat electoribz
licenciā eligendī successorē
Vltimo prestat se pusu
rū regno cecilie

Abb? Qui petit rē certā
causa expssa si illā cām non
pbat succūbit. licet aliā p
bet maxie post modū emer
gentem

Cum ab vno. Si ex pluri
bus iudicibz ūl arbitris vno
aliis pntibz et mādātibz p
verba plrālis numeri ferat
sināz t3 sinā. electō autē p
mulgāda est p verba singu
laris numeri

Et si sinā. Alias nō valet
sinā nisi a iudice et sedēdo p
ferat et in scriptis epus ve
ro pot3 p aliū sināz pferre

De appellatōnibus

e Ordi. Appellans ad
papā in iudicio vel ex
tra appellare debet in scrip
tis et causā exprimere et ap
postolos petere si vult et si
petit appellatus principales
psone p se vel per pcurato
res instructos sup pncipali
accedere debent ad papā in
appellatōibz a sinā diffiniti
ua iterpoitis nichil inouat
demū appellāti et appellato
cōstitutōnē non seruātibz
interponit pena io.

Legitima. Iudex qui re
cusat stāuit cōpetēs tēpo
arbitris ad sumendum cāz
quo elapso si finita nō fue
rit in principali pcedet

Romana. De officiali

epi non ad epm s; archiep; appellatur. Item de subdelegato ad epm non ad archiep; appellat nisi aliud de consuetudine archiep; hat. Item archiep; cam appellatōnis ad ipm interpolate non debet cōmictere nisi in appellatōne causa pbabilis sit expssa. Item si negatur p appellatōnem negotiū de uolutū non ihibebit archiep; iudicē pncipalis cause pcedere nisi prius de deuolutione cōstiterit. Item ex iniusta cā appellatū ihibere non pot; nisi prius recepta appellatōne ut pbabiliter incipiat cognoscere de caē veritate. Item l; dicatur appellatū a diffitiua i caū pbito ā iure ex quo de hoc cognoscere incipit pot; ihibere ne sinā executōi demandetur. Item archiep; in terciā psonā post ihibitōnem suam in causa p appellatōnem de latā ad ipm ad innouantem iurisditōnem exercere nō pot;. Item archiep; appellantem in aliis cāis a iurisditōne epi nō p̄t eximē. Item ab epis in cāis in quibus iurisditōne epalē

habēt de iure debet ad archiep; appellari nisi spāle ius aliud indicat. Item cēsura eccāsticam in appellatōnem prolatam per epm archiep; reuocare non pot; nisi p̄tibus vocatis et de cā legitime cognita. Item ex quo archiep; pronūciauit male appellatum āte sinā; statim debet causam ad suffraganeū remictere io.

Ut super. Si iudex requisitus non tradat applōs et postea procedat in cā nō v; processus nisi renūciatum fuisse appellatōni

Cū appellatōnib; iudex appellatōnis inq; appellatē an sinām remictere deb; ad iudicem principalem et in expen ipm cōdemnare et hoc si principalis iudex non detulerit appellatōni. s; si detulerit nō sit remissio de necessitate. Item in appellatōnib; interpositis a diffitiua ātiqua iura s; uēt io.

Ab eo. Si appellans infra triginta dies nō petit instāter applōs appellatōi renūciat. Si iudex debito modo requisitus illos nō tradit si postea p̄cedit non valet eis

(3)

Processus

Non solum. In nouata p*ro* iudicē post diffinitiuā sināz a qua existit appellatum re uocatur statim p*ro* iudicem appellatōnis eciam si ante appellatōnē fuerint inoua ta attētata vero post appel latōnē ante diffinitiuā non reuocātur nisi primo de ve ritate cōstiterit nisi post in hibitōnē debito modo factā attētata fuisset

Cōmunicatōni. Qui ap pellat extra iudiciū infra .x dies ex quo sciuit grauamē appellare debet postea p*ro* re mediū iuris auditur sed nō p*ro* appellatōnis remediū io.

Appellatō. Valet appella tio in scriptis redacta licet coram iudice nō legat*ur* io.

Si a iudice. Appellans a grauamine ad docēdū de eo comparere nō tenet coram iudice s*ed* t*em*p*or*e ad audiēdū re uocatōnez si eā duxerit fa ciendam io. ā.

A collatione. A scō alicu ius vt canonici ad eūdez t*em*p*or*e q*uod* ad p*ro*latum poterit appel lari alias nō audit*ur* appellās nisi grauatus existat

Licet. Per appellatōnē

interpoitā a diffinitia reuo cari potest interlocutoria principali negotio p*ro*iudicās

Explicit scdūs

Incipit tercius

De vita et hoīstate clericorū

c **Lerici.** Clericus ioculator primo ūl tercio mortuus non desistens ip*so* iure perdit pri uilegium clericale

De clericis cōiugatis

c **Lerici.** Si clero cōiuga to ferat vestes et t*em*p*or*e surā clericali p*ro*uilegio gaudet

De clericis non residentibz in eccā vel prebenda

c **Consuetudinē.** Distri butiones cotidianae solis p*ro*uitibus qui interfunt diuinis dari debēt cōsuetu dine nō obstāte si aliter reci piūt nō faciūt illas suas. Idē de distributōnibus q*uod* dant*ur* pro annūario defectorū lo.

De p*ro*bedis et dignitatibz

f **V**scepti. Ad presentatō
nem religiosorū etiā
exemptorū n̄ debent i eccle
siis ip̄orū rectores institui
nisi primotātū eisdē assignē
tur vñ incūbencia onera
subire possint et cōgrue su
stentari nec valet cōtraria
cōsuetudo

Licet. Bñficia vaccātia
in curia alius q̄ papa cōfer
re non potest q̄ si fecerit ir
ritum est

Statutum. Si papa non
cōferat bñficia vaccātia in
curia infra mensē a die vac
catōis illi ad quos spectabat
collatō poterūt illa cōferre

Quāuis. Impetrātibus
lrās ad bñficia p̄ p̄uisionē
vsq̄ ad certā sūmā p̄sio nō
debetur. p̄ eccās. ciuitates
vel dioceses nō cōprehēdūt
cathedrales. sed p̄ eccās me
tropolē cathedrales et reli
q̄ includuntur

Cū de bñficio. Prescribit̄
legitime q̄ n̄ nisi rlaribz vel
sclaribz bñficia cōferāt

Super eo. Habere p̄sona
tum curam vel p̄bendā cui
ānexa ē parrochialis eccā n̄
est cōtra cōsiliū generale

Eū cui. In impetratōe

bñfictorū inspiciatur data et
nō p̄ntatō vel receptō io.

Si p̄ clericis. Per lrās ap
postolicas non facientes de
defectu ordinis mentionem
potest impetrātū de bñficio
p̄uideri et ad ordines p̄xis
temporibz p̄mueri io.

Si cum. Mādato alteris
sup̄ p̄uisionē faciēda p̄ papā
impleto p̄uisionē auctoritate
pape intelligit̄ eē facta io.

Si clericus. Si clericus cui
mādabat̄ de prima p̄benda
p̄uideri neglexerit petere p̄
bendā sibi debitā extincta est
grā. Si autē sibi collato fue
rit canonicatus tūc hēbit p̄
bēdācū nullō est ibi expectās
auctoritate appostolica io.

Mandatum. Si mādātū
alternatiz p̄uisionis bñficii
ad capituli collatōnē spectā
tis disim alicui cōferatur in
telligit̄ de priō vaccaturo
sed ordo scripture seruabit̄
si cōtingerit vaccare plura
simul io.

Hui qui. Receptus aucto
ritate papali ip̄e etiā ad mā
datum alterius p̄ferēdo est
in p̄bendā aliis io.

Si postq̄. Si post grāz fac
tā a papa de canonicatu et

pbēda bonon hoc canoici
gnorātes et ignorāti cōfe
rūt pbēdā post vaccātē nō
t3 collatō io . an .

Dudū. Si papa det licēciā
legato suo recipiēdi auctori
tate applica resignatōes bñ
ficioꝝ legatōis sue libere i
manibus suis factas et illa
bñficia cōferēdi scđō papa de
p̄dicta ptāte non habita mē
sione canonicatū et p̄cēdā
si vaccat vel priō vaccaue
rit in aliqua eccā legatōnis
alicui cōferat terciō canoni
cus ip̄ius eccē renūciat et le
gatus ignorās collatōnē illi
factā cōfert alteri pbēdā p̄
dcāz nō t3 collatō legati s3
priōdebet illa pbēda

Quia sepe. Qui impetra
uerit dignitatē et pbēdā p̄
ferē priori qui solū pbēdā
impetrauit si pbēda digni
tati est ānexa alias non io .

Cū in illis. Quo ad curā
et dignitatē ad quā quis ha
bet eligi et quo ad formā et
p̄sonā rescripta beneficialia
restringūtur

Si tibi. Bñficiū michi col
latū ad dissēlū meum alteri
cōferri nō potest nisi termi
nus michi datus ad cōfēciē

dū eēt lapsō et tūc ecīā post
terminū añ q̄ alteri cōfera
tur potero cōfētire

Eū qui. Qui vi vel iuste
occupat scđm bñficiū cu
ratū. priuatus est primo q̄
autem vi bñficiū aliquod
occupat est iure ip̄so priua
tus iure q̄ in illo vel ad ali
ud hēbat io .

Is cui. Primū bñficiū
retinētes vel plura bñficia
tenētes vel cū cura non ex
tenditur sine alia exp̄ssione
scā alicui grā p̄uidendi io .

Si bñficia. Si quis igno
rans recipiat bñficiū primo
reseruatū vel alteri collatū
p̄ papam si ex quo sciuit
illud sine difficultate dimit
tit priora bñficia recuperat
p̄pter illud dimissa alias nō

Non potest. Non prodest
dispensatō sup pluralitate
bñficioꝝ sic dicēti Item di
cat cōcedo vt duo bñficia
curata possis licite retinere
intelligit de duobz primis
q̄ p̄ priuilegiū sup hoc datū
obtinēt . Itē cū dicē do tibi
tlēm pbēdā non obstante
tali bñficio intelligit p̄ hoc
dispensatū vt possit vtrūq̄
tenere

Si apostolice. Si aplice
sedis legatus cōfert p̄bendā
et canonicatū alicui papa
cōfirmat ex certa sciēcia et
mādat executoribz vt in ea
p̄cedant. et iste cōcenseat
auctoritate apostolica re-
ceptus fuisse debet p̄ferri
oibus p̄ quibz papa postea
scribit eciā si cōtulerit eūdē
canonicatū io.

Si motu pprio. Gratia
facta motu pprio valida est
eciā non facta mēsiōne de
aliis b̄nificiis q̄ impetrās ob-
tinebat. Secus si ad instan-
ciā impetrātis vel alterius
facta fuerit. Dicitur autē
grā pprio motu facta si il-
lud in ea caueatur

Si plibz. Grā facta mo-
tu pprio plibus vaccān ad
pingius extenditur vbi est
inequalitas vel ad illud q̄
infra x. dies eliget impetrās
vbi est equalitas. Si autē grā
facta est ad peticōnē ipetrā-
tis vbi est inequalitas ad be-
nificiū miōris valoris extē-
ditur vbi est autē equalitas
debet id q̄ duxerit infrax . .
dies eligēdū is ad quē p̄tiet
illius collatō q̄ si n̄ eligerit
ad aduersariū eligendi ptās

de uoluitur io.

Cū in eccā. Si vaccat pre-
benda in eccā in qua ip̄a est
ānexa dignitati ep̄ali non
debetur impetrāti

Si tibi. Per adeptōnem
sedī b̄nificii curati cuius fruc-
tus alius ex causa p̄cipit nō
vaccat primū io.

Cui de non. Cū mādat
alicui non sacerdotali vel i-
tegra aut certi valoris ofer-
ri p̄benda sacerdotalis dimi-
dia vel minoris valoris illi
eciā volēti cōferri n̄ poterit

Licet. Sedō b̄nificio cura
to actualiter adepto primū
cōsilē eius possessore irreg-
sito cōferri potest nō autē
possessio dari

Ei cui. Sacerdotalis p̄bē-
da p̄ simplex mādatū de p-
uitēdo non nisi aptis ad sa-
cerdotiū cōferatur

Si pauper. Ex mandato
sedis apostolice expectās ex
certa cā ea diffinitive b̄n-
ficiū petere impeditur io.

Si a sede. Vbi de priorita-
te b̄nificii plribz collati non
constat priō possidēti deide
p̄rogatiua maior p̄fert io.

Cum singuli. Religiosus
habens prioratū vel ecclām

curatū si recepit scdm̄ sine
līnā pape ip̄o iure vaccat p̄
mū quod si non dimiserit ef-
ficiē in eligibilis et priuat̄
vtroq; . Eadē pena est i hiis
qui habēt añ hanc cōstitu-
tōnē nisi infra mēse alterū
elegerit et alterū dimiserit.
Prioratus eccē administra-
tōes seu officia vnius moā-
sterii gubernāda vel cōmis-
sa dimittāt qui cōtra fece-
runt sunt priuati p̄tate p̄dic-
ta ea vice et ad diocesānū i
non exemptis . in exemptis ad
papā recipientes vel eligen-
tes sūt in eligibiles ip̄o iure

Cū in ecciis . In canonico-
rū receptōe canonici qui
sūt vocādi p̄nt cōtemptum
psequi si nō vocēt iō .

P̄nti . Bñficia moriēciū
etiam in loco vicino curie
romane p̄ duas dietas lega-
les vel etiam sede ip̄a vaccā-
te ibi tñ domiciliū vel origi-
nē non habēciū vel habēciū
curialiū tñ existēciū et ibi
romane curie morāciū vel
trāslata curia eā sequēciū
et in itinere decedēciū vel
in loco vnde recessit curia
quātūcūq; remoto in quo
tñ remāssisset infirmo p̄ aliū

cōferri non possunt nisi per
papā iō . ā .

Si appostolica . Si appo-
stolica sede vaccāte ecclesia
parrochialis in curia vacet
cōfertur p̄ ordinariū . idem
si papa viuente vacz et per
ip̄m collata nō fuerit

Si cui . Grā alicui cōcessa
vt puidere possit p̄sonis y-
doneis in certa eccā nō exp̄-
ssis nō expirat re integra p̄
obitū cōcedētis . Secus si p̄
sone essent exp̄sse iō .

Si ep̄use Qui ex līnā cer-
ta incertos absq; titulo ad
sacros ordiēs alios pmouet
clericos eis puidere tenet̄
alias dans licenciā pmouē-
ti vel etiā pmouēdi eis pro-
motis ad sacros ordines siē
titulo tenebit̄ puidere iō .

Quāuis . Si primo loco
papa licenciā cōferēdi bñfi-
cia certo modo vaccācia vel
ad papā deuoluta . scdō ali-
quid cōferat sp̄aliter vel cō-
ferri mādēt sp̄s generi de-
rogat ita q; scdō bñficiū
debetur iō .

Si is . Reuocatō grē ius
q̄sitū in ānexis tollit in nō
ānexis nō tollit nec etiā tol-
lit ius sub alio iure digniori

cōtēto q̄ quis iā fuerat af-
secutus io.

Quodā. Obest reuocatō
grē p̄bēdā expectāti et decre-
ti interposito etiā ignorāti.

Mandatū. Mandatū de
puidendo de bñficio ad col-
latōnē capituli p̄inēti non
tāgit singulares canonicos
s; ius coē ip̄orū

De clerico egrotāte

p Astoralis. Datio co-
adiutorū ep̄orū et sup̄i-
orū est de maiorib; causis
et spectat ad solū papā pot; 3
tñ ep̄us senio vel infirmita-
te p̄petua impeditus de cō-
sēsu capituli sui vel maioris
partis sibi de auctoritate
ap̄ostolica vnū ūl duos co-
adiutores assumere. Et si
demēs fuerit capitulū aut
due ip̄ius partes hoc faciēt
s; si ep̄us cōtradicit tūc nil
innouabit capl̄m s; ep̄i et
eccē cōtradiciōez quācito po-
terit it̄mabit pape et coad-
iutores isti moderatos sup̄-
tus habebūt de p̄uētibus
prelatorū ip̄orū

De institutōib;

e T si capl̄m. c. b. Capi-
tulū sede vaccāte bñfi-
cia nō cōferat ad eadē tñ in-
stituere poterit p̄ntatos

Si is. Deffectus ordinū
p̄ntatū nō repellit

De cōcessione p̄bēde et eccē

q Via cūctis. Si mādēt
alicui prouideri de di-
gnitate vaccatura quā du-
xerit acceptādā et vacet di-
gnitas q̄ añ acceptatōnem
ordinarius cōfert l; ip̄ius
collō etiā si executor impe-
trātis añ acceptōnē fecerit
reseruatōnē vel inhibitōnē
et p̄cesss sup̄ priā vaccāte

De testāda. Omis p̄mil-
sio p̄ quā datur via ad bñfi-
cia vaccācia est rephata

Ne captāde. Habēs lrās
ap̄ostolice sedis sup̄ primo
bñficio p̄bēda vel dignitate
q̄ duxerit acceptādū certū
acceptare non p̄t sed p̄mū
q̄ vaccabit ūl ex cā scdm̄
vel vltēris potit acceptare
reseruatōnes p̄cesss et decre-
ta cōtra hoc facta non valēt

Executor. Non in gene-
re sed in sp̄e sine sp̄ali mādā

to prohibere potest executor
i. puicia dato seu deputato

Si caplo. Si mādēt caplo
ut me recipiant in canonicū
et p̄bēdā cū id ad eos ptine-
at cōferāt dato executore
ad puidēdū p̄sola n̄ p̄ntatō
nē factā caplo affecta est p̄
bēdā et executor negligēte
caplo infra terminū p̄ eum
statutū me recipere et con-
ferre p̄bēdā nō vocato capi-
tulo et exequi illud poterit

Si soli. Ordinario vel soli
executori ad cōpellēdū vel
ordinario et tali executori
sit scriptū p̄ p̄ntatōnē talis
mādātū nō afficiūt p̄bēdā
nisi in lris ēēt decretū aut
executor ille insinuasset et
interdixisset maxime cū de-
creto vel roē mādātū iā ēēt
facta receptō ad canoniā i
hiis cāibz vel altero iporum
affecta est p̄bēdā ita q̄ col-
latō alteri facta nō t̄z

Auctoritate. Non nisi ad
exp̄ssos extēdit clā de imp̄-
trāte aliis p̄ferēdo

Quoniā. Si tres sunt ex-
pectātes in eadē eccā vnus
auctoritate m̄ ar alio aucto-
ritate boīsa. t̄erciseiudē au-
toritate cū p̄rogatiua vt

p̄feratur omibz receptis n̄
auctoritate boni. p̄bēdas hu-
cōsequētur hoc ordine q̄a
primā hēbit scdūs scdāz ter-
cius et terciā primus quod
p̄batur auctoritate legali

Ne sede vaccāte aliquid
innouetur

f. I ad ep̄m. Impedimē-
tū aliquorū et eorū p̄
quos vel quorū cōsilio collō
habet fieri collōem nō impe-
dit alicuius siē aliquorū

De rebz eccē n̄ alienādīs

d. Vdum. Perpetua ali-
enatō facta de rebus
ecclesie vaccātis et nō p̄ce-
dēte tractatu et sine iusta
cā non valet

Hoc cōsultissimo. Nulla
p̄latus potz submictere ec-
clesiā suā laycis absq̄ pape
lniā et cōsensu capli qui cō-
tra fecerint recognoscendo
aduocādo vel aliter submie-
tendo i p̄petuū vel ad mo-
dicū tp̄s ab officio et mini-
stratōe p̄ trienniū suspēsi et
elici qui hoc nō p̄sulerint
renūciare

De rerū pmutatōe

Licet in tua. Non obstā-
tibus expectatōibz lñficio
rū pmutatō fieri potest io.

De testamētis et vltimis volūtātibus

f I pater. In fidei cōmis-
sariis locū habet quar-
tarū deductō in directis nō
et sustitutōes interpretari de-
bemus directas dū modo cō-
ueniat verbis et psonis sub-
stituitis io.

Religiosus. Religiosus nō
potest sine lñā superiorū ex-
ecutōnē testamētis suscipere
Item si sint plrēs simpliciter
deputati executor in testa-
mento vno mortuo vel in
remoto agente vel exequi
nolēte alii poterūt pficere
q̄ incumbit

De sepulturis

a Nimarū. Non obstat
pactū sepulture eligē
de vel iam electe nō
mutāde in eccā et sepelliēdo
est vbi alias de iure cōmuni
est sepelliendus alias penā

incurrit io.

Cū quis. Eccē dimisse nō
debetur canonica porcio sed
parrochiali et plribz si sint
plrēs et eciā in loco minus
religioso noua eligit sepul-
tura

Is qui. Si quis cā recrea-
tōnis ad locū ruralē se trāf-
ferat in loco suerū maiorū
si cōmode defferri potest de-
bet sepelli et mulier vidua
est cū vltiō viro tumulāda

Licet. Pat̄ p filio impu-
lere sepulturā nō potest eli-
gere nisi cōsuetudo hoc hāt
pubes autē eligit p seipm
et licet filius familias testa-
ri nō possit nisi de castre si ūl
quasi ab eo tñ potz eligi se-
pultura io.

Religiosi. Religiosi sepul-
turā non eligūt sed vbi mo-
riūtur si fieri valeat ad sua
moāsteria tumulādi sūt io.

De decimis

d Secretōi. Pplūs vt ec-
clesiis debita iura pfol-
uat in p̄dicatōibus et aliis
monēdus est et hortādo io.

Statuto. Stricta sit inter-
pretatō inter parrochiales

6
3
eccās et larga p eis i acqui
sitōibz retētōibz et recep
tōibus omniū decimarū

De regularibz et trāseū
tibz ad religionem

i S qui .c. b. Si minor
xiii. ānis ingreditur
religionē in .xv. libere exit
nisi i ipō .xv. p fessionē fece
rit vel habitū p fessorū rece
perit vel expsse ratam ha
buerit p fessionē prius ase
factā. Si autē p totū .xv.
ānū portat habitū vbi n̄ est
distinctus intelligitur p fel
sus nisi tāta sit indistinctio
q̄ viuētes cū eis simili habi
tu induātur. Si maior xiiii.
ingreditur si portat habitū
p ānū quātūcūq̄ sit indisti
ctus intelligitur p fessus in
fine declarat qui sint habitū
distincti

Non solū. Predicatores
et minores infra ānū pba
tōnis quēquā ad sui ordinis
p fessionē recipere non possūt
q̄ si fecerint receptus alliga
tus non est eorū ordini et
ip̄i a receptōe p fessionis a
liorū sūt suspēsi et pūiēdi
pena q̄ eis p grauioribz cul

pis cōsuevit imponi. Exci
pit decr. ista a rlā quā habu
isti .s. e. ad aplicā iō.

Cōstitutōnē. Decre. p.
cedens non solū ad minores
s̄ ad om̄s mēdicātes se ex
tēdit. in aliis nō expssa p fel
sio religioni cui fit obligat
tacita vero obligat quē vl
tra ānū iō.

Bñficiū. Bñficiū ingredi
entis religionē infra ānū p
batōnis exceptis casibz hic
expssis non est alteri cōferē
duz interim debet p aliū
bñficio deseruiri iō.

Qui post votū. Votū re
ligionis arctioris p ficiens in
laxiori in ea potest remane
re et pūit voto emissio et
non adimpleto

Si ad solum. Monasterio
vaccāte cōuētus monachū
creare non potz nisi creatō
abbatis et cōuētō sit cōis

De voto et votiredēptōē

q̄ Vod votū .c. b. Solū
votū per susceptōnē
ordinis sacri aut p fessionē
tacitā vel expssā solēpnizā
tam potest dirimere matri
moniū post cōtractū vel n̄

De statu regulariū

p Ericuloso. Moniales in suis monasteriis perpetuo claudantur et ibidem ultra facultates monasterii non recipiantur et in oibz causis p procuratores admittant. abbatissa vero vel priorissa si p ferendo testio aut faciendo homagio exire cogatur honeste cedit et q cito poterit reuertatur et huius debet executio quo ad monasteria exēpta dioecese no amittat. io. Vel sic scdm dominicum vt moniales rante vel expisse p fesse claustrā monasterii exire non possunt nec alii illas intrare nisi causa legitima supueniat

De religiosis domibus

r Eligionū. Omnis ordo medicaciu post consiliū gñale adinuētus nō confirmatur s; omino cassatur. Confirmati vero aliq; ibidē recipere alienare acquirere confessiones audire aut quē ad sepulturā recipere pibēt

De cappellis moāchorū

p Resbiteri. Per pntat onē nō potest pntato per epm institutus deponi etiā pretextu cōsuetudinis vel statuti

De iure patronatus

f Laycus. Laycus ius suū patronatus sine cōsensu pntati absq; tñ eius p iudicio alicui eccē cōferre p̄t ipz tāq; eccāstica hitura

De censibus excessioni bus et procuracionibus.

r Omana. Archiep̄us prius visitet dioecesim q̄ puincia. et clerū quā populū. et nō dimittat donec totū visitauerit. si possit crimina notoria puniat. pcuratōnē solū et victū exigat. peccuiaz nō. q̄ si exigerit penā maledictōnis incurret. et nisi duplū restituat absolui n̄ possit. saluis ipmissis ap̄p̄batis religiosorū cōsuetudinibus et rlaribz institutis. Exigit. Qui ultra pcuratōnem aliquid recepit infra mēse reddere tenet duplū. alioquin ep̄is et sup.

ioribz iē idictō ē eccē igref-
sus. et inferiores suspēsi sūt
ab officio et bñficio.

Felicitas. Procuratō potz
a volētibus in pñtia solui. et
recipi. et vna sola pcuratō
in die soluatut et recipiat.
lz plā loca visitētur.

Quāquā. Si vniuersitas
vel singlaris psona eccās vel
eccāsticās psonas cōpulerit
soluere pedagia ul exactōes
p rebus suis. quas cā nego-
ciatōnis nō deferūt. singlā-
res psonē sūt excomunicate
et vniuersitas iterdicta. nec
prodest cōtraria cōsuetudo.

Perpetuo. Archiepūs vi-
sitat et pcurat etiā nō ne-
gligētibz suis suffraganeis
et audit tūc suorū subdito-
rū cōfessiones. et absoluit
et peitētias ipoit salutare.

De cōsecratōe eccē
vel altarīs

e Ccāz. Eccā polluta
cimiteriū cōtiguū est
pollutū. secō ecōtra. et vno
cimiteriorū polluto. aliud se-
patū nō est polutū.

De reliquiis et ve-

neratōe scōrū

g Loriosus. Festa. xii.
aplōrū. iiii. euāgelista-
rū et. iiii. doctorū et cōfesso-
rū eccē v3 gregoriū augusti-
ni. ambrosii et ieronimi sub
officio duplici debēt celebra-
ri io. Nota in glosa q. iiii.
requirūt añ q̄ sit miraculū

De inmunitate eccārū

q Via nō nulli. Sclāres
potestates ab ecclesiis
vel eccāsticis psonis tallias
vel exactōes p rebz vel pos-
sessionibz acquisitis vel ac-
quirēdis exigere n̄ psumāt.
nec eos cōpellāt ad ipos di-
strahēdū vel extra manū
suam ponēdū

Decet. Intretur et ster-
in ecclesiis humiliē tumul-
tus vana verba lamēta et
iudicia sclāria ibi cessēt hoc
nō fernātes vltra penā or-
dinariorū diuine subiaceāt
vlcioni io. ā. Vel sic in eccle-
siis dato humili ingressu d3
orōnibz insisti exclusis cla-
moribz et cedit oibz cōsiliis
vniuersitatū laycorū et eo-
rū publicis parlamētis va-

nis colloquiis negociatōibz
et nūdis ac iudiciis sclāribz
et maxime criminalibz

Clericis. Tā layci a cleri-
cis tallias recipientes quā
spīas soluētes nō obstātibz
quibuscūq; pūlegiis in ex-
comunicatōnē icidūt a qua
nisi in morte nequeūt p ali-
ū q̄ p papā absoluti io. Nota
principiū textus qualiter cle-
ricis laycos infestos oppido
tradit antiquitas. Renoua-
ta est p cle. qm̄. e. ti.

Quoniā Excoīcati sunt
qui impediūt sup causis que
ad forū eccāsticū de iure ul
de cōsuetudine ptinēt lrās
a sede appostolica impetra-
ri uel sup ipis corā ordina-
riis vel delegatis litigari

Eos qui Domini tprāles
subdictorū suorū subsidiū
vel cōia obsequia psonis ec-
clesiasticis phibētes sūt ipō
facto excommunicati. Vel sic
et melius domini tprāles p-
hibētes subditis ne cū pso-
nis eccāsticis cōtrahāt vel
cōia obsequia p̄stēt ipō fa-
cto sināz excoīcatōis icur-
runt io. Nota casus iquibz
ipō facto est quis excoīcata

Ne clerici vel monachi
sclāribz negociis se im-
miscant

f Tatutū. Habētibz ec-
clesias nō tñ plebanas
audire leges aut phisicā nō
negatur io.

Vt piculosa. Excoīcati
sūt religiosi temere habitū
di mictētes vel ad studia siē
lniā accedētes et sciēter tlēs
ad doctrinā legū vel phisice
admictētes io.

Epūs. Prelati p̄cipere
pnt suis iudicibusq; demale
factoribz faciāt iusticie cō-
plemētū. quibz admortē cō-
dēpnatis nō sūt irregula-
res io.

Explicit tercius
Incipit quartus

Desponsalibz et m̄nis

e Xsponsalibz. c. b. Pu-
blice honestatis iusti-
cia ad dissoluenda m̄nia post
cōtracta non autē an effi-
cax iudicatur ex cōsensu par-
ciū cōtrahenciū lz nulla ap-
pareant quacūq; rōe io. ā.
Vel sic spōsalia pura et cer-
ta ex cōsensu valida lz alias

6.
nullā inducūt publicā hone-
statē que habēt dirimere se-
quēcia spōsalia s; n̄pcedētā
quā publicā n̄ inducūt spō-
salia cōditōnalia an̄ cōditō-
nis euētū io.

De sponsatōe impuberū

¶ Infātes. Spōsalia per
verba de p̄nti cōtracta
inter puberē vel impuberē
vel inter impuberes nō p-
ximos pubertati nec in ma-
triōniū trāseūt ex sola sup-
ueniētia etate nisi aliter p-
bētur inducūt tñ publicam
honestatē. dominicus. Vel
sic impedit infācia vt spōsa-
lia t̄pre infācie cōtracta per
lapsū tēporis nō cōualescāt
nec publice honestatis iusti-
ciā inducūt nec tractu tēpo-
ris de spōsalib; p̄sūptis a iu-
re de verbis in p̄nti iter im-
puberes matrimoniū facit
per ip̄a tamē verba publice
honestatis iusticia inducit.
Item nec spōsalib; parētū
filii obligātur nec publice
honestatis iusticia inducit
nisi ab inicio vel ex post fac-
to cōsencerint tacite vel ex
presse io. a.

De cognatōe spūali

n E dū. Cognatō spiri-
tualis p̄ baptismū et
cōfirmatōnē cōtrahitur ef-
ficax etiā ad matrimoniū
iā cōtractū dirimēdū io.

¶ Per cathesismū. Cōpat-
nitas p̄ cathesismū cōtrac-
ta impedit mariōnia s; n̄
dirimit

¶ Quāuis plurib; . In bap-
tismo vel cōfirmatōne ali-
quē suscipiētib; p̄ quēlibet
ex eis cognatō spūalis ē cō-
tracta impediēs mariōnia
cōtrahēda et etiā post cō-
tracta dissoluēs ex datōe ve-
ro aliorū sacramētorū co-
gnatō spūalis nequaquā erit
q̄ matrimoniū impediat ūl
dissoluat io.

Explicit quartus
Incipit quintus

De accusatōib; et inquisitōibus

p Ostquā. Inq̄sitor pu-
nire potest cōfiteētē s;
nō sit difamatus nec ei tra-
diderit caplā sup̄ quibus in-
quirere intendit

Si is. Valet inquisitō fac-
ta sup veritate crinū omif-
sa inquisitōe infamie si rea
pns tacuit exepitōne

De hereticis

q Vontā. Eciā si inferio-
ribz platis potest solo
epus degradare p heresi de-
gradandos

Quicūq. excoicati sūt q
hereticos vel eorū fautores
sepelliūt nec absoluāt nisi
extumulēt nec laycis dispu-
tare de fide catholica pmic-
titur. Item hereticorū filii
vsq. ad scāz gnatōne eccā
fici bñfici seu officii publi-
ci n̄ sūt capaces. Item is cui
ad preces hereticorū bñfici-
um est collatū ipō priuat
nec ad aliud admittitur si
ipm recepit sciēter. Item fi-
lius ob patris heresim libe-
ratur a a priā p̄tate io.

Filii vel heredes. Filii vel
heredes petēciū in infirmita-
te sua hereticorū cōsolatō-
ne ad pbatōne n̄ admittūt
q nō sane mētis vel pdita
loquela suscepint vel si pri-
suspecti vel difamati erant
de heresi io.

Super. Relapsi in heresi
sclāri iudicio sūt relinquēdi
licet penitēciā agant et ad
fidem redeant eis tñ redeū-
tibus sacramēta penitēcie
et heucari s̄ie nō denegāt

In fidei. Excoicati et socii
seu p̄ticipes criminis cōtra
hereticos admittūtur si ab
testes p̄sertim deficiant et
flm̄ dicere nō p̄sumant io.

Presidentes. Ordinarii
vel eorū legati et inquisito-
res sine pena excommunicatō-
nis petere possūt cōtra he-
reticos abhabētibz sclāre iu-
risditōne in loco lz excoica-
ti sint vel de scō illā iuridi-
tōne exhibeant

Cum cōtumacia. Excoi-
catus p̄pter cōtumaciā nō
respōdēdi sup heresi de qua
erat suspectus post anū dāp-
natur vt hereticus. Vel sic
excommunicatōne p̄pter he-
resim seu p̄textu heresis la-
tam p̄ anū sustinens veluti
hereticus iudicatur

Accusatus. Abiurās in
iudicio heresim p̄pter v̄em-
entem presūptōne iteratā
labitur lz nō fuisse bñ p̄ba-
tum relapsus dicitur secus
si erat p̄sūptō. Hoc vsq. ad

2. ¶ eū vero in ¶ eū vero, ca-
 sus culpabilis in vno articu-
 lo heresis: gñaliter postea ab-
 iurādo relapsus dicit si cō-
 mittere etiā in aliū articulū
 3. ¶ sepatum. Ille quoq; casus,
 qui post abmiratōnē here-
 sis de qua cōuictus fuerat
 vel postea cōuincitur ver-
 bo vel facto hereticis phibi-
 tis cominuat relapsus dicit
 4. ¶ i. a. Licet vero casus. Te-
 stis in cā heresis falsum de-
 ponens lz piurus sit pbat
 dicendo contrariū si ex idi-
 ciis cōstet p correctōnē ve-
 ritatem cōtinere. Sane ca-
 5. ¶ sus. Inquisitores sup heresi
 deputati nō se intromittūt
 de diuinatōnib; vel sortile-
 6. ¶ gis nō sapientibus heresim
 manifestā. De inquisitori-
bus casus. Inquisitores he-
 resis de questioib; vsurarū
 se intromittere non possūt
 7. ¶ Si vero casus. inquisitores
 possūt cōpellere heredes fa-
 utores hereticorū q; tñ he-
 retici n̄ erāt ad implēdā pe-
 nitēciā iniūctā defūctis in
 bonis temporalib; . secus si
 mortui sunt añ q; penitētia
 fuerit iniūcta. In eo vero
 8. ¶ casus. Post mortem hereti-

ei declarari potest quis he-
 reticus ad finem cōfiscādi
 bona: vel sic post mortē he-
 retici ad cōfiscatōnē bono-
 rū puenitur. Sacerdotes
 casus. Clerici instruētes ne
 inquisitores veritatē inue-
 stigent puniri possūt p eos
 et religiosi grauius puniūt
Statutū. Nō valēt statu-
 ta inquisitoris officii retar-
 dācia

Ne aliqui. Per mortem
 mandatoris non expirat of-
 ficiū inquisitoris etiā ad ne-
 gotia nō dū cepta deputati

Ut officii. Inquisitōi he-
 retice prauitatis simul vel
 sepatim pcedāt et ad eccāz
 rediēs abiurata prius here-
 si absolui tur. Item in exaia
 tōe testiu sup heresi due p-
 tes adhibeātur quib; pnti-
 bus p tabellionē vel duos vi-
 ros ydoneos eorū dicta scri-
 bātur ad q; scribenda religi-
 osus tabellio vt quicūq; alio
 in sacris ordinib; cōstitutus
 est astringēdus. Item inqui-
 sitores cōpescūt pdicatores
 inquisitōnē impediētes etiā
 scilāre brachiū inuocādo. tē-
 quilz p̄sidēs iurare tenetur
 seruare et seruari facere iu-

ra cōtra hereticos et files
introduc̄ta alias nolens hoc
iurare est penis hic cōtētis
puniendus

Vt cōmissi. Hic datur in
quisitoribz potestas cōmic
tēdi citatōnes et sinārū de
nūciatōnes. dat potestates
vocādi clerū et populum ut
eis assistāt. dat p̄tātē p̄cedē
di cōtra illos qui de sua in
aliā p̄uiciā trāstulerūt. dat
p̄tātē repetēdi libros et p̄
cellus conmittēdi et micti
gādi penas priuādi et priua
tos nūciādi officiis honori
bus hereticos fautores et
deffēsores eorū ita tamē q̄
hoc fiat de diocesanorū vel
in eorū ābn̄ficia vicariorū
suorū cōsilio idē sciēter b̄n̄
ficia t̄libus nō cōtulissent

Contra xpianos. xpiani
vel iudei ad fidē cōuersi trā
sientēs ad iudaismū de hoc
cōuicti tāq̄ heretici sūt pu
niēdi et eorū fautores sūt
heretici. vel sic xpiani ad iu
daismū trāseūtes vel rede
sūt heretici reputāt d̄nico

Decreuit. Non cōfiscāt
bona mulierū ignocētū p̄p
ter heresim maritorum

Statutū. Filii hereticorū

vsq̄ ad scdāz lineā paternā
ad p̄m ā vero maternā sūt
inhiles ad b̄nficiū eccāsticū
vel officiū sclāre si patres
ad vnitatem eccē an̄ mortē
nō fuerint reducti d̄nicus.

Inquisitores. Inquisitor
pape sup̄ heresi siē sp̄ali m̄ā
dato nō inquit cōtra ep̄z
sed si eum culpabilem sciue
rit nūciabit pape io.

Per hoc. Inquisitores et
ep̄i sup̄ heresim p̄cedere po
terūt cōiūctim vel diuisim

Vt inquisitores. Leges n̄
cōtrarie canonibz p̄ frede
ricū promulgate cōtra he
reticos sūt obseruāde. Itē p̄
cepit rectoribz locorū parere
in q̄sitoribz ordinario vel al
teri eorū in inuestigatōne
custodia captōe et punitōe
hereticorū et suorum fauc
torum eorum proclamatō
nibz vel appellatōibz nō ob
stātibz nec iudicēt nec co
gnoscat cōtraria faciētes
et nō perētes et eorum fau
tores excommunicent. q̄ si p̄
ānum sustineāt vult eos vt
hereticos cōdēpnari

Cum scd̄m. Bona hereti
corum ip̄o iure sūt cōfiscā
ta q̄ p̄batur triplici argu

mento legali s; apphētō bō
norum non debet fieri nisi
prius pnūciatum fuerit p
iudicem eccāsticū sup criē
qui ad hoc habeat ptātē io.

Statuta. Primo cōcedit
in negotō inquisitōis here
tice prauitatis posse pcedi
simpliciter et de plano. scdō
dicit qd iuris sit si expubli
catōe nominū accātorū et
testium ipis piclīm imminet
et fictōes vitare pcepit ne
dicat piclīm vbi nō est vel
ecōuerso. Tercio statuta p
decre. p̄decessorū suorū su
per hoc negō edita hiis cō
stitutōib; nō adūsā corro
borat io.

De scismaticis

a **D** sustinēdos. Primo
ponit arengā in qua
dicit q; coloniēses iacob; et
petrus olim cardinales et
fili io. fr̄is dei petri diuici
expectāti voluerūt ad cor re
dire sed impfūdū malorum
descēdētes sua aggrauabāt
delicta quasi varias penas
tulit in eis quas ad certitu
dinē p̄nciū et memoriā fu
turorū hic iuferit. scdō po

nit penas quas ptulit in ip̄;
iacobum et petrū. Tercio
ponit penas quas ptulit cō
tra filios et posteros dicti io
hānis. quarto ponit penas
hiis qm decetero deliberate
iacobum et petrum p cardī
nalib; habuerint vel eis ūl
p̄dictis natis io. fauorem p̄
buerint. Vltimo ratificat
innouat et cōfirmat p̄dicta
et ea p̄cipit inuolabiliter ob
seruari et iubet similes ex
cessō similibus penis puniri
iposterum

De homicidio

p **R**o humani. Per assi
sinos faciens vel tātū
mādans aliquē occidi absq;
pbatōe alicuius sinē incur
rit excommunicatōnē et depo
sitōnis ab officio et bñficio
sententiam io.

Prelatis. Sine pena irre
gularitatis possūt clerici de
suis malefactorib; cōqueri
corā iudice sclāri etiā excri
nib; ex qb; debet penasāgui
nis exp̄sse p̄testādo q; ad pe
nā sāguinis nō intendūt io.

Is qui. Mādās aliquē ver
berari si sequat mors impu

tatur l3 hoc vetuerit io.

De vsuris

v Surarū. Primo ino-
uat et obseruari p̄ci-
pit lateran̄ cōcilium cōtra
vsurarios editū et p̄cipit do-
minis et vniuersitatibz t̄ra-
rum ne permittāt alienige-
nas in terris suis cōducere
domos ad exercendū feno
vel iā cōductas habere vel
q̄ aliqs domos eis locet. De
inde punit eccāsticas perso-
nas maiores cōtra faciētes
pena suspen tōnis minores
excōis. si autē collegiū vel
vniuersitas fuerū sniā int̄-
dicti. Vltimo p̄cipit cōtra
facientes p̄ suos ordinarios
omni cessāte p̄uilegio cōpe-
sci p̄ censurā eccāsticā

Quāq̄. Manifesto vsura-
rio l3 mādauerit vsuras re-
sistui denegabit̄ eccāstica
sepultura nisi primo satisfā-
cerit vel scdūz formā huius
decre. ydonee caueatur se-
pelliētes eos cōtra hāc cōstitu-
tōnē lateran̄ cōsiliū penā in-
currāt. testamēta sporū ali-
as facta nō valēt nec debz i
eis aliquis interesse vel eos

soluere vel ad cōfessionē ad-
mittere io.

De excessibz p̄latorū

e Vm exeo. Mēdicātes
non possūt acquirere
noua loca ad habitādū vel
antiqua alienare vel muta-
re absq̄ sp̄ali inā pape q̄ de
hac p̄hibitōe faciat mētō-
nem in acquirētibz t̄n loca
p̄heremitica vita ducenda
cessat p̄hibitō io. Hodie trāf-
gressores huius decre. siue
cōstōis sūt excoicati p̄ cle-
cupientes de penis

De p̄uilegiis

v Olentes. Exempti p̄-
uilegiati vt nō teneā-
tur nisi sub certo iudice re-
spōdere rōe delicti cōtracto
aut rei si hec sūt inita vel
sita in loco n̄ exēpto cōue-
niūtur coram ordinario. s3
rōe domicilii non p̄uilegia-
to monasterio eius moāchi
a quocūq̄ interdicti suspen-
di excoicari nō possūt. Ces-
sat i illos ordinariorū iuris-
dictō quo ad illa nisi illi mo-
nachi miserēt̄ ad priorato

subiectos ordinario quia tunc
etiam in utrobique sunt mo-
nachi ordinarii etiam quo ad
predicta illos iudicant quoad
ibi manent hoc dicit

Cum de diuersis. Curia
romana habet studium generale
iuris canonici et civilis et ha-
bet privilegia sicut cetera
studia

Abbas. Privilegiati in ben-
dictione impedenda in solis ec-
clesiis post missam vesperas
matutinas et non alibi impedi-
dat benedictionem nec nisi propriis
monachis tonsuram conferunt
clericalem

Auctoritate. Exempti in
locis non exemptis oratoria
vel cappellas sine diocesanorum
licentia construere non possunt nec
in locis exemptis sine licentia pa-
pe nec possunt exempti assu-
mere causas proprias suorum
liberorum hominum in se etiam
si illi sint sui censuales etc.

Ne aliqui. Privilegium pa-
pe quod quis excommunicari sus-
pendi vel interdici non possit
non extenditur ad licentiam ordi-
narium nisi tunc privilegium
concessum sit regibus reginis vel
eorum filiis vel religioso loco
et ordini

Vt applice. Inferiores pre-
lati quibus per privilegium con-
cessum est siue conceditur usus
mitre. si sint exempti in pro-
uincialibus et episcopalibus conciliis
vbi possunt mitris auriferis
non habentibus laminas aut
gemmas. si non sunt exempti
albis et planis utentur in
aliis locis utentur ut indul-
gentia promittunt equissima

Cum persone. Privilegium
et prescriptio exemptiois et li-
bertatis debet exhiberi et pro-
bati omnino privilegio durante
sufficienti causa prescriptiois sine
prescribendi et durante tempore pro-
batiois prescriptiois non privat
quis sua iusta possessione
libertatis

Episcoporum. Interdictus est
ingressus ecclesie regularibus
vel secularibus quavis exemp-
tis qui scienter celebrant vel
celebrari faciunt in cimiteriis
vel locis interdictis nisi secundum
permissionem iuris. vel qui
excommunicatos aut interdictos
publice ad diuina officia vel
sacramenta vel sepulturam
admittunt hoc dicit

Per exemptionem. Hic pon-
itur interpretatio quid iuris
sit si per ecclesiam vel canonicum

clerici eximantur

Si pappa. Exprimuntur hic. xv. modi et p vnū quēz ecclē plena exemptō cōprobatur

Licet. Priuilegiati vt tēpore interdicti celebrēt dinā alios non priuilegiatos non admittūt et taliter priuilegiatorum familiares et domestici non tamen collegii vel qui interdeō opem de derunt vel cām admittūt io.

Quoniam ep̄i. Ep̄i cū altari viatico celebrare pnt et facere ibi celebrari ita tñ q̄ nō sit interdictū io.

De iniuriis et dāpno dato

e t si pignorātes. Rēp̄sā he cōtra psonas ecclēsticas cōcedi vel cōcesse extendi non debent cōtra facientes nisi infra mensem reuocent singulares sūt excommunicati vniuersitates vero interdicerē

De penis

r Omana. De veteri iure potest archiep̄us cū in puincia sua iurisditō

nē exequitur punire notarios iniuriantes sibi nūciis et familie sue sup hīs sua iurisditō impeditur alias nō nisi cōsuetudo āplius tribuit s̄z hodie tales iniurias tūc punit ecclā si iurisditōnē non impediāt io.

Degradatō. Eñ sciebamus qualiter degradatus clericus tradendus erat curie seculari vt supra. deū. signi nouimus. s̄z prius erat sciendū qualiter debet degradari et hoc docet hec decreta dicens in summa quibus assistentibus fieri debeat degradatō quibus vestimētis ornamētis libris et istrumentis indegradatōe fiat expropriatō et quibus verbis utat ipse degradans

Quāuis. Inuētō carceris fit ad custodiam potest tñ quis puniri pena carceris ppetuo et ad t̄pus

Vbicūq̄. Pena inflicta de de sceleribus pro delicto parentum intelligit̄ de descēdētibz p lineam paternam vel masculinā. vel sic regulariter pena alicui imposita et eius posteris nō extēdit̄ ad posteros lineae feiā gen̄.

Felicis. Primo punit insequētes capiētes aut puerentes cardinales et crimis cōscios seu socios. Secūdo punit eorū nepotes et filios.

Tercio insecutoribus penā addit. Quarto ponit q̄ satisfatōnē dū absolūtū face-re debent et qd p absolutōnē cōsecuntur. Deinde tractat de nudis cōciliariis vel si plister fauētibus huc crint. Deinde ad collaterales pmit-tit has penas extendi. Item tractat de insequētibus clericos sū religiosos familiares pape vel cardinaliū. Vltio dicit nichilominus patescētes scēlares penas legalibz cōtra tales vti debere et hanc cōstitutōnē eciā facere obseruari et cōtra facientibz penā imponit hoc dicit

De penitēciis et remis-sionibus

r Omana. Archiep̄us non potest cōpellere subditos suorū suffraganeorū ad cōferēdū fabricę sue eccē potest tñ caritatē mouere. Item in cōcedendo indulgencias non excedet for-

mā cōciliū gnālis

Si ep̄us. Sub gnāli lniā cōfitēdi nō trāsfert ep̄o cāo sibi reseruatos nec valet cōsuetudo q̄ sine lniā superioris quis sibi eligat cōfessorē

Indulgentie. Indulgēcie cōtra ius cōcesse nō valēt

De sniā excois

c Vm medicinalis. Iudex qui excōmunicat suspēdit et interdicit i scriptis hoc faciat et eāz cōscribat et requisitus exemplū tradat infra mēse q̄ cōtra fecerit p mēse ab ingressu eccē vel a diuinis est suspēsus et relaxabitur illa sniā p superiorem sine difficultate et cōdempnabitur in expēsis et alia pena cōdigna et si sint suspēsi et celebrent ut prius sūt irregulares nec absolūtū ab alio q̄ apapa

Solet. Qui petit absolui ad cautelā dicens excoicatio-nis sniāz esse nullā absoluit q̄cūq̄ cōditōe non obstāte nisi dicatur et pbet infra octo dies excoicatus p manifesta offensa. qui pbat se excoimunicatum post appel-

latōne pbatōe pēdēte in iu-
dicio euitabitur extra vero
non io.

Statuimus. Sniā lata in
participātes excommunicatis
in locutōe et canōica moni-
tōe non pmissa nō t3

Quia piclōsum. Epi vel
superiores suspētōis vel in-
terdicti sniās nō incurrūt
ipō iure ab homine vel a iu-
re nisi de ipis expssa mensio
habeatur

Romana. Archiepūs
sniās latas a subditis suffra-
ganeorū suorū nisi hoc hāt
de cōsuetudine nō relaxet
Item sniā archiepi ligat tm
subditos. Item pro pteritis
vel pntibz culpis moitōe n̄
pmissa ab eis lata sniā est in-
iusta. Item pro futuris ma-
lis vel iā cōmissis si non sa-
tisfaciāt excolcare nō debz
nisi mora culpa offensa vel
alia iusta causa subsit. Item
in vniuersitatē vel collegiū
nō feratur causa excois s3
illos q culpabiles extiterint

Dilecto. Hns vtrūq; gla-
diū contra iniuriā sibi illatā
vtrōq; gladio vti potest vt
epus londonē 10. Vel sic p
latus cōtra potēciā tēpora

lem et spuāli gladio. s. eccā
stice cēsure se tue ri potest
hoc dicit

Venerabilibus. Excomi-
nicatos a subditis suffraga-
neorū archiepi non possūt
absoluere s3 excoicatos a
suffraganeis vel officialibz
bñ si ad eos fuerit appellatū
hoc dicit principiū capituli
Item archiepūs nō est suffi-
ciens iudex cū excoicatus
ad petitōne partis sine ap-
pellatōe petit absolui vel ali-
as de parte cōqueritur cū
non suffraganeus sed is p
quo lata est sniā illā deffen-
dere hāt. si ūō petat suffra-
ganeum p iniusta cā pūri
excoicātōe tūc est iudex y-
doneus. Item si petat absol-
ui a sniā lata p suffraganeū
pcedēte de officio si archi-
epūs iurisditōne habet āte
cause cognitōez absoluit ex-
comunicatū ad petitōne par-
tis vel ex officio nisi dicat
excommunicatus p manifesta
offesa vel cōtuācia et de cō-
tumacia psūpte et manife-
ste ponit exempla

Decernimus. Per censu-
rā eccāsticā cōpellitur iudi-
ces sclāres vt asua sniā re-

pellant excoicatos a pcurā do agēdo aut testificādo

Cōstitutōnez. Non v3 sniā lata i picipantes nisi moniti fuerint nominatim et dicit canōica monitō q̄ habet dierū interualla nisi neccessitas aliud suadeat io.

Pnti. Relaxatō ad caute lā nō habet locū in interdic to generali io.

Quicūq̄. Excomunicato est aliquē offēdens vel mā dans offēdi p eo q̄ i aliquē sniā excois sit lata

Si iudex. Si malefactor captus dicit se clericū hui rei cognitō ad iudicē eccā sticū spectat et si notorie ūl publica fama vel cōmuni estimatōe hētur p clerico statim fit remissio. Idem si prius se gerebat pro clerico et non dephēsus est in habi tu clericali. si autē prius se gerebat p layco licet mō in clericali habitu dephēsus fuerit non fiet remissio do nec de clicatu fuerit pbatū

Statutū. Non v3 suspē tōis vel interdicī lata sniā in picipātes excoicatis moni tōe nō pmissa canōica io.

Licet. Per negligentia n

psequētis debito tpre ap pellatōnē excōicatō postea lata n cōualefcit s3 poterit tūc denūciari et debet vi tari donec de sniē nullitate docuerit

Si clericos. Prelatus capi faciens et includens etiā p laycos clericū nūdum incor rigibilē excōicatus non est nec etiā ipi capiētes nisi in captōe excedatur et si cleri ci dent fidem iurātes depa rendo iuri non debent deti neri nisi excessu fuerit enor mis io.

Si sniā. Interdicto clero n est interdictus populus nec ecōtra interdicta ciuitate ppter delictū domini ciues non interdicti extra ipam audiēt diuina et interdicto populo singulares de popu lo intelligūtur interdicti

Si ciuitas. Interdicta ciui tate suburbia et cōtinēcia edificia dicūtur interdicta eccā cappella cōtigua et ci miteriū cōtiguū dicit inter dictum io.

Is qui. Celebrare in eccā sâguinis interdicta vel fac tis polluta effusiōe ūl excōi catis pntibus irregularita.

tem non inducit. Secus si aliquis celebret in loco interdicto et ab irregularitate non liberat nisi papa et irregularis actiō et passive est ineligibilis. Vel sic scđz dñicū celebrans scient in eccā polluta vel pñte excōicato maiori irregularitatē nō cōtrahit hoc primo. scienter celebrās in loco interdicto in casibus nō pmissis irregularis et inbilis efficitur etiam active p inferiorē a papa non dispēatur

Quomā. Tpre interdicti crisma potest in die cene cōfiteri baptismus cōfirmatō et penitentia dari io.

Is cui. Suspensus ab ingressu eccē in ea diuina celebrās est irregularis et moriens impenitēs illa suspensōe durāte caret ecclīastica sepultura et suspēio ab ingressu eccē vel officio p appellatōnē sequentē nō suspēditur dñicus.

Religiosus. Absoluit epō religiosū in casu puciētē clericū sclārem. Item religiosus nouiciū pcutiēs excōis vinculo se inuoluit

Eos qui. Absolutus pp-

ter mortis piculū vel aliud impedimentū ab eo aquo alias non poterat absolui si cessāte impedimento se non pñtat cū cōmode potest ei aquo alias absolui debebat reicidit in eādē sniāz. Item in absoluto qui se debet alicui cōspectui pñtare si hoc nō faciat io. Nota in glosa istius decre. casus in quibus quis est excōicatus ipō iure

Cum quis. Si p cullionē in clericū sine mādato meo tamē nomine meo scāz ratā hāz excōicatus sū. Secus si meo nomine nō fit

Alma mater. Tpre interdicti etiā sani ad pñiam admittūtur nisi sint excōicati qui non nisi in mortis articulo admittātur. vel causā dederint interdcō qui nō admittūtur nisi satisfaciāt vel caueāt p vt possūt. Illo tpre misse et diuina officia alia subpena distributōnū sicut prius in ecclesiis celebrētur ianuis clausis plane sine excōmunicatis interdictis et sonitu cāpanarū et quater in āno alte cū cāpanis et ianuis apertis celebrare possunt et excōicatis exclusis et in-

terdictos admittere. Ita ta
 me q̄ hii ppter quorū exes
 sū latū est nō ap p̄p̄inquet
 altare in ceteris seruādū ē
 interdictū et innouata sūt
 priuilegia vltra id quibus
 cūq̄ cōcessa io. an.

De verborū significatōibz

v Eeniēs. Per ūba pri-
 uilegii i spāles et i p-
 pios ro. ec. filios vos recepti-
 mo et n̄ cōferē plena exēp-
 tio s; solū siue tm̄. quod ab
 alio quā a papa vel legato
 de latere excōicari vel inter-
 dici nō possūt. Item in eccle-
 siis et locis desertis auctori-
 tate apostolica p. c. exēp-
 tos cōstructis. Ep̄us legis
 diocesane nichil exigit nec
 ibi excōicat nec interdicat
 et regūtur eccē p̄ clericos il-
 lorū ydoneos tamen ratōe
 plebis clerici illi p̄ntāt ep̄o
 qui eos examinat. Item de-
 cimas laborū suorū p̄stant
 suis cōuētibz a quibz sedā
 vel tertia non deducūtur p̄
 hoc tñ non derogatur aliis
 deffentōibz vel iuribz

Cōstitutōnē. Primo de-
 clarat manifestum euidens

et similia idē significāt quo
 ad casum decre. Si forte de
 electōe. Sedō declarat cōspi-
 ratores vel cōiuratores eo
 q̄ iurauerūt et statuerūt de
 non recipiendo aliquē in ca-
 nonicū ad mādatum pape
 donec possint resistere. Vel
 sic cōceditur de effcū euidē-
 ti siē electi primitus cogno-
 scatur itelligit si i visu audi-
 tu vel memoria deffcūs ma-
 nifestus opponatur io.

Priuilegiū. Priuilegiū cō-
 cessū alicui monasterio ne
 habitātes in cellis suis suspē-
 di vel excōicari possint vel
 q̄ ip̄e celle non debent inter-
 dicto supponi nisi a papa de-
 ffendit habitātes in priora-
 tibz et i ecclesiis seu capellis
 eiusdem monasterii

Sicut nobis. Preuilegiato
 aliquo vt possit cōferre bñ-
 ficia clericorū suorū qd ap-
 pellatione clericorū designat oñ-
 dit et intelligūtur hic sui cli-
 ci qui sine fictōe sūt vere fa-
 miliares et in suis expen cō-
 tinue et domestici cōmensa-
 les. Item illi intelligūtur sui
 qui absentes sūt p̄ negociis
 suis cōueniendis s; domi n̄
 existat cōtinue io.

De regulis iuris

b Beneficiū . Ecclesiasticū non potest licite sine institutōe canonica obtineri . Pone casū p . c . xvi . q . vii . si quis deinceps . s . de institutōibz ex frequētibz

Possessor . Male fidei nullo tēpre nō prescribit . Pone casum . xxxiii . q . n . si virgo . s . de p̄scriptōibz . c . vltiō

Sine possessione . Prescriptio nō procedit . hec r̄lā sūpra est ex lege . ff . e . ti . q . in seruitute est p̄ quā potest etiā hic poni casus p . c . xvi . q . iii . porro et s . de p̄scriptōibz cāz q̄

Peccatū . Non dimittit nisi restituatur ablatū . verbū augustini xiiii . q . i . c . i . et s . de vsuris cū tu

Peccati . Venia non datur nisi correcto . colligitur hec r̄lā ex c . xxiii . q . n . legitur s . e . li . de scisma . c . vno p̄ q̄ pones casum

Nemo potest . Nemo potest ad impossibile obligari . R̄lā sūpra est ex . l . ff . e . ti . l . impossibilium scire debes q̄ impossibilitas triplex est . s . iuris facti et nature . de p̄a

pone casum . liiii . di . abbat . de penis . c . vltiō . de scdā ibi dem . et . ff . de verborū obli . l . gnāliter . et . l . se . non eni . et p̄missio si id p̄mittit est impossibile de f̄do . vt mōtes alpiū vltra mare defferre . ff . de statu berorum . l . habes . q . i . sicut si dare p̄mittit nature dari est impossibile . vt solem lunā et stellas

Privilegiū . Personale p̄sonā sequitur et extinguit cū p̄sona . hec r̄lā sūpra est ex . l . ff . e . l . privilegia quedā et . l . in oibus cāis . Pone casū . vii . q . i . p̄ctisti de auctoritate et vsu palli . c . ii . c . delegatis . leges in fi .

Semel . Malus semp̄ p̄sumitur malus . Pone casū in semel priuato . xxii . q . v . par uuli in semel cōtūace de p̄ sūptōibus scribebā . i . semel calūpniate . ff . de accu . l . n . ff . de decuri . l . eos . vide totā glosam

Ratum quis . H̄rē nō p̄t q̄ ip̄ius noie nō est gestum Pone casū . ix . q . ii . c . i . s . e . vel de sen . excoi cū quis . ff . ii . ff . de negociis gestis si pupilli . q . s . si ego vbi si liber homo gessit negocia

6
9
filii sui

Rati hōtōnez. Retro tra-
hi et mādato non est dubiū
cōparari. hec rlā sūpta est
ex. l. ff. e. ti. l. hoc iure. ff.
de iecit et. l. sēp qui. ff. i. po-
ne casū in iudiciis. ii. q. vi.
nō solēt s. e. li. de iure iurā-
c. vltiō ff. de iudiciis l3 i ma-
leficiis

Cum sint. Iura partium
obscura reo fauendū est po-
cius q̄ actori. hec rlā sūpta
est ex l. ff. e. ti. l. favorabili-
ores. Pone casū in q. ix. iu-
dicas s. de fide instrōrū itē
dilectos ff. de accu. et obli. l.
arrianus

In iudiciis. Non est accep-
tio psonarū habēda. Pone
casū iii. q. ix. necesse. s. de
iudi. nouit et. s. e. li. de re-
scriptis statutū ff. in sup et
ff. se. ff. de arb. Si cū dies

Ignorācia. Facti nō iuris
excusat. Pone casū in igno-
rācia facti in ordiāto igno-
rāter a simoniaco. i. q. i. si
quis a simoniacis in eo qui
ignorabat bñficiū reszuatū
p papā vel alii collatū s. e. li.
de p̄bēdis si bñficia. s. e.
libro de rescriptis grā. vide
glōfā p te

Cū quis. In ius succedit
alterius iustā ignorācie cāz
censetur habere. hec rlā sūp-
ta est ex. l. ff. e. ti. qui in al-
terius. Pone casū xvi. q. iii.
si sacerdos et de iure patro-
natus cura. et. ff. debet po-
ni. l. i. in fi. et. l. ii. ibi enim
heres

Odia restringi. Et fauo-
res cōuenit ampliari. Pone
casū in primo dcō. xxxv. q.
iii. q̄ scripsi vbi priuilegium
odiosū de contrahendo. s. i.
gradu phibito restringitur
et s. de decis tua. l. ibi de de-
cime noualiū nō accrescūt
laicis hñtibz deciās i feudis

Decet. Cōcessū a princi-
pe bñficiū ēe pmāsurū. Po-
ne casū xv. q. ii. c. i. s. e. li.
de p̄ben. si cui nulla in auc.
coll. vi.

Indultū. A iure bñficiū n̄
est alicui auferēdū. Pone
casum i lniā nubēdi data ab
ap̄plō. xxviii. di. de his in ā
no dato ad p̄motōnē sacer-
docii s. ei. l. de elec. cōmissa
in quadrimestri dato cōdēp-
nato in principali actōe ad
soluēdū

Non cōfirmat. Tractu
tēporis q̄ de iure ab icio n̄

subsistit. hec rla sūpta est ex
l. ff. e. ti. l. q. ab n̄cio. Pone
casū. i. q. i. principato vbi n̄
cōualescit simoniacus īgres
sus. s. e. li. de rescriptis. si
eo tempore etce.

Non est. Sine culpa qui
rei que ad eū nō ptinet se i
miscet. Hec rla sūpta est ex
l. ff. e. ti. l. culpa est. Pone
casū in clerico iacente lapi
dē et ceco sagictate. l. di.
clerico. xv. q. i. §. vt itaq̄
i monacho chirurgico de ho
micidio tua. i. R. etce.

Nullus. Pluribz vti deffē
sionibus phibetur. Hec re
glā sūpta est ex. l. ff. e. ti.
nō. ex his. Pone casū. xx
iiii. q. i. quis quis. etce. Vi
de p glo.

Quod semel. Placuit am
plius duplicere non potest.
Pone casū in rionio. xxxii.
q. v. horrēdus de iure iurā
do quē admodū. ff. de adul
teris si vxor in fi. etce.

Non d̄z. Aliquis alteri
us hōdio pregrauari. Pone
casū in filio qui nō excōica
tur pro pctō patris. xxiiii.
q. iiii. si heres. etce.

Si culpa. Nisi subsit cau
sa nō est aliquis puniēdus.

Hic ponitur reglā et eius
exceptio. In reglā pone ca.
sū. lvi. di. satis puerlū. s. de
cōfessis cōgnoscentes. ff.
ad. l. acquiliā si putator. In
exceptiōe pone casū in ma
rito corrupte qui a p̄motō
ne sine culpa repellitur. etce.

Quod quis. Mādato fa
cit iudicis dolo facere nō vi
det cū habeat parere ne
cesse. Hec regula sūpta est
ex. l. ff. e. ti. l. non videtur
mādato. §. qui iussu. Pe
necasū in milite qui de mā
dato iudicis occidit. xxiiii.
q. v. miles. in layco vel cle
rico qui de mādato ep̄i ca
pit. s. e. libro desen. ex. si
clericos.

Mora sua. Cuiuslibz est no
cia. Hec reglā sūpta est ex
l. ff. e. ti. in cōdēpnatione
§. vnicuiq̄. Pone casū i eo
qui est in mora soluendi de
cimas q̄a p̄t̄e p̄cō suo e
ciam casu fortuito. xvi. q.
i. decle. Itēz in comodata
rio qui fuit in mora de co
mo. c. vno. de depōito bo
na fides. etce.

Ea que Fiunt a iudice si
ad eius non spectāt officiū
viribus nō susistunt. Hec

rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. l. fcm a iudice. Pone casū. lx viii. di. quorū vices vel simpli ster p̄sbit ordines cōferēdo crism̄ ad virginē cōsecrādo nichil agit

Sciētī et. Cōsecrētī nō fit i iuria neq; dolo. hec rlā sūpta est ex l. nemo ff. e. ti. neō videē fraudare eos q; sciūt. et cōsecrēt Pone casū i genuo q; sciēs et cōsecrēt matri moniū cōtrahit cū s;ua vel ecōūso xxix. q. ii. si quis ingenuus et c. si femina

Que a iure. Cōi exorbitāt neq; ad sequēciā sūt trahenda. hec rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. q; cōtra rōez. Pone casum xvi. q. i. hinc etiā s. de privilegiis sane

Quod omnes. Tangit ab oibus debet appbari. Pone casū in archiepo cōsacrato ab oibus suffraganeis lxvi. di. c. i. in electōe faciēda ab oibus canonicis s. de elec qua propter et ce.

In obscuris. Minimū est sequēdū. hec rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. l. sēper in obscuris s. et. l. sēp in stipulatōibus Pone casū s. de sen. ex. ex parte vbi in dubio nō cōpel

lūtur solvere ad maximā s; ad minimā mēsurā

Cū quis. Certus est certiorari āplius n̄ oportet. Pone casum xi. di. c. vltiō ver. sepe dilectōz. et de appellatōib; vt debitus alias c. si duobus

Non licet. Actori q; reo licitū nō existit. hec rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. et. l. non debet actori. Pone casū iiii. q. iiii. ii. ibi accusatores et accusati equa audiāt rōe. idē supra de mu. peti. prudentiā ver. remotō appellatōnis pdest reo vt actori

Mutare. Cōciliū quis n̄ potest in alterius detrimentum. hec rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. l. nemo potest mutare. Pone casū s. de elec. publicato et c. ab eo e. l. ul i eo q; seruitutē cessit q; mutare non potest licet nūdū socii cesserint ff. de seruitu pre. rus. l. per fūdū

Generi per. Spēz derogatur. hec rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. l. in toto iure. Pone casū xciii. di. c. vltimo in diacono qui est minor p̄sbitero nisi in illo casu sp̄ali i quo obtinet vices ep̄i. Itē s. de

officio delegati studuisti ver.
de cā cognoscit delegata spā
lis et nō legatus gnālis

Plus. Semper in se cōti.
net q̄ est minus. hec r̄lā sūp.
ta est ex l. ff. e. ti. i eo quod
plus est. Pone casum xxviii.
q. i. si quis dederit ver. qui
dam imponebat penitentiā
x. ānorū alii vii. alii v. et ibi
canon hanc vltimā sequit̄.

Pro. Possessore hētur q̄
dolo desit possidere. hec re.
gula sūpta est ex l. ff. e. ti.
l. qui dolo desierit. Pone ca.
sū s. de cōsti. eccā scē marie
et ff. de rei ven. q̄ si dolo de.
sit et ce.

Vtile nō debet. Per iuti.
le viciari. Pone casū xii. q.
ii. si quos de seruis vbi epus
manumisit seruū bñ meri.
tū cui dedit x. solidos ibi il.
lud amplius

Ex eo. Nō debz q̄s fruc.
tū cōsequi q̄ nisi extitit i
pugnare. Pone casū in eo q̄
dicit eplās decretales nō ēē
auctēticas quia nullā debet
p̄ se allegare xix. di. si roma.
norū ad idē viii. di. quo iure
Item pone i eo qui ipugnat
testamētū dicēs illud esse in
officiosū quia id p̄bare debz

et succūbit quid quid ex tes.
tamēto capiebat p̄dit vt ff.
de inoff. testa. papiānus

Cum quid. Prohibet̄ p̄
hibētur omiā que secūtur
ex illo. Pone casum in phi.
tōnibus a carnibus qui pro.
bitus intelligitur ab eubz
qui atrahunt semētina or̄
ginem iiii. di. deniq̄ ce pro.
hibita cōcupiscencia pl. p̄
hibita intelligit̄ omnia q̄
secūt̄ ex illa de cōsti. nā cō.
cupiscēciā. Itēz prohibita alic.
natōe phibita intelligit̄ v̄.
dit̄ o donat̄ o manumissio
Item phibito suto phibet̄
cis rei aliene illicita vsurpa.
tio etc.

Pluralis. Locutō duorū
minimo cōtenta est. Pone
casum de cōsecre. di. i. hoc
quocūq̄ illud dñs vobiscū q̄
duos nūo cōprehēdit idē s.
e. l. de pre. is qui q̄. i. idē
bñficiorū nomine duo tātū
bñficia cōtinentur. Item si
p̄mittitur legatū post dies
de duobz intelligitur ff. de
verborū signi. l. iter illa le.
gata. Nota casus in quibz
requirūtur plures testes q̄
duo. Primus est in de p̄cō.
ne pecunie vt in auc. de fide

instru. §. si quis igitur vult
Itē imperitus lrarū cōtra-
bit in scriptis C. si certū pe-
l. vlti. in instrō i quo fit cō-
patō C. de fi. instrōrū l. pl.
Item qñ pater legitimat fi-
liū naturalē in instrō publi-
co vt in auc. vt liceat ma-
tri et aui §. ad hec. Itē qñ
mulier se fatetur aliquam
pintercessione recepisse
vt C. a uelleyanū l. ātiqua
Item qñ quis vult infirma-
re testm̄ q̄ facit post trās-
cursuz decendū C. de testa.
l. facimus. Itē in inuētario.
C. ad l. falcidiā auc. s3 cū te-
stator. Itē in priuata scrip-
tura vt fidem faciat C. qui
p̄dior i pig. ha. l. scripturas.
Item v. requirūtur interdū
quā lo cōtra. Aus excedit li-
brā auri in quātitate vt C.
si certum pe. auc. s3 nouo
et in codicillis et in donatōe
cauia mortis similiter de do-
na. cā mortis l. vlt. Item in
testa. cōiter vii. in testa. tñ
ceci. viii. C. qui testa. facere
po. l. hac cōsultissima alñ
quicq̄ vt in testō instrōi vt
municipiis et villis vbi est
hoiñū raritas C. de testa. l.
si. alñ sufficiūt duo vel tres

4
vt in testō scō inē filios ve-
nepotes vt C. de testa. hac
cōsultissima. Item interdū
requirūtur xv testes C. de
pximis sa. scrip l. vna. int̄
dum plrēs ii. q. iiii. q̄ p̄sul
et c. sequēti. et nota q̄ hic
dicit de plurali locutōe non
habet locū in p̄noibz vt cū
scribitur nos vos et similibz
nā vnus p̄latus scribit et ei
scribitur i nūo plrāli et pa-
pa semp sic scribit s. de criē
fal. q̄ gran

Imputari. Non debet ei
p̄ quē nō stat si nō faciat q̄
p̄ eū nō erat faciēdū. Pone
casum in eo qui debz appel-
latōe p̄seq̄ infra ānū cui
ñ imputat si p̄ eū nō stete-
rit ii. q. vi. āteriorū. Itē in
eo qui debet pmoueri ad sa-
cerdociū infra ānū cui non
cuerit ānus si ip̄e iusto ip̄e-
dimento detētus nō potuit
pmoueri s. e. li. de elec. cō-
missa

Accessoriū. Naturā sequi
cōgruit principalis. hec rlā
sūpta est ex l. ff. e. ti. cū pri-
cipalis et l. nichil dolo §. cū
principalis. Pone casū ipri-
cipali destructo quia dicit̄
destructū et accessoriū xvi.

q. vii. hic duximus. Item si
cā principalis s. matrimoni
cōmictatur sic et accessaria
s. dotis s. de dona. int. virū
et uxorem

Qui tacet. Cōsentire vi-
detur. Pone casū l. iii. di. si
feruus et s. de p̄sūp. nōne.
ff. so. ma. l. ii. §. volūtate
ver. dicitur q̄ pater agēs de
dote filie de ip̄ius volūtate
agere videtur si filia non cō-
tradicat vide totā glōsā

Is qui. Tacet non fatetur
nec utiq̄ videt negare. hec
rlā sūpta est ex l. ff. e. ti. l.
qui tacet. et nota q̄ tacere
est quoddā mediū inter exp̄-
ssam volūtatem et exp̄ssa
cōditōnē. Pone ergo casuz
in eo cōtra quē fertur Inīā
qui tacens non habetur pro
cōsēciente nec p̄ cōtradicē-
te infra x. dies infra q̄ sēp̄
appellatur ii. q. vi. antero-
rum

Inspicimus. In obscuris
q̄ est verisimilis ūl q̄ plerū
q̄ fieri cōsuevit. hec rlā sūp-
ta est ex l. ff. e. ti. in obscu-
ris. Pone casum in viro q̄
cōtraxit cū vidua et longo
tempore habitavit cū ip̄a il-
la dicit se incognitam i hoc

obscurō p̄sumitur cognita
q̄ est verisimilis xxxiii. q. i.
si quis accepit. Itē in dubio
verisimile est filiū iniuste ex
heredatum

Is qui. In ius succedit alē-
ius eo iure quo ille uti debet
hec rlā sūpta est ex l. ff. e. t.
qui in ius. Pone casū in pac-
to quia eodem vteē succes-
sor quo p̄decessor xviii. q.
ii. eleutherius p̄rā exēpla
sūt in glōsa

Presumitur. Ignorācia
vbi sciā n̄ p̄batur. l. Pone ca-
sum lxxxii. di. p̄posuisti in
fi. scdūz q̄ ibi iacet. l. a. de
en. ex. si ūo ii.

Locupletari. Non debet
aliquis cū aliena iactura vel
alterius iniuria. hec rlā sūp-
ta est ex l. ff. e. ti. l. iure na-
ture. Pone casū xvii. q. vlt.
c. vlt. s. de do. applice vbi n̄
ditat monasteriū cū iactu-
ra cathedralis eccē ff. de cō-
di. in debi. l. nā natura i fi.

In penis. Benignior est
interpretō fastēda. hec rlā
sūpta est ff. e. ti. fēm cuiq̄
§. in penalibz. Pone casum
in iudice qui ita p̄nūciauit
tēme accusasti calūpniatō-
rē non p̄nūciat ii. q. iii. §.

notandum priuatus a collegio doctorum non perpetuo sed ad tempus priuatus intelligitur esse

Actus. Legitimi conditio nem non recipiunt neque die hec rla supra est ex l. ff. e. t. actus legitimi ut emancipatio acceptilatio hereditatis aditio per quam exemplare potest hanc rlam Item pone exemplum in finem que non debet ferri sub conditioe ii. q. vi. biduum. Item electio vel postulatio non debet fieri sub conditioe s. e. li. de elec. in electioibus plura exempla sunt in glosa

Semel. Deo dedicatum non est amplius ad usus humanos transferendum. Pone casum xii. q. ii. nulli de religio do. ad hoc ff. de reli. et super fu l. si quis sepulcrum

Non prestat. Impedimentum quod de iure non sortitur effectum sic matrimonium quod non tenet etiam non prestat impedimentum ad idem. xxxi. q. ii. si verum

Cui licet. Quod est plus licet utique quod est minus. hec rla supra est ex l. ff. e. ti. non debet cui plus licet quod est minus non licet fallit hec rla icaibus

ibi notatis. Pone casum prohibiter in missa confuit corpus christi quod maius est bene ergo potest benedicere populum quod minus est xxv. di. eccle. Item concessis decimis laborum quod est maius et noualium quod est minus

Qui potior. Est tempore potior est iure. hec regula supra est ex l. ff. e. ti. quociens utriusque. Pone casum in iure subscriptiois cessione xvii. di. c. vlt. ubi proponitur prius ordinatus in assuetudine preben.

Qui sentit. Honor sentire debet et commodum et econtra. hec rla supra est ex l. ff. e. ti. secundum naturam cuius rei. Pone casum in clerico quod propter lapsum detruditur in monasterio ad priorem per agendam

In re communi. Potior est conditio prohibentis. Pone casum in duobus coniugatis quorum uno uolente et altero prohibente potior est causa prohibentis xxxiii. q. v. c. i. Item uno prohibente ne precedatur per viam compromissi potior est conditio ipsius de elec. quia propter. Item duobus habentibus commu-

nē parietem alter non potz
destruere et refficere altero
phibente ff. de serui. vrba
p̄di. l. pietem

Contra. Eum qui legē
drē potuit apcius est inter
p̄tatō fatienda. hec rlā sūp
ta est ex l. ff. e. ti. l. cōtra.
henda venditōe. Pone casū
in dcō testis cuius interp̄ta
tio fit contra pducentē s.
de p̄ba. in p̄cia. Item p l.
ff. de cōtrahē. emp. l. labeo

Non est. Obligatorium
cōtra bonos mores p̄stitū
iuramentum. hec rlā sumi
potuit ex l. ff. e. ti. l. cōtrac
tus q̄da ver. excepto p̄ quā
pone casum siue exemplū

Dolo facit. Qui petit q̄
restituere oz eundē. hec rlā
sūpta est ex l. ff. e. ti. in cō.
dempnatōne §. dolo facit.
Pone ergo casum in vsura
rio qui petit vsuras a debi.
tore cū ipas eum restitue.
re cogeret xiiii. q. iiii. nul
lus ad idem de iure iurando
debitores i.

Non est i mora. Qui po.
test exceptōe legitima se tu
eri. hec rlā sūpta est ex l. ff.
e. ti. si nulla intelligitur et
l. nichil interest. Pone exā

plum in domino qui non re
quisiuit infra terminū ser.
uū fugitiuū monachū fac.
tum dicitur enim fuisse in
mora q̄ est veru nisi tueri
se possit exceptōe legitima
puta lōgiquitatis loci xvii.
q. ii. si quis incognitus

Quod ob grām. Alicuius
cōceditur non est in eius di
spendium retorquendum.
yconomus q̄ in fauorē eccē
cōstitutus est non debet ec
clesiam vaccātem grauare
xii. q. ii. caritatem. Item po
ne casum p̄ decre. ad aplicā
de regula in religiouibus n̄
mendicantibus p̄ decre. e.
ti. nō solum s. e. li.

Nullus ex cōcilio. Dum
modo fraudulentum nō fu
erit obligatur. hec rlā sūp
ta est ex l. ff. e. ti. cōsiliū.
rō huius rlē colligitur ex
canone xiiii. q. i. q̄ p̄cipitur

Exceptōez. Obiciens n̄
videtur de intentōe aduer
sarii cōfiteri. Pone casum
s. de p̄scrip. illud ff. de ex.
cep. l. non vticq̄ et hēs hec
verba s. de excep. cū vene.
rabilis et p̄sequere hāc ma
teriam vt ibi notatur. et ad
uerte bñq̄ mirabilis est ista

6
materia nam si ego exipio
de pacto de non petendo vi-
deor cōfiteri debitū fuisse si
dico interrūpi p̄scriptōnē
videor fateri te p̄scripsisse si
dico cōtra te p̄scripsi ergo
primo illud indebitum erat
q̄ p̄scripsi et sic a modo ac-
tor nil debet cogi p̄bare s̄
exipiens tm̄ et facit ad hoc
s. detrasac. p̄terea

Que cōtra ius. Fiūt de-
bent utiq̄ p̄ infectis haberi
Pone casuz per ea q̄ dixi s.
non p̄stat impedimētū. Itē
xxv. q. ii. imperiali vbi sūt
hec verba s. e. li. de regu. n̄
solum et s. de testi. c. ii. E.
de legibus nō dubium

In pari delicto. Vel cā po-
rior est cōditō possidentis.
Inquātum hec r̄lā dicit de
delicto sūpta est de l. ff. e. t.
l. cū par delictum. Inquātū
dicit de cā sūpta est de l. e.
t. i. impari cā. Pone casum
siue exemplum vel cā vel de-
licta p̄ cā xiiii. q. v. nō sa-
ne. In eo qui vsuras repetit
cū ipse sit in pari delicto de
vsuris quia frustra

Cum non stat. Per eum
ad quē ptinet quo mis cō-
ditō impleatē hri debet p̄-

9
inde ac si impleta fuiss̄. hec
r̄lā sūpta est ex l. e. t. i. ff. l.
in. iure ciuili. Pone exem-
plum abrahe per quē nō ste-
tit quo minus scdm̄ dñi pre-
ceptum filium immolaret
vnde apud dominū gratuz
fuit ac si imolass̄ eū xxxii.
q. ii. p̄phāuit et c. se. Item
pone in eo qui impedit ne ci-
tatō ad eum pueniat s. vt
li. nō cōt. qm̄ s. porro

Quod alicui non. Licet
suo nomine nec alieno lice-
bit. Pone casum p̄ c. xxvi.
di. sicut non suo meo eni no-
mine non licet fenus excer-
cere ita nec alieno. Item p̄
decre. s. de fal. ad falsario-
ruz. sicut eni p̄prio nomiē
lras papales falsare n̄ debeo
ita nec alieno

Potest quis. Per aliū q̄
potest facere per se ip̄m. lu-
dicare lxxiii. di. c. tibi dño et
per aliū matrimoniū cō-
trahere s. e. li. de pcur. c.
vlt. et ff. de pcur. lege i. s.
ii. fallit hec r̄lā in multis ca-
sibus cōtentis in glosa quā
videas etc.

In malis p̄missis. Fidem
non expedit obseruari. Po-
ne exempla que possui s. e.

non est obligatorium et p
sequere hanc rla3 vt ibi di
xi et habes hec verba xii. q.
iii. in malis pmissis et ibi de
hoc per tota questionem
In abternatiuis. Debitoris
est electio et sufficit alteruz
adimpleri. hec rla supra est
ex l. ff. e. ti. l. in eo q. pl. est
vbi verba coiuncta non sunt
sufficit alteru esse falsum
Pone exemplum p canone
xii. q. ii. bone rei in fi. et s.
de rescriptis inter ceteras

Qui ad agendum. Admic
titur ad exiendum multo
magis admittendus est. hec
rla supra est ex l. ff. e. ti. l. i.
victus nemo q. cui damus
Et pone casum in eo qui le
gitime prescripsit quia si ca
dit a possessione dat libi ac
tio multo forcius dum pos
sidet exceptio xvi. q. iii. q.
penul. in principio

Qui facit per alium. Est
per ide ac si faciat p se ipm
hec rla supra est ex l. ff. e.
ti. l. qui iussu alterius et po
ne exempla in rla et psequere
ea vt dixi s. e. potest quis et
non super habundater. hec
rla per illam vt ibi dixi i fi.

Factu legitime. Retrac

tari non debet licet casus p
ueniat a quo non potuit in
choari. hec rla supra est ex
l. ff. e. ti. l. q. ambiguis q. i.
et exemplifica ea in eo q. co
traxit matrimoniu et postea
factus est furiosus xxxii. q.
vii. c. neq. furiosus

Quod alicui. Graciose co
ceditur trahi non debet ab
aliis in exemplum. Pone ex
empla que dixi s. e. ti. q.
a iure

Frustra fidem. Quis po
stulat ab eo seruari qui fide
a se prestitam seruare recu
sat. Pone casum in domino
quo ad fidele et infidele quo
ad dominum xxii. q. v. de
forma

Delictum persone. Non
debet in detrimetum eccle
redundare. Pone casum in
epo deposito ppter crimen
ob hoc enim n. dz eccle rebz
suis spoliari xvi. q. vi. si epz
et ibi de hoc.

Racioni congruit. Vt suc
cedat in onere q. sustinuit
in honore. Pone casu in filio
patroni hrede qui succedit
in honore iure patronatus
sic et honore deffensandi ec
clesiam succedere debet xvi.

q. vii. filiis ac nepotibz. Itē
pone in plato qui succedit
in honore et in onere sol-
uendi debita p̄decessoris p̄
eccē vtilitate cōtracta s.
de solu. c. primo

In argumentum. Trahi
nequeunt que p̄pter neces-
sitatē aliquādo sūt cōces-
sa. hec r̄lā sumitur ex l. ff. e-
ti. q̄ p̄pter necessitatē.
Et pone casum lv. di. c. i.
vbi ex necessitate tēporis
p̄pter ministrorum defec-
tum monachi permisi fue-
runt ad parrochiales eccās
cessāte hac necessitate i ar-
gumentum trahi non debz
vt ibi. Item per decre. s. de
elec. cū in cāctis

Nemo potest. Plus iuris
trāsferre in alium quam si
bi cōpetere dinoscatur. hec
r̄lā sūpta est ex l. ff. e. ti. ne
mo plus

Et pone casum i. q. vii. day-
bertum et s. de dona. inter-
virum et vxorem nup vbi
sūt verba et ff. de acquirē-
do rerum domi. l. traditō

In toto. Partem non est
dubium cōtineri. Pone ex-
empla q̄ dixi s. e. plus sēp
et p̄se querere vt ibi

In generali. Cōcessione n̄
veniunt que quis non esset
verisimilit̄ cōcessurus. Po-
ne casum xvi. q. i. frat̄ no-
ster vbi gnālis cōmissio scā
p̄ papā legato non extēdit
ad causas fidei. Item pone p̄
de cre. s. e. li. de peni. et re-
si ep̄us vbi habes hec verba

Qui cōtra iura. Mercat̄
bonā fidem presumitur nō
habere. Pone casum in eo
qui receperit eccām de ma-
nu layci xvi. q. vii. laycis si
quis deinceps. i eo qui emit
spuālia de simonia nō satis

Bona fides. Non patitur
vt semel exactum iterū exi-
gatur. hec r̄lā sūpta fuit ex
l. ff. e. ti. bona fides vide
in glosa

Cum quid. Vna via p̄hi-
betur alicui ad id alia via n̄
debet admitti. Pone casum
xxxiii. q. v. hec ymago et
s. e. li. de cōcessi. prebende
detestāda

Cōtractus. Excōuen-
tōne legem accipere digno-
scuntur. Dicunt vulgares
pactum leges rūpit et hoc
dicit hec r̄lā que sumpta est
ex l. ff. e. ti. l. cōtractus q̄-
dam etiam ponūt casum p̄

cañ xviii. q. ii. eleutherius

Dampnum ^{et} quis. Sua culpa sentit sibi debz. et nō alii imputare. hec rla sūpta est ex l. ff. e. ti. l. q. quis ex sua culpa. Et pone casum p cañ xxxiii. q. iiii. displicet ver. si quis ductus ad iudicem se de equo piciat et ledatur sibi soli impute. l. e. p. decre. s. e. li. de preben. si clericus.

Infamibus. Porte nō pateant dignitatis. Pone casum per cañ. lxxxi. di. tātis daniel et s. de excessi pla. inē dilectos. et dicit lex neq. faōlis neq. notatis et quos scelus et vite turpitude inquinat et quos infamia ab honestorum cetu segregat

dignitatis porte patebunt
l. de dignitatibz l. ii. li. xii.
ad idem xxxiii. di. layci ver.
dicitur q. oppinio ordinādi
vacillare non debet

Certum est. Quod is cōmittit in legem qui verba legis cōplectens cōtra legis nīstatur voluntatem. Pone casum. xiiii. q. ii. pleriq. et s. e. li. de elec. auaricie et ff. ad valleyanum quāuis §. si cū oēs

Expliciunt casus breues
sexti cum notabilibus.

Datum rome apud sanctū
petrū quinto nonas marci
pontificatus nostri Anno
quarto. .i. Deo Grās.

9.
Sequitur nu-
merus foli-
orum istius li-
bri. f. sexti.
Incipiunt ca-
e executoris ut
onalia alter-
dicio et tali
auerint priui.
causa in iure

lite pendente
Cum eterni
ecclās et larga
toribus inter
nullā inducūt
¶ cum vero
traditos amie
filii sui
rlā sumpta ē
instru. ¶ si qd

procedit

Es familiaris et respiciunt se dem. dixerunt sup ipe
Qua greci politica vocant nos appellat respiciunt. sicut in libro
de respiciunt. quas illi echono nost rem familiarum dicere.
hinc passim familiaris non venit. q domus gubernat atq

moderat. De re q familia dicitur dicitur pmissit dicitur pmissit
et respiciunt dicitur. Non sicut tanta dicitur quanta dicitur domus dicitur.
que sua subiecta est. videretur illo differre q respiciunt plurimam

impant. in re aut fami vna dicitur dicitur pmissit et tota.
q dicitur domus dicitur sub respiciunt. id h p parientibus dicitur domus sumit
p pro familia. Civitas q non mema dicitur si concilia dicitur q

hominum sit. Res dicitur fami dicitur circa domum. Res p uo circa
civitates versatur. q p dicitur dicitur. In uo dicitur q respiciunt ptra
impant ut Rome senatur Consules tbunm militares edles
corulo rectores vrbam tbunm pleber tribun q. Nam pparat dicitur
quocumq quocumq magistratu in respiciunt gerunt. quoz dicitur ptra
re necesse d. Sunt. n. superiores. vbi id nascitur legitimi paz
impant in porem non h pmissit. In respiciunt q ptra impant
in respiciunt aut sola p familia. hic n. pubendi d animaduertendi
in familias potestate h. eiusq dicitur ptra necesse e. ptra de q

illi publice. sic iste ptra magistratu q gerit pmissit q
Queda n. artes dicitur dicitur. post assignata dicitur respiciunt respiciunt
ptra cap dicitur attingit. sicut n. hec artes q. Arca dicitur dicitur sit. q dicitur
q fecisse at no facto vbi. q dicitur de hinc dicitur fistula. Lira n. facit
acutior. et fistula cauat. vbi aut eis post no ipse q fecit si mu
suz. Sicut q q artes. quaz e fecisse d no facto vbi. Alic q. ptra
eis q utendu e et eo utitur ptra. hinc q dicitur respiciunt dicitur.
et respiciunt. Est. n. respiciunt et q dicitur eius ab initio et ca q dicitur bneum.
Eodemq respiciunt ptra domi ab initio et postq ptra fuerit illa uti.

Civitas quida dicitur dicitur domoz agroz pecuniaz suffi labudis ad
bneum dicitur. De domo paulo post dicitur quid sit assignado ptra ptra
domo ptra ptra homo dicitur posse. Sed redeamus ad eius dicitur dicitur
ptra genti. sicut. Na loq dicitur vbi dicitur q dicitur respiciunt. Civitas
ptra dicitur dicitur domoz. q dicitur domoz ptra ut sup dicitur. no n.
de parientibus dicitur dicitur loq dicitur dicitur familia. Na neq civitas dicitur

declarans

Altera dicitur
Altera dicitur
Altera dicitur
Altera dicitur

Altera dicitur
Altera dicitur
Altera dicitur

Altera dicitur
Altera dicitur
Altera dicitur

quidam
supra

et tecta sunt. ^{pro} hōis cetero p̄re sociator. q̄ aut̄ subdit ager & pecunias suffi-
 cient habūdant. ob hoc n̄ coeunt hōies i cūitate vel societate cōs
 ut sufficientes sint. et ut q̄d aliis dest. ab aliis reportet. hūc ager
 n̄tū parat agrū ferens. faber aut̄ sibi aratris et nome reg. texta
 et sutor uestes & calceos subministrat. ille fermentū & vinū cōdit.
 Ita rex p̄mutatio fit. que ^{at} ḡtinet cuius n̄m̄s constituta. Dep̄
 ē ad faciōre p̄mutātes n̄c si sutor domū forte pararet sibi
 uelie mille millia calceoz tradē hat. nā q̄d tot calces sit p̄di-
 gēret. si aliis n̄tū p̄digētibz calceoz uenditione facta pecunias
 recipiat et pro domo tradat. Nūm̄ ḡ i subsidū re p̄ḡ d̄ rō n̄a
 ad cūitate cōmēndat / uendatq̄ uite societate. Agē q̄ n̄a
 ē. in quo consistam. atq̄ seruit. Et h̄ ē quod p̄t̄ ager & pecunias
 sufficiēt habūdant ad bene uiuēdiū. Tūc ē cūitate quō ē m̄tū
 coadunātibz & singlis op̄ḡ sūū i cōi societate ḡferētibz suffi-
 cientia resultat ad bene uiuēdiū. Tūc ē cūitas. Cūces sūū q̄
 n̄tū quēntū et sub eisdē uiuūt legibz. Ita florentim lūm̄t̄
 cūitates unā faciunt. Senenses alias. Pisam alia. Nec
 quicq̄ refert p̄tra uerbū habitet uel extra. Sed quod de pe-
 cuniis dicit̄ ad oēs res pecuniaras et que i extimationē pe-
 cuniaras cadūt. hoc nōm̄ referat. Quid aut̄ ex eo p̄t̄ q̄
 si cōpōtes hōz esse neq̄unt. societas solū. i. sine illis so-
 cietas cūitis stare nō pot. Cūitas n̄ ē societas q̄ d̄t̄
 Cūco i l̄o d̄ rep̄t̄. Nichil ē. n̄ illi p̄ncipi dō q̄d intererit fiat
 acceptis. q̄ conolia ceterisq̄ hominū p̄re sociati. q̄ cūita-
 tē appellantur. Sociati q̄ homines cūitate ḡstānt. solu-
 ta uo societate cūitas interit. Solū q̄t̄ at societas si illa. q̄ sup̄
 tendit. nō assint. Et hoc ē quod aut̄ si cōpōtes eō neq̄ant. so-
 cietas solū. i. Insuper hūc q̄d i unū coeūt. cū aut̄ q̄d unū
 quocq̄ ē. et fuit i substantia ip̄is hoc existit. Nūa p̄t̄ q̄
 Cūitas sit m̄tū domoz agroꝝ et pecunias suffiēt habūdant ad
 bene uiuēdiū. Coeūt. n̄ hōies sit in societate cōs ut sufficiēt
 habūdant ad bene uiuēdiū ut sup̄ ostēdis. q̄d quod aliis dest. aliis
 affert i cōi societate. Cūis ḡ q̄d sint sociati sit hōies. et nisi
 hūc ḡp̄tes sint sufficiētē. dissoluit societas. Merito dicit̄ potest
 hanc ē substantias cūitatis. Nā hoc faciūt ut subsistat cū-
 itas. quo aut̄ ad subsistit. id eū substantia d̄. q̄z q̄ro q̄d possi-
 erit unūquocq̄ d̄ et fuit. Quid ut siḡ cū p̄manentes ut
 hic. Nā hūc q̄d constitute sūt ab initio cūitates. et hūc
 q̄d durāt i cōi societate. Merito ḡ d̄ d̄ q̄d unūquocq̄ d̄ d̄t̄

Nūm̄
 Agē

63/101

et hanc et signis posse id est quod quæstus id quo videtur magis hanc loco
nō et uerba grecæ. quod est hanc possum utrumque signis. si hoc magis quod
ut est xerophon i echo suo d. hanc i echoas suis pnt. liberaliores
vnt. qui nō quæstuerunt quod si ab alijs accepit. et hanc rōnes assi
gnat. Sed quod id est d. quæstuerunt eade xbo ut i greco. que signis nō
res possessas sōn. si etiam quæstus. Et circa p̄mū diligētia d
i acquirēdo. quo i gñe agriculturā paulo post p̄tere. alij
alij q̄stus ante possessiones illas. Nec nō ut edue signes multū
distant. si recte p̄pendant. Quidē i m̄m̄m̄ p̄m̄m̄ cūp̄
p̄spicietur et c. Sic i lib̄ de rep̄ facit Plato ut a m̄m̄m̄
p̄ceet ciuitate. Si q̄ i m̄m̄m̄ nā c̄p̄ p̄spiciat. i domo re
de sic se habeat p̄ et eis nātā i m̄m̄m̄ et p̄m̄m̄ ut ita
dixerim elementis p̄spici ac dēstīnari possit. Vnde statiz
illa m̄m̄ma subicit Hesiodi s̄m̄a. Quidē p̄m̄ Hesiodus. he
siodus poeta p̄ ut homero tradit. alij nō postior hanc colio
cūp̄ nūq̄ d ope iudicā. quem ad Persen s̄m̄ scripsit do
cens facē que nūq̄ hanc p̄m̄m̄m̄m̄m̄m̄m̄. hanc x̄sū posuit
q̄i elementa domus q̄m̄m̄m̄. que nūq̄ d̄t ad p̄positū s̄m̄
p̄ducit. Domus i p̄m̄m̄ mulierē et bonis aratoris
signis. n. homines d̄t d̄ mulierē. d̄m̄ possessō. quæstus cum
de agriculturā d̄t ad quas bonis arator est utilis. hec se veluti
p̄ma etia familie. et reddit rōnes. p̄m̄m̄m̄ p̄m̄m̄ liberis
s̄m̄m̄. Alij i vitis ope r̄p̄m̄ quod arando fit. De do
milio ac tangit de re mota omittit. si postea quale i fine
esse d̄t tradit vel ea que scōt̄ distribuit. et expositio
p̄m̄m̄. q̄d. domus i p̄m̄m̄ vel domū. Nā ut dixit hanc
homines d̄t possessiones signis. in que duo tota domus d̄t. Itaq̄
et ea q̄ ad uxores expectant. recte disposuisse. post assi
gnatas duas duas p̄m̄m̄ p̄ homines. d̄ possessō. que iā ab hōe
ad d̄t. ut postea veniat ad quæstus. Dicit q̄ ad mulier
sit p̄m̄ i libris et q̄i q̄m̄ etia familie. nāq̄ ea q̄ ad uxō
p̄m̄m̄. recte disposuisse hoc ē p̄m̄m̄m̄. i. an̄ oīd id p̄
m̄m̄m̄ oportuit ut uxoz sit recte disposita et talis q̄lis ē
d̄. Sciendū nō q̄ h̄ d̄ d̄ uxoz violentē trāta ē ab he
siodo. Nō. n. hesiodus d̄ uxoz intellexit. si d̄ Analla. Nā cū
dixisset mulierē trā subdit i sequenti x̄sū nō conpūgo acceptā
si p̄cio parā q̄ et si opz. p̄m̄m̄ d̄ an̄
la eius s̄m̄m̄. S̄m̄ d̄t s̄m̄m̄ et melij p̄m̄m̄m̄. nāq̄

no. le

via n. ad quietem p[ri]ma limer agenda p[re]ceptis e[st]. g[e]n[er]atio g[e]n[er]a
 e[st]. i. p[re]cipua. i. mulier. ex p[ar]te g[e]n[er]is. i. effectio ut p[ar]te
 utilitas aut co[n]s q[ui] ad filiu[m]. qua p[ar]te g[er]it[ur] p[er] filiu[m]
 itaq[ue] subdit alteris e[st] m[atr]e. alteris erudire. Educatio e[st]
 e[st] a m[atr]e ut sup[er]dixit. eruditio uo a patre. 2. utilitas
 communis e[st] amboz. Primi q[ui] leges sint viro ad vxo
rem. et imp[er]ia cesset. Cui sit ope multa p[er] v[ir]um
 et vxo[re]s ad beneuendu[m] contracta societas. p[ri]m[us] hoc
 p[re]cipiendu[m] e[st] ut sint viro leges ad vxo[re]m. Sed q[uo]d
 e[st] q[uo]d dicit viro ad vxo[re]m. An forte ad alios no[n] sint
 leges. Et ex hoc p[er] arbitrio fam[il]iam gubernat. castigat
 p[er] p[ot]estate h[ab]et i[n] suos (i. filios) res possessas. Non
 ulla lege vetusta p[ro]hibet quom[od]o p[ot]estate habeat
 filios suos exerceat. Non putat q[uo]d v[ir] p[ot]est ad e[os] e[os]
 dem modo h[ab]ere imp[er]iu[m] ad vxo[re]s. s[ed] sint leges q[ui] viro
 ad vxo[re]m. quas p[ro]uare debeat. et quas si transg[re]dit
 atq[ue] imp[er]iam facit. Neq[ue] arbitrio suo p[ot]est extinet
 ut totus sibi liceat. s[ed] cognoscat se lege tueri t[er]m[in]e
 imp[er]ia cesset. Na[m] illis e[st] p[ri]m[us] leges. imp[er]ie g[ra] leges
 sic n[on] nec imp[er]iam patiet[ur] ab vxo[re] sua. qua p[ro]p[ter] i[n]
 iuria v[ir]i aut feda sit. aut adultera. no[n] m[ag]is ena[m]
 uenefica. Et p[er]o[n] ex[em]p[lu]m in Clitemest[ra]. et Penelope
 quas alia p[ro]p[ter] imp[er]iaz v[ir]i adultera et cedis g[ra] fit
 alia p[ro]p[ter] conpugit[ur] fides castitate suant. Hoc e[st] 2°
et co[n]s lex. Pythagorici censebant. sancte q[ui]e b[er]n[e]
 coi quoda[m] humanitat[is] p[ur]e abstinerendu[m] e[st] ab imp[er]ia
 etiam ex[er]a suos. Na[m] et etia[m] si sup[er] honestis e[st] q[ui] i[n]tra
 domu[m] puenit. q[ui] ad lares fam[il]iares confugisse v[er]
 ne imp[er]ia patiat[ur]. s[un]t na[m]q[ue] religio antiqua. ut
 quicunq[ue] ad lazem alie[us] confugisset. etia[m] si sup[er] imp[er]is
 s[un]t e[st]. euz violad no[n] liceret. Quod Themisthodem
 fuisse p[er]bit cu[m] atthemo pulso domu[m] imp[er]ia adisse. et
 a se quida[m] magnifice offensi. que ad vitare no[n] p[ot]erat
 introisset. fugiens n[on] ad lazem simplex etia[m] apud i[n]
 fensu[m] i[n] molat[ur] p[er]mansit. Est n[on] laz ueste sacru[m] uel
 templis. et queus domus id sacru[m] h[ab]et. sedes aut e[st] id

2° ca. de legib[us] v[ir]i ad
 vxo[re]s. h[ab]et 3. p[ar]tes. p[ri]m[us]
 tangit legem. de fide
 maritoni et p[ro]p[ter]
 3. dicit p[ro]p[ter] v[ir]um.

110 h[ab]et
 110 h[ab]et

id facit est. ubi principaliter ignoscitur. Pythagorici quoque dicebant oportere
 nos existimare suos nostros id ab latere. id est ad illa loca. ad que
 fugientes violari non est fas. Quia ipsi sui cum in domum tuam ve-
 nissent. ad latrem familiarem tuam confugere videntur. Si ergo suo
 id humanitatis tribuitur. multo magis. uxori tradendum est ut in
 iuria cesset et cum lege domus domesticæ sacri. Est enim contra legem
 ut confugientibus ad latres iniuriari fas non sit. Mulier
 autem est ex his. que in domum tuam veniunt. et ad latrem confugisse
 videntur. Non solum ergo privata lege. que est viro ad uxorem. verum et
 ea in lege que est ad omnes confugientes ad latres. abstinendum est
 ab iniuria uxoris. Et hoc est quod præcipit etiam contra legem indu-
 cit ut præcipitur dicitur. Est autem viri iniuria. sunt contra
 legem que viro sunt ad uxorem. illa que iniuriat. scilicet ut sua gratia
 esse debeat. nec cum aliis coeat. quam si transgreditur. vir
 iniuriam facit. Itaque de iniuria viri est externarum muli-
 erum contra. Sunt vero externe omnes præter uxorem. Illa enim est
 sua et domestica. alie vero externe et aliene. In usu vero ut
 neque desit. hoc præceptum commune est viro et uxori et
 sicut est hoc. dicitur de super proxime virum uxorem suam gratiam esse de-
 bere. et illam viro. Vnde nascitur dubitatio. quomodo facient ista
 in absentia. si non possunt cum alio coire. Respondet ita assu-
 mendum. ut nec quod sunt presentes impotentes desint eis
 nec quod sunt absentes impotentes sint. acquiescere et
 et abstinere. Dicit ergo assumendum est. ut sufficienter se ha-
 beant in presentia et absentia. Recte vero se habet et id Hesiodi
 puellam accipere debere. quod in masculo dicitur puer. in
 femina dicitur puella. et in utroque etate signat ab ingressu
 pubertatis usque ad finem amoris crepente. hoc est quod
 dicit Ovidius. Ceu corporis adhuc crepente annis ante
 oculos veniet vera puella tuos. Ut gratis moribus im-
 buere possit. gratis moribus. scilicet tibi. Nam grandiore factam
 si ducas. non facile illam in mores tuos traduxeris. præterquam
 si alius habuerit virum. erit dissimilitudo morum. qua stante
 nec pax et domestica fuerit. nec amor conjugalis. Nam
 morum dissimilitudo amorem impedit. Circa ornatum vero

No. no. 112

h. explicat qd p iniuriam intelligit

2 ps. ponit 23 leges de mo-
 derno contra. et p. ponit ea
 q. contra d. viri q.

h. affirmat ad dicit Hesiodi
 q. d.

3 ps. ponit 3 leges de orna-
 tu

no q pncip
no

admodu i moribz fictio esse non dz sic enam nec in corpore
 dz esse fictio. per. factos et alia. que ad apparentiaz pnt
 et no ueritatem. Na talis ostensio. inquit. nichil differt
 ab iustoni usu. qui procedunt ex aula tanq Reges or-
 nati. sup re uera viles homines no Reges ut apparebat.
 intelligenda e duplici ed fitione. vna i plq qz re ua
 sit. Alia i iung. et ad roma. h q de pma loq q est
 ostentatio. hec n. ut in moribz cessare dz. sic et i carped
 Plato qz de hac ipa fitione ornata i gorgia loq. que totu
 refert in adulationes et fitiones pigeniosas fallacem pmu
 tationes ueri decoris. si simul appropinquare debeant. s. viz
 et vxoz. et dic appropinquare. i. conre uel guentre. Pigt
 tragedias in cena agentuz. vdo possit tragedias et no
 comedias. qd in tragedys Reges et tyranni fingunt. In co
 media aut Lenones et parasiti q sup viles psona. Plgt
 pnt in tragedys pnt psona veras et fiam. qd magis fac
 ad proposituz suis ornamentoz muliebus. Nam ut pnt
 Juuenalis. quale deo rex sic magis adio fiat. hultus
 creste et cetera q secutuz. tandem concludit. exigna pb
 est ipa puella sup. Necdum forebat pennis. ut nunc
 ferre ceperut. Possessionuuo pma qdz ac maxime
 metia e illa que optima. admirato quib no merito or
 dinez huz processu. Cu videat nre ommitte nud resurine
 idem et pntpone q. nre de vxore nre de agricultura.
 nre de suis. s. omnia sup plana optima rone ab dz digesta.
 Primo n dixit domg ee partes homines et possessiones
 Nox pndta hesiodi sma ptulit vxores tanq p i liberos
 et rem rusticam tanq pnu in victu. Et dixit i pnt cu
 ram nob habere debere. ut vxoz sit qualis esse debeat et
 rem rusticam alijs esse prefferendam. hoc pferit vsque
 ad euz locu vbi dz si euz diligentie. ibi resumens didone
 p factam. pncepit tractad de homine apperens precepta
 circa homines magis vrite q sup fecerat vsq ad hunc
 dsid pp Possessionu. Vbi incipit tractad de suis. Sed
 quero vnt sup sint homines vel possessiones. Cu n. sint
 partes domg. in alia utaz computandz st. dubitane aut
 face id. qd h inqt. possemd. Prima quides dz. vbi suos
 nrat in possemd. Postea dicit homines ee. Ad hoc Rno

pto diug

iuuenalis

no q h pnt
comaraz p con
numeratione sup
h q

comparati
epit

q. ca de modo quo
pnt ad suos hre se
debat. h p s. pte p
pntit pntem et
suoz dmsion. ibi
suoz aut

Cu no cornano h 2o pe
decurat quato vnt p
ordinandz st. et p s
ouatore

Cu sint aut h 2o qd
sint vnt loq debeat

et libabz h 2o qd vnt
distinere debeat. p gnt

Et qm h specialit de
vnt vnt largitione lege
pnt.

Videri quodam genus myri. Na et hō ē fug. et tū acqrit dōmpno
 nro. Alio inqt loco serus ē aīatuz instrumentū. pstru
 ē fugiāatuz. Ergo alēituz qdē ē vō. sed certe hōis ē a no
 bilid pte. Si q̄ diligentia nra in acquirendo attenditur po
 tissima ē cō agtuleāz. In qua etiam seruoꝝ ope maxie
 uamuz. Sin aut dignitas rei q̄ acqrit et dōmpno nro su
 biatuz. Preciosissimuz ē fug. q̄ homo ē. Quappz oꝝ
 pmo seruos parare studiosos. i. acquirere. studiosos. i.
 fugi et diligentes. Seruoꝝ aut species due sūt. Curatoꝝ et
 opiffex. Curatoꝝ vocat sūt. qm̄ negotiis prefficituz. ut
 curam eoꝝ hōe iubetuz. Opiffex pō euz. qm̄ suis manibꝝ
 opo facit. ut fodere/arare/serere/ et alia hō opa. Nam a
 xime d ope rustico sentire vō. Disciphne tales aliquos
 faciunt iuvenes. v̄ musica muficos. moralis moratos
 nra ē postq̄ parauerit. i. postq̄ acqrit seruos im
 buere. i. docere et erudire illos. quibꝝ liberalia negocia
 fuerint committenda. Cū suis aut ita gūset. i. dōmpno
 Nec eū pari d̄z eos sup̄bire. Nec rursꝝ ita dep̄ne ut vilis
 simi efficiantuz. et liberalibꝝ honores. i. curatoꝝ
 quibꝝ negocia liberalia comittūt. qm̄ prope d̄m vicari
 qm̄ vices dōmpni i curando sollicitandoq̄ exercent. Istis q̄
 honores tribuere d̄z. Illis nō qm̄ opo suis manibꝝ fa
 ciunt nō tā honor q̄ ^{liberalibꝝ} tribuendꝝ ē. Ut Catho inqt
 familiam bene p̄tē. Et qm̄ v̄m pota. p̄nt vtili
 q̄ ē i abstinendo. et possibilitates precepti. Non. n. p̄nt
 dū n̄m̄ d̄m̄ preceptis ut v̄m̄ p̄nt d̄m̄ fug. cū
 multe nationes/ ingenuq̄ abstinant. ut de p̄s̄ se
 bit xenophon in h̄ d̄ Ciri infantia Cardamū daquā
 ad panes adūgere. Alio in Cartaginensū vituz ex
 quibꝝ m̄h̄re abstinē a vino mos fuit. Vide q̄ aurea
 uerba de v̄m̄ potu et a nobis ḡsuanda. Vex m̄m̄
 gerimane q̄ nobis s̄m̄t. ab hac d̄m̄ s̄m̄a longe ap̄el
 laūt. Q̄ aut d̄t aut n̄t aut valde raro. expono aut m̄p̄
 aut raro. ut sic ad tempꝝ totū referat. Etia nō cū sit. i.
 ita maxie attendūt i cura s̄uoꝝ. Opꝝ
 . Opꝝ ad comoditatē d̄m̄ p̄met. Castigatio
 . Cibo ad viciuz. Cibo
 . Castigatio ad correctiones. Cū ergo sint tria. Cibo

Cū dō cornam/oz

. nō d̄z s̄m̄am̄.

V̄m̄ p̄nt d̄m̄
 & op̄ibꝝ/ cibꝝ/ et p̄m̄
 distribuentibꝝ s̄m̄.

110^c

sine castigatione / ope peccantes facit. de quo Terentius videtur dicere
 et cibus quid facit alieng. Castigatio rursus et opus sine cibo e
 res violenta et infirma facit suu. i. emervat et robur aufert.
 Na firmu e robustu. infirma sine robore. hec si ita st ist
 restat ut opus illi tbuat et cibum sufficientes. quales nec opus
 pe pot sine cibo deficientibus viribus. Nec rursus sine ope cibo
 prodest. Cu peccantiam gignat. Castigatio qm hec
 locu scititur. Na sine cibi exhibitione castigare no pmitit.
 Cu peccant fiat p cibum et acius. nec ia domum pmpu ser
 va uelut. Vex ut alius de viros. dicit sup Liberalibus qd sup
 prestadi ee honores. puta vobes vel laudes aliquas uboy et
 cubiculus no omnino vile. huius sunt qui i ope faciedo
 laborant. cibum ee pndus sufficientes. Nue de vltis generis suoz
 fit trasfigit dicit. melioribus ee plus gcedendis. et de vobis
 mng. Nam si premia tollantur virtutis dnooz. de vobis
 efficiuntur. qd et aliis contigit. Indulgere illis pmitte qd
 oportet relaxat illis aliquo de seiori disciplina. Na indul
 gare e ignoscere et concedere aliquid. quod iure negari queat.
 Genera no suoz due. Probat duo gena suoz ad opus faciendu
 apta. vi. id nimis fortes. nec timides. et rone vtriusq ad
 die. qd timidi pnt imbecillitates nature neque labore pbe
 re. Nims fortibus no comode pparant. qd is inquit forma
 nims excelsus sigt fortitudine qm e ferox. ideo subiac pa
 et ferocibus qd ides sigt qd nims formibus. No comode pparat.
 suin. contemptores. qd audaces. ut mps methius de ma
 gnanimio. Contemptor e qd audax. Audax no qd contemptor
 Contemptor aut et contumax idem e. Na vtriusq e contem
 nendo. i. spernendo superioris ppiu. et hoc e qd ait Non
 comode pparat. Opportet qd finem ee. Aliud pceptu gtiens
 vilitates et equitates. Na et equus e remunerare beneagere
 et utile pmo pposito ad beneficiu allude sic ppositu pmiu f
 libertatis tempus destituit. puta si decemo in fidei serue
 ris ut i andria e. feci ex seruo ut es libe. ptea qm
 fueris liberalis quod habui sumu precus p solui tibi. Qui
enaz procreat filius. aliud pceptu in suis q fidez stabilita
 tempus disponantur. Seruus non nisi fuga arripe solent.
 Vn et iura plena su suoz legitimeu. Supio f pcepta tu
 ad alia multa. tu ad hoc vilia su. v. sibonoparas. si
 premiu constituas. Est aliud pceptu utile ad phibendu

de viros
 Quap oportet
 consideratione h
 ac

110^h
 3
 3 pax de
 quate pax se
 ad opus eligendi
 quali qd dno
 hne suoz
 et p manifestat
 2 pax dno
 alluendi pnos
 ad vtriusq d
 est n. fita

110^c

h pax pax dno de
 suis veniendi
 Nec pax h pax
 pax
 C. v. ad m. h vltis pax
 vltis de m q fac enaz
 quia sunt ad vltis
 suoz

fugā id est filios hīc patris. Illis n. filios p̄inde obligatos ha-
 bebis seruos q̄i obsidibz quibusda. Solet n. domum si p̄ces ha-
 beant suos pati ut contubernia fiant mariti et p̄cipua
 quod n. i. liberis mat̄mo vocantur & p̄cipua. In suis d̄tribm
 u. d̄iam. Inq̄nt n. d̄i. Serui sūt obligandi p̄did. i. li-
 gandi p̄ filios. Si n. filios ab illis n̄q̄os apud te habēs
 nō fugient. q̄d filij erūt tamq̄ obsides. Nō plures hōidij sūt
eiusdē genit̄. Nō n. expedit hīc plures eiusdē genit̄
 dalmaces, vel romanos, vel germanos. q̄d sectas faciunt
 in familia et diuisione inducūt. et sua lingua collocāt
 alijs nō intelligētibz et maloz p̄ se q̄st̄i & d̄p̄tāt.
 ¶ Sacra s̄i et largiores eptas. Sacra faciēbant gentiles p̄
 mactationes om̄is uel iuuenoz. et sūt postea uestebāt
 hoc ex poetis p̄telligi pot. qm̄ rez v̄tustoz fidi s̄i relatoris
 ut apud Lucretius qm̄ iuniat v̄tuz p̄cipua d̄iom̄ia
 sūt hodie apud me. i. bacho sacra facio. ut virgilius in addi-
 ty enee. euandus fugit sacra facientes herculi et sacris
 dapibz eneam accipit. Largiores quoq̄ eptas sacra sūt
 ut coniugia et exillationes cū aliqua p̄fusid copia
 ciboz. h̄c q̄ inq̄nt d̄i. faciēda s̄i nō tam gr̄a laborū
 q̄ suoz. Nā s̄i p̄m̄ vidēt. vel ab honoz d̄oz vel hospitiū
 tū s̄i s̄i ad comodū suoz qm̄ plura h̄nt ex illa copia
 ciboz. q̄ habuerant liberi. parū ē n. q̄ i. ip̄is d̄sūt
 multū quod remanet s̄i s̄i. Itaq̄ illoz gr̄a q̄st̄itūm̄
 magis v̄t ut h̄ talia cū largitate fiant. ¶ Quatuor
hīc patremfamilias circa pecunias oportet. d̄ctū ē
 quō circa hominē i. vxore d̄ suis patremfamilias diligen-
 uer s̄i d̄beat. Nūc uō quō circa possessionē. i. qualis i. acci-
 piendo d̄ consuando, erogandoq̄ esse d̄beat, adiūgt. d̄c̄ q̄
 1° hīc q̄ p̄m̄phā^o circa pecunias. Pr̄mū ut sit q̄st̄oz.
 2° ut questoz conseruatoz. 3° ut ornari p̄ illa s̄iat.
 4° ut fruatur. q̄ d̄iat circa pecunias, appellatōne pec-
 cumaz om̄ia uenit que extimant nūmo. ut ip̄e d̄c̄
 Lethi. Sed q̄ p̄ loco d̄c̄ ut sit questoz. necēz est.
 Nā quānt est n̄ hoc agit. Dēbz q̄ eō questoz p̄phā^o
 i. prompte ac solertē questus facē. quo i. ḡnē p̄dit as-
 culentiaz om̄ibz alijs q̄st̄ibz. qm̄ iusta ē. et nō ab in-

6° cōm̄ de diligētia pati
 p̄hā^o cō pecunias h̄c
 1° p̄m̄. p̄ m̄p̄t̄ s̄i
 diligētia p̄m̄. d̄ q̄ d̄as

1° h̄ p̄m̄t̄ ab̄t̄ d̄
 p̄hā^o

uis extorquet. ac eis exercitatio prodest ad virtutes eadem accipi
 de alijs questibus. que cum honestate, & sine impura fieri possunt.
 Nam amplificatio patrimonij nemini nocens semp laudanda e.
 Hoc est ante omnia hinc est pars famulatus ut acquirat i' fenuatibz
 predioz et alijs rebz. 2^m ut sit questioz consuatoz. hoc
 etiaz n'at' e. Na' quid prodest acquirere n' conseruetur.
 Illud etiam sciendu' no' videri quibusdam innocens diligere
 suare q' acquirere. De qua preclara Ouidij. no' m'oz
 e' virtus q' querere. parca tueri. Casq' p'iest illis. hic
 erit artis opus. Na' eribo et crebro haurire. suple qd
 faciunt illi. qm' tales su' ut acquirant qd'z si no' adfuerit.
 Illud. n' nihil prodest. nec aliud e' q' p'forat' illud vas.
 ex quo d'no poete loqur. q' sorores ille frustra p'pleo
 m'unt. Esse prececa talem. ponit alia duo que h'c
 e'z patroph'at' scilicet ut ornari p' diuitias. Et ut fenu
 sciat. ad hec quidez duo verbes su' d'quie. Necut mlti
 p'isti faciunt. illaz suos esse decet. si eas in nostru' fenu
 uerte. Et unte aut diuitie noll' velut ornamento d'hanerit.
 Hoc n' e' quod d'z p'iquit ornari p' diuitias sciat. Si
 sup'z opportunos cu' decore faciamz. huj' partes su'
 edes parare diuitijs congruentes. famulaz honestam
 h'c. supellectilez habitudoz. Equoz et uestuz decentem
 apparatu'. Huj' q' e' beneficentia i' amicos. et i' public'
 rebz magnificencia ut ludu' artensibz. et ludu' d'mung
 gladiatoz. ut epuluz publicuz. que m' omnia facienda. no' h'
 su' pro qualitate diuitiaz et decencia honoris. ff'ue
 m'ia aut diuitioz. si ea que pertinent ad victu' et ad
 comedu'at' n'az inde susceperimz. No' n' ita parca
 e' rebz questus. ut in habundantia egeamz. ut qui
 vinu' bibit acerbu' ut matuz vendet. ac in edibz in
 habitat sordibz. ut splendidas locet. et cetera q' p' huj'.
 Ex 2° q' (que h'c patroph'at' e'z) duo ad re'f'd' ampli
 ficationez q' pertinet. s' querere et conseruare. Duo
 rur' ad usuz. scilicet ut i' ornamentu' nostru' diuitias con
 uertamz. et ut illis fenuamz. Sed v' q'ia p' se solt

27

32

tangit alios
 diuitias
 distinguenda. s'
 ut p' manifeste
 stat' p'cedat q'
 p'one diligente
 recte exor'at'
 et p' e' acq'z
 simonez ponit
 duo d'cu' m'ca
 Negotiosa
 d'cu' d'

no' q' v'ra' d' d' d' d' d'
 ornataz d' d' d' d'
 ornataz m'ca' q'

no' h'
 A
 E

R' h'

quod emptū ē. Et penoris institutio nō ē i exiliis adm
 nistrationibz. q̄ dicit in exiliis admnistrationibz nō
 esse institutionē penoris. idem ē q̄ i magnis. Nā actū
 nec i magnis nec i exiliis penū hūc consueverunt
 s̄ hoc q̄ d̄ exiliis & magnis dicit ad distinctionē refert
 ad h̄c quam postea faciet. Est aut penū vniū t̄tici
 et cetera oīa q̄ ad m̄tū p̄tinent. ut casey farina. oleū.
 cū q̄ uenderent hec omnia. non instituebant penus
 s̄ dictum emebant. Est aut persica. Quid aut sit modus
 ateqz diximz. Nūc q̄ sit persica aperit. Est autem
 persica admnistrandi r̄g. ut doming ip̄d om̄d uideat
 omniqz inspiciat. q̄ paulo post p̄ ex. d. ip̄m oīa
 pubere. s̄ doming. Et quod d̄ diom̄sio inquit diom̄. Dion
 s̄rucusang auditoz. plom̄s fuit. hic de diom̄sia sita fere
 dixit. Nullus m̄e parem diligentiam habere alienoz et
 suoz. Itaqz quocūqz. ex quo n̄t̄g parem diligentiaz
 prestat rebz aliens & suis. s̄ multo magis suis. debet q̄
 paterph̄s quocūqz p̄ ip̄m geri possit. circa illa cū di
 ligentia p̄tende. In quo p̄s̄ad sit & libicū. vid̄ feugide
 d̄tū & octo d̄m̄ & vestigio. Persa n̄ nō d̄ p̄p̄t̄e ueluti
 siquis dicit utalg. uel galg. Nā persia regio ē. ut ga
 lia & p̄talia. eodem modo libicū ut utalg. & galicū. Inspi
 s̄t q̄. concludit p̄m̄ p̄missa. si eīz oculz d̄m̄ m̄t̄m̄ ualeat
 i rebz m̄t̄m̄ enaz uestigū et pes eis. si accedat ad rez.
 Et hec ita s̄t. inspici. s̄ q̄ negocia diligent̄ a viro. In
 spicienda etiam ab uxore. p̄t̄ p̄t̄ eos dist̄cte s̄t
 cure. Nam alia s̄t que v̄n̄ curare debet. alia que
 v̄roz. Mulier. n̄ p̄t̄m̄os sup̄p̄l̄etiles et alia q̄m̄t̄
 limen s̄t curare debet. Vir aut̄ circa agriculturam
 et alia que v̄tilia s̄t officia. cū feugūitate p̄t̄dat
 Et hoc faciendū ē. Vir d̄z inspiciē negocia diligent̄
 prestam̄ i magnis admnistrationibz. quaz alē cura
 committit. Nam in exiliis q̄ nō tanta diligentia
 inspiciōis flagitatur. Et hoc ē q̄ d̄t̄ i grandidibz s̄p̄e

h̄ declarat q̄ sit
 persica uel q̄ sit
 i exiliis

in q̄ p̄s̄ad sit
 hoc q̄m̄t̄
 d̄t̄a q̄d̄a

libicū h̄ d̄t̄
 d̄t̄m̄ d̄t̄.

S̄t q̄ m̄t̄m̄
 q̄m̄t̄ p̄t̄m̄

h̄ t̄d̄z declarat
 in quibz s̄m̄p̄t̄
 p̄t̄fara diligent̄
 maḡ uel maḡ
 maḡ adhiberi d̄
 beat

i. exiliioribus raro. Nisi enim quis. Ratio quare sepe inspicendum est
 a dno in grandioribus administrationibus. quia illorum cura aliis co-
 munitur. itaque si dominus boni ex^m & se hoc est de ipsa diligentia p^{er}
 bunt. non habebit imitatores. habiturus non existimat. s. sapientes
 homines. vel ipsi qui curant q^{ui} imp^{er}at non diligentes domini
 diligentes esse vicarios. Vicarii sicut qui vices alios gerunt.
 Cui q^{ui} curatores gerunt vices d^{omi}nⁱ. imp^{er}at est in ipse sit diligens.
 h^{ic} diligentes vicarios. Cui^{us} hec et ad virtutes. h^{ic} cohorta
 et precepta ad diligentia d^{omi}nⁱ inquit p^{ro}p^{ri}o domini q^{ui} s^uus. et
 cubitus p^{ro} posteris. Cui hec et ad virtutem honesta et ad
 rem familiarem utilia sunt. Nec unquam dimittere domum
 in custodia. et ante lucem surgere. q^{ui} p^{ro}dest ad salu-
 britate et ad rem familiarem et ad studia p^{ro}hibere in parvis
 q^{ui} administrationibus activa s^unt. Retulit s^up^{er} duas admini-
 strandi modos. Atticid^{us} p^{ro}siad. et de persico hinc usq^{ue} insig^{is}
 hoc est ut dominus inspicat et vigilet ac omnia cu^m dilige-
 tia disputat. Postq^{ui} h^{ic} dixit. revertitur ad d^{omi}nⁱus. et
 illud d^{omi}nⁱus inq^{ui} probans cum in exiliioribus admini-
 strationibus. Sed iⁿ magnis putat non venditione fructuum
 est faciendam. si sequestrationes eor^{um} que in annu. et
 eor^{um} q^{ui} in mensu s^u singulos consume est. Que n^{on} in p^{ro}p^{ri}o
 consumenda s^unt ponantur ad manus. que n^{on} iⁿ p^{ro}p^{ri}o
 s^unt ad temp^{us} sepponant. Sic idem fere erit effectus ut in
 activa et penoris institutio cessabit. Eodemq^{ue} modo in
 instrumentis. iⁿstru^{ment}is s^unt quibus fundi instruntur. ut
 ligones sarculi falces dolabre securis s^unt s^unt. hec
 etiam sequestranda est dicit ut s^up^{er} de fructibus. et que
 quondiano iⁿ usu s^unt ad manus ponenda illor^{um}. quibus
 opa commiseris. que n^{on} ad temp^{us} expedunt. sepponenda
 sunt. hor^{um} quoq^{ue} s^unt instrumentor^{um}. vel hor^{um} quoq^{ue} s^unt q^{ui}
 vsq^{ue} rari est et ad temp^{us} sepponuntur. Edes quoq^{ue}. Nunc
 de edibus dicit. quaz Hesiodus quoq^{ue} mentiones fecerat.
 dicit q^{ui} ad tria nos debere inspicere in edibus parandis
 ut sint utiles. ut sint salubres. ut sint comode. Utilitatem
 respectu h^{ab}et. considera qualitates rer^{um} iⁿ illis reponendar^{um}
 ut utiles ad frumentum. ad pannos. ad fructus suandas
 ad personas quoq^{ue} q^{ui} in illis uestiri debent. Comoditatem
 est et salubritatem h^{ab}et respectu. providendo ut
 state quides ventos. hieme usq^{ue} solem recipiant. Et sicut
 h^{ic} s^unt si averse borea fuerint. nec equali late. a usq^{ue}

et inferre ad d^{omi}nⁱus q^{ui} ipse
 natez famulus m^obat et
 iⁿg^{er}at. et p^{ro} p^{ro}ad

No^{ta} de diligentia. h^{ic}

et n^{on} q^{ui} h^{ic} p^{ro} p^{ro}
 egez s^unt custodia d^{omi}nⁱus
 emilue s^unt q^{ui} p^{ro} p^{ro}ad
 et ipse s^unt q^{ui} p^{ro} p^{ro}ad

Ete fere h^{ic} s^unt d^{omi}nⁱus d^{omi}nⁱus

No^{ta} de edibus parandis
 ut sint utiles
 q^{ui} h^{ic} est cor^{um} 7° d^{omi}nⁱus
 abant des fabricari
 s^unt partes. p^{ro} p^{ro}ad p^{ro}ad

Rer^{um} q^{ui} possessor 2° d^{omi}nⁱus
 ipse p^{ro} p^{ro}ad. et p^{ro} p^{ro}ad
 possessoribus d^{omi}nⁱus

Comoditatem de est h^{ic} s^unt d^{omi}nⁱus d^{omi}nⁱus q^{ui} salubritate s^unt comoditate p^{ro} p^{ro}ad

h^{ic} est p^{ro} d^{omi}nⁱus
 d^{omi}nⁱus d^{omi}nⁱus et p^{ro} p^{ro}ad
 vsq^{ue} fructus

h^{ic} 2° d^{omi}nⁱus d^{omi}nⁱus
 p^{ro} p^{ro}ad

L^o q^{ui} n^{on} d^{omi}nⁱus
 ad m^obat cor^{um}
 natez h^{ic} d^{omi}nⁱus
 vsq^{ue} fructus
 h^{ic} d^{omi}nⁱus h^{ic}
 d^{omi}nⁱus d^{omi}nⁱus
 ante d^{omi}nⁱus

borea non sig[na]t contra boream. si s[un]t boream. i. ad eas p[ar]tes
uersa: ad quas borea p[er]flat. et sic ad meridiem e
runt uersa. Sic in sole habebit hyeme. et umbra
in state. et uentus. qui pluuia p[er] temp[us] stat p[er]de flat
f. Nec equat[ur] late. Nam si essent equat[ur] late. essent
uersa ad om[n]es p[ar]tes. s[ed] si erunt oblonge edes. et
ad meridiem spectantes. tunc habebit sup[er]st[itu]tas
comoditates solis et uenti et umbra. Nam sol in state
aliqua p[er]ueniens domos ad meridiem uersa. p[er] no[n] intrat.
Hieme uero longis uadens totis p[er] fenestras infundit.
in state umbram. in hyeme solem habebunt. p[ro]p[ter]ea
estate flatu uentorum. hieme quietem habent. Videri q[uo]que
sanctor[um] est ponenda in magnis domibus pro obseruatio[n]e
importandorum et exportandorum. Debet uero p[ro]ut dicitur. ed
ad cetera. Ceu claudis. uel manis. in hoc uero m[od]o p[er]a
tura sit. q[uo]d m[od]o laborare pot[er]it. et certe magis sedu
lo p[ro]p[ter] imp[er]io corporis. Ad rectitudinem uisus p[ro]prietatis

h[ab]itu domus seu
edibus dist[ri]ctis

no[n] corpus defecti
est adu[er]sus
e[st] malicia ha
bitud

no[n]
Cada cosa
en su lugar

q[ui] sint p[ro]priet[ati] sup[er]dixit. illud latom[en] ualeat. Nunc
ex latom[en] et eta. cuius sup[er] mentione fecit. da[rum] p[er]
p[er]ficere latom[en] et a[nt]ica. p[er] nichil de illo modo tunc
explicuit. hic p[ro]priet[ati] singula suo loco p[er]ade[re] q[ui] uerile e[st]
ad usus p[ro]prietatis. q[ui] parata non req[ui]ritur.
s[ed] hoc latom[en] no[n] ad hoc s[ed] ad cetera quoq[ue]. s[ed] sepa
ratione fentiuu et alia[rum] re[rum] p[er]ua ueritatis ueritatis
et muliebris et cetera h[uius] dictis ualeat.

no[n] h[ab]itu
C

f. f[er]is comitatu sup[er] p[ro]mo li
economya. quem Leonardus
edidit. deo gra[ti]as.

Incipit comentariu[m] in 2° li^o economya

Robam mulierem omnib[us] q[ui] sup[er] p[ro]prietate domi
nari o[mn]i[um] rer[um] familiaris disciplina consideratio
h[ab]et p[ro]prietate et re[rum]. Personae sup[er] ex d[omi]no g[er]it domo.
uir et uxor. parentes et filij. doming[us] et p[ro]prietate. hoc p[ro]
uissima erit p[ro]prietate. magis p[ro]prietate patremph[er]ia cura
p[ro]prietate h[ab]et p[ro]prietate. Na ille p[ro]prietate gra[ti]a componit. Res p[ro]
acquirimus uel p[er] agriculturam. ut p[er] alia[rum] naturales res

Lib[er] 2° de legib[us] d[omi]ni
et p[ro]prietate p[ro]prietate filia
h[ab]et capitulo p[ro]prietate
in q[ui] uxor se h[ab]et h[ab]et
ad ca[us]a q[ui] p[ro]prietate domo
et cura sup[er] h[ab]et duas
p[ro]prietate p[ro]prietate duo
p[ro]prietate p[ro]prietate

duas de impensib[us] h[ab]et p[ro]prietate 2° p[ro]prietate

175 & voluntate hominis
malis

sine bono quozali nec domus nec civitas. Nec Vita
quidem humana stare pot. Ad voluntate guber
nare domum. Voluntas e boni. Malum facit. que
sibi videntur. no in que vult. nichil in vult si l'it
Ac stati stare. Duo pnt sup premissa penibz si
recte se gesserint. Vno statio ex ipsa gntia recte
factor. et hoc maxi pmpid a deo bibet in sen
tute alendo atqz colendo. Dic g ac stati stare
i hoc ipso q pat et sibi ipsi constig d recte factor
maximid pmpid a dno consequitur. Et hoc
pbat ex Londani auctoritate. cuius d illud car
men Dulce sibi cor d'c. i. cor sibi ipsi placens
ipse gaudens. Ha' et qui male agit. Amulat
constia et metuit. sic qui beneficat gaudet aio
et benesperat. // 2mo a filijs hoc d alt
pmpid. et d. 2m qd sup in pmo gntie. statim
p pmo. et ideo dicit nre 2m referendo ad illud
statim. quod antecessit i l'ia. Deo gras d'c.

exhibet

No 13
13

Infra scripta e Leonardi Averm cepa ad fiam l'is pmissas qui vult p'p' ad Averm. nomine eius utitur l'ib' e g'raeo l'at'is
traduxerat. et p' p'one exordius
qd i se g'ner p'one i p'one r'oz.

Disertissim ac eloquentissim Leonardi Averm
Comentum sup l'p' et vltio economicoz d'c
foeliciter explicit. p'p' ad p'erruca de q'd
origi' bene corrupto q'd fidelit' p'ont. hora
duodecim medie noct' die d'c' tenebrar
Anni. 1276. Deo gras. In cenobio
Gande. Marie de petra.

No nonu e' b'issime p' h' id p'ide ab annis frequenissime v'stat' i' v' d'ny l'it'is studijs p'fudat.
homines Laboru suoz opera ad p'ncipes scibant. Quod nisi fecisse v'nd. no vt
disciplinas aliquam illis p'ponant. si quo p'nc' ac benivolentia sua l'om' p'ncipibz p'no
repat. ac ex eoz auctoritate ad quos libri scribunt. quibus nre libris auctor auctoritas.
Ego q' horu sc'oz est v'ghat quasdam meas non contemendat vt v'oz. sed
quod sine arrogancia d'ntuz v'elz. nostris hoibz valde p'ales. su' ommp'edentia
no nomine p'scripsi. Nam cu' p' uacationes p'p'olice sedis nre i' constantia
si consilio subsentiam. ipse quoqz ab officio quod in curia p'ficare consuevit na
cavem. multaqz et uaria quondie p'fing'ozoz. quoz nec fines nec ex'ny ulliy
prospice ualebam. reculi me ad studia l'p'et'az tanqz i' transmississim' aque
p'ona turbatione cunctaz. Quozqz ibi e' veteribz amicis vt s'it
cicero. i. cuius libris redessem i' gratiam. multaqz et assidua lectione l'p'et'az
placuit tandem no s'oz in legende. in v'eg'iaz in scribendo alij si qua posses p'le
comari. Id. in p'capit' studiosoz mung putanda d' vt no ad p'p' m. s' ad eoz vult
tatem studia referant sua. Itaqz d'z libris e' qm de moribz p'fudat. sicut
fimos atqz elegantissimos et ad vitam nostraz pluriz necessarios. accuratiori dili
gentia in l'atiz traduxi. putans id usqz adeo v'ile. vt nihil fieri posse v'elz.
Eos q' b'issime p'atez libros ad te mitto. no q' vacare eoz lectioni te posse
arbitrari. Nou emz fluidz et estz pastoraliz occupationiz. s' vt o'is mea
opera i' nre nom' referantur. Quia no suspice fore no nullos. qm s'oz san
mado dita l'p'et'az l'it'az. et ob hoc defert' m'ime p'fudat ualentes. h'nt
meo labori referantur. pro d'nt'ione Ruy v'oz. s' i' camillanonez ad d'z v'elz
v'elz p'fudat

Infra scripta e Leonardi Averm cepa ad fiam l'is pmissas qui vult p'p' ad Averm. nomine eius utitur l'ib' e g'raeo l'at'is
traduxerat. et p' p'one exordius
qd i se g'ner p'one i p'one r'oz.

diuisio *Philosophia* ostendimus quibus & rebus sumus dicturi. quod dicitur facit ostendens quibus
 de rebus scriptis. Dicitur quod determinando illud quod significat huiusmodi narrat ut itaque induxit
 i. quia accuratiori. i. accuratissima diligentia. p. n. q. parit p. sig. l. l. s. Aristotelis
 q. m. b. u. n. i. m. u. l. a. n. t. u. r. h. m. o. r. i. b. u. s. Est n. apud grecos ethos qd apud Latinos
 mos. suauissimos quibus qd ad dignitates et colorum puritatem ac varietates. et de
 g. n. i. s. s. i. m. o. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. & puritate claritate / componere orationes. c. s. s. u. b. d. i. t. d. i. c. e. n. s. p. u. r. i. t. a. t. e. m. i. d. u. s. t. a. d. e. o. i. m. i. s. t. r. i. b. u. s. v. r. i. l. e. v. t. n. i. s. i. l. f. i. e. p. o. s. s. i. t. v. n. i. l. i. q. u. i. d. n. i. v. u. a. v. n. i. l. i. q. e. e. t. p. r. o. p. t. e. a. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. p. e. r. q. u. e. a. d. c. a. s. u. s. v. i. u. e. r. e. / p. q. d. e. s. i. s. t. a. n. t. i. b. u. s. v. i. a. s. a. n. t. i. s. q. u. e. n. o. s. t. r. a. s. d. i. s. t. e. r. n. a. m. u. s.

Eos q. d. h. e. t. i. p. a. r. t. e. e. s. t. e. c. r. e. e. i. q. d. d. i. c. i. t. q. d. c. o. n. c. l. u. d. e. n. d. o. c. o. l. l. e. b. r. o. s. a. d. t. e. m. i. t. t. o. b. e. n. e. d. i. c. t. i. m. e. p. d. n. o. q. e. g. o. a. r. b. i. t. r. e. t. e. p. o. s. s. e. v. a. r. i. a. r. e. c. o. p. l. e. t. i. o. n. e. s. q. u. o. d. v. t. o. i. d. m. e. a. o. p. a. s. t. u. u. n. o. m. e. n. r. e. f. e. r. a. t. h. o. c. e. a. t. e. n. o. t. e. t. C. o. n. u. e. n. i. u. t. q. u. i. d. a. m. q. h. i. c. c. l. u. d. i. t. a. d. h. i. s. q. i. e. x. o. r. d. i. o. p. r. e. m. i. s. s. a. t. i. l. l. u. s. q. d. n. i. f. e. c. i. s. s. e. n. e. c. e. r. d. i. s. t. r. e. p. a. t. a. b. h. i. s. q. n. a. r. r. a. d. a. t. e. i. u. s. d. i. c. i. t. a. d. e. r. e. u. e. r. e. n. t. i. a. m. o. n. i. s. p. r. e. s. t. r. i. p. t. i. I. n. d. i. p. o. s. s. i. t. n. o. c. a. s. d. i. c. e. n. s. n. o. n. f. l. u. i. t. q. d. e. s. t. p. a. s. t. o. r. u. l. i. u. s. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. i. d. i. n. e. g. o. n. a. f. r. e. q. u. e. n. t. i. a. i. n. t. e. n. t. i. a. n. i. q. p. a. s. t. o. r. i. s. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. e. e. t. t. e. n. g. i. t. h. b. i. p. h. a. r. i. a. s. c. o. l. o. r. e. s. n. e. g. o. c. i. a. c. o. e. b. r. a. d. m. a. g. n. a. d. i. d. i. c. t. i. o. n. e. f. l. u. i. t. q. d. e. s. t. t. r. a. n. s. l. a. t. i. o. n. e. a. u. t. m. e. t. h. o. n. i. d. e. q. e. t. s. i. n. a. n. t. i. q. u. i. s. h. i. s. e. n. t. i. a. p. a. s. t. o. r. d. i. c. a. n. t. u. r. e. t. q. d. d. i. c. i. t. m. a. x. i. m. e. o. c. c. u. p. a. t. i. o. n. i. d. e. m. p. h. a. s. i. s. d. i. c. i. t. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. p. r. o. a. d. r. e. c. t. i. o. n. e. p. o. n. a. t. u. r. e. e. t. h. o. c. r. o. n. e. m. a. i. o. r. i. s. e. x. p. r. e. s. s. i. o. n. i. s. / o. r. n. a. t. i. o. n. e. c. a. u. s. a. C. u. i. h. d. i. c. i. o. q. d. s. e. p. t. i. m. e. v. e. n. i. t. i. v. s. i. d. t. a. l. e. o. n. a. r. d. i. q. d. d. e. f. c. o. n. s. i. d. a. m. n. o. e. s. s. e. i. n. u. t. i. l. e. v. i. z. i. l. l. i. q. d. i. c. i. o. n. i. s. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e.

Tenentur q. d. a. l. i. o. p. c. a. e. t. n. u. a. c. c. e. n. t. i. d. h. e. t. v. l. e. n. t. i. a. s. i. l. l. u. s. n. e. c. i. n. h. o. c. m. o. d. o. f. r. e. q. u. e. n. t. v. e. n. i. t. i. n. v. s. i. d. i. s. t. o. r. u. m. q. u. o. s. m. o. d. o. n. o. m. i. n. a. m. S. u. t. q. u. o. d. q. u. e. c. o. m. p. l. e. n. d. a. t. i. l. l. a. r. i. d. A. l. i. o. e. t. p. o. r. n. a. t. i. o. n. e. c. a. q. u. o. d. s. e. p. e. g. r. i. g. i. t. f. i. e. q. u. o. d. e. a. d. i. u. r. i. o. n. e. v. i. u. i. t. i. n. p. r. o. r. o. n. d. i. b. i. l. i. s. c. o. l. l. i. g. e. n. t. i. s. a. u. t. i. n. f. e. r. e. n. t. i. s. Q. u. o. d. d. i. c. i. t. d. e. h. e. r. g. o. d. i. c. i. t. e. s. t. e. i. n. t. e. l. l. i. g. e. h. i. n. o. a. b. d. i. c. e. n. s. c. o. l. l. e. c. t. i. o. n. e. t. e. n. e. t. i. n. a. l. i. u. s. d. i. o. l. o. r. p. r. o. p. t. e. r. i. b. u. s. q. u. e. l. e. n. d. a. u. t. r. e. p. l. e. n. d. p. o. t.

Quia uo. h. e. t. e. v. l. e. n. t. i. a. p. e. s. e. p. t. e. i. n. q. u. a. t. a. n. g. i. t. o. r. d. i. n. e. m. i. n. d. i. c. e. n. d. i. s. e. t. p. o. s. s. e. t. m. o. d. o. a. l. i. q. u. i. d. i. c. i. c. o. l. o. r. i. s. t. e. q. u. i. a. t. u. l. i. o. t. r. a. s. i. t. i. s. c. o. m. p. l. e. t. i. n. c. u. p. a. t. D. e. q. d. s. u. p. p. o. s. i. t. f. o. r. e. a. l. i. q. u. o. s. l. r. a. z. g. r. e. c. a. z. i. g. n. a. r. o. s. m. i. m. i. m. e. u. a. l. e. n. t. e. s. i. p. a. r. t. e. s. i. n. n. o. s. t. r. a. s. i. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. d. e. f. e. c. t. u. s. a. n. t. i. q. u. e. t. r. a. d. u. c. t. i. o. n. i. s. e. t. p. r. o. p. t. e. h. o. c. s. u. o. l. a. b. o. r. i. n. e. r. e. q. u. o. d. l. a. b. o. r. a. n. d. o. e. f. f. i. c. i. t. E. s. t. n. h. o. c. d. i. c. i. t. u. p. m. e. t. h. o. n. i. m. a. z. L. a. b. o. r. i. n. s. e. h. i. d. u. t. a. d. i. d. q. u. o. d. l. a. b. o. r. a. n. d. o. e. f. f. i. c. i. t. r. e. f. r. a. g. a. b. u. n. t. i. n. g. r. a. d. i. e. n. t. v. e. l. r. e. s. i. s. t. e. n. t. h. a. c. q. d. e. c. a. u. s. a. d. i. c. i. t. s. e. q. u. e. l. a. p. r. o. m. i. s. s. i. s. s. e. p. r. o. d. i. s. s. i. s. s. i. o. n. e. r. e. z. p. a. r. t. e. q. d. i. n. c. o. n. s. i. l. l. a. t. i. o. n. e. a. d. u. s. q. u. e. d. u. c. i. p. o. t. a. n. t.

- 1. quod s. Leonardi p. phario d. ethi. libros.
- 2. quod adu. sarioz excludit rones i. Antiq. studiosid. ^{ponit rones g. rones i. constat. n. o.}
- 3. manifestat interpretari q. i. r. o. i. s. g. r. o. n. e. s. u. p. p. l. e. a. t. i. a. t. h. o. d. i. m. p. r. e. s. s. e.
- 4. q. d. i. c. i. t. i. e. g. o. q. d. i. n. f. i. n. i. t. p. e. n. e. t.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Handwritten text in a cursive script, likely from the 17th or 18th century. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through. Some words are faintly visible, such as "I have" and "the".

Nobilitas est quae procedens ex multis laus parentum. non est potestas et non fortuna
 inoboles quibus dicitur. qui per seculum dignitates sua clari. et ante sua maiora honestate
 clarissimi. qui res copia et quibus temporate habundant. sic utuntur ut
 suam paternamque pona videantur dispensatores. et utrumque substantie pos
 sessores.

No. 7. ipsa res omnia. ^{quae} ^{longo} ^{usu} ^{disperit} ^{tenere} ^{moderamina} ^{per} ^{se} ^{quidem} ^{et}
 moderatae fiat alienae. Regnum quippe da. ut dicitur in ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

Ut Cicero loquitur, quae Platonem ait frangi dicitur ac committi;

No. 10. nob. nati suum. ortusque regis pariter pariter vendit. partem amica. Regi placet thorus
 que in terra gigantibus ad usus hominum omnia creavit. homines aut hominum causa
 esse generatos. ut ipsi inter se alii aliis prodesse possent. In hoc debemus natum
 esse ducem sequi. Communes utilitates in mediis afferre conmutatione officiorum. Dando
 accipiendo. tu artibus. tu opera. tu facultatibus deusque hoc est legere si conquire
 hominum inter homines societates. Ego est ordo et prima officium a salute aliqua eius partem
 ut in coe apponens nam modo de viuis. Vixi si quoquam fieri poterit perpetuo. Atque est
 libros ab archino pda e greco et latinis inducos. nati huius et primae facultate plane legatis
 fecit. Inq. no. quibus cupiditate datus. no. manu gratie ambitione agitur. huius tantum
 laboris sustinet.

C. f. p. p. seu p. p. Viola Sanctorum. Cuius ratio sic seq^r.

Circumfessio dñi. a ff. 1.

Nat. ^{concordia} ^{salomachy} a ff. 2.

ff. 1.

- Eufrosine b^g
- Marcellus pueri
- Sate p. maris
- Sate genofene b^g
- Sate dafame p. x. s. s. m.
- Sate p. maris
- Sate thelsoni pape.

ff. 2. folio. 2.

Septima dñi a ff. 2.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

5. In cuncta mei corporis membra vterentur in linguas
et omnes artes mei humana voce sonarent in nihil
dignum sanctis ac venerabilibus apostolis marti-
ribus confessoribus et virginibus nec non aliis dei
electis dicere posse. Tunc quod absurdum esse opinor quod cor meum
diu desiderauerat declinare ideo aliqua que in manifestis et
auctoritatis libris de sanctis dei legunt collegi christifidelibus
breuiter strictimque scribere propono ut lectoris animus et si ser-
mo offenderit tamen breuitas ad legendum prouocet nec vobis fu-
scis veritatem obducam ne dum compilator elegantie querendo
pompa lector tantam virtutem amittat scientiam. Sic ubi etiam
in hoc scripto deus aut vel minus dixi parcaui mihi quod igno-
ras feci. Vbi vero recte processit laudem gratia ihesu christi. Ad cuius ho-
norem et beatissime matris eius nec non omnium sanctorum patris
opusculum compilauit eiusque titulum viola sanctorum imposui.

Circuncisio dñi.

Circuncisio dñi nri ihu xpi. Mat. 23. Luc. 2.
Postquam circumcisi sunt dies octo. glosa. a na-
tuitate dñi computabo vtraque extremitate
ut circuncideret puer. Sic enim preceptum fuerat
Gen. xvii. Infans octo diebus circuncidetur in vo-

Luce. 2.

Gen. 17.

bis. vocatū ē nomē eius ihesus. i. saluator ad significandū quod
spiritualiter circuncisos vocaret. Vñ Mat. 1. ipse saluum faciet
populum suum a peccatis eorum. Et bene dicit vocatū ē nomen ipositū
quod iam antequam fuerat ipositum a deo. ysaie lxiii. Vocabis tibi no-
men nouum quod os domini nominauit. Itē quod iam pronuntiatum ē ab ange-
lo Luc. 1. vocabis nomen eius ihesum. Et hoc est quod sequitur quod scilicet
nomen vocatū ē. i. pronuntiatum ab angelo prius quam in utero scilicet
virginis conciperetur de spiritu sancto. Eodem die apud spoletum na-
tal sancti concordii presbiteri et martiris. Temporibus anthonii
impatoris qui primo fustibus cesus. Dehinc eculeo suspensus

Mat. 1.

ysa. 63.

Luce. 1.

Concordia presbiteri et martiris

q. Circuncisio dñi
a corpore
a spiritu

ac fame post i carcere maceratus ibiqz āgelica uisitatioe
 cōsolat demū gladio uitā finiuit. Item rome sācti alma-
 chii martiris iubente vrbis p̄fecto cū diceret hodie octa-
 ue dñici diei sūt cessate a supsticiōib⁹ ydolorū gladio occi-
 sus est. Item apud alexādriā sācte eufrosine v̄ginis que
 ozonib⁹ p̄ris sui pafnucii de sterili matre p̄genita i puel-
 lan etate cōstituta clā se totōdit ⁊ monachoz monaste-
 riū introiuit. sm aragdu sibi nomen iposuit vbi optime
 xxviii. ānis vixit et i morte sua quid esset cōfessozi suo et
 p̄zi pafnucio dixit ⁊ post mortem miraculis chozuscauit.
 Et vita ipi⁹ v̄ginis plenius habet i vitis p̄m. ¶ Octaua
 sancti stephani. Eodem die i ponto ciuitate thomis nata-
 lis marcellini pueri qui sub licinio p̄ncipe inter tyrones
 cōprehensus cū nollet militare ad mortem cesus et diu
 i carcere maceratus atqz vltio i mare mersus ē sicqz cur-
 sum martiriū finiuit. ¶ Octaua sancti iohānis. Eodem
 die natale sancti petri martiris qui apud aulanā ciuita-
 tem crucifixus ē. In ciuitate parisiensi natale sancte Ge-
 nosene v̄ginis que admirādis v̄tutibus et miraculis cla-
 ruit que de hac vita feliciter ad cristum migravit. ¶ Octa-
 ua inocentū. Itē rome natalis sācte dafrane vxoris sācti
 fabiani martiris que post iterfectōez mariti sui p̄mū rele-
 gata est i exiliū deide a suliano ipatore iussa ē capite pu-
 niri. Sācti theleffozi pape qui post beatū petrū septim⁹
 papa ordinat⁹ illustre martiriū durit. Illic i stituit septē
 ebdomas āte pasca ieiunari ab oibus xpianis et tres
 missas i die natiuitatis celebra ri ⁊ hymnū āgelicū i mis-
 piphāia dñi Ephāia q̄druplici decorat. I sa cātari
 miraculo et ideo quadruplici vocabulo nūcupat.
 Hodie eni mag⁹ xpm adorat. Iohānes xpm bap-
 tizauit.

Almachii m̄r

Eufrosina v̄g

Octaua sācti stephā

Marcellini puer

¶ Sācti ioh

¶ Natale scti pet martiris

¶ S. genosene v̄g

¶ S. inocentū

¶ S. dafrana vxor scti fa

¶ S. theleffoz pp

Epiphania dñi

3at. Aquā i vinū xp̄s mutat. ⁊ q̄nqz milia hoīm de q̄nqz
 panibus satiat. ¹ Quis enī xp̄s esset xiiii. dierū magi ad euz
 stella duce venerunt. Et inde dē epiphāia ab epi qd̄ est su
 pra ⁊ pbanos qd̄ ē apparitio qz tūc desup stella apparu
 it. Siue ipse xp̄s p stellaz que desup visa ē magis verus
 de⁹ demonstrat⁹ ē. ² Eodez die reuolutis xxx. ānis cuz iam
 xxx. ānū attigisset qz habebat xxix. ānos et xiiii. dies erat
 enī incipiens quasi ānoz xxx. vt dicit lucas. In iordanis
 flumie baptizat⁹ ē ⁊ ob hoc vocat⁹ theophāia a theos qd̄
 ē de⁹ et pbanos qd̄ ē apparitio quia tūc de⁹ trinitas ap
 paruit. p̄ Dater i voce filius i humana carne sp̄s s̄ctus
 i colūbe specie. ³ Ipso etiaz die iterū reuoluto āno vno cū
 esset xxx. vel xxxi. ānoz et xiiii. dierū aquaz in vinū mu
 tauit ⁊ ob hoc vocatur bethphania a beth qd̄ ē domus ⁊
 pbanos qd̄ ē apparitio qz in miraculo facto in domo ve
 rus deus apparuit. ⁴ Ipso similitter die reuoluto āno cuz
 esset annoz xxxi. vel xxxii. quinqz milia hoīm de quinqz
 panibus satiavit ⁊ ob hoc vocat⁹ phagiphania aut phag
 gē qd̄ ē māducare. ⁵ Prima apparitio facta ē p stellā in p̄
 septio. Sc̄da p vocē p̄is in iordanis flumie. Tercia p mu
 tatōez aque in vinuz in cōiuijo. Quarta p multiplicati
 onē quinqz panū in deserto. ⁶ Prima apparitio precipue
 hodie celebrat⁹ ⁊ ideo eius hystoriā psequamī. Nato enī
 dño tres magi hierosolimā venerūt quozū noīa latine
 sūt. Caspar balthasar melchior dicētes. Vbi ē qui natus
 ē rex iudeoz. Vidimus enī stellā ei⁹ i oriēte ⁊ venimus a
 dorare euz. Audiēs aut herodes rex turbatus ē. Turbat⁹
 triplici decā. ⁷ Prima ne iudei regē natū tāquā suū recipient
 ⁊ ipm tāquā alienigenā expellerēt. Sc̄da ne a romanis
 culpam posset si aliquis ibi rex vocaretur quē augustus

4. Eligit membrum dicitur
 faciens ad p̄p̄. dicitur
 h̄g. sumpt. p̄p̄

nō cōstitūisset. Tercio qz sic dicit gregorius. Celi rege na
to turbatus ē rex terre qz nimirū altitudo terrenā cōfun
dit cū altitudo celestis aperit. Et ois hierosolima turba
ta ē cuz illo sez herode et hoc triplici de cā. Primo qz impū
gaudere nequūt de aduētu iusti. Secōdo vt regi turbato
adularēt p hoc qz se turbatos ostēderēt. Tertio qz sic se se
vētis cōcutientib⁹ vnda cōcutiē sic z regib⁹ se se certanti
bus ad inuicē pp lus turbat. Logregās aut herodes pn
cipes sacerdotū et scribas populū sciscitabat ab eis vbi
xps nasceret. At illi dixerūt ei. In bethleē iude. Sic enī
scriptū ē p ppham dicentē. Et tu bethleē terza iuda neq̄
quā minia es in pncipib⁹ iuda. ex te enī exiet dur. q̄ regat
populū meū isrl. Tūc herodes clā vocatis magis dili
genter didicit ab eis temp⁹ stelle que apparuit eis et mit
tens illos i bethleem dixit. Ite et interrogate diligēter de
p uero. vt cuz iueneritis renūciate mibi vt z ego veniens
adorē illū. Se simulat velle adorare quē querebat occi
dere. Qui audito rege abiit. Et ecce stella quā viderāt i
oziete aīcedebat eos vsqz dū veniēs staret supra vbi pu
er erat. De hac stella cuius modi fuerit multe sunt opi
niones. q̄daz dicūt istā stellā spūm sādū fuisse vt ille qui
postmodū descēdit sup dñm baptizatū i specie columbe
apparuit z magis i specie stelle. Quidā vt Lbriso. dicūt
q̄d stella ista fuit āgelus vt ipse qui apparuit pastorib⁹
apparuerit z magis. Sed ipsis pastorib⁹ iudeis tā q̄ rō
ne vtentib⁹ apparuit in forma rationali. genit⁹ vō tan
quā irrationalib⁹ i specie irrationali. Quidāz q̄d veri
us videtur q̄d fuerit stella de nouo creata que pacto suo
misterio rediit i piacētes materiā. Vidētes aut stellā ma
gi gauisi sūt gaudio magno valde z itrātes domū inue

nerunt puerū cūz maria matre ei⁹ et p̄cidentes ad orauē-
rūt euz ⁊ apertis thesauris suis obtulerūt ei munera scz
aurū ⁊ th⁹ ⁊ mirrā. Et respōso accepto ī somnis ne rediret
ad herodes p̄ aliā viā reuersi sūt ī regione sua. Eodez
die ī territorio remēsī passio s̄cte m̄ze v̄ginis que a rictio-
nario p̄sido cū ī ignē eēt p̄cipitata ⁊ p̄māssīz illesa deide
mamillis abscisis ⁊ squalore carceris afflicta sup testas
etiāz acutissimas et p̄runas volutata orans migrauit
feliciter ad cristū. Sancti cleri martiris ⁊ dyaconi q̄
apud antiochiā p̄o cōfessionis gloria septies tort⁹ et
ī carcere diu macerat⁹ ad vltimuz decollatus martiriū
cōsumauit. S̄cti patētis ep̄i metēsis. Notādū qd̄
ī metis lx. ep̄i sūt s̄ctificati ⁊ de his xii. ab ecclesia sūt s̄c-
tificati siue cāonīfati. Itē ī beluato natalis sc̄oz mar-
tiz luciāi p̄sbiteri maximīai ⁊ iulīai quoz maximian⁹ ⁊
iuliā⁹ p̄mo a p̄secutorib⁹ gladio puniti sūt dehinc beat⁹
luciā⁹ cūz xp̄i nomē vīua voce cōfiteri n̄ timuissz decolla-
tōis s̄tētīā excepit. Itē Erhardi ep̄i Itē ransp̄ae v̄ginis
S̄ctoꝝ iuliani ⁊ basilisse vxoris sue q̄ fuerūt palā cōiu-
ges ⁊ clā v̄gines quoz mira passio legit̄ facta fuisse ap̄d
athiochiāz sub dyocleciano et maximiano. Ex quoz col-
legio multitudo magna sacerdotū ⁊ mīstroꝝ ecclesie xp̄i
cremata ignē ē que ad eos cōfugerat p̄pter imānitātē p̄-
secutionis. Post quos athoni⁹ p̄sbiter anastasi⁹ et cels⁹
puer vna cū matre sua atqz alii plures passi sūt ⁊ migra-
runt ad cristuz. S̄cti pauli p̄mī heremite q̄ sic hie-
ronim⁹ qui ei⁹ vitāz scripsit testā ī thebaida feruente p̄se-
cutione decū xvi. etatis sue anno heremum adīit vbi ī
quadāz spelūca ānis xl. hominib⁹ ignot⁹ p̄mansit Cui
dñs quotidie boza p̄ādū p̄ coruū dimidiū panē misit

at oranna
et maria
S̄cta maria virgo / cōntra

S̄cti cleri
S̄cti cleri

S̄cti patētis

Luciang
maximian⁹
iuliang

Erhardi ep̄i
ransp̄ae v̄go
iuliang / c
basilisse vxor

Anthe⁹ p̄sido
Anastasi⁹
Cels⁹ p̄uer
paul⁹ p̄mo heremite

Luz aut quadam die beatus anthoni⁹ ad euz cum magno labore venisset cornu duplicatam partem panis attulit. Cumque de hac anthoni⁹ miraretur. Respondit paulus quod deus omni die taliter sibi ministraret et iam propter hospites duplicauerat. Miratus inter eos oritur quis magis dignus esset panem dividere desert paulus hospiti et anthoni⁹ seniori tandem uterque manum apponunt et in equas partes panem dividunt. Luz aut anthoni⁹ ad cellam suam rediens iam celule sue appropinquaret vidit angelos animam pauli inter apostolorum et prophetarum choros in celum deferentes. Qui velociter rediens invenit corpus pauli flexis genibus in modum orantis erectus itaque ut eum vivere estimaret sed cum ipsum mortuum didicisset ait. O sancta anima quod gerebas in vita in morte demonstrasti. Luz aut non haberet unde sepulchrum faceret ecce duo leones advennerunt et foveam pauperunt sepulchrum eo ad silvam unde venerat redierunt. Anthoni⁹ aut tunicam pauli que ex foliis palmarum contexta erat assumpsit qua postmodum in solennitatibus utebatur. Et sanctus hieronimus scripsit et dixit de sancto paulo. Si dominus sibi optime daret multo magis eligeret tunicam pauli cum meritis suis quam purpuram regum cum regnis suis. Obiit aut circa annos domini ccccxxvii.

Sancti salvi in huius natali sanctus augustinus sermonem fecit ad populum cartagini. Item eductio ihesu de egypto ubi septem annis exulavit usque ad mortem herodis. Tunc angelus dixit ad ioseph. Surge et vade in terram iuda deserti sunt enim qui querebant animam pueri et sic venerunt cum puero iesu in nazareth. Apud achaiam natale sancti satyri martiris qui civis arabie fuit et transiens ante quoddam idolum cui sufflasset in illud signans sibi frontem statim corruit ob quam causam decollatus est.

• Salus

• Eductio iesu de egypto

• Satyrus martir

Octava epiphaniæ . Item in ciuitate piceniensi natalis sancti hilarii episcopi et confessoris qui nobilissimus litteratissimus et cristianus fuit et vastator hereticorum validissimus fuit qui ob catholicam fidem quædriensio apud frigiam exilio relegatus fuit . Et illum sanctum hilarium mulieres parturientes debent inuocare que quandoq; pariunt mortuos pueros . Unde legitur quod quedam matrona prostrata ante pedes sancti hilarii largiter flens dixit . Martinus cathecuminus id est non baptizatus mortuum resuscitauit et tu resuscitata puerum meum ante baptismum defunctum . Quid multa hilarius in cinere orans tam diu iacuit donec ambo simul surgerent scilicet hilarius de cinere et puer de morte .

Sancti felix presbyteri et martiris quem apud molam campaniæ iudex ruffinus nomine tempoze diocletiani imperatoris . Primo iussit fustibus cedi . Secundo in ima carceris truditur et multo ferri pondere oneratur . Tercio cathenatur et sic indomitis mulis alligatur et tam diu per omnes plateas ciuitatis est tractus donec corpus eius totum esset dilaniatum . Quarto iterum incarceratur ad quez angelus domini cum magno splendore venit dicens . Noli timere ego a cristo domino datus sum tibi auxiliator et tetigit omnes plagas corporis sanans eum . Quinto exungulatur corpus eius a scapulis vsq; ad cingulum . Sexto suspenditur capite verso deorsum qui ita pendens ab hora tertia vsq; ad vesperam nil mali sentiebat . Septimo post solis occasum iterum est incaceratus vbi celsus est consolatus . Octauo ligatis post tergum manibus in mare

. Octava Epiphaniæ

. Hilarij ^{episcopi} confessoris

. Felix ^{presbyteri} martiris

est proiectus sed statim vincula quasi stippa soluta sunt
et est visus ambulare sup mare angelis astantibus eum suste-
nantibus et sic angeli duxerunt eum ad litus. Nono a ruffino
iudice iterum capitur et carnes eius usque ad ossa laniantur et sic
in laniatione membrorum emisit spiritum. ¶ Sancti mauri
abbatis qui dum esset duodenis sancto benedicto nutrien-
dus committitur. Tertio apud spoletum natale sancti pontiani
martiris. Qui tempore anthonii imperatoris. primo vigis
usque ad sanguines cecidit. Secundo super carbones ambulare
cogitur. Tertio in eculeo suspenditur et vincis ferreis laceratur
Quarto duobus leonibus datur sed ab eis non leditur. Quinto
in carceratur et diu fame maceratur. Sexto super lectum ferreus
extenditur et plumbum liquefactum super dorsum eius funditur. Sep-
timo decollatur. ¶ Tertio apud egyptum natale beati macharii
abbatis discipuli beati anthonii vita et miraculis celeberrimi.
Illic longo tempore morabat in loco deserti a quo descen-
dit et monumentum ubi corpora paganorum sepulta erant
ad dormiendum ibidem intrauit et corpus unum mortui sub
caput suum tanquam plumarium retraxit multa ibidem a
demonibus passus est. quodam vice diabolus occurrit ei
eius falce messoria et volens eum falce percutere nec poterat
Et dixit ei diabolus multam violentiam patior a te macha-
rius quia non possis aduersum te prevalere. Ecce enim quicquid tu facis
ego facio. Ieiunas tu et ego penitus nihil comedo. Vigilas
tu et ego penitus non dormio. Vnum est in quo superas me. et dixit ab-
bas quod est hoc. humilitas inquit tua propter quam non valeo aduersum
te. Dum quadam die temptatus eius nihil videretur surgens
et magnus pondus humeris suis imponens diebus multis
et sic per desertum ibat. quem theosobius inueniens dixit. Abbas
cur tale onus portas. Et ille vixit verax me. Post hec

Mauri abbas.

Macharii abbas

M

et similia multa clarus virtutibus in pace quieuit.

¶ Rome in via salaria natale sancti Marcelli pape hic eius esse sumus pontifex et maximianus impator de nimia senectute quaz exercebatur christianos increparet et in quadam domo cuiusdam matrone in ecclesia consecrata missam celebraret iratus impator domum istam fecit stabulum iumentorum Beatus vero Marcellus iussit fustibus cedi deinde ad seruitium animalium cum custodia publica deputari post multos autem annos ibidem seruido amictu cilicino indutus defunctus est. ¶ Sanctissimi anthonii heremite et abbatis qui floruit in egypto apud thebaidam temporibus constantini impatoris qui cum esset annorum viginti et audiret legi in ecclesia. Sivis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus omnia sua vendidit et erogavit et heremiticam vitam lxxxv. annorum tempore dura vita deo fideliter seruies duxit et innumerabilia demonum temptamenta sustinuit tandem xv. anno vite sue fratres suos deosculans in pace deuit anno domini ecci. Corpus autem eius sub iustiano impatore diuina reuelatione repertus est et alexandrie delatus atque in ecclesia sancti iohannis baptiste humatus. Et sanctus augustinus audita fama huius sancti anthonii gemens ait ad alipsum. quid sumus et nos cum nostris sciētis quod facimus. ecce indocti regna celorum rapiunt et nos cum nostris sciētis in infernum dimergimur. Et sanctus anthoniū cum sua sanctissima vita meruit ut honoretur ab omnibus christifidelibus in toto mundo existentibus. ¶ Item sanctorum marci et speusippi eleosippi et meleosippi fratres gemelli erant simul geniti et a paganis propter fidem christi primo suspensi sunt in arboze vna ligatis manibus sursum pedibus vero deorsum Et

Marcellus papa.

Antho⁹ heremita.

20. Annorum.

5. 10. b. et
Luc 18. d.

84. Annorum.

104. Anno.

dius Aug⁹ ad Alipium

Speusippus

Eleosippus et meleosippus gemelli fratres

eleosippus

711
cuz ipsi de hoc gloriarentur quod ipsi sicut christus in ligno essent sus-
pensi deponunt et in igne copiosius ligatis manibus et pedibus
piscuntur in quo igne vinculis ruptis stabant illesi christum
laudantes donec omnia fometa ignis defecisset. Videntes autem
sancti martires choros angelorum stantes ante se para-
tos recipere animas flectunt genua et orando obierunt
et sepeliuntur a christianis. Passio sancte priscæ virgi-
nis que cum esset xiiii. annorum. Præcipuo expoliata et cæsa et in
carcere clausa per totam noctem hymnum canebat et glorifica-
bat spiritum suum in ihesu christum. Secundo feruente per quædam
vnda est. Tertio vnicis ferreis corporis eius dissipatum est. Quar-
to perfectus imperatoris iussit membra eius cum spatâ incidi.
Quinto bestiis ferocissimis tradita est que mansuete facte
sunt. Sexto carnifices carnes eius raserunt. Septimo in ignem
proiecta est et pluuia extinxit ignem. Octauo decollata est

Passio sancte marthe cum tribus filiis. Qui filii præcipuo
1. fustibus mactantur in uentre matris que confortabat eos palas.
2. Secundo in eculeo suspenduntur. Tertio ignis lateribus eorum ap-
3. plicat. Quarto unguis ferreis percutiunt. Quinto unguis
4. radunt. Sexto manus eorum percutiunt matrem videte. Mar-
5. thaque sanguine eorum caput proprium liniebat. Septimo
6. per ciuitatem romam ligati trahuntur per conuectam clamantes deos
7. nolite blasphemare. Sed ipsi contra clamabant. Non sunt
8. dii sed demones. Octauo decollantur. Et ultimo mater eo-
9. rum martha in puteum proiecitur necatur. Omnesque simul sepeliuntur.

Rome natale sancti fabiani pape qui cum esset civis
romanus et quodam papa defuncto ipse pro alio eligendo
cum populo conuenit volens rei exitum scire. Et ecce columna
candida descendit super caput eius et dixit ei papa eris et
cum omnes admirarentur ab eis in papam eligunt. Cum autem xiiii. annis et

Prisca virgo

Martina cum tribus filiis

Fabianus papa

xii. diebus ecclesie p̄fuisset iussu decii impatoris capitis
 obrūcatione martirio coronat⁹ est et in cimiterio calix-
 ti sepult⁹ anno dñi cc lxiij. Inter sancti sebastiani martiris
 apud catacūbas qui p̄ncipatus p̄me cohortis impatorū
 diocleciani et maximiani habuit. Quē dioclecian⁹ quia
 xp̄m coluit p̄mo iussit eum ligari in medio cāpi quasi si-
 gnuz ad sagittaz et sagittari a militib⁹ qui cum sagittis
 plen⁹ staret quasi erit⁹ putātes euz mortuu⁹ abierunt.
 Nocte autem mulier quedam cū sancto hīreno vxor san-
 cti castuli martiris tulit eum in domum suam. In qua
 cum cito plene conualuisset imperatoribus occurrens
 iteruz feruentissime p̄dicauit et eos de nece martiruz cor-
 rupuit. Ob hoc fecerūt eū sustigari donec deficeret quem
 mortuu⁹ in cloacam miserunt. Sed ipse apparuit in sō-
 nis cuiusdam sancte matrone nomine lucina dicens corp⁹
 meuz pendet in cloaca in vncō et sordes non tetigit sepe-
 li illud qd̄ z fecit. Pass⁹ ē autē circa annos dñi cc lxxxvii

Sebastianus. martir.

Rome passio sancte agnetis virginis hec ut testat⁹ am-
 brosi⁹ xiii. etatis sue anno mortez p̄didit et vitā inuenit
 Erat corpore iuuenula s̄ aio cana. Eratqz pulchra facie
 s̄ pulchrior fide. Nec quada⁹ die duz a scolis reuertitur
 a p̄fecti filii adamat. Cui ille gēmas et innumerabiles
 diuitias p̄misit si cōsensuz eius cōiugio nō negaret. Cui
 agnes respondit Discede a me pabulu⁹ mortis qz iaz ab
 alio amatore p̄uenta suz quez cū amauero casta suz cuz
 tetigero mūda sū cū accepero v̄go suz. Posuit signū in
 faciez meā ut nulluz p̄ter eū amatores admittaz et anulo
 suo subarrauit me. Jāqz amplexib⁹ eius castis ascripta
 sū. Jā corp⁹ ei⁹ corpori meo sociatus ē. Nec z his similia
 isanī iuuenis audies lecto p̄sternit z qd̄ amore egrotaz

Agnes. virgo

palta suspiria medicis apentur . Pater autem iuuenis
hoc audiens interrogauit quis esset ille agnetis . Dicitur
est ei quod cristum dicit suum sponsum . Pater autem por-
cos mittit et porcatur minis terret si spernatur filio suo
posces agnetem . Sed virgo cristi nec terrore concutitur nec
blandimentis seducitur . Cui prefectus simphozianus
ait . Aut idolis sacrificia aut cum meretricibus scortaberis
Cui agnes non sacrificabo diis tuis nec sordibus poltu-
ar alienis mecum enim habeo custodem corporis mei
angelum domini . Tunc prefectus iussit eam vestibus
expoliari et ad lupanar duci tantam autem densitatem
dominus capillis eius contulit ut melius capillis quam ve-
stibus tegetetur . Ingressa igitur agnes turpitudinis
locum angelum domini ibidem preparatum inuenit .
Igitur etiam circa eam tanta lux ut visum cuiuscumque ho-
minis verberaret . Cuius oraret apparuit vestis candidis-
sima auro texta ante oculos eius quam mox induit . Post
hoc filius prefecti irruit minus reuerenter in eam et viso
lumine non dedit gloriam deo ob hoc antequam attingeret
agnetem a diabolo suffocatur quem ipsa premissa
oratio a mortuis suscitauit qui egressus cristum mox
omnibus predicauit . Unde seditio magna facta est . Ti-
mens autem prefectus pontifices alium iudicem substi-
tuit et ipse tristis abcessit quia agnetem liberare non po-
tuit . Tunc vicarius aspasius nomine iussit eam in
ignem copiosum mitti . Sed flamma in duas partes
diuisa sediciosum populum exurebat et ipsam minime
contingebat . Tunc aspasius in gutture eius gladium
mergi precepit et sic sponsus candidus et rubicundus
electusque ex milibus beatam agnetem sponsam et mar-

tirez sibi cōsecrauit . Anno dñi . cccix . parentes aut̄ eius
 gaudio plenī sepelierūt eaz . Sciēdū q̄ beata agnes iuo
 canda ē ab omībus qui sūt vlcerosi vel aliās ifirmi . Vñ
 legit̄ qđ cōstantia filia cōstantīni impatoris p totuz coz
 pus suū vlcerb⁹ plena venit ad sepulch⁹ s̄cte agnetis ⁊
 ibi orās omīno curata ē . Itē sciendū qđ beata agnes ha
 bz hoc p̄uilegiū qđ i oib⁹ ⁊ sigulis missis noiať i canone .
 ¶ In hispania ciuitate valentia t̄pe daciani impiūssimi
 p̄sidis natale s̄cti vincētii leuite et martiris . Qui cū eēt
 nobilis genere s̄ nobilioz s̄ctitate vite . Illic cuz beati va
 lerii ep̄i dyacon⁹ et vices eius gereret qz īpeditiozis erat
 lingue iussu daciani valentiaz trabunē ⁊ ambo dno car
 ceri mācipant̄ . Ep̄o valerio remoto vincētiuz vtpote re
 belliozē sibi ⁊ ecclesie dei vltiozē diuerso tormētoz⁹ gene
 re inuasit . p̄zio ḡ in eculeo ē eleuat⁹ postea fustib⁹ cesus
 deide lamina ardentia cozpori eius imp̄munt̄ et sal lace
 ratis carnib⁹ eius intrudit̄ post hec statule supponitur
 assať exurit̄ ⁊ cremať memb⁹isqz oib⁹ vnci ferrei addunt̄
 ¶ p̄aqz interna viscera de ei⁹ cozpore extra labunt̄ . Et iter
 hec māsit immobilis et sursuz erectis oculis dñm dep̄ca
 bať . ¶ Postea iussu daciani carceri includit̄ et sup testas
 acutissimas ponit̄ pedes ei⁹ ligno affingūtur ⁊ sine omī
 humano solatio ibidē custodit̄ . S̄ ecce rex xp̄s pro quo
 miles patit̄ penā cōmutat i gloriā . Nā tenebra carceris
 ab imēsa luce expellit̄ testaz asperitas i oiuz floz suau
 tatē mutať pedes dissoluūt̄ ⁊ angeloz solatio venerādo
 fruit̄ . His visis ⁊ angelozuz psalmis ⁊ hymnis auditis ad
 fides xp̄i cōuersi sūt . Illec audiēs dacian⁹ iubz vt ad lectu
 lū ⁊ stramētis molliozib⁹ reponať vt recreat⁹ nouis ite
 rū supplicis puniať . Cūqz ad stratū molliozē deportat⁹

Alondal

7º Noº

Vincētius tētra
marriz

esset et ibidē paulolū quiseuisset tradidit spiritū. Anno
 dñi cc lxxxviii. Quo audito datian⁹ ait et si viuētes supe
 rare nō potui puniaz mortuū. Proicite ergo eū in cāpū
 vt a feris auibusqz cōsumat. sed ecce dei nutu cozu⁹ ad
 uolans alias aues se maiores ac lupuz accurrentēz abe
 git. Datian⁹ vero terzit⁹ ait Vincere mortuū in terra ne
 queo ideo suat in saccus ⁊ ingēs lapis alligat ⁊ i mare pi
 ciat vt a marinis beluis deuoret. sed cuz i mediuz maris
 venissent imiserūt corp⁹ viri dei et ipi quasi victozes leti
 remigrauerūt s; cuz ad litus venerūt euz i litore inuene
 rūt a religiosis viris honozifice sepultū. ¶ Rome sãcte
 emerētiane v̄ginis et martiris collectanee sãcte agnetis
 que orans ad sepulchruz sãcte agnetis ab infidelibus
 lapidata est p̄huiusmodi v̄bis que dixit armatis q̄ voue
 rūt vt interficerent ozantes ad sepulchruz sãcte agnetis.
 Infelices p̄o defensiōe lapiduz hoies iterficitis inocen
 tes. Ob cuius lapidatōez xp̄s terremotuz et fulgura mor
 misit ita vt maria ps populi ifidelīuz moreret. p̄pter qd̄
 postea ozātes ibi a nemine ledebant. sepulta ē aut sãcta
 Emerētiana iuxta sepulchruz sãcte agnetis. ¶ Itē eodē die
 sãcti Ascli martiris q̄ p̄mo atrocissie suspēdio tort⁹. sc̄do
 flāmis lateribus admotis adustus. Teruo submersus.
 ¶ Sãcti thimothēi discipuli sãcti pauli apostoli. Idic ab
 eodē apostolo ep̄s ephesi ordinat⁹. Post multos xp̄i ago
 nes martirio coronatus ē. ¶ Itē ap̄d antiochiaz natale
 sãcti babilē ep̄i qui p̄secutiōe decii postea quā frequenter
 passionibus suis ac cruciatibus glorificauerat domi
 num gloriose vite finem est sortitus in vinculis.
 ¶ Cōuersio sãcti pauli apostoli facta ē eodē anno quo xp̄s
 pass⁹ ē ⁊ stephan⁹ lapidat⁹ ē. āno n̄ naturali s; emergētī

Emerētiana virgo
 maris ⁊ collectanea sãcte
 agnetis
 at Collatanea: eisdēqz
 q̄ sit luce multē p̄te (act)

Asclus maris

Thimothēz pauli
 ap̄t discipuli
 Babilē ep̄s

Cōuersio sãcti pauli

q̄ Ann⁹ d̄. s; }
 et n̄alis }
 s; Emerētis }

. id est 24. mēsis martii

• Nam xps octavo Iulii. apzilis passus est. Stephanus
 eodem anno .iii. die augusti lapidatus ē. Paulus vero
 Iulii. febr. cōuersus ē. Nota hēpistolā que de eo i missa
 legiē. saulus adhuc spirās etc. Celebraat autē ei cōuer-
 sio triplici de cā. Primo ppter exemplū vt null' peccatoz
 desperet de venia qm̄ tm̄ i culpa tales postmodū cōspicit
 fuisse in grā. scdo ppter gaudiū. sic ecclesia magnā tristi-
 ciā habuit i ei' psecutōe ita maria leticiā habuit d' ei' cō-
 uerhōe. Tertio ppter miraculū qd dñs i eo ostēdit dū de
 seuissimo psecutore fecit fidelissimū p̄dicatozē. Itē s̄cti
 samani martiris q' ppter fidez p̄tio ligatis manib' ac pe-
 dib' redit nectib' ferreis. scdo cassis ignea capiti ipsi' sup
 pōit. Tertio sup scānū ferzeū i mediū supligat' z subtus
 ignis copios' icendit. z quadraginta citas olei in ignē fū-
 dunt. Ozāte autē s̄cto martire scānū sic cera liquefactū ē
 Ipse autē in medio ignis sic rosa stetit ozās. Quo viso ip-
 ator cecidit in extasē ab hora p̄ma vsqz ad nonā. quar-
 to martir cristi ligatus ē ad statuā in aere et a militibus
 postea custodiē illa nocte ne xpiani euz furarenē. Altera
 die iperatoz sūptis militibus venit ad eū dicens vbi mo-
 do est deus tuus et mox vna gutta de aere cecidit z impe-
 ratoz vnū oculū eruit. quinto s̄ctus martir decollatus
 ē. Et cū decollareē dicit. Iferte de meo sanguine impera-
 toz vt liniat oculus suū. quo factō visum recepit. s̄ctus
 vero samanus caput suū xlii. pedibus tulit in locū vbi
 nunc quiescit vbi mulier lxx. annos ceca miraculo audi-
 to de regis oculo ad sepulchzum martiris iuit et sanata
 recessit. S̄cti policarpi episcopi natale apud smirnā
 qui fuit discipulus beati iohannis apostoli et euangeli-
 ste qui fecit eum patriarchā totius asie et commisit euz

S. Saman

Policarpi ep.

septē ecclesiis in asia Illic creditur fuisse ille iuuenis quē
 factus iobānes sub deposito cuidā epō cōmēdauit. Quē
 postmodū pncipē latronū factus i ppria psona req̄siuit
 ⁊ ipm ad verā penitentiā reduxit qui tm̄ p̄fecit vt ei totā
 asiā cōmisiit. Illic cū sub marco āthonino ⁊ lucio aurelio
 psonāte vniuerso ppl'o eiusdeꝝ vrbis vꝛgeret ad negan-
 duꝝ xp̄m et vt in eū cōiucia diceret Respōdit lxx. ānos et
 āpli⁹ ei seruiui et nūquā mihi nocuit Cur possē dñm me
 uꝝ negare Qui i ignē proiect⁹ nō est lesus Sꝫ ignis sic dī
 ban⁹ circa corpus eius se expandit ⁊ ipe in medio ignis
 laudauit deū Ob hoc vn⁹ tortoz gladio euz vulnerauit
 et de eius sacro sāguine copiose fluēte foc⁹ totus q̄ ma-
 gn⁹ valde fuit extind⁹ est Et a sāctis circūstātib⁹ visa ē
 ei⁹ aīa quasi colūba i celuz defera Lūꝝ quo etiā alii duo-
 decim ex philadelphia venientes i p̄fata vꝛbe martirio
 consummati sunt. ¶ Sācti iobānis crisostomi q̄ v̄bo et
 exēplo p̄fuit fidei cristiane et multos libros ecclesie val-
 de vtilis scripsit. Decimo enī octauo āno etatis sue dese-
 ruit liberales artes festinabat attingere lectionem diuī-
 noruz verboruz Qui in paucis diebus omnes dauiticos
 psalmos cepit memoria A libro etiā geneseos inchoās
 prope cunctas sacras ex ordine scripturas memoriter di-
 dicit. ¶ Predicabat vero sanctus pater Crisostom⁹ p om-
 nez dies ea que ad salutem aīe pertinent clero et populo
 moꝛe scolastico que ab ifantia doct⁹ fuerat. Illic etiā mul-
 tas p̄secutiōes ab ip̄eratoꝛe sustinuit qꝫ ei⁹ vicia publice
 rep̄bēdit. propter hoc ipa pessima mulier ipsum mitti in
 exiliū procurauit. Vbi cū plures libros zelo fidei xp̄iane
 dictādo ppria manu scriberet dyabol⁹ sibi i caustū euer-
 tit. Sꝫ sanct⁹ iobānes pēnaz ori suo intingens aureas

Johannes Crisostomus
 In. 08 aureo h. 100. s. 100.

.f. 08 Aug.

lras scripsit cū salua oris sui. vñ ex hoc nomē illud ē. Ipe
 vero in cōfessione dñi i exilio ē defunctus. Eodē die nobilis
 sine paule sãctissime romane cui⁹ vita extitit v̄rutib⁹ ad
 mirãda. De qua sancta paula. hieronim⁹ scripsit dicens
 Si oia mea mēbra i linguas v̄terent sãcte paulę laudes
 ad plenū exp̄mere nō possent. Apud aq̄s granū sanctissi-
 mi Izaroli impatoris. h̄ p̄pter magnitudinē operū voca-
 tus ē magn⁹. Illic felix p̄nceps paganorū in hispania cū
 diuino adiutorio trecēta milia occidit. qui mōtes trãsie-
 rãt p̄renos. Itē saxones ad fidē coegit. cū q̄bus fere con-
 fluxerat ānis triginta. qz post federa pacis de tenenda fi-
 de sp̄ ad paganisimū fomitū redierūt. Hunos etiã fūditi⁹
 deleuit q̄ valde ecc̄l̄iaz vexauerūt. De quorū spoliis copi-
 osis tot⁹ su⁹ exercitus ditat⁹ ē. Cū vsqz ad illud tempus
 egerit respectiue. Cū etiã reges hūc dñm i suis episto-
 lis appellabãt. Itē soldan⁹ sarracenorū intantū hūc p̄n-
 cipē dilectōe p̄sequebat. qui totū orietē possidebat. qd̄ se-
 pulchrū dñi ob e⁹ amorē et reuerentiã resignauit libere
 xp̄ianis. quos etiã v̄bicūqz sub sūmo ip̄erio degebãt te-
 nuit gratiose. is etiã felix et potentissim⁹ ad terrã sãctã
 cū exercitu trãsiuit ad cōsolatōem fidelium. quib⁹ pacē vbi-
 qz p̄curauit p̄ amicitias siue p̄ bella. Cui existentib⁹ i p̄ti-
 bus trãsmarinis. angelus dñi carnē dñice circūcisionis
 sibi obtulit. quã ipse pro maxio munere suscipiens aq̄is
 granū cum gaudio collocauit. Item impator grecorum
 dedit sibi de corona dñi vnum ramusculum. qui tunc in
 cōspectu duorū imperatorū 7 aliorum plurimorū floruit.
 7 frōdebat. Itē dedit ei etiã camisiã v̄ginis gloriose. Itē de
 cruce dñi dedit ei p̄tē magnã. Quō aut̄ sãct⁹ egidius p̄ oc-
 culto peccato tãti p̄ncipis rogauerit. paucos latet. Illic

*Paula sanctissima.**Barol⁹ Imperator.*

fide xpiana studiosissime apliata Anno dñi octingentesi
 mo q̄rtodecimo Etatis v̄o sue āno lxxi. regni aut̄ xlviij. et
 iperij xliiij. migrauit a seculo. Et̄ in ciuitate appolonia
 natale s̄ctoꝝ martir̄ leuiti tyrsi et galeuiti. Qui tēpoꝝe
 decij diuersis tormētoꝝ generib⁹ excruciat⁹ p̄m⁹ et vlti-
 mus abscissione capitis medi⁹ celesti voce vocatus sp̄m
 reddēs martiriū cōsumauit ⁊ i xp̄o q̄uerūt. S̄ctoꝝ pa-
 pie ⁊ mauri militū quoz ora lauozidus p̄fed⁹ ad p̄mā
 xp̄i cōfessionē lapidibus p̄mo cōrundi fecit ⁊ sic eos in
 carcerē trudi fecit. Sc̄do fustib⁹ cedi. Tercio plūbatis ce-
 di donec sp̄m reddiderint. Et̄ valerian⁹. Et̄ iulianus ce-
 nomanēsis ep̄s fuit. Hic sc̄dm quosdā symon ille lepr⁹
 fuisse d̄r quē dñs a lepra curauit et q̄ dñm ad cōuiuium
 inuitauit qui post ascensionē dñi ab apostolis cenomanē-
 sis ep̄s est ordinat⁹. Hic multi s̄gloriosis claruit v̄rutib⁹
 et miraculis. Nā tres mortuos etiā suscitauit et postmo-
 dū i pace q̄euit. Iste d̄r esse iulian⁹ q̄ a peregrinis et itine-
 ratibus pro iueniēdo bono hospicio iuocat̄ eo qd̄ in do-
 mo eius deus fuerit hospitatus. S̄cte abdegūdis v̄gi-
 nis que ex regio genere orta xp̄m sibi i sponsū elegit quē
 etiā tm̄ dilexit qd̄ sepe visibilē angelū pro socio vidit ⁊ ip-
 se xp̄s ei q̄nq; apparuit. Et̄ apud anthiochiā passio bea-
 ti yppolliti martiris qui nouati scismate aliquantulum
 deceptus operante gratia xp̄i correptus ad caritatem ec-
 clesie rediit pro qua et i qua illustre martiriū cōsumauit.
 Apud alexādrīā beati metrani martiris quē nolentē im-
 pia v̄ba p̄ferre ad iussioꝝ paganoz om̄e corp⁹ ei⁹ fustib⁹
 colliserūt vultūq; ⁊ oculos acutis calamis terebrātes
 seu cōpungentes extra vrbē cū cruciatibus expulerunt
 ipsumq; ibi lapidauerunt et sic spiritum emisit.

Leucij
 Thyr̄s
 Galeuiti

Papian⁹
 Mauri milites

Valerian⁹
 Iulian⁹

*h̄c d̄r esse iulian⁹ q̄ a peregrinis et itine-
 ratibus pro iueniēdo bono hospicio iuocat̄ eo qd̄ in do-
 mo eius deus fuerit hospitatus.*

Abdegūdis v̄rgo

Yppolliti martir̄

Metrani martir̄

Feſta ſanctorum meſis februaris.

77 **A**talis ſancti ignacii epi et martiris q̄ fuit discipu-
lus iohannis euangeliste q̄ tercius post beatum petrum
apostolum antiochenaz rexit ecclesiaz. Ac a persecutioe

Ignacii epi / d. d. d.

traiani impatoris romaz vindus mittit vbi traiano p̄-
te et circūſedēte ſenatu ē immaniſſimis penaz ſupplicis
affectus. Primo iuſſit tyrannus plūbatis ſcapulas ei⁹ tūdi
Secūdo vngulis latera ei⁹ laniari. Tertio duris lapidi-
bus eius vulnera cōficari. Quarto euz fecit ſup carbo-
nes viuos ambulare. Quinto dorſū ei⁹ vngulis la-
nari. Sexto vulnera ei⁹ ſale p̄fundi. Septimo leonib⁹
obicit et eozū denti⁹ ſuffocat hoſtia criſti efficit. Et autē

translatō celebrať xvi. kal. ianuarii vt patebit infra. Et
apud ſcoriaz natale ſanctę brigide virginis que euz eſſet

Brigida virgo.

nobilis genere et religione et vidiffet ſibi temp⁹ inſtare
deſponſatōiſto gauit dñm vt inmitteret ſibi aliquaz de-

*o. 10.
ca. 1.*

formitatez vt tali modo euaderet eoz inſtatiaz. Tūc vn⁹
oculus ei⁹ liquefactus eſt. accepto ergo ſacro velamie
brigida in opido modi euz aliis virginib⁹ extitit. Nec in-
ter cetera miracula manuz quędaz ſanauit leproſo cui-

dam vacaz ſanauit. Et uidoaz puelle lac petenti aquaz tri-
buit que in lac cōuerſa eſt. quo hauſto puella ab infirmi-
tate curata eſt. Plures leproſos mūdauit. Duos cecos

illuminauit. lignū aridū in ſue man⁹ d̄ginitate tetigit qd
mox vrit et vſqz nūc virens permāſit. et morbos ex ho-

mibus expellit. Quadaaz etiā die meſſōzes habuit quos
pluuia nūquaz tetigit euz tamez tota die plueret. Quo-
dam tēpoze ſancta brigida et daria colloquētes ad inui-
cē de xp̄o xp̄s apparuit eis nil tenebroſū hñs. Dixit ergo
daria ad brigidaz bñdic oculos meos vt mūdū cōſpicias

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

erat enī ceca. bñdixit ergo oculos ei⁹ ⁊ apti sūt. Dixit itez
dania. Reclūde oculos meos. qz quāto d̄s mūdo absēti⁹
fuerit. tāto p̄sentio⁹ d̄o erit. que itezū clausit oculos ei⁹
Post hec et multa alia migravit ad cristum.

Purificatio beatē v̄ginis marie quadzagesimo die
post natiuitatez dñi n̄i ihu xp̄i facta ē. Cōfueuit
autē ecclesia istud festuz trib⁹ nominib⁹ appellare

videlicet purificationez hypopātī et candelariaz. Purifi-
catō autē d̄r ex eo qd̄ xl. die a natiuitate dñi beata maria
v̄go ad tēpluz venit. vt scdm̄ legis cōsuetudinez mūdareē.

cū tñ sub illa lege nō teneret. Preceperat enī lex leuitici
xii. qd̄ mulier que suscepto semie filiū peperisset. immūda
esset septē dieb⁹ scz a cōsortio hoim̄ et ab ingressu templi.

Sz cōpletis septē dieb⁹ mūda quidez efficiebat ad cōsor-
tū hoim̄. sed adhuc vsqz ad tricesimuz tertiu⁹ diez immū-
da erat quo ad ingressuz tēpli. Tandez cōpletis xl. dieb⁹
xl. die tēpluz intrabat et puerū cū munērib⁹ offerebat.

Si vero feminaz peperisset duplicabant̄ dies quo ad cō-
sortiuz hoim̄. et quo ad ingressuz tēpli. Dicit̄ scdo hoc fe-
stuz hypopātī qd̄ idē ē qd̄ p̄nitatio ex eo qd̄ xp̄s in tēplū
est p̄nitat⁹. vel hypopātī idē ē qd̄ obuiatio qz symeon ⁊ an-
na obuiauerūt dñō. cui⁹ offerēt in tēplo. Tūc autē accepit
eū symeon in brachia sua clamās et dicēs. Nūc dimittis

seruū tuū dñe ⁊ c. Dicit̄ tertio hoc festū candelaria ex
eo qd̄ cādele incense in manib⁹ portant̄. Portātur autē
cādele hodie in manib⁹ quatuoz de causis. p̄io p̄pter
remouenduz erroneā cōsuetudinē. Olim enī romani. iiii.
lz. februarii ad honozē februe matris martis q̄ erat de
belli vrbez de quito in quītuz annū. cui⁹ cereis et facib⁹ to-
ta nocte illustrabāt. vt filius iudeis victoriaz de inimicis

Purificatio b̄ie s̄p̄
v̄ginis marie
die 40. a natiuitate.

P. Purificatio

Leuit. 12.
1. a. f. 7.

2. a.

2. a. f. 7.

1. p̄nitatio. et obuiatio
2. p̄purificatio.

Luc. 2.

3. Candelaria.

ca. 7.

Luc. 2.

7. c. 7.

tribueret. cum matrem tam solenniter veneraret et adoraret,
 Et quoniam difficile est consuetudinem relinquere. Ideo sergius
 papa hanc consuetudinem in melius commutavit. ut scilicet christiani
 de gentibus ad fidei conversionem ad honorem matris domini nostri ihesu
 christi omni anno in hac die totum mundum cum accessis et be-
 nedictis cereis illustrarent. et ista solennitas ita stare. sed
 alia intentione fieret. Secundo propter ostendendam virginis
 gloriose puritatem. Quidam enim audientes virginem purifica-
 tam possent credere ipsam purificatione indignis. Ut ergo
 ostendat quod tota fuerit purissima et splendorida. ideo ordi-
 navit ecclesia. ut luminosos cereos hodie in manibus portemus.
 ac si ipso facto diceret ecclesia. Virgo beata purificatione
 non indiget. sed tota rutilans. tota splendet. iuxta illud. Lan-
 tota pulchra es. Tertio propter representandam hodiernam
 processionem. Naz Maria et ioseph et symeon et ana hodie
 venerabiles processionem fecerunt. et puerum ihesum in tem-
 plum portaverunt. Sic et nos processionem facimus. et cereos
 accensos per que signat ihesum in manibus bauriam. et usque
 in ecclesiam deferimus. Tria enim sunt in cereo scilicet cera. lumen
 et ignis. et per hec signantur tria que erant in christo. Naz cera si-
 gnat carnes christi que nata est de virgine sine corruptione. sic
 apes ceram gignunt sine alterutrum commixtione. lumen in cera
 latens signat animam christi candidissimam in carne latentem.
 Ignis autem siue lumen signat divinitatem. quod deus non ignis
 consumens est. ut dicit apostolus. Quarto propter nostras instru-
 ctiones. In hoc enim instruimur quod si volumus esse animam dei
 purificati et mundari. tria in nobis habere debemus scilicet fides
 vera. actio bona. et intentio recta. Naz candela in manu
 accensa est fides cum operatione. et sic candela sine lumine deus est mortuus.
 et lumen per se sine candela non lucet. sed mortuum esse videt. sic et

lucet et gignit

ca. 2

ca. 1

ca. 2

ca. 1 et 2

ca. 1 seu filio

b

Liching
550
Blasius epus
ca. 478.

Diolecianus p[er]secutor. h[ic] m[en]s[ur]a sequitur

Agricola ad Blasium
Blasius ad Agricolam

opatio sine fide et fides sine bono opere mortua gl[ori]an[te]
aut in cera occultat[ur] e[st] intentio recta v[er]u[m] Gre[gorius]. Sic sit
opus in publico vt tamen intentio maneat in occulto.
Blasius cu[m] om[n]i m[an]suetudine et s[an]ctitate polleret xp[ist]i-
ani eu[m] in sebastie ciuitate capadocie in ep[iscopu]m eleger[un]t. Qui
ep[iscopatu] suscepto ob diolecianaz p[er]secutionez spelu[n]caz pe-
tuit. et ibi heremiticaz vit[am] cu[m] multis xp[ist]ianis duxit. Agri-
cola aut[em] p[re]ses regionis illius audita fama eius iussit
eu[m] adduci ad se et dixit ei. salue Blasii amice deoz. Blasius
r[espo]ndit tu salue p[re]ses. sed n[on] me dicas amic[um] deoz q[ui] demo-
nes s[un]t. sed seruum d[omi]ni mei ihu xp[ist]i. T[un]c p[re]ses iussit euz
fustib[us] cedice[ss]uq[ue] in carcer[em] trudi. postea d[omi]no carcere edu-
cit[ur] et in ligno susp[en]ditur. et a ferreis pedinib[us] dilacerat[ur]. et
iteru[m] carcere icludit[ur]. Postera aut[em] die educit[ur]. et i[n] lacu mit-
tit[ur]. aqua d[omi]no sustinuit eu[m] quasi solida ter[ra]. s[ed] ipse sedes i[n]
medio lacu dixit ministris. Ostedite deoz vestroz aucto-
ritatez huc eu[m] do. Tunc lxx. viii in nomine deoz intrates
subito sunt submersi. Angelus aute[m] d[omi]ni venit ad s[an]ctuz
blasium dicens ei. Eri ad ter[ra]z deo care et suscipe coronam
Post hoc ductus est extra ciuitatez et decollatus e[st] cu[m] du-
ob[us] pueris. iiii. die februarii circa anos d[omi]ni. cc. lxxxvii. No-
uissime vero septem mulieres guttas sanguinis ei[us] col-
ligentes deprehense sunt vt xp[ist]iane. et post d[omi]na tormeta
gladio percusse sunt. Item vnici[us] filium cuiusda[m] mulie-
ris curauerat adhuc viuis. cuius os in faucibus adhe-
rat. Item lupum coegerat oratione vt cuiusda[m] pau[er]u[m] cu[m]
le mulieri reddidit porcu[m] suu[m] quez vnici[us] habebat quez
ipsa mac[er]abat et caput cum pedibus bene coctum san-
cto blasio ad comedendum in carcerem tulit.

Rome sc[ilicet] mart[is] aq[ui]lini gemini magni et donati q[ui] pro

Aquilinus
geminus
magis et
donatus

xpo passi pariter pro ipso meruerunt in celestibus coronari
 ¶ Itē in ciuitate egypti que appellatur tympn⁹ passio beati fi-
 lee epi cuius quo etiā innumera multitudo fidelium ex eadē
 urbe pastozis sui sequens exemplū martirio coronata ē sic
 octauus liber ecclesiastice historie loquitur.

philgis epi. et c. ad eo.
 innumera multitudo

¶ Apud siciliā in ciuitate cathanēsuz natale sante aga-
 the uirginis et martiris. Nec cuius esset ingenua et mēte et
 corpore pulcherrima tpe decii impatoris deū sēp in omni
 sactitate colebat. Quā qntian⁹ procōsul sicilie ad cultu-
 ras idolorū minis et terrozib⁹ hortat. S3 cū dīs sacrificia-
 re nollet iussit eaz alapis cedi et in carcerez retrudi. Se-
 quenti die dixit ei qntian⁹ abnega xpm 7 adora deos que
 cuius renuisset iussit eā in eculeo suspendi et torqueri. Tū-
 q3 dixisset beata agatha. In his penis delectoz sic q̄ bo-
 nū nūciū audit. Frat⁹ qntian⁹ iussit eius mamillas diu-
 tius torqueri et tortas abscidi. Cui agatha ego habeo
 mamillas integras int⁹ in aia ex q̄bus nutrio omnes sē-
 sus meos. Tunc iussit eaz iterū in carcerez recipi probi-
 bens ingressuz medicoz et panez vel aquaz ab aliquo si-
 bi ministrari. Et ecce circa medias noctez beatus petrus
 apostolus quē precessit puer lumis portitor ad eā venit
 7 ipam in momento sanauit. Immesū etiā lumes celit⁹
 missuz totuz carcerez illustrauit ut agatha fugaz facere
 potuisset si uoluisset. Post quatuor aut dies dixit ei ite-
 rus qntian⁹ qd̄ deos adoraret qd̄ cuius agata tenueret di-
 cens q̄ diu uixero xpm corde 7 labiis inuocabo. Tūc qui-
 tianus iussit testas acutissimas spargi et sub testas car-
 bones ignitos submitti et ipam nudo corpore voluta-
 ri qd̄ cū fieret terremotus fact⁹ ē magn⁹ ita qd̄ paries do-
 mus iudiciate cecidit 7 duos cōsiliarios qntiani scz sil-

Agatha } uirgo et
 } martir.

Deuotio Oro

Dorothea virgo

uanū et fulconū q̄ hec tormēta cōsuluerūt opressit. Qui
tūc dō timēs furores populi ipsaz iterū in carcerēz mīt
ti iussit. Ipsa autē expāsis manib⁹ orauit ad dñm dicēs
Dñe ihu xp̄aq̄ me creasti et ab infātia custodisti q̄ corp⁹
meū a pollutione seruasti ⁊ tormēta me vincere fecisti ac
cipe sp̄m meū ⁊ sube me ad tuā miāz puēire. Hoc cū di
xiss⁹ voce magna emisit sp̄m Anno dñi cc liii. sub decio
Sācte dorothee v̄ginis. Nec deo oib⁹ dieb⁹ ^l ipatore
in castitate ⁊ sobrietate et puritate sedulū exhibebat of
fitiū. Erat autē ita prudētissima vt vir eaz pauci possint
imitari viri. Dēs dō qui eam noscere poterāt magnifica
bant nomē dñi n̄i ihu xp̄i q̄ talē haberet famulā cui⁹ as
ped⁹ grat⁹ et vita et sapiētia i cōpabilis erat ⁊ immacu
lata v̄ginitas. Nec passa ē i prouincia capadocie ciuita
te cesaria sub fabrizio p̄siede q̄ p̄mo fecit eā in cathasta
suspēdi et cruciari et postea duab⁹ sorozib⁹ suis que a fi
de xp̄i p̄ tormēta fugate fuerāt dorotheā cōmisit vt simi
liter eaz apostatate facerēt. S⁹ ecōuerso accidit q̄ cōuer
se sūt ad fidē vñ p̄ses vestes scidit ex ira ⁊ duas sorozes
cernēte sācta v̄gine dorothea et eas cōfortāte i cāpo dor
suz ad dorsuz ligata excussit ⁊ cōbussit. Vñ sancta doro
thea scōario in cathasta leuañ et cruciañ et lāpades ardē
tes ad latera ipsius ponuntur. Tertio deponitur et pal
mis facies eius ceditur. Quarto capite truncatur.

Sancti richardi regis patris sāctoꝝ vuilebaldi et vu
nebaldi vualpurgis v̄ginis que omnia que habuit pro
pter xp̄m dimisit et lōgissimā pegrinatiōez sūpsit et tādē
feliciter obiit. Itē natale moyses ep̄i h̄ p̄mo i beremo vi
tā solitariā ducēs signis ac vtutib⁹ magnifice innotue
rat. Post dō gentez sarracenoꝝ cui ep̄s fuerat fact⁹ ad

Richard⁹

⁊

vulebald⁹

vunehald⁹

vualpurgis v̄go.

Moyses ep̄s

hōē cristi cōuertit: sicq3 glorioſis meritis q̄uit in pace.

¶ Sācti sūt ep̄i quo apud papiā urbē missā corā multīs. *Surg ep̄g*
discipulis 7 hoīb9 quos iaz cōuertebat celebzāte hoc fa-
ctū ē miraculū. iude9 q̄daz cū beat9 sūt corp9 xp̄i daret
xp̄ianis cū aliis accessit ille iude9. ut illud i lutū proice-
ret. ore maledicto occulte sūpsit. Corp9 aut xp̄i quasi fer-
rū cādēs eū i ore cōbūsit. 7 ip̄e h̄is os aptū claudere n̄ po-
tuit. nec corp9 xp̄i eicere valuit. sed quasi insan9 duriter
clamauit. Tūc a pp̄lo tenet iude9 esse noscūt. p̄ factū sūt
ep̄m corp9 xp̄i de ore ei9 polluto tollit. iude9 dolēs pecca-
tū suū cōfiteēt in xp̄m firmiter credēs baptizat. 7 p̄pter cū
m̄l̄ti iudeoz baptismū suscepēt. *Cōyntha* ap̄d alexādnā na-
tale s̄acte *Cōynthe* v̄ginis 7 martiris h̄ac pagani corre-
ptaz ad idola p̄ducētes adozare cogebāt q̄d cū illa renue-
ret vincula pedib9 ei9 innectētes 7 p̄ plateas tot9 ciuita-
tis trabentes horrendo suplicio discerpserunt.

¶ Apud alexādnā natale s̄acte appolōie v̄ginis 7 mar- *Appollonia.*
tiris. cui tortozes p̄mo omnes dētes excusserūt. Deinde
cū minarent v̄iūā se cā incēsuros nisi euz eis impia v̄ba
proferret parū deliberās repēte de manib9 eoz prozum-
pēs i ignē quē parauerēt. mox saltauit. 7 aiaz deo obrulit.

¶ Apud castrū cassinū i mōte sacrificiū illibatū.
cassino natale sancte scolastice v̄ginis sororis s̄acti b̄ndi-
cti. que quodaz die cū predict9 fr̄ suus ex more ad eaz ve-
nisset extra monasteriū 7 mox redire vellet oratiōe sua
cū esset tēp9 serenū pluuias imēsaz a deo obtinuit ita vt
oporteret ipsuz cū ea in dei laudib9 p̄manere. Post ter-
tiū aut diē aiam de corpore egressā s̄act9 b̄ndict9 i cella
sua cōsistens vidit in colūbe specie celi secreta penetrare
Qui t̄ate ei9 glorie cōgaudēs deo gr̄atias reddidit et usq3

*Scolastica. Soror s̄cti be-
nedicti.*

obitū sibi denūciauit quos etiā protin⁹ misit vt cor-
pus ei⁹ ad monasteriū ferrent ⁊ sepulchro qđ sibi prepa-
rauerat collocarēt vt quoz mēs vna sēp i deo fuerat eoz
quoq; corpora sepultura non separaret

·Eufrasia vgo.

·Desiderig eps

·Eulalia vgo

Apud alexādrīā depositō eufrasie vginis que i monaste-
rio sic liber qđ de ei⁹ vita script⁹ ē docet mira abstinentia
vtrite ⁊ miraculis clarissime cognoscit. Itēz scti deside-
Sctae eulalie vginis que fuit nobilis. | in lugduñ epī
fia ⁊ ab ifātia soli deo vacabat. Nec datiano scđeti p tri-
būali vltro se obtulit ⁊ diuersimodē de sua seueritate ar-
guit. Qui pmo eā graūter cedi iussit. Scđo eā eculeo su-
spēsaz exūgulari. Tertio faces ardentes applicari donec
paulatī cōburerēt siue cōsumerēt. S; ea orāte flāma in
tortores vsa ē qđ corruētes i terrā volutabanē. ipsa autez
orās emisit spūm i specie colūbe vidētib⁹ populis ⁊ dicē
tib⁹ gloria tbi dñe. Itēz i alexādrīa natale scōz martirū

·Macharij
·rufinij
·iustij

·Castoz.

·Scti castozis qđ a nobilib⁹ | macharij rufini ⁊ iusti-
⁊ religiosi parentib⁹ in omī disciplina nutrit⁹ ē. Tandem
maximio epō treuerēsi cōfund⁹ ē qđ eū diaconū fecit. Tandem
etia sacerdotio suscepto heremū intrauit ⁊ ibidē plu-
res deuoti sibi sociati sūt qđ cū vna die a mercatoribus
nauē plenā būub⁹ modicū salis petiuit qđ negatur ē ei
ob hoc nauis i profundū merfa ē. Vñ mercatores cōpūcti
de imisericozdia sua doluerūt. S; scō castoze p eis rogā
te nauis sursuz se leuauit. Itēz apđ antiochiā natale scti
agabi pphe. de quo beat⁹ lucas i actib⁹ ap̄licis scribit.
Romē natale scti valētini epī ⁊ martiris qđ post multa
sanitatur ⁊ doctrine insignia fustibus cesus est ⁊ postea
decollat⁹ sub claudio iperatore. Itēz i ciuitate teraniūis
natale beati valētini epī ⁊ martiris qđ post diuīnā cedes

·Agab⁹ pp̄ha
·Valentig eps ⁊ martir

·Valentig eps ⁊ martir

custodie m̄cipat̄ cū supari nō possz medio noctis silen-
tio eieci de carcere decollat̄ ē. Venerūt ḡ procul̄ esib̄
appoloni⁹ 7 corp⁹ valētini i vrbz terraniue ferētes tpe
nocturno sepelierūt 7 ipsi etiā tēti a gētib⁹ capite trūca-
Rome s̄cti cratonis oratoris | ti sūt pro fide xpi
maximi quē cōuertit s̄ct⁹ valeri⁹. Itē in galliis ciuita-
te vasionēsi natale s̄cti quinsidi ep̄i cui⁹ moztēz i cōspe-
ctu dñi preciosam miracula crebra testantur.

In ciuitate cumis natale iuliane virginis et martiris
tēpoze maximiani impatoris. Hanc iulianaz nobilissi-
maz pater su⁹ cuidaz senatozi eleusio desponsauit. ipsa
aūt se deo v̄o dño n̄o ihu xpo vouit ecclesias frequēta-
re 7 factas sepulturas iuestigare nō cessauit. Cūqz eleu-
si⁹ nuptias celebrare vellet. Beata iuliana dixit. Si cre-
dis in patres 7 filius 7 sp̄m s̄ctū faciā qd̄ volueris qd̄ si
nō elige tibi aliaz vxozes. Eleusio⁹ dixit patri iuliane. qui
fussit eā expoliari et v̄gis cedi postea tradidit eaz sp̄so
suo. q̄ ei⁹ cōstātiāz videns irat⁹ iussit eā a sex militib⁹ vi-
tissim v̄gis cedi 7 capillis in eculeo suspendi. vbi p̄ sex ho-
ras deū laudauit. Deinde ere liquefacto quasi aqua p̄fūdi
ipsa aūt m̄asit illesa. postea ferro ligat̄ 7 i carcerez mittit̄.
Vbi diabolus in specie angeli apparuit ei oranti dicens
O iuliana maxima tormenta parat tibi p̄fecti. Sacrifi-
ca diis vt nō male moriaris. Sancta virgo cognoscēs eū
esse diabolum. ligauit ei manus post tergum et proiecit
eum super terrā. et de parte chatene (qua ipsa vincta erat)
percussit eum. Orto autem mane iuliana de carcere edu-
citur et super rotaz ferream acutissimis gladiis plenaz
ponitur octo militibus rotam trahentibus. iuliana sic
frangebatur vt medulla de ossibus ei⁹ vbiqz emanaret

. Crato.

. Quindus ep̄s

iuliana virgo.

• ¹⁰⁷Juliana orās pro astrātib⁹ angel⁹ dñi rotā cōminuit et
 tortores cōuersi sūt cū multis aliis q̄ mor decollati sunt
 cxx. Postea missa ē in fornacē candentes vbi angel⁹ dñi
 vēit et ignez ab ea diuisit et sic illesa pmāsit. Tūc posita
 ē in ollaz plūbi feruentis cuius ardores minime sensit
 • gutte vero exilientes de circūstantib⁹ lxxii. viros occide-
 rūt. Hoc audiēs tyrann⁹ irat⁹ scidit vestimēta sua vitu-
 peransq; deos suos iussit eā decollari. Ipsa autē orati-
 one facta gladio percussa ē et in patiētia animā deo reddi-
 dit. Fleusius autem nauigans submersus est.

• Polytrom⁹ ep⁹ & martir

¶ In psida natale sancti polytromi ep̄i et martiris qui
 p̄ite decio impatore ore lapidib⁹ ceco manib⁹ extensis
 oculis ad celum eleuatis emisit spiritum.

• Simeon ^{ep⁹} _{martir}

¶ Hierosolimis sancti symeonis natale ep̄i et martiris qui
 propinqu⁹ secūdū carnē saluatoris dinoscit ac fili⁹ cleo-
 pbe qui cleophas fuit frater ioseph nutriti saluatoris.
 Hic hierosolimozus ep̄s post iacobū fratrem dñi ordinat⁹
 a trayano multis supliciis ē affect⁹. Tandez crucifixus
 est omnib⁹ q̄ aderāt etiaz ipso iudice miratib⁹ vt centuz
 viginti annoꝝ senex crucis suplicium pertulisset.

• Gabini ^{presbitero} _{martir}

¶ Rome sancti gabini presbiteri et martiris. Luius etiaz
 gabini fr̄ fuit gay⁹ sanctissim⁹ q̄ sanct⁹ gabin⁹ clar⁹ fuit val-
 de genere a dyocleciano diu in custodia macerat⁹ et in
 vinculis afflictus preciosa morte celi gaudia intrauit.

• Martires q̄ mig
 do sol⁹ sc̄t

¶ Apud tyrū ciuitatē natale beatoꝝ martiruz quoz nu-
 mez soli⁹ dei sciētia colligit q̄ iubēte dyocleciano multis
 tormētōꝝ supliciis sibi inuicē succedētib⁹ occisi sunt.
 Primo q̄dez flagris p̄ om̄e corp⁹ dilaniati. Sec̄do aliqui
 diuersis bestiaz generib⁹ traditi s; ab his diuina vtute cu-
 stoditi Tertō aliq̄ p̄ ignē ⁊ ferzū martiriū suuz cōsūpserūt

horum gloriosam multitudinem imitabat ad victoriam tirano
 et silvanus et peleus atque linus episcopi zenolonis quoque presbiter
 qui felici agone una cum eis felici martirio consumptus est.

Silvanus
 peleus
 linus → epi

¶ Apud siciliam natale sanctorum martirum septuaginta novem
 qui sub dyocleciano per diversa tormenta confessionis
 sue coronam a christo sibi paratam percipere meruerunt

179. martires.

¶ **C**athedra sancti petri apostoli ab ecclesia festiue re-
 colitur quia tunc beatus petrus apostolus apud antiochiam
 cathedrali honore sublimatus fuisse prohibet vni-
 versam missam publice celebrauit dicendo solummodo patrem nostrum.

Cathedra sancti petri

¶ cū

¶ **M**ultum autem solemnitatis institutio quadamphicam hanc
 videtur. **P**rima causa est hec. Cum beatus petrus antiochie predicaret
 theophilus princeps civitatis illius dixit ei. Petre qua ratione
 populum meum subvertis. Cum ergo beatus petrus sibi fides christi
 predicaret ille eum vinculari fecit et sine cibo et potu mane-
 re commisit. Sed cum iam petrus pene deficeret consumptis quasi vi-
 ribus elevatis in celum oculos ait ihesu miseroz adiutor adiuva
 me in his tribulationibus deficientem. Cui dominus petre non credas
 me a te derelictum. presto est quod tue subveniat miserie. Audiens
 autem paulus incarcerationis petri venit ad theophilum et eius
 familie se associavit ac se in multis artibus summum opif-
 ficem asseruit. Evolutis autem paucis diebus ad petrum
 in carcerem clam venit et os eius aperiens ipsum reuocil-
 lauit. Paulus reversus ad theophilum ipsum de carce-
 ratione petri arguit. Theophilus vero dixit. Si petrus
 filium meum iam per xiiii. annos mortuum resuscitavit
 columen reddam petrum et liberum abire permittam.
 Ingressus autem paulus ad petrum dixit quomodo
 resuscitationem filii principis spondidisset. Cui ille pe-
 trus dixit. Res grandes promissisti sed domini virtute facilissima

b s

1 Sz euz petr⁹ educt⁹ de carcere monumēto aperto pro eo
orasset cōtinuo surrexit iuuenis, Tūc theophil⁹ 7 vnuer
sus popul⁹ antiochie/ alii quāplures dño crediderūt 7
gloriosā ecclesiā fabricauerūt. In cui⁹ medio excelsā ca
thedra3 collocauerūt 7 petrus ab oib⁹ videri 7 exaudi
ri poss⁹ exaltauerūt in quo septē ānis sedit. Sz postmo
du3 romā veniēs in cathedra sedit xxv. annis de pmo
tū honore ecclesia celebrat qz tūc pmo prelari ceperūt ec
clesie loca ptāte 7 nomie sublimari. Tūc ḡ impletū ē ill⁹
qd dī i psalmo. Exaltēt euz i ecclesia plebis et i cathedra
seniorū. Scda cā est hec. Tū enī petr⁹ predicās vbu dñi
antiochiā appropinquaret oēs de ciuitate illa ei obuia
uerūt pedib⁹ nudis scilicet indutis 7 capitib⁹ cinere asp
sis agētes penitētiā q⁹ contra eū cū symone mago cōfē
sissent. Petr⁹ vob⁹ penitentiā videns grās deo egit. Tūq3
petr⁹ multos infirmos curass⁹ protin⁹ sanati currētes
7 osculātes vestigia sādī petri. Tūc petr⁹ infra vii. dies
.x. milia hoim baptizauit. Theophil⁹ pnceps ciuitatis il
li⁹ domū suā i basilicā cōsecrazi fecit. Et excelsā cathedrā
ibidē beato petro posuit 7 ipm de sup sedere fecit vt ab oī
bus poss⁹ videri 7 audiri. Tertia cā hec est. Sol3 enī hoc
festū ab aliq⁹ appellari festū epulaz bñi petri. Consue
tudo enim fuit ānqtus gētiliū vt ait magister iohānes
belet⁹ singulis annis i mēse februarii certa die epulas af
ferre sup tumulos parētū suor⁹ 7 eas de nocte demones
cōsumebāt. Ipī autē ab aiab⁹ circa tumulos errātes va
stari putabant. Nec autē cōsuetudo de ipis epulis vix a
xpianis potuit extirpari. Quod sādī pzes attēdentes et
penit⁹ hoc extirpare volētes festū de icathedratōe beati
petri tū de illa que fuit romētū de illa que fuit antiochie.

. distans 11

. p^r

. 2. cā

. 3

. o. 7. 7. belet⁹

statuerunt eodem scilicet die quo talia fiebant, vñ ab
 illis epulis adhuc ab aliquibus festus beati petri epulaz
 vocatus est. **Quarta** cā ē propter coronas clericales. **No-**
 tādus enī qd iuxta traditōez aliquoz corona clericoz hic
 sūpsit exordius. **Na**z dñi petr⁹ antiochie pzedicaret in cō-
 tumeliāz noīs xpiani sūmitatez ei⁹ capitis abzaferūt. qd
 qdēz postmoduz toti clero tradit in honozēz qd pro xpo
 apostoloꝝ pncipi in cōtumeliā fuerat irrogatus. **Circa**
 coronā clericā tria attēdūt. scz capitis abzaio, capil-
 loꝝ detruicatō. ⁊ forme circulatio. **Ad capitis rasiōez tria**
 sequuntur scilicet inūdicie conseruatio, deformatio, ⁊ de-
 nudatio. hoc enī signat quia clerici debēt habere mun-
 diciaz mētis interi⁹ nō formabilem (idest nō exquisitū)
 habituz externus. **Denuatio** signat qd inter se et deum
 nihil debet esse mediū. **Capilloꝝ detruicatio** fit vt ex
 hoc detur intelligi qd clerici oēs cogitationes supfluas
 a mēte sua debēt abscindere. **Fit ⁊ circularis figura** ⁊ hoc
 multiplici ratione. primo quia hec figura non habet pñ-
 cipium nec finem. p qd datur intelligi qd clerici sunt mini-
 stri dei qui nec habent pncipiū nec finē. **Secūdo** qz hec
 figura nullū habz angulū et signat qd clerici nō debēt ha-
 bere sordes in vita quia vbi angulus ibi sordes sicut di-
 cit bernhardus. **Tertio** quia hec figura ē omnium figu-
 rarum pulcherrima. vnde deus in hac celestes fecit cre-
 aturas et signat qd clerici pulchritudinem debent habe-
 re interi⁹ in mente et exteri⁹ in conuersatiōe. **Quarta**
 quoniam hec figura est omnium figurarum simplicis-
 sima. **Nulla** enī figura vt dicit augustinus ex vna li-
 nea consistit. sola circularis figura est que vna tm̄ linea
 claudit. per qd signat qd clerici debēt habere simplicita-

nonde cōmūa cle. ca. p.

capit. rasiō. tria

capilloꝝ detruicatō

et forme circulatio

.beat.

Sinerg ^{monach}
epg
march

Mathias ap^l

tes columbarum . iuxta illud ^fet simplices sicut columbe
Apud Syrmium natale sancti syneri monachi epi et marti-
ris qui iubente maximiano impatore tentus cum se christianus esse
confiteretur capite cesus est et sic migravit ad christum.

Mathias apostolus qui fuit de tribu iuda de qua tribu
christus natus est nobilis a parentibus et in lege dei doctus
fuit. Unde dominus eius unum de lxxii. discipulis fecit et aposto-
lum. in locum enim iude traditoris substitutus est. Cum enim inter ascen-
siones et pentecosten apostoli in cenaculo simul essent videns
petrus quod numerus xii. apostolorum imminutus esset quos tamen
dominus in hoc numero elegerat ut fidei trinitatis in quatuor
mundi partibus predicaretur surrexit in medio fratrum et dixit
Viri fratres oportet ut aliquem loco iude substituat qui teste-
tur nobiscum resurrectionis ihesu christi quia dominus dixit Eratis mi-
hi testes in iherosolymis et in omni iudea et samaria et usque ad vlti-
mum terre et statuerunt duos de lxxii. discipulis scilicet ioseph qui
cognominatus est iustus pro sanctitate sua qui fuit frater
iacobi alphi et mathiam de cuius laude subterice quod sufficit
ei pro laude quod in apostolum est electus et orantes dixerunt Tu domine
qui nosti corda hominum ostende quem elegeris ex his duobus
unum accipe locum misterii huius et apertat quem iudas amisit
et datis illis sortibus cecidit sortis super mathiam et annuerat
est cum xi. apostolis. Nec sortis secundum dionysium fuit quodam splen-
dor et radii divinitus super mathiam missus pro quem ipse ostende-
batur in apostolum eligendus et assumendus. Hinc ergo
mathias apostolus Judeam in sorte accepit et predicatio
ibidem insistens et multa miracula faciens in pace quiescit.
In aliquibus libris legitur quod patibulum crucis protulit et
tali martirio coronatus ad celos ascendit. In quadam
legenda que treueris invenitur legitur. Cum mathi-

as p iudea p̄dicaret pluri maq3 miracula faceret iudei
 iudētes ei ipsū cōsilio statuerūt ubi eū duo falsi testes
 accusauerūt ac lapidauerūt Beat⁹ aut̄ mathias lapidat⁹
 ī testimōiuz illis secū petūt sepeliri. Postea securi more
 romano pcutit̄ 7 extēsis in celū manib⁹ spūm deo reddi-
 dit. In quada3 alia legēda dī q̄ euz mathias in macedo-
 nia fidē xp̄i p̄dicaret quada3 potōez toxicatā bibit in
 noīe xp̄i 7 nullā lesiōez sēsit et pl⁹ q̄ cel. eade3 potōe gu-
 stata cecatos p manuū suaz impositōez oēs illuminauit
 Vñ ab infidelib⁹ capt⁹ 7 manib⁹ suis post tergū ligat⁹ 7
 fune ī collo ei⁹ iposito crudeliter afflixerūt 7 sic in carcere
 recluserūt. Corp⁹ beati mathie d̄ iudea romā deide de ro-

Apud egyptū natale scōz ma treueti ē trāslatū.
 victorini victoris ni cafori claudia diostori serapiois et
 papie quoz p̄m⁹ scōus 3⁹ pro cōfessiōe deitatis cōstāter
 exq̄sita suplicioz genera tolerātes. Reliq̄ q̄tuoz claudi-
 an⁹ 7 diostor⁹ flāmis incēsi. Serapion 7 papias gladio
 celi omnes celebre martirium consummauerunt.

*Victorini
 victor
 ni cafori
 claudia
 diostori
 serapion
 papias*

In ciuitate p̄gen pampbilie natale bti nestoris ep̄i q̄
 p̄secutiōe decū cū die noctuq3 orōni insisteret postulās
 vt grex xp̄i custodiret̄ comp̄bēsus nomē cristi mira liber-
 tate 7 alacritate cōfessus est. Primo suspēsus eculeo la-
 niat⁹ est ita vt coste ei⁹ apparerent quē p̄ses cū nullo
 mō ab amoze xp̄i euellere possz ait illi pro xp̄o tuo cruci
 fixo crucifigeris et sic crucifix⁹ migravit victor ad xp̄m

Nestor ep̄s

Apud alexandriam natale sancti iuliani martiris
 Is cum ita podagra constrictus esset vt neq3 incedere
 neq3 stare possit vna cum cūno ministro suo in sella ge-
 statōria iudici offerit̄. Qui camelis impositi p totaz iube-
 tur urbē duci 7 flagris bicide spectāte populo crudeliter

Iulianus martyr.

Romani Abbas

laniari vsqz quo finē ipis vberib' sortirent' z sic miserūc
In territorio lugdunēsi depositō sācti romāi | spūm.
abbatis q' p'm' illic heremiticā vitāz duxit q' z sācto bñdi
cto ad sonū tintinabuli vict' necessaria ministrasse fert'
z multis v'utib' z miraculis claruit z multoz postea fa
ct' ē pater monachoz. ¶ Festa scōz mēsis Martij.

¶ Ducentis sexaginta
martyrū

¶ Ome natale sāctoz ducētoz sexaginta martyru.
Quos claudij p'imo pro xp'inoie iussit dānatos
arenā fodere Deide precepit vt foras muros por
te salarie mitterent' z in āphiteatro eiusdez ciuitatis mili
tū sagittis interficerētur ¶ Itē i ciuitate adoganis nata
le sācti albanī ep'i z cōfessoris viri preclarissime v'utis z

Albanus ep'us
confessor

Simplicius Papa

¶ Sācti simpliciū pape q' fuit xl. post beatū | sāctitatis
petruz sācte vixit ac feliciter obiit ¶ Itē rome i via latina
sācti louini z basilei z alioz martirū plurimoz sub ale
xandro imperatore pro cristo decollatozum.

Louinus
Basileus et alii

Martij miles
Astrig Senator

¶ Apud cesariā palestine sāctozū martirū marini mili
tis et astrigū senatoris sub persecutione valeriani quoz
p'ior euz accusat' fuisse a cōmilitonib' q' esset xp'ianus
z ipse se xp'ianū clarissima voce testareē martirū coronā
abscissione capitis suscepit. Tūqz sequēs capite trūcatuz
martyris corpus subuectum humeris et substrata veste
qua induebatur exciperet honozem. quē martiri detulit.
continuo ipse martir accepit.

Lucius papa et martir

¶ Rome in via appia natale lucij pape et martiris qui p
secutione valeriani et gallieni ob cristi fidem exilio re
ligatus et postmodum diuino nutu ad ecclesiam suam
redire permissus martirium capitis ab truncatiōe com
p'uit.

¶ Fatas martir

Apud antiochiam natale | pleuit.
sācti fate martiris qui pro fide cristi. ¶ P'imo suspen

sus ē in eculeo .z. unguis lacerat⁹ . Cui vox de celo dixit

2. Ego sū tecū. Secūdo i igne plect⁹ p tres horas deū laudās
3. illes⁹ exiit. Post hoc i clibanū p tridū missus calefa-
ctū ubi orās ad dñm expiravit .z. corp⁹ ei⁹ inustū .z. itegzū
odoro plenū ē inuētū. quo viso trayan⁹ ait xpm esse ver-
deū. Cui xpo disponēte fat⁹ apparēs dixit. Post tridū

Trayan. Confessio
de x.

In comedie natale scōz i inferno eris ego autē celo
victoris .z. victorini qui p trieniū cum claudiano .z. bassa
vxoze ei⁹ tormētis multis afflicti et in carcerē retrusi vi-
te sue cursum ibidem feliciter consūmauerunt.

Virtoz et
victoring

In mauritania ciuitate tuburbitanoꝝ natale sāctoꝝ
martirū ppetue .z. felicitatis .z. cuz eis reuocati satnini et
secūdoli quoz vltim⁹ i carcere i xpo q̄euit. Reliq̄ autē ad
bestias sūt traditi sub seuro pncipe. Itēz sācti thome d̄
a q̄no ordinis p̄dicatoꝝ d̄ nobili comitum a q̄noꝝ gene-
re de regno sicilie genit⁹. pater iā dolfus .z. mater theodo-
ra. Idic in iuuetute reliq̄t p̄zem .z. m̄zem fr̄es .z. oēs cogna-
tos oīa tēporalia .z. ordinē p̄dicatoꝝ itrauit .z. quo ex-
istinctu spūs sācti i t̄nt̄ p̄feciit i sciētia q̄d null⁹ fuit sibi
similis i illo t̄p̄e in mūdo. Naz inter modernos doctozes

perpetua /
felicitas
Satnini reuocati
Secūdoli
Thōs a q̄no Sinhang
Nepolitany

x. q̄ locut⁹ de imagine crucifixi dixit. Thomas bñ scripsisti
de me quā recipies a me mercedē. Qui r̄ndit dñe nō nisi te.

1. testis x. long. ad d. castig. reb.

Et tūc scripsit scōaz partē sūme de xpi passione .z. resurre-
ctione. Itēz sāct⁹ paul⁹ apostol⁹ apparuit eicū esset i ozo-
nibus et cōtēplatoib⁹. Et ipse sāct⁹ thomas quesuit an
habuisset plenū intellectuꝝ sup epl̄as suas. R̄ndit bene
scripsisti .z. bñ intellexisti sic in hac vita q̄s habere potest.

2. d. 2. p. 1. p. 1. p. 1. p. 1.

bñ ap̄t̄ paul⁹

Itēz beata virgo apparuit sibi .z. certificauit ipsū de vita
eter na et quicq̄d per ipsaz peteret hoc a filio suo obtine-

3. bñ ex v. 1. p. 1. p. 1.

Anno dñi .25. 1272.
vite sue .25. 29.

ret. Itē legit qd̄ seruauit innocētiaz baptismalez ⁊ v̄gi-
nitatez mētiset corporis sicq̄ nūquā peccauit mortali-
ter. Obiit autē predict⁹ doctor āno dñi .M. cc. lxxiiii. anno
v̄o vite sue .clix. Itē sciēduz qd̄ s̄ct⁹ thomas ē inuocād⁹
ab oib⁹ xp̄i fidelib⁹ i oib⁹ necessitatib⁹ et angustiis. Et
p̄mo parētes q̄ h̄nt p̄ueros. Itē legit qd̄ quidaz iuuenis
debebat haurire aquas ⁊ cecidit i aquā ⁊ inuocauit s̄ctū
thomā q̄ apparuit ei extrahēs eū de aqua viuū et sanū.
Itē qd̄ i iuuenis nobilis tot⁹ leprosoz s̄z nō dū ab hoib⁹
segregat⁹ q̄ p̄noctauit i ecclesia ⁊ posuit se sup sepulchrū
s̄cti thome ⁊ inuocauit ipsū deuote q̄ san⁹ surrexit. Itē qd̄
quidaz puer nicola⁹ noie i sinistro latere fact⁹ ē tot⁹ parali-
tic⁹ quez parētes posuerūt sup sepulchruz s̄cti thome et
petierūt missaz cātari de s̄cto thoma et sanat⁹ est statim.

2 Itē in extremis inuocād⁹ est vñ legit qd̄ qdā vir mathe⁹
noie de sero san⁹ ad lectū iuit s̄z circa mediū noctis quasi
suffocat⁹ ē nec poterat loq̄ ⁊ inuocauit s̄ctū thomā pro
mittēs sibi cādelaz et missaz cātari vt sibi succurreret. ne
sine cōfessiōe et saczametis ab hac vita discederet ⁊ statim
sanat⁹ ē. Itē paup cōtract⁹ nat⁹ fecit se portari ad sepul-
chrū s̄cti thome orās diu cōsolidatis crurib⁹ san⁹ surre-
xit ⁊ ābulauit. Itē succurrit etiā mulierib⁹ que patiunt̄
defectū oculoz. Vñ mulier quedā oculū sinistrū pdidit ⁊
pze dolore etiam dextruz et sic trib⁹ diebus ceca fuit que
fatigata lacrimis inuocauit sanduz thomas ⁊ euigilās
visū plenarie rehauiit. Itē mulier hidropica petiuit cū
reliquis s̄cti thome pectus suam signari. Et sic post-
modum plene signata est et multa miracula habentur

Natale scōz philemonis et appo-
lonii dyaconoz q̄ in ciuitate antinoneñ tenti ⁊ a iudice

Scti philemon
et appolloz

in legenda sua.

M...

auditi cum constanter idolis sacrificare nolissent proforatis
 calcaneis et funibus pro foramina missis pro ciuitate horribili-
 ter tracti nouissime gladio celi martirium compleuerunt. **¶** Perpetua uirgo
 perpetue uirginis que leonibus est tradita et ab ipsis suffocata,
¶ Item in egypto ubi christus cum matre uirgine et ioseph pro septem annis
 latitauit sanctorum martirum adrianus theotimus et aliorum trium quos
 iudex submersos necauit in mare sed obsequio piscis delphi-
 ni corpora eorum hinc sunt restituta. **¶** Apud sebasten
 armene minoris natale sanctorum quadraginta militum quibus tempo-
 re luciani regis in carcere orantibus christus apparuit consolabat
 eos. Duo facies agricolam primo iussit lapidibus tundi sed tor-
 tores se inuicem lapidibus cedebant et sanctos tangere non uale-
 bant. Dux uero rapto lapide ut percuteret aliquem sanctorum comi-
 nuuit faciem presidis. Secundo martires sunt ligati et in media
 hyeme in stagnum missi. Hora autem prima noctis tanto frigore
 frugebant corpora sanctorum martirum quod cutis eorum scideret.
 Tertio extracti sunt de aqua et crura eorum sunt fustibus vali-
 dis confracta. Orantes autem sancti de crurifragio obierunt.
 Post hoc combusta sunt corpora sanctorum et ossa in flumine sunt
 proiecta ne a christianis colerentur. Ipsi uero sancti post tres die-
 bus reuelabant ossa sua in uado simul aggregata quo cum uen-
 nit episcopus ossa in aquis uelut in nixia refulgebant que honorifi-
 ce recodebant. **¶** Apud apamiam natale sanctorum alex-
 andri et gaudi martirum quod ut apollinaris scribit hieropoli-
 tanus episcopus in libro aduersus cathafrigas pro secutione antonini
 glorioso martirio coronati sunt.
¶ In cartagine natale sanctorum heraclisofimi alexandri candi-
 di hisperion et iuniperi patrōi honoris parē ecclesie quod
 primo miles christianissimus et fidelis cui administratio et guberna-

Perpetua uirgo

Adrianus theotimus et alii tres

Episcopus delphi obsequio No.

Quadragesima uirgines

Alexander et gaudi martires

Heraclesofimus
Alexander
Candidus
Hisperion
Juniperus patrum

natio toti⁹ ep⁹atus herbipolēsis tāquā prouiso sindaco
est cōmissa. Quaz curaz valde humiliter gessit et vtiliter.
If actuz ē aut vt mortuo ep⁹o herbipolēsi oim voces in eū
vnanimiter concordarent et missa legatōe ad papā pro
eo postulādo ad presulatu⁹. Ipse se n̄ dignū reputās tā-
to honore cōtrariuz a dño postulauit et obtinuit qz pre-
cedēte relatiōe ipse tēpore medio in dño feliciter obdor-
miuit. Tūqz sepult⁹ esset lre exauditionis publice sūt al-
late. Tūc om̄is cler⁹ hūc tāquaz ep̄m in loco honozabili
ori collocare inuēt⁹ ē oib⁹ pōtificialib⁹ adoznat⁹ q̄ vt ad
Rome natale beatissimi Gregozii magni pape doctozis / 7 apli āgēloz cui⁹ pater
gozdian⁹ / 7 mater filia. Die gregozii magni dñi et p̄ci-
pu⁹ doctoz ecclesie Die p̄m⁹ gregozii i ordie paparū lxxvi.
anno dñi quingētesimooctogesimo quinto salubriter
profuit ecclesie. Die sancti viri angēloz gētez missis viris
sāctis ad dñm reuocauit. Die cū in ipsa sui adolescentia
sūmuz phie apicez attigisset ac rerū 7 diuitiaz copia p̄-
mū habūdaret cogitauit tñ hec oia deserere 7 i religionē
se trāfferre. Tāde⁹ patre orbat⁹ sex monasteria in silicia
cōstruxit septimū vō itra menia vrbis sub honore sācti
andree apostoli i propō domate cōstruxit i quo se mona-
chū fecit. Vbi i breui ad tātaz p̄fectōez venit vt i ipso sue
cōuerhōis initio posset iaz in p̄fectozū numero cōputari.
Tāta districtiōe corp⁹ suuz affluit vt infirmato stoma-
cho subsistere vix valebat et incisione⁹ vitalium quam
greci sincopin vocant patiens crebris angustiaz per ho-
raz momēta ad exituz propinquaret. Itēz virgīnū tria
milia pauit 7 necessaria i monasteriis tribuit. Die āgelo
in specie naufragi elemosīnaz petēti bis sex argēteos de

Gregozii magni pape

bit. tandē scutellaz argenteā eidez petēti dari p̄cepit. Illic
 in diaconz cardinales sūmī pontificis licet plurimū veni-
 teret eligi. Tandē orta peste pessima inguinaria primo
 oīm pelagiū papaz percutit. et extinxit. postmoduz vero
 in reliquuz vulgus ita defecit. vt subtractis habitatozi-
 bus domos plurimas in vrbē vacuas relinqueret. **Bea-**
tus gregorius om̄ez populuz cōuocauit. Letanias maio-
 res instituit. processiones facere p̄cepit. et sic pestis ces-
 sauit. ac deo dante q̄euit. In finita processione ac peste se-
 data **Beatus gregorius** fugere voluit. s; nequū qz die noctū
 qz portas vrbis propter euz vigiles obseruabāt. Tandem
 mutato habitu a quibusdam mercatorib; obtinuit. vt i quo-
 dam dolio sup quadrigaz de vrbe abduceret. q̄ mox siluas
 petiit. cauernarū latibula req̄siuit. ibiqz trib; dieb; latu-
 it. Verū tamen duz sollicite quereret columna lucis p̄ful-
 gida a celo dependēs d̄ sup; i quo latitabat apparuit in
 qua columna angelos ascendentes et descendentes q̄dam
 reclusus aspexit. Adorqz t̄ ear; gregorius ab vniuerso po-
 pulo capis; trahit et sūm; p̄tifer cōsecratur. **Beatus gre-**
gorius t̄tate humilitatis fuit vt se nullo modo laudare p̄-
 mitteret. Vocabula etiaz vanitatez et iactantiā sonātia
 etiaz oīa respuebat. Item p̄m; in suis ep̄lis se seruuz ser-
 uozū dei noīauit et alios noīari instituit. Itē libros mul-
 tos scripsit. et sēp infirm; fuit. et pro traiano dānato ora-
 uit. Rexit autē sedē ap̄licā ānis xlii. mēib; vi. et x. dieb; et ex
 hac luce migrauit ad dñm. Itē legit̄ qd̄ mater s̄cti grego-
 riū p̄gnās ex deuotōe s̄ctū bñdictū i mōte cassio sic mul-
 te romane matrōe fecerāt quadā vice iter ceteras mulie-
 res visitauerat. Cui s̄ct; bñdict; familiarē se pl; exhibe-
 bat. Post cui; abcessū familiares sui ab eo querebāt cāz

Ad sicut fū remediū.

3 li. Dialogoz

Quibz ipse rñdit qd esset doctoz et lumes maximū paritū-
 tura. Qd mater postea retulit beato gregozio. Ipse autē
 vitaz beati bñdicti post obituz ipsi⁹ sãctitate plenã li. di-
 alogoz pleni⁹ collegit et cōposuit quo ad collectas secre-
 tas cōmunionēs et cãtuz. Et adhuc seruat anthiphona-
 rius gregozii apud ecclesiaz lafranēsez / musice notatus
 ¶ In quo apparet qd p vsuz canētes plurima immutauē-
 rūt. Ambrosi⁹ vero gradualia et alla. Itēz beat⁹ gregori-
 us instituit in die purificatōis beate marie vginis. et i die
 palmarū fieri solemnes processioēs cuz accēsis cereis in
 vna. et cū ramis palmarū i altera. Itēz i quarta feria post
 quinq̄gesimaz cōstituit bñdictionē cinerū et vt i illa die
 incipiāt xpiani ieiunare quia prius ieiunius incipiebat
 post dñicam inuocauit. Itē instituit in die cene pedū lo-
 tōez. Itēz in pasce crucis adorationez nudis pedibz et
 in die pasce agni casei et ouozū et lardi bñdictionē. Item
 eodez die passio sancti petri. Idic cū esset cubiculari⁹ dyo-
 cleiani subente eodez propter fidez catholicaz in mediū
 educit. Ac pmo suspēsus diutissime flagris torquet. Se-
 cūdo aceto et sale pūndit. Tertio in craticula assat. et sic
 ¶ Apud nicomediã natale sanctoz | feliciter obiit.
 martirū macedoniū p̄biteri patricie et modeste itē in ni-
 cea ciuitate natale sãctoz martirū thosere hozris theo-
 doze meupodoze marci arabie qui oēs pro fide xpi igni
 ¶ Rome passio sãctoz martiruz xlii qui | traditi sūt.
 baptizati sūt a beato petro apostolo cū teneret in custo-
 dia mamertini cuz co apostolo suo paulo vbi ambo no-
 uē mēses detēti sūt q oēs sub deuotissima fidei cōfessioē
 nerofano gladio consumpti sunt.
 ¶ In cesarea capadocie passio sãcti lōgini centuriōis q̄ lat⁹

Passio cum dñi sãcti petri martiris

- Macedonijs presbit
- patricia
- modesta
- thoseras
- horris
- theodora
- meupodora
- marci
- arabia
- 29 martires.

Logani centurio inire

foravit. **M**ic cū multis aliis militibꝫ cruci dñi astās iussu
 pilati latꝫ dñi lācea pforavit. Et vidēs signa que fiebāt
 scz soles obscuratū et terremotū. i xpm credidit maxie ex
 eo vt qdaz dicūt qꝫ cuz ex infirmitate vel senectute oculi
 eiꝫ caligassēt de sāguine xp̄i p lāceaz decurrēte foris oeu
 los suos tetigit. 7 clare vidit. **U**n renūciāns militie 7 ab
 apl̄is i fide istructꝫ in cesarea ciuitate capadocie xxviii.
 annis monasticaz vitā duxit. Tādē cū dñs nollet sacri
 ficare sꝫ vbo 7 exēplo plurimos ad xpm cōuertissꝫ a p̄sede
 tētꝫ iussit p̄mo p̄ses oēs dētes excuti. Sc̄do linguā eiꝫ
 p̄cedi. Ipse v̄o ex hoc loquelā nō amisit sꝫ accepta opoz
 tunitate cū securi oīa idola cōfregit dicēs Si dñi sūt vide
 bimꝫ an se defendāt. Et ait lōginꝫ demōibꝫ. Lur bitatis
i idolis. Qui rīderūt. Ibi ihs nō noīat 7 vbi signū eiꝫ nō
ē positū ibi ē habitatō n̄ra. Tertio beatꝫ lōginꝫ decollatꝫ
 Rome passio s̄cti cyriaci dyaconi qꝫ p̄ lōgaz carceris
 maceratiōez reliqta pice pfusus 7 i catāsta extēsus attra
 ctus etiaz neruis et fustibꝫ cesus ad vltimuz cuz largo et
 smaragdo 7 aliis viginti iūbēte maximiano capite trū
 caē. **N**oz festiuitas vi. idus augusti recolitꝫ qua die a be
 ato marcello papa cozpoza eoz sūt leuata ac venerabili
 ter tumulata. **T**ē apud aq̄legiā s̄cti bilarii ep̄i qui pro
 xp̄o p̄mo virgis et fustibꝫ tam diu cesus qđ triginta vir
 fessi sūt. Sc̄do suspēsus in eculio vngulis laniatꝫ ita vt i
 teriora eiꝫ viderentꝫ. Tertio carbones vini sup euz incēsi
 sunt. Quarto aceto et sale plage eiꝫ aspsē sūt. Quito cili
 cio factō de pilis cameloz vulnera eiꝫ cōfricata sūt. Sec
 to duatꝫ ad simulacbra que adorare debuīt exsufflauit
 que mox elisa sunt vt puluis. **T**ēz eo ozante vt tempuz
 caderet propter confirmatiōez fidei statī talia tonitrua

28. Anns

2. p̄s

3.

Hilariꝫ ep̄i
 Ciusqꝫ diaconꝫ

1. 1. 1.

c

facta sunt ut ipsa ciuitas aquilegiensis tota commota sit et multi paganorum cadentes morerentur et templum ita euanesceret ut nesciret ubi illud unquam fuit. Septimo sancti hilari et eius diaconus mox sunt iugulati et feliciter obierunt.

Sancta gertrudis vno

In monasterio niniuelle natale sancte gertrudis virginis que secundum carnem fuit filia pipini cum iam in extrema egritudine per multas virtutes mortem timeret et christum desideraret et ipsa misit ad quendam famulum dei dicens. Rogo dic quoniam vel quomodo decedam Ille respondit. Eras inter sollempnia missarum et ne timeas sed leteris quia iam angeli letati et parati sunt te suscipere. Ob hec ipsa leta cum sororibus in monasterio totam noctem cum vigiliis et orationibus pergit et in crastino in missa communi cecidit et obiit et odore suauissimo in eius obitu quodammodo sunt repleti. Nec in iuuentute christum sponsum elegit imo quod magis est etiam cum adhuc parua puella esset nullum audebat coram ea nec pater ipsius pipinus alicuius mortalis sponsi aliquam facere mentionem. Post in scotia sancti patricii quod primo ibidem christum populo predicabat et quibusdam non credentibus aliquam aliam quam presentem vitam ipse a domino obtinuit visibile purgatorium ostendi populo non credenti. Et ipse dicitur fuisse

Patricii

Alexander epus

Natale sancti alexandri | se filii sororis sancti martini. episcopi de capadocia ex propria ciuitate sua sacrorum locorum desiderio et sepulchri hierosolimitani veniens et defuncto episcopo ibidem ipse reuelatione angelica in hierosolimitanus episcopus est assumptus. Et cum iam veneranda canicie fulgeret subduendus est cesariis et nunc de vinculis ad tribunalia et nunc de tribunalibus ad vincula ductus et sic iter ipsa vicissim succedentia sibi supplicia beatum deo reddidit spiritus

Joseph sanctissimi nutritus
Iesu et dulcissimi nutritus et
Confessor.

In bethleem. Ioseph sanctissimi nutritus Iesu saluatoris. Cum quo angelus domini locutus est dicens. Ioseph

5.1. c.

fili dauid noli timere accipere mariaz cōiugez tuā qđ enī
 in ea natū est de spū s̄cto ē. Itē post natiuitatē xp̄i dixit
 angel⁹ ad ioseph. Surge et accipe puerū et matrez ei⁹ et
 fuge i egyptū. futurū ē enī vt herodes querat puerū ad p̄
 dēdū eū. Itē post obitū herodis dixit angel⁹ ad ioseph
 Reuerte in terras iuda. defūcti sūt enī q̄ querebāt aiām
 pueri. Itē natale beati iohānis magne s̄ctitatis viri q̄
 de syria oriūdo puenit ad italiā. ibiqz apud pennarēsem
 vrbē cōstrūcto monasterio multoz seruoꝝ dei p̄ xl. ānos
 pater existēs multis clarijs virtutib⁹ quieuit in pace.

l'ij iohanes b'z. magne
 s̄ctitatis.

Apud britaniaz depositio s̄cti gutberti ep̄i qui ex ano
 chereta ecclesie lindisfarenensis antistes totaz ab infātia ad
 senū vitā miraculoꝝ signis inclitā duxit sic scribit de eo
 beda et tādeꝝ beato fine in xp̄o q̄euit. Cui⁹ corp⁹ cuz xii.
 annis mansisset humatum incorruptum cū veste quasi
 eadem hora sepultum esset inuentum est.

Gutbert⁹ ep̄g

teste hōn' beda.

Apud castrū cassinū natalis beatissimi p̄ris b̄ndicti ab
 batis. Idic ex nuria p̄ouincia ori⁹. Cū rome liberalib⁹
 tradit⁹ esset libris ⁊ disciplinis i ipsa sua infātia i tras de
 seruit et desertū petere decreuit. quē nutrix ei⁹ que euz te
 nerrime diligebat vsqz i quēdā locū secuta ē. Vbi ad pur
 gādūz triticū mutuo capisteriū petiit. qđ sup mensaz in
 caute imponēs cū corruisset i duas partes fractū vident
 quaz b̄ndict⁹ flere vidēs ptes capisteriū acceptit. ⁊ ab ozo
 ne surgēs itegze solidatū iuenit. qđ dū p̄ signo an̄ fores
 ecclesie suspendit. b̄ndict⁹ clā inde fugit. ne hoib⁹ p̄ro fi
 gno factō laudaret. Latuit itaqz trib⁹ annis i specu oib⁹
 hominib⁹ incognit⁹ excepto quodaz sacerdote cui iussit
 dominus i die pasce hunc querere. et eo inuento abū pa
 riter sūpserunt. Excepto etiā quodaz monacho romano

Benedict⁹ p̄ abbas.
 sanctissim⁹ b̄ssim⁹
 ⁊ gratia p̄noie benedict⁹
 2. martij. 21.

noie. qui sibi sedulo necessaria ministrabat. Cū vō ad spe-
 cū in quo beat⁹ bñdīd⁹ latuerat a romanī mīstro iter nō
 esset Roman⁹ panes in longissimo fune ligabat et sic de
 ponere cōsueuerat cāpanulā etiā ipsi corde inseruit vt
 ad ei⁹ sonitū beat⁹ bñdīd⁹ agnosceret. qñ ibi roman⁹ pa-
 nē preberet. quē exiēs acciperet. S; antiqu⁹ hostis vñd⁹
 caritati. ⁊ alteri⁹ iudens refectōi lapidez iactauit. ⁊ cāpa-
 nulaz fregit. s; tñ eidez roman⁹ ministrare nō desit. Beat⁹
 bñdīd⁹ sacte scolastice sorozis sue aiā in specie colūbe
 ad celum migrare vidit. Item xii. monasteria cōstruxit.
 quoz trib⁹ in alto positis aquā obtinuit cū oꝝonib⁹ su-
 is. Itēz cū panis deesset ducēti modii añ monasteriū sūt
 inuenti. Itēz iuuenēz mortuū suscitauit. Eodez autē añ o
 quo ⁊ ipse beat⁹ bñdīd⁹ de hac vita erat itur. Robitus sui
 frīb⁹ denūciauit diē. Ante vero sextū diē sui exitus iussit
 sibi aperiri sepulchrū qui mox febrib⁹ corrept⁹ cū p sin-
 gulos dies lāguoz ingrauesceret sexto die i oratoriu⁹ se
 portare fecit. ibidez exitū suū dñici corporis ⁊ sanguinis
 pceptōe munuit. atq; inter discipuloꝝ man⁹ imbecillia
 membra sustētans erectis in celū manib⁹ stetit ⁊ vltimū
 spiritum intra verba orationis efflauit.

^{Narbon.}
 Paul⁹ ep⁹ ap̄toꝝ discip⁹
 et a bñdīdō paulo baptizatus.

Saturm⁹
 alij martires

Theodor⁹ martir

In galliis ciuitate narbone natale sancti pauli ep̄i di-
 scipuli apostolorū q̄ a beato paulo baptizat⁹ et galliam
 direct⁹ apud narbonez ep̄ali dignitate electus ē ac subli-
 mar. Itēz in affrica sacti saturnini martiris ⁊ alioꝝ no-
 uez martirū qui pro nomine xp̄i occisi sunt.

Theodozici martiris hunc iulianus apostata ligatis
 post tergu⁹ manibus duci ad se iussit. Et primo alapis
 multis cedi. Secundo fecit eum ligari super scamnu⁹
 et intantum extendi vt oꝝo pedum longus videretur.

et multarū v[ir]ginū quos om̄s rex p[er]saz exungulari fecit.
Cū q̄b[us] s[an]c[t]a v[ir]go tharbea s[an]c[t]i symeonis cū pedissequa
sua terra scissa est. Et in lugduno natale s[an]c[t]i epidodii
martiris q̄ p[er]secutōe anthonini viri p[ri]ncip[is] illata sibi graua
tormenta martiriuz capitis abscisione cōpleuit.

Epidodii martir

In p[ro]sida ciuitate dyospoli passio s[an]c[t]i georgii martiris.
Hic miles et tribun[us] capadocie fuit. Hic fili[us] regis a de-
uoratiōe draconis liberauit. Tēpe aut[em] dyodeciani z maxi-
mianū cū videret dacianū presidē seuire in xpianos milita-
rez bitū iduit z mediū p[ro]filiēs exclamauit. Qēs dñi gētū
demonia dñs aut[em] celos fecit. Tūc p[ro]fes irat[us] dicit. Qua p[ro]-
sūptiōe audes deos meos demonia appellare. Iussit q̄
eū in eculeo leuari z membrati corp[or]is ei[us] vngulis laniaz
Appositis igi[ter] ad latera ei[us] facib[us] ardentib[us] patētib[us] vi-
scerū rimis sale plagas ei[us] fricari iussit. Eadē aut[em] node
dñs cū igētū lumie ei appu[er]it z cōfortauit. Tūc dacianus
misiit eū i carcerē z vocauit athanasū magū. vt auerterez
georgiuz. Cūq[ue] beat[us] georgi[us] potatiōez toricatā ab eo
accepiss[et] z bibiss[et] nec aliq[ui]d mali sensiss[et] credidit athana-
sius mag[ister] i dñm ihm xpm. et statim decollat[us] ē. Sequēti
die georgi[us] ponit i rotā gladiis bis acutis vndiq[ue] circū.
septā. statim rota frāgit z georgi[us] illesus iuenit. Tūc iussit
eū i sartagine plūbo liquefacto plenā picaple v[er]o illes[us]
exiit. Postea georgi[us] venit ad statuas ionis z appoli-
nis z hercul[is] simulās se velle imolare aspiciēs i celū dicit
Dñe ihu xpe fac ista idola i cinerē fluere mō cere a facie
ignis. Ador templum cū idolis et sacerdotibus et multi-
tudine paganoruz subuersum est et in cinerem redactū.
Tunc dacianus iratus iussit s[an]c[t]um georgiū super
terrā sterni et p[er] lutū plateaz trahi z tādēz gladio necari.

Georgii martir
p. 23. Ap[osto]lis

Conu[er]sio Athanasii martir
c. 9. martirii

Oro de uis
Anna

Oro q̄ ydolos ydolatrā
fites illis fiat qm facit
ca

hinc transi ad p[ri]ma
plina. 29. folij qd p[ri]m[us]
et sic v[er]o q̄ glorios[us] z
id nōm p[ro]uenies illud
folij i mense martij
et correptū ap[osto]lis. vbi
nomen tale sig. f.

f.

no 9
hec plana cotinuar d. 7.
2^a plana vicesima d. 7.
post illud ubi dicitur. Quia
eis incarnatio no tui
faciebat ad.

repatōnez humani lapsus: s; etiā ad repatōez rusne āge-
lice: Ideo angeli nō debuerūt excludi. Tū g̃ beata virgo
maria a tertio etatis sue āno vsq; ad xiiii. ānū i tēplo cū
aliis ṽginib; extitisset: et votū de seruāda castitate emisisset
nisi de aliter disponeret eā ioseph despōsauit dño re-
uelāte. sic i historia de natiuitate ṽginis gloriose pleni
cōtinet; et i bethleem vñ oriūd; erat necessaria nuptiis p-
uisur; iuit. Ipsa aut; maria ṽgo i nazareth i domū parē-
tū rediit. Missus ē g̃ angel; gabriel a deo in ciuitatē ga-
lilee cui nomē nazareth ad ṽr̃i despōsatam viro cui no-
men erat ioseph de domo dauid et nomē ṽginis maria.
Et ingressus angel; ad eā dixit. Ave gr̃a plena dñs te cū
bñdida tu i mulierib;. que luce p̃mo legunt; vsq; ad il-
lū locū. Ecce ancilla dñi fiat mihi scōz ṽbū tuū. Et nota
q; hūc diē de multis et magnis p̃uilegiis honozauit licz
annis plurimis iteriectis. In ea eni p̃mos hoies forma-
uit. aīas nouas creauit: et nuptias precipiēs bñdixit. In-
de post cētū xxx. annos p̃m; martir abel pro iusticia est
occisus quē xp̃s i euāgelio et quē nos i canone quotidie
noīam;. In de post ccc. xl. annos dedit dñs abzabe victo-
riam gaudiosam 33 i seruis suis quatuor reges et eo-
ruz exercituz grādem supauit ac ppl̃m captiuum cum
gaudio reduxit et ideo melchisedech sacerdos et rex die
predicta panē et vinuz i figura sacre eucharistie imolauit.
Gen. xiiii. In de post annos mille septigētos et xcix eodē
die hora tertia ṽgo maria gabriele angelo nūciatē cōce-
pit saluatozē mūdi hoīem viuū itegzū et organicū p oīa
vt dicit augustinus. In de post annos xxxiii. eodem die
decollatus est xp̃i baptista iohānes licet hoc festū trans-
latum ē ad finem augusti quādo caput beati iohannis

Ad virgines.

Luc. i. c.

De huius diei. f. Annuntiationis
et incarnationis. f. c. p̃p̃m̃s p̃p̃s.

150 Anno. s. abel om̃s

320 Anno. Abrahā ṽbū. et
eucharistie signa.

festū eucharistie q̃m. 12.
et op̃ia q̃d. 2. cōd. 320. Anno.

1799 Anno. eodē die. hō. 2. p̃p̃m̃s
sēu p̃p̃m̃s natiuitatis. et p̃p̃m̃s
et p̃p̃m̃s signale. hō. 2. cōd. 320.

Decollatio. 8. Juli. hō. 2. Anno
1. natiuitatis. et p̃p̃m̃s. hō. 2. cōd. 320.
Anno. 33.

Jesus passio. i. cruce.

6. fuit inuentu[m] ⁶nde post unu[m] annu[m] ih̄s xp̄s eodē die cruci-
 fic[us] pro inimicis orauit. Adrem ioh̄āni cōmēdauit. latro-
 nē b̄tificauit. solē obscurauit. iōginū illuminauit. terrā cō-
 cussit. monumēta aperuit. mortuos suscitauit. inferni te-
 nebras fugauit. s̄ctos p̄res letificauit. demones terruit.
 luciferū ligauit. p̄phetias euacuauit. v̄mbzas legales
 cassauit. ⁊ noue legis v̄tutē cōtulit sacramētis. Preterea
 7. s̄ct[us] iacob[us] apostol[us] legit[ur] occisus et s̄ct[us] pet[er]us de car-
 cere et de penis p[er] angeluz liberat[us] fuit sic verifice totū in-
 uenit in passionali. Sup[er] hec oia nōnulli existimāt fina-
 8. le iudiciū die p̄dicta futuru[m] quod si ita esset videret[ur] mī-
 hi hec dies p̄re cūctis dieb[us] seculi venerāda. i. qua de[us] oēs
 mortuos suscitabit et oēs angelos ⁊ demones cōgrega-
 bit. Oia merita pōderabit. Solez et lunaz clarificabit. si-
 gnū crucis i nubib[us] exaltabit. saluādos ad dexteraz sub
 cruce cōgregabit. dānandos a sinistis locabit. Se ⁊ nos
 de inimicis vindicabit et finalez sentētiaz p̄ferens oia
 Rome i via laucana natale s̄cti casto cōseruabit
 li martiris q̄ ut in gestis b̄ti sebastiani inuenit[ur] a p̄secuto-
 rib[us] xxx. app̄hēs. ⁊ trigēies audit[us] i cōfessioe d̄ni p̄ue-
 rās. P̄rio i eculeo suspēdit. Sc̄do plūbatus atrocissime
 cedit. Tertio d̄missus est in foueam et d̄missa sup[er] euz
 massa arenaria martirio migrauit ad dominum.
 Sancti ioh̄ānis heremite i egypto q̄ spū p̄phético ple-
 nus fuit ⁊ clades futuras et eoz cās hoib[us] p̄dicabat.
 Naz theodosio impatori cristianissimo victorias de ty-
 rāno p̄dixit. Itē nili flumis sterilitatez vel abūdantiaz
 p̄reudebat qz in egypto nūquaz pluit s̄z nilus flumiis
 irrogat totaz terraz. Itē v̄rozē p̄positi graniter p̄turi-
 entēz p̄dixit salubriter parturā qd ⁊ factū est qz enixa

Castoly mariz

Johannes heremita

santa fuit. Item vxorē cuiusdam senatoris cecā oleo a se bñ
 dicto illumiauit Item occulta peccata hoim ipsi detegēs
 ¶ In cesarea palestie natale scōz martiz p. corrigebat
 sci malchi z alexādri q̄ vt i eccl̄iastica hīstoria scribit sub
 p̄secutiōe valerīi xp̄i zelo accēsi sponte īmanīssimū iudi
 cez adēūtes cur tm̄ in dei sanctos et electos taz atrociter
 deseueret eū ratōnabiliter marpabant q̄ mox dedit eos
 bestiis deuorandos quoz aie ab angelo sūt suscepte.

· priscy
 · malchus
 · alexander

· Eustasij abbas
 · Ornoias

¶ Sancti eustasii abbatis discipuli sancti colūbani q̄ pater
 erudit fere ducētoz monachozuz ¶ Item sancti heremite oz
 noie xc. annoz qui abstinentie dedit q̄ nullū terrenū sūe
 de eo legiū triēnio itegro sūpsit cibū q̄ plantaria arborū
 cōferēs ne ocio torperet siluaz frīb⁹ nutriebat ¶ Item ap̄d
 affricā natale sanctoz arnogasti archimīni et satyri q̄ tē
 poze vuādaloz p̄secutiōe sub geisenco rege frisonie pro
 cōfessiōe veritatis multa et grauiā p̄pessi supplicia atqz
 obprobria cursuz gloriozi certaminis impleuerunt.

· Arnogasti
 · Archimmg
 · Satyrus

· Quirinus tribunus
 filia

¶ Rome in via apia passio sancti Quirini tribuni z mar
 tiris q̄ sub aureliano impatore pro xp̄o sustinuit. p̄prio
 p̄scisiōez lingue. Sc̄do eculei suspēsiōez. Tertio manuū
 et pedū detricationez. Quarto capitis decollationez.

· Balbina virgo

¶ Rome natale sancte balbine virginis filie sanctissimi qui
 rini martiris supradicti. Cui quidā puer cū facula appa
 ruit dicens. Salua esto vt virgo p̄mane ego faciaz te vi
 dere sponsum tuum qui pro te sanguinem suum fudit.
 Et sic balbina post martirium patris sui xp̄ianissime vi
 xit et obiit in xp̄o sponso suo quem nunc lete contem
 platur in celis ¶ Item amos prophete quem osyas rex is
 rael vede per tympora transfirum necauit et sic felici
 ter obiit.

Amos p̄pheta z martir

¶ Festa sanctorum mensis aprilis ter obiit.

¶ Ome natale sancte theodore sororis illustrissimi
martiris hermetis presbiteri presbiteri urbis rome que
post fratris sui interfectionem sub aureliano tyranno ec-
clesie persecutore passa est et apud fratrem suum a christianis sepul-
ta est. *Apud cesaream capadocie passio sancte theo-* *ta est.*
dosie virginis que cum esset christi. annorum nobilis dives pul-
chra et virtuosissima. Insciente familia et parentibus venit ad car-
ceres ubi sancti capti et retenti fuerant pro christo. Quibus dixit Ora-
te pro me athlete dei. ob hoc a proconsule captus ad preto-
rium ducitur. Preses urbanus dixit O virgo pulcherrima es mi-
hi vnicuique filius sponsa eius esto ut sis mihi filia. Quae spiritus
primo pro christo nudata et illius quaternionibus verberata ex-
tendit et toto corpore dissipata. Secundo in sartagine plena oleo
friguit tam diu quod tortores omnes lassati sunt facti ligna adducere
ignemque subministrare et tamen ledi non potuit. Tertio in medio
forni per capillos suspensa est ubi custodiebatur pendens per dies et
noctem. ipsa autem sic pendens populo ad ipsam congregato
predicavit. Deinde preses venit putans ipsam esse mortuam
Sed ipsa de gravissimis vulneribus nec cicatrix habuit quia
christus per angelum suum eam sanauerat. Quarto in euleo suspen-
dit unguis dorsum eius et veterem aperit et non sensit dolorem Qui
tunc cum sale et aceto vulnera eius aspergit et perfundunt et ea
orante nec cicatrix vulnerum in ea apparuit Sexto in carce-
ra onerata per omne corpus catenis et ea orante elisa sunt
omnia vincula. Septimo saxo gradum in collo eius ligato in mare
proicit sed ipsa sedet illesa super mare et ab angelis illesa ad
terram cum saxo reducitur Octavo data est feris coram omni popu-
lo deuoranda quas cum ipsa cerneret fremere coram omni po-
pulo ait. Nunc cognoscite christum verum deum et sola fal-
sa respicite et dixit feris. in nomine christi venite ad me et

Theodora.

Theodosia Virgo

Aplus. A. p. i. h. s. a. m. m. t. p. d. i. b. y.
Notat et multas multe
confusiones babilonice
p. totu. id. Anniq. Annes. Par.
ne t. fac. p. d. i. n. o. t. p. r. e. P. d. i. c. t. o.

cofolemni pedes meos Quo dicto leopardus magnus isrl
luit i pside 7 respiciens vginem qsi diceret si iudices deberet
deuorare Sz sacra vgo hec phibuit If it ergo clamor ma
gnus i populo xps e verus deus. Nonno sposa xpi decollat et
de ore eius visa est quasi columba aurea exire.

Thesalonice passio scarz vginu agapice 7 chiote sub dyo
deciano que i igne misse sz itade flamis post oronez fu
sas aias deo reddidit. Itē marie egyptiace que a xii. eta
tis sue ano parētes relinques alexadriā petiit ciuitatē
vbi xvii. ānis 7 fere āpli. publico astās loco libidis luxu
riosa p oia vitā p lucro depoztādo ducebat que postmo
dū beremū itrauit et p multos ānos nūquā hoiez vidit
7 duraz penitētā egit 7 ē quasi maria magdalena corā
deo facta 7i exēplū oib. peccatorib. atq. peccatricib. da
ta. Et vitā ipsi. scribit beatus hieronimus i vitas patrū.

Thesalonice passio scarz vginu agapice 7 chiote sub dyo
deciano que i igne misse sz itade flamis post oronez fu
sas aias deo reddidit. Itē marie egyptiace que a xii. eta
tis sue ano parētes relinques alexadriā petiit ciuitatē
vbi xvii. ānis 7 fere āpli. publico astās loco libidis luxu
riosa p oia vitā p lucro depoztādo ducebat que postmo
dū beremū itrauit et p multos ānos nūquā hoiez vidit
7 duraz penitētā egit 7 ē quasi maria magdalena corā
deo facta 7i exēplū oib. peccatorib. atq. peccatricib. da
ta. Et vitā ipsi. scribit beatus hieronimus i vitas patrū.

Ambrosius epi
7 die dabo 9 f. 1. 1. 1.

Apud mediolanū depositō sancti ambrosii epi 7 cōfesso
ris filii ambrosii pfecti romē. Eū scūs ambrosius puer adhuc
in cunabilis i atrio pretorii eēt positus et dormiret examē
apū subito adueniēs faciē eius 7 os ita impleuit vt quasi
in alpheolū ipsi. intraret pariter 7 exiret que postea euo
lātes i tātaz aeris altitudinē subleuate sūt vt humanis
oculis minie viderent. Quo viso pz ait. Si vixerit puer
iste aliqd magnū erit. Nā fau. mellis sūt sermones sā.
cti ambrosii. Post dū adoleuissz 7 videret mēez 7 sorozes
sacrā vginē man. sacerdotis osculari ipse deludēs sozo
ri dextraz manuz offerebat asserens 7 sibi id ab ea fieri
oportere 7 sic epm se venturū eē spū sācto iustruēte memo
rabat. Nunc liberalib. ibut. lris romā egressus mediola
nū venit vbi mortuo auxencio epō oīs ppl. us cōcurrit 7
quez sibi i epm eligerent disceptabāt. Sz mox vox ifātis

sonuit ambrosium episcopum constituendum. Ad hanc vocem sedato
 populo in ambrosium electione omnes consentiunt. quo audito san-
 ctus ambrosius renuit et excessus ecclesiam tribunal conscendit et
 coram consuetudinibus suam christianis iussit adhiberi tormeta ut
 episcopatum ita a se remoueret. Ois autem populus clamauit. In
 nos peccatum hoc redudat. sciebant enim ipsum esse catholicum.
 Capitulum itaque sanctus ambrosius et primo baptizatus deinde in episcopum
 ordinatus postea romam reuertitur hymnos atque vigilias in ec-
 clesia mediolanensi cantari constituit. Sanctus augustinus ab
 hereticorum errore conuertit et ipsum baptizauit et per baptismum
 ipsi duo mutuo composuerunt Te deum laudamus quod canitur
 in festiuitatibus ad matutinas. Ambrosius etiam iter cetera
 doctrine et miraculorum insignia tempore arriane perfidie
 totam italiam ad catholicam fidem conuertit. Justina autem regina
 socia arrianorum hereticorum misit quendam qui ambrosium occi-
 deret qui leuans brachium ut illum percuteret retrahere il-
 lud non potuit quia irruerat qui confusus confessionem suam
 faciens sancto ambrosio qui iustina eum ad hoc miserat est
 conuerso sanatus. Itaque fuit in mirra ad exequias sancti
 martini ubi multa scripsit nullum timuit. sed veritatem pre-
 dicauit. Itaque imperatori prohibuit ire ad ecclesiam pro-
 pter suos excessus nisi publicam emendam prius fecisset.
 Et cum impator allegaret quod dauid adulterium homicidium
 commisisset. Aut ambrosius. Qui secutus es errantem sequere etiam
 penitentes. ipse sanctissimus ambrosius deo dilectus
 ante pascha terminum vite sue preduxit et sic ipsa die victor
 gloriosus arrianorum feliciter obiit. *et unum tuum vultu orat et me et ois p[ro]m[is]sio am[er]i.*
 Thesalonice natale sancte hircis virginis que per tolerantiam
 carceris sagitta percussa est a sennio comite sub quo et so-
 rores eius simul agapica et chionia martirizate sunt.

heretici et heretici.

*Itaque ad
 hunc ab
 ambrosio*

Hircus virgo.

In macedonia regione sanctoꝝ martiꝝ thimotei dioge-
nis q̄ pro xp̄o atrociam sustinuerūt tormēta vñ ppetuo co-
ronari meruerūt Iteꝝ rome natale sancti sexti pape ꝛ mar-
tiris qui tēporibꝫ abrianū vt sibi xp̄m lucrificaret libēter
mortē sustinuit tēporalē. Natale sancti egesippi viri san-
ctissimi q̄ vn̄c̄ apostoloꝝ tēporibꝫ om̄es a passiōe dñi
vsqꝫ ad suā etatē ecclesiaz aduū texuit hystozias vt quo-
rū vitā sectabat dicēdi quoqꝫ exp̄meret caractereꝝ. Item
sancti celestini pape q̄ rexit ecclesiā annis octo. Idie cōsti-
tuit vt psalmi cētuz quiuagita canerent̄ añ sacrificiuz
Nam ante tantuz epistole et euangelia legebant̄.

• Appolloꝝ martir

• Sancti appolonii martiris q̄ philemonē cōuertit iudicē
qꝫ et seducētes alexādziaz q̄ om̄is pro xp̄o submersi sunt

• Dionisiꝝ ep̄s

• Iteꝝ apud chozimbū natale sancti dionysii ep̄i cuiꝝ erudi-
tiōe ꝛ gr̄a quā habuit ī v̄bo deꝝ multi fruunt̄ vsqꝫ hodie.
• Claruit aut̄ idē xp̄i electꝝ tēporibꝫ marci anthōnini ꝛ lu-
ci et aurelii et beato sine in cristo quieuit.

• procoris

• Apud antiochiaꝝ natale sancti procoris q̄ fuit vnꝫ de sep-
tē p̄mis dyaconibꝫ fide ꝛ miraculis p̄clarꝝ martirio
cōsumatꝝ ē. Iteꝝ septē v̄ginū que pariter pro xp̄o coronari
gloꝝo martirio meruerūt. Iteꝝ sancti dyastori abbatis q̄
fere cētū pater extitit monachoꝝ q̄ cōmunicātes fr̄es se-
pe monebat vt ad cōmuniōez eucharistie accederēt non
aliter quam ad mortē diligentissime p̄parati.

• Septē v̄ginēs

• Diastoriꝝ abbas

• plures martires

• Rome natale p̄limoꝝ martiꝝ quoz noia ī libro vite ce-
lestis ascripta sūt. Nos sanctꝝ alexāder papa baptizauit
cū tenerent̄ ī carcere. Nos om̄is aurelianꝝ ipatoꝝ nauis ve-
luste impositis in altū iussit maris deduci ꝛ illic ligatis
ad colla lapidibus in profunduz maris immergi fecit.

• philippi ep̄s

• Apud creatā v̄bez gozthinā natale sancti philippi ep̄i

q̄ magnis v̄tutib⁹ ⁊ optimis studiis p̄dit⁹ fuit. Ifloruit
aũt tēporib⁹ anthonini veri ⁊ lucii aurelii impator⁹. Itē
fācti didimi heremite i quo multa erat gr̄a q̄ scorpiones
et cerascas. i. coznutos calcabat et cetera venenata. Itē
in dalmacia fāctoꝝ octo militū q̄ xp̄m negare nolētes p̄
ei⁹ noīe occisi sunt et glozia et honore cozonati.

Rome i via aurelia natale beati iulii pape q̄ sub cōstan-
tio ipatore decē mēfib⁹ tribulationes ⁊ exilia perpeffus
p̄ ei⁹ mortē cū magna glozia ad suā sedē reuersus q̄euit
i pace. Itē apud veronēsez vrbē zenonis ep̄i et martiris
q̄ i medio p̄secutio nū mirabiliter rexit v̄onēsez ecclesiaz.
Et t̄p̄e galienī impatoris pro xp̄i ouib⁹ martir glozios⁹
est effect⁹. in hui⁹ ecclesia popul⁹ propter inundātiā
athesis flumis cōfugerat vt scribit beat⁹ gregor⁹ et aq̄
vsqz ad fenestras superi⁹ ascēdit nec gutta intrauit ita
vt hoīes itrisec⁹ existētes ad ianuā aquā tāgerēt ⁊ bauri
rēt propter merita martiris zenonis fama etiā apud ple
rosqz firma ē atqz fides vt q̄cūqz fidelis in suo festo ab
ope seruilī desistat q̄ a grandine sit securus.

Apud arzogoniaz herminigildi regis quē pater ipsi⁹ rex
arrogōie p̄uētere nitebat ad heresim arrianā p̄uādo eū
regno et in vinculis alligādo. Ipse pro nibilo ducēs fir-
m⁹ i fide stetit ieiun⁹ cilicio indut⁹ semp orās. Ad quē in
sacratissima nocte pasce ep̄m arrianuz mittens euz sibi
cōtrariū inuenisset misit q̄ euz p̄cuteret in capite cum se-
cūri. Ad cuius sepulchzum psalmodia incepit audiri et
luminaria videri noctibus et demonia eici et fieri plu-

Rome in via apia natale
sanctoꝝ martirum tiiburei valeriani et maximi q̄ sub al-
machio iudice sūt passi quos scissia cecilia ad martiriū

Julius papa

zeno

Herminigildus Rex.

Tiburci
valeriani
et maximi } Oxurares

ok. Quintus
Olympias
Maxima *notles*

Amon

Optatus
et septem viri *martires*

Amon *in egypto*

Mappaluz

Eleutherus
et eius mater *Ancha*

Thimon *de 7. p. mis*

aiavit. Quorum primi duo sunt fustibus cesi postea gladio percussu. tertio tam diu plumbatis cesus est donec spiritum exalaret.

In ciuitate corduba natale sanctorum martirum olympiadis et maximi nobilium quibus iubente decio. primo fustibus sunt cesi secundo plumbatis tertio capita eorum securibus ruffa sunt donec

Sancti amonis qui contra latrones qui emitterent spiritum ei panem auferre volebant quo solo vivebant duos dracones ante ostium cellule collocavit a quibus territi ab eis descept molestia desistebant. Item in cesaria augusta natale sancti optati et aliorum viri. martirum hi omnes sub daciano hispanorum preside penis variis affecti interempti sunt.

Sancti amonis in egypto qui pater fuit innumerabilium monachorum qui incredibilis erat abstinentie. Nec poterant illi monachi ad inuicem seipsos cognoscere quia capuculis velabantur et non minus quam tres in singulis cellulis habitabant. Item apud affricam natale sancti mappaliti martiris qui ut beatus sicut scribit cyprianus in epistola ad martires et confessores cum aliis plurimis martirio coronatus est.

Apud messanam epulie ciuitate natale sanctorum eleutherii episcopi et anchie matris eius. Qui cum esset sanctitate et miraculis clarus sub adriano principe qui fuit persecutor ecclesie primo lectus ferreus ignitus. secundo craticulam ignitam sustinuit Tertio sartagine cum oleo pice et resina repleta superauit Quarto leonibus traditus sed ab eis non laceratus nec ledus. Quinto sanctus martir cum matre propria iugulatus pro fide catholica

Apud corinthum natale sancti thimonis dyaconi de septem primis qui primo apud beozenas doctor resedit. ac deinde verbum domini disseminans venit corinthum. ibique a iudeis et grecis ut traditur flammis iniectus. sed nihil lesus est de hinc cruci affixus martirium suum impleuit.

*id est in fine
ad scripturam
et sic per
venerunt*
No. q. ad sequens statim
folio de m. p. v. c.

istud folium de
mese gonorii

¶ Itē s̄cti fr̄on̄on̄ii abbat̄is q̄ se cū septuaḡita monach̄is
cōtulit ī desertū cōmittēs se deo ⁊ euāgelio dicēti noli co-
gitare de crast̄io. S̄z cū murmurarēt monachi deficiētēs
ī alimētis et ipse sermōib⁹ m̄tib⁹ eos teneret q̄dā d̄iues
monit⁹ nocte p̄ visū vt seruis dei cibū mitteret ne male si-
bi fierz habito cōsilio q̄dā cōsuluerit vt camelos onustos
mitterz euagari vt si res a d̄ño eēt vt mitteret ai alia q̄d ⁊
fecit. Et recipiētēs monachi s̄cti fr̄on̄on̄ii mun⁹ deū b̄n̄
dicebāt ⁊ remittebant camelos d̄ño suo q̄ saluos recepit
īueniēs medietatē oim que miserat que s̄and⁹ abbas re-
misit timēs auariciaz que d̄iues ille paup̄ib⁹ dedit ī ele-
mosinas. S̄z ⁊ d̄ns n̄r̄ ih̄s xp̄s illis diuinit̄ib⁹ p̄cepit pa-

· Fronthonii abbas

¶ S̄cte domicille v̄gi- scere discipulos s̄cti fr̄on̄on̄ii.
nis que a v̄ginib⁹ iud̄ta ē vt reciperet sp̄sū. R̄ndit pru-
dēs domicilla. Cū nobiles sponsoz habeatis. Si aliq̄s
aios v̄ros ad ignobiles flectere vellet nūq̄d cōsētire de-
beretis. Cui ille hoc de⁹ auertat. Quib⁹ illa sic nec ego a
nobili sp̄so meo d̄ño ih̄u xp̄o q̄ mira fecit ī mūdo. Tūc
ad preces theodere fr̄ez ei⁹ herodez ceceū et filiaz nutricis
sue mutat̄ domicilla xp̄i sp̄sa orādo sanauit v̄n̄ boies
q̄ aderāt xp̄o crediderūt. Itē Rome natale s̄ctoꝝ marti-
riūz sulpicii et seruilianū q̄ p̄dicatōe ⁊ miracul⁹ domicille
v̄ginis ad fidē xp̄i cōuersi cū nollēt idolis imolare a pre-

· Domicilla vgo.

¶ Ap̄d psidā natale fecto auiano capite cefi sūt.
s̄cti. Symeōis ep̄i ⁊ martiris q̄ iubēte sapoze rege psaz
cōphēs⁹ ferzozq̄ onust⁹ cū de d̄ño ih̄u xp̄o libera voce cō-
stātissie testaret̄ p̄zio carcerali ergasculo cū aliis cētū de-
ricis e q̄b⁹ aliū ep̄i aliū p̄sbiteri aliū diuersoz erāt ordinū
clerici macerat⁹ nouissie cū oib⁹ iussus ē p̄ter decollari.
In pside triū ep̄oz et ducetoz clericoz. l. monachoz

· Symeon ep̄g moring

Tertio tñ torquebat vt sanguis de laterib⁹ ei⁹ fluxit habū dāter. Quarto duas lāpades ardentes laterib⁹ ei⁹ fecit apponi ⁊ eo orāte q̄ lāpades tenebāt corruerūt q̄b⁹ erectis precepit iulian⁹ vt iterū lāpades tenerēt ⁊ noluerūt dicētes nolū⁹ qz quatuor angelos añ eū vidim⁹ ⁊ ideo cecidim⁹. Ob hoc illi statim submersi sūt. S3 s̄cto dei clamāte procedite me ad gloriā. seq̄t vos ad xp̄m ⁊ sic occis⁹ ē ab impio iuliano. ¶ Itē ī affrica natale s̄ctoꝝ martiruz victoriani frumētū et alteri⁹ frumētū et duozū germanoruz q̄ p̄secutōe vuanthalia vt scribit victor affrican⁹ ep̄s sub hunerico rege pro cōstātia catholice cōfessiōis imāis sumis suplicis ex cruciati ex regio martirio coronati sūt.

Victor ang.
frumentus.
alt frumentus.
Diag germanus.

Pigenus ep̄s.

Rome passio beati pigeni ep̄i. Illic iulianū apostataz a puencia enutruuit et sacris litteris erudiuit a quo ipse postea in tyberim pro fide cristi necatus est.

In vno p̄ Jeshu Nazareth

1. In Nazareth ciuitate galilee Annuntatio dñi nri ihesu xpi. dñs aut̄ annuntio dñica qz in tali die ab angelo aduēt⁹ filii dei ī carnē fuit annūciat⁹. Et

gnū aut̄ fuit vt incarnatiōez filii dei p̄cederet angelica annūciatio triplici ratiōe. 1. P̄rio ratiōe ordinis cōuocadi vt scz ordo repatiōis r̄nderet ordini p̄uariatiōis. Vñ sic diabol⁹ tēptauit mulierē vt eā p̄traheret ad dubitatiōez et p̄ dubitatiōez traheret ad cōsensū ⁊ p̄ cōsensū ad lapsū.

1. dubitacione
2. consensu
3. lapsu

2. Sic angel⁹ nunciavit v̄gini vt nunciādo excitaret ad fides et p̄ fides ad cōsensū et p̄ cōsensū ad cōcipiendū filiū dei. Sc̄do rōne misterii angel⁹ dei est mister et seru⁹ et beata virgo electa erat vt esset dei mater et cōgnūz ē mistruz dñe famulari cōueniēs fuit beate v̄gini annūciatio p̄ angeluz fieri. Tertio ratiōne lapsus angelici reparandi. quia enim incarnatio non tantuz faciebat ad reparand⁹.

no q̄ y e mdo
xpc̄o alijs b.
redi retro ad 23 fo
h̄. et ibi lege
planaz 23. q̄
sic p̄cipit p̄
Reparone huma
m lapsu. et vbi
inuenies tale sig. f.

.f. ⊕

.s. beati georgii

7 sic victor gloriosus migravit ad xpm. Dacianū vero cū suis ministris ignis de celo cōbussit. Tercius felix presbiteri fortunatus 7 achilei dyaconus q̄ pro fide a duce cornelio. Pr̄o i carcerē trusi sūt. Sec̄do diuissime vberati. Tertio crurib⁹ cō fracti. Quarto rotaz vertigie astricti. Quinto in eculeū suspēsi 7 fumo infra ipsos accēso. Sexto decol

.felix presbiter
.fortunatus
.achileus. Diabon

Sancti adalberti epi brageſis. Qui latifuit. duodeci pauperes quotidie secū habuit i mēsa 7 in festiuitatib⁹ taz plures q̄ potuit. Qui sub nudaz terzaz iacuit et lapidez pro cussino et ciliciū die noctuqz portauit. Libū boza vesperaz sumpsit nisi essz festū precipuiū qui ternēs gregez i bohemia sibi cōmissuz esse dure ceruicis 7 euz nolle sequi ad infideles se trāstulit predicādo fidez catholical. Pr̄o iuit ad poloniā et ibi multos ad fidē cōuertit. Sec̄do panoniā. Tertio prussia intrauit. Demū ab infidelib⁹ capt⁹. Pr̄o pugnis eū vberauerūt. Sec̄do fustib⁹ eū ad caput suum percusserūt. Tertio lanceis trāsfix⁹ ē. Quarto decollat⁹ ē. Tercius in lugduno gallie natale s̄cti alex̄adi martiris q̄ p̄secutiōe antonini feni p̄ carceris custodiaz p̄mo ita lanat⁹ ē crudelitate vberantiū vt iteroza viscera ei⁹ p̄derent. Deide crucis affix⁹ patibulo beatū sp̄m exanimat⁹ emisit. passi sūt cū eo 7 alii i nu

.Albertus.

.Alexander martir

Apud alex̄adriaz natale sancti marci in iero xxxiiii euāgeliste. Iudicis apul⁹ et iterpres petri apli rogatus a fr̄ib⁹ rome scripsit euāgeliiū de ore s̄cti petri. Quo assūpto prexit in egyptuz p̄musqz alex̄adrie xpm ānūcians iſtituit multas ecclesias. Quem pagani cernentes in die pasce solemnia celebrazntem funem misēūnt in collum eius et extraxerunt eum per saxa ita qd̄ carnes eius defluebant et saxa cruentata sunt. Vespere autez missus

.F. apud alex̄adrie h̄c
.Marchus euāgel.
& itud p̄ d̄ i. y. e. ap̄

1. v. i. g.

ē in carcerēz vbi in media nocte angelica visitatōe cōfor-
tat⁹ ē. Post ipse dñs ihs xp̄s ei apparuit ⁊ ad celestia fer-
cula eū inuitauit ⁊ cū m̄ae itez traheret p̄ ciuitatē ⁊ pla-
teas exp̄trauit ⁊ eodē die ieiunam⁹ ne subitaneā mortez

• Clet⁹ papa.

¶ Rome s̄cti cleti pape ⁊ martiris qui Incurrem⁹
sc̄dus p̄ beatū petrū apostolū cū rexisset ecclesiaz annis
xii. p̄secutōe domiciāi coronat⁹ ē. Itē s̄cti marcellini pa-
pe. Cui⁹ t̄p̄e fuit maria p̄secutio sub pessimo dyoclecia-
no ita vt infra vnum mensem x vii. milia martirum pro
miscui sex⁹ martirio coronarent. Qui cū rexisset ecclesiā
annis xi. ⁊ mēsit⁹ iiii. a dyocleciano p̄zo fide xp̄i cū clau-
dio cyrino ⁊ antonio capite trūcat⁹ ē q̄ martires xxx. di-
es iacuerūt nō sepulti qz dyoclecian⁹ p̄zok̄it v̄it ne quis
cos sepeliret postea a beato marcello successore suo se-

• Marcelling Papa.

• Anasthasig Papa.

¶ S̄cti anastasi pape. Ille ordinauit pulti sunt
ne q̄s sedeat dū sacra euāgelia legunt̄ i ecclesia. Itē ap̄d
nicomediā. āthimū ep̄i ⁊ martiris q̄ p̄secutōe dyocleciāi
ob cōfessioez xp̄i vt in ecclesiastica scriptū ē historia mar-
tirii gloriāz capitis abtrūcatōe suscepit. Secuta ē quoqz
illū pene vniuersa gregis multitudo sui p̄ eādēz martiris
viaz quoqz aliquos iudex gladio abtrūcari alios ignib⁹
cōfragari alios nauiculis ipositos pelago imersi iussit.

• Anthim⁹ ep̄⁹

et multitudo gregis sui
martirio coronata.

• Vitalis pat̄ et martir

¶ Apud rauennā natale sancti vitalis martiris q̄ cū cor-
pus beati vrsitini sublatū honestate debita sepelisset ē
tus a paulio cōsulari. Primo in eculeo ē suspēsus ⁊ diu
ungulis laniatus. Secundo in foueam profundāz pro-
iectus terra ac lapidibus obrutus ē tali quoqz martirio
migravit ad xp̄m. Cui⁹ sancti martiris filii erāt illustris-
simi martires s̄cti geruasii⁹ et prothasi⁹ quoqz m̄z s̄cta
valeria qz sacrificare noluit vsqz ad mortē madata fuit.

• Cui⁹ filii geruasii⁹
prothasi⁹
Quoqz pia mat. Valeria
martir.

Apud mediolanū passio s̄cti petri martiris s̄ noui mar-
 titis die p̄dicatoꝝ fidei pugil egregi⁹ s̄ ciuitate donesi-
 exiuit oriūd⁹. Lū autē adhuc eēt septē ānoꝝ etatis ⁊ a sco-
 lis rediret a patruo q̄ heresim sapiebat quid nā i scolis di-
 dicerit interrogat. R̄ndit se didicisse. Credo in deū patrē
 om̄ipotētes factoz celi ⁊ terre. p̄ patru⁹ vero beati petri
 indigne ferēs a puero se cōfusū p̄ totū qd̄ inter se gestū
 fuerat retulit ⁊ vt petrus a scolis remoueret modis oib⁹
 psuasit. p̄ fr̄is monitis assensuz nō p̄buit sperās q̄ p̄ a-
 liquem heresiarchā ad suā sectā eū trahi faceret. cū i grā-
 maticalib⁹ fuerit erudit⁹. Videns puer s̄ct⁹ nō esse tutū
 cū scorpionib⁹ bitare mūdum parētesq; despiciēs mū-
 dus ip̄e s̄m p̄dicatoꝝ ordinē itroiuit. In quo xxx. fere
 annoꝝ spacio deuote et laudabiliter vixit. d̄ ḡnitatēq;
 mētis et corporis sēp̄ illibataz seruauit. nec alicui⁹ mor-
 talis criminis v̄mquāz cōsensit cōtactū. s̄c̄ suoꝝ cōfessoꝝ
 fidei testimoniū ē probatū. Et q̄z seru⁹ delicate nutrit⁹
 p̄teruuit in d̄n̄m carnē suā assidua cibi ⁊ potus parci-
 te restrinxit. Nocturna quidē silētia p̄ dormitiōez breuē
 decurrebat in studiis lectionū et s̄onū tēp̄ vigiliis occu-
 pauit. Dies autē impēdebat cōmōdis aīz p̄dicādo cōfess-
 hōnes audiēdo. aut hereticoꝝ dogm̄a variis validis q̄-
 ratōib⁹ cōfutādo. In quib⁹ speciali dono gr̄e nosc̄e cla-
 ruisse. seruens quoq; amatoꝝ fidei ⁊ ob hoc mortē subire
 cupiēs. hoc p̄ncipaliter a d̄no postulauit vt q̄ nō sineret
 eū ab hac luce migrare nisi s̄upto p̄us calice passiois. Vñ
 ip̄e s̄ct⁹ petr⁹ nō ē fraudatus a desiderio q̄z fuit martir
 p̄dicatoꝝ et virgo. Et in hoc assimilatur sancto iobāni
 baptiste. Dum autem sanctus petrus fidem catholicāz
 contra hereticos impeternitus predicaret et de ciuitate

1. Veronēse
 Petri martiris
 de ordine p̄dicatoꝝ

H. d. apud op̄e martiris.

et p̄. i. capite d̄n̄m.

cumana ubi procerat suorum sicut mediolanum tenderet pro
exequenda inquisitione contra hereticos sibi ab apostolica se-
de commissa: In via ab hereticis occisus est in mediolano
solenniter sepultus in conventu ordinis predicatorum ubi glo-
riosissimis miraculis claruit.

Marianus subdiaconus
Jacobus diaconus.

Sanctorum martirum
mariani subdiaconi et iacobi diaconi qui ambo sub decio
post exquisita supplicia diu in carcere macerati sunt ita ut
manuum summitates pollicum suspensus et graui pedere
pedibus eius annexa diuersimode cruciatus est. Tandem per diu-
nas consolationes ambo gladio consummati sunt.

Philippus et
Jacobus apostoli
et philippi.

Atale beatorum apostolorum philippi et iacobi, philippus cum pro passionem domini nostri ihesu christi fere sicbiaz
ad fidei conuertisset statue martis imolare compellitur
Tunc sub ito ingens draco de subaste martis exiit et filium
pontificis duosque tribunos extinxit ceterosque fatis sui fe-
tore adeo infecit ut omnes moribundi redderentur. Dixitque phi-
lippus audite me et sani eritis et qui mortui sunt resurgent.
Deicite marte et confringite eum et in eius locum crucem christi po-
nite quam statim deiecerunt eum quo deiecto apostolus precepit
diaconi ut fugeret in desertum quam fugiens ultra non apparuit
Viri autem ibi mortui ab apostolo suscitati sunt et plebs
moribunda conualuit. Vniuersa autem plebe penitentiaz agen-
te et conuertente ad dominum tunc ordinatis episcopo et clericis eccle-
siis constructis reuersus est in asiam in ciuitatem que vocatur ie-
rapolis ubi expletis lxxvi. annis ab infidelibus est crucifixus
et in ipsa cruce lapidatus et sic migravit ad christum. Sed iacobus
iste apostolus est vocatus iacobus alphei et filius alphei. Item
vocatus est filius domini ex eo quod similitudo sibi fuisse probetur. Vnde eius
iudei ad capiendum dominum pergerunt a iuda signum osculi acce-
perunt. Item vocatus est iacobus minor ad differentiam iacobi

Iste iacobus
vocat. x.
i. alphei
ii. deo.
iii. minor.
x. iacobus.

9. 07119.

o. nisi atq. dicitur et cetera
scribe/et pharisaei ad pte

Jacoby ad iudeos

scribere/et pharisaei

scribe et pharisaei putantes iacobum eis velle consentire et dixerunt. Jacobe serue de istam omnis populus iudeorum et gentium ad dies festum conuenit. et quid de christo credat penitus ignorat. et ideo ascende super pinaculum templi et quid de eo sentiendum sit palam ediscere. nos enim verborum tuorum veritati testimonium prohibemus. Tunc pinaculum templi ascendisset et clamauit dicens. Viri israelite audite me et scitote quod dominus noster ihesus christus ante secula a deo patre natus his nostris temporibus sub herode de virginali utero marie carne assumens natus in mundum sub pontio pilato passus. tertia die de morte resurrexit. nobisque uidentibus post xl. dies celos ascendit et spiritum sanctum. l. die nobis misit et omnium linguarum atque scripturarum notitiam dedit. Hoc dicto multi acclamantes testimonium dederunt iacobo glorificantes et laudantes deum. Tunc scribae et pharisaei ceperunt ad inuicem dicere. Male fecimus quod tale testimonium protestati sumus de ihesu. sed ascendamus et precipitemus eum deorsum. ut ceteri terreamur et ei credere non presumant. et omnis simul voce magna exclamauerunt dicentes. Oret iustus et ait. Ascenderunt ergo et precipitauerunt eum et postea lapidauerunt eum. ipse uero pro eis rogauit dicens. Domine dimitte eis quia nesciunt quod faciunt. Tunc unus ex sacerdotibus de filiis rethab exclamauit. Parcite. queso. quod facitis. pro nobis orat huius iustus quem lapidatis. Tunc unus ex ipsis fuste fulionis arripens valido ictu caput eius impetuit et cerebri excussit. si ides autem corpus eius cum omni reuerentia iuxta templum ihesu in montibus et precipitatus fuerat. sepelierunt anno domini. l. iiii. in monte ualpurge uirginis. que est patrona diocesis ephesensis et ibi conuiscat magnis et multis miraculis.

Ualpurge uero bta. Athanasig.

urbis epi et cofessoris. In huius persecutioe vniversus pene
 coiurauit orbe et comoti sunt principes terre. gentes. re
 gna. et exercitus coierit contra eum. multasq; arzanoz ppest
 infidias. toto orbe pfugus agit. nec ei vllus ad latenduz
 supest locus. du ad inuestiganduz eum omes mouent. que
 scus martinus treuerensis archieps ad se suscepit. et eum oc
 cultauit in puteo sicco. vbi latitas aliq; diu impleuit sim
 bolu. Quicunq; vult re. Hic etia coposuit vitā sancti anto
 nii in volumie magno. Anno aut xlii. anno sacerdotii
 sui. post multos agones. ml' tasq; patientie coronas tpe
 valentiniani et valētis. Itē sci Sigismundi regis burgū
 dor. q edificauit mōasteriū auganēsiū martiz thebeoz
 q p' capitis sniaz a frācis cū vxore et filiis i puteū dimer
 sus occubuit. vñ angelus dñi apparēs cui dā abbatid
 ctos scōs de puteo leuari iubet. post hoc in dicto mōaste
 Hierosolimīs inuētio sancte crucis. Hic sunt sepulcra
 ab helena regina sub constantino pncipe. Dicit aut crux
 esse inuēta multis modis. Primo a seth in terrestri padi
 so. legit enī in euāgelio nicodemī q cū adā infirmaretur
 Seth portas paradisi terrestris adit et oleuz misericordie
 quo corp' p'ris pungeret. vt sanitatē reciperet postulauit.
 Angelus eidē ramusculū quendā obtulit. et iussit vt in
 monte libani plantaret. q ram' in arborē magnā creuit
 et vsq; ad tpa salomonis pdurauit. Secdo crux inuēta fu
 it a salomone i monte libano. Cū enī salomō tēplū edifi
 caret. vidit arborē in mōte libano tā pulcbzā. ipsaz prece
 pit incidi et i domo salt' locari. nusq; tū vt ait iohānes
 beletb) locari poterat nec alicui loco apta repm valebat
 sed mō aut excedebat longitudine aut deficiebat nīmia
 breuitate. ob hoc indignati artifices ipsā repzobauerūt

Arhanasii
 ex m' charitatt
 Scty d' r' t' g' L' n' c' i' s' d' r' c' h' i' e' p' g'

Scty Sigmundus Rex burgundorum

Inuētio sancte crucis

A Seth. i' terrestri paradiso.

A Salomone i monte libano.

Job. Beletb)

et sup quendā lacū vt esset pons transeūtibz proiece-
runt. Tertio crux inuenta fuit a regina saba in templo
salomonis. Regina saba cum venisset audire sapienti-
am salomonis. z predictū lacum transire vellet vidit in
spū q̄ saluator mūdi i illo ligno suspēdendus fuerat. et
ideo sup illud lignū transire noluit. s̄ ipm̄ p̄tin⁹ ado-
rauit. In hystoriis aut̄ schol̄. legit̄ q̄ regina saba p̄dictū
lignū i domo salt⁹ vidit. z salomoni int̄mauit q̄ i ligno
qdā suspēdendus fuerat. p̄ cui⁹ mortē regnū indeoz de-
leni debebat. salomō aut̄ predictū lignū sustulit z in pro-
fundū terre dimergi fecit. Quarto crux inuēta fuit a iu-
deis i aq̄ piscine que p̄ aliq̄d t̄ps sc̄a ē probatica piscia
i eodē loco vbi predictū lignū absconditū fuerat. i qua sc̄z
piscina nathinei hostias abluebāt. et iō nō solū ex descē-
su āgelis. s̄ etiā ex v̄tute ipsi⁹ ligni tradit̄ ibi fieri aque cō-
motio. z infirmoz curatio. t̄pe aut̄ passionis xp̄i predictū
lignū supnataſse d̄z. Cū aut̄ illud iudei vidissent. ipm̄ li-
gnū acceperūt z crucē d̄no pauerūt. Quinto crux fuit inuēta
ab helena in mōte caluatio. anno enī cc. xiiii. p̄ passiōis
d̄ni regnāte cōstantino congregata est gens barbaroz
sup danubiū dimicāta cōtra cōstantinū. vidēs aut̄ eoz
multitudinē impator ptimuit valde. et cū in gente estua-
ret̄ p̄ totā noctē venit ad eū vir splendidus z dixit ei. Nō
lī timere. respice in celū. Impator v̄o intendens i celum
vidit signū crucis xp̄i cui⁹ inscriptū fuit aureis lris. i hoc
vīnces. Constantin⁹ vexilla crucis signū imposuit et sic
barbaros triūphans strauit. domū autē regressus euse-
biū romanū ep̄m vocauit. et ab eo instruct⁹ baptisat⁹ est
et tēpla idolorū vbiq̄ destruxit. ipse autē cū de passione
d̄ni legeret. misit ad matrē suā belenā que tunc iherimis
erat. vt a iudeis exq̄reret lignū sc̄e crucis. belena collectis

3. a Regina Sabba i templo Salomō

-hystorice scilicet

4. a Judois i aqua piscine

5. ab helena i mōte Caluatio
anno cc. xiiii. post passiōis d̄ni.

A oib⁹ iudeis dixit. Audite sermões meos diligētē ex vobis
 ppbaz xpm dei nascituz nouistis. ite 7 ex vobis eligite
 viros qngētos sapiētiores vt mibi rñdeāt que eos inter
 rogauero 7 iussit eos teneri i custodia. Deinde ex illis vnus
 lxx. electis helena dixit. Nisi mibi idicaueritis qd volue-
 ro oēs simul pibitis 7 iussit eos teneri sub custodia mili-
 tū. Illi g̃ timuēt mirātes qd nā a dura eēt regina. Et ait
 iudas Scio qz de cruce xpi faciet questiōem. Zache⁹ aut
 au⁹ me⁹ symōi pti meo 7 ille moriēs mibi itimauit dicēs
 Iuda fili mi si questiū fuerit de ligno scē crucis dic vbi sit
 añq̃ patiaris. Quid g̃ vobis videt. dicūt illi vide ne dire-
 ris. Cūqz helena de ligno scē crucis quereret 7 illi nibit
 dicere vellēt p̃cepit eos oēs igne cremari illi dō timētes
 tradidēt iudā dixit illi regina Ostēde mibi lignū scē cru-
 cis vel fame morieris Cū aut istāter affirmaret se nescire
 iussit eū i lacū siccū mitti. Die dō septia clamauit iudas
 d lacu dicēs Educite me 7 oñdā vobis lignū crucis. Cūqz
 ascēdisz de lacu prexit ad locū vbi crux abscondita erat 7
 cū orassz iudas cōmor⁹ ē loc⁹ ille 7 odoz suauissim⁹ ibi a-
 scēdit. Lepezt g̃ xx pass⁹ fodere 7 iuenerūt tres cruces q̃s
 ferētes i ciuitatē nesciētes que triū istaz essz xpi. Nā cete-
 re due erāt latronū q̃ crucifixi fuerāt cūz xpo. Noza aut
 diei nona efferebat mortu⁹ i grabato 7 iudas t̃plet⁹ gau-
 dio iussit depōi feret⁹ 7 vtraqz cruce supposita n̄ surrexit
 mortu⁹. tertia aut supposita scz xpi surrexit mortu⁹. Be-
 ata helena i eodez loco ecclesiā fabricari fecit. Cruces dñi
 auro 7 argēto ornavit 7 i eadē ecclesia honozifice collo-
 cauit Iudas aut baptisate recepto epō hierosolimita-
 no helena pcurāte successit ei 7 mutato noie vocat⁹ ē q̃-
 riacus. Helena aut recozdata clauoz dñi rogauit ep̃m
 precare dñm iussit g̃ ep̃s ad locū caluarie 7 subnixē orauit

et coruscatione supueniente magna locum illuminante the-
 saurum absconditum designauit Regina accipiens clauos fecit
 tres salianos in freno equi regis per victoria belli ut impleret per
 prophetiam que dicit. et erit in die illa quod in freno est equi sancti domini voca-
 bitur. Item sancte helene imperatricis romanorum que fuit mater sancti con-
 stantini imperatoris que hodierna die sancta crucez inuenit
 que in extremis posita audiuit vocem de celo dicentem sibi Sur-
 ge propera amica mea sponsa mea veni coronaberis. Quam
 merito omnes christiani diligere debent et eam inuocare fiducialiter
 quia est adiutrix eam deuote inuocantibus in omnibus necessitatibus
 et tribulationibus. quam etiam sanctus ambrosius valde commendauit.
 Item sancte scorum martiris alexandri pape euentii et theodoli
 presbiterorum sub principe adriano. Quorum primo alexander primo
 pro fide christi vincula et incarcerationem. Secundo in culeo leuatus ungu-
 lis per tota membra laniatus. Tertio lapidibus ardentibus exustus
 est. Quarto in furnum cum euetio dorsis colligatis picunt
 Tunc dixerunt igne nos examinasti et non est inuicta in nobis iniqui-
 tas. quinto euetius et theodolus occidunt. Sexto alexander per
 omnia membra cum xxx. subulis pugni usque ad mortem. Et statim
 audita est vox de celo dicens aureliano. Iustus dabit paradysus
 tibi autem infernus. qui statim cecidit et propria lingua masticauit et
 Apud nicomediam nata. pro doloze miserabiliter obiit.
 sancte anthoine martiris que nimium tortura et variis afflictis
 cruciatibus in vno brachio tribus diebus suspensa et in carcere
 biennio detrusa. ad ultimum in confessione domini flammis exusta est.
 Item sancti quiriaci magni martiris et episcopi hierosolimitani qui pro vo-
 cabatur iudas ut supra de inuentione sancte crucis
 Apud alexandria natale sancti euthimii dyaco-
 ni pro fide christi in carcere quiescen-
 tis. Item sancti gotthardi qui pro fide fuit abbas. sed a sancto henrico im-
 patore ad bildesheimensem episcopatum vocatus et deuote et sancte vi-
 xit et in festo ascensionis domini obiit dum catabat in matutinis.

• Alexander papa
 • theodolus
 • euentius presbiteri

• Anthonia martiris

• Quiriaci magni mar-
 • tyris episcopi hierosolimitani

• Euthimii dyaconi

• Gotthardi

Astréoo ad p̄ez meū aīa ei⁹ ad celos ascēdit. Itēz scī ap-
polonī q̄ t̄p̄e iuliani apostate p̄pter p̄secutōes ip̄s⁹ ī spe-
līca dño seruiebat. cēties ī die 7 centies ī nocte genua fle-
xit t̄ibo celesti pl⁹ quā humano pass⁹. īndumento tecl⁹
stupro tñ nūquā legī veteratū. sāitates multas fecit et
v̄tutes. erat f̄ re p̄f qui gentoz monachoz hic a pueritia

Sācti iohānis apostoli 7 euāgeliste dño placuit.
De quo dñs ad petz. sic eū volo manere donec veniā scz
vocare eū ad pacēz. iste iohānes ī epheso p̄dicās xp̄i fidē
ā p̄cōsule idolis immolare cōpellit. Qd̄ dū facere cōtem-
p̄tī carcerat. et epistola domiciano ip̄atorū p̄eo dirigīt.
ī q̄ magn⁹ sacrileg⁹ noiāt. iubez q̄ romā ab eodē p̄cō-
sule ducī vbi aīā portā vrbis que latia dñi doleū feruētis
olei mitti p̄cipit igne desubt⁹ cādenti. A quo dū ille⁹
īsp̄ctōe oīs senat⁹ egredīt. vñ fides plurimuz extollebat.
voluit eū cōsul libertati dedisse. s̄z iussu cesaris domiciāi
ī pathmos īnsulā religat. Eustiani vō ī loco vbi fornax
fuit altare 7 capellā cōstruūt. 7 de p̄pe aliā ecclesiā p̄eci-

Ap̄s teracīnā cāpanie natale br̄e domicille Iosam
v̄ginis 7 m̄rtiris que cū eēt flauī clemētis cōsulis ex sor-
ore neptis 7 a scō clemēte sacro velamie cōsecrata. Sub
p̄secutiōe domiciāi cū aliis a sp̄so suo aureliano ī īnsu-
lā pontiā exilio deportata 7 postea reuocata tradita est
duab⁹ v̄ginib⁹ cōlectaneis suis que iā ī sp̄sos suos cō-
senserāt vt iste eā iducerēt vt cōsentiret ī m̄mōiuz. Que
renuit dicens q̄ stultū esset rusticū nobilissimo sp̄so p̄-
ponere dño n̄o ihu xp̄o. Tūc furorū curauit corā illis et
etiā mutum. ideo plures crediderūt hoc vidētes 7 bap̄tis-
mū suscepēt. Veniens aut̄ aurelian⁹ sp̄s⁹ domicille cū
musicis istrumētis 7 orgāis sp̄abat nuptias se factur⁹ et

Apollomy.

Iohannes ^{ap̄t⁹} euāgelista
Ante portā latīnam Romē

De Latio regione.

Domicilla v̄go b̄ta.
- cōmānē p̄p̄tines dūc-
- g. Eustasia et cōmānē
- theodora
- v̄go domille. p̄t. s. Plātilla
- des p̄to paulo v̄la s̄y capere
- 7 sua passione cōclit. quod p̄o
- ei reddidit decollat⁹. v̄la p̄
- on f̄to. 7

miracul⁹ cōuersione sup̄t
7. x. i. d. n.

Lurclung cū sp̄s⁹

Joh.

John 8. 7

Streallogh

Incepit chorizare. 7 p duos dies et noctes saltavit donec mortu⁹ expiraret. q^o videtes omⁿis qⁱ aderat d^ono crediderunt. Luxurios⁹ vo⁹ ff eurentian⁹ i censo cubiculo domicille e^a simul cu^m suis v^ginib⁹ eufrosina videlicet 7 theodoza combu^sit. 7 sic cursu gloriofi martiri sui coⁿs^umauit. Id⁹ domicille m^o fuit sc^a pl^onilla que sc^o paulo velu⁹ sui capitis in

11. anno 1011

Apparicio S^{an}c^ti Michael' Arch^{iep}iscopi

Apparicio illa passioe coⁿcessit q^o ei reddidit decollat⁹ hoc festu^m angeli d^o illo die d^o sc^o gregori⁹ ppter pestes inguinaria letanias maiores instituisse 7 deuote his diebus p salute populi orasset. Vidit hac die i turri castri q^o olim memoria adriani appellat aⁿgelu^m qⁱ gladiu^m terges 7 i vagina mittes p^oces exaudire inuebat. Un⁹ sc^o papa gregori⁹ ecclesia in b^onoze sc^oz angelo^z instituit. iaq³ nu^m castri scⁱ angeli vocat. 7 ab illo hec dies celebris rome habet. In territorio h^ontio monasterio boneuallis ordinis cisterciensis scⁱ petri epⁱ 7 coⁿfessoris ac monachi p^odicti monasterii venerabilis. Id⁹ petri pentes p^odicti p^odicti i viennensi incoluere diocesi. Eo tpe cisterciensis vnica monasterii ia fructificas ad illas ptes dilatauit palmites suos quos reuerendissim⁹ p^o archieps. Guido i sum^o pontifice sc^om mutatoez dextre excelsi postmodu^m assumedo⁹ feliciter pl^otauit i monasterio boneuallis fidelium multitudo rigauit 7 b^ondictioez sua d^ons dedit incrementu^m. Id⁹ cenobii p^om^o abbas iohanes multiplici p^oritus scitate p^ontifex demu^m sc^os e⁹ valentin⁹ p^o gloriofu^m ab hac vita discessu^m miraculis claruit q^o multiplicib⁹ 7 im^osis. Paretes quoq³ p^odicti petri a p^omordis monasterii m^otimoda eu^m deuotoe colebat. Quoz p^omogenit⁹ lap^o no mie l^oaz studio tradit⁹ i puerili erudiebat etate. petri⁹ vo sc^ous natu^m officio fuerat alteri deputat⁹ p^oficiebat itaq³

De Theresia

Perr^o ep^o p^osesor
ac monach⁹ cisterciens⁹

- 1. Guido felix p^ontifex
- 2. Fidelium multitudo rigauit
- 3. B^ondictioe sue d^ons dedit incrementu^m

Euall^o d^oni

at Lamb^o
Lampert⁹ p^omogenit⁹
Perr^o no⁹ sc^ond⁹ natus

Vita S. Petri Episcopi Confessoris.
 Monachy boneuallis
 Ordinis Cisterciensis

vidēde magis quā eruditōe i grā. vt mirari iciperēt q̄ vi-
 debāt puez lras rapiētez āpli⁹ discere quā doceri. Nec i-
 genio memoria imo nulla grā defuit. Deniqz psalmos
 om̄s dauidicos sic apprebēdit sic tenuit vt āno p̄mo cor-
 detin⁹ psalleret vniuersos. Cū aut scūs petr⁹ adolescen-
 tie tēp⁹ attigisset suadēte abbate iohāne boneuallis ce-
 nobio sese cōtulit. ibi sese offerēs deo sub regula ⁊ abbate
 feliciter seruitur. Beat⁹ petr⁹ i boneualle votū vouit et
 votū soluit ⁊ suplicez deo ⁊ miserētez aie sue corporis du-
 rū castigatores p̄zelatū obediētissimū. hūilez cūctis fr̄ib⁹
 cūctis amabilē. nec multo p⁹ etiā utilē imitabilez venera-
 bilez rapti pot⁹ q̄ paulatī pficiendo icipiens exhibere.
 Nec lōge postq̄ beat⁹ petr⁹ tyrociniū tēp⁹ expleuerat. Re-
 uerend⁹ siim⁹ abbas iohānes itelligens qm̄ vas electōis
 ē iste p̄ diuersos eū grad⁹ ad officia diuersa pmouit. In-
 terea tēp⁹ affuit vt nou⁹ eligeret abbas cū nouo fr̄m ex-
 amie in nouo stamodū. qd̄ circa eūdez locū puicie due et
 due cōueniāt cōmitat⁹. vons cōmunib⁹ ⁊ abbatib⁹ iohā-
 nis arbitrio btūs petr⁹ eligit vt sup̄ illā petrā dñs illa m-
 edificaret ecclesiā. Ad locū mittit arduū. locū artū. ⁊ ma-
 gis icomodū videbat. itaqz publicā strāta⁹ pene iugiter
 a multitudie comitātū frequētā. Quātā humāitatez
 seim⁹ hospes exhibuit. quātos seminudos ⁊ ipse algens
 vestiuit. nullū sese existimās. nullū p̄tens. nullū gerens.
 obseq̄is pot⁹ quā iuriis mouebat. Pane arta et aqua
 breui icōdito ⁊ vit falso vescebat. Dedit dñs tñ. bñdictio-
 nez ⁊ illuminat⁹ ē edificat⁹ donat⁹ pascuis ⁊ agris vineis
 locis licz remotis ⁊ hic inde ad monasteriū nō sine labo-
 re vel nūc queāt cibaria qualiacūqz deferri. Tbarēt assē-
 lus aut ecclesia viz sibi a deo p̄paratū ⁊ p̄destiatū cōfide-

Tharēt assē. Eccles.

rās bt̄m petrū sibi i ep̄m donari petiuit. Ipse aut̄ nulla-
 tēn̄ potuit ad cōsensū electōis iduci donec cōuētū cister-
 cienstis capituli generalis/eius s̄dez ecclesie clerici prestulā-
 tes illic eū interciperē ubi subterfugiū deiceps nō haberet.
 Ibi auctoritate toti⁹ ord̄is ē oppress⁹ maxie v̄o sci bern-
 hardi clareuallis abbatis cui reuerētia; sēp exhibuit sin-
 gl̄arē ⁊ venerabilī pat̄z suoz cisterciēsis ⁊ boneuallēsis
 abbatū Ab his āganat⁹ ⁊ māualit̄ clericis assignat⁹ ob-
 tēpauit iuit⁹. Sic p̄mot⁹ ē i tharathasiēse archiep̄m ve-
 nerabilis petr⁹ s̄z parū mot⁹ a forma vite in qua fuerat
 cōuersat⁹. Quā sit h̄it⁹ hūilis vid⁹ tenuis s̄on⁹ breuis. Si-
 moliusculā veste; quecūq; p̄sona cōtulit nō lōgaz cū eo
 morā fecit ad altez trāsīt possessozē. Vid⁹ ei⁹ panis cri-
 brat⁹ cū legumie ⁊ de talib⁹ erat olerib⁹ vt ex eadez olla
 ministraret egenis nisi qd̄ meli⁹ cōdita frequēter illis p̄ci-
 piebat offerri p̄ vigiliis pluriozib⁹ monasteriū a qb⁹ se de-
 plozabat auuī s̄ū secretis orōnib⁹ insistebat. Opa manū
 labore cōpēsabat itinez. S; ⁊ man⁹ ipositōis. i. cōfirma-
 tōis nō mō infātum s; ⁊ p̄sonaz cuiuscūq; etatis vbiq;
 ad eū ⁊ vndiq; cōfluētū aliqñ de mane vsq; ad crepuscu-
 lū noctis ⁊ vltra. Disciplinā silētū p̄dicatōis istāt ia re-
 dīmebat. Per trāsibat aliqñ beat⁹ petr⁹ alpez grauissi-
 mā cui nomē colūna iouis tpe hyemis ⁊ occurrit ei muli-
 er seminuda debilis / algens ⁊ lacrimis vsq; quaq; resp̄sa.
 Vidēs sacerdos imo samazan⁹ nō trāsīt dissimilāte eo.
 p̄cedūt ceteri ipse v̄o nō sequit̄ s; subsistit de equo descen-
 dit vnā tunicā exiit qua sup̄ ciliciū iduebat ⁊ cucullā re-
 sumēs miserabiliter iduit ⁊ p̄cedit atramez pedes gradit̄.
 viā difficilē iter fugozis ⁊ laboris molestias cōstitutus.
 7. **F**latrona quedā p̄gnās sup̄ equū min⁹ q̄etū min⁹ domi-

sig. n. d. g. v. m. d. p. r. r.

[Epi]

S. A. h. i. c.

N. d. p. r. r. v. m. d. p. r. r.

x. b. l. e. m. s. i. c. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a.

tū ad bñm petrum pperabat. Offendēs equ⁹ i via 7 eracer-
 bat⁹ ad mulieris ruinā graui⁹ frēmere et calcitrare ce-
 pit atrociter circa eā multis i locis pedib⁹ tūdēns / nihil
 nocuit nomē p̄sulis iuocāti. Descēdente eo aliqñ ad ptes
 gallie vndiqz ad eū vbiqz confluere cepit innumerabilis
 multitudo aīaz 7 corp⁹z remedia queritātis tāgi postu-
 lās flagitās bñdici. In ecclesia scī eugenii tā multis cecif-
 visu / surdis / auditū / mutis / loquelā / claudis / gressū / 7 inco-
 modis variis laborātib⁹ / contulit desiderata remedia vt
 difficile q̄s dī numerare / ne dū scribēda seruare potuerit
 signa v̄tutū q̄b⁹ i seruo suo glori⁹ ē de⁹. Vidēs btūs
 petr⁹ magnos honores maiores fauores ab omī popu-
 lo sibi exhiberi cepit pauere 7 tedere 7 sub medio noctis
 silentio cū vno tñm comite ceteris ignozātib⁹ exiit pueni-
 ens deniqz ad cenobiū qd̄dā sui cystericiēsis ordīs in ger-
 mania i puicia que alsacia dī cōstitutū cui nomē patras
 vbi quodā mō q̄si surd⁹ eēt 7 mut⁹ nec itelligēs ceteroz v-
 ba nec itelled⁹ ab eis q̄ gallic⁹ esset q̄ diu licuit iter eos
 itras 7 exiēs vt simplex monach⁹ ābulauit. Mutauerat
 enī i via socios vnū p̄ alter⁹ occasiōe quesita donec h̄ret
 cui ignot⁹ eēt. Adane aut̄ scō cū btūs petr⁹ mime cōperz
 repleti sūt oēs d̄ domestici ei⁹ stupore 7 extasi i eo q̄ cōtīge-
 rat illis. Querit i cubiculo nec in eīs p̄ ecclesias p̄ vicos 7
 plateas querit 7 mime iuenit. passi iterzogat̄ occurētes
 7 nō ē q̄ idicet q̄ viderit eū aut audierit v̄bū qd̄cūqz de eo.
 Siqd̄ē iter ceteros vndiqz queritātes iuuenit qd̄dā quē bea-
 t⁹ petr⁹ nutrierat a puero ad mōasteriū qd̄ patras dī ad
 uenit 7 egrediētib⁹ fr̄ib⁹ ad laborēdū sigl̄os itueret i eū
 repēte inicit oculos 7 agnitū ptin⁹ apphēdit / tenuit 7 ex-
 clamauit. Mirari oēs 7 nomē ei⁹ audito cōqueri ceperūt

32.

h̄ic

apocrypha

to q̄re nō est p̄cellat⁹ ab alijs

sc̄ptis

q̄ lucerna sub modio tā diu latuisset. Sactis ei⁹ vesti-
 giis cōgregatō tota prosternit̄ 7 sibi postulat indulgeri q̄
 nullā ei reuerentiā exhibuisset ignara. Iflere singulis 7 di-
 gnis magnificare p̄cōis obediētie ei⁹ 7 hūilitatis exēpla.
 Ifleuit 7 ipse p̄ ceteris q̄ indign⁹ foret frui diuini iocūdi-
 tate cōcessa 7 gustatā dulcediez sapiēs magis esuriens
 magis sitiēs retrahit̄ ad negociasse vite picula 7 labores.
 Itēz fba ruit. itēz sit cōcur⁹ molestioꝝ ab vterib⁹ desi-
 derate q̄etis auulso. Jā v̄o enarrari nō potest q̄nta deuo-
 tōe 7 exultatiōe vniuerse terze tāq̄ rediuu⁹ suis appa-
 ruit sic discipuli viso dño gauisi sūt. Nec min⁹ vberes et
 si magis breues lacrimas succedens gaudiū q̄ precedēs
 mesticia pturuit. Tādeꝝ bt̄is peti⁹ p̄petratis mltis mi-
 raculis clar⁹ v̄tutib⁹ requeuit̄ i belleualle q̄d ē mōasteriū
 ord̄is cystericiēsis suū i dyocesi bisurinesī. vbi ad ei⁹ tumu-
 lū dñs i firmatib⁹ multa cōfert bñficia ad meritū dilecti
 serui sui 7 ad gloriā sue diuinitatis cui ē honor 7 gloria.

¶ Sc̄i hermērome de quo paul⁹ ad romanos scribit. Itē
 ap̄d nazātū op̄idū natale b̄ti gregoriū q̄ nobilis athenis
 i theologia edoc̄t⁹ collega 7 soci⁹ b̄ti basilii cesariēsis ep̄i.
 de cui⁹ societate tm̄ fuit cōfisi⁹ vt eū a cathedra scole vbi
 sedēs p̄biam docebat p̄ man⁹ traberet 7 i menasteriū du-
 ceret. vbi ābo p̄ tredecī ānos theologie vacātes ab hereti-
 cis ifesti fuerit. J̄nde ep̄s nazātū ordiat⁹ cōstātīnopolī do-
 cuit 7 senectute grauat⁹ loco sui aliū surrogauit v̄tuti.

¶ Sc̄oꝝ gordiāi 7 ep̄imachi l̄b⁹ 7 miracul⁹ i pace q̄euit.
 quoz p̄oz p̄ cōfessiōe nois xp̄i tpe iuliani ip̄atoris cū ido-
 lis sacrificare nollet diu plumbatis ceditur. deinde capi-
 te truncatur et corpus eius lacerandū canibus reliq̄tur
 per septeꝝ dies 7 tandem a xp̄ianis rapitur et nocte iuxta

.i. al. Belleualle

Sanctus Hermen-
 . Gregorius

. Gordianus.
 . Epimachus.

scđū epimachū recōdit. Epimach⁹ enī multo tpe p fide
xpi viculis ⁊ cruciatib⁹ carceris tot⁹ demū igne crema-

• Sātoꝝ pmi ⁊ marci martiū quos p̄ses tus obit.

p̄mo fustib⁹ cedi iussit Scđo ifra vētres eoz ignē accēdi
Tertō iussit sulfur resolutū i eoz oza fūdi qđ dū nil noce
ret eidē multi xpo viso hoc miraculo crediderūt quos ip̄
se p̄ses fustib⁹ cedi iussit ⁊ p̄ci extra ciuitatē. Quarto
iussit p̄mū ⁊ marcū decollari. Itē viēne natale sci mam-

• p̄m⁹ ⁊
• marc⁹

• Mamart⁹ ep̄

• Rome i via aurelia ascēsiōez dñi letanias istituūt

natale sci p̄cracii martiris quatuordecī ānoꝝ q̄a patre
suo moriēte cōmēdat dionysio patruo suo. Qui veniētes
ad b̄tm̄ vrbānū papā ābo baptizati sūt Tūc scūs p̄cra
ci⁹ ip̄atoꝝ tradit a quo multū p̄suas⁹ vt demōib⁹ sacrifi
caret ⁊ viueret dixit deuz meū ihm xpm nūquā negabo.
Tūc iuss⁹ ē gladio occidi quē octauilla senatrix nobilissi
ma sepeliuit. Ad cui⁹ sepulchꝝ quisq̄s false iurauerit sta
tī a demōe rapit ⁊ isanit aut cadēs i pauimēto vitā finit
Itē rome i via adratina natale scōꝝ martiꝝ nereī ⁊ achī
lei s̄m q̄ p̄mo ap̄d̄sulā p̄ciā lōgū duxerūt exiliū. Qui
etiā ābo a b̄to petro baptizati domiāllā nobilissimā vir
ginē despōsatā aureho i v̄ginitate p̄suaseūt manere pp̄
xpm dñm sp̄sū p̄petuū. Ob hoc p̄rio grauiſſie sūt v̄be
rati. Scđo i eculeo suspēh. Tertō flāmis adusti. quarto

• P̄cracii

• Sci seruacii tūgrēsis ep̄i q̄ p̄uidit i spū totā decollati

galliā piturā ab i fidelib⁹ p̄ter solā metū ⁊ p̄ter traiectū
p̄ciā sc̄ssimī seruacii tūc seruata ⁊ i eadez ciuitate i pace
quieuit añquaz videret mala gentis sue que imminēbāt
Ob cui⁹ meritū omnib⁹ demōstratū ē qđ tpe hiemis oīa i
circuitu nix repletet nūquā tñ sepulchꝝ ei⁹ opuit donec

• Seruacii ep̄i

industria ciuū basilica sup ipm edificata ē. Oia aut lignea
a edificia sup ei⁹ sepulchꝝ v̄eto et vulgure pierūt donec
sc̄is mōulfus ei⁹ success⁹ vir vtiqꝫ celebris 7 famos⁹ ecclē
In syria natale scōꝝ siā lapideā cōstrui procurabat
victoris 7 corone sub antonino ipatoꝝ. Que corona cui⁹
esset vxoz cuiusdā militis 7 cepisset b̄tificare sc̄m victoꝝ
ob martiri cōstātia⁹ vidit duas coronas de celo lapsas
vnā victoꝝ 7 alterā sibi missā. Cūqꝫ hoc cūdis audienti
bus p̄stare ē ipsa q̄de⁹ inter arboꝝ scissa victoꝝ quoqꝫ
decollat⁹ ē. Et̄ rome s̄cti bonifacii martiris venerādi q̄
erat p̄curatoꝝ cuiusdā d̄tissime d̄ne romane h̄ns sub se
eludē⁹ d̄ne p̄curatoꝝ septuaginta duos. que d̄na sua
cōmiscebat ī stupꝝo aliquā diu. inspirata aut̄ diuina gr̄a
ipsa d̄na mittit eū in tharsū cilicie p̄ reliq̄s martiꝝ q̄ ibi
p̄ xp̄o puniebāt. Quo veniēs sc̄os in tormētis positos cō
fortabat. Vñ capt⁹ a p̄side p̄mo suspendi⁹ 7 vngulis tra
hibi⁹ vsqꝫ ad ossa. Sc̄o plūbū bulliēs in os ei⁹ fūdī. Ter
tio iter vngues man⁹ ligna acuta seu calami infigūtur
quarto in olla plena feruēte pice p̄fici⁹. angel⁹ venit: olla
liquefcit sic̄ cera. quinto cutis capitis sui abstrahit⁹. Sex
to decollat⁹. postmodū ad romā p̄ducit̄ dato p̄ eo p̄cio
questionariis. mōitu āgelico d̄na sua eū suscepit 7 hono
rifice sepeliuit. Et̄ ipa renūciauit seculo. 7 oia bona sua
paupib⁹ dedit. 7 feliciter vixit. 7 obiit choruscās etiā p̄ moꝝ
tez miraculis. Et̄ sc̄i mauri militis 7 martiris q̄ pro fide
xp̄i p̄rio p̄ quib⁹ dies fame ī carcere macerat⁹. Sc̄o fusti
bus cedit⁹. Tertio plūbo bulliēti p̄fūdī s̄ āgelica opatōe
vt aqua frigescit vnde et̄ ipse cesar miratur. quarto de
collat⁹. Post sex dies iubet cesar req̄ri si corp⁹ a bestiis sit
cōsumptū 7 ecce duo lupi illud custodiūt. Veniēs igit̄ sc̄is

-Victor-

-Corona-

-Bonifacii martiris

h.

-Mauri miles & martiris

martin⁹ ep^s cu³ xpianis scm corp⁹ abstulit et sepeluit

Santi vigili⁹ epⁱ qⁱ iuuenis vix cōpletis xx āno² circu-
lis cleri ac ppⁱ i desiderabili electōe pōtifer effici i ciuita-
te tridētina Qui postquā nō solū suā dyocesim verū etiā
ex veronēsi 7 brixēsi populo plurios cōuertisset 7 i valle
rūdēa cōmūto saⁿi simulacro sibi pparatā gloriā i celis
aspiciēs lapidib⁹ obrutū migrauit ad xpm **Grē** ap^d insu-
lā trabum natale scⁱ isidoris martiris i cui⁹ basilica ex-
tat pute⁹ i quo 7 ferē iniect⁹ de cui⁹ aqua infirmi sepi⁹ po-

Vigili⁹ epⁱ.

Santi pegri⁹ epⁱ 7 martiris **L**ū eni psecu- **tati sanā**
tores xpⁱ fideles sine misericordia vbiq³ p galliā atroci-
ter iugularēt i tm̄ vt vix inueniret qⁱ p xpⁱ ouib⁹ se oppo-
nere auderet vel vellet **M**iserūt ḡ xpⁱ fideles d⁹ gallia ad
romanū pōtificē supplicē deprecātes vt dīgnaret i gal-
liā destinare viz aliquē qⁱ qⁱsi extictaz scintillā fidei susci-
taret **T**ūc ille misit bt^m pegriū qⁱ veniēs altifido² se p
domo dⁿi opponere studio toto conabat vbo vite aios 7
corda pusillanimo² fidelit⁹ engēs 7 ad cōstatiā roborā⁹
7 incredulos vtutib⁹ 7 miraculis ad agnitōez vⁱritatis et
vni⁹ dei attrahēs 7 accēdens **T**āde³ p⁹ multos agones p
dⁿo cōstātissime toleratos ab inimicis fidei amato² crisi

psidōres orarne

peregri⁹ orarne

In tusia nata. **L**occi⁹ ē trāsies ad dⁿm ihm quē dilexit
le scⁱ torpⁱ martiris. **M**agn⁹ i officio neronis cesaris p
mo fuit s³ postea p fide xpⁱ iubēte eodē a lapis cedit vbe-
nib⁹ diutissime ac bestis deuozand⁹ tradit s³ mime lcoit⁹
Tāde³ v^o decollatōe capitis martiriū suū iiii. lxl. ma⁹ im-
pleuit s³ ei⁹ festiuitas crebr⁹ h⁹ colit⁹ **Grē** ap^d aqlegiā s^a
cto² marti² felicit⁹ 7 fortunati f^m illis tēporib⁹ exierat
edictū ab augustis dyocleciāo 7 maximia^o vt null⁹ poss⁹
emere vel vēdere nisi p⁹ idolis imolaret 7 qⁱcuq³ xpianū
occultaret grauit⁹ puniret **V**n cōtig⁹ qⁱ qⁱdā paganus

Corpe⁹ orarne

*Reliqu⁹ / 2 for
tinat⁹ m⁹*

scōs fr̄es felice 7 fortunatū de p̄tib⁹ aq̄legle ort⁹ p̄ressōi p̄
palaret q̄ detēri 7 idola respuētes. P̄rio fustib⁹ cedunt 7
psallētes Ecce quā bonū 7 quā iocūdū bitare fr̄es i vnū
deuote dñm ihm xp̄m inuocabāt. Quib⁹ p̄ses nescitis
augustos irasci qñ ibs xp̄s noiat. cui sci. ipatores p̄uea
lere nobis nō potēt. Tūc p̄ses iussit eos scōo in eculeo
suspedi 7 ardētes lāpades eoz laterib⁹ appōi. S3 dū sci
fāctuz mīchaelez aduocāt lāpades sunt extindē. Tertio
oleuz feruēs i ventres eoz fūdī q̄ duz hoc refrigeriū eis
esse asserūt. Quarto cuz plūbatis marie feruūt. Quinto

Dystorg leue

In egypto sci dyostori lectozis quē p̄ses **Decollanē**
p̄pter fidez xp̄i p̄mo multis 7 variis p̄cussioib⁹ puniri fe
cit Scōo vngues ei⁹ effodi fecit Tertō lāpadib⁹ ardenti
bus ei⁹ latera inflāmarī s3 celestis lumis fulgoze mīstri
territi reciderūt Quarto lamis ardētib⁹ adust⁹ martiri
uz cōsumauit. T̄tes fuit quedā puella maria noie ācilla
cuiusdā potētis viri. hūc i quadragēsia nascit fili⁹ 7 mo
re paganoz grāde de carnib⁹ 7 aliis cōuiuū preparauit
S3 maria iaz xp̄iana seiuuuz obseruabat. quā cuz dñs
su⁹ atrocissimis flagellis nō posset inducere ad edenduz
tāquā xp̄iana ē oblata iudici puniēda. popul⁹ dō ei idu
cias ipetrauit. S3 cuz nō possz a p̄posito reduci et s̄a ad
penas ducere i gentez saxuz p̄trāsrens orauit dñm. Et ec
ce sax⁹ se findēs p̄ mediū illā fugientez i se recepit 7 cōclu
dit. Tū autē iussu p̄ncipis p̄p̄i conarenē lapidez destrue
re 7 illā euellere flāmie 7 conitruo duo milia 7 septuagē
ta hoies pierunt. reliq̄ ad dñm ihm xp̄m sunt cōuersi.

puella maria noie

Potentiana.

Rome s̄acte potētiane v̄ginisque p̄ inumeros agones:
p̄ multoz martiz sepulturas post om̄s facultates suas
paup̄ib⁹ p̄ xp̄o erogatas tādē d̄ terra ad celos migrauit. *All elia*
Rome i via salaria natale s̄acte basilie v̄ginis 7 marti.

Basilica v̄rgo 7 martin

ri. hanc basiliam eugenia conuertit ad fide. que basilica cum
esset ex regio genere et h[ab]eret sponsu[m] illustrissimu[m] accusata
e[st] ab eode[m] q[uo]d esset christiana. decretu[m] est a galieno augu-
sto ut aut sponsum suu[m] recipet aut gladio interret. Con-
uenta de hoc r[ati]o[n]e reg[is] regu[m] se sponsu[m] habere et gladio
tra[n]suerberata est. **Ite** sancte iulie virginis qua[m] quida[m] infi-

Julia virgo

Passio sci **I**n patibulo crucis feliciter in d[omi]no ihu obiit
valentis epi cum tribus pueris q[ui] p[ri]mo p[ro] fide catholica pedi-

*Valens ep[iscopu]s.
et tres pueri.*

Ite in mauritania cesariensi natale sco[r]p[ul]i timothei pauli
et euchnii diaconi qui apud presatam regionem verbu[m] d[omi]ni
disseminantes pariter coronari meruerunt.

*Timotheus
Paulus et
Euchnius
diaconi*

Sancti torpens martyris de quo supra i[n] proximo folio q[ui]
ab antonio pb[ri]o baptisatus est in cuius passio[n]e diuino mi-
tu[m] columna ruit et iudicet eum alius q[ua]nquam quaginta oppres-
sit. Euellus neronis consiliarius credidit in x[ristu]m et cum palma
martyris celestia regna introiuit. corp[us] autem beati torpen-
ti in nauis cofracta ponit[ur] et i[n] decursu flumis proicit. ap-
paret angel[us] sc[ilicet] celerine et corp[us] sci martyris ei reuelat. et
reuerenter illud condidit et eccl[esi]am construxit. ubi ciues i[n] ei[us]
festo conueniunt et sc[ilicet] martyre[m] laudibus extollunt.

Torpez. martyr

S[an]c[t]a Celerina.

Sci desiderii epi et martyris q[ui] cum corripet fridegundi regi-
na[m] que viru[m] suu[m] occidi suaserat et adulteriis et fornicat[i]o-
nib[us] vacabat i[n] insula q[ui] drigeno relegatus e[st] leprosu[m] ibi cura-
uit. p[ro] hoc p[ro]mittas p[re]ces ep[iscop]o[rum] et alio[rum] reuocata[m] ab exilio a

*Desiderius ep[iscopu]s et
martyr.*

prefata regina. quā cū itez p p^o suo detestaret qdā ei lapidē in cereb^o iecit. alter acuto ferro ceruicem ⁊ caput transfixit. h^oq^z in d^ono feliciter obdormiuit. ¶ Predcā aut peccatrix lothario rege iubēte indomitis eqs alligat et mēbratim discerpit. ¶ Item sicut fides in gonensiu docet nullus false iurans i noie desiderii manet impunit⁹.

vide laudi p^o f^ois p^ois

¶ P^o f^ois 2 oros. sic d^o iudic^o f^ois v^ois. No. o^omicula

¶ S^ota Johana p^o susanna. sicut p^o amos d^o i x^o iesu.

¶ **S**ante iohāne de qua lucas i euāgelio testat. ista existens vxor procuratoris herodis d^om i^hm x^pm diligens eū sequebat^{ur} vbilibet predicāte et ei et suis discipulis de suis facultatibus largiter misit. h^ois sociā in omib⁹ similē i affectu pariter et effectū sanctā videlz susannam et addit ibidē. Et alie multe que sequebant^{ur} d^om i^hesum.

¶ b^o b^o

¶ Domitiani ⁊ Rogatiani frat^u q^z i galli

¶ **I**te s^oto^z marty^z domitiani et rogatiani fratru q^z i galli is ciuitate nāputeis p constantia fidei p^omo in carcerez sunt missi. Sec^odo i eculeo suspēsi. Tertio lancea militari p^ofossi. Quarto capita eoz p^orecisa sunt. ¶ Item translatio sancti d^onici d^o qua quere in vero festo suo.

¶ Urbani pape et oratoris.

¶ **R**ome i via numētana natale beati vrbani pape ⁊ martyris. hic b^oto calixto pape successit Almach^o vrbis p^ofectus seuebat in xpianos. L^ou^o sc^ois vrbani papa cū clero suo p^ontat^o qui p^omo i palacio vespasiani in carcerez et postea adduct⁹ a p^ofecto ei obici^o q^z q^zq^z milia hoim per ei⁹ pempti sunt doctrinā ⁊ q^z sacrilegā ceciliāz seduxerit cū illustrissimis nobilib⁹ tiburcio ⁊ valeriano quoz etiā thezauros expetebat a b^oto papa. Ad hec vrbani nūc v^o deo q^z nō tuoz deoz dedec⁹ s^z cupiditas tua te iducit vt feras i suos xp^oi. Thezaur⁹ cecilię man⁹ paup^oz ascēdit i celū. Tūc sci iubent^{ur} plūbat^{is} agris cedi ⁊ itez in carcerez vbi tres tribunos fabianū calixtū ⁊ anianū bapti- car b^otu^o vrbani cū anolinio carenis custode q^z māe xp^om

¶ Almach^o vrbis p^ofectus seuebat in xpianos.

¶ b^o b^o

cōstantissime cōfiteētes decollant; Postea beat⁹ urban⁹
 dñs imolare iubet. sed eo orante et xp̄m inuocātē simu-
 lachū cecidit et xrii sacerdotes idolorū occidit. q̄re gra-
 uissime laniat; Postea sanctus urbanus cū romanorū di-
 onysio cromacio presbyteris et marciali et luciano diaco-
 nibus in tēplo dyane ad sacrificandū cōpulsī. sed renu-
 entes frontibus eorū signo crucis munitis decollantur.
 Carpasius a demone puniē. cui⁹ vroz mozmonia et filia
 ipsius et tota sua familia a sancto fortunato presbytero
 baptisat et ab eis corpa sanctorū honorifice sepeliunt;

Sancti eleutherii pape et martyris. huic sanctus lucian⁹
 rex britāniē misit lrās vt p eius mandatū xp̄ianus fieret.
 Illic autē felicissim⁹ rex baptisatur a sancto timotheo di-
 scipulo ap̄t̄i pauli. et relictis oibus multos cōuertit. ve-
 niensq; p augustā ciuitatē. curiā. et oibus ad dñm con-
 uersis. q̄euit in pace. Itē in britāniā natale sancti augu-
 stini ep̄i et cōfessoris. q̄ missus a beato gregorio papa p̄-

Apud me- Imus gen̄ angloz xp̄i euangeliū pdicauit.
 hā ciuitatē dorostoren̄. natale beati iulii. q̄ tpe p̄secutio-
 nis cū esset veteran⁹ et emerite militie cōprehesus ab of-
 ficialibus iudici offerē. quo p̄te cū idola erectaret et no-
 mē xp̄i cōstantissime confiteret. capitali sn̄a puniē est.

Rome natale sancti iohis pape. quē refert sc̄us gregorius
 ob ortodorā fidez primo in custodia tentū ac deinde ad
 mortē vsq; pductū cū aliis eque catholicis viris. Itē sc̄i
 guillermi ducis aqtāniē qui dñs fuit nabore aurafica-
 nā ciuitatē a sarracenis recupat. multa picula in bellis
 sustinuit. ecclesias ptegit. sacras leges reedificat. In valle
 gelonis ecclesiā edificauit in noie saluatoris. vbi cū aliis
 suis et acillis xp̄i duas sorores suas collocat xp̄o sp̄sas.

*Eleutherii Papa et
martyr.*

Aug⁹ ep̄i i britāniā

*Julius
deuotiss*

Johannes Papa.

Guillermus.

De hoc

Post hoc sepe cogitat se posse verēdari ut q̄ p̄ varias
fortes ad bella processerat hūc ibecilles puelle ad cele-
stia precedebāt. Et postmodū hitū religiōis assūpsit et se
oim seruū facit. Quadā vice deficiēte istrumēto accenso
clibano cū veste illesa ignē extergit p̄ tū ihu noie iuoca-
to. Tandē ab actia vita ad cōtēplatiuaz vitā trāsūt cētief
p̄ noctez et centies p̄ diez flectebat genua spū pp̄hie etiaz
fultit. Postmodū infirmat̄ corpore et s̄a guie xp̄i partici-
pat̄ trāsūt ad xp̄m. Et p̄ adiacētes prouicias diuina v̄tu-
te sōit̄ fit oim cāpanaz v̄t liq̄do patēret cū quanta glo-
ria recept̄ sit ad celos s̄ et miracula dñs p̄ eū multa fa-

Ne fieret illa bona vidua ois. Nis
colim. Legit̄ nouē. Jasta p̄m. 202
p̄ alij p̄m. 207.

• Cunnomen
• et eius filij

• **S**ācti cunnōis et filij ei⁹ sub aurelio [cit vsqz hodie]
ipatoze q̄ p̄mo pro fide capiunt̄ et fertū ardens sup̄ eos
ponit̄. scdo i crate assant̄ i dorso assati i ventres girari iu-
benē. tertio i frizoio frigunt̄. quarto suspendunt̄ et ignis
supponit̄ copios⁹. quinto man⁹ eoz maleo ligneo cedunt̄.
et māib⁹ eoz cōrritis i laudē oipotētis dei spūm exaluet̄.

• Felix Papa 12 022

• **R**ome in via aurelia natale sancti felix pape et mar-
iris. h̄ cōstituit sup̄ memoria martiz missas celebrari. h̄
cū ānis quiqz reuisset ecclesiaz sub claudio p̄ncipe marti-
rio coronat⁹ est. **G**rez cuiusdaz sancti nicolai cognoie per-
egrini q̄ appuliaz intrauit et crucez manu baiulans tāq̄
simplex et red⁹ simpliciter discurrebat b̄ndicens deū. Da-
bat etiaz poma et similia pueris et aliis vt cū eo deū lau-
darent. Nūc igit̄ archieps et alij q̄ sibi sapientes i ocu-
lis eoz videbant̄ respuebant affectu tanq̄ p̄p̄sma abici-
bant. Patuit demū q̄s fuerit qz i vita et i morte miracu-
lis claruit et patron⁹ illoz esse meruit quoz ludibriū ali-

• Nicholaz pegrinus

• Perromilla dgo filia p̄t
• fellicida dgo collatanea sua
• S. nichomede

• **R**ome sancte petronelle v̄ginis filie [quando fuit.]
sancti petri apostoli. quā p̄pter pulcritudinez eximiaz in-

firmam voluit esse. Cum autem multi discipuli discumbere-
 rent in domo petri contigit ut diceret titus petro. Cum
 uniuersi a te curetur quare petronellam infirmam sanas.
 Respondit petrus quod expediat eam. Ne autem impossibilitatem
 sanitatis eius sermonibus meis putetis ait ei Surge pe-
 tronella. et ministra nobis. Qui post refectorem iterum ait
 ei vade. et iterum sis infirma. Cum autem perfecta esset et plena
 in caritate de perfecte sanata est. Post hoc petro in celis cum
 christo iam regnante quidam comes flaccus ad petronellam
 cum multis armatis venit. ut eam acciperet in uxorem. Que ait
 illi cur ad infirmam puellam venis cum armatis. Si me ux-
 orem cape cupis mitte nobiles cum quibus post triduum ad
 te venire possim. Sciebat enim se sponso suo ihesu christo con-
 iuganda. in hoc triduo tota diuinis interfecta cum felicula
 virgine collectanea sua. Tercia die corpe christi suscepto re-
 clinans se in lecto coram matronis que conuenerant tradi-
 dit spiritum. Et sic nuptias deus in exequias conuertit. Tunc
 comes ille animam ad sanctam feliculam conuertit. que dum re-
 uerat quod christum in sponsum habuerat. Primo in carcerat et per
 multos dies fame cruciatur. Secundo in eculeo torquetur.
 Tercio in cloaca proicitur. Cuius corpus sanctus nicome-
 des inde extrahens honorifice sepeliuit.

Thy ad petru
Petrus ad Luciu

De Sca felicula

Infesta sanctorum mensis Junii.

Omne dedicatio basilice sancti Nicomedis presbiteri
 et martiris. Passio autem eius colitur. xvii. kal. octo-
 bris. passus est autem sub domitiano impatore Rome in via
 numetana. Postquam enim corpus petronelle sepelisset du-
 ctus est ad sacrificandum idolis. qui cum diceret ego non
 sacrifico nisi deo omnipotenti qui regnat in celis plura-
 tis diuissime cesus migravit ad dominum. Corpus vero eius

*Dedita basilica sancti
 Nicomedis presbiteri
 et martiris*

Sisim^{us}
Martir^{us}
Alexand^{er} martires

in tyberim precipitatus est. quod iustus presbyter collegit et se-
pelluit. Item sanctorum sisimii martiris et alexandri martiris
qui greci genere ciues capadoces venerunt mediolanum et
ibidem cum sancto ambrosio per aliqua tempora sunt morati
abinde trientum veniunt et a sancto vigilio eiusdem civitatis
episcopo gratanter sunt recepti. Et postmodum vigilius hos
tres sanctos dirigit ut fidem annuncient sancte trinitatis.
In vico igitur qui dicitur medio ecclesiam construunt popu-
lis predicant multos convertunt. Adest dies in qua gentes
diis suis imolant et etiam iam conversis ad christum cogunt
imolare. Tunc christi aethiopes comprehensi ad idolorum sacrifi-
cia coguntur respuunt ceduntur diuersimode ut vir vita su-
perfit. Nam sanctus sisimius senior strepitu tube quasi ad-
ritus suos convocabat furiose percussus et securibus confos-
sus vir ad hospicium redierat et quasi exanimis lectulo de-
cubebat. post hec sisimius ad collum sicut pecudibus fieri so-
let tintinabulum ligatur ad pedes traheretur et sic ad dominum
ibidem transiit. Sanctus martirius morte prodire deprehendit
vulnera in capite cedere sopitibus transfodit et per scopulo-
sa tractus ad celos transiit. Sanctus alexander ad ianuam
ecclesie accubans comprehendit flagellatur et ante rogos
sternitur. cui si libare velit promittitur vita et munera
que ille fidei calore successus reprobatur et sic per ignem cum
sociis ad cetera regna transiit. Sanctus autem vigilius vi-
dit horum animas ab angelis ad celos deferri. Erat autem sex-
ta domine passionis dies et domini miracula non defuerunt. Nam
nigra nubes totam texit regionem prime terre discursit
fulgura ignis emicuit. Itaque et impii se iuste hec pati fa-
tebantur. Demum in loco ubi incensa sunt corpora sanctorum ec-
clesia est constructa et sanctorum reliquie per sanctum vigilium

tridētum sunt de portate.

Rome natale sanctorum martirum sancti marcellini presbyteri et petri martiris exorciste. Qui petrus cum sepius ce-
sus teneretur in custodia artemii sub iudice severo tempe
dyocleciani filia eiusdem artemii paulina a demonibus
nimis vexata est. Dicit autem ei petrus Si credideris in-
cristum filia tua saluabitur. Qui cum abiisset et diceret hec
uxori sue statim in ipso initio noctis affuit petrus in can-
didis vestibus manu ferens crucem tunc sanata est filia
et omnes qui erant in domo baptizati sunt. Ad marcellinum
presbyter plures alios baptizauit propter quod marcellinum
iussu iudicis nudus in vitris acutis in carcere proster-
nitur et ei alimenta negantur. petrus vero in cyppo artissi-
mo constringitur. Factum est autem ut separatim essent in custo-
diis et marcellinum in vitris acutis iacuit nudus appa-
ruit ei angelus et induit eum vestibus suis et dixit sequere
me. Et ingressi sunt ad petrum et hunc absoluit angelus a
cyppo et ferro et secum duxit eos ad domum artemii ubi om-
nes baptizati erant et iussit ut confortarent eos per septem
dies. Sequenti autem die in carcere non inuenti in domo ar-
temii omnes deprehensi sunt et artemium gladio percusserunt.
Landidam et paulinam filiam suam lapidibus obzuerunt.
postea sanctos martires petrum et marcellinum decollauerunt.
quorum alias vestibus splendidis indutas dorothheus qui
eos decollauit vidit angelorum manibus in celum deferri.
Unde et ipse christianus tandem in pace quieuit. **I**te sancta
blandina que primo sancto tercio die pulsata cruciatibus
cum non superaret quarto die craticulis exusta ultimo gla-
die. **I**n campania natale sancti Erasmi episcopi **D**io ceditur
et martiris qui timore dyocleciani septem annis in heremo

Marcellinus presbiter
petrus martir. exorcista.

blandina

Erasmus episcopus.

latuit vbi ei corui cibum deferebant ⁊ fere ei famulabatur. Post hec iubente angelo ad ciuitatem rediit et cū idolis sacrificare nollet. primo fustibus cedit. secūdo latera plūbatis cedūtur. tercio vngulis carnes eius raserunt ⁊ dilaniauerūt. quarto plūbo pice sulphure pfunditur. tūc statim terremotus ⁊ tempestas facta est. quinto in carcere recludit ⁊ sex aginta pondera ferri in eo ponūtur sed angelus eū soluit. sexto in italiā venit ⁊ filiū anastasii viri potētis suscitauit vñ multi in xp̄m crediderūt. Maximianus impator fecit eū sibi adduci et cū oculos ad celū leuaret in maxillam fecit eū pcuti. septimo tunicā ignitam ei induit. octauo in ollam plumbo isquefactā proicit. nono cum subulis in digitis figit. decimo exeneruatus est ⁊ sic orauit dicens dñe suscipe animā serui tui et sic feliciter obiit

Quirinus Ep̄s.
¶ Apud illucū ciuitatez Sistrā natale sancti Quirini ep̄i qui pro fide xp̄i vt prudentius scribit ligato ad manū molari saxo in flumine precipitatus est ⁊ cū circūstantibus diū colloqueret ne eius terzeretur exēplo vix precibus vt mergeret obtinuit Cui⁹ reliquie trāslate sunt ro-

Bonifacius
¶ Sancti Bonifacii ep̄i mogūcini mā in cathacūbas qui de britania veniēs totaz alemaniā ⁊ de sclauis magnā multitudinē fidei subiugauit. qui sc̄ssim⁹ Bonifacius monasteriū intrās in sc̄ia morib⁹ ⁊ virtutibus p̄fecit ⁊ romano p̄fici valde dilect⁹. ab eo ep̄s postmodū archiep̄s ordinat⁹. Thuringiā. bauariā. bassiā et ffrisiā verbo predicatōis cōuertit. Item vrbē herbipolensē ep̄atum de volūate pape fecit ⁊ huic vrbī sc̄m Burcharduz virū sc̄m p̄fecit. Itē eustēs ep̄iscopatuū sc̄m vullibaldū nepotes suū instituit vix oīm virtutū gr̄a ador-

natum. Cum aut. xxxvi. annos ecclesie p̄fuisset ⁊ salubri-
ter rexisset in susia cū multis alijs xp̄ianis p̄ fide xp̄i oc-
cusus est. Cū aut. reducereē ad fuldā monasteriū solēne
q̄d ipse in nemoze turingio cōstruxerat sepeliēdus tūc
omēs cāpane vbiq; diuina virtute sine motu alicuius

¶ Rome natale scōꝝ Artemii cū vxore hoīs sonuerūt
re sua Lāida ⁊ filia Paulina. qui artemi⁹ gladio p̄cus-
sus migravit ad xp̄m. vxor vero eius et filia lapidibus
sunt obzute. Itē sci Benigni p̄sbytri qui predicādo mul-
tos ad fidē cōuertit. Audiēs aut. terētius comes de eius
predicatōne. p̄mo iussit vinctū cedi. secūdo nervis fla-
gellari. tercio ad trocleas extēdi orāte scō corruūt idola
quarto decē subule candētes manibus eius infigūtur.
quinto cū plūbo remisiō pedes ipsi⁹ in lapide p̄forato
stringūtur. sexto. xii. canes fortissimi p̄ sex dies cū eo in-
cludūtur vbi āgelus celestē panē ei attulit subulas ab-
stulit ⁊ eripuit eū a plūbo. septimo lancea p̄forat. octa-
uo colluz ipsi⁹ vete ferreo tundiē. et aīa eius sic colūba
niueo cādoze visa est in celum ascendere.

¶ Constantinopolis natale sci Pauli p̄iarche eiusdeꝝ
ciuitatis ep̄i. qui a cōstantio impatore heretico et arzia-
noꝝ fautoze pessimo apud ciuitatē quādam in capado-
cia cucussa noīe ob catholicā fidē exilio pulsus ab arzi-
anoꝝ insidijs crudeliter strāgulat⁹ ad celestia regna fe-

¶ In galliis suessione ciuitatis sci liciter migravit.
¶ Medardi ep̄i nouiomēsis. qui in iuuetute timēs deum
paup̄ib⁹ scholarib⁹ suū panē in scolis dedit. socio suo p̄e-
dit q̄ in tricesimo āno futur⁹ esset ep̄s. Ipse p̄ virtu-
tū incremēta p̄ficiēs p̄sbyter tandē electōe ep̄s noui-
omensis efficiē in quo ep̄iscopatu sc̄ssime miraculis et

Artemio cū vxore
Candida vxor
Paulina filia

Benignus p̄sbyter

Paulus p̄iarcha et ep̄s
Constantinopolis

Medardus ep̄s

Saints Hilary & Gildard
Gildard
11. marta
1. dno
1. dno

primus
felicianus

Primo ad sancti feliciani

Corporal
Celestis

Secundo ad sancti primus

virtutibus viuēs plenus meritis ad dñm migravit. Eo-
dem die sci Gildardi fratris eiusdē qui fuit ep̄s rothoma-
gensis ecclesie que est metropolis normanie ubi influit
seeana anglicuz mare. Qui duo fr̄s fuerūt vna die na-
ti 7 eadem die ep̄i ordinati similiter vna die ab hac luce
Rome in monte celio natale scōz martirz subtrahi
Primi 7 feliciani hi sub dyocleciano 7 maximiano im-
peratoribus p̄secutorib⁹ eccie immanissimis gloriofis-
simi martires lōgenam vitā in dño ducētes 7 nūc simul
pari nūc sigillatim diuersa 7 exquisita ferētes tormen-
ta. Nā cū primo vincti essent ferro in carcere tenebroso
ab angelo sunt p noctē soluti. Itēz virgis grauisime la-
niati extēsi sunt. Tūc immobiles p̄sistētes carcere reclu-
dūtur ubi angelo quotidie visitātur. Post hoc p̄ses ius-
sit eos ab inuicē separari 7 dixit scō feliciano. Cōsule sene-
duti tue 7 sacrificia. qđ cū scūs martir cōstanter recusa-
ret primo plūbatis grauisime est cesus. secūdo ad sti-
pitē ligatus 7 clausi acuti in manib⁹ ac pedib⁹ eius infi-
gūtur 7 ita tribus dieb⁹ 7 noctib⁹ stetit sine cibo cozpa-
litate celesti cibo cibatus. tercio in ligno suspenditur et
flagellis cedit. quarto de ligno deponit et in carcere re-
cludit 7 nullus ad eū ingredit ipm cōsolans. Tūc p̄ses
iussit adduci sem̄. Primum cui dixit p̄ses. fratertu⁹ felici-
an⁹ cōsensit 7 sacrificauit fac et tu similiter. Cui ille oia
que facta sūt apud frēm meū angel⁹ mihi nūciauit 7 sic
renuit sacrificare diis. Tūc primo exurit 7 fustib⁹ dure ce-
dit. secūdo in eculeo leuat 7 lampadib⁹ exurit. tercio in
lecto igneo extēdit 7 plūbum buliēs in os ei⁹ fundit pre-
sente feliciano vt extēzetur. quarto ambo ducūtur ad
amphiteatru 7 duo leones magni ad eos ducūtur qui

cū omni māfuetudine accedētes līgebāt eoz pedes ⁊
 capitib⁹ inclinatis recedebāt. leonib⁹ remotis duo vñ
 ferocissimi sūt admissi. qui quasi oues abiecit. Tūc dicūt
 p̄sidi ecce fere ⁊ beluē cognoscūt creatorē suū ⁊ vos misē
 ri nō cognoscatis. Tūc populi clamores dātes in celū cre
 diderūt plusq̄ mille quingēti viri cū oibus suis. Ultimo
 gladio occisi sūt. canib⁹ ⁊ auib⁹ relinquūtur. Sed nec ca
 nis nec auis nec alia fera. vel etiam musca scā corpa teti
 git. ⁊ nocte a xpianis sepeliuntur. vbi postea erigū ecclia

^A
 illi duo fratres orantes sancti
 filicrius ⁊ ab. ad X
 et Remig

Rome via salaria natale sci in eoz noie ⁊ honore.
 Getulii clarissimi ⁊ doctissimi viri sociozūq̄ ei⁹ Leitalis
 Amantii ⁊ Primitiui. qui iussu Adriani impatori s pri
 mo cesi. deinde in carcerē retrusi. postremo incēdio sunt
 traditret sic celestia regna adepti.

Antip̄

duo ḡras sep̄.
 Getulig
 Soc̄ ei⁹
 Gentalis
 Amantius
 Primitius

Natale sci Barnabe apostoli qui fuit aprius genere.
 paulum quē alii timebāt ab populos duxit. ⁊ ei corde et
 corpe sociatur. plenus spū sancto antiochia mittit. post
 modū paulū tharsim deducit. vbi tot cōuerterūt q̄ an
 tiochie primū dicti sunt xpiani. Qui post sepationem a
 paulo veniēs salaminā p̄dicauit turbis. Et euāgelium
 mathei ppria manu scriptuz secū ferebat. vt vbiq̄q̄ su
 per infirmos ponebat statim sani surzereēt. Tunc iudei
 seditione facta. comp̄hendētes Barnabā multis affectū
 iniuriis trahēbāt. ⁊ iudici ciuitatis puniēdum eum tra
 dere festinauerūt. ligātes ḡ funem in collum ei⁹. extra
 portā eum traxerūt. ⁊ ibidē ptinus eum cōbussēēt. et ossa
 eius in quodā vase plumbeo reclusēēt. in mare eadē pre
 cipitare volētes. Jobānes autē discipulus ei⁹ cum du
 obus aliis de nocte consurgens ea rapuit. ⁊ in quadam
 cripta sepeliuit occulte. que ibidem vt ait Sigibertus

Barnabas. Aply.
 de eius ieiunio sicut
 vigilia. ⁊ quare nō p̄m̄m̄

Sigibert⁹.

vsq; ad tempa zenonis impatoris 7 gelassi pape scz vsq;
q3 ad añum dñi quinquagesimuz latueēt. sed tunc ipso
reuelāte reperta sunt.

Nazareg.
Cellg. *murtivB*

Apud mediolanū festiuitas scōz maztirū Nazarei
et Felii qui pagrātes multas ciuitates xp̄m euāgelisā
tes comp̄bendiū sanctus Nazareus neroni offertur. cel
sus puer eum plorās sequitur. tunc ambo in carcere re
cludūtur. secūdo bestiis dātur. que idolatras inuasēt.
nec sanctis nocuerūt. tercio iubētur mergi in mari. q̄ si
euaderēt comburerētur. Lūq; piedi fuissent in mare. or
ta est tēpestas. et naute penē merſi clamauerūt ad scōs.
quos viderūt sup mare ire. quib; nauī ingressis. cessa
uit ventus. Et postmodū miserūt sanctos libere ire. q̄ no
vellent. qui veniētes mediolanū visitauerunt scōs Ger
uasii et Prothasii. comp̄bensi autē ab anolino p̄fecto
ad mādatuz neronis gladio occisi sunt. Item eodez die
Naboris 7 Felias qui fuerūt amici impatoris 7 milites
accusati. q̄ xp̄m colerēt. 7 comp̄bensi a maximiano
impatore. primo missi sunt in carcerē ubi fuerūt sex die
bus sine cibo. sed xp̄s pauit eos. Extracti vero dicūt p̄si
di mors. quā nobis min aris inferre. vita n̄ra est. de; n̄
rex eternus est. Tunc secūdo sunt extensi 7 fustibus cesti
ditur. Tercio nabor in eculeo lampadib; vritur. 7 vngulis ra
ditur. Qui dixit. cogita duriora tormēta. carnes laniare
potes. aiā vero minime. Amoto scō nabore. adducit
scūs felix. Cui p̄ses. quare tormēta frater tuus nō dolet.
R̄ndit. qz sunt trāsitoria. sed ista (que nos mouēt) eterna
sunt. Quarto misit eos in ignē. sed nō sunt cōbusti. Post
hoc ante impatorē vincti ducūtur. qui iussit eos quinto
fustib; cedi. cū nollēt sacrificare. 7 sexto iussit eos decol.

Nabor
Felix

Nabor

Felix

lari. Quedā matrona furtive duxit corpora eorum in mediolanū et apud frēs minores sunt sepulti.

Sancti patris Antonii de ordine minorum pater paduanorum hic hispano genere suam vitam divitiis occultavit. memoriaque pro libris utebatur. Ille predicator famosissimus plures mortuos suscitavit qui primo regulam sancti Augustini amplectens. deinde ordinem minorum ingrediens verbo et exemplo multos ab errore revocavit. Desiderabat etiam saracenis predicare et ex hoc recipere martirii coronam. sermone facundus fuit. et multos christo attraxit. et insuper multos vitiosos ad restituendum induxit. Item heresiarcham a triginta annis subversum ad veritatem reduxit. et plures alios. Et signanter unum magnam hereticum qui ipse sanctum Antonium irrisit. et ait Si illud vas vini et vitium iactum in petram illesum penitus remanebit quod tamen impossibile est ipse in doctrina sua verus est. et credam. Quod coram cunctis qui ibi conerant sic fieret ipse et omnes patres deum glorificabant. Item in arbore nucis cellam sibi constituit et bonos sermones ibidem compilavit. In ultimo vite sue vidit dominum ihesum christum. et unum fratrem dicit video dominum. Item post mortem plura miracula operatus est. Item romae sancte Felicula virginis et martiris que nolens nubere nec idolis imolare tradita est cuidam vicario qui fecit eam primo in tenebrosam custodiam carceris poni. et fame cruciari. secundo in eculeo levare. tertio in cloacam precipitari.

Elisei prophete sanctissimi. hic in samaria iuxta abdiam iacet conditus. hic stupenda opera liber quartus regum plenius manifestat. Item in territorio suesionensi natale sanctorum martirum Rufini et Valerii qui a preside rictionaro post multa illata tormeta iussi sunt decollari.

padua
Antho de orde mior

Sancti Antonii

Sancti Antonii

Sancti Antonii

Santa Felicula virginis et martiris

Elisei prophete sanctissimi

Rufini
Valerii

Vita
modesta
Crescentia

locis

In Sicilia natale scōꝝ martirꝝ Viti 7 Modesti 7 Cre-
scētie. Vitus ab infantia deum timuit seruēs in cilicio
elemosinis 7 orōnibus orans deū ne se derelinqueret.
Ifacta est aut̄ vox ad eū dicens exaudita est orō tua pa-
ter eius hylas sacrilegus vitū ppter fidē xp̄i catenis ce-
di iussit. Angelus aut̄ dñi orāt̄ Vito apparuit dicēs si-
breū astatuꝝ 7 oīa quecūq; a xp̄o petierit p̄staturū. Er-
go inuocādus est sc̄us vitus tanq̄ singularis p̄onus.
Qui etiā cū sociis sub dyocleciano impatoꝝe post ollas
flūbi feruētis post bestias 7 catastas diuina virtute su-
peratas cursum gloriosi certaminis pegerunt.

Cōsiliū p̄furbog
Necotissima

Antiochie natalis scōꝝ martirꝝ Tirici 7 Julite m̄is
eius qui post dira verbera 7 graua tormēta martirꝝ sui
cursum abtrūcatōne capitis cōpleuerunt.

Imagines
Julita martires

Rome natale scōꝝ martirꝝ Ducētorū scragintaduo-
rum qui positi sunt via salaria. Item sandaz martirꝝ

Ducētorū 62. martires

Sophia et eius

Alic 32

Sophie 7 triū filiarū suarū fidei Spei 7 Caritatis.

Maximū templum Constantinopol̄ ad sandāz Sophr
am d̄ esse. et ip̄a sanda Sophia tres filias suas in dei
timore sapienter nutriuit. prima xi. secūda x. et tertia
viii. fuit annozum. Venit ergo romā et omni die domi-
nica ecclesias visitauit et multas xp̄o matronas lucra-
batur. Accusant̄ adriano et earum est pulchritudine sic
allectus vt eas in filias vellet adoptare. Quem vt simū
refutant fides primo a xxxvi. militibus ceditur. Secū-
do māmille p̄e cise coram cunctis euellūtur. lac de mā-
millis sed de vulneribus sanguis profluit. Clamant vi-
dentes iniustum cesaris iudiciū. et virgo gaudens ei-
dez etiā insultat. Tercio candenti craticule puella im-
ponitur illesa. Quarto in sartagine oleo et cera plena

f. fides
Ducētorū

quatuor
p̄zale

primo pro fide verbera et tormenta acerba patienter
sustinuit sc̄do capite cōplexus Sed sc̄o albano in terzā
cadēte oculi eius qui eū percussit ex capite eius ceciderūt.
Qui propriū caput suū tulit vsq; ad locū propriis ma-
nibus vbi hucusq; iacuit sepultū Passus est etiaz cum
illo vnus de militibus eo q; ipm sc̄m albanū ferire ius-
sus noluerit Item rome natale sancte demetrie virginis
hec cū ante impiū iulianuz pro fide xp̄i introducere in
cōfessione dñi emisit sp̄m et migravit ad celū.

¶ Apud alexādziam in monte qui vocat ararath pas-
sio sc̄oz decem milū martirū quoz dux Achacius glo-
riofissimus fuit Qui sancti martires cū aliis sex regib; 9
qui adriano in auxiliū venerāt ab eodez adriano iussi
sunt idolis imolare qui rñderunt Quimpator tuis ido-
lis nō sacrificemus sed sacrificiū viuū et immaculatus
nosmetipsos offerim; dño nō ihesu xp̄o regi immorta-
li qui pro nobis semetipm p̄i obtulit i ara crucis. Tūc
iratus impator iussit eos diu torqueri et multis malis
affligi et vltimo crucifigi Et oia tormenta que dñs no-
ster ih̄s xp̄s passus est illata sunt eis que illi forti aīo
et fide firmissima sustinuerunt. Inter quos passus est
sanctus Hermolaus archiep̄us qui sanctos martires
baptisauit. Numerus exercitus a quibus sancti marti-
res passi fuerunt xxx. milia. Locus in quo sancti marti-
res passi sunt est mons maximus cui nomen ararath
distans a ciuitate alexandria que est in armenia stadi-
is quingentis. Hora autem erat sexta ipsius diei et ser-
ta feria et ipsa hora terremotus factus est magnus et pe-
tre scisse sunt et tenebre facte sunt et sol obscuratus est
et omnia signa que in passione domini nostri ihesu xp̄i

.Decem milia martires.

facta funduſa ſunt. Tunc martires ſancti orādo quaſi
vno ore fundētes preces ad dñm dixerūt. Dñe deus om-
nipotens queſumus memento nŕi in hoc patibulo cru-
cis. ⁊ ſuſcipe deprecacōem nŕam. ut que a te poſcim⁹ no-
bis cōcedere digneris. ut quicūq; memoriā paſſionis
nŕe corde ⁊ animo cū ieiunio ⁊ deuotōne celebrauerint
a te mereātur cōſequi fructuoſam mercedem tribuendo
eis ſanitatē corpis ⁊ medicinā aiaz. et in domibus eoz
omniū bonoz habundātiā intus ⁊ foris cōcede. Et ſi
in plūs fuerint nō eis nocere valeāt hoſtes viſibiles et
inuiſibiles. te pro eis pugnāte. Et ſicut tibi dñe placet ar-
mīs tue potētie ptege. Dies quoq; vnus paſſionis nŕe
vnū penitētiālem annū ⁊ integrā lzarenā concludat ie-
iunātib⁹ et obſeruātib⁹ ſe deuote. Et hoc a te poſcim⁹
deuote dñe diſſipa omnem occupatōnem ⁊ omēm ſp̄m
immūdum. oēmq; infirmitatem ab eis longe repelle. qz
glorioſum eſt nomen tuū ⁊ laudabile in ſecula ſeculoz.
Et dicētib⁹ omnibus amen. Audita eſt vox de celo di-
cens. Que petiſtis dilectiſſimi merſcitote vos impetraſ-
ſe. gaudete quoq; ⁊ letamini. qz oꝛones vŕe coram xp̄o
omnipotenti immortaliter veraciter exaudite ſunt. Et his
dictis emiſerūt ſp̄m in confeſſione dñi nŕi iheſu chriſti
premia eterna in ppetuum pcepturi.

Primi oratores

Felix

Johannes pſor

*Alexandrie natale plurimoz martiz. quoz multi ob
truncatis auribus atq; naribus ceterozq; mēbroz am-
putatis ſūmitatibus feliciter obierūt. Item in tuſcia ci-
uitate vtrina ſancti felix pſor. cuius os tam diu iuſ-
ſit thurtius pſectus lapide contundi donec emitteret
ſp̄m. Itē natale ſci iobis pſor. que impi⁹ auditum in
via ſalaria veteri añ ſimulachzū ſolis decollari pcepit.*

Item vigilia sancti Iohannis baptiste et precursoris
dñi nostri ihesu xpi.

Nativitas. 10. b. et p.
dñi.

Actuitas sancti Iohannis baptiste et precursoris dñi
 cuius nativitas ab angelo gabriele hoc mō de-
 nūciata est. David rex sicut hētur in bystoria scolastica
 volēs cultū dei ampliare. xliiii. summos sacerdotes in-
 stituit. quoz tñ vnus maior erat. qui princeps sacerdo-
 tū vocabat. Statuit etiā. xvi. viros de eleazar. et viii. de
 ythamar. et scdm sortē dedit vnūcuiq; ebdomadā vicis
 sue. Abpas autē octauā ebdomodā habuit. de cui⁹ gene-
 re zacharias fuit. Erant autē ipse et vxor eius elizabet
 senes et absq; liberis. Cū ergo zacharias in templū dñi
 vt incensū poneret ingressus fuisset et multitudo popu-
 li defozis staret et expectarēt apparuit ei gabriel angel⁹
 stans a dextris altaris incensi. Cum autē zacharias in
 eius visione timeret ait angelus. Ne timeas zacharia.
 ex audita est ozo tua. pprium est bonoz angeloz. sic dicit
 glosa. ex sua visione terzitos benigna exhortatōe pro-
tinus cōsolari. protin⁹ demones si quos de sua presen-
tia terzitos sentiūt. amphozī terzore cōmouent. Annū-
 ciat ergo gabriel zacharie se filiū habiturū cui nomē Jo-
 hannes erit. qui vinū et ficerā nō bibet. et spū scō replebit
ad hoc ex vtero matris sue. et ante deū in spū et virtute he-
 lye pcedet. et in natiuitate eius multi gaudebūt. Zacha-
 rias autē cōsiderans senectutē suam et vxoris sterilitatez
 dubitare cepit. et signū ab angelo requisit. Angel⁹ au-
 tem pro eo q; verbis suis nō credidit ipm tacurnitatis
 plaga percussit. Egressus autem zacharias de templo nō
 poterat loqui ad populum. et cognouerunt q; visionem
 vidisset in tēplo. et ipse erat innuens illis. et erat mutus.

h. 10. le. bonoz angeloz. ut v. gla.

bonoz angeloz bonoz consilij.

6. x. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Et factum est ut impleti sunt dies officii eius in domo sua post hos autem dies concepit elizabeth uxor eius et occultabat se mensibus quinque quod secundum Ambrosium partus sui erubescerebat etate ne in senectute vacasse ibidem videretur. In mense autem sexto missus est angelus gabriel a deo in ciuitate galilee cui nomen nazareth ad virginem desponsatam viro cui nomen erat ioseph de domo dauid et nomen virginis maria et sic hoc mense sexto beata maria concepit ihesum christum et ascendit in montana et intrauit domum zacharie et salutauit elizabeth. Mansit autem beata virgo tribus mensibus cum cognata sua ministrans ei. Elizabeth autem impletus est tempus pariendi et peperit filium et audierunt vicini et cognati eius et congratulabantur ei. Et die octauo uenerunt circumdare puerum et vocabant eum nomine patris sui zacharie et dixit mater eius nequaquam sed uocabit iohes. Innuent autem patris eius quem uellet uocari eum. Qui scripsit dicens iohes est nomen eius. Et mox apertus est os zacharie et lingua eius et loquebatur benedicens deum et prophetauit dicens. Benedictus dominus deus israel quia uisitauit et fecit redemptionem tibi. Puer autem crescebat et confortabatur spiritu et exat in deserto usque in diem ascensionis sue ad israel. Privilegia autem sancti iohis baptiste singularia fuerunt ante conceptionem duo. primum angelica nuntiatio. secundum uocatio in uero matris secundum ad partum christi exultatio. In natiuitate duo. primum quod fuit materia gaudii magni secundum quod officium lingue miraculose reddidit patri. In eueru conuersatione duo. primum fuit prerogatiua uiuendi quia uinum et sicera non bibit. secundum fuit excellentia officii quia fuit plus quam propheta. In morte duo. primum fuit nobilitas mar-

Nota eius privilegia s.

1. ante conceptionem eius duo.

2. post conceptionem eius duo.

3. in natiuitate eius duo.

4. in eueru conuersatione eius duo.

5. in eius morte duo.

6. sic in summa s. ioh. 10. privilegia.

et preciosissimis
 quod preciosa est essentia dei
 mors sanctorum eius in quibus
 in conspectu et concilio presertim
 plurimum apparet. V. l. 1. 1. 1.

.i. totus virtus corpales

tiris quia pro veritate iustitie mortē sustinuit et propter hoc merito vocat iobes. id est in quo est grā. qz sedm glo sam in eius ortu prestita est grā ei et parentibus et filiis

In Alexandria natale sancti Gallicani mar Istabel tris qui cum triūphalibus insulis sublimat⁹ acceptus esset Augusto Constantino p ipsius filiā noie Constantiā ac xpi martires Jobem et Paulū ad fides xpi cōuersus est. Huius sacre opiniois fama postmodū in toto orbe intātum excreuit vt ab oriēte et occidēte venientes viderūt virū ex patricio et cōsule lauātem pedes pauperū et ponētem mensam aquā manibus effundētem languētibus sollicite ministrātem et cetera scē virtutis officia exhibētem. Ipse vero cū sacrificare cogere sub iuliano et contēneret percussus gladio migravit ad xpū. Item scī Eligii qui dū portabat a mīre sua i vtero quedā aquila volitās sup eam frequētius eā tegens alis suis cum spaciādo oraret in orto suo more solito. Qd rex francie aduertēs prospiciēs de castro ait cogitavit aliquid magni designari puez natū de sacro fonte leuavit qui pluribus ānis ad lēas positus discēdo multuz pfect. Sed pluribus ānis trāsactis aurifaber factus omnia que habuit paupibus distribuit. Rex g eum plurimū dilexit et equū suū ferzādo argēteis babatis sibi cōmisit qui particulariter pedes equo abscidit et cōpleto ope equo reapposuit. Qd videns seruis suis hoc idem facere attēptauit sed nō valuit. Et redargutus ab eo quare attēptare psumpserit. rñdit seruis dñe hoc addiscere volui. qd tu facis sed nō potui. At ille. fili multa licent que tñ nō expediūt et ipō equo pedem apposuit et sanauit. Dez epūs patiensis factus multis miraculis claruit cecis visum

Gallicanus martir

Sty Eligii

Epūs Lanisicensis

f

Johannes
Paula Reg. M. 1003

claudis gressum reparauit.

Rome natale scōꝝ martirꝝ Johānis ⁊ Pauli fratruꝝ
quoz primus p̄positus. secūduꝝ primicerius cōstantie
filie cōstātini fuit. Quos iulianus apostata voluit cō-
pellere ad sacrificāduꝝ et misit terentianum ad eos qui
dixit eis. Dñs n̄r iulianus statūculam aureaz iouis ad
vos misit vt eidē thura accēdatis. alioquin ambo simul
pibitis. Cui sancti dixerūt. Si tunc dñs iulianus est ha-
beto pacē cum eo. Nobis alius dñs non est nisi dñs n̄r
ih̄sus xp̄s. Tunc iussit eos occulte decollari in domo sua
quonobiles erant. vbi multa demonia sunt eiecta. ⁊ fili-
us terētiani a demone arripit. et intra domū martirꝝ
clamare cepit. Q̄ sc̄i iohes ⁊ paulē ozones v̄re incendūt
me. Qd̄ videns ⁊ audiēs terētianus xp̄ianus efficiē ⁊ pe-
nitētiā egit. ⁊ filius eius a demonio liberaē. Passi sūt
autē circa annos dñi. cccxiiii. Item quedāz matrona ec-
clesiā scōꝝ martirū frequētius visitabat. ⁊ quodāz die in
habitu pegrino sc̄i martires apparuerūt ei dicētes. Tu
nos mō frequētius visitas. ⁊ nos in die mortis tue te re-
quiremus. ⁊ quicquid poterim⁹ tibi p̄stābim⁹. et his di-

367.

Symphorosa
et 7 filij. sup. orō

Apud tybertinā vrbem italie na- | ctis euauerūt
tale scē Symphorose cū septē filijs quoz mater sub a-
driano p̄ncipe ob fidei cōstantiā primo palmis cesa-
deinde crinib⁹ suspēsa. Nouissime saxo alligata in flu-
men est p̄cipitata. filii autē eius stupitib⁹ ad trocleas ex-
tenti diuerso mortis exitu martiriū cōpleuerūt. Itē san-
ctoꝝ septem dormiētium. qui fugientes a facie decii in
quodā monte vsqz ad tempa theodosii xp̄ianissimi im-
patoris sc̄z. cccxiiii. ānis oibus incogniti dormierūt. Et
nutu dei quidā iubet montem mūdari p̄ stabulo sumē.

f. sc̄i. 7. dormientes.

f 363.

torum. Dum vero lucē a longe viderēt putāt se rātum
 vnā noctem dormiuisse. Mittunt vnū de suis noīe mal-
 chuz. vt cōsueuerāt cum moneta Decij ad emēduz escas.
 Qui dū ad vrbem puenit cruces sup portas cernit xpm
 ab oībus noiari audit. putat se raptū in extasi. 7 a cun-
 ctis se credit cognosci. dū nullū agnosceret. tādē p mo-
 netam compbendi. Et primo tanq̄ amens tractat. De-
 inde in se reuersus marinū epām et prōsulem ciuitatis
 cū multis aliis ad frēs suos pouit. Qui oīaque accide-
 rant referētes et cōperta veritate aduocat. Theodosius
 impator. 7 cūctis astātibus capita ad terzaz declinātes
 dormierūt in xpo. Quos impator amplex⁹ flens oscula-
 tur 7 solēnem ecclesiā edificauit. vbi sancti venerātur.

Leo. Papa.

Rome natale beati Leonis pape qui in cōstantinopo-
 litana sinodo cū multis fidem vnica exposuit. Euticia
nos 7 Nestezianos hereticos dā nauit. Calcedonēse cō-
cilium celebrauit. vbi solas virgines velari instituit. Ibi
 etiam statutū instituit. vt btā maria virgo nō solū hoīs
 sed 7 dei mē sicut vere esse crederet. 7 diceret. hic in ecclesia
 scē marie maioris in die dñice resurrectionis celebrauit.
 Et dū fideles p ordinē cōmunicaret quedā matrona ei⁹
 manū osculata est. 7 ex hoc vehemēs carnis temptatio
 insurrexit. S3 vir de leodē die manū abscondit. 7 a se reie-
 cit. Interea murmur oriebat in populo. cur sūmus pon-
tifex diuinū officiū more solito nō celebraret. Tūc scūs
 Leo ad btām virginē se cōuertit. 7 ei se totū cōmisit. Tūc
 illa cōtinuo manū ei restituit subēs vt in diuino officio
 prederet 7 suo filio sacrificiū imolaret. Scūs autē Leo
 omni populo qd sibi cōtigerat narzauit 7 manū sibi re-
 stitutā omnibus euidenter ostendit. Obiit autez circa

petrus
paulus
De Martiribus
et Apostolis

260

annos dñi. ccdx. Item eodem die vigilia beatorum apo-
stolorum petri et pauli,

Rome natale sanctissimorum apostolorum Petri et Pau-
li. Qui petrus rogatur a fidelibus ut passiones declinet.
quia ipsum Nero detineri iussisset qui primo renuit, sed vi-
ctus lacrimis populi per viam apiam solus recedebat.
Cui in loco qui nunc dicitur sancta maria ad passus dñs
ibus apparuit. Quē petrus adorās dixit Domine quo
vadis. Et dñs. Venio romam itez crucifigi. Quod apostolus
de sua passione intelligēs rediit. et hec fratribus narra-
uit. Idi ergo petrus et paulus passi sunt sub Nerone cesa-
re. Gallo et Lusto cōsulibus passi sunt autē sicut dicit Leo
vno die vno in loco sub vno duce. in vno die passi sunt
ut ad xp̄m pater peruenirēt. vno in loco ne alteri roma
deesset sub vno p̄secutore. ut equalis crudelitas virūqz
cōstringeret. De hoc extant versus. In se coronat paulus
cruce petrus. Eodem sub duce luce loco. dux Nero roma
locus. Et quia dicit Leo passi sunt hoc ideo dicit qz am-
bo rome passi. Victo enī simone mago ab apostolis da-
ta est in apostolos snia mortis. De hac autē snia in eos
data dicit dionysius in epistola ad timotheū de morte
pauli in hec verba. Quod frater mi timothee si vidisset ago-
nes consumationis ip̄orum defecisset quidē pre tristitia et
dolore. quis nō fleret illa hora qñ p̄ceptum snie egressū
in eos est ut petrus crucifigeret. et paulus decollaret. Vi-
disses tūc turbas iudeorum et gētiliū p̄cutiētes eos. et expu-
entes in facies ip̄orum. Adueniēte autē terribili tempe cō-
sumationis ip̄orum cum separētur ab inuicem. ligauerūt
colūnas mundi non utiqz absqz fratrum gemitu et plora-
tu. Tunc inquit paulus petro pax tecum fundamētum

Sagdyom? i Ep̄. ad
Timotheū et

Euchar
me

poris et sanguinis sui in panis et vini sacramento contra-
 didit eorumque pedes lauit etc. Iste beatissimus Marcialis
 ad Ierusalem deputatus fuit cum cleopha etc. ut ea que ne-
 cessaria essent suppleret tibi videlicet et potus et aqua et
 lintheamina ad discipulorum pedes abluendos et detergen-
 dos post resurrectionem quando discipulis apparuit et
 dixit eis par vobis. deinde eis manus et pedes ostendit et co-
 ram eis partem piscis assit et fauam mellis comedit. Sanctus
 Marcialis sicut ceteri discipuli partem a domino accipere me-
 ruit. Cum dominus discipulis in galilea in monte apparuit
 beatus Marcialis interfuit et partem predicandi a domino
 sicut ceteri discipuli suscepit dicente domino. euntes in mundum
 vniuersum docete omnes gentes baptisantes eos in nomine
 patris et filii et spiritus sancti quando dominus ianuas clausas ad
 discipulos intrauit cum thomas abesset. beatus Marcialis
 ibi affuit et partem ligandi atque soluendi sicut ceteri apo-
 stoli accepit. dicente domino. Accipite spiritum sanctum. quorum re-
 miseritis peccata remittuntur eis etc. Quia dominus ihesus disci-
 pulos suos in bethaniam eduxisset et eleuatis manibus se-
 retur in celum et benediceret eis beatus Marcialis cum
 discipulis benedicti meruit. cum illis in ieiuniis et oroni-
 bus profuerit quousque die decima ascensionis christi ad patrem
 spiritum sanctum in igneis linguis super se ventem vidit. ac cum
 aliis omnibus eductus linguis in vinculis resurrectionis
 christi testis extitit. Deinde cum post preceptionem spiritus sancti
 apostoli in fide corroborati per totum mundum dispersi
 essent. Beatus Petrus apostolorum princeps et beatus Mar-
 cialis eius propinquus antiochiam venerunt. predican-
 tibus vero illis ibidem tantam eis dominus gratiam con-
 tulit quod innumerabiles populum ad fidem christi conuerteret

ca.
como page

si de parte
sen iure
predicandi
docendi
legendi

Antiochie

13. et multas basilicas ibi construerēt. ^{13.} Ordinat is etiaz ibi-
 dem episcopis presbyteris ⁊ diaconibus cum presedis
 Beatus petrus cum sanguine suo marciali romā per-
 14. rexit fidem xpianam predicātes ⁊ regnū dei euāgelisan-
 tes. Anno autez secūdo postq̄ venerūt romā apparuit
 dominus petro ⁊ monuit vt dirigeret beatum marcia-
 lem ad galliaz puincias ad predicādum. Tunc beatus
 petrus sancto marciali omnia p ordinez narrauit que
 sibi a dño fuerant impata. Beatus autem marcialis in
 14. galliarū ptes venit. ^{14.} idolum cui nomen lemonix erat de-
 struxit. Inuenē quēdam defundum suscitauit. Ingres-
 15. sus lemonicinū ad tullū castellum filiam cuiusdam diu-
 tis a demonio liberauit. filiu etiam principis eiusdem
 castelli a diabolo suffocatū resuscitauit. Omnia simila-
 17. cra idoloruz ibidem beatus marcialis cōfregit ⁊ ad ni-
 bilum redegit. Erat enim beatus marcialis diuina eru-
 ditōne plenus religione insignis mozū probitate pol-
 lens miraculoz exhibitōne admirabilis. Erat etiā ama-
 tor dei ⁊ proximū cōtempoz seculi. Et cui viuere xps erat
 16. et mori lucrū. Anno autez .xl. post resurrectōem dñi ap-
 paruit ei dñs dicens pax tibi sit fidelissime frater. Bea-
 tus marcialis repletus gaudio magno dixit. Deprecoz
 17. dñe ihesu xpe clemētiā tuā vt iubeas me recipi in cla-
 ritate quā mibi ⁊ omnibus diligētibus te promisisti.
 Et dñs ad eum. Quintadecima die veniam ad te carissi-
me frater et recipiam te ⁊ faciam te heredem regni mei.
 Hoc audiens beatus marcialis cōuocatis fratrib⁹ suis
 indicauit eis diem obitus sui imminere et qualiter hoc
 ipsum a dño nostro ihesu christo cognouisset. Audiētes
 autē vnīuersi populi quos ipse ab errore ad verā viam

Sibi p. galia
miraculorum

Sancti marcialis

Cōcessio

duxerat cū fletu et eiulatu magno ad eū venire ceperūt
 populus videlicet pīa mēsum bituricē suū et auernoz
 siue vastanū vel gothoz cupiētes benedici ab eo p̄iūsq̄
 ab illis auferetur. Appropinquāte vero die obitus sui
 p̄erit foras ciuitatem ad portā que dicitur calcinea. ibiq̄
 omni populo sermonē p̄posuit qualiter deum colere
 deberēt trinū in personis vñū in essentia diuinitatis rē
 Nazabat etiam xp̄i baptismū ieiuniū temptationem
 quā a diabolo ferre voluit rē vsq̄ qualiter vēturus sit
 iudicare viuos et mortuos. Nec et alia plura cū dixisset
 v̄gente eū vi febrū hanc populo dedit benedictōem di
 cens. Omnipotēs de⁹ sua vos clemētia benedicat et sen
 sum in vobis sapiētie salutaris infundat amē. catholice
 fidei documētis enutriet et in bonis opibus pseuerabi
 les reddat amē. Gressus v̄ros ad viam dirigat. viāq̄ pa
 cis et caritatis oñdat amē. Quāq̄ r̄ndissent oēs amē. tēp̄
 cōuersus ad eos dixit. B̄ndicat vos dñs et custodiat et il
 luminet faciē suā sup vos et misereat v̄ri. tōuertat vultū
 suū sup vos et misereat v̄ri. cōuertat vultū suū sup vos
 et det vobis pacem q̄d ipse p̄stare dignē. qui de limo
 terre vos formauit. et p̄cioso sanguine redemit. cuius
 p̄tās p̄manet in secula seculoz. Et r̄ndit om̄s populus
 amen. Deinde conuersus ad dñm dicit. Dñe ihu chris
 te pastor cōmēdo tibi oues quas mihi b̄tō petro nūciāte
 tradidisti. Nec dicēs vltimā huiusmodi ad dñm effudit
 precē. In manus tuas cōmēdo sp̄m meū. Cuncto popu
 lo flente manu ānuens vt silerent precepit et dixit. Nū
 quid nō auditis quāte laudes veniūt de celo. Et vox de
 celo audita est dicens. Egredere de corpore b̄ndicta ani
 ma quia de longinquis regionib⁹ aduenisti et voci mee

Ad portā que dicitur Calcinea.

Il. h. b̄nōc
 dñi v̄ri dñi
 Marcial

om̄s ad

Quib⁹ ad
 dñm

om̄s ad

.Coz.

Cat. Aug. l. 10.

obediens parētes ⁊ patriam dereliquisti ⁊ me secut⁹ fu-
isti ideo eris iugiter mecum post hanc vocem cum magno
splendore prexit in celum pridie izai iulii videntibus om-
nibus qui aderant ac deum glorificātib⁹. Angeloz etiā
chorus auditus est interim dicēs. Beatus est quē elegi-
sti ⁊ assumpsisti dñe habitabit in atrijs tuis in secula se-
culozum amen.

bin
Marin.

S. Ancti marini militaris hierosolimoz ciuis qui p̄di-
tur q̄ esset xpianus ⁊ a iudice interrogatur ⁊ ip̄e li-
bera voce p̄testatus est se esse xpianus. Et iudex ait Eli-
gas vt dñs imoles ⁊ viuas. Rñdit⁹ oportet deo plus obe-
dire q̄ hominibus et sic decollatus est. Itē in territorio
lugdunēsi depositio sancti Domitiani abbas qui p̄ti-
mus illic heremiticā vitam exercuit plurimosq; sibi in
dei seruitio aggregans magnisq; virtutibus et glorio-
sis actibus ac miraculis valde clarus collat⁹ est ad pa-
tres in senectute bona. Itē in eodem die octaua sancti
iobannis baptiste.

Sancti Domitiani.

.Visitatio Sancte Marie.

V. Visitatio sancte marie. sic postq̄ cōcepit xpm statim
abiit in montana Et salutauit elizabet̄. Et factus
est vt audiuit salutadē marie elizabet̄. exultauit in-
fans in utero eius ⁊ c. Itē rome via aurelia natale san-
ctoz martir̄. Processi ⁊ Martimiani qui a beato petro
apostolo baptisati sub nerone a paulino m̄gro militie
dum se xpianos assererēt. primo ora eoz lapide cōtun-
duntur. secūdo suspensi in eculeo fustibus ⁊ neruis cedū-
tur. tercio flamme eoz lateribus apponuntur et p̄senta-
ta est eis imago iouis et ipsi expuerūt in faciem imagi-
nis dicentes Gloria in excelsis deo. quarto iterū in ecu-
leo suspensi scorpionibus castigantur et vindicta dei

-Processy et Martimian.
Martimian.

paulinum arripiens dextrum oculum amisit. Et post
triduum paulinus arzeptus a demone expiravit. Quod
cum audisset cesarius prefectus sanctos martires quin-
to decollari fecit et sic ad xpm migraverunt.

*substantia & p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e*

¶ Sancti Gregorii epi qui altricibus duobus fratri-
bus de quodam stagno facta ozone aqua lacu subab-
duxit et abyssum diuino nutu restituit. virentem cam-
pum germanis cōcordibus dereliquit. Sed et quodam
tempore ecclesie faciende locus sufficeret montem preci-
bus mouit. Itē apud edissam mesopotanie translato
corporis sancti Thome apostoli.

Grego[ri] Ep[iscopu]s

¶ Sanctissimi Valerij presulis augustensis qui scus
ab infantia fuit que sui religiosi parētes et nobiles ac
illustres ad sanctū Gallum deuotissimis monachis cō-
mendauerūt qui valde ibidem pficiens scientiis et mo-
ribus. Qui oraculis cuiusdam sancte virginis ppter deū
recluse futurus epūs designatur qui quodam die pasce
celebrāte missaz dextera supna dei apparuit que cū ipi-
us dextera dona sacra sanctificauit qd etiam ante in ce-
na dñi similiter factus est. Qui sanctus deuote vixit et
obiit in ciuitate augusta et sepultus est cuius diocesis ipse
patronus est. Item Turonis translato corporis sancti
Martini epi et confessoris. et ordinatio episcopatus eius
et dedicatio basilice ipsius.

Valerij presul.

¶ Rome natale sancte zoe vxoris sancti Nicostri mar-
tiris que dum ad sepulcrū beati petri apostoli oraret a
psecutoribus pro fide catholica primo in custodia ob-
scurissimam trusa est. secūdo a collo et capillis in arbo-
re suspensa adhibita desup horribili fune et sic emisit
spiritum.

*translatio corp[or]is
martini epi*

R. Zoar[is] An

Engling p^o march.
Marcellianus

Rome natale beati Tranquillini martiris p^{ri}s Mar
ci et Marcelliani martirū qui ad predicatōem beati Se
bastiani credens in xpūm dum ad cōfessionē beati pau
li oraret tentus a paganis ac lapidat⁹ martirū sūpsit.

ysa⁹ p^o p^o p^o

Item apud iudeā ysaie p^{ro}phete qui sectus in duas ptes
occubuit ac sepultus est sub quercu. Itē octava apo sto
lorum petri et pauli.

Pantemius

Apud alexandriā natale sancti Pantemii viri apo
stolici et omni sapientia ornati cuius tantum studiū et
amoris erga verbum dei fuit vt etiam predicādum xpī
euāgelium gentibus que in vltimis orietis successibus
recolūtū fidei et deuotōnis colore succensus profectus
est.

ist⁹ p^o p^o p^o

Asterius

Item sancti Asterii martiris qui illustris vir romane
vrbis Cum quodaz die cuiusdam martiris extremis in
teresset exequiis et capite cesum cadauer subiciens hu
meris suis deuote sepeliuit et ideo postmodū decapita
tus est pro fide catholica. Item festum sancti vnilibaldi
diepi qui et patronus cystertēsis diocesis et in eadez ciui
tate solēniter sepultus est.

Vnilibaldus ep^o

Izilianus

Sanctus Izilianus qui scotus natōne fuit et pro lu
tro aiaz romā venit cōsecratus in ep^om obtēta licētia p
dicādi theutoniaz verbo salutis illuīauit. Gosbertū du
cem fzaconie illuīauit et ad fidez cōuertit qui fratris sui
vxoze illicite tenuit quā cū relinquere suaderet ipa Sey
la noie occidi eū cū sociis suis fecit. Vñ a demonio vexa
ta ad eternas penas iuit vn⁹ illoz in furnā versus se de
tibus lanīauit alter a demone in rabiē vertit gladio se
occidens. Item in palestina natale beati Procopii mar
tiris qui ab sticopoli ductus cesareā ad primā responsi
onū eius cōfidētiam a iudice fabiano capite cesus est.

Procopius

Rome beati Cirilli epi qui flammis inectus cum ille-
 sus euasisset ac stupore tanti miraculi a iudice esset di-
 missus rursus p instanti 7 alacri fide psecutioe facta de
 xpo ab eodem capite plexus est. Item plurimoz marti-
 rum quoz alii securibus cesi sunt ubi etiam crura fran-
 gi dei cultozibz iubebant et ubi idolatre xpianis singul
 manibz pedibzqz suspēsis amarissimo fumo subz ige-
 sto magnis cruciatibz cruciabāt. Alios vero lento igne
 prope adhibito tormētis longioribus cōsumebāt. Atū
 dines acute aliquibus sub unguibus digitoz infigebā-
 tur. Aliis plūbum igne liquefactū 7 ad dorsum defusus
 vsqz ad loca pudēda quibus naturalis egestio pcurari
 solebat infundebat. In feminis quoqz masse ferri candē-
 tis ingerebantur per pudēda viscerz et naturalia secreta
 mēbroz et sic martires xpi p diuersa tormēta ad eterna

Cirilly ep̄g.

plurimqz martires.

Rome septem fratru filioz sancte | gaudia puenēit
 Ifelicitatis scilicet Januarii Ifelicitis Philippi Siluanū
 Alexandri Vitalis 7 Marcialis. Nos omēs cum matre
 iussu anthonii impatoris publius pfectus ad se vocari
 pcepit. suavitqz matri vt sui 7 filiozuz suoz miferet. Que
 ait Neqz blandiciis tuis potero allici. nec tormētibz frā-
 gi. Et cōuersa ad filios ait Videte celū sursum ubi vos ex-
 pectat xps. pugnate fortiter p xpo 7 pro aiabus vris et
 exhibite vos fideles in amoze xpi. Qd publius pfectus
 audiēs ifelicitatē a lapis cedi iussit. Cū autez mater 7 fi-
 liū in fide xpi cōstantes pmanerēt omēs matre vidēte et
 cōfortante diuersis sunt suppliciis interempti. Janua-
 rius tempore Antonini post verbera virgarum et carce-
 rem ad plumbatos occisus est. Ifelix et Philippus fu-
 stibus mađati. Siluanus precipitio interemptus est.

7. fratres sancti Felicitatis
 Philippi
 Januarii
 Ifelix
 Philippi
 Siluanus
 Alexander
 Vitalis
 et Marcialis

Ruffina
Secunda

sorores

Alexander vitalis et marcialis capitali sententia sunt puniti. Hanc felicitatem vocat Gregorius plusquam matrem quam septies passa est in septem filiis et octavo in corpore suo. Passi sunt autem circa annos domini. cccc. Item in romae sanctarum virginum et martium Ruffine et Secunde sororum quas cum sponsi earum qui a fide recesserant domini nostri ihesu christi etiam ad consentiendum idolis inclinare studerent et nihil proficerent accusaverunt eas apud presulem a quo deprebense primo pro fide catholica tribus diebus sunt incarcerate. secundo ruffinam educens blandicis ministris et muneribus aggreditur tunc nihil proficiens iussit adesse sanctam Secundam sororem eius et ea vidente cedi sororem Sancta secunda clamavit Quid est quod agis sceleratissime sororem meam glorificans et me inhonorans Et post addidit Gloria nominis christiani ictibus ampliatur et tot computat coronas perpetuas quot suscepit vulnera flagellorum. Applica ergo ignes gladios flagella et saxa virgas et fustes quot tu penas intuleris tot ego coronas martirii computabo. Tunc iussit eas in tenebroso loco includi et fumum stercore fieri sed stercorea redolebant veluti tibi meama et lux fulget in tenebris. post in sale ardente et in balneis aduste penitentibus nihil sunt lese. inde in tyberim alligate puer ad saxum perducuntur Et cum nude essent merse vestite inveniuntur in litore Tunc una decollata et alia cesa ceruice migraverunt ad christum sponsum suum.

Insulario sancti benedicti

Januarii
Pelagii

Translatio sancti Benedicti abbatis et sancte Scolastice sororis eius Item apud armeniam minorum civitate nicopole natale sanctorum martirum. Januarii et Pelagii qui pro fide catholica primo in eculeo sunt suspensi et unguibus laniati. Secundo testarum fragmentis

diebus quatuor cruciati martiriū cōplenerūt.

Apud aquilegiā natale sancti Hermogare primi eiusdem ciuitatis ep̄i & discipuli sancti marci euāgeliste. Nam sanctus petrus a roma misit sanctū marcū euāgelistam ad aquilegiā ubi cuiusdam nobilis vxorem a lepra mundauit ppter qd̄ multi baptisati sunt. post hoc sanctū hermogaram discipulū suū ep̄m ibi cōstituit et secū romā duxit ubi a sancto petro pontificatū recepit Qui rediens multū deo populū p̄ signa & predicatōez acquisiuit. A nerone uedastus p̄ses aquilegiā mittit qui sanctū hermogarā eidem a temploꝝ sacerdotibus accusatū vinctū sibi iubet p̄itari cum sacrificare nollet. primo p̄o fide xp̄i extenditur neruis crudis ceditur secūdo in eculeo suspēditur. pectinibus vngulis raditur tercio lamina ferree igne candentes pectozī raso impri-mūtur. quarto lampades ardētes lateribus applicant̄ et post hoc incarceratione ubi dū oraret lux dñi affuit et suauissimus odor. His visis pontianus custos carceris prociens ad pedes eius baptisatus est Ultimo cū fortunato diacono suo capitalem sn̄iam accepit.

Hermogaras p̄mo ep̄s aquilegie ciuitatis

Fortunatus

Apud antiochiā passio sancte Margarete virginis et martiris que patri odiosa fuit propter xp̄m. in quē credidit. & quē in sponsum elegit. Fuit enī filia patriarche idolorū que post mortē m̄is tradita est nutrici que cum pasceret eius oues ab olibrio p̄fecto ppter eximiam suam pulcritudinē concupiscit. Que orauit. Ne perdas cum impiis deus animā meā. Olibrius ergo misit seruos suos ad eam dicens. Ite & eam apprehendite. et si est libera eam in vxorem mibi accipiam. Si autem est ancilla erit michi in concubinā. Cum ergo mar-

Margareta

Oro S̄c̄e margarete breuif celoz sc̄m̄ p̄uenit

p. 101. b. p. 101. b.

50. gareta quindecim annorum fuit conspectus eius pntata
et ab eo de genere et nomine et religione requisita rñdit.
Sum genere nobilis noie margareta et religione xpia-
na stratus pfectus eam in carcerē vinci iussit. Sequen-
ti autem die eam ad se vocari fecit et dixit ei. Vana puel-
la: miserere pulcritudini tue. et deos nros adora. ut bene
sit tibi. Cui illa. illum adoro. quē terra contremiscit. ma-
re formidat. venti et omnes creature timent. Cui pfectus.
nisi mihi cōsentias corpus tuum faciā laniari. Cui
illa. xpūs semetipm in mortem pro me tradidit. Et ideo
pro xpo mori non dubito. Tunc pfectus iussit eam in
eculeum suspendi. et primo virgis. deinde pedinib⁹ fer-
reis vsqz ad nudatōnem ossium laniariqz sanguis eius
tanq̄ de fonte purissimo emanauit. Et dixit ad pfectum.
Impudens canis in carnem piatē habes. deus autē
aiam seruat. Deinde eam deponi fecit et in carcere re du-
di iussit. vbi mira claritas refulsit. Vbi dum oraret dñm.
ut inimicū qui secum pugna bat visibiliter demonstraret.
Et ecce oratio immanissimus ibiqz apparuit. qui dū eā
deuoraturus impeteret signū crucis edidit. et ille euani-
it. secuta ergo efficiē. Sequenti ergo die iudici pntatur
et sacrificare compellitur. qd̄ cũ rēneret nuda exiit
corpusqz eius facibus ardētibus comburiē. ita vt cun-
cti mirarētur. quomō tam tenera puella tot posset tole-
rare tormētā. Deinde in vas plenū aque frigide ligata
ponitur. vt ex penaz cōmutatōne cresceret vis doloris.
sed subito tera cōcutitur. et cunctis pauētibus virgo il-
lesa egredit. Tūc quinqz milia hoim crederūt. et p noie
ibesu capitalem sentētiā susceperūt. Pfectus autē
timēs ne alii crederēt. et cōuerterēt. cōatus btām mar-

.9000.

. ecce 9000. martir. l. 101. b.

garetaz decollari precepit. illa autem orādi impetrato
 spacio pro se et pro suis persecutoribus nec non et pro eius
 memoriam faciētibz et se inuocātibz deuote orauit.
 Addēs ut quecūqz mulier in ptu picitās se inuocaret
 illesa prole emitteret factaqz est vox de celo qz in suis se
 nolūt petitiōibus exauditam. Surgensqz ab oratiōe
 dixit spiculatori frater tolle gladius tuum et percutite me.
 qui vno ictu caput eius abstulit et sic martiriū coronaz
 suscepit. Passa est autem .xiii. kal' augusti sicut in eius
 bystoria inuenitur. Alibi legitur qz passa sit .iii. idus iu-
 lii. Item y sibi ciuitate natale sancti Jacobi epi. hic vn-
 fuerat ex numero confessorz sub persecutiōe maximiani
 et eoz qui in nicena sinodo pueritate arziomonsii op-
 positōne dānauerūt. Itē sancti Henrici xpianissimi im-
 patois qui āno dñi .M. regnauit .xxii. ānis. Cui des' o-
 sata fuit sancta Iunegūdis filia palētini comitis reni.
 Virgo nobilissima et deuotissima et optime litterata su-
 it sicut et iā plena fuit scia diuina a piter et humana am-
 bo pleni grā virginitatē suā deo vouētes occulte virgi-
 nes permanserūt. Et hic sanctus henricus in habēbur.
 Sancti Constatini magni cuius lga est sepultus
 festum orētalē ecclesia celebriter colit vtpote qui chri-
 stum in baptisate suo vidit et qui tot libertates eccle-
 sie et clero dedit. et cui pugnatiuro crux aurea in celo o-
 stensa est dicente voce desuper. in hoc signo vinces; et vi-
 cit. et qui sanctissimam matrem suam helenam pro re-
 quireda sancta cruce hierosolimā misit. Et qui clerū pre
 omnibus principibus diligens et honorans. Et dixit vt
 habetur in decretis. Si viderem derum male agentem
 clamide meo obtegerē. ppter scandaluz laicoz et satis

Oro sancte o margarite.

114

ad iacobus eps

henricus xamissis
 impator

Constantinus magnus.

in decretis

114

• *Calas apptz*

mirādum q̄ latini tam segniter hunc sanctū honozant
• Item apud macedoniam natale sancti Sile apostoli.
Qui cum esset vnus de primis fr̄ibus ab apostolis ad
ecclesias gētium destinatus p̄dicatōnis officiū gr̄a dñi
plenus instāter cōsumauit atqz in passionib⁹ suis xpm
glorificās postmodū in pace quieuit.

- *Dio ap̄toꝝ facta q̄
a m̄tis celebrat*
1. *petry*
 2. *Pauly*
 3. *Job.*
 4. *philipp.*
 5. *Jacobus alpher*
 6. *Barthol.*
 7. *Matthias*
 8. *Matthias*

• *Diuisio apostolorū que a multis celebratur. qz ea die
post ascēsiōnē dñi tredecimo āno p̄ mūdū diuisi Petrus
antiochiā venit. deinde romaz. z ibi crucifigit. Paulus
mūdus sua p̄dicatōne impleuit. z rome decollat. Iohes
in epheso in pace morit. Philippus in frigia lapidat z
crucifigit. Iacobus alpher fuste fullonis p̄mit. Barto-
lomeus in india excoziatus decollat. Barthol. in ethio-
pia transfigit. Matthias in iudea martiriū impleuit. Et
go ea die canit illa solēnis prosa. Celi enarzāt gloriā dei
Et legit illa ps euāgelii de ascēsiōne. Eūtes in mūdum
vn̄uersuz p̄dicare euāgeliiū omni creature. qui credide-
rit. z baptizat⁹ fuerit. sal n̄us erit. Item apud pontū na-
tale bti. Ifoce ep̄i ciuitatis synopis sub traiano impaco-
re p̄fecto affricano carcerē feruz ignē vincula p̄ xpo su-
pauit z postea in pace quieuit.*

• *ffocas ep̄g.*

• *Julia mariz orate.*
• *Quiricy mariz*
Domicia p̄fes et p̄p̄s

• *Sancte Julite martiris et sci Quirici martiris. que in
Ita illustris matrona cū filio domiciano p̄ntatur b̄ns
in v̄nis suis filiū suū quircū. iubet p̄fes puuluz sibi
afferre. z matrē primo crudis neruis atrociter flagellari.
que dum ministri perficerēt p̄fes quircuz puerum in-
ter v̄nas accipiens et super genya ponens osculisset a-
liis blanditiis demulcebat. infans autem ad matrem
respiens detestabatur. Et vngulis suis vultum eius
laniabat. et postmodum in stabulum momordit.*

Unde p̄ses iratus puerū ab alto per gradus p̄cipi-
 tauit ita vt tenellum eius cerebrū paulimeto adbereret.
 Iulita mater pueri videns puerū suū se ad celestia p̄-
 cessisse deo gr̄as egit. Tunc secūdo iulita iussa est decozi-
 āri. Tercio buliēte pice p̄fundi. Quarto decollari. Itē in
 hostia sancti bylarū monachi qui cū nollet sub p̄secutō-
 ne iuliani sacrificare idolis fustibus cesus est. 7 sic mar-

Sancti Alexii filii eufemianū cla-
 rissimi romanorū qui multos habuit seruos vestitos ve-
 stibus p̄ciosis 7 valde hospitalitatez dilexit et quotidie
 paupes in mensa habuit. Vxor aglabes diu sterilis fuit
 sed eorū opa deus respiciēs dedit eis filiū quem Alexiū
 vocauerūt litteris imbutū factōq; adolefcēte de impia
 li p̄sapia virgo ei copulatur. Ad quā dum a p̄re iussus
 ingredi in xp̄o sponsam cōfortabat et dato ei anulo et
 fibula in sui memoriā assumpta cōpetētī pecunia occul-
 te discessit. 7 laodiciā puenit. 7 inde edissam. vbi que ha-
 buit paupibus dedit et in atrio ecclesie sancte marie in-
 ter paupes sedit. Iubent parētes p̄ cuncta mūdi clima-
 ta Alexiū querere quorū aliqui edissam veniūt 7 inter a-
 lios paupes ei elemosinā p̄bueūt ab eo cogniti. sed cū
 minime cognoscentes. Eḡit igit gr̄as deo q; a seruis suis
 accipe elemosinā meruit. Redēūt vacū qui missi fuerāt.
 m̄ 7 sponsa valde cōtristate sūt. similiter et p̄z de perdi-
 tōne filii. Imago beate marie virginis dixit ad custo-
 dem ecclesie. Ifac hominem dei foris ecclesiam sedētem
 ecclesiam introire quia dignus est et signo crucis cogno-
 scitur. Sed beatus Alexius fauorem hominū pertime-
 scens laodiciā rediit. Deinde voluit ire tharsim. vt in ec-
 clesia sancti p̄ Pauli incognitus maneret deoq; seruiret.

hilaris monachus

*Alexis filius Eufemianus
 romanorum clarissimus
 eius vxor
 Agabes fuit*

*Ro h
 et boz*

Deo igitur aliter disponēte nauis ad romanū portum
applicat. xvii. anno post eius discessuz 7 nulli onerosus
esse volens patre a palacio redeūte rogat vt deus sui et
erulis filii miseret q̄ ipm in hospiciū recipiat 7 aliat 7 pa-
ter illū in hospiciū recepit 7 sic alius. xvii. ānis incogni-
tus in domo p̄ris p̄mansit multas iniurias 7 tribulatō-
nes a familia patienter sustinuit. Et diem mortis sue in-
stare cognoscēs oia que ei acciderāt in cedula cōscripsit.
• Dñica die post missaz solētia p̄tibus innocēcio papa
et Donozio atq; Archadio impatoribus 7 populo vox
intonuit de celo. In domo eufemiani querite virum dei
• Requisite ille nihil se scire dicebat. Tūc impatores cū
papa innocēcio ad domū predicti viri venerūt. Et acce-
dēs minister Alexi dño suggerit ne forte paup sub gra-
du iacens sit ille qui querebat dicebat enim eū magni-
fica opa fecisse et omni die dñico dñicum corp⁹ sumpsis-
se. Currit eufemianus defunctū rēpit. vultuz eius tanq̄
vultū angeli vidit cartā de manu recipe voluit sed non
valuit. Et papa accepit cartā qua lecta 7 audita p̄ ruit
sup corpus filii pilos 7 vestimenta scindens 7 flens da-
mabat. • Fili quid fecisti nobis sic 7c. Mater dissolutis cri-
nibus cū p̄ multitudine populi non posset accedere cla-
mabat date adieū vt saltē mortuū meū videam filium
qui surit vbera mea. • Ilete oēs meū quia p̄ xvii. ānos fi-
liū meū vnicū in domo mea habui 7 eum non cognoui.
• Sponsa irugiēs hodie inquit vidua apparui speculū
meū ruptū est peritq; spes mea dolor interminabilis
me appbendit. Tunc flebāt oēs hec audiētes. Post hoc
feretro ornato imponit 7 a pontifice 7 impatoribus ad
sancti Bonifacii ecclesiam deportatur. Et cū nimia est

multitudo populi pecuniam p plateas spargi iubetur
 Tandem cū labore sepulture tradit̄. odor suauissimus
 a corpe fragrabat. mīcānt mīracula ⁊ dei magnalia ab
 omnibus collaudātur. Item in cartagine natale san-
 dozū martir̄ Speraci ⁊ alioz vñdecim sub saturnino
 p̄fēdo qui post primū xp̄i cōfessorē in carcerē sunt missi
 postea in ligno confiri. deinde gladio sunt decollati.

Speraci
 .alij. ii.

Sancti Arnulfi ep̄i metensis cui quidaz scelerat⁹ hō
 cum suis complicibus grauiter detraxerūt de incōtinē-
 tia luxurie. Ob hoc deus eos sic puniuit. Omnes vestes
 eoz flamma inuasit simulq; deuorauit. quas nec aqua
 extinguere potuit. Ardebāt aut̄ maxime circa nates tū
 quia ep̄o incōtinētiā imposuerūt. tū quia ⁊ ipsi incō-
 tinētes erant. Quid plura. exiit sicut fues se in sceno
 voluit. Qua pena trāsacta p̄fatus sceleratus pro sua
 ap̄ta incōtinētia occidit. Tunc beatissim⁹ arnulfus ep̄s
 heremica vitam diligēs post multa laudabilia opera
 que deus p̄ eum in solitudine oñditur finit̄ in dño. Itē
 sancte Simphorose cū septem filiis que cum nollet ido-
 lis inolare primo palmis cesa est. secūdo crinibus suspē-
 sa. tercio alligato saxo in collo eius in fluiū precipita-
 ta est. In mane sex stipites iubet adrianus figi et septē
 fratres in eius atrocitas extēdi. primus eoz crescēs no-
 mine in gutture transfigit. Lucian⁹ in pectore. Neome-
 sius in corde. Primitiu⁹ in umbilicū. Justin⁹ p̄ mēbra
 distētus p̄ singulos corpis nodos ⁊ iūcturas scinditur.
Statenus multis lanceis in terzā affigit et Eugenius a
 pectore vsq; inferiora fecat. Et sic filii palam matres cū
 triūpho martirū sequūtur. Item apud cartaginē san-
 ctę Guldene que iussu Ruffini p̄consulis propter fidem

Arnulph⁹ ep̄s.

Simphorosa.
 .vii. filij.

Guldena.

xpi quater diuersis temporibus oculis extensione 7 vngu-
laz horrenda laceratione cruciata. secundo in squalore
carceris diu afflicta. tercio gladio cesa est.

passio sancta
Juste
Ruffine
Dyagemano preses.

In hispania in ciuitate hispani passio sancta Juste
et Ruffine. que a p[ri]sido dyagemano cōprehense q[ue] xpia-
ne essent. primo oculi extensione 7 vngulaz laniatiōe
cruciate sunt. secundo in carcere inedia 7 in variis dolori-
bus afflicte. tercio sancta iusta spm̄ in carcere exalauit.
sed sancte ruffine ceruix cōfracta est. et sic feliciter in dño
obierūt. Item apud thebaidā natale sancti patris Arse-
mii. De quo in verbis senioꝝ referē quia ppter redūdā-
tiam lacrimaz tergedaz sudariū semp in sinu vel in ma-

p[ro] Arsenio

Joseph iustus

Natale beati Joseph qui cognomi- | nu habuerit.
natus est iustus. frater iacobi minoris symonis 7 iude
qui sunt cōsanguinei xpi sororis marie filii. qui multā
p[er]secutionē pro xpo sustinēs. de quo referē q[ue] venenū bi-
berit et nihil ex hoc triste ptulerit ppter dñi n[ost]ri ihu xpi
auūculi sui fidem. Sed q[ue] maxime in eo est cōmēdandū
quia mathiā in sorte sua hoc est in iudea inuuit legitie
predicare. vbi ambo martirio sunt coronati.

procedis ego soroz bea-
te Pontiane

Rome p[ro]cedis virginis sororis beate p[ro]tēiane
que fuerunt sorores beati nouati et timothei. qui ab
apostolis in fide eruditi sunt. Nec in omni castitate 7 le-
ge diuina erudita. vigilis 7 oronib[us] ac ieiuniis assidue
vacans quieuit in xpo. sepultaq[ue] est iuxta suā sorozem
potēianam via salaria. Item sancti Victoris martiris
(qui euz miles esset. nec militare. nec idolis sacrificare vel-
let) primo est in carcere trusus. ibiq[ue] ab angelis visita-
tus. secundo variis penis excruciat[us]. tercio in mola pi-
storia cōtrit[us] martirium supauit. passi sunt cū eo tres

et elemos

Sancti Victoris Martiris

1
2
3

ndc
n.

1 2 3
milites Alexander Felicianus et Longinus.

¶ **M**aria magdalena a magdalo castro cognominata clarissimis orta est natalibus ut puta ex regia stirpe descendens. Cuius pater Syrus mater vero Euchaena nuncupata est. Nec cum fratre suo Lazaro et sorore sua Martha magdalu castrum quod est secundo miliario a nazareth et bethania que est iuxta hierusalem et magnam hierosolimorum partem possidebant. Que tamen omnia taliter inter se diviserunt quod maria magdalu castrum a quo et magdalena est nuncupata et lazarus partem urbis hierusalem et martha bethania possiderunt. Cum autem magdalena delicis corporis totam se exponeret et lazarus militie plus vacaret martha prudens partem sororis et fratris et sui strenue gubernabat et militibus et famulis suis ac pauperibus necessaria ministrabat. Omnia autem hec post ascensionem domini vendiderunt et ad pedes domini precium posuerunt. Cum ergo magdalena divitiis habundaret quia rex affluentiam voluptas comes sequitur quanto divitiis et pulchritudine splenduit tanto corpus suum voluptati substituit vel subtrauit. In iam nomine proprio peccatrix consueverat appellari. Sed cum Christus illic et alibi predicaret illa nutu inspirata divino ad domum simonis leprosi ut audiuit eum discubere properavit. Et non audens ut peccatrix apparere inter iustos retro secus pedes domini remansit ubi pedes eius lacrimis lauit. Cumque simon inter se cogitaret quoniam si hic esset propheta se a peccatrice tangi nequaquam permitteret. Dominus illum de superbia iustitia redarguit et mulieri omnia peccata dimisit. Nec est illa maria magdalena cui dominus tam magnifica beneficia contulit et tanta signa dilectionis ostendit nam ab ea septem demonia expulsi in suo amore eam

Sancti. Magdalena.
pat. Siro.
Longino. Eucharina.

1. Julij. n.
2. omnia dividit.
3. Longini.
4. Maria.

Antypo

O. sanctissima Maria.

Verapenitentia.

totaliter accendit, familiarissimā eam sibi cōstituit, ho-
 spitiā quoq; sibi fecit, peccatricē suam in itinere habete
 eam voluit, eam semp dulciter excusavit. Nam excusa-
 vit eam apud phariseū qui dicebat eam esse immūda;
 et apud sorozem suā qui dicebat eā esse ociosā; et apud
 iudam qui dicebat eam pdigam. Lacrimātem videns la-
 crimas cōtinere nō potuit, cuius dilectione quadridua-
 nū fratrem resuscitavit, cuius amore marthā sorozē su-
 am a fluxu sanguinis, quē septem annis ppeffa fuit, li-
 berauit. Cuius meritis marcellā sorozis sue famulaz, vt
 illud tam beatū et dulce verbū Beat⁹ venter, qui te por-
tauit etc. exclamaret dignā fecit. Nam scdm ambrosius
 illa fuit martha, et hec ei⁹ famula. Nec est illa que dñi pe-
 des lauit, lacrimis capillis terfiet, vngēto punxit, que
 in tempore graue solēnem penitētiā primo fecit, que
 ve optimā ptem, que ad pedes dñi sedens eius verba au-
 diuit, que deo caput punxit, que iuxta crucē in dñi passi-
 one fuit, que vngenta parans corpus dñi vngere volu-
 it, que a monumēto discipulis recedētibus recedere no-
 luit, cui xps resurgens primo apparuit, et apostolam fe-
 cit. Post ascēsiōnez ergo dñi anno decio a passione eius
 maria magdalena supne cōtemplationis auida asper-
 rimū heremū petiit, et in loco angelicis manibus ppa-
 rato per triginta annos incognita mansit. In quo qui-
 dem loco, nec aquaz fluenta, nec arboruz, nec herbarum
 erant solacia, vt ex hoc manifestaretur, q; redemptoz nē
 ipsam non terrenis refectiōibus, sed celestibus epulis
disposuerat satiāre. Quolibet autē die septem horis ca-
 nonicis ab angelis in ethera eleuabat, et celestiū agmi-
num gloriosos cōcentus corporalibus etiam auribus

Ambrosius no.

5

ca.

ca. no. ex. solo. p. me. v. int.
h. B. et. sand. mig.

ii. p. sanctissima exercenda in ista. deuotissime etc.

audiebat. Unde diebus singulis his dapibus suavissime
satiata. et inde per eosdem angelos ad locum proprium re-
uocata corporalibus alimentis nullatenus indigebat. Tan-
dem quidam sacerdos nomine maximinus ad eam venit. et

*Maximino. qd. sacerdos m. sup.
suy petro petro eaz comitue*

*et
B. i. c. p. e. et m. m. d. i. c. p.*

Natale sancti Appollinaris episcopi et martiris discipuli
beati petri apostoli et ab eo rome episcopus ordinatus. et ad
Rauennam missus. ubi cecum militis filium illuminauit. Inter
uxorem infirmam tribuni curauit. et tribunum cum multis
aliis per hoc conuertit ad fidem. peritatus iudici ducitur ad
simulachrum iouis quod cum adorare noller. fustibus est ce-
sus. semiviuus relictus. sed a discipulis collectus in domo
cuiusdam vidue sex mensibus refouetur. Deinde venit ela-
sensem ubi puellam mutam loqui fecit. et demonium ab ea
iecit. et etiam mutam quendam nobilem curauit. et multos
ad fidem conuertit. Et secundo a paganis cedit. Tertio sup-
plicas statuit. et de urbe expellitur. ne eam introeat. et sibi
ne nomen ihesu predicaret. aut nominaret. interdicitur. Eo-
tempore dum rufus patricius dux rauenne filiam suam infirmam
habuit. que mortua est. quam sanctus appollinaris oratione fa-
cta in nomine ihesu. confitens cum magna multitudine. et matre
sua baptismum suscepit. et a beato appollinari deo dicata
virgo permansit. Postmodum iterum a perse est captus. et quar-
to in eculeo suspenditur. et cedit. Quinto super vulnera eius
aqua bulis funditur. Quibus per se artius increparet. ius-
sit per se os eius sexto lapidibus contundi. et post in carce-
rem recludi. pedes eius in ligno extendi. et graue pondus
ferri super eum poni. et nihil ei ministrari. Angelus autem domini

Appollinaris episcopus.

pauit eū vidētibus custodibus. Postea itez p̄dicans le-
profus quēdam mūdauit. Et itez captus ab infidelib⁹
cedit ligat⁹ vulnera: ad forū p̄ducit. Simulachrū appo-
linis ⁊ templū ipsius orōne sua deiecit. Et postmodū fi-
lius cuiusdā nobilis cecū a natiuitate illuminauit. ⁊ mul-
ti alii magni crediderūt et nobilis ille eruit eū de manu
populiz in p̄diolo seruauit eū annis quatuor. Postmo-
dum itez p̄dicauit. capit⁹. ⁊ iudici tradit⁹. a quo catbena-
tus nauī imponit⁹. et cū tribus clericis eū sequētibus in
exiliū mittit⁹. postea rauēnam rediēs a paganis capit⁹ ⁊
itez iudici p̄ntatur. qui misit eū in carcere. sed carceris
custos laxauit eū. ⁊ iussit eū recedere qz et ipse xp̄ianus
fuit. Et itez cepit p̄dicare quē app̄hendeit pagani. et
eū pcusserūt diutissime vsqz ad mortez. ⁊ p̄ septē dies su-
p̄ueniēs et discipulos admonēs sp̄m tradidit. ⁊ ibidem
a xp̄ianis honorifice sepul⁹ est circa ānos dñi. lxx. sub

at sup̄ueniēs

Cristina virgo dicitur

In italia ciuitate tyro natale scē Cris-
tine virginis ⁊ martiris. que cū in fide xp̄i ab angelis con-
fortata esset. et a sp̄u scō illuminata. Deos aureos p̄ris
sui p̄fecti vrbani cōtriuuit ⁊ paup̄ibus aux ⁊ argētum
dedit. Cūqz p̄em de cecitate infidelitatis argueret. ira-
tus p̄pter hoc ⁊ audiēs eā xp̄ianam esse. primo iubet eā
duriter virgis cedi. deinde in quadā turri cū. xii. pedisse-
quis suis collocata est. Mater gētilis cū lamēto scissis
vestibus eam visitās dicit. Ifilia miserere mei qz vnica
es. ipsa vero nec m̄ris fletib⁹ nec blāditiis acquieuit. Cū
autē a multis in cōiugem petereē parētes ei⁹ nolebāt cō-
cedere volētes vt in deoz cultura maneret ipsa autez a
sp̄u scō docta idolorū sacrificia abhorrebat et incēsa dis-
imolanda in fenestra abscondebat. Quare p̄te iubente

alapis 7 verberibus cesa ferzo onerata in carcerem missa est Post hec diutissime et crudelissime laniat ungu-
lis 7 tenera membra dirupuntur Cristina aut de carnib9
suis accipies in vultu patris proiciens dixit Accipe tirā
ne 7 carnem a te genitā comede Tunc p̄ eam sup rotas
posuit et ignem cū doleo supposuit sed flamma exihēs
mille quingētos homies cōsumpsit itez carceri tradita
angelo visitante sanata est Deinde cū magni saxi pon-
dere in mare iactata est sed p̄tinus angeli ipam assu-
mūt xpūs aut ad eam descēdit et eam in mari baptisa-
uit dicēs Baptiso te in deo patre meo sancto Michaele
archangelo qui eam ad terzā reduxit Nocte aut sequē-
ti vrbanus p̄ eius mortuus est Nunc quidaz iudex in-
quus nomine dyon successit qui eunā ferzēā succēfaz cū
oleo resina et pice parari fecit et Cristinā ibidem iactari
eunāq3 a quatuor militibus agitari Tūc iudex irat9 ius-
sit caput eius radi et nudā p̄ ciuitatē vsq3 ad appollinez
duci vbi idolo impauit et statim corruit 7 in puluerē est
redactum. Qd̄ audiens iudex expauit et sp̄m tradidit
Quo viso miraculo tria milia hominū ad xp̄m cōuersi
sunt Nunc successit Julianus qui fornacem succendi fe-
cit et Cristinā in eam misit vbi p̄ quinq3 dies cantās cū
angelis 7 deambulans illesa p̄mansit Qd̄ audiēs Juli-
anus 7 magicis artibus hec ascribēs serpētes venena-
tos sc3 duos aspides duas viperas duosq3 colubros ad
eam mitti fecit Sed vipere pedes eius lingūt in nullo
ei nocētes Tūc iulianus māmillas eius precidi fecit de
quibus lac pro sanguine fluxit Deinde linguā eius p̄ci-
di fecit Cristina vero nequaq̄ loquelam amittens sed
precissuram lingue accipies in faciem Juliani proiecit

et oculum eius inde percutiens eum excecavit. Fratrus iu-
 lianus duas sagittas unam circa cor et aliam in latus
 eius dimisit et illa percussa spiritum deo reddidit circa annos
 domini cclxxxviii. Anno autem etatis sue .xv. sub dyocleciano.
 Requiescit autem corpus eius in quodam castro quod bulsonum
 vocatur iuxta urbem veterem Tyrius enim que iuxta castrum
 erat funditus est destructa. Item natale sanctarum virgi-
 num Nicere et Aquile. que beati Cristofori martiris predi-
 catione ad christum converte martiri palmam capitis abscisi.
 .n. Natale beati Jacobi apostoli qui one sumpserunt.
 filius fuit zebedei ex maria sorore marie frater san-
 cti Johannis evangeliste non tantum carne. sed etiam mortu si-
 militudine. Dicit etiam iacobus maior sicut alter minor
 et hoc ratione vocationis. quia primus vocatus est a christo.
 Ratione familiaritatis quia maiores familiaritatem videtur christus
 habuisse cum isto quam cum alio. sicut patet quia ipsum ad secre-
 ta sua admittebat. sicut fuit ad puellam resurrectionem.
 et ad gloriosam transfigurationem. Ratione passionis. quia pri-
 mus inter ceteros apostolos passus est. fuit autem decol-
 latus ab herode rege. Ossa autem eius ab hierosolymis in
 hispaniam sunt translata. et in vicinis eorum finibus con-
 dita. celebrissima illarum gentium devotione coluntur. Item
 in licia in civitate Samon natale sancti Cristofori mar-
 tiris qui christum portavit in humeris perductionem aque in
 corpore per macerationem. in ore per confessionem siue predi-
 cationem. Idcirco ante baptismum dictus fuerat reprobus. Idcirco
 genere chananeus habens in longitudine .xv. cubitos.
 Idcirco voce dei iussus baptisatus et ad Samon civitatem Licie
 venit. ubi regnabat dagon. Qui cum eum inspexisset retro-
 sum cecidit. virgam aridam florere fecit. Quadringentos bis

at Nicca
 .Piora
 .Aquila

Jacobus aply
 .i. zebedi . cu . o .
 .i. sorore . marie .
 .i. filii . ioh . evangeliste
 .i. cu . carne .
 .i. cu . morte .
 .i. cu . passione .
 .i. cu . gloria .
 .i. cu . familia .
 .i. cu . christo .
 .i. cu . puella .
 .i. cu . transfiguratione .
 .i. cu . passione .

Christoforus
 .i. i . humis
 .i. i . corpore
 .i. i . ore .
 .i. i . corde .

*solidatus ut
novis - p. p. p.*

Rege

missos ad eum vocandum a dagoni convertit ad fidem ca-
 tholicam qui omnes palmam martiris meruerunt. Cristoferus
 ergo cum idolis sacrificare nolisset primo virgis ferreis
 cedit. secundo a flamma estuatis incendiis cruciatur. Tassis
 ignita eius capiti imponit. postea scano ferreo suppo-
 nitur et lignis suppositis ac igne succeso et oleo supfuso
 crematur. Altera die iussit rex fieri lignum secundum staturam
 eius et sancti cristoferus alligari et ipsum sagittis transfigi
 iussit et sagittabant ab hora prima usque ad horam xii. Sa-
 gitte vero suspendebantur a dextris et a sinistris nec cor-
 pus eius tetigerunt. Altera vero die rege veniente et sancto
 Cristofero illudente statim una sagitta oculum regis in-
 traivit et cecus factus est. Qui cristoferus Tibi dico tirane
 ne. Cras octava hora accipiam coronam vite et tu veni in lo-
 cum et fac lutum cum modico sanguine et sanaberis. Appro-
 pinquate hora decollationis eius fudit hanc orationem. Domine
 deus prepeto ut ubi corpus meum positum fuerit non ingre-
 diaur grandis non ira flamma non fames nec magna morta-
 litas et si languidi et demoniaci illic veniant sani fiant.
 Venit vox de celo dicens. Cristofere quod petisti impetra-
 sti et secundum iussum regis decollatus es. Alia die venit rex et
 clamavit. Cristofere ostende virtutem tuam et credam et fecit
 lutum cum sanguine et posuit in oculum sicut iusserat sanctus
 cristoferus et sanatus est. Et dixit rex. Gloria tibi deus christiano
 non quia facis voluntatem timendum te. Ego autem pre-
 ceptum ponam in omnem populum ut qui blasphemave-
 rit deum christiano gladio feriatur. Tunc crediderunt per san-
 ctum Cristoferum. xlvi. milia et. cx. homines. Hanc etiam
 orationem constituit sanctus cristoferus. Domine deus
 bonam mercedem presta scribentibus et legentibus passionem

oro xlviii. de uonilla pte.

Oratio Cristoforo.

*le
H.*

*Quandam tempore in hunc
compi et centoguarum
+ vide xlviii alia oro et deuo-
tissima quibus.*

Eucanatis oratione

mea. Item sancti Eucanatis martiris qui pro fide xpi primo craticula extenditur. et affari iubetur. secundo aceto et synapi potat et post vincit in carcerat. ubi diuino splendoze consolatur. tercio neruis thaurinis ceditur. quarto capite plexus est. et a xpianis honozifice sepelitur.

Anna oratione

Sanctissime Anne genitricis marie que fuit de ciuitate Bethleem de tribu iuda orta que fuit desponsata Iohanni de quibus nata est maria virgo que peperit saluatore mundi. Item natale sancti Jacinti martiris qui rome in portu primo in igne missus. deinde in validissimu torrem precipitatus. illesus euasit. post hoc a consulari leuicio gladio percussus vitam finiuit.

Jacinto oratione

Pantaleo

Apud nicomedia natale sancti Pantaleonis. qui transiens ante domu hermolai presbyteri dno ordinata ab eo baptisatus est. Qui tetus pro fide xpi a maximiano coram quo paralyticu p nomen dni ihesu xpi curauit. scum fieri nullo mo posset a fide. primo in eculeo suspeditur et unguis raditur. secundo lampades ardentes eius lateribus apponuntur qui sustinuit viriliter. xpus ei apparuit et consolatus est eum. et statim punietum manus dissolute sunt. et lampades extinde. tercio in sartagine ferream ferueti plubo plena mittitur. et eo orate xps apparuit. et intrans cu eo et plubuz refriguit. quarto alligat magno lapidi et submergit in mari. quinto ad mittitur fere leones et leopardi. leones faciem eius lungebant. leopardi vero pedes eius lambebant. et benedictione accepta abierunt. sexto rota parat in qua in altuz tollitur. et de alto ad terzas dimittitur. vt dirupatur. sed restes rupte et rota fracta occidit de populo incredulo quingetos viros. septimo iussus est decollari. Et quod de

O pessima scissimorum bestiaz obstinatione

beret percussis ferum sicut cera liquefactum est. et milites
crediderunt. et eo postmodum percussio lac pro sanguine
excurrit. et nouella plātula oliue repleta est fructu. quod vi-
dentes multi baptisati sunt. Tirānus autem iussit corpus ^{Amorū}
sancti comburi. quod et factum est.

Nicomēdie natale sancti Hermolai presbyteri cuius
doctrina beatus Pantaleon ad fidei christi conuersus est
et illustri martirio consummatus. Qui tentus a maximi-
ano capitali sententia ob christi confessionem punitus est.

Hermolay.

Item natale sanctorum martirum quorum numerus deo est co-
gnitus. qui diuersa tormētorum genera sustinuerunt. primo
flagris pro omni corpore carpebantur. secundo ad bestias tra-
hebantur. adhibebantur leones. vrsi. pardi. et omne genus
ferarum. et etiam thauri indomiti. et igne sunt cruciati. prepa-
rabantur hec omnia aduersum cultores dei. tertio deca-
pitati sunt.

Sancti martires. q. 73

Sanctę Martę virginis hospite christi. que fuit soror
marie magdalene. et lazari. Cui christus obitum suum predicauit
et ad obitum suum personaliter venit dicens. Quia tu me
totiens ad tuum hospitium recepisti. veni dilecta mea. et in
tra in thalamum et gaudium meum. Item rome via au-
relia natale beati felix pape. qui a constantino augu-
sto ob catholici fidei confessionem et defensionem a sede sua
deiectus carnibus suis a scapulis usque ad cingulum exun-
gulatus. et capite deorsum suspensus. ab hora tertia usque ad
vesperam. et confortans eum testis fidelis in celo. postea
in carceratur. sed carcer celesti splendor illuminatur. et
voces angelorum psallentium audiuntur. His et plu-
ribus mirabilibus auditis Rufinus preses iratus iussit
eum manibus post tergum ligatis in mare demergi.

Sancta virgo.

q. 73

felix Pape et conu. 73

Abdon
Senen

Maxima
Domilla
Secunda

Transitus sancti Germani

Quod cum factum fuisset dissoluta sunt omnia vincula eius
et visus est a nautis super undas maris inter medium ange-
lorum ambulare. Deinde gladio necatus gloriose occu-

Rome natale sanctorum martirum Abdon et Senen [fuit
subregulorum qui cum in Cordulia civitate per se vincula
pateretur a decio ad ultimum duxit eos romam vinculis ob-
ligatos et diversis penis maceratos. Qui propter decorem
vultuum et gratiam dei omnibus existebant gratiosi. Verum
cum nullis blanditiis nec minis idolis imolare vellet ius-
sit eos decius primo plumbatis cedi. secundo duo leones et
quatuor vrsi in amphiteatro contra eos sunt immissi et
eorum pedibus advoluntur. tercio gladio interfecti sunt et
ante simulacrum solis proiecti ibi tribus diebus conti-
nuis iacuerunt quos Quirinus subdiaconus latenter se-
pelivit. **S**unt sanctarum virginum Maxime Domicille et Se-
cunde que persecutione Galieni propter fidem christi primo fel-
le et aceto sunt potate. secundo plagis acerrimis cese. ter-
cio eculei extensione cruciate. quarto in craticulis exuste
quinto ad bestias proiecte sed ab his intacte. sexto decol-
late sunt et sic ad christum sponsus suum migraverunt.

Ravennae transitus sancti Germani. qui genere nobilis
in urbe altisiodorensi genitus in francia litteris eruditus
ac liberalibus scientiis instructus est et in iure canonico
factus autem est ex omni cleri et populi electione altisiodo-
rensis episcopus. et assumpto episcopatu totam substantiam suam pauperibus
erogavit. et usque ad terminum scilicet per xxx. annos corpus suum
crudeliter tormentavit. primo ut nunquam panem frumenti. nec
vinum nec acetum nec oleum nec legumen. sed sal pro sa-
pore comedit. vinum non bibit nisi in die pasce et natiuita-
tis christi vinum semel bibit multum tamen aqua limphatum.

Semp ieiunabat et nō nisi vespere comedebat. in refe-
 ctione cinerē pulmēto miscebat. pane ordeaceo utebat.
 quē ipse tñ excusserat/coxerat/moluerat. Secūdo vestez
 nō habuit hyeme vel estate p̄ter cili cū tunicā ⁊ cucullā.
 que tñ diu ei inherebāt donec attritōne nīmla solueren-
 tur. Tercio lectus eius erāt cineres quotidiana imp̄ssio-
 ne durātes supposito tātuz vno sacco cilicino puluinar
 ad caput nō habebat. semp gemens semp orans nunq̄
 vestimētum. raro vero calciamēta detrahebat. sed sicut
 in die incessit sic de nocte dormiuit. Cōfectus senio. cū p
 pedes ire nō posset. ibat in asino. qui mortuū equū sibi
 p̄ntatum in palacio regine placide respiciēs asinū susci-
 tauit. post hoc migrauit ad dñm circa ānos dñi. cccxxx.

*et cili-
 cio
 cuculla*

¶ Sequitur festa sanctorum mensis Augusti.

R. Ome sancti petri ad vincula. Item apud antiochia
 passio sanctorum fratrum machabeorum septem cum matre
 sua et eleazaro sacerdote. De quibus in secundo libro ma-
 chabeorum legitur quod pro observatione legis ab antiocho
 rege inmania supplicia protulerunt. Nam primus ampu-
 tata lingua ⁊ cute capitis abstracta summatibus manuum
 et pedum precis in sartagine est coctus. secundus simi-
 liter est consumptus. tertius linguam volutarie protulit ⁊
 protulit penas priorum. Similiter quartum quintum ⁊ sextum
 peribat. inter hec seipos ad mortem confortabant. legem
 comendabant. regem cofutabant. resurrectionem corporum p̄-
 dicabant. Mater sup omnia filios confortabat. ac hoz-
 tabatur celum respicere. resurrectionem sperare. creato-
 rem cognoscere. Septimus iunior super omnes crucia-
 batur. et nouissime mater pia consumitur. Item in his-
 pania sancti Iffelix quem iussit iudex Decianus post

Petrus ad vincula.

Passio sanctorum machabeorum septem cum matre et eleazaro sacerdote. i. 2. li. machabeorum.

4. 5. 6. 7.

Exhortabantur et obsecrabantur.

7.

Iffelix.

Stephanus papa et
martir

illa tormētoꝝ genera vngulis detrabi et vsqꝫ ad ossa la-
nari tam diu vulnera vulneribus instaurari vsqꝫ dum
Rome in cimiterio Calixti natale san- sp̄m redderet
cti Stephani pape et martiris qui audiēs edictū a Vale-
riano et Galieno exiisse. vt quicūqꝫ xp̄ianus pderet ei
reciperet facultates clericos instituit et fideles cōforta-
uit. post hoc Valeriano p̄ntatur et ad tēpluz martis du-
citur. vt ibi idola adoraret. vel capitalem sn̄iam subiret.
sed cum tēpluz ingressus fuisset. deū ip̄m tēpluz de-
strueret. ac corasset. statim magna pars templi corruit. et
omnis populus p̄ nimio terrore aufugit. Ip̄e vero ad
cimiteriū sancte Lucie prexit. Qd̄ audiens Valerian⁹ mi-
lites misit. qui veniētes eum missam celebrātem inuene-
rūt. et Stephanū tanq̄ radicem fidei. et amplius germinet
intrepidum et incepta deuote pficiētem. in altari. In sua
sede decollauerūt. et sic a fidelibus cum ip̄a sede sepeliūt.
monstratur cruoz eius in lapide marmoreo ante altare
suum ad cathedūbas. Item in prouincia Bithinee vrbē
nicea. sancte Theodere cum tribus filiis suis. e quib⁹ pri-
mogenitū suum scz Effodum xp̄m fiducialiter confite-
tem. fecit cōsularis bithineo. primū fustibus cedi. dein-
de matrem cū tribus filiis suis igne consumi.
Hierosolim̄is inuentio corporis beatissimi p̄bomar-
tiris Stephani et sanctorū Nicodemi Gamalielis et Abi-
bon. Qui Stephanus a iudeis lapidatus. corpus eius vt
a feris cōtaminaretur. relictus. consilio Gamalielis ma-
gistri pauli a viris timoratis sepelitur. Et anno domini
cccvii. inuentum est corpus sancti stephani per reuela-
tionem factam Luciano presbitero. Luciano vero hie-
rosolimam adit. et reuelationes sibi factas cunctas

S̄ta Theodora.

Inuentio corporis bea-
tissimi p̄bomartiris
Stephani et sanctorū
Nicodemi
Gamalielis
et Abibon

Iohanni episcopo hierosolimitano porbinez narrauit.
 Pergunt igitur cum alijs epis & clericis ad locum predictum
 iuciano ostensuz. Quoz cepissent fodere terra coeuit et
 suauissimus sentit odor. Ad cuius odoris nimiam fra-
 gratiam & meritis sancti stephani. lxx. hoies de diuersis
 languoribus curatur. Sicq; in ecclesia syon. que est in
 hierusalē ubi scūs stephanus archidiaconi officio fun-
 ctus est. cū magno gaudio trāslatus est. et ibi honorifi-
 ce recōditur. et postmodū ad cōstantinopolim reconditū
 translatus. Et deinde trāslatus est ad romā et cōiunctus
 corpisci laurētij. Et hec trāslatio eo ordine est facta. Cō-
 tigit em̄ Eudosiā filiā Theodosij impatoris a demonio
 grauiter cruciari. qd̄ dū patri cōstātinopolim cōstituto
 intimatū esset. iubet filiam cōstātinopoli adduci. vt sa-
 cri sancti stephani martiris reliquijs tangeret. Demon
 autē in ea clamabat. Nisi stephanus romā ueniat. nō ex-
 ibo. qm̄ sic est apostolorū uolūtas. Missi ḡ cōstātinopo-
 lim. cardinales. corpus sancti stephani romaz detulerūt
 et ad eā factū puella a demone liberaf. Et laurētius fra-
 tris aduētum quasi cōgratūlas. in alterā ptem sepulcri
 secessit. & medietatē illius fratri uacuā reliquit. Tūc vox
 de celo audita ē. O felix roma. que corp⁹ laurētij hyspa-
 ni & stephani hierosolimitani vno claudis maleolo. Re-
 fert Aug⁹. in libro. xxii. de ciuitate dei. sex mortuos ad
 inuentionem sancti stephani hierosolimitani suscitatos.
 1. Vir quidam cum mortuus iaceret inuocato super eum
 nomine sancti stephani. continuo suscitatus est. Item
 2. quēdam puerum a plaustro cōrītum. quem mater ad
 ecclesiā sancti stephani deferēs. uiuū & sanū reportauit.
 3. Item quēdam iuuenē apud yponē. cuius corpus cum

Aug⁹ 22. de ci

+ Vox de celo audita. dicitur. s.
 illo. postmodum. etc. hyspanicus
 etc. n. aduē. ad quēdam etc. dicitur
 quod resurrexerunt y. etc. etc. +
 - O Roma felix -
 + Aliter para a recedat
 quoda. quallit. etc. etc.
 lib. 1. Aliter. sicut. ad
 etc. etc. obediēdū
 cōstruēt. etc. etc.
 etc. ad quē. etc.
 nos. p. d. etc. etc.
 x. etc. etc.

17
27
37
27

intinctū fuisset oleo sancti stephani statim surzerit. Itē
 quidā puer cū ad ecclesiā sci stephani portaret vite ēpti-
 nus restitutus. Item quedā sanctimonialis que cū in
 extremo spū destituta ad ecclesiā sancti stephani dela-
 ta esset et ibidē expirasset vidētibus omnib⁹ et supētib⁹
 sanata surzerit. Item quādam puellā apud yponē cui⁹
 tunicā cum pē ad ecclesiā sancti stephani deponeret et
 eā postmodū sup corpus defunde filie p̄iecit et illa sta-
 tim surzerit.

Tercullus martyr

Tercullus in urbe Rome via latina passio sancti Tercul-
 lini martiris. qui sub Aureliano impatore pro fide ca-
 tholica primo fustibus maceratur. secūdo laterib⁹ eius
 ignis apponit. tercio os eius lapidibus cōquatur. quat-
 to eculeo suspēditur et nervis crudis d̄suti⁹ cedit. quin-
 to igne crematur. sexto decollatur.

*Sanctus Dominicus confessor p̄p̄
 ordinis fundator*

Civitate Bononia depositio beati Domini confesso-
 ris qui tantum zeli circa salutē extitit aīarū ut non solum se-
 ipsum verbo et exēplo dedicauerit euāgelice p̄dicationi
 omnib⁹ abdicatis sed et ordinē fratrum p̄dicatoꝝ ad hoc
 iōm instituerat q̄ tam salubri ministerio in p̄petuū de-
 seruiret cui⁹ ip̄e primus fundator extitit et m̄ḡ. Item
 Osualdi regis angloꝝ qui omni virtute decorat⁹ deo
 et hominibus gratus precipue tamen in elemosinarū
 largitate promptissim⁹ Nunq̄ ad mensam sedebat pri-
 usq̄ multa milia hominū pasceret ac de manib⁹ eius
 elemosinā acciperēt Quadā die dū ad mēsas sedēs mul-
 tos paupes solito refecisset Maper ei⁹ veniēs añ eum
 nūciauit peregrinos elemosinarū petētes aduenisse Tūc
 rex scutellam aureā ante se positā de qua legumina ex
 more comedebat dedit ministro dicēs Hāc scutellā acci-
 pe et da eis Non enī mibi expedit ut dñs meus ibefus

Osualdus Rex

xp̄s qui ad me venit in forma pegrinorumz redeat a me
 vacuus Ne forte cum ego venero ad eū dimittat me va
 cuū a se dicens Non cognosco te quia tu nō cognouisti
 me Interim dū hec loqueret̄ quidaz ep̄s vir sanct̄ se
 dens iuxta regem arziptēs dexterā regis deosculat̄ est
 eam dicēs Nec dextera regis osualdi nunq̄ putrescat
 quia p̄eam multi paupes ⁊ pegrini recteātur Solebat
 sc̄s Osualdus p̄ singulas noctes monasteria circūire
 in oꝛonibus p̄noctare ieiuniis ⁊ lacrimis corpus casti
 gare carnales cōcupiscētias refrenare pauperū hospi
 ciola circūire ⁊ necessaria eis p̄bere errores corripe li
 tigātes ad pacem reducere pro lucrādis aiabus se ⁊ su
 os in piculo ponere xp̄ianos ab incurfu paganoꝝ de
 fendere Molens aut̄ diabolus suos sibi subtrahi simul
 q̄ virtutibus sancti osualdi inuidēs excitauit contra
 regem quēdam paganissimū Qui veniēs pugnauit cō
 tra sc̄m osualdū in campo anglic̄ in quo sc̄s osual
 dus statuit ingens signū sancte cruas vt quicūq̄ de su
 is caderet eam adoraret vt saluaret̄ ab ira pbennī No
 cte ergo postq̄ castra posuerūt audiuit sanctus osual
 dus vocē dei dicētem sibi fortis esto martir ⁊ miles xp̄i
 quia tu cū exercitu tuo celestia cōsequeris sicut sanctus
 mauricius ⁊ iudas machabeus cū palma martiriū trās
 migrabis Ad hanc vocē sc̄s osualdus letus efficitur
 suos alloquit̄ dicens Ifratres mei ⁊ cōmiliones carissi
 mileuate corda cū manib⁹ ad deū vt dignet̄ nobiscū eē
 cū suis sanctis āgelis ⁊ erim⁹ victores meliores q̄ aū
 fueramus Cūq̄ hec ⁊ similia alia multa locutus fuiss̄
 facta est lux immensa super eum et vox diuina iterum
 audita Tu semper mecum eris Et statim superuenit

Osuald⁹ ^{suos} exortas

exercitus paganorum innumerabilis sicut arena maris
Et sanctus osualdus in prima acie cecidit. et vulneratus
est graviter. Cum autem videret exercitus sui cedere rogavit
dominum ut susciperet animas eorum. Dixitque nunc letus moriturus quod
video animas meorum in celum intrare. Et his dictis emisit spiri-
ritum in hec verba. Domine ihesu christe accipe spiritum meum. in eodem
autem loco ubi occubuit facta sunt miracula. Nam omnis
infirmitas terza suo sanguine rubefacta linita sanatur.
Postquam autem interfectus est sanctus osualdus dextera
manus eius de corpore amputata secundum verbum profeti epistolam
mansit imputrabilis usque in presentem diem. Credunt etiam fi-
deles ut quicumque celebrant memoriam eius presciant mortem
suam ipsius interuentu tribus diebus sic ipse monitus est
ab angelo tercia die ante suam occasionem. **¶** Item roma ma-
ne nivis quod festum sic habet ortum. Iohannes patricius qui qua-
si pater civium vel civitatis cum devota uxore sua christo domino ser-
viens cum heredem non haberet petebat a deo sibi revelari
in quo opere deo et sue dulcissime matri virgini complaceret.
Tunc hodierna die virgo maria predicto patricio et sue
uxori apparuit dicens filio suo salvatori omni complacere ut
de eorum substantia roma in loco in quo nondum aliquod tem-
plum habebat virgo maria nobile consumaret. Unde nivium
multitudine cadente solum illud obtexit locum in quo sibi ba-
silicam construere complacerebat. His verbis eum alloquens dulcis
virgo maria. Tu iohannes summo mane ad papam liberum fe-
stinabis. ego enim domui mee locum speciale elegi quem in
hoc tempore estatis nivis replerit in quo meo nomine cum consilio pa-
pe ecclesiam fabricabis. Qui exurgens et cuncta domino aposto-
lico revelans. Requiritibus autem locum quem sancta
dei genitrix repromissit eum plenum nivibus inveniunt

Maria nivis.

Ad quē locum vniuersa plebs romana cōcurrēns immē-
sas gratias deo et beate marie retulerūt. Ador vero pa-
pa letus fossorium arripēs sicut nix assignauit ppriis
manibus terzā fodiēs. Illustris autē patrici⁹ cūda que
necessaria erāt ministrabat vt nō patereē deesse qđ opoz-
tunū esse videreē sed fabricatione huius ecclesie quā pa-
pa in honozē marie virginis dedicauit. in qua et presepe
dñi cū abula fenū pāni sanctissimi saluatoris cū mult-
tis aliis reliquiis ibidē deuotissime reseruantur. Et hec
memoria venerabilis Rome ad ppetuam laudē et preco-
niū dei genitricis celebriter veneratur.

Rome via apia in cimiterio calixti sancti Sixti pape et *Sixti papa*
martiris. qui natione fuit athenēsis. primo pbus dein-
de xpianus factus et in papā electus. Audiēs autē decū
a persis redeūtes clerū suū ad martiriū animauit dicēs
omīs scōs multa tormēta passuros vt securi ad palmaz
martiriū puenirēt. Comisit etiā thesauros ecclesie archi-
diacono suo scz Laurētio et sic tentus cū Ifelicissimo et
Agapito diaconib⁹ Decio pntā cui principatus sacer-
dotū idolorū pmisit si idolis imolaret. Beatus Sixt⁹
hoc facere rēnuens duct⁹ est ad tēplū martis añ portā
apie. sed scō sexto dicēte Destruat illud ihus xps et fidei-
bus rñdentib⁹ amē maria ps tēpli cecidit. Tūc scūs six-
tus cū felicissimo et agapito decoll ātur ibidē et corpora
eorū cāpo relinquūtur. Nocte clerici venerūt et corpa scī
sixti et sociorū eius debito honore sepelierūt. decollatiqz
sunt cū eis ianuari⁹ magn⁹ vincētius stephan⁹ et quar-
tus. Hac etiā die trāfiguratio describit⁹ facta et a multis
maxime ab orientali ecclesia deuotissime celebratur.
Ideo qz vites benedicūtur et aliquo loco de vīno nouo

in sacramēto altaris a quibusdam immiscetur eo q̄ xp̄s
in nouitate apparuit verā sui naturalis ⁊ mistici corporis
nouitatem p̄figurās.

Affra

Sanctē Affre. que fuit filia scē bylarie regine cyprie
quā sanctus narcissus cōuertit cum esset publica mere
trix que gayo iudici p̄ntatur ⁊ accusatur cui dñi diceret
gayus iudex paganus deū xp̄ianoz meretrices abho
rere et xp̄m in talibus habitare non posse. Affra r̄ndit
xp̄m pro p̄dōzibus aduenisse ⁊ incarnatū esse. iubetur
et go sancta affra p̄mo fustibus cedi. secūdo igne con
cremari et sic ozans trāsīuit ad xp̄m dñm suū et spon
sum eius. Mater autē eius bylaria ⁊ sanctus dionysius
frater sancte affre ⁊ plures dñi eam sepelissent ibidez cō
prehensi dñi idolis nollent imolare ignis examine sunt
exusti ⁊ omnes simul in solēni ciuitate Augusta in pro
uincia retia honozifice sepulti et ibidem solēnter hono
ratur ab omni clero ⁊ populo. Item apud Tusciā ciuitate
aretio natale beati Donati ep̄i et martiris qui ro
me a quodā p̄sbytero eruditus. Et dñi iulian⁹ apostata
impator factus fuisset. p̄mo parētes sancti Donati
propter fidē occidi iussit. M̄ die donatus a iulio papa ep̄s
cōsecratus est. dñi populo sacra misteria tribueret diaco
no a paganis cōp̄sso. calix vitreus de manu eius ela
bitur. ⁊ contractus paganus fecit cachi nū. quē sanctus
donatus collectis fragmētis p̄cibus reparauit. Dia
bolus autē ad sui cōfusiōnē vnū fragmētuz surripuit q̄d
adhuc deesse videtur. ⁊ cum sit in fundo nulla tñ gutta
emanat. Itē draconē immanissimū signo crucis facto
et in os eius expuēs interfecit. Itē theodosiam filiam
impatoris a demone liberauit. Itē mulier inuitata ad

Donatus ep̄s ^{in Tuscania}
^{procurator}

secundum

dedicationē sancti Sebastiani de nocte ex concupiscētia peccauit cū marito. De mane habuit cōsciētiam intrare ecclesiam et apparere corā reliquis et sancto Sebastiano. Cum autē intrasset ecclesiam et reliquie in processione portate fuissent arepta a diabolo grauius vexata corā populo que ducta ad domū propriā et multis diebus vexata est a demonibus. Tandem pūta est sancto Donato epō qui pro ea orans eam liberauit. Item fontem in terra arida orando produxit. Qui post miracula perpetrata tandem pro fide catholica primo os eius lapidibus tonditur. secūdo in tetro carcere includit. et ibidem cruciatus. tercio decollatur.

¶ Rome via Astensi natale beati Ciriaci diaconi et sanctorum martirum Largi et Smaragdi cū aliis viginti tempore Diocleciani imperatoris beatus Ciriacus a sancto Marcello papa diaconus factus. post plura filiarum regis per se a demonio liberauit et sic sanata puellam cū patre et matre et multis aliis baptisauit. Et cū multa munera sibi dare voluisset ipse omnia pauperibus christianis dari iussit et xlv. diebus ibidem in pane et aqua mansit. Tandem romam rediit. Post duos autē menses Dioclecianus defunctus est. Cui Maximianus succedens iratus iussit Carpasio vicario ut sanctum Ciriacum cū sociis sacrificare compelleret aut diuersis suppliciis occideret qui cū picem super caput eius liquasset et in eculeo suspendisset nec sic eum flectere possit fecit sanctum Ciriacum cum omnibus sociis suis decollari et

Ciriacy diacony

Largy

Smaragdus (cal. 20)

¶ Rome sancti Romani militis qui | ca annos dñi. ccc. confessione sancti Laurentii compunctus petiit ab eo baptisari. et mox iubente Decio fustibus cesus ac decollatus est. Item sancti Fromini qui iussu Maximiani imperatoris

Romany miles

h

vīculatus ducitur mediolanū quē vir nomīe rusticus
sui generis flens capie 7 cū eo pūtatū. Cum igit nullis
blanditiis acquiescerēt ut idolis imolarēt. primo nudi
a sex hoībus flagellantur. secūdo in cyppo in carcere in
cludūtur. tercio stratis acutis testis nudi volutantur.
que tanq̄ fauille p̄ area disperse sunt. martires aut̄ ille-
si p̄manserūt. quarto mittūtur in ignē copiosum qui in
quatuor ptes diuisus nihil nocuit sanctis. quinto fusti-
bus sunt cesi. sexto decollantur eorūq; corpa inhumata
relinqui iubētur. Hec natale sanctorū Secūdiani Marti-
celliani 7 Valeriani qui tempe decii p̄ fide catholica. pri-
mo cesi sunt. secūdo in eculeo suspensi 7 unguis abrasi
tercio igne lateribus appposito affati. quarto decollati.

Secundianus
Marcellianus
Valerianus

Laurentius archidiaconus

Rome via tyburtina natale beati Laurentii archidia-
coni beati Sixti pape qui hispanus genere puritate in-
nocētia vitelibertate opere misericordie p̄fulgēs. qui p̄-
sente decio impatore post plurima tormēta carceris ver-
borū laminū ardētium ad vltimū in craticula ferrea af-
fatus cū fortissimo mortis triūpho p̄ palmā martiriū ce-

Rome inter duos lauros natale san- cti Tyburtii martiris incliti qui fuit filius crumacii pre-
fecti romane vr̄bis qui sub iudice fabiano cū nudis plā-
tis super carbones ardētes ingressus. qui signo crucis
facto sup̄ prunas gradit̄ dicēs se sup̄ roseos flores ince-
dere in noīe xp̄i. Cui cū fabianus diceret Quis dubitat
v̄m xp̄m vos magicā artem docuisse. Tyburtius r̄ndit
Tace miserrime. 7 ne facias hanc iniuriā aurib⁹ meis vt
audiā te mellifluū nomen dei venenato ore blasphemū
is lacerare. Tunc iussit eū decollari 7 postmodū a quo-
dam sui generis deuote sepeliē. Hec Susanne virginis

Tiburcius

ad fabianum

Susanna virgo

et martiris que fuit consanguinea beati Gay pape et dñi
esset pulchra et nobilis a dyocleciano petitur maximia-
no filio suo in uxorem. puella igitur recusans nubere fi-
lio idolatre pessimo. subetur a dyocleciano diuersis tor-
mentis affici et tandem gladio iugulari.

¶ Octaue sancti Dominici. Item apud prouinciã retie
ciuitate Augusta natale sancte Hylarie matris sancte
Afre martiris que cū ad sepulchrū ipsius excubaret ibi-
dem a persecutorib⁹ pro fide xp̄i igne tradita est cū digna
et eumentia et euprepia. Item sancte Clare virginis quã
beatus Ifranciscus sacro velamine cōsecrauit que in mi-
ra abstinentia et incredibili penitētia p quadraginta an-
nos se affligens ordinem pauperū instituit dñarū que
vicens multis miraculis ehoruscet.

¶ Rome sancti hyppolitī martiris et eius familie qui post
q̄ gloriofum xp̄i martirem Laurētium sepeliuit tenet a
militibus et decio pñtatur quē decius subridens magū
asserit et Laurētium magum sepelisse. qui se nō habent
vt magū sed xp̄ianum martirem xp̄i sepelisse testat. Pri-
mo lapide os eius tundit et veste militari expoliat. De-
cius itez hortatur eū ne sicut laurētius pereat. Ad quē
yppolitus vtinā exemplar mereat fieri beati laurentii
quē tu ore polluto ausus es nominare. Tūc decius ira-
tus secūdo iussit eū fustibus cedi. postmodū valeriano
prefecto traditur vt ablati facultatibus crudeli mor-
te perimat. Ifacultas autē yppoliti tota requirit familia
q̄ tota christiana reperitur in qua nutrix yppoliti Lōcoz-
dia nomine que pro se et aliis ad sacrificādum hortaret.
Rōdit. Melius est mori cū dño pudice q̄ viuere impudi-
ce. Tunc iussit sanctam Lōcordiam plumbatis interfici

. octaue sancti dñi.

Hilaria mat̄ sancte af-
fre martiris

. Clara virgo.

Hypolitū martir. eius
familia.

et aliam familiā diuersimode lanari. Demū extra portam tyburtinā hyppolitus cum familia ducitur. et omnibus decollatis gratias deo egit quod eum precesserat familia sua. ligatur igitur pedes hyppoliti ad pedes indomitozum equoz et per cardos et tribulos trahitur donec spiritū emisit.

Eusebius p[re]sby[ter] & conf[essor]

Rome via apia natale beati Eusebii p[re]sbyteri & confessoris qui a Constantio Augusto ob catholice fidei defensionē in quodam cubiculo domus sue inclusus ibiq[ue] in oratione constanter p[er] septem menses p[er]seuerans obdormiuit in domino.

Assumptio glo[ri]e v. 07.
genitricis dei et d[omi]ni
n[ost]ri iesu x[risti]

terroz
grauitas
locutio
exordia
preconia
dignitas
sublimitas
quoniam sanctuarium dicitur

Assumptio gloriosissime virginis Marie genitricis dei et d[omi]ni nostri iesu christi que est terroz inferis et gaudiū superis virginum & confessoroz locutio tripudium martirū preconium apostolorum p[ro]phetarum veritas patriarcharum nobilitas omnium celestium spirituum sublimitas proximū sanctuarium trinitatis. Aut enī p[ro]pheta Elevata est magnificētia tua sup celos. De hac etiā sublimi matre canit ecclesia Exaltata es sancta dei genitrix sup omnes choros angeloz ad celestia regna. Assumptio autē virginis marie sicut ex quodā libello apocryfo (qui iohāni euāgeliste ascribitur) hoc modo facta ē. Apostolis ob p[re]dicatōez diuersas mūdi subeūtib[us] regiones virgo maria in domo iuxta montem syon posita mansit. et omnia loca filii sui scilicet locum baptismi iesu n[ost]ri temptatōis passiois sepulture resurrectionis & ascensionis quoad vixit deuotōne sedula visitabat. d[omi]n[us] autē maria vixisse sexaginta tribus annis. versus Virgo dei vixit sexaginta tribus annis. Quatuor atq[ue] decē fuit in partu b[en]edicto. Trigintaq[ue] tribus cum nato vixerat suo. Sexq[ue]

1. 12.
2. 33.
3. 16.

decem postq̄ xp̄s conscendit ad astra. Die ergo quadā
 cum p̄dicta loca deuote visitasset 7 domū reuerfa fuisset
 cor eius in desiderium filiū uehemēter accendit estuans
 animus cōmouetur 7 interiorē lacrimarū habundātiā
 excutit. Quāq̄ ad tempus subtrahī filiū equanīmiter nō
 ferret subtracta solacia angelus cū multo lumine eides
 astitit et reuerēter salutauit dicens. Aue ma. gr̄a ple. d. t.
 Ecce ramus palme oliue de paradiso ad te dñam attuli
 que ante feretrū portare iubebis cum die tertia de cor-
 porē assumeris. Cui maria r̄ndit. Obsecro ut nomen tuū
 mihi reuelare digneris. sed 7 hoc instātius peto ut apo-
 stoli pariter ad me cōgregētur. ut eos anteq̄ moriar cor-
 poralibus oculis uideā et ab eis sepeliri ualeam et ip̄s
 p̄nitibus sp̄m reddam. hoc etiā peto. ut aīa mea de corpe
 meo exiens nullū sp̄m malignū uideat. nullaq̄ mihi p̄-
 testas satbane occurrat. Cui angelus. Cur scire deside-
 ras dñā nomen meū. qd̄ mirabile est. Ecce oēs ad te ho-
 die cōgregabūtur. qui nobiles tibi exhibebūnt exequias
 funeris. 7 in eorū aspectu sp̄m exalabis. Malignos autē
 sp̄s uidere cur metuis. cū caput ei⁹ omnino cōtriueris.
 fiat tñ uolūtas tua ut ip̄os nō uideas. His dictis ange-
 lus cū multo lumine celos ascendit. Palma autē illa ni-
 mia claritate splēdebat. 7 erat quidē virge uiridi cōsimi-
 lis. sed folia illius. ut stella matutina fulgebāt. Factū est
 autē cū iobes in epheso p̄dicaret. celū repente in tonuit. et
 nubes candida ip̄m sustulit ac raptim aīa marie ianuā
 collocauit. pcutiensq̄ hostiū interiūs introiuit. et virgi-
 nem salutauit. quē maria cōspiciens obstupuit. 7 p̄ gau-
 dio. lacrimas cōtinere nequiuit. Dixitq̄ fili iobes me-
 mor esto uerborū mḡi tui. quibus me tibi in m̄em et te

*Angelo ad m̄m.**oī. ad angelū.*

mibi in filiū cōmendauit. Ecce a dño reuocata debetum
humane conditōnis exoluo et corpus meū tibi cura sol
licita recōmendo. Audiui enī iudeos inisse cōsiliū di
cētes Expectemus viri fratres quo ad vsq3 illa (que ih̄m
portauit) subeat mortē et corpus eius cōtinuo rapiem⁹
ac ignibus cōburemus. Tu ergo hanc palmā deferri fa
cias ante feretrū dum corpus meū duxeritis ad sepul
chrum. Dixitq3 ioh̄es O utinā essent hic omēs apostoli
fratres mei vt decētes tibi parare possem⁹ exequias ac
exoluere laudes dignas. hoc illo dicēte omnes apostoli
de locis in quibus predicabāt a nubib⁹ insimul cōgre
gatos mirabātur dicētes. Que nā causa est ppter quaz
nos dñs hic insimul cōgregauit. Ioh̄es ḡ ad eos exiit ⁊
dñam de corpe recessurā p̄dixit et addidit dicens. vide
te fratres. ne cū obierit aliquis eā defleat. ne hoc videns
populus cōturbe⁹ ⁊ dicat. Ecce isti quō timent mortem
qui tū aliis predicāt resurrectionē. Dionysius in libro
de diuinis noībus asserit in dormitōne virginis omnes
apostolos cōuenisse ⁊ se similiter interfuisse ⁊ vnūquē
q3 in laudem xp̄i ⁊ virginis sermonē fecisse. Cum autē
beata maria omnes apostolos cōgregatos vidisset do
minus benedixit et in medio eorum ardētibus lampa
dibus et lucernis cōscendit. Circa vero horam noctis ter
ciam ih̄esus aduenit cum angeloꝝ ordinibus patriar
chaz p̄phetaz martirū confessorū atq3 virginū agmī
nibus ⁊ añ thoz virginis acies ordinātur ⁊ dulcia can
tica frequētant. Nam ipse p̄rior ih̄us inchoauit et dixit
¶ Veni electa mea ⁊ ponā in te thronū meū qz concupiui
sp̄m tuā. Et illa paratū cor meū dñe paratū cor meum
¶ Tūc oēs qui cū ih̄u venerāt dulciter intonabāt dicētes.

Nec est que nesciuit thozū in delictis habebit fructus in
 respectōne aiāz scāz. Ip̄a aut̄ a semetip̄a cecinit dicens
 Brām me dicent oēs generatōnes qz fecit mibi magna
 qui potēs est et scīm nomen eius. Tūc cantor cantoz into
 nuit dicēs. Veni de libano spōsa veni de libano veni co
 ronaberis. At illa. Ecce venio qz in capite libri scriptum
 est de me vt facerē volūtatez tuā deus. Sicqz marie aiā
 de corpe egrediē et in vlnas filiū aduolauit fuitqz tam a
 dolore carnis extranea q̄ a corruptōne extiterat aliena.
 Statimqz circūdedērt eā flozes rosaz scz cetus martīz
 et lilia cōuallū scz agmina angeloz cōfessorz virginū et
 post eā apostoli clamabāt dicētes Virgo prudētissima
 quo progredieris esto nūi memor o dñā. Tūc angeloz ce
 tus qui remāserāt cōcentū ascēdentū audiētes admira
 ti sunt et cōciti obuiaz processerūt et vidētes seie aiām in
 propziis vlnis baiolātez illāqz sup illū innixā obstupe
 factā clamare ceperūt dicētes Que est ista que ascendit
 de deserto delictis affluēs innixa sup dilectū suū quibz
 cōcomitātes dixerūt. Ista est spēosa inter filias hierusa
 lem sic vidistis eā plenā caritate et dilectōne sicqz in celū
 gaudēs suscipit et a dextris filiū in throno glozie collo
 catur. Apostoli aut̄ viderūt eiā aiām tanti esse candoris
 vt nulla mortaliū lingua posset fari. Tres aut̄ virgines
 que ibidē erant cū corpus eius lauādi grā expoliassent
 tanta statim claritate corpus resplēdit vt tangi quidē
 ad lauādum posset videri aut̄ nō posset. Tam diu autē
 lux illa resplēdit donec corpus virginis a virginibus
 lotū fuit. Dicit etiaz Cosmas cognomēto vestitor cetuz
 et viginti virgines in trāsitu virginis marie fuisse in ob

Sancti Tharsicii acolitū et martiris que sequit̄ eius

h 9

Tharsicij acolitū p.
 marie.

eum pagani inuenissent sacrum corpus portatam cepit
disquirere quid gereret At ille indignum iudicium portis
margaritam prode tam diu eum mactauerunt fustibus et lapidi-
bus donec spiritum exalaret et reuoluto eius corpore sacrilegi per-
cussores nihil sacrorum christi in eius manibus aut vestibus inue-
nerunt christiani autem corpus eius inuenerunt colligentes et in
cimiterio calixti romae sepultus est. Item metis ciuitate
translatio beati amulsi eiusdem ciuitatis episcopi et confessoris
Item in nicea ciuitate bithymie natale beati vrsacii con-
fessoris qui sub licinio persecutore militia relicta solitari-
am vitam agens tantis claruit virtutibus ut et demones ex-
pulisse et ingentem draconem orando interemisse legatur

Octaue sancti Laurentii Item sanctissime Serene impa-
trinis romanorumque fuit uxor dyocleciani imperatoris
que fidem christi suscepit et multa bona fecit christianis Naz-
sco Linaco qui filiam suam arthemiam uirginem a demonio li-
berauit domum concessit et suis et eorum expensas dedit Ipsa
sancta serena dissuasit sanctam susannam uirginem que fuit filia
fratris sancti gregory pape que fuerunt omnes de alto et regio
sanguine nate ne ipsa susanna uirgo pulcherrima filium
dyocleciani et suum primum dyoclecianum nomine idolatram ma-
ritum acciperet sed in uirginitate primo perpetua maneret.

Item in cesarea capadocie natale sancti mamenis mar-
tiris qui passus est impante aurelio sub alexandro preside

Apud pnestinam ciuitatem miliano ab urbe roma trice-
simotercio natalis beati agapiti martiris qui nobili or-
tus ex genere cum esset annorum quindecim et a more christi fer-
ueret iussu aurelii impatoris tentus est Et primo pro fi-
de catholica neruis crudis crudeliter est cesus. secundo in-
carceratus nec etiam aqua ei ministratur. tercio educitur et

• Arnulfi Translatio

• Vrsacii

• Octaue sancti Laurentii
• Serena imperatrix

• Sanctis martiris

• Agapiti martiris.

prune ardentes capiti eius apponuntur. quarto flagellis
ceditur. quinto sup artum fumū nudus capite deorsus
suspēditur. Sicqz dimittitur et omnibus accessus ad eū
prohibetur donec nūcietur deceptus Anastasius corni-
cularius post quartū diem volens videre quid de agapi-
to euenerit vidit eū in veste alba sup fumū ambulātem
et sic xp̄o credidit et martir effectus est. sexto aqua buliēs
ventri eius infunditur. septimo maxille eius cōteruntur
lapidibus. preses statim de tribunali corruit et sepira-
uit. iubet impator in ciuitatem p̄nestinā agapitū duci
expectāte omni populo. octauo agapit⁹ leonib⁹ obici-
tur vt ab eis perimat. leones autez ante pedes s̄cti pro-
sternuntur credūt populi. nono agapitus decollatur se-
pelitur ergo in vno sorthophago.

In pago sigisterico beati Donati presbyteri qui ab
ipsis infantie rudimētis in ira dei gratia prebitus ana-
chozicā vitam multis annis exegit et miraculoꝝ glo-
ria clarus migravit ad xp̄m. Item sancti iulii sena-
toꝝ et martiris iubente tonite impatore tam diu est fu-
sibus cefus donec emitteret sp̄m. Item sancti Ludouici
ep̄i thosoloni filii regis cilicie qui vita et miraculis glo-
riosus n̄ris tempib⁹ sanctificari meruit sanctorū ca-
thologo cōscribi qui fuit de ordine fratrū minoꝝ. Item
in nureberga sancti Sebaldi cōfessoris cuius festū ibi-
dem celebratur et honorifice ac solēnter in ecclesia pro-
chiali ad sanctum petrū sepultus est.

In cimiterio ligonēsi depositō beati Bernbarði clate-
uallis abbatis qui burgūdie partibus fantanis opido
patris sui orūibus fuit parētibus clavis sc̄dm dignita-
tem seculi sed dignioribus et nobilioribus sc̄dm xp̄iane
h s

Donat⁹ p̄sbit⁹

Julig Senator (Dmaria)

Ludouic⁹ ep̄s

Sebald⁹ cōfessor

Deposit⁹ beati ber-
nardi
Bernard⁹

capitulum thezolinus.

sancti beati

religionis dignitate pater eius thezolinus vir antique
et legitime militie fuit cultor dei iustitie tenax. euangelicam
namque secundum instituta precursoris domini militiam agens
neminem concutebat. nemini calumniam faciebat. sed con-
tensus stipendiis suis quibus ad omne opus bonum ha-
bundabat sic consilio et armis seruiebat temporalibus do-
minis suis ut etiam domino deo non negligeret. sed redderet
quod debebat. Mater vero eius aales et ipsa in ordine suo
apostolicam regulam tenens subdita viro secundum timo-
rem dei domum suam regebat. operibus bonis semper in-
fistebat. septem liberos scilicet sex mares et unam feminam
(quos genuerat) in timore et disciplina dei vivere doce-
bat. Cum autem aales in ordine filiorum Bernhardum tertium
haberet in utero somnium vidit presagium futurorum. Catu-
lum videbat totum candidum in dorso sub rufum et latera-
tem in utero se habentem. super quo terzita vehementer cum
religiosum quendam consulisset trepidanti et anxie respon-
dit dicens. Ne timeas. bene res agit. Optimi catuli ma-
ter eris qui domus dei custos futurus magnos pro ea
contra inimicos fidei editurus est latratus. Erat enim
egregius predicator. et tanquam bonus canis gratia lingue
medicinalis in multis multos morbos curaturus est aia-
rum. Quo responso militie pia et fidelis quasi a deo su-
scepto leta efficitur. et iam tunc in amorem nodum nati
transfunditur cogitans eum sacris litteris tradere eru-
diendum secundum novum modum visionis et interpretationis.
qua ei de illo tam sublimia promittebantur. Quod factum est.
Mox enim ut felici partu edidit. nam modo obtulit eum
domino deo sicut de aliis facere consueverat. Sed sicut legitur
de sancta anna matre samuelis que petitum a domino et

capitulum mater. Aales.

Antiquus

capitulum

capitulum

capitulum

capitulum

acceptum filiū in tabernaculo eius destinauit perpetuo
 seruiturū. Sic et ip̄a eum in ecclesia dei acceptabile obtu-
 lit munus. Puer autē crescebat etate et sapiētia coram
 deo et hoībus. Beatus igitur bernhardus quā adhuc pu-
 er esset cogitās et ppendens quōd vulgo dicit nō esse tutū
 diu cohabitare serpenti. Ifugaz meditari cepit. Videbat
 enīz mūdum istuz et p̄ncipem eius exterius multa sibi
 offerētem maiora p̄mittētez magnas res maiores spes
 sed fallaces omnes et vanitatē vanitatū omnia. Verita-
 tem vero ip̄am interius iugiter audiebat clamātem et di-
 cētem. Venite ad me omēs qui laboratis et onerati estis.
 et ego reficiā vos. Tollite iugū meū super vos et discite
 a me quia mitis sum et humil̄ corde. et inuenietis requiē
 aiabus v̄ris. Lepit ergo inquirere et inuestigare vbi cer-
 tius ac purius inueniret requiē anime sue sub iugo xp̄i.
 Inquirēti autēz occurrit cisterciū innouate monastice re-
 ligionis noua plantatio messis multa sed c̄perariis in-
 digēs cum vix aliquis adhuc gratia illuc declinaret ob-
 nimīā vite ip̄ius paupertatez et austeritatez que tamen eū
 animū vere deum querētem minime terzēt. Postposita
 omni hesitatōne ac timore illuc vertit suam intentōem
 posse se estimās abscondi in abscondito faciei dei ab om-
 ni conturbatōne hoim. Sic beatus bernhardus Anno
 ab incarnatōne dñi. M. cxi. natiuitatis sue anno. xxi
 cisterciū ingressus cum sociis amplius q̄. xxx. sub abba-
 te stephano suauī iugo xp̄i collum submisit. Ab illa au-
 tem die dedit dominus benedictionem et vinea illa do-
 mini sabaoth dedit fructum suū extendit palmites su-
 os amariūsqz ad mare et vltra propagines eius. Quo-
 modo autem vitam angelicam ferens in terzis vixit

h. ii. et
 h. c. d.

Anno incarnationis xp̄i. 115
 Nat̄. i. sue. Anno. 21

enarzare non posse puto qui non uiuat de spū de quo il-
le uixit. quia solius donātis et accipiētis est nosse. ita to-
tus absorptus fuit in spū q̄ sepe tutus in deo directa intē-
tione seu meditatōe spūali tota occupata memoria sen-
sibus corpis nō utebatur. Nam uidentis nō uidebat. au-
diens non audiebat. sicut patz quia cellas nouicioꝝ in
qua p̄ānum steterat ad celaturā lacum lausanēsiū cum
transiret minime curabat. oleū bibens aquas esse puta-
bat. Ifecit etiā beatus bernhardus tot et tanta miracula
signa et prodigia. ut uix aliquis possit ea colligere aut
numerādo sufficere. Ifecit em̄ signa in quatuor elemen-
tis scz igne aere aqua et terra. Opatus est etiam mirabi-
lia in omnibus creaturis que habent simplex esse. ut la-
pides. que habent esse et uiuere. ut herbe et plante. que ha-
bent esse uiuere et sentire. ut aialia bruta. que habēt esse
uiuere sentire et discernere. ut homo. que habēt esse uiue-
re sentire discernere et intelligere. ut angeli. nō soluz boni
sed etiaz mali. Sanabat etiaz btūs bernhardus infir-
mos aliqui scripto suo. sicut patz in demone. cui cedulas
verba hec cōtinētē misit. in noie dñi ihu xpi precipio ti-
bi demon ut ex eas ab ea. et cedula ad collis ligata demō
mor exiuit. Aliquū baculo suo sic patz in muliere a demo-
ne infestata. cui baculū suū dedit et demon āplius ad eā
accedere nō p̄sūpsit. Aliquū impio suo sic patz in quodā
demone que excoicauit et statim ab hoie exiuit. Aliquū re-
spōso suo. nā cū infirmaret et in excessu mētis positus an-
tribunal fuisset adductus demon affuit ipsuz accusās.
Cui beatus Bernhardus respondens ait. Non sum di-
gnus fateor regnum celoz obtinere. sed duplici iure ob-
tinet illud deus meus scilicet hereditate patris et merito

1. cedula

2. baculo suo

3. impio suo

4. respōso suo

passionis altero ipse contentus alteri mihi donat vel dabit.
 Ipse etiam Bernhardus cuiusdam feie aspectu temptatus
 mox in aquas gelidas usque ad collum se immergit.
 Item sorore propria venientem ad se visitandum cum pompa
 seculari spreuit eam vocans rethorice diaboli que copuncta
 post biennium vivente viro et cedente eundem ordinem intrauit.
 Item legatione pape beatus bernhardus fungens
 ut regem cilie ecclesie reconciliaret. Quis cor dum obstinatum
 inuenit accedit ad altare rege pre foribus stante. Dico
 igitur pax domini sit super vobiscum corpus domini super calicis patenam
 ponit. Eratque ad regem quem talibus aggreditur verbis.
 Ecce rex adest ille qui pro te de virgine est natus. in cruce
 passus et mortuus. resurrexit celos ascendit. inde venturos
 est te et alios iudicare. Huic resiste si vales. Tunc rex fidelis
 terre prosternitur et in omnibus acquiescit. Item sanctus
 bernhardus multos libros et utiles composuit. insuper fuit
 spiritualis capellanus virginis marie et ei fideliter quoti-
 die seruit. Et in ciuitate spiriensi imago beate virginis
 tribus vicibus ei locuta est quam eam salutauit. Item tempore
 sancti Bernhardi scilicet Anno domini. M. cxxviii. tertia hieru-
 salem et tertia sanctam obtinuerunt. Tunc papa misit
 sanctum Bernhardum abbatem clareuallis pro reformanda pace
 inter sedem apostolicam et regem Conradum tercium qui quindecim
 annis regnauit sed ad imperium non ascendit. quia papa fuit
 sibi contrarius. que reconciliatio in Spira facta est et in
 Ifrangfordia cum multis principibus cruce signatis et de
 leithozgia flandria et anglia fortissimis pugnatoribus
 adunatis ycomia venit. ubi Ludouicus rex Ifrancie per
 ungariam ad eum venit. et in die diuisionis apostolorum
 hierusalem.

Anno domini. 132.

recupantes tot infideles occiderunt q̄ vsqz ad thalos in
sanguine occisorū ambulauerūt. Sed postmodū anno
dñi. M. cclxxix. saraceni tripolim ceperūt ⁊ destruxerūt
et ex tūc vsqz nūc totam terrā sanctā p̄diderūt. Eādem
sanctus Bernhardus morti feliciter appropinquās ait
fratribus suis Tria vobis obseruanda relinquo que in
stadio p̄ntis vite (quo cucurzi) memini me pro virib⁹ ob-
seruasse. Nemini scādalu facere volui. et si aliq̄ incidit
celauī vt potui. Adin⁹ sp̄ sensui meo q̄ alterius credidi.
Lesus de ledente nūq̄ vindictā expeti. ecce caritatē hu-
militatem ⁊ patiētiam vobis relinquo. Nouissime cū ex-
terioris habitaculi vndiqz iam soluto compago deside-
ranti anime liber⁹ p̄staret egressum Anno dñi. M. cliii.
Consumatis diebus vite sue ⁊ annis hēm izalendis sep-
tembris hora tertia sedem apostolicā possidente Euge-
nio eiusqz p̄tis sancti Bernhardi in sancta cōuersatōne
filio. Regnātibus autē in romanoꝝ imperio Ifridenco il-
lustri in frācoꝝ regno piissimo rege ludouico filio ludo-
uici p̄ncipatū ecclesie vniuerse ac totius creature mo-
narchiā tenēte dei filio ihu xp̄o hora diei tertia inter epi-
scopoꝝ ⁊ abbatū vicinoꝝ multitudine copiosa ibi con-
gregatoꝝ obdormiuit in dño. Post obitū autē ei⁹ dñs
suā gloriā multis manifestauit. Cuiusdam autē abbati in
quodā mōasterio apparuit vt se assequeret admonuit
Qui cū sequeretur dixit vir dei Ecce ad montē libani veni-
mus ⁊ tu hic manebis ego autē illuc ascēdam. Interrogat⁹
ab eo ad quid vellet ascēdere. Discere inquit volo. Adira-
rus ille inquit. quid vis discere p̄ cui nullū hodie in scia
credim⁹ simile esse. Et ille nulla scia. nulla veri cognitio.
Sursum sciētie plenitudo sursum vere notitie veritas ⁊

id est. 20. die Aug.

in hoc verbo disparuit. ille autem diem notauit et tunc virum
dei Bernhardum de corpore migrasse inuenit.

Ciuitate salona natale sancti Anastasii martiris hic *Anastasijs martir.*
ad confessionem Agapiti exclamans magnus est deus christia-
norum non est alius deus preter ipsum quare iubente aure-
lio impatore interemptus est.

Octauae dei genitricis marie. **I**tem rome via ostiensi *Octauae genitricis dei.*
natale beati Timothei martiris qui fuit vir christianus de *Timotheus martir.*
antiochia. et venit romam tempe melchiadis pape quem
sanctus silvester recepit hospicio et eius predicationem
comendabat. Erat tunc persecutio grauis christianorum. Unde
postquam sanctus timotheus per annum et tres menses ro-
me predicauerat conuerteratque multos de gentibus dete-
tus traditus est torquinius prefecto qui pro fide catholi-
ca primo longa carceris custodia maceratus est. secundo
1. cesus tribus vicibus et grauissimis suppliciis deputa-
2. tus et atrectatus. tercio decollatus est. Cuius corpus san-
3. ctus silvester nocte rapiens aduocato melchiade papa et
aliis iuxta sepulchrum pauli apostoli deuote sepelierunt.

Item eodem die sancti simphoriani martiris tpe aure- *Simphorianus martir.*
liani impatoris qui ab erachio consulari detinetur. et cum
idolis nollet imolare primo verberibus est afflictus. tunc
1. ait tortori suo si permittis me ad simulachrum tuum non tamen
2. non adoro. sed etiam maleis continuo propter quod verbum car-
ceri mancipatus est primo percussus duris verberibus. tercio de-
collatus est qui dum ad mortem duceretur in propria ipse confort-
tauit ut pro pietate domini nostri ihesu christi mortem promptissi-
me sustineret.

Natale sei Zachaei episcopi qui quartus ab iacobo hierosoli- *Zachaeus episcopus.*
mo ecclesiam carissime rexit. Item apud licedaem civitatem egea

natale sanctorum claudii asterineonis qui post acerba
tormenta cruci affixi sunt.

Bartho² apostolus

Sancti Bartholomei apostoli qui in Liconia primo
predicauit, deinde ingressus est in india. et intrauit tem-
plum quod idolo astbaroth consecratum est. in quo ido-
lo demon homines taliter illudebat. Respon-
sa dabat. miseros affligebat. et dum adozaretur cessabat quasi curas-
se videretur siue putaretur. qui ibidem predicabat fidem
catholicam. et idolum destruxit. et obmutescere fecit. Et
regem polimiu (cuius filiam a demonio liberauit) et re-
ginam. et quasi totum regnum ad xpm conuertit. et qua-
si omnes infirmos in templo iacentes curauit. Unde pon-
tifices temploz commoti ad astragem fratrem polimiu ve-
nerunt cum lacrimis. et dixerunt. frater tuus discipulus il-
lius seductoris factus est. qui deos nostros et templum
destruxit. Tunc rex astrages misit mille viros cum pon-
tificibus. et apostolum sibi adduxerunt. Dixitque ei. Sicut
tu fecisti fratrem meum derelinquere deum suum. ita ego
te faciam derelinquere deum tuum. Et cum hec loqueretur
deus suis. buaradach in frustra cecidit. Jubet igitur
primo apostolum crudeliter sistribus cedi. Et secundo sic re-
fert Hieronimus et Beda. fecit excozari. Tercio decollari.
Huius sacratissimum corpus primum ad insulam Lippa-
ris. deinde beneuentum translatum. pia fidelium venera-
tione celebratur.

Ludouicus Rex francie

Sancti Ludouici regis francie. Qui cum adhuc esset
iuuenis. patre defuncto. pia mater eius sepius dixit ad
filium. Carissime fili. plus te vellem mortem temporalem
incurrere. quam per aliquod peccatum mortale te creatori tuo offen-
dere. quod verbum cordi eius sic inheferat. quod diuina se ptegete

gratia nūquā mortaliter peccauit. Cum tamen haberet uxorem et pueros et totum regnū francie quod est maius regnum totius xpianitatis salubriter gubernauit. Item singulis sabbatis pauperum pedes lauit detergens osculabatur denariū tribuebat. Ceterisq; diebus ducentis pauperibus antequam comederet manu propria ferula in prandio et in cena ministrabat. et iugiter prope se tres pauperes comedentes habebat cibos eorum manibus contrados xpūm in suis pauperibus bono adūm interdum sumebat. Item corpus suū cilicio et ieiuniis macerabat. Item causas pauperum in ebdomada bis expediebat. Item duella non permisit fieri. et discordias et lites sedauit. Tandem infirmatus feliciter obiit Anno dñi. M. ccc. Et sepultus est in francia apud sanctū dyonisiū. Et post mortem multis eboruscavit miraculis. Quidam magister dydo nomine febze correptus a medicis desperabatur quē ipse nocte quarte diei egritudinis plenarie reddidit sanitati. Item quidam puer submersus cum mortuus deferretur vox insonuit ut predictus puer beato Ludouico offerretur et uiueret. quod cum factum fuisset a matre propria ad ecclesiam predicatorum portaretur statim uite et sanitati pristine restituitur. Item cecis visum. surdis auditum eius meritis deus contulit. Item rome sanctorum martirum Eusebii et Pontiani Vincentii et peregrini sub Conrado impatore. qui pro fide christi. primo in eculeum leuati et fustibus cesi. Secundo neruis distenti. Tercio flammis circa latera eorum appositis sunt cruciati. Sed cum in laude christi fidelissimi permanerent. Quarto plumbatis usq; ad emissionem spiritus sunt madati. Item rome sci Genesii martiris ipse

Non hic Rege mō ff. et pñ.

1230.

Eusebius
Pontianus
Vincentius
et Peregrinus.

Genesius martir.

1
2
3
4
Dyoclecianus p[re]co qui p[ro] fide crudelissime est cecus. Secundo
in eculeo suspensus et unguularum laceratione vexatus
Tercio lampadibus inflammatus Et cum in fide persi-
steret dicens non est rex preter xp[istum] pro quo si millesi-
es me occideres ip[s]m mihi de corde et de ore auferre no[n] po-
teris. Quarto coronam martiri[um] capitis abscissione pro-
meruit.

Alexander martir

In ciuitate p[er]gamis sancti Alexandri martiris qui fuit
miles maximiani cesaris. Hic a legione thebeor[um] fidem
xp[ist]i assumpsit. Et dum augustus cesar mediolanum re-
diisset alexandru[m] sibi iubet astare blande dicens illi se au-
diuisse esse xp[ist]ianum. et iussit mensam nitidis lintheami-
nibus cooperire et ad sacrificandum diis alexandru[m] inui-
tare. Qui dum nec blandis nec asperis possit flecti ver-
bis armatis constipatur militibus et iubetur cogi ad sa-
crificandum. Tunc miles xp[ist]i zelo fidei inflamatus calce-
mensam percussit et cum imolaticis euertit. Cesar igitur
furore accensus iussit eu[m] decollari. que[m] matrona nomine
grata in suo predio sepeliuit.

Ruffus martir

Sancti Ruffi martiris qui ducatum tenebat apud ra-
uennatum. Cuius filia defunctam beatus Appolinaris
beati petri apostoli discipulus a mortuis suscitauit. Vbi
et ipse cum vxore et filia et tota familia numero trecentis
xxiiii baptisati sunt in xp[ist]o. si filia permansit in virginita-
te. Ruffus vero accusatur cesari vnde messalinu[m] succes-
sozem accepit et apud Capuam martirium pro nomine
ihesu[m] compleuit.

Augustinus ep[iscopu]s

Augustini ep[iscop]i qui ex affrica honestis parentib[us] et xp[ist]ia-
nis ort[us] p[re]e patricio m[ate]re monica. In liberalibus artib[us]
sufficiēter eruditus fuit. grecā et latinā didicit linguam

et usque ad summum patrie pervenit Anno vero vite sue quasi tricesimo de roma mediolanum civibus petentibus missus ubi pro merita et oratione sancte matris sue et pro predicatione sancti Ambrosii in fide christiana est instructus et a beato Ambrosio fonte sacri baptismi lotus Tunc ambrosius in laude sancte trinitatis cecinit dicens Te deum laudamus te dominum confitemur Et Augustinus adiecit dicens Te eternum preter omnis terra venerat Sicque totum hymnum in laudem dei ediderunt Ambrosio primum versum et augustino secundum dicere Porro augustinus ultimum dixit In te domine speravi non confundar in eternum Mater vero augustini ait plus te diligo nosce creatorem tuum quam te mundi imperatorem esse Idcirco augustinus in omnibus actibus suis medium tenebat et multas insidias ab hereticis passus est ita ut suis publice predicaret non esse peccatum interficere augustinum Idcirco hieronimus multas epistolas scripsit et multas ab eo recepit Beatus valentius ei ab episcopatu cessit et Augustinus compulsus eidem viventi successit factus autem episcopus omnibus ecclesiis ad quas vocabatur predicabat et multos ab errore convertit tantaque ab eo dicta et exposita sunt ut omnia vir legere vel nosce quis sufficiat domino Innocentio primo et domino Bonifacio et domino Celestino qui episcopatum romanum tempore suo tenebat familiaris fuit et inter optimos magistros habebatur qui multos sermones de greco transfudit in latinum et multos libros utiles christianitati ex instinctu spiritus sancti scripsit et complevit Et numerus librorum tractatum et epistolarum eius plus quam mille triginta fuisse dicuntur Vestis eius et calciamenta ac lectualia ex modico et cooperenti habitu erant nec nimium nitida nec plurimum abiecta

Adensa vsus est fragili 7 parca que interdū etiā carnes
cōtinebat propter infirmos 7 hospites migrauit autē ad
dñm ihm xpm̄ anno septuagesimo sexto etatis sue. epi
scopatus vero quadragésimo quinto Et cū gloria in ci
uitate yponēsi est sepultus. Post hoc cū barbara gens
illam terzā occupasset et loca sacra prophanauerat cor
pus sancti Augustini doctoris a fidelibus in sardineaz
est prolatū. Transactis autez a die obitus sui ducentis
octoginta annis deuotus lombardoz rex audiēs sardi
neam a saracenis depopulatā misit nūcios 7 magno da
to precio iussit corpus sancti augustini ferri in papiam
sicqz cum gloria papie est delatū 7 sepultum in ecclesia
sancti petri que celum aureū dicitur.

Decollano p̄cti. 10. 6te

¶ Decollatio sancti Iohānis baptiste que quidem hoc
modo facta est. Nam ut habet in hystoria scolastica) be
rodes antipas/ filius magni herodis/ romā proficiscēs
ad fratrem suū philippū transiens cū herodiade vxore
philippi. et scdm̄ iosephū) sorore herodis agrippē secreta
pepigit q̄ in reditu suo vxorem repudiaret. 7 ipam in cō
iugem duceret. Quā vxore suam scz filiā arethe regis da
mascenoz minime latuit. et ideo nō expectato viri redi
tu) ad p̄m̄ citius festinauit. Rediens autē herodes hero
diadem philippo in sui inimiciā cōcitant. Iohannes
autem post q̄ dñm ihm xpm̄ in iordane baptisauit et ei
testimoniū reddidit coram scribis 7 phariseis dicēs. Ec
ce agnus dei. ecce qui tollit peccata mūdi) arguebat he
rodem de hoc qm̄ scdm̄ legē quā receperat) fratris sui vx
orem ipso viuēte sibi minime habere licuit. Vidēs hero
des q̄ iohānes eū tam dure super hoc redargueret) time
bat eū sciens eū virum sem̄ 7 iustum. Et qz p̄dicatōez
q̄ p̄ccatōez hōies cōtra pp̄t̄

et baptismū (secūm iosephum) magnū populū congregare
 et magna multitudo populi in sequebat̄ vincu-
 lauit cū in carcere et fingebat se eum libenter audire sed
 false quia vxori placere cupiēs et populi subsequētis io-
 hānem dispēdium p̄time scēs ip̄m occidere voluit. s; po-
 pulum timuit. De hoc carcere iohānes duos ex discipu-
 lis suis misit ad iherosolimam. Et dñs ih̄sus in cōspectu popu-
 li et discipulorū cecis dedit visum claudis gressus surdis
 auditum leprosos mūdauit mortuos suscitauit. Et di-
 xit. Item renūciate iohāni que audistis et vidistis. Et post
 recessum discipulorū ioh̄is xp̄us dixit ad populū. Inter-
natos mulierū nō surserit maior iohāne baptista. Desi-
 derabāt ergo herodias pariter et herodes occasionē ali-
 quā inuenire vt iohānez occidere possent. Vidētur ergo
 inter se secreto cōdixisse vt herodes natalis sui diem co-
 ram p̄matib; galilee suisq; p̄ncipib; celebret et pu-
 elle saltāti filie herodiadis quicquid petierit se sibi da-
 turū iuramētō firmaret et ip̄a caput iohānis petentē cū
 illud sibi p̄pter iuramētum factū tribuere oporteret sed
 de iuramētō facto se cōtristari simularet. Qd̄ enīz hanc
 versutiā et simulatōnem habuerit vidēt̄ innuī in hysto-
 ria scolastica vbi sic dī. Credibile est q; herodes cū vxore
de nere iohānis sub tali occasione faciēda p̄ius secreto
tractauerit. Item hieronimus in glosa. Deo forte iura-
uit vt occasionē inueniret occidēdi nā si illa patris aut
matris interitū postulasset herodes utiq; nō consensit-
set. Ordinato ḡ cōiuiō puella adest corā omnibus sal-
 tans placet cunctis se sibi quicquid petierit daturū se iu-
 rat a matre p̄monita caput iohānis expostulat. S; ver-
 sipellit herodes propter iusurādum se cōtristatū simu-

Rabanus

ideo Corde et corde locutus

O. O. O. Adules.

quot et quatuor dies in tuo
fidelissimo ac sincerissimo iudicio
peremptis. Judicium tua f.
Abissus multa.

Recomendandi de
modis

oro
p. h. l. p. ora

q. x. tal. fons
tal. h. u. u. u.

h. h. h. p.
h. h. h. n. 2.

Puella filia
adules.

Sabina virgo

Pelix
Adaultus

laute eo qd ut dicit Rabanus temere iurasset qd ea facere
oporteret sed tristitiaz pfererebat in facie cu letitiaz ha-
buerit in mente. Excusat scelus iuramento ut sub adoe pi-
etatis impius fieret. Igitur spiculator mittit caput io-
hannis pceditur puellie datur et a puella matri adulte-
re pntatur. Corpus vero iohannis abstulerunt discipuli ei
et sepelierunt se baste vrbe palestine. Naz iohes ano pre-
cedente passionem christi decollatus est. Et quavis ioha-
nes baptista ab utero matris sue sanctus fuerit et nulli
vnq nocuit multos tñ habuit psecutores. Na herodes
voluit eum occidere. herodias sibi insidiabat filia eius ca-
put suum petiit spiculator missus est qui caput suum psci-
dit. Et decollatio eius fuit cum magna sui deuotione. adu
decollari deberet deo se deuote recomendauit dicens dne
deus meus tibi comendo spm meum. Et quia iam predi-
cti iohannem male tractauerunt ideo ipsi male a deo tra-
ctati sunt. Herodes enim male tractatus fuit quia in exiliis
missus et ibi miserabiliter mortuus est. Herodias etiam
male tractata est quia cum caput iohannis in manu tene-
ret diuinum iudicium in ei facie sufflauit. et illa subita mor-
te corruit. filia herodiadis fuit male tractata quia fuit
in aquis submersa. dum enim sup glaciem ludendo discir-
reret subito sub pedibus eius frangitur glacies. et illa in
aquis miserabiliter suffocatur. Item sancte Sabine
virginis que sub Adriano impatore gladio percussa est.
Sanctorum Ischias et Adaulti martirum qui Rome
sub dyocleciano martirium copleuerunt. Nam iste san-
ctus Ischias presbyter fuit et ductus ad idolum seraphis ex
sufflauit in illud et corruit in momento. Ductusqz fuit ad
statuas mercurii et dyane. in quas inflans in terzam

†
p. h. h. h. p.
p. h. h. h. p.

†
p. h. h. h. p.
p. h. h. h. p.

mirac^{le} 77

27

37

No

[Handwritten initials]

Rex gothoz

Charol^{us} Rex francoz

ipsum fiebant miracula. Nam dum quodam die ad ecclesiam pgeret'cuidam egroto in platea iacenti ⁊ elemosinam petenti tunicā suā tribuit. qua indutus integrā sanitatem recepit. Post hec parētibus suis in dño quiescētibus patrimonii sui xpūm fecit heredem. Quadaz etiam die dum ab ecclesia rediret vir quidam a quodam serpente pcussus eidez obuius fuit. Sed orōne fusa egidius protinus virus fugauit. Item triēnio feblicitātes curauit. Item sterilitatem terre meritis suis fugauit. Deinde periculum humane laudis timens in interiorē heremū adit. vbi quoddā antrū ⁊ fontem repiens vbi herbis ⁊ aqua cōtentus. Dñs etia sicut beliam p coruū ita eum p ceruā pauit que certis horis lactis alimoniā sibi dedit. et in signū huius frequēter depingit eū cerua. Tandem venatoribus flauū regis gothoz insistentib' cerua ad virum dei quasi auxilium petens venit. sed seruo dei orantecanes eum nō appropriabāt. sed ad venatores redibant. Quo cognito rex ad siluaz intrauit. vnus aut de seruis sagittam misit. ceruā ledere voluit. sancto Egidio ante spelūcam oranti magnum vulnus intulit. Qd vir sanctus vt nūquaz sanaretur orauit. Qd factuz cum rex compleretur dei adit. pedibus eius se puoluit. veniam de lesione petiit. ⁊ obtinuit. et oronibus eius se cōmisit. Tandem monasteriuz in eodem loco edificauit. et sanctum Egidium eis in abbatem prefecit. Interea lzarolus rex francoz oronibus sancti egidii se cōmendans inter cetera peccata sua vnū nescio quō turpe in confessione celauit. qd etia alicui reuelare ausus fuit. vnde sanctum Egidium rogauit vt pro eo dominū rogaret. Sed in proxima dominica die sequēti angelus domini

omissis

sancto egidio in canone apparuit peccatum quod a izarolo
 relatum fuit in carta scripta enodavit ei qz dimissus egi-
 dii precibus intimavit. fuitqz ibidem scriptum ut quisqz
 sanctu egidium pro quocunqz comisso inuocaret si tatus
 ab illis et similibus desistere pponeret meritis sancti egi-
 dii sibi remissum a dno no dubitaret. Tandem dñs diem
 obitus sui imminere sibi p spm̄ reuelauit. qd̄ ille fratri-
 bus suis indicans et pro se orare rogans in dno feliciter
 obdormiuit. ubi choros angeloz eius aiam in celus fe-
 retium plurimi se audisse testati sunt. Claruit autem san-
 ctus egidius circa annos dñi. cc. Item zenonis beati lu-
 pi epi et cofessoris de quo refertur quia quodam die du-
 staret p̄n̄te clerico in sacris altaribus lapsa est celitus ge-
 ma in eius sancto calice.

prematia. et
 privilegia. et alia concessa.
 illa curia. etc.
 Coluio

at ab illo
 quodam

Lupus ep̄g.

Sancti Anthonii martiris qui crudeliter in multas
 partes secus mox diuina virtute integer inuentus est.
 postmodum finaliter combustus pro fide catholica.
 Item natale sancti Iusti lugdunensis epi mire sanctita-
 tis et prophetici sp̄s viri qui apud egiptuz quosdam obiit
 sed corpus eius cum ossibus beati viatoris ministri eius a
 religiosis ciuibus lugdunensibus relata et omni digno cultu
 in basilica sunt condita.

Anthonijs
 Justus ep̄g Lugdunensis

Sancti Mansueti epi qui missus a beato petro in gal-
 liam venit et ibi xpm̄ predicauit et reginas couertit ad fi-
 dem. Mansit autem vir dei in tuguria prope urbem in so-
 litudine ad que sepe a rege agitate cucurrit ut eos ca-
 nes non lederent. Ob hoc eum rex occidisset nisi ei deus
 restitisset. Tunc accidit factum lametabile ut vnicus fili-
 us regis de alto muro caderet in mossellam flumini suffo-
 catusqz inueniri non poterat. post infinitos plactus

Mansuetus ep̄g.

sanctus episcopus apparuit regine dicens si rex ad fide
conuerti uellet filium rebaberet. Que uigilans uisus re
gi narrauit. Tunc rex mane facto misit pro Mansueto
episcopo et cum omni populo ad locum mortis pueri p
uenit. Tunc se epus in oram prostrauit et ecce pueri coz
pus super aquas apparuit cum immenso gaudio tolli
tur et per oronem sancti episcopi resuscitatur. Tunc rex
et regina et uniuersus populus deuote baptisane. et ido
la destruuntur. Sanctum mansuetum sibi epum faciunt.
qui fideliter populo profuit. et feliciter obiit. Item san
cti magni.

St. Magna.

• Seropia ugo

¶ Rome scē Seropie uirginis passio sub Adriano prin
cipe que ppter seruandam xpo uirginitatem Primo tra
dita est duobus lasciuis uiris qui minime potuerunt ea
violare Secūdo iussu presidis fustibus cesa est Tercio
ardētibus lampadibus inflāmata Quarto decollata
huius dies passionis. iiii. kalendis augusti Sepultura
autem eiusdem in pnti habetur quādo et memoria mar
tirii ipsius celebrior agitur.

• Marcelli martiz

¶ Babilonis sancti Marcelli martiris qui a pside prisco
cum ad propbanū cōuiuium fuisset inuitatus et huius
modi epulas erecrans omnes qui aderāt cur idolis de
seruiret libera increpatōne corripere Preses iussit eū
erectum defodi cingulatim in terzam Sic sanctus mar
tir tertia die in dei timore et laudibus perseuerās tradi
dit spiritum.

• Victorini martiz.

¶ Rome beati Victorini martiris qui sanctitate et mira
culis preclarus sacerdotium anutrone urbis totius
populi electione est adeptus. postea sub impatore Ner
ua iussus est suspēdi capite deorsus in loco ubi putētes

et sulfuree emanat aq̄ue. Quod cum per triduum pro xpi no-
mine passus fuisset gloriose coronatus migravit ad do-
minum. Item in affrica passio beati Leii episcopi qui fu-
it vir strenuus atq; doctissimus hic post diuturnos car-
ceris squalores incendio cotrematus est.

Leg. ep̄g.

Sande Regine virginis que sub cosule Olibrio pro-
pter fidem primo in eculeo est suspensa et torta. Secun-
do carcere diu reclusa. Tercio lampadaz p̄pessa suppli-
cia. Quarto est truncata capite. Item apud nicomedia
beati Jobanis martiris. Hic nimio calore fidei ignitus
librum in quo continebantur crudelia edicta aduersus xpi-
anos iniecta manu detrahit atq; discerpit. Cuius relatu
esset dyocleciano et maximiano augustis in eadem vrbe
constitutis nimia crudelitate seuietes omnia supplicio-
rum genera iusserunt exp̄di in eum que vir nobilissim⁹
cum tanta alacritate vultus et sp̄s pertulit ut nec qui-
dem tristis pro his videri potuisset. Item ciuitate aure-
lianus depositio sancti Euortii episcopi et cofessoris qui
ut ei⁹ gesta testatur primo sc̄e romae ecclesie subdiaco-
nus. Deinde diuino munere p̄ columbam est designa-
tus pontifex p̄fate vrbis.

Regina virgo.

Deposito Euortii epi

Quinto die
mensis
septembris
sup̄ caput eius
inueniuntur
8. m̄s̄s. Dorek

Natiuitas beatissime dei genitricis virginis marie
que gaudium annunciat vniverso mundo. Ideo
cum iocunditate hanc natiuitatem vniversalis ecclesia
deuotissime celebrat. quia lux orta est iustis et letitia re-
ctis corde. Maria enim est a hudo exordio prenotata in
fine seculorum est mundo data. Nam septuaginta tres
sicut Lucas refert genealogie ab adam vsq; ad mari-
am descenderunt. Quam natiuitatem beatus hieronimus
ut in prologo refert adolescentulus in quodam libello

Natiuitas s̄cte
dei genitricis
eius pres̄m̄os 1183. b. f.
et 82. a.

73. genealogie

Antipod.

hic sup. nati. bte. os.

Nazareth / Bethleem / Cunas.

legit sed post multuz tempus ut se ibidem recolit roga-
 tus in hec verba scripsit Joachim naq; ex galilea ciuita-
 te nazareth / sanctam annam ex betbleem duxit uxorem
 Erant autem ambo iusti et sine reprehensione in omnib; ¹
 mandatis dñi incedebant. omnēq; substantiam tripha- ²
 rie diuidebant vnā ptem tēplo / z templi seruitozib; impē- ³
 debāt, aliā / pegrinis z paupibus erogabāt, tertiā sibi z
 familie seruabant et ita p viginti annos prolem ex con-
 iugio non habentes vouerūt domino q; si eis sobolem
 concederet eam seruitio domini manciparet. Cuius rei
 gratia cum singulis annis in tribus festis pcpuis hie-
 rusalem frequerent. In festo enzenioz / ioachim cum
 Contribulibus suis hierusalem ascendit. Et cum ad altare
 cum ceteris ascenderet oblatōem suam offerre voluit.
 quē videns sacerdos ysachar cum indignatōe nimia eū
 repulit et cur ad altare dei accedere presumeret increpa-
 uit asserēs non esse cōueniens maledicto legis obnoxii
 oblatōem domino legis offerre. nec inter secundos in-
 fecūdum ēē qui populus dei nō aurit stare. Joachim sic
 cōfusus p pudore domū redire noluit ne simile a contri-
 bulibus qui hoc audierant tanq; obprobriū sustineret.
 Secedens ergo ad pastores suos / z cum ibidem aliquā
 diu / fuisset scilicet quinq; menses / quoadam die ei soli an-
 gelus cum magna claritate apparuit et de eius visione
 turbatum ne timeret admonuit dicens. Ego sum ange-
 lus domini ad te missus ut annūciem preces tuas exau-
 ditas esse / z elemosinas tuas in cōspectu domini ascēdis-
 se. Vidi enim pudorem tuū et audiui sterilitatis obpro-
 brium nō recte tibi obiectum. peccati quidem non natu-
 re vltor est deus. Et ideo cū alicuius vter; claudat ad hoc

Joachim / et Anna

in cōsanguineis de eadē suā tribu

ysachar / sacerdos

Joachim

menses / absens a pte domo p

Angelus loq; oia / sequitur

Non recedebant

Handwritten signature or mark at the bottom center.

Nati^{tas} septuaginta sex die gennarij
= presentatio eius ad templum ad oblationibus

facit ut mirabilis denuo aperiat et non libidinis est quod
 nascitur sed divini force muneris cognoscat. prima gentis
 ure sara nonne usque ad nonagesimum annum obprobrius
 protulit sterilitatis et tamen ysaacui repmissa erat benedictio
 omnium gentium generavit. Rachel nonne diu sterilis fuit et tamen
 ioseph genuit qui totius egypti dominum tenuit. Quis fortior
 sapientior sanctior samuele et tamen ambo steriles matres
 habuerunt. Rone gratia et exemplis crede dilatatos diu conceptus et
 steriles partus mirabiliores esse solent. inde anna uxor tua
 pariet tibi filiam et vocabis nomen eius mariam. Neque uo-
 uistuerit ab infantia domino consecrata. adhuc in utero matris
 sue spiritu sancto plena. nec forinsecus inter populares sed in
 templo domini spiritus morabitur. ne quis aliquod sinistrum de ea sus-
 picet. Et sic ipsa ex sterili matre nascetur ita mirabiliter ex
 ea altissimi filius generabitur cui nomen erit ihesus quod per eum
 omnibus gentibus erit salus. Et tibi sit signum cum veneris ad
 auream portam ciuitatis hierusalem. Annam uxorem tuam ob-
 uiam habebis que de tua tardatione modo sollicita est. tunc
 in conspectu tuo gaudebit. His dictis angelus ab eo disces-
 sit. Anna autem cum amare fieret et quo uir suus iuisset igno-
 rare. eidem angelus apparuit et sibi eadem que uirum nunci-
 auerat nunciavit et patefecit addens ut per signo hierusalem
 ad auream portam pergeret et ibidem uirum suo redeunte obuia-
 ret. ideo iuxta angeli preceptum ambo obuiantes inuicem
 de uisione mutua letati et de prole promissa securi adoro-
 rato domino domum redierunt diuinum promissum hilariter ex-
 pectantes. Anna ergo concepit et nouem mensibus exple-
 tis peperit filiam et uocauit nomen eius mariam. Com-
 pleto ergo per triennium ablactationis tempus ad templum
 uirginem cum oblationibus adduxerunt. Erat autem iuxta templum

Non sequitur exempla q
de sara qda et nonagesima
anni

2. Rachel

ad pro admodum

Saluator
Iesus
S. g.

Amo

Quia sine macula
pura et casta
omnis die mensis
celebrat a saltem
et cetera

et per uerum
et per uerum
et per uerum
et per uerum

suam subtraxit. vnde cum diuine voluntatis nihil appare-
 ret pontifex iratus dominum consuluit. Cui responsum est quod
 solus ille virgatem suam non attulit cui virgo desponsari de-
 beret. Proditus itaque ioseph cum virgam suam attulisset et
 florem illico germinasset et in eius cacumen columba de ce-
 lo veniens confederet liquido omnibus patuit ipsi virgi-
 nem fore desponsandam. Desponsata ergo virgine ioseph
 ipse quidem bethleem ciuitate sua recessit domum suam di-
 sponiturus et nuptiis necessaria prouidurus. Virgo autem
 maria cum septem virginibus coetaneis suis quas ob ostē-
 sionem miraculi a sacerdote accepit ad domum parentum in
 nazareth reuersa est. In diebus autem illis illi ornati an-
 gelus dei gabriel ei apparuit et de ea filius dei nasciturus
 nuntiavit ut lucas testatur dicens. Misit angelus gaba-
 riel inter sancti Adriani martiris cum aliis viginti tribus
 quos a maximiano apud nicomedia in carceratos pro
 christo cum impator vidisset eos constantes et bilares iussit
 eos secundo in euleo extensos neruis crudis cedi, tercio
 ora eorum lapidibus contundi, quarto linguas prescidi. Et
 interrogauit sanctos quid pro his tormentis premii ex-
 pectarent. Responderunt sancti Quod oculus non vidit nec
 auris audiuit nec in cor hominis ascendit que prepara-
 uit deus diligentibus se. Maximianus videns eos irre-
 uocabiles quinto iussit confringi crura eorum et sic in domino
 obierunt, corpora vero eorum iussit ignibus consumi. Sed subi-
 to facta sunt fulgura et pluuie et extinctus est ignis et de
 tormentibus plures flamma consumpti sunt, christiani vero ra-
 pientes corpora sanctorum sepelierunt cum solennitate.

Apud nicomedia passio sanctorum martium Dorothei et
 Gorgonii qui parte dyocleciano cum persecutionem quam christi-

in bethleem

in bethleem

Antipho

Antipho: in hac die nati sunt

Nazareth

Luc. 1.

Luc. 1. Antipho plena

Adriano martire cum aliis 23

Dorotheus

et Gorgonius

322

antis inferebat detestaretur iussi sunt suspēdi ⁊ flagris
toto corpe laniari. ⁊ in visceribus pelle nudatis aceto ⁊
sale perfundi sicq; in craticula assari atq; ad vltimū la-
queo necari. Interfecto autē tpe beatus Gorgonius ro-
mam translatus est. positusq; via latina.

Sancti Jacinti martiris qui tortori suo predixit. Ho-
die coluber te comedet. ignis vero ⁊ aqua quib; me pu-
niri fecisti nihil mihi nocebūt. Tortori p guttur coluber
intrauit ⁊ sic miser obiit. iacinctus igne ⁊ aquā euadēs
decollat. Item in calcedonia Sostenis ⁊ Victoris martir;
qui ob fidei constantiaz sub prisco cōsule. carcerē vincula
et bestias supantes. tādē in ozone vocati de celo spm̄

Rome via salaria veteri natale scōz martir; | emiserūt
Protbi ⁊ Jacincti eunuchoz. qui sub Galieo impatore
p essent xpiani dep̄hensi cogūtur sacrificare sed nō con-
sentientes. primo diutissime verberātur. postea pariter
decollati sunt. Item scōz martir; Ifelias ⁊ Regule quoz
inquisitores cecitate peussi sunt donec se mutuo cōsola-
rētur ⁊ coartazētur ad martiriū. Post hoc ipsis capitis
nō carcer nec rota nec sartago nec plūbus infusus preua-
luit. tādēz decollātur. Decollati vero capita eoz ad lo-
cū sepulture quadraginta cubitoz spacio p̄p̄tis manū

Apud urbē tycinū scōz epōz ⁊ cōfes- | bus detulerūt
soz Syn ⁊ Euetii qui a btō hermogora ad p̄fatā urbē
directi. p̄mo illic xp̄i euāgeliiū predicātes ⁊ magnis vir-
tutib; ac miraculis choruscātes etiaz vicinas vrbes di-
uinis operibus illustrauerūt sicq; in pontificali hono-
re gloriozo sine quieuerunt. Item sancte Eugenie vir-
ginis. quā nicerius p̄fectus iubet ad templum duci
dyane quod templum statim corruit cum idolo et ipsa

Jacinti martir;

*Sostens
et Victor*

*Protb;
et Jacincti eunuchi*

*Syn
et Euetii*

Eugenia Vgo.

faro in collo ligato in tyberi dimergit saxū dirūpitur & virgo sedebat sup aquas. secūdo in fornacē ardētes mīttitur et ignis extinguit. tercio sine cibo diebus decē custoditur ihus xp̄us ei apparuit & pane celeste nutrit. quarto gladio cōsumitur & via latina in suo p̄dio sepelitur. post sanctissime matri claudie flehti apparuit in dūta veste auro terta Dixitq; ei Gaude & letare qz die dñi co recipieris a xp̄o. qd̄ et factum est.

• Sancti Venerii sacerdotis nobiliter orti qui in insula *Venerius.*
tyri solitaria duxit vitā & ibidē puez submersū orādo vite restituit & multos a languorib; & aliis defectib; curavit et sic in dño feliciter obiit.

• Item sancti materni *Maternus.*
Itē apud egyptū ciuitate alexandrie beati philippi ep̄i *philipus.*
p̄ris scē eugenie v̄ginis. hic dignitatē p̄fecture deserēs & baptismi gr̄am adipiscēs ep̄atus honores postmodū affect; est quē in orōne constitutū iussit pb̄nī p̄fect; gladio iugulari volusiani & galieni impator; tp̄ibus.

• Exaltatio scē Crucis d̄reo qz tali die fides & scā Crux *Exaltatio sancte crucis.*
plurimū exaltata fuit. Notādūz autē q; ante xp̄i passionē lignū crucis fuit lignū vilitatis. qz cruces vilib; lignis parabantur infructuositas quia quātūcūq; in monte caluarie plantare; fructū tñ minime faciebat Ignobilitatis qz erat suppliciu; latronū Tenebrositatis qz tenebrosus & sine omni decoze erat mortis qz ibi hoies morti tradebātur Infetoris qz in medio cadauerū plātabat. Post passiōez vero dñi fuit multipliciter exaltata qz vilitas trāsīuit in p̄ciositatē. vñ dixit andreas salue crux p̄ciosa Infructuositas in fertilitatē. Cañ. vii ascēdas i palmā & app̄hēdā fructū ei; Ignobilitas i sublimitatē Aug; Crux que erat suppliciu; latronūz trāsit

ad frontes impatoru; Tenebrositas in claritate. Criso.
Cruces et cœatrices radiis solis in iudicio erunt lucidiores
Mors in uite perpetuitatem Unde catur ut unde mors
oriebatur inde vita resurget. Isidorus in odores suauitatis
Lan. ii. Cum esset rex in accubitu suo nardus id est crux
dedit odorem suum. Item rome sancti Cornelii pape qui
iussu decii cum clero suo apud centumcellas exulatur.
Ad quem multi christiani veniebant inter quos cyprianus
episcopus scripsit ei de lerino lectore qui multa sustinuit pro
christo Tunc cornelius a decio reuocatur Et primo os eius
plumbatis ceditur et ducitur ad templum martis qui dum
in faciem martis spueret decollatus est. Item in affrica
sancti cypriani episcopi qui sub valeriano principe post lon-
gum exilium detruncatione capitis martirium consummauit.

¶ Octauæ virginis gloriose. Item rome via nutamœtana
natale beati nicomedis martiris et presbyteri ecclesie ro-
mane. Qui corpus sancte felicule virginis et martiris ho-
norifice sepeliuit Qui sub domiciano impatore cum di-
ceret compellentibus se sacrificare Ego non sacrifico nisi
deo omnipotenti qui regnat in celis plumbatis diuissi-
me cœsus migravit ad dominum Corpus vero eius in tyberim
proiicitur. Item sancti valeriani martiris quem priscus
preses propter predicationem fidei capi fecit et in eculeo su-
spendi et unguis laniari et tandem decollari.

¶ Apud ciuitatem calcidonam natale sancte Eufemie vir-
ginis et martiris que filia senatoris fuit mater eius the-
odora dei cultrix extitit ipsa accusata ipso proconsuli quod
esset christiana in carcere recluditur et ibi affligitur. se-
cundo a lapis ceditur. tercio rotis imponitur et volutatur
Angelus vero rotas confregit et tortores paralitici facti

• Corado papa

• Cyprianus episcopus

• Octauæ virginis

• Nicomedis.

• Valerianus

• Eufemia
martiris

funt. quarto ligata in fornacem proicit. Cesaris autē
 qui sanctam virginem in ignem proiecit ipse ab igne con-
 sumptus est. Ipsa vero christum conspiciens et laudans illesa
 exiit. quinto dei cultre inter quatuor molares lapides
 commolenda ponitur sed comminutis lapidibus intacta
 permansit. sexto in aquam mittitur. septimo bestiis tradit
 ut ab ipsis laceretur sed bestie ei obsequabantur nec eam
 ledabant. octavo acuti lapides sub modica terra occul-
 tati cum gladiis ut insciēter virgo sancta incideret in il-
 la sed ab angelis in tuto loco posita beata virgo hi qui
 insidias posuerat in eis pierunt. nono virgis cedit. deci-
 mo corpus virginēum seruis secari permittitur et iubet. unde-
 cimo in sartagine frigi iubetur quibus omnibus dei vir-
 tute superatis. duodecimo duo leones et duo vrsi contra eam
 mittuntur qui eius osculantur vestigia. Sed ea orante ut
 agonem cum martirio terminaret una ex bestiis eam mor-
 mordit. Tunc vox de celo sonuit. Ascende eufemia et sic mi-
 grauit ad christum et sepulta est a parietibus suis.

3° orō Eufemie

C Apud leodiū beati Lamperti ep̄i et martiris. Illic in
 traiactēsi ciuitate nobili prosapia ortus litterali sciētia
 imbutus pontificali infula theodoro ep̄o ab inimicis dei
 occiso defunctus regi hilderico carissimus Rex vero hil-
 dericus occidit Lampertus cathedra ep̄ali priuat eiqz
 famaradus latro substituitur. Lampertus autē valedi-
 cens populo monasteriū stabulos adiit ibiqz sub regu-
 la monachoz septem ānos deduxit. postea emulus eius
 turpiter degradatur et sanctus Lampertus restituitur
 Lupiens autē dei famulos augeri alexandriam ingredit
 ibiqz plurimis ad fidē cōuersis idola destruxit ecclesias
 cōstruxit sacerdotes ordinauit. qui dum reges pro suis

Lambertus ^{ep̄o} orante

excessibus increparet innocēs Lampertus in ozone pro
 stratus a nocētibus missis a rege intra domū ecclesie in
 nocēter occiditur et aulaz celestis regni ppetue intrauit
 victurus. Et in hoc assimilā iohāni baptiste qui argue
 bat herodem ppter herodiadez et decollatus est. Item
 sancti Eustrogii qui a constantinopoli in legatōne impe
 ratoris missus sumere honorem ablatuz rediit ad dñm
 suum impatozem qui cōgratulabatur ei de seruitio sibi
 exhibito dicens ei q̄ pro valetō peteret quid sibi place
 ret. qui petiuit triū magoz corpa: et obtinuit. dño ihesu
 xpō ordināte. Hec igitur sancta tria corpa magoz a co
 stantinopoli mediolanū p mare transuexit. Et cū venis
 set ad litus sancta corpa curzui imponēs duas vaccas
 subiugauit. quarz vnā dñi lupus deuorasset. iussit in no
 mine dñi ihu xpī onus cōmeste subire qd̄ et fecit. et vsqz
 mediolanū corpa sunt deducta. His 7 aliis miraculis
 eustrogius claruit. 7 in pace quieuit. et in sua nobili ec
 clesia in qua nūc predicatorēs habitāt sepultus fuit.
 ¶ Vienne sancti Ferreoli qui dū esset tribunice potestā
 tis iussu impiūssimi presidis tentus. et primo crudelissi
 me verberatus. Deinde cathenaz graui pondere onu
 stus in deterzīmū carcerem est trusus. a quo carcere dei
 nutu vinculis fractis 7 ianuis patefactis fugit sed ab in
 stātib⁹ captus 7 manibus post tergū vinctis reducit et
 ¶ In neapoli campanie Natale san | rādem decollat.
 cti Januarii beneuetane ciuitatis ep̄i qui post vincula
 7 carceres capite cesus est 7 in ciuitate putrelana sub dy
 ocleciano p̄ncipe. Item sanctorz pelagi et nīsi ep̄ozuz
 qui cū plurib⁹ clericis in igne cōsumpti sūt et sic in celū
 euolauerūt.

Eustrogius

Chy et scioz usq̄ cu po
 corpora scilicet dñi Regi
 magoz tradita

1. Melchioris 2. baltisares 3. p̄r
 4. Regū magoz scilicet magoz

7. Nūc no fiet eadē corpa
 esse i ciuitate polonia q̄

Ferreolus

Januarij ep̄s

In cizisi sanctorum martirum Isauste virginis et Eulasiae
sui sub maximo impatore. quae virgine idem euclasi
iussit. primo pro fide radi et decaluarum ad turpitudinem.
secundo suspendi in eculeo et torqueri. Quo facto chorusca-
tio facta est de celis et multos ministroz occidit. tertio sa-
ctam virginem iussit per medium secari. sed domino protege-
te ipsa ledi nullatenus potuit. Tunc euclasius cadens in
terram credidit. Et cum predicta virgine passus primo su-
spenditur et torquetur et sic martir efficitur. quarto maxi-
mianus iussit caput sanctissime virginis clavo ferreo te-
rebzari. Tunc ex hoc non moreretur quinto totum corpus
eius est vulneribus repletum. sexto in sartagine torza est
que illa psallente refriguit. Inter hec vox de celo audita
est dicens veni electa mea et tradidit spiritum.

*Isausta vgo. et martr
Eulasia martr*

S. Eulasia

Matheus aply.

Natale sancti Mathei apostoli et euangeliste. Matus
euangelium hebreo sermone conscriptum apud reue-
lante tempe zenonis imperatoris inuentum est. Matus apud
ethiopiam predicans duos magos zaroam et zafarat su-
peravit et inde fugavit. filium regis defunctum a morte su-
scitavit. filiam regis epigeniaz sacratam velaavit et eam
plusquam ducentis virginibus prefecit. et infra triginta di-
es ecclesiam edificari fecit in qua viginti tribus annis se-
dit. episcopos et presbyteros ordinavit. regem et reginam
baptisavit. et innumerabilem populum ad fidem christi co-
vertit. Tandem rege mortuo Mattacus ei in regno succes-
sit. qui postquam apostolus missam celebraavit et fideles co-
municavit. spiculatorum misit. qui apostolum a tergo pun-
gens et gladio transfigens eum martirem christi fecit. Unde
ipse per omnibus sanctis in celo habet hoc privilegium quod
apostolus euangelista et martir est.

Coz

*Sanctorum eiusdem loci
sex milia sexcenta et sex
aginta sex. tot sunt pla
ce & corpore. d. n. p. x.*

Sanctus Victor. veranus.

judicio dei.

Sosig.

Jacobi iuuenis.

In galliis ciuitate seduno seu ottobro valēse loco aga-
mo Natale preclarissimorum martirum Mauricii sociozūqz
etius sex milium sexcentozū et sexaginta sex. que legio the-
bea dicitur. ab oriēte in auxiliū maximiano veniēs. hi oēs
a sancto Cyrillo epō hierosolimīs fidem receperūt. Sed
rome a sancto Marcello papa plenius instructi redde-
bant cesari que erat cesaris et dei deo. Nos omnes maxi-
mianus nolētes idolis imolare interfici iussit. et totū ex-
ercitū suū sanctam legionem circū dare ita ut nec vnus
evaderet ex ipsis. et plēnē iussa. et preciosi sanguinis ri-
uū fluūt campi. Inter littores pda diuidūtur. Et victrix
turba ad epulādum cōsedit. Supuenit quidaz vir vete-
ranus noie victor. qui dū propter etates bonoz ab oibus
exhibereē quesuit. que esset letitia inter tot milia mor-
tuoz epulari. Qui dū illi dicerēt p fide christi hos esse p-
emptos. ingemuit ille q. inter illos nō meruit esse. et eoz
detestans cōiuium. Tunc subito percussus ipsis sanctis
martiribus sociat. Maximianū diuina ultio est secuta.
Nam post martirū necem apud massaliā captus. et de-
mū strangulatus impiā vitam crudeli morte finiuit.

In cāpania beati Sosii diaconi mesanete ciuitatis.
Hic cū quodaz tpe euāgelium legeret in ecclesia prefate
vrbis pñte episcopo ianuano vidit subito idē epūs de
capite ei flāmam exurgere et pronūciauit eū martirē fu-
turū. Et nō post multos dies cū esset ānoz triginta mar-
tirius cū eodez epō capitis detricatōne suscepit. Hic sci
Jacobi iuuenis qui fuit nobil pulcher strenu⁹ de parē-
tib⁹ xpianis pgenit⁹. Hic germāo principi et rege psaz
familiaris fuit et ab eis seduct⁹ deseruit fidez catholicā
quem mē et vxoz sup scelere arguūt q. a fide apostatant

Et compunctus fortior resurgit et fides publice fatetur. Quod audiens rex seivus seivit in ipsum ut alii ipsius exemplo terrentur. membratim iubetur interdici. primo pollex dexter prescinditur. secundo index et sic consequenter omnes digiti in manibus singillatim sunt abscisi. Similiter et omnes pedes in pedibus sunt truncate et consequenter totum corpus truncatus est. Ultimo martyr dixit. Domine ihesu xpe adiuvame quia circumdederunt me dolores mortis. Digitos meos non habeo. manus careo. pedes desunt. femora percisa. unde nec manus levare. nec genua curvare ante te queo.

¶ Educe ergo de carcere animam meam. ut confiteatur nomini tuo domine. Capite sic perciso consumitur a fidelibus honori.

¶ In territorio Educe civitatis castro seculice sepelitur. In loco natale sancti Andochii presbyteri Thyrasi diaconi et Ifelici. qui a beato polycarpo episcopo ab oriente directi ad docendum galliam sub aureliano principe sunt gloriosissime coronati. Primo flagellis celi tota die inuersis manibus suspensi. Secundo in ignem missi sed non combusti. tandem vectibus colla eorum feriuntur et sic martirium con-

*Andochius presbiter
Thyrasi diaconus et
Ifelix.*

¶ Natale sancti Eleophe qui fuit unus de summauerit septuaginta duobus discipulis christi. Qui post resurrectionem dominus eunti cum alio in castellum emaus apparuit. quem tradunt in eadem urbe in eademque domo in qua mensam domino preparauerat quasi peregrino per confessionem illius quem ibi ipse cognouerat a iudeis occisus propter ipsum christum et fidem catholicam.

Eleophas.

¶ Natale sanctorum martirum Lypriani episcopi et Justine virginis. quorum iustina virgo dum quotidie sedens ad fenestram diaconum euangelium legentem audiret. accensa fide christi martiri sue deorum exprimit vanitatem. christianam se esse asseruit.

*Cipriani episcopi
et Justina virgo.*

Et cum mater hec viro suo in lecto dixisset dormientibus
eis xp̄s cum angelis apparuit dicens venite dabo vo-
bis regnū celoz. Surgētes mane ⁊ colloquētes que vi-
derant baptisati sunt. Iustina vero xp̄o fideliter serui-
uit. Tunc a cladius quidam scolasticus eam cōcupiscēs
multos cum p̄cibus misit ut vrozem eam haberet, sed vi-
dens se n̄l proficere cyprianū magū alloquit̄. et multa
promittit si iustinam deciperet. Tūc cyprianus successi-
ue demones misit ad instigādum iustinam virginez ut
eum in maritū reciperet. Quos demones ip̄a p̄ signum
sancte crucis fugavit. Vidēs ergo cyprian⁹ q̄ illo signo
semp virtus demonū vincere voratū diaboluz interro-
gavit quid hoc signū esset. Dicit ei demō hoc est signū
sancte crucis p̄ q̄d fluiumus sicut cera a facie ignis. Et cy-
prianus ergo crucifixus maior te est et abrenūcio tibi ⁊
omnibus demonibus muniens se signo sancte crucis.
Tūc diabolus abcessit. Et cyprianus curzens ad ep̄um
se fecit baptisari dicens Precoz te pater miserere mei et
salua aīam meā. Tunc gratias agēs eū baptisauit ⁊ cy-
prianus p̄gens ad domū suam cōfractis ⁊ proiectis om-
nibus idolis suis tota nocte dñm ihm inuocauit. Tādeꝯ
ab idolatris comprehēsi cyprian⁹ ⁊ iustina apud dama-
scum primo pro fide catholica incarcerātur. secundo cy-
prianus suspensus vngulis exarat. tercio iustina a duo-
bus spiculatoribus neruis crudis ⁊ alapis verberatur.
quarto sartago plena pice ⁊ cera succēditur. ⁊ cyprian⁹
cum iustina in eam mitti iubētur. Tūqꝯ vidisset iustina
q̄ ignis cyprianū non lederet ⁊ cū ipsa ingredi trepida-
ret cyprianus eam cōfortauit ⁊ statim se cruce signans
ingressa sartaginē illesa cū cypriano deum laudabat

Quinto decollati sunt quorū corpora cum sex diebus ad canes proiecta mansissent quidam nauite nocte in silēto rapuerūt et romā cum sūma diligētia et reuerētia tulerūt.

In arabia puincia ciuitate egea natale sanctorū martirū Cosme et Damiani qui gemini fratres filii theodore ancille xpi sacris litteris eruditi. Jam a spu sancto curatōnis grām acceperūt ita q̄ omnī egritudinez expellerēt tam ab hominibus q̄ a brutis et donuz dei q̄ gratis acceperāt gratis dabant. Prefectus igitur lysias ad dūctos eos iussit vt idolis imolarēt. sed cū hoc facere cōtemnerēt. Primo neruis cedūtur. Secūdo ligati in mare pūciūtur. et statim ab angelo erepti sunt q̄ p̄ses maleficiū reputās rogat vt eum talia doceant. Illis vero dicētibz similia eum facere posse si seruus xpi efficere tur. Ironice dixit sequar vos. Et ecce duo demōes atrociter illum maxillis cedebant. sanctosq; inuocat et liberatus ait vidētis deos mibi iratos q̄ dicebam vos velle sequi. quē sancti arguētēs ducūtur in carcerem. alio die producti. tercio in ignem copiosus iussit proici. tūc terremotus factus est. et ignem sup paganos excutiens plurimos cōsumpsit. sanctorū capillis p̄orsus illesis. quarto iubētur torqueri in eculeo et angelus dñi nō sinebat eos ledi. quinto crucifigūtur et a populo iubētur lapidari. Insup p̄ses iussit eos cruciferos a quatuor militibus sagitari. sed sagittis reuolātibus plurimi gentiliū sunt occisi. Unde p̄ses videns se confusum sexto iussit eos decollari et cū ip̄is tres fratres eorū anthimū leōcium et euprepium.

Apud pragā Bohemie natale sancti venseslai ducis bohemoz qui valde in xpi religione deuot⁹ extitit a deo.

Cosmas
et Damianus
ordic.

Comy fr̄s
fili theodor
Ancille

7 h̄ a p̄sa m̄ ab occis
eorū seq̄ s.

Anthimū.
Leonag.
Euprepium.

Venseslaus dux bohemaz

vt tpe messis ⁊ vindemie ipse meteret ⁊ vindemiarer. In
sacrificales hostias sacerdotū in māib⁹ offerret. ipse etiā
noctib⁹ iuit pedes ⁊ sub silētio ⁊ de vicina silua sicca et
arida in dorso et humeris delicatis ligna gestans ante
hostias pauperū posuit et viduarū. Eādem post multas
virtutes et plurima virtutū ⁊ misericordie opera quib⁹
se in xp̄i seruitio exercebat ieiuniis crebris sanctis medi
tationibus vigiliis orōnibus ⁊ elemosinis ⁊ vim passis
et oppressis quocūq; modo p̄rem ⁊ cōsolatorem se exhi
bebat viduis ⁊ orphanis captiuis ⁊ infirmis quasi ma
ter est cōpassus. Cūq; eum omnis populus diligeret et
fratri suo p̄mogenito euz p̄poneret. volysla⁹ frater ei⁹
dolo ip̄m interimī procurauit. ⁊ sic ad xp̄m feliciter mi
grauit. Item apud tholosaz sancti Eruperii ep̄i et cōfes
soris qui beatus vir quātum sibi extiterit parcus tātū
q; aliis largus sanctus hieronimus memorabili profe
sus est relatu.

Eruperii ep̄i cōfessor

Michaelis Archangeli

q; nos tenent angelos p̄ nos honorā ⁊
q; ip̄i in angelis p̄ custodes v̄ p̄
custodire.

In monte gargano venerabilis noīe beati Michaelis archangeli ubi ipsius noīe cōsecrata habetur ec
clesia vili facta scemate sed p̄dita celesti virtute in qua
tū memoriā oīm angeloz agimus et omnes simul ho
nozamus. Et hoc multiplici rōne facimus. p̄mo q̄ de
bemus eos honozare qz ipsi sunt custodes n̄r̄. Cūlibet
enīz hoī dant̄ duo angeli vnus malus ad exercitiū alī
bonus ad custodiēdum. Custodia enīz bonī angeli de
putat̄ hominī in natiuitate in vtero et statim post na
tiuitatē ex vtero et semp est cū ipso iam adulto. In hoc
enīz triplici statu necessaria est hominī angeloz custo
dia. Dum est paruulus adhuc in vtero pōt interimī et
damnari. Dum est extra vterū ante adultam etatem pōt

a baptisate impediri. Dum in adulta etate pot ad di-
 uersa peccata attrahi. Diabolus enim in hoie adulto ra-
 tionē seducit p astutias. Volūtatē allicit p blanditias.
 virtutem opprimīt p violētiā. Ideo necesse fuit vt bo-
 nus angelus eidem ad custodiaz deputaretur vt hoiem
 erudiat. 7 doceat. et dirigat cōtra fallaciā. Exhortetur
 et incitet ad bonum cōtra blanditias. 7 defendat ab op-
 pressionē contra violētiā. Effectus autē angelice cu-
 stodie in hoie quadrupliciter pot assignari. **Primus** est
 vt proficiat anima in bono gratis. Et hoc facit angelus
 in anima tribus modis. primo omne impedimentum a
 bono remouēdo. Hoc signatum est exodi. līi. vbi ange-
 lus percussit primogenita egypti. secūdo pigritiā excitā-
 do. qd signatū est zacharie. iiii. vbi dicitur Angelus dñi
excitauit me quasi hoiem qui excitatur a somno. Item
 actū. xii. de petro excitato in carcere et in multis aliis.
 tertio in via penitētie ducendo 7 reducēdo. Qd signatū
 est Thobie. v. in āgelo qui eū duxit 7 reduxit. Secūdus
 effectus est vt non cadat in maluz culpe. Et hoc facit an-
 gelus tribus modis. primo impediēdo peccatū futuruz
 ne fiat. Hoc signatum est numeri. xxi. in balaā qui ad
 maledicēduz israhel pgenz ab angelo impeditus est. se-
 cūdo increpādo pteritū vt ab eo quis recedat. Hoc si-
 gnatū est iudicū. ii. vbi cū angelus filios israhel de pre-
 uaricatōne increpasset ipsi eleuauerūt vocem 7 clama-
 uerūt atq; fleuerūt. tertio violētiā quasi īferēdo vt
 a pñti eripiat. Hoc signatū est in violēta eductōne loth
 et vxoris de sodomis id est de peccati consuetudine. Ter-
 tius effectus est si cadat q postmoduz resurgat. Et hoc
 facit angelus tribus modis. primo mouēdo ad cōritōez

1° effectus Angelice custodie
 et hoc. 3° p.

Exo. 93.

Zacharie. 2.

actū. 81.

Thobie. 4.
 et hoc. 3° p.

num. 22.

iudicū. 2.

3° effectus. 2. c.
 et hoc. 3° p.

Thobie . 11 .

Contritio

ysa . 6 .

Luce . 9 .

Effectus d. c.
et ho 3° . f.

qd' ipi snt angeli (p.
ministratores nri.

ad hebre . 1 .

P. cofes . coclucio . nra .

No . h . p . bone

P. nra . nra . i . celu . poro .

Malach . 3 .

exo . 2 .

Luce . 19 .

P. oroni . nra . ante . deu .
representatores .

Hoc signatum est thobie . xi . vbi ad documentum angeli de felle per qd' intelligitur contritio linsit patri oculos scz cordis . Secundo labia purgato ad confessioez . Qd' signatum est ysaie . vi . vbi p angelum labia ysaie purgantur . Tercio gaudedo ad satisfactioem . Luce . v . vbi dicit q' magis gaudiu est angelis in celis sup vno peccatore tē

Quartus effectus est ne totiens vel in tot mala cadat quotiens vel ad qd' diabolus incitat . Et hoc facit tribus modis . primo ptatem demonis refrenado . secundo concupiscetiam debilitado . tercio memoriaz passionis xpi mentibus nostris imprimedo . Secundo debemus eos honozare quia sunt ministratores nri . Dicit em hebre . primo . omnes eniz administratozii spūs sunt tē Omēs eniz ppter nos mittuntur quia superiores ad medios medii ad infimos . infimi ad nos . Tercio debemus eos honozare quia ipi sunt fratres 7 coclucioes nostri . Omēs eniz electi assumuntur ad ordines angeloz . quidam ad superiores quidam ad medios quidam ad inferiores . et hoc p diuersitate suoz meritoz . licet beata virgo sup omēs sit .

Quarto debemus eos honozare quia ipi sunt animaz nraz in celum portatores . Et hoc faciunt tribus modis . primo viam pparando . Malach . iiii . Ecce ego mitto angelum meuz qui pparabit viam ante faciem tuā . Secundo per viam pparatam in celum batulando . Exodi . iiii . Ecce ego mitto angelum meū qui te custodiat in via et inducat in terraz quā promisi patribus tuis . Tercio in celo collocando . Luce . xv . factus est vt moreretur mendicis et portaretur ab angelis in sinū abzabe . Quinto debemus eos honozare quia ipi sunt oratōnum nraz ante deum representatores . Ipsi nāqz primo oratōnes

2 .

5 .

1 .

2 .

3 .

ro . 2 .

ro . 3 .

ro . 4 .

no . 9 .

nfas deo representat. Thobie. xii. Quando orabas cum la-
 crimis et sepeliebas mortuos tuos ego obtuli oronem
 tuam domino. Secundo ibidem allegat pro nobis Job. xxxiii. Thobie. 12.
 Si fuerit pro eo angelus loquens unum de similibus ut annun- Job. 33.
 ciet bonis equitate miserabitur eius etc. Et Zach. primo. Et Zacharia.
 respondit angelus domini et dixit Domine exercituum usquequo non mi-
 serereberis hierusalem et urbem iuda quibus iratus es iste
 iam septuagesimus annus est. Tertio dei sententiam nobis
 nuntiavit. Dani. ix. ubi dicit gabriel ad deum volans dixit
 ab exordio precum tuarum egressus est sermo. glo. sententia
 a deo. Et sequitur. Ego autem veni ut indicarem tibi quia vir desi-
 deriorum es. De his tribus dicit bernhardus super canticam
 Discursit angelus medius inter dilectum et deum offerens Bernardus sup canticam.
 referens donaria excitat istam placat illum. Sexto debemus
 eos honorare quia ipsi sunt regis eterni nobilissimi mili- Job. 29.
 tes. sicut dicit Job. xxv. Numquid est numerus militum eius
 Sicut autem videmus in militibus alicuius regis quod quidam
 eorum semper in aula regis commorantur. Quidam autem civitates
 et castella regi custodiunt. Quidam vero regis inimi-
 cos expugnant. ita et horum militum christi quidam in aula regia
 sicut in celo empirzeo semper regi regum associantur et ad eius
 honorem cantica letitie et glorie spiritus cantant dicentes San- psa. 6.
 ctus sanctus sanctus etc. Item benedictio et dantis etc. Apo. 7.
 Quidam autem custodiunt civitates suburbanas et villas
 et castra illi scilicet qui nobis ad custodiam sunt deputati cu-
 stodiunt statum virginum continentium et conjugatorum
 et castra religionum. Unde psalmus. Super muros tuos hieru- psa.
 salem constitui custodes etc. quidam vero de inimicos
 id est demones expugnant. Apo. factum est prelium in Apo.
 celo. ubi secundum unam expositionem in ecclesia militante.

5. 10. 12.
 10. 10. 12.
 10. 10. 12.
 10. 10. 12.

micheael ⁊ angeli eius preliabatur cum dracone. **S**epti-
 mo debem⁹ eos honozare quia ipsi sunt tribulatoꝝ cō-
 solatores zach. i. Angelus qui loquebat in me verba bo-
 na et cōsolatoria. Item Thobie. v. **I**forti animo esto ⁊c.
 Et faciūt tribus modis. primo cōfortādo ⁊ roborando.
 Dañ. x. vbi cū daniel corruisset tetigit eū angelus dicēs
 Noli timere. par tibi cōfortare ⁊ esto robustus. **S**ecūdo
 ab impatiētia cōseruādo. ps. Angelis suis mandauit
 de te. ⁊c. **I**n manibus portabūt te ⁊c. **T**ercio ipam tribu-
 latōnem refrigerādo et minuēdo. Et hoc signatur dañ.
 iiii. vbi angelus domini cum tribus pueris in fornacem
 descendit et fecit medium fornacis quasi ventum rois

Apud Bethleem inde depositio beati **I**flantem ⁊c.
 Hieronimi presbyteri et doctoris. **I**dic eusebiū vni nobis
 filius ab opido stridonis qđ dalmacie ⁊ pānonis te-
 net exit ozūdos. **I**dic adhuc puer romā adit et litteris
 grecis ⁊ latinis hebraicis et caldaicis ad plenū erudit⁹
 fuit **I**n arte grāmatica donatū habuit pzeptozem. **I**n
 rethorica autem victorinū oratozem **I**n diuinis autem
 scripturis exercebatur die ac nocte et inde hausit au ide
 qđ postmodum effudit habunde. **D**um aut esset ānoꝝ
 triginta vñū in romana ecclesia cardinalis psbyter est
 ordinatus **I**ldortuo aut liberio papa hieronim⁹ dign⁹
 summo sacerdotio ab omnibus acclamatur **S**ed dum
 quorūdam monachoz et clericoz lasciuā increparet
 illi nimiz indignati ei insidias parauerūt **N**am p ve-
 stem muliebrem vt ait Johānes beletb ab eis turpiter
 est derisus **N**am cum hieronimus ad matutinū more
 solito surgeret vestem mulieris quā emuli iuxta lectuz
 posuerant reperit suāqz credēs esse induit et in ecclesiaz

Et tribus cōsolatores
 zacharie. 1.
 thobie. v.
 Dam. x.
 Dam. 3.
 Deposito bñ hiero.

sic processit. Hoc autem emuli eius faciebant ut mulie-
 rem in thalamo h[er]e crederet. Quod ille videns tante illozū
 vesanie locum dedit et ad Gregozium nazazenu[m] constan-
 tinopolitane vrbis episcopū peruenit. Postquaz autez
 ab ipso sacras litteras didicit in heremū proferauit vbi
 quāta pro xp̄o sustinuerit ipse ad eustochiū scribit que
 diligens lector in eius legenda faciliter inuenit per qua-
 driēniū ibidem vitam asperam gerēs ad hierusolimā
 venit et v[er]itatis locis sacris a cyrillo episcopo hieroso-
 limitano presepe domini petiuit vbi monasteriū funda-
 uit et cepit viuere scōm regulam ab ap[osto]lis institutā Au-
 gustiniū super omēs eum extollit et ecclesie multū pro-
 fuisse perhibet et profitetur vbi etiaz bibliotecam suaz
 quā summo studio sibi cōdiderat clausaz aliosq[ue] libros
 iterū relegens diem ieiun[is] ducebat vsq[ue] ad vesperam
 Multos autē discipulos ibidē coadunans in sancto pro-
 posito et translātōne scripturarū quinquagintaquin-
 q[ue] annis et sex mensibus desudauit. Ipse etiaz de se pro-
 fitetur q[uod] quodam tempe dum frequēter philosophozū
 libros legeret febre corrept[us] ad iudiciū dei rapitur vbi
 dum xp̄ianum se profiteretur iudex ait mentiris cyc-
 romanus es et a ministris grauissime cesus veniā petiit
 Veniam igitur sic impetrauit vt amplius in libris gen-
 tilium non studeret ad se autez reuersus liuētes ex pla-
 gis scapule sunt inuente ex tūc sacre scripture se totū de-
 dit. Tanta deniq[ue] laboris et senii lassitudine fatigatus
 est vt in stratu suo iacens funiculo ad trabem suspenso
 supinis manibus se leuaret vt officium monasterii sui
 cui p[er]erat vt poterat exhiberet. Cum autē in ecclesia olim
 vnusquisq[ue] caneret q[uod] volebat Theodosius imperatoz

rogauit damasum papam ut alicui viro docto officium
ecclesiasticum committeret ordinandum. Ipse autem sciens
hieronimum in lingua latina greca hebraica et caldaica
perfectum et in omni sapientia summum eidem officium pre-
dictum commisit. Hieronimus autem per ferias psalterium
distinxit et unicuique ferie nocturnum proprium assignauit.
et gloria patri in fine cuiuslibet psalmi dicendum insti-
tuit ut ait Sigibertus. Deinde epistolas et euangelia per
anni circulum decantandas ceteraque ad officium pertine-
ntia preter cantus rationabiliter ordinauit. Misitque illud
de bethleem ad summum pontificem et ab ipsis cardinali-
bus fuit approbatum et perpetuo authenticatum. Post
hec autem in ore spelunce ubi dominus iacuit monumē-
tum sibi construxit ubi expletis nonaginta octo annis
et sex mensibus etatis sue virgo permanens sepultus fu-
it circa annos domini quadringentesimo.

Sequitur festa mensis Octobris.

Remigii eps.

S . Sancti Remigii episcopi remensis qui ex celsa ma-
tre et emilio patre sanctis et nobilibus parentibus
a puericia deo seruire studuit cum esset viginti duorum an-
norum ad remensem rapitur episcopatum. Cumque restaret
omnibus videtibus lux e celo venit super eum et liquor
caput eius desuper veniens perunxit. Et ipse rex fran-
corum ad fidem conuertit et cum rex baptisari deberet cris-
ma defuit. Orat presul et columba crisma tulit quo alla-
to rex linitur et usque hodie eius successores. Notandum
autem quod istud festum Remigii quod agitur in mense ianu-
arii est festum de felici obitu eius. Istud autem dicitur
esse de eius sacri corporis translatione.

.R.

Leodogarii.

S . Sancti Leodogarii episcopi et martiris qui a religio-

osis et nobilibus parētibus ortus et deuote enutritus pietate et misericordia tātum viguit vt tridozensi ecclesie epūs poneretur vbi sancte vixit Unde postmodum p fide catholica p̄cisa est eius lingua in monasteriū moni alium est retrusus paulo post plenū officium loquēdi et predicādi ad plenū recepit p grām dei Et postmodus dei iudicio vnus eoz qui manus in ep̄m miserat est exulatus et tādē decollatus alter laqueo seipm suspēdit post ebronius p̄secutor xp̄ianoz missis quatuor m̄itibus sanctum leodogarium epūm decollari p̄cepit Passus est autez circa annos dñi sexcentos Item sancti Eleutherii martiris cum aliis pluribus quoz iubente dyodeciano seuissimo impatore alii gladiis trūcabātur alii in mare precipitabātur Eleutherius aut cū diu cruciatus per tormēta singula validior redderet martiriū victoriosus ignibus velut auz examinatus cōpleuit

Eleutheri.

Natale beati Dionysii ep̄i et martiris qui post clarissimā confessionem fidei post grauissima tormentoz genera glorioso martirio coronatus est vt testat Aristides athenēsis vir sapiētiaq; mirabilis in ope qd̄ de xp̄iana religione cōposuit Item sancti Luduini qui primo fuit dur in francia postea monasteriū construxit et ibidem monachus fit Inde treuerēsis epūs vbi multa miracula fecit et ibi post multa miracula feliciter obiit

Dionysii ep̄i.

Luduing.

Apuđ assirium Natale sancti Ifrancisci confessoris qui anno dñi Milleesimo ducesimo sexto et etatis sue vigesimo sexto incepit fratrum minorū ordinez et postmodū vixit viginti annis tempore honozii pape qui confirmauit illos tres ordines scilicet Predicatorū Aldinorum et Theutonicoz preponūtur tamen p̄dicatores minoribz

Ifrancisci confessor.

*Aristides Athenensis
vir sapiētiaq; mirabilis
in ope qd̄ de xp̄iana
religione cōposuit*

in litteris papalibus quia bonozius papa dimidio an-
no prius confirmauit ordinem predicatorum quod minorum
Nec enim cronica bermanni qui post iuuenilem lasciuiaz
et negocia secularia graui languore attritus digitum dei
conuertit ad sue conuersationis effectum et se ex toto ad christum
conuertit Quadam autem die cum ex euangelica lectioe
audiret christi discipulos non virgam non peram nec cal-
ciameta debere portare. proiectis calceis et baculo indu-
tus est pauperem tunicam cingens illam funiculo Li-
bos dulciores sibi appositos interdum ne pastum allu-
cerent aqua et cineribus permiscebat vinum raro sapie-
bat Eadem tunica utebatur pro lecto et indumento. Erat
enim ei multa orationis attentio pia compassio veneranda
castitas admiranda humilitas miraculorumque gloria
claruit In eius latere dextro velut lancee perforate cicat-
rix abducta vulnerum apparebat. Item cum saliuua sua
vixit oculos puella que ceca fuit et visum recepit. Item
panis contrectus in manibus suis nigrum comederunt
et sanati sunt. Item rome puer de fenestra mortuus ce-
cidit et inuocato sancto francisco reuixit Item in egypto
sanctorum martirum Marci et Marciani fratrum et aliorum
cum eis innumerabilium non inferioris glorie vtriusque
sexus atque etatis quorum alii post verbera et diuersi gene-
ris horribiles cruciatus flammis traditi sunt. alii in ma-
re precipitati. alii patibulis affixi quidam etiam capite
deorsum presso et pedibus in sublime leuatis beatif-
simam coronam passionis meruerunt.

*Marcus et
Martiana
et alii innumerabiles*

Idem martirum Sancte Iudis martiris cuius constantiaz sanctus ca-
pricius qui timore persecutionis in spelunca latuit et vidit
agonem dicte virginis ad tolerantiam passionis admi-

ratus est. ^{to} Visa est enim a fidelibus circumstantibus be-
 ata. Nam in hora passionis sue columba nivei can-
 doris ex eius virgineo ore ad celum euolare. Quo audi-
 to petiuit dominum ut si eum dignus palma martirii iu-
 dicaret de ore lapideo spelunce fons erumperet aque vi-
 ue. Quo concesso letus mox et pauidus ad palmas mar-
 tirii properauit.

S. d. Caprius d. m.

Sancte Justine nobilis virginis et martiris que dux
 apud paduam impator maximianus tiranus pessim^{us}
 xpianos coheret idolis imolare cum puella sacrilego ti-
 ranno noluit acquiescere gladio per latus percutitur et
 ozans migravit ad sponsum suum christum. *d. iusticia*

*Justina Nobilis
Virgo*

Apud prouincias que nuncupatur augusta eustache-
 sia Natale sanctorum martirum Sergii et Bachii qui erant
 primicerii dyocleciani et maximiani. Illi cum accusaren-
 tur impatori quod essent christiani et christum colerent primo non
 credidit donec ad sacrificia eos inuitauit idolorum et de-
 monum. Qui cum renuerent idolis imolare primo in car-
 cerantur. Angelus domini nocte ad eos ueniens et confortans
 eos dixit Confidite animabus uestris cum multitu-
 dine angelorum omnium. Sanctus bachus tam diu neruis
 crudis est cesus quoad usque toto corpore discussus in con-
 fessione christi emitteret spiritum. Sergius uero octode-
 cem miliaribus in calceis clauis acutis plenis curzere est
 coactus post hoc decollatur.

*S. d. Sergius
et Bachus*

Sancte Reparate virginis et martiris que apud deca-
 um accusata est quod esset christiana. Et sic statim pro tribu-
 nali nobilis uirgo sistitur et dum christum negare nol-
 let primo plumbo feruenti perfunditur. Secundo acetum
 buliens in os eius ne christus nominet mittitur.

*Reparata Virgo
Martir*

Tercio laminae ardentes pectori eius imprimuntur. Quarto lampades ardentes lateribus eius applicantur. Quinto nuda in caminum ardentem ponitur. Sexto in craticula extensa et supponuntur carbones viri et iubetur omnibus membris disrumpi. Tunc virgo orat et fit terremotus et multi infideles perierunt et a liquorum manus aruerunt christique fidem plurimi susceperunt. Septimo cum nonacula decalucabitur et per plateas fatigatur imo trahitur potius quam ducatur. Octavo in calcem viam dimergitur. Nono super fragmenta testularum per tripedes ferreos sternitur. Decimo aqua bulietur profunditur. Undecimo sale eius plaga fricatur sed tortores excecatur. Duodecimo sinapis cum aceto naribus virginis infunditur. Tredecimo fustibus spinosis madefactis nuda et etiam precincta ceditur. Virgo orabat et manus carnificum aruerunt. Decimoquarto decollatur et videtur fidelibus columba nivei candoris a guttore eius egreditur euolando que angelorum manibus in celestibus portatur. **C**itez sancte Pelagie virginis que peccatrix appellatur. Decima feminarum antiochie civitatis rebus et diuitiis plena corpore pulcherrima habitu ambitiosa et vana animo et corpore impudica. Sed per doctrinam cuiusdam sancti episcopi cuius nomen nonum erat ad penitentiam conversa et ab eo baptisata. Post aliquos autem dies cunctis ignorantibus pelagia nocte inde fugit et omnia que habuit pauperibus distribuit et in montem oliueti devenit ubi habitum heremite accipiens et petita cella ibidem se collocavit et deo in multa abstinentia sub forma virilis sexus servavit. Maxime autem fame ab omnibus habebat et frater pelagius dicebatur. Post hec quidam diaconus supradicti

pelagia virgo

episcopi hierosolimā causa visitandi loca scā aduenit.
 Cui dixit episcopus vt post sanctorum locorum visitationem quēdam monachum nomine pelagium quereret et ipsum visitaret cum verus dei seruus esset. Quod cum ille fecisset mox ab illa cognitus sed nequaquam ipsam propter nimiam maciem cognouit. Cui dixit pelagia habes episcopum. Et ille etiam domine. Et illa oret pro me ad dominum quia vere apostolus christi est. Recedens autem deinde die tertia ad eius cellam rediit sed cum ad ostium celle pulsasset et nullus sibi aperuisset fenestram aperuit et mortuum eum vidit. Curzensque cum hoc episcopo nunciasset episcopus et clerus omnesque monachi conuenerunt vt tam sancto viro exequias celebraret. Cuiusque de cella corpus eius extarissent reperierunt quod mulier esset et plurimum admirantes gratias deo reddiderunt et sanctum corpus honorifice sepelierunt. Clauis autem et obit hec beata pelagia circa annos domini ducentos nonaginta.

¶ Parisius natale sanctorum martirum dionysii episcopi Rustici presbyteri et Eleutherii diaconi. Hi fuerunt vita doctrina et miraculis clari et multos christo lucrabantur. Nunc dionysius apud athenas beatus paulus apostolus ad fidem conuertit per modum qui sequitur. In die dominice passionis cum tenebre fuissent facte per vniversas terras philosophi qui erant athenis non poterant huiusmodi causas in causis naturalibus inuenire non enim fuit naturalis eclipsis solis. Tum quia luna fere erat a regione ad solem eclipsis vero fieri solet in sinodo solis et lune. Tum quia eclipsis solis non aufert lucem vniversis partibus terre. Tum quia per tres horas durare non potest. Quia autem illa eclipsis solis lucem vniversis partibus terre

Dionysii Episcopi.

Rustici Presbyteri.

et Eleutherii diaconi.

abstulit dixerunt philosophi ut habet in scolastica hysto-
ria quod deus nature patere aut alias ordo nature pueri-
tur aut elementa patiuntur aut deus nature patitur et ele-
menta sibi copatiuntur. Alibi dicitur quod dionysius dixit. Nec
nonquam nouam miramur totius mundi veram lucem ven-
turam significat. Tunc athenenses illi deo aram constitue-
runt et suppositus est titulus ignoto deo. singulis enim aris
supponebatur titulus indicans cui essent dedicate. Et
cum uellent illi offerre holocausta et uictimam dixerunt phi-
losophi bonorum nostrorum non eget sed faciemus genuflectiones
ante aram eius et supplicabimus ei quia non querit ob-
lationes peccatorum sed deuotiones animarum. Cum ergo paulus uenis-
set athenas Epicuri et stoyi philosophi cum eo disputa-
bant. Quidam autem dicebant quid uult seminator uerborum
hic dicere. Alii dicebant Nouorum demoniorum uidetur esse
nuntiator. Ducetes ergo eum ad vicum philosophorum ubi
nouam doctrine examen reciperet dixerunt. noua quidem in-
fert auribus nostris. uolumus ergo scire quid. Cum ergo pau-
lus singula deorum altaria perstrasset et inter cetera igno-
ti dei altare uidisset. Dixit illis philosophis. Que ignorantes
colitis. hunc ego annuncio uobis uerum deum qui fe-
cit celum et terram ipse est uerus deus qui inter ceteros de-
os non est monstratus sed uobis ignotus et seculo uen-
turo perpetuo regnaturus. Et dionysius hic autem an-
spirus tantus est. Et paulus Deus et homo est sed ideo igno-
tus est quia eius tantum in celis est conuersatio. Cui pau-
lus Ille inquam est quem predico. qui de celis descendit
carnem suscepit et mortem sustinuit et tertia die resurrexit.
Cum autem dionysius adhuc cum paulo disputaret forte
transiit cecus per uiam coram eis. Statim dixit dionysius.

paulo. Si dixeris huic ceco in nomine dei tui vide et vi-
 debit statim credam. Sed vitatis verbis magicis quia
 forte nosti verba que habent huiusmodi efficaciaz. Cui
 paulus Ego formaz verborz tibi p̄scribam. In hac igit
 forma verborz dices ei In noie ihesu xpi nati de virgine
 (crucifixi) mortui qui resurrexit ad celū ascendit vide. S3
 ut omnis suspicio tolleretur paulus dixit dionysio ut hec
 ipse verba proferret. Cū ergo dionysius in eadē forma
 ceco ut videret dixisset p̄tinus visum recepit. Statimq3
 dionysius cū damare vxore sua et tota familia baptisa-
 tus est et fidelis effectus est. Sicq3 a paulo p̄ triēnium
 instructus athenis ordinatus est. ubi ipse predicationi
 insistens ipam ciuitatē et maximam ptem regionis illi-
 us ad fidez xpi cōuertit. Post hoc romā veniens a pon-
 tifice romano clemente missus est in franciā predicādi
 grā et ad urbem parisiū deuenit. ubi post aliqđ tēpus et
 annos cōmissum sibi opus ardēter prosequēs tandem
 a p̄fecto festemio ppter fidem catholicaz dionysi⁹ cū
 sociis Rustico et Eleuterio tortoribus tradūtur. Et ep̄s
 dionysius expoluit et a nouem militibus flagellat. fla-
 gellatur et socii et cū magno pōdere catenaz cōstricti re-
 cludūtur. Secūdo in cathastis extensi et flagellati sunt
 simul. Tertio dionysius sup lectū ferreū nudus extēdiē-
 s supponit ignis. Quarto ad famelicas bestias p̄icit.
 et nō ledit. Deinde cū multis fidelib⁹ includit. ubi dum
 missam celebrat et populū cōmunicat lux venit sup oēs
 et dñs ihus xps cū multitudine angeloz venit et dans
 ei panem dixit scō dionysio. Accipe hoc care meus quia
 mecū est maxima merces tua et pro quib⁹ petieris impe-
 trabis. Sexto educti simul de carcere denuo flagellant.

et inter fideles.

• Gereon martir.
• trecenti occidit.

• Corbomg ep̄g.

• Taratg
• Probus
• Andronus

Septimo iuxta idolum mercurii tria capita in confessione trinitatis cum securibus percipiuntur. Multi etiam alii fideles cum ipsis sunt cruciati et lux magna resplenduit. Cumque decollati fuissent statim corpus sancti dyonisi erexit se et caput suum inter brachia angelo duce et celesti lumine precedente per duo miliaria deportavit a loco scilicet qui dicitur mons martium usque ad locum ubi nunc electione et dei providentia requiescit. Passi sunt autem anno domini nonagesimo sexto sub domiciano. etatis vero beati dyonisi nonagesimo.

Civitate agrippinensi sancti Gereonis martiris **simonis** cum aliis trecentis octo decem qui persecutione maximiani tyranni pro vera pietate colla patienter gladiis subdiderunt. Item sancti Lorbonii episcopi qui milites christianos hospitio recepat propterea a rege gotharum versa feroci subicitur qui sancti viri pedes laniebat et postmodum feliciter in domino quiescit. **C**ilicie in natale sanctorum martium Tharati Probi et Androni qui sub dyocleciano primo longo tempore carcerationis inqualore afflicti et diversis tormentis examinati sunt. secundo nervis graviter celi sunt. tercio testiculis acutissimis defricati. quarto bapuro ardenti circa latera adusti et fractis tibiis cruciati sunt. quinto leonibus traditi qui eos non leserunt. sexto iussu impiissimi tyranni crudeliter iugulantur et inter occisos pro criminibus prosciuntur. Christiani ergo deum orabant ut deus eis sancta corpora martium ostendere dignaretur et viderunt stellam splendidam supra singula corpora resplendentem que cum gaudio rapientes stella ea previsa ad locum sepulture sepelierunt.

In affrica sanctorum martium et confessorum quatuor milium nonagotorum septuaginta sex sub Donerico rege quatuor milia nonaginta septuaginta sex

vādaloz impīssīmo arzano heretico qui cū essent eccle-
siaz dei presbyteri 7 diacones catholice veritatis in hoz
ribilis heremi trusi exilium ad extremuz varie cruciati
martiriū consūmauerūt Aliqui ens lanceis 7 lapidib⁹
tundebātur. alii ligatis pedibus ad caudas equoz per
dura sara cerebro cōfringebātur ossibusq; collidebant
et toti laniabātur. inter quos erat felix 7 cyprianus p̄ci-
pui domini sacerdotes.

In hispaniis ciuitate corduba passio sanctoz marti-
ruz Ifaustini Januarii 7 Marcialis qui primo eculei pe-
na cruciati. deinde supplicis raris aurib⁹ quoq; 7 nari-
bus precisis dentibus etiaz superioribus euulsis ad vlti-
mū ignis adustione martirium consūmauerūt. Item
apud austriam iuxta danubiū sancti colomāni marti-
ris qui fuit de scotia genitus 7 in pegrinatōne cōstitut⁹
cōtra virū dei orta est falsa suspicio tanq̄ veniret causa
explozatōnis et p̄vnde regionis Hac suspitōne furio-
se plebis animi adeo intenderūt aduersus famulū dei
vt scopis atrociter castigatū traderēt ad custodiēdum.
Postera die iudici p̄ntandū sed inuisctus xp̄i miles se p̄-
parauit ad supplicium cupiens adipisci coronā legitime
certātib⁹ p̄missam Vt autez v̄tūm est ante iudicem
modestū quē in aīo habuit sermonē habitu demonstra-
uit Interrogatus itineris sui causam veraciter exposu-
it scz causa pegrinādi 7 p̄dicādi fidem xp̄i Tunc iudicis
edicto asperis cedebat verberibus vt si explozator esset
saltez cōfiteretur penaz doloribus victus Sed fortissi-
mus athleta Colomānus flagra tortoz lapides ouaq;
fortiter ignita candētem forcipem qua quidem peruer-
sus malleator corp⁹ ei⁹ miserabiliter vellēdo cruciauit.

*ffauſtinus
Januarij
et Marcialis.*

Lamine etiam quo ossa eius crudeliter laceratur innox
presidio xpi mollificauit. Carnifices vero videtes inuisi-
cti viri dei constantiam animam eius tormentis sicut auz
qd in fornace probatur excoctam tandem torqua suspen-
derunt sed sancti viri corpusculum cum barba crineq; cre-
scitibus materiali corruptione procul remota non pu-
truit. Insuper torqua in qua pendeat fronduit. Si qis
autem noscere voluerit quantum tempis spacium pen-
dendo impleuerit integrum annum computet et dimidium.
Postea a populis xpianis ad basilicam iuxta danubium
sitam famulus dei colomadus humadus deferebatur.
Tunc postmodum in sci petri basilica cum honore est sepultus.

*Calixtus papa et
martir*

C Rome via aurelia beati Calixti pape et martiris hic
ieiunium quod prius ter in anno fieri solebat quater fie-
ri iubebat ut sicut annus per quatuor voluitur tempa
sic et nos quaternum agamus ieiunium pro nostrorum pur-
gationibus criminum in quibus etiam quatuor tempibus
promotiones graduum ecclesiarum predictus papa fieri con-
stituit. Item prohibuit sacerdotibus amplius habere
vxores et induxit seruare perpetuam castitatem. Tandem
sanctus Calixtus pro fide tenetur ab Alexandro impa-
tore sub anno domini ducentesimo vicesimo secundo et sub di-
uturna custodia primo fame in carcere cruciatur. secun-
do fustibus cedit et maceratur. tercio per fenestram domus
sue precipitatur. quarto sacro ad collum ligato demergi in
puteum iubetur quem austerius presbyter inde leuanit et cum
calopodio episcopo honorifice sepeluit. Item sancti
Burhardi primi episcopi herbipolensis.

Burhardus

*trecenta sexaginta
martires*

C Apud affricam tricentorum sexaginta martirum qui tempe
persecutionis vadalice post multa tormeta et exilia rele-

gatōe vīndis pedib⁹ post terga curzētium quadrigaz
inter spinosa loca siluaz iussi sunt pariter interire. Itē
lugouno sancti Antiochi ep̄i qui strēnue administrato
pontificii culmine ad qđ assumptus fuerat regnū cele-

C Sancti Galli abbatis qui a parētī. Iste adeptus est.
bus suis nobilibus sancto Colūbano est traditus. qui
apud hybernā famosus erat ⁊ sancte vite vt ip̄m gallū
instrueret qui quotidie p̄fecit in vita sciētia ⁊ moribus.
Veniētes autem in alemantiā videns sanctus colūban⁹
sanctū gallum bone indolis prouehi eum fecit ad sacer
dotii gradum. Post hoc sanctus colūbanus italiaꝝ in
trauit. Gall⁹ vero in dyocesi ⁊ teritorio simulachra gē
tilium eliminauit ⁊ plures hoīes ad fidē cōuertit. Item
sancto gallo in mari almanico piscante de vertice mon
tis demon clamauit demoni in lacu latitanti. Adiūua
vt gallum cum suis sociis eiciamus de n̄ris finib⁹. Re
spondit demon hoc nō possum quia xp̄s ⁊ eius angeli
hunc defendūt. Quibus gallus cōiuro vos p̄ ihm xp̄m
vt de his finibus recedatis ⁊ nullum ledatis et mox dire
vices demonū recedētium sunt audite. Ob hoc instigā
te demone gallus cum suis a duce ⁊ prouincia expellū
tur. Sed xp̄s aliā viā inuenit qz filiā ducis demō intra
nit regi francie despōsatam quā cum sanctus gallus a
demonio liberaffet ita vt quasi auis nigerzima euola
ret de ore puelle dux coegit sanctum gallum episcopari
filia virgine permanēte. Sed nolēs sanctus gallus su
um discipulum iobānem episcopum constātiensem in
stituit. Deinde cum multi ad eum cōgregarentur cenob
ium construxit vbi quadringentorum monachorum
pater extitit qui omēs sancte vixerunt excepto ebronio

Gall⁹ abbas

quē regina francoꝝ de monasterio egressus maiorēz do-
mus sue regie fecit Ipse sanctus gallus virtutibus ple-
nus apud arbonā castrum ad dñm migravit et feretrū
eius de loco moueri nō potuit donec dñi iohānis ep̄i cō-
stanciensis cōsilio equis indomitis supponitur qui fre-
nis ablati recto itinere puenerūt ad cellam sancti galli
Item duo cerei de domo presbyteri in qua scūs gallus
obiit cū feretro delati nō sunt extincti quoz vnus ad ca-
put alter ad pedes positi p̄ triginta dies ardebat mira-
culose deo ministrāte cerā Tūc inuēta est capsella in cel-
la sancti galli cū feretro delata in qua erat ciliciū ⁊ tinea
cathena sanguine cōspersa quib⁹ scūs gallus macera-
uit corpus Et sepult⁹ est iohāne ep̄o cōstancien̄ suo fi-
lio ⁊ discipulo in loco decēti maximo cū honore In af-
rica sanctorū martirū ducētoꝝ septuaginta pariter coro-
natoꝝ ⁊ scōꝝ martirū Marciani ⁊ Saturniani cū duobus
fratribus eoz qui pro cōstantia catholice fidei primuz
nodosis fustibus cesi ⁊ vsq; ad ossa laniati cum multo
tempe talia paterētur sequēti die semp̄ incolumes red-

Lucina nobilis matrone romane. Cū esset ānoꝝ septua-
ginta hortabatur filiū suū euprepium ad fidē xp̄i a quo fi-
lio dyodleciano ⁊ maximiano impatorib⁹ accusata pro
fide xp̄i primo in carcerē est missa vbi a ihu xp̄o dño no-
stro cōsolata est secūdo fustibus cedit et fit tertemotus
et submergit templū iouis tertio in ollam ereā plūbo ⁊
pice feruentē est posita et triduo illesa p̄mansit quarto
plūbo ⁊ ferro onerata et trahitur p̄ plateas ciuitatis Ea
hora viro nobili cuidam noīe Geminiano visum est sibi
celū patere ⁊ statim credidit et baptisat⁹ est a protbasio

• Martires ducenti septuaginta
pariter et
• Marcianus
• Saturnianus

• Lucina

presbytero et cum lucia artatur a megasio consulari am-
bo nouissime gladio consumuntur et a sc̄a maximia deo
deuota famula sepeliuntur. Item antiochie natale san-
cti Hieronis discipuli sancti ignacii ep̄i qui post eū ep̄us
factus viam magistri plus imitator secutus pro grege
sibi commisso amator xp̄i occubuit.

Herodes sandy ep̄s

Sancti Luce euāgeliste hic syrus natione antioce-
arte medicus fuit et de septuaginta duobus discipulis
vnius fuit virginitatē seruauit et sine crimine vixit. Et li-
cet nō fuerit cum xp̄o in omnibus actibus et miraculis
xp̄i tam suū euāgelium scripsit sc̄dm qđ beata virgo et
apostoli qui p̄ntes fuerāt sibi intimaerūt et retulerunt
sicut ipse in prologo suo insinuat dicens Sicut tradide-
rūt nobis qui ab initio ip̄i viderūt et ministri fuerūt ser-
monis etiam beatissime marie virgini tam familiaris
creditur fuisse q̄ ex eius sanctissimo ore et cōceptōne ihu
xp̄i de natiuitate de circūcissione de oblatōne in templū
de fuga in egyptum et quomō eum duodēnē in templo
inuenit et sic de aliis veritatez audiret. Hic in vitulo p̄si-
gnatus euāgelium suū a sacerdotio incepit. Nam post
q̄ matheus in iudea et marcus in italia euāgelia sua cō-
scripserāt. lucas spū sancto replet⁹ in ptibus achæie scri-
psit euāgelium in greca lingua ne greci fideles a iudeis
siue hereticis possent seduci. Cum aut̄ dupliciter consue-
uerit testimoniū requiri sc̄z de visis et auditis. Ideo dñs
vt dicit aug⁹. duos testes voluit habere de visis sc̄z ma-
theum et iobānem et duos de auditis sc̄z lucam et marcū
et qm̄ testimoniū qđ est de visis firmi⁹ et certius est q̄ il-
lud qđ est de auditis. Ideo vt dicit aug⁹. duo euāgelia
que sūt de visis ponūtur extrema. Et alia duo que sunt

Lucas euāgelista

18. Octobris

de auditis ponuntur media ut hec media tanquam infirmo-
ra ab illis exterius que sunt certiora hinc inde fulciantur
et roborentur. Paulus etiam sancti lucam magne auctorita-
tis asserit fuisse dum laudem eius in euangelio esse per
omnes ecclesias testatur. Idcirco paulus secutus est etiam ipsum
in vinculis non deseruit. Deinde ad scribendum actus apo-
stolorum se transtulit. Insuper crucis christi mortificationem su-
giter in suo corpore pro honore nominis iesu christi portauit.
Unde et martirii virginitatis et predicationis aureolas
permeruit. In bithynia siue frugia maiore gregei domini ver-
bo et exemplo docuit. Et instante senectute septuaginta
tribus annis etatis sue completis in pace ad eternam pacem
transiit. Cuius corpus in eadem ciuitate a catholicis
humatum deceter miraculis multis emicuit. Post hoc re-
gnante constantino constantinopolim est translatum et ho-
norifice est sepultum cum corpore sancti andree apostoli.

¶ Apud alexandriam egypti metropoli natale sanctorum
martirijs Ptolomei et Lucii sub antonio cognomine pio
Quorum prior multo tempore squalore carceris maceratus
et ad ultimum cum de christi magisterio publica confessione
testaretur iussus est duci ad mortem. Sequens quoque eum
se christianum lucius libere fatere similem suam ac-

¶ Apud amonensem puincia natale beati Maximi cepit
mi leuite et martiris qui patienti desiderio inquireribus
se persecutoribus palam ostendit et post responsionum con-
stantiam eculeo suspensus ac tortus. Deinde fustibus ce-
sus et ad ultimum obrutus occubuit.

¶ In ciuitate colonia natale sanctissimam virginum vn-
decim milium. quarum sancta ursula fuit et regina. quarum pas-
sio mirabilem deum in sanctis suis predicat et cunctos

*ptolomeus
et. Lucius.*

*Undecim mille Virgines.
quarum sancta Ursula fuit Regina.*

fideles inuifat ad coronā ifuit autē eaz passio hoc ordi
ne celebratā In britania nāq; rex xpianissim⁹ fuit noie
nor⁹ qui filiā noie vsulā generauit. Nec mirabili mox
honestate sapiētia ⁊ pulchritudine pollebat. Rex autē
anglice audita huius virginis fama beatus se fatebat
si p̄dicta virgo suo vnigenito copularet. Iuuenis etiam
ad hoc estuabat. Rex anglie p̄tos mittit ⁊ p̄ocat n̄
m̄s terret si spernat filio suo postens vsulā. Rex autē
pater vsule cepit plurimū anxian. Tum qz xp̄i fide infi
gnitā cultori idolorū tradere indignum duceret. Tum qz
ip̄am nullatenus cōsentire cognosceret. Tū qz regis fe
rocitatem formidaret. Virgo autē diuinit⁹ inspirata p̄i
suasit vt regi assensum p̄beret ea tñ conditōne vt ip̄e rex
cum patre virginis decem virgines electissimas sibi ad
solaciū traderet. Et tam vsule q̄ aliis virginib⁹ vnici
qz mille virgines assignaret. Et compatis trierib⁹ indu
cias tñēni sibi daret ad dedicatōem sue virginitat̄is et
ipse iuuenis baptisatus in his tribus annis in fide xp̄i
instrueret. Que oia promittūtur. classes parātur. Iuue
nis baptisat⁹. vndiq; virgines cōfluūt. vndiq; viri ad taz
grande spectaculū curzūt. Cōfluebant p̄ceres et p̄ima
tes ad tā grande spectaculū et oēs admiratōe ⁊ gaudio
replebātur. Trieribus ergo ⁊ virginibus ac sumptibus
preparatis cōmilitonibus suis vsula secretū reuelat ⁊
in nouā militiam secreto omnes cōiurant. Nam mō bel
li p̄eludia inchoant modo curzūt mō discurzūt. Inter
dum bella plerūq; fugam simulant omnīq; genere lu
dorū exercitate aliqñ meridie aliquādo vix vespere re
dibant. Tandē cum sancta vsula omnes virgines ad
fidem cōuertisset sub vnus diei spacio flante prospero

stupeo usq; ad mortem cubauit Saccum quo semel in-
dutus fuerat nūquā lauit nec mutauit alteraz tunicā
nisi quā prior penitus scissa esset scripturasq; sanctas
memoriter tenēs post orōnem psalmos quasi octoagin-
ta penitētie recitauit Sicq; cōplens ordinem uite nūq;
ante solis occasuz nec in diebus festiuis nec in graui in-
firmitate soluebat ieiunium. Item potētissimus in mi-
raculis fuit Et cum cricitus absens esset qui eum semp
familiariter dilexit quasi in testamēti vicem in extremis
propria manu scribebat epistolaz. omēs diuitias suas
ei derelinquēs scz euāgelius simul z tunicam saccina m
cucullam z palliolū Et cum in extremis iaceret dixit cō-
fioēter. Egredere anima mea qd dubitas habes id est mi-
sericordem redēptorem z remuneratorem septuaginta
quinq; annis seruisti xpō et mortem times In hec ver-
ba exalauit spiritū z intrauit in celum.

Sāctus Seuerinus Ep̄s.

Apud coloniā sancti Seuerini ep̄i vnde legitur de eo
ad correctionē omniū clericorū q; ip̄e deo dilectus a cele-
sti gloria post trāsitum de hoc mūdo fuit p annos qua-
tuordecim retardatus nō pro aliquo defectu alio nisi q;
horas canonicas negligētius legitur p̄soluisse Quid g-
erit de nobis miseris qui nescim⁹ an amore aut odio di-
gni simus Item apud antiochiam syrie natale sancti
Theodozi presbyteri. Qui p̄secutione iuliani impij post
eculei penā z multos ac durissimos cruciatus etiā lam-
padibus circa latera appositis inflāmatas cum in con-
fessione xp̄i p̄sisteret immobilis occisiōe gladii martiriū

Theodori ep̄s.

Januarij p̄sbit.

In venusia ciuitate apulie natale san- | consumauit
cti Januarij presbyteri qui tpe dyocleciani dū vinculis
et carceribus maceratus tandem gladio decollat⁹ mi-

grauit ad dñm. ^{p. 07} Item sancte Radegūdis regine francie.
 Ifactum est vt franci regnum thuringie qđ tunc regnū
 fuit ad debellāduz regem ipius cū maximo exercitu pe-
 nitus subiugauerūt. et ideo quia vsqz tunc thuringi p̄
 omnibus almanis latrocinia exercere sedule dīnoscātur.
 Accidit autez vt occiso rege eoz ^{radegūdis} cum omnibus subditis
 dispersis pariter 7 turbatis et filia regis thuringie noīe
 radegūdis in tenera etate pulchra valde facies longe
 pulchrior moribus capta a rege francoz in franciaz cū
 ceteris spoliis ducta est. quā sibi rex p̄opter illustraz p̄-
 sapiam 7 forme elegātiā ac p̄cipue p̄opter vitam 7
 cōuersatōnem ipius sibi in cōiugem spōsauit. Jām mol-
 lem stratum detestans in duro ligno cubans 7 dormiēs
 est inuenta Delicata cibaria ori suo subtrahens paupe-
 ribus reseruabat. Ifrequens in oratōne cū dormire pu-
 taretur in capella castri est reperta. Et capellam intrās
 puluerem oēm altaris detergens et in veste p̄ciosa ex-
 portans extra capellam in loco mūdo 7 honesto obruit
 humo nē posset pedibus cōculcari. Cum autē creuisset in
 omnibus virtutibus se exercēs infirmos 7 captiuos cō-
 solando 7 quicquid habere poterat illis p̄nūcios clam
 transmisit. Captiuos qñ ad se vociferātes audiuit de car-
 ceribz nisi absoluerētur nullatenz cōquiescebat. Vnde
 adhuc hodie a cūctis captiuis et afflictis tanq̄ libera-
 trix iugiter implozā. Cūqz ieiuniis 7 orōnibus atqz vi-
 giliis in dei seruitio se exercuisset sc̄m medardū ep̄m ro-
 gauit vt eam sacro velamine xp̄o sponsam p̄petuā insi-
 gniret. qđ ille timore regis nō audens facere ab ea incre-
 patur de supfluo timore. Et ip̄a sanctū induit habitum
 et ita humiliter tenuit se vt calciamēta aliaz virginum

Radegūdis Regina

No nobis humiliter implozā
 ente

vento coloniam deuenerunt ubi angelus domini vrsule ap-
paruit et precepit eas illuc integro numero reuersuras et
coronam martirii ibidem precepturas. Inde ergo ad an-
geli admonitionem romam tendentes ad urbem basileam ap-
plicauerunt et ibidem relictis nauibus romam pedestres ve-
nerunt ad quam aduentum papa ciriaco valde est gauisus
cum et ipse de britania esset oriundus et multas inter eas
consanguineas haberet. factus est autem eorum socius indiui-
uus. Multas etiam ex ipsis que adhuc baptisate non fu-
erant baptisauit. Dignitatem et officium cardinalibus et om-
ni populo reclamante resignauit. Amelchius uirum sanctum in
pontificem ordinauit. Cum autem uirgines a roma redi-
rent Ethereus sponsus sancte vrsule a domino admonetur ut pro-
tinus surgens sponse sue occurrat ut cum ea in colonia
martirii palmas accipiat. Qui diuinis monitis acquies-
cens matrem suam baptisari fecit et cum ipsa et sorore sua
paruula floretina iam christiana nec non clemente episcopo ipsis
uirginibus obuias se ad martirium sociauit eisdem. Interea
supuenerat coloniam subito cum exercitu suo rex hunorum
atthila dei flagellum et omnibus fere ignoratibus ciui-
tatem coloniam redierunt et ipsam iam obsessam ab hunis in-
uenerunt. Qui huni putantes hostes irruere super eos et an-
tequam audiant vel interrogent cum clamore nimio super eas
irruunt et totam illam multitudinem atrociter occiderunt. Cum
autem ad beatam vrsulam ceteris singulatis venissent
uidens princeps eius miram pulchritudinem obstupuit et
consolans eam super nece uirginum cum blanditijs eam co-
natur allicere maiora pollicens perditis dum eum suo con-
sentiat coniugio copulari. Sed cum hec illa penitus re-
spuisset ille tyrannus contemptum se uidens directa sagitta

eam transfuit et sic illa martirium consummavit Tunc agnus dei sponsus virginū sponsis suis cōpatiēns vt leo fortis exercitum celestem cōtra attilaz et suos misit et omnes in fugam cōuertit. Līues autē coloniēses cum fletu et gaudio sancta corpora sanctaz virginū sicut decentius poterāt sepelierunt Illderito tota germania letatur harum patrociniis et vsq3 ad orbis terminos ipā rū victoria dilatatur. Inter omnia legis noue miracula factum de his virginibus satis reputo mirabile et glori-

C Apud coloniā Cordule virginis et martiris losum. hic timore pterzita cum sancta vsula et cetere eius sōda les iugularētur in nauī nocte illa se abscondit. sed cū vidit ab angelis sociarū aīas deferri in celū in castro spēte se obtulit in mortem et reginā suaz quā alie pcesserāt est secuta Sed cū eius festū non fieret eo q̄ cum eis pasfa nō esset ipā post longū tempus cuidaz recluse apparuit pceptiēs vt sequēti die a festo virginū eius quoq3 solēnitas recolatur. P̄passe sunt autē anno dñi ducētesimodocimooctauo. Item sancti hilarionis abbatis et antiqui patris qui cum parētes haberet idolis deditos vt rosa de spinis floruit audiēs celebre nomen sancti antonīi prexit ad heremū et statim vt eū vidit mutato pristino habitu duobus mēsis apud eū mansit contēplās ordinē vite eius ordinisq3 grauitatez et deuotōem ipius valde edificatus est et etiaz durā vitā adeptus est et fecit sibi cellam valde breuē que vsq3 nunc manet latitudine pedū quatuor altitudine pedum quinq3 longitudine paulo amplioze q̄ eius corpusculum patiebatur vt potius sepulchrum q̄ dom⁹ credere. capillos semel in anno rotundit Super humū nudam in stratu iunco vel

Cordula vgo

extraheret & extergeret quādo p̄mitterebat. ac lauare utē
silia domus coquine vasa omnibus conatibus appeti
uit. Insuper ut sibi cura infirmoꝝ inuigeretur instāri
sime postulauit quibus ipsa deuotissime seruiuit. Sor
des eoz minime p̄horrescēs et eis sollicite administrās
Et cum diu sic laborasset ieiuniis correpta febribus ce
pit grauiter infirmari Tandem ad extrema p̄ducta dñs
ihesus eam vocauit et sic feliciter obiit.

Crispinus. et
Crispianus

¶ Apud urbem sueffionis natale sanctorū martiꝝ Cris
pini & Crispiniani. qui cū essent nobilissimi romani pro
pter fidem xp̄i dilatādā a roma egressi ut alibi etiam
fidem xp̄i p̄dicarēt ubi hoies tam crudeles erant q̄ nul
lus eos hospitio recipere dignabatur et ob hoc artes sui
toriam didicerūt in qua in breui ambo magistri proba
tissimi sunt effecti et quācumq; laborauerūt mercedē pre
ter victū aliquē non p̄ceperūt Unde pagani ab eis verbū
vite libentissime audiebant. qui propter fidem catholi
cam sub p̄secutōe dyocleciani primo extēsi sūt a iudice
& fustib⁹ celi. secūdo iudex subulas in unguēs eoz misit
tercio corrigias de dorsis eoz iussit incidī. Quātibus autē
eis subito exilierūt subule cum impetu & quosdā torto
res penit⁹ p̄imētes alios vulnerātes Quarto iussit mo
las ad colla eoz ligari & sub glacie in flumine dimergi.
Sed nec aqua mergere nec petra retinere nec glacies po
tuit eos stringere frigore. Quinto in plūbū liquefactū
sunt missi sed nō lesi Et plumbi feruētis gutta in oculū
pessimi iudicis insiliens eū vno p̄ruauit oculo Ob hoc
nimis iratus. Sexto sanctissimos viros & martires mi
sit in feruefactā picez cū feruido oleo p̄mixtā vnde illesi
p̄ angelum sunt educti Hic turbatus iudex iniquus in

ignem desperatus se proiecit in quo ut demeruit exussus.
 Orauerunt ergo sancti ne negligentia priuarentur martirio et
 nocte apparēs eis angelus dixit Cras erit voluntas vstra
 Quod ita factum est. Nam maximianus audita morte iudicis
 sui veniens personaliter ad locum et eos decollari iussit et cor-
 pora eorum canibus et bestiis derelinquit. Sed nocte proxima
 senex quidam ab angelo premonitus ea ut iussus sibi fuerat
 taliter sepeliuit. Fuit enim cum sorore sua similiter vetula et
 singuli singula corpora leuiter ferebant nauiculamque casu
 inueniunt in qua corpora sanctorum imponunt et sine vento et remi-
 ge contra aque cursus ascendunt et sepultis sanctissimis
 corporibus reuertuntur. Quod contigit monitu angelico indi-
 catur christianis qui tanta multitudinis confluerant quod de cel-
 la senis et sororis sue monasterium construxerunt.

Q Sancte Pelagie virginis que nobilis diues et speiosa
 valde fuit sed virtutibus et moribus ornatior que a quodam
 adolescente nobili in coniugium petebatur et pariter assensus
 prebuerunt. Sancta virgo media nocte tunis crinibus et ha-
 bitu virili induta dea aufugit et monasterium virorum intra-
 uit in quo deuote deo seruiuit et incognita usque ad mortem
 permansit. Item apud africanam natale sancti martiris Rogatiani
 presbyteri qui persecutione decii et valeriani illustri martirio
 est coronatus. De quo etiam scribit sanctus cyprianus in epi-

In hispanis ciuitate edula pas- stola ad confessores
 sio sanctorum Vincentii Sabine et Crisente qui pro fide cathe-
 lica sub daciano prelide primo in eculeo sunt extensi ut omnes
 copages membrorum eorum laxarentur secundo capita eorum lapidi-
 bus supposita usque ad excussionem cerebri aliis vesti-
 bus sunt concussa et sic martirium compleuerunt. Item eo-
 dem die vigilia Simonis et Jude apostolorum.

Pelagia virgo

*Vincentio
 Sabina
 et Crisente.*

Simon et Judas.

Simon cananeus
& Thaeus legit
app

¶ **A** tale scōz apostolorū **S**imonis cananeus **T**hæi
qui etiam **J**udas iacobi legit. **I**lli duo apostoli fuerūt
filii sororis marie virginis. quoz **S**imon apud egyptū.
Judas thæus apud mesopotaniā & pontus pdicauit.
¶ **I**llic iudas epistolā scripsit canonicā ad **A**bagarū regem
edisse missus fuit post ascensionē dñi. et tulit epistolaz ex
pte dñi nri ihu xpi. & scāuit eūm corde & corpe. **I**lli duo
postea simul persiā ingressi sūt ibidez innumerā gentis
ipsi multitudinē xpo & xpiane fidei subdidissēt regē cū
principib⁹ baptisassēt ac **Z**aroes & **A**rfaxat magos inde
fugassēt venērūt ad aliā regionē in ciuitatez quādaꝝ cui
nomen erat **S**uamayr. ubi erāt octoagita pōtiffices idolo
rū quos mēozati magifcz **Z**aroes & **A**rfaxat cōtra aposto
los cōcitauerūt. ut cū illi venirēt aut eos sacrificare cōpel
lerēt aut penit⁹ occiderēt. **L**ū aut apostoli in pōicta ciui
tate fidē & verbū dei pdicarēt pōicti pōtiffices cū vnuer
so populo capti sūt eos ad tēplūz solis deducūt & sacrificā
re cōpellūt. **Q**uōd apostoli tenuerūt & idolū ozone sua corru
ere fecerūt. qđ vidētes pontiffices in apostolos irruerūt &
eos prin⁹ trucidauerūt. **I**n ipā aut hora cū nimia esset se
renitas tāta fulgura extiterūt. ut tēplūz ipm triphane
scinderetur. **E**t illi duo magi in carbones idū fulguris
verterētur. **R**ex aut corpa apostolorū ad urbē suā trans
tulit & ad eoz honozē ecclesiā mire magnitudinis fabri

Narcisi ep̄s

¶ **S**ancti **N**arcisi ep̄i qui scām affrā cōuertit et **L**cauit
martiriū sustinuit pro fide catholica et apud augustas
sueuie solēniter colit. quia eiusdē loci fuit apostolus a

Germans ep̄s

¶ **S**ancti **G**ermans ep̄i. **I**llic scūs vir **D**eo illuc missus.
propter infirmitatez venit ad balnea calida. et inuenit
ibi sanctum **P**ascasium archidiaconuz romane ecclesie

Julius dalmatica post mortem demoniacum curavit. Sed propter hoc solum quod in contentione que habebatur inter symmachum et laurentium quorum quilibet voluit esse papa Laurentio assistit ex errore et symmachum recusavit. Et hanc culpam fletibus non purgavit sed sanctus Germanus pro eo obtulit hostiam salutare et de purgatorio liberauit eum. Julius germani animam post obitum suum vidit sanctus Benedictus cum lumine magno in celum transferri. Item civitate tignina passio sancti marcelli ceterionis qui capitis abscisione mar-

ut beatus li.

dyalo. 597.

Vigilia omnium sanctorum. Item turium consummauit. in galliis opido viromadensi. Natale sancti Quintini martiris qui sub maximiano imperatore eius iussu capitur et a quatuor quaternionibus extensus grauius usque ad defectum cedentius verberatur. secundo carceri tenebroso mancipatur sed media nocte ab angelo soluit et in medio civitatis verbum dei predicans inuenitur. Unde iterum capitur et tertio in eculeo suspenditur et usque ad ruptorem venarum extenditur. quarto nervis crudis gravissime cedit. quinto oleum pix et adeps feruentissimum vulneribus eius infunditur. sexto testiculis ferreis leditur. et cum presides derideret iratus maximianus septimo calcem acetum et sinapum in os eius picis iussit. octavo duos clavos a capite usque ad crura eius transfigit et decem inter ungues et carnem infigendo tormetari. et tandem nono decollari. Item apud ratispanam sancti vulfgangi episcopi civitatis eiusdem. Idem sanctum Wolricum augustensem episcopum sepeliuit. Idem etiam sanctus obtinuit sue civitati multa beneficia apud deum. De quibus usque hodie publica fama populi in domino gloriatur.

Vigilia omnium sanctorum

Quintini

Vulfgangus eps

Sequitur festa sanctorum mensis Novembris.

De festo beate dei genitricis et omnium martirum

Beate dei genitricis
et omnium martirum

Festum

Oratio

f. Festiuitas beate dei genitricis et omnium martirum etc.
 Quam bonifacius papa celebrem et generale instituit agi omnibus annis in urbe roma. sed et gregorius pontifex postmodum decreuit eadem in honore omnium sanctorum soleniter perpetuo ab omni ecclesia obseruari.
 Quare autem omnium sanctorum festiuitas simul celebranda sit ceteris rationibus obmissis id facimus propter obmissorum supplementum. Nos enim multos sanctos obmissimus de quibus nullam festiuitatem siue etiam memoriam fecimus. Non enim possumus omnium sanctorum festa agere. Tum propter nostram infirmitatem quia infirmi et debiles sumus nec ad hoc sufficere possumus. Tum propter temporis breuitatem quia etiam tempus non sufficeret. Tum propter multitudinem sanctorum quia multi et quasi infiniti sunt.
 Nam sicut hieronimus in quadam epistola que suo kalendario proponitur dicit nullus est dies excepto kalendarum ianuarii qui non intra quinque milium numerum martirum repiri possit ascriptus. Ideo ecclesia rationabiliter ordinauit ut quia omnium sanctorum festa singulariter facere non possumus saltem omnes generaliter et insimul honoremus. Quare autem institutum sit ut festiuitatem sanctorum agamus in terzis. Wilhelmus altisiodorensis in summa de officio ponit sex rationes. Prima est quod hoc facimus propter honorem diuine maiestatis. Cum enim sanctos honoremus et ipsum in eis mirabilem predicamus. Quia qui sanctis honorem tribuit illum specialiter honorat qui eos sanctificauit.
 Secunda ratio est propter auxilium nostre infirmitatis quia enim per nos salutem habere non possumus ideo sanctorum intercessionibus indigemus a quibus ut adiuuari mereamur. Merito ipsos honore debemus.

Wilhelmus Altisiodorensis. in
Summa de offi. dia. 70. 1.

Oratio

De fabe. f. 10. f. 10. f. 10.

Legitur enīz tercio regū primo. q̄ berfabee que interp̄-
 catur puteus satietatis id est ecclesia triūphās filio suo
 id est ecclesie militātī regnū suū p̄cibus obtinuit. Ter-
 cia ratio est propter augmētum n̄re securitatis. ut sc̄s p̄
 sanctorū gloriā que nobis in eorū festiuitate pponitur
 nostra spes et securitas augmēteretur. Si enim homines
 mortales nobis similes potuerūt ita p̄ sua merita sub-
 limari constat q̄ nos similiter poterimus cum manus
 dñi non abreuitata sūt. Sicut dicit ysaiē quinquagesimo.
 Quarta causa est propter exemplū n̄re imitatōnis. Cū
 enim sanctorū festiuitas celebratur ad imitatōnem eorū
 prouocamur ut scilicet eorū exemplo terrena contem-
 mus et celestia desiderem⁹. Quinta ratio est propter de-
 bitum mutue vicissitudinis. Sancti enīz de nobis in ce-
 lo festum faciūt quia gaudium est angelis et animab⁹
 sanctis super vno peccatoze penitētiā agente. Ut ergo
 vicissitudinē rependamus iustum est quia ip̄i de nobis
 festum agunt in celis et nos de ip̄is festū agamus in ter-
 ris. Sexta ratio est propter procuratōnem n̄ri honoris.
 Cum enīz sanctos honoramus tunc n̄ram rem agimus
 et nostrū honorem procuramus quia eorū festiuitas est
 nostra dignitas. Nam cū honoramus fratres n̄ros ho-
 noramus nos ip̄os. Caritas nāq̄ facit omnia esse cōmu-
 nia. Vnde augustin⁹. Tolle inuidiam et totus est bonū
 q̄d habes.

3. 1. 1.

1. 1. 1.

*in dno auxilio cogit gnae
psa. 90.*

Quinta causa

10. 10.

*10. crudel' e' valde q' hono-
rūz suoz negligēt.*

Aug. Aug.

Om̄ memoratio omniū fidelīz defunctorū hac die
 ab ecclesia fieri instituta est ut generalibus bene-
 ficis adiuuentur qui specialia habere non p̄valent.
 Sciendum autem est secūdum Gregorium q̄ quatuor
 sunt genera suffragiorū que maxime prosunt defunctis

*Comemoratio oīz
fidelīz defunctorū*

Aug. 90.

- 1. fidelium Oro.
- 2. Glor. Lavinio
- 3. requit. obsequio
- 4. salutem hostie imolatio

ps. 129. 67.

2. oratio 12.

129. 114

diu. 159. 2. dnd.

scilicet fidelium et amicorum oratio elemosinarum largi-
 tio ieiuniorum obseruatio et salutaris hostie imolatio.
 Quod oratio pro sit defunctis patz per hoc sicut refert Lan-
 parisiensis. Quidam dum p cimiteriuz transiens semper
 psalmu de profundis dicebat p defunctis. Qui cu qua-
 dam vice ab inimicis psequeretur p cimiterium qddam
 fugiens continuo mortui surzenerunt et vnusquisqz instru-
 mentum officii sui in manu habebat et sic viriliter eum
 defenderunt et inimicos terzitos fugauerunt. Quod elemosi-
 narum largitio pro sit defunctis patz ex eo qd in libro ma-
 thabeoz legitur quod vir fortissimus iudas collatoe fa-
 cta duodecim milia dragmas argenti misit hierosolimaz
 offerri ea ibi pro peccatis mortuorum iuste et religiose de re-
 surrectione cogitans. Nisi eniz eos qui mortui fuerat re-
 surreduros speraret superfluu videretur et vanu orare
 pro mortuis. Sed quia considerabat qd huius qui cum pie-
 tate dormit onem acceperant optimam haberent reposi-
 tam gram. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro de-
 fundis exorare vt a peccatis soluatur. Quod ieiunia pro-
 sint defunctis patz Gregorius dicit. Anime defunctorum
 quatuor modis soluuntur. Aut oblationibus sacerdotum
 aut precibus sanctorum aut elemosinis carorum aut ieiuniis
 cognatorum. Quod imolatio hostie salutaris pmaxime pro-
 sit defunctis multis patz exemplis ex quibus vnu dicas
 Refert Gregorius in quarto libro dialogorum qd cu qui-
 dam monachus suis nomine iustus ad extremu venif-
 set et tres aureos denarios se occulte habere indicasset
 et de hoc ingemiscens mortuus fuisset precepit gregori-
 us fratribus qd corp9 eius cu tribus aureis denariis in
 sterquilino sepeliret dicetes pecunia tecu sit in potioez.

119.

Tandem gregorius quibusdam fratribus precepit ut usque
 ad dies triginta omni die pro eo hostiam salutare imolaret.
 Qui cum iussa compleretis qui defunctus fuerat in die tri-
 cesimo apparuit cuidam fratri dicens ad quem frater quomodo
 habes. Cui ille bucusque male habui sed iam modo bene-
 quia communionem recepi. In suffragiis autem faciendis ec-
 clesia consuevit triplicem numerum dierum observare scilicet septe-
narium trigenarium et anniversarium. Observatur septena-
rius ut anime ad eterne quietis sabbatum perveniant vel
 ut remittantur eis omnia peccata que in vita egerunt que per septem di-
 es durat. vel ut remittantur eis omnia peccata que egerunt cum corpore
 quod consistit ex quatuor humoribus et cum anima in qua
 sunt tres vires. Observatur trigenarius numerus qui con-
 stat ex tribus denariis ut purgetur in eis quicquid in fi-
 de trinitatis et transgressione decalogi deliquerunt. Ob-
 servatur anniversarium ut de annis calamitatis perveni-
 ant ad annos eternitatis. Sicut enim anniversarium san-
 ctorum celebramus ad ipsorum honorem et nostram utilitatem sic
 et anniversarium defunctorum celebramus ad eorum utilita-
 tem et nostram devotionem. Item rome eodem die sci Eusta-
chii hic ante vocabatur placidus et cum adhuc esset gen-
 tilis erat magister militum trayani imperatoris. Erat etiam
 in omnibus operibus misericordie valde sedulus. habe-
 bat autem conjugem et duos filios servos et ancillas aurum
 et argentum plurimum. sed deo disponente his omnibus pri-
 vatus. Tandem tamen in pristinum honorem a trayano
 imperatore restitutus. sed ab adriano successore trayani
 ab idolorum sacrificia compulsus. quod eustachius renuens ius-
 sit adrianus eustachium cum uxore sua et duobus filiis in area
 statui et leonem ferocem ad eos dimitti. Leo vero accurrens et

le
 n. q
 n. quod observat semper
 n. 3. dies.

quare trigenarius
 et que anniversaria

Eustachius.

447
 448
 449

dimisso capite quasi eos adorans ab eis humiliter recessit.
Tunc impator bouem eneum incendi iussit et eos ibidem vi-
uos mitti mandauit. Orantes ergo sancti et se domino comen-
dantes bouem intraverunt et ibidem domino spiritum reddiderunt.
Tercia vero die de boue coram impatore extracta ita pe-
nitus inuenti suntque nec capillos nec quemquam eorum vapo-
res incendii aliquatenus contingerunt. Christiani vero cor-
pora eorum tulerunt et in loco celeberrimo oratoriuum mire-
celsitudinis construxerunt ibique eos honorifice sepelierunt.

Apud cesaream capado cie sanctorum martirum Germani
Theopholi et Vitalis qui sub persecutione dariana optime
duxerunt et compleuerunt suum martirium. Item sancti pri-
minii venerandi qui locum desertum inhabitare cupiens ple-
num bestiis serpentibus muscis diuersi generis et anima-
libus venenatis scorpionibus aculeatis reperies fecit
ligneam crucem et in nomine ihesu christi cum ea omnia vene-
nata illa que locum illum occupabant expulit et amouit
que cuncta fidei tanti viri cetera locum priuatum vsus
hominum reddiderunt habitabile. Unde apud fideles tam-
tum meritum idem sanctus obtinuit vt contra toxica inuo-
cet his verbis. Primum dextera benedicat fercula vel

Perpetua vxor s. petri

Sancte Perpetue martiris vxoris pocula nostra
sancti petri quam cum ad martirium pro christi nomine a tor-
toribus eam trahentibus vrgeretur Sanctus petrus apo-
stolus his verbis audacter eam in domino est hortatus. Vx-
or mea memor esto domini ihesum christum pro te passum nec
timeas eos qui corpus occidunt sed animam perdere non pos-
sunt et sic letanter et fortiter mortem pro christo sustinuit.

Exonia
x. s. p. s. p. s.
+ oru

. s. p. s.
+ oru

Amantius epus

Item in galliis ciuitate Redonis sancti Amantii episco-
pi cuius vita sanctitate et miraculis extitit gloriosa.

In territorio lingonensi monasterio clareuallis sancti Malachie episcopi et confessoris qui fuit patriarcha totius hybernie Et legitur fundasse quadraginta quinque ecclesias collegiatas Qui cum a curia romana reuertisset et legatione summi pontificis fungeret apud claram uallem febribus correptus ad celestia migravit et angeli sanctam eius animam in celum deduxerunt.

Malachias episcopus confessor

Sancti Leonardi confessoris qui fuisse dicitur circa annum domini quingentesimum. Ille a sancto remigio rementis archiepiscopo de sacro fonte leuatus ab ipso salutaribus disciplinis instructus est quia valde de nobilibus parentibus natus fuit. tantamque a domino gratiam impetrauit ut omnibus infirmis ad se confluentibus sanitatis remedium obtineret. Insuper quoscumque incarceratos personaliter uisitare ab solueret et ibi constanter predicans et miracula faciens in quadam silua habitabat constructoque ibi monasterio strictissime uiuens diu duos secum monachos habuit. Et quia aqua uno ab eis miliario longe erat puteo quem foderat aquam precibus suis a christo impetrauit. Illi quoque de tantam gratiam contulit ut ubicumque nomen eius aliquis in carcere vel in uinculis inuocasset statim solutus et liber ad eum ueniens suas ibidem cathenas et copepedes periret quanti apud deum sit meriti monstrat diuersa uarietas ferri aut eius ecclesiam dependens. Item redonis sancti Adelani

Leonardus confessor

[Faint handwritten notes in the right margin]

Sancti vilibrardi episcopi cuius mater uel confessoris sum est lumen per os eius ad interiora descendere et longe lateque mundum illustrare. Nunc Pipinus rex francie uenientem in galliam predicare honestissime suscepit sanctitatem eius considerans eius precibus se comendauit. Ille fructum magni predicando fecit et multos ad fidem

Adelanus confessor

Vilibrardus episcopus

Herculianus epus

conuertit salubriter obiit. Item apud perusiam italie
vrbem natale sancti Herculani episcopi corpus post ab-
scissionem capitis ita viuificum atque sancti die quadragesi-
ma ut scribit Gregorius papa repperit est ac si nulla hoc
incisio ferri tetigisset. Sed alibi de eo legitur quod cum rex to-
tila perusium septem annis cum suo exercitu obsideret pre-
ualente fame in ciuitate ciues coacti se sponte hostibus
tradiderunt. Tunc capellanus bellatorum regi totile inti-
mauit captam urbem et quid de ipsa faceret demaderet.
Qui iussit ut episcopus tolleretur et corrigia de eius dorso inci-
deretur et postea capite truncaretur. Ideo quod ille episcopus ci-
ues frequenter ad resistendum tyranno in domino confortauit.
Quod cum factum fuisset eius sanctissimum corpus per murum
cum quodam puerulo est iactatum.

C Rome via latucana natale sanctorum martirum quatuor coro-
natorum Seuerini Seueriani Carposori et Victorini qui
iubente dyocleciano iudicibus pluribus usque ad mortem ce-
si sunt. Item rome sanctorum martirum Claudii Nicostri Sim-
phoriani Castorii et Simplicii qui pro fide catholica pri-
mo in carcere sunt missi. secundo scorpiionibus grauissime
cesi sed cum a fide christi mutari non possent. tercio iussi sunt
a dyocleciano in medio maris precipitari.

C Apud amasiam ciuitatem marmaticorum natale sancti The-
odori martiris qui tribus maxiani et maximi imperatorum
pro confessione christiane fidei fortiter cesus ac in carcere
missus deinde domino saluatore sibi apparere et monente
ut constanter et viriliter ageret reuelatus est. Nouissime
postquam eculeo suspensus et unguis est corrosus ita ut
eius interiora apparerent traditur ignibus ubi spiritum
emisit corpus tamen eius ab igne illesum permansit.

*Seuerinus
Seuerianus
Carpoforus
Victorinus
Claudius
Nicostratus
Simplicianus
Castorius
Simplicius*

Theodorus marmaticus

1° Papa dionysius
 2° ep^o dionysius
 3° Martini puer filius
 senatoris Romae
 iuxta a ff 100. b.

Passus est autez circa annos dñi ducētos 7 octoaginta septem Odoze etiaz suauissimo omēs repleti sunt Et audita est vox dicēs Veni dilecte mi intra in gaudium dei tui Celum etiaz apertum multi viderūt.

Natale sancti martini pape qui ob catholica3 fidem ab impatore constatio heretico de ecclesia raptus ac p^o ductus constantinopolim relegatus ante personam licie prouincie ibidem vitam finiuit multisq3 in eodez loco virtutum signis vsq3 hodie refulsit. *no gratias*

Martini Papa. p^o

In galliis turonis ciuitate Natale beati Martini epi 7 cofessoris. Martinus sabinie pannoniorum optido oriundus extitit sed intra italiā papie alitus cū patre suo tribuno militū sub constatio 7 iuliano cesare militauit non tñ sponte qz ab infantia diuinitus inspirat⁹. Cum enīz esset annoz duodecim inuitis parētibus ad ecclesiam confugit 7 cathecuminū se fieri postulauit. Et extunc beremū intrasset nisi carnis infirmitas obstidisset. Sed cum cesares decreuissent vt veteranoz filii pro patribus militaret Martinus cū esset ānoz quindecim ad militādum vrgetur vno tātuz seruo cōtentus cui tñ martinus seruiēs sepius ministravit 7 calciamēta sepius detrahebat atq3 detergebat. Quoda3 hyemali tpe p portā ambianēsiuz p^otrāsies pauperē quēda3 nudū obuiam habuit. qui cū anulo elemosinā accepisset martinus arzepto ense clamidē que sibi tātuz superat diuidit. et ptem pauperi tribuēs reliqua rursus inouit. Sequēti g nocte vidit in celo deū eadē parte cooptuz. 7 angelis suis dicētes martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac me veste cōtextit. vñ vir scūs n̄ in gloriā elat⁹ s3 dei bonitatē cognoscens cū esset annoz octodece3 baptisari se fecit 7 adhuc

Martini { ep^o / confessor. p^o

ad iustitiam tribunus qui tempe sui tribunatus expleto
seculo abrenunciatur p̄ biennium militauit. Quo
facto martinus cū esset viginti annorum militiam secula-
rem reliquit et ad sc̄m bylariū p̄dauiensis ep̄m prexit.
qui eū cum gaudio suscepit et acolituz ordinauit. Post
ea parentes suos adhuc gentiles visitare volens multa
aduersa in itinere passus fuit. Nam inter alpes in ma-
nus latronū incidit demones obuiū habuit. qui dixit ei
martine quocūq; ieris diabolus aduersabitur tibi. Cui
martinus r̄dit. Dñs mihi adiutor est. nō timebo quid
faciat mihi homo. et ille disparuit. Itaq; ad patriā veni-
ens matrem suā ad fidem xp̄i cōuertit. pater vero in er-
rore p̄mansit. Beatus martinus cōtra heresim arzianoz
valide predicauit. vnde acriter cesus et de ciuitate est eie-
ctus. Deinde mediolanū rediit et ibidez sibi monasteriū
cōstruxit. sed inde ab arzianis eiectus ad insulam galli-
nariā cū vno presbytero prexit. vbi ellebozi gramen ve-
nenatū inter alias herbas in cibum sumpsit. et vicinas
mortem sentiens. omne periculū et dolores virtute oratō-
nis fugauit. Martinus tres mortuos suscitauit. Beatus
martinus obitus suū longe ante presciuit. quē etiaz fra-
tribus reuelauit. itaq; cū aliquādū molestia febriuz te-
neretur et a discipulis rogaretur vt in lecto suo vbi in cili-
cio et cinere decūbebat stramētum aliqd poneret. Nō de-
cet inquit. fili xp̄ianū nisi in cinere et ciliicio mori. Ego si
aliud exemplum vobis relinquo. ipse peccauit. Oculis ac
manibus in celum semp intentus inuictū ab orōne spi-
ritum nō relaxabat. Et cū supinus semp iaceret. rogat
vt mutatiōne lateris releuaret. Sinite me inquit. fratres.
celum potius inspicere q̄ terzā. vt sp̄s ad dñm dirigat.

ad. martini

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

ca

Et hec dicens vidit diabolū assistere. Quid hic astas in-
 quid cruenta bestia. nil in me funestum reperies. Abzabe
 finus me recipiet. et in hac voce sub Archadio et Donozio
 ceperūt anno dñi quadringētesimo quadragēsimono-
 no. vite eius octoagesimoprīmo spm̄ deo reddidit. vult⁹
 q̄ eius tanq̄ iam gloriatus resplenduit. ac chor⁹ an-
 geloz ibidez cōcinnēs a multis auditus fuit. Eius trā-
 situs sancto Ambrosio ep̄o mediolanēsi et sancto Seue-
 ro ep̄o colonienſi manifestatus diuinitus fuit. Item in
 scythia metropoli frigia salutare passio sancti Aldenne
 martiris qui p̄secutōne dyocleciani postq̄ studuit cele-
 sti regi militare secreta cōuersatōne in heremo procedēs
 ad publicū ac se xp̄ianum libera voce declarans. primo
 diris cruciatibus examinat. Nouissime fixis in orōne
 genibus gr̄as agens dño decollatur.

Mennis m̄tia

Rome sancte Benedicte virginis et martiris que pro fi-
 de xp̄i primo expoliata est et virgis grauius cesa et cum
 xp̄m nollet negare sed eū virginis filium et suū spon-
 sum nominare. secūdo alapis est cesa vt sanguis de na-
 ribus ipsius et ore fluxit. tercio in eculeo extensa et plum-
 batis cesa. Postea vero in carcere recludit̄ donec iudex
 inueniret quibus eum tormētis crudelius laniet. Tbi
 interim apparuit ei angelus dicēs. Benedicte virgo cō-
 stans esto quia prope est dies in qua te dñs ihesus xp̄s
 cū martiriū palma ad se recipiet et sic in toto corpe sta-
 tim sanata est. Nec cū audisset impi⁹ carnifex maiori fu-
 rore exardescens. Jussit eā itez sibi p̄ntari et cū nollet si-
 bi obedire nec idola adorare. quarto fecit eā acriter ner-
 uis cedi et itez iussit eā a tergo ligatis manibus carce-
 ri mancipari. vbi cū illa multis doloribus afflicta deus

Benedicta vgo

suppliciter exorauit et statim angelus domini descendit de celo omnia vincula quibus erat ligata dirupit et eam sanauit quinto tyrannus pro se ipsum crines virginis in capite accepit et in eius tempora securi in dextera intorsit cuius anima angelicis manibus ad celum translata est.

¶ Item apud puincia terzaconesez ciuitate tezzafona natale beati Emiliani presbyteri et confessoris cuius admirabilem vitam brantio cesari augustinus episcopus simplici sermone describit.

¶ Thuronis sancti Buccii episcopi et confessoris hic post discessum beati martini episcopi cathedram episcopalem suscepit. Illic cum esset primeue etatis sancto martino adhuc uidente multas inferebat inuidias quod eius leuere animum sepius arguebat. Quodam autem die cuidam infirmo sancti martini pro sanitate sua querenti ait queris ne illum delirum prospice solito more celum respicit. infirmo ergo recedente Martinus dixit buccio Delirus tibi uideoz bucci. Cuius ille dictum negaret ait martinus. Nonne aures mee ad os tuum erant cum hec loquebaris. Amen dico tibi mea prece me succedes et scias te multa aduersa passurum. Cuius ergo in episcopatu triginta annos egisset mulier quedam apparatus religiosa vestes episcopi ablucens peperit et crimine super buccium posuit. unde populus thuronensis cum lapidibus contra eum surzexit dicens. diu luxuria tua fuit tecta apostoli manus pollutas osculo non tangem. illo uero negante infans triginta diez allatus adiuratus dixit illum non esse patrem suum. Et dum illi dicerent hoc magica arte factum ipse prunas ardentes usque ad tumbam sancti martini ferens uidentibus omnibus vestis illesa fuit tamen adhuc calumniatus et expulsus est a populo. Peracta autem penitentia in septimo anno auctoritate apostolica confirmatus rediit duobus interim episcopis mortuis qui iuste sibi erant substituti postea

Emilianus presbyter et confessor

Buccius episcopus et confessor

Thuronis

episcopatum regens septem annis quiescit in pace.

Alexandrie sancti Serapionis qui sub deo principe pro fide xpi primo crudelissimis suppliciis est affectus ita ut oēs ei iūcturas mēbroꝝ soluerēt. secūdo desup p̄cipitat⁹ ⁊ ita martir xpi effect⁹. Itē apud traciaꝝ ciuitate eraclea natale scōꝝ martir themētini theodoꝝ ⁊ philo-

Serapion

Sancte Serapie virginis ⁊ martiris que sub **M**ini. adriano passa est rome a iudice besullo qui dixit ei Sa- critica dis ne morte plectaris Tu virgo nō faciā volun- tatē p̄is tui sathane qz xpiana sum. Tūc p̄ses iussit p̄- mo lāpades ardētes laterib⁹ eius apponi statimqz qui eas tenebāt corruerūt retroꝝ. secūdo fustib⁹ ceditur ⁊ subito terremot⁹ fact⁹ est magn⁹. De fuste exiit parti- cula in oculū presidis que post doloꝝ iustū fecit. Et ira- tus dedit sniam sup eā. tercio gladio occisa est sepulta ē in sepulchro sabine martiris. Itē apud molā cāpanie vrbē natale beati ifelicis episcopi qui a quīntodecimo etatis sue āno miraculoꝝ gloꝝia fuit insignis ⁊ sub mar- ciano preside cū aliis triginta martirium cōpleuit.

Serapia vgo.

Rome sancti Martini pueri filii senatoris qui puer cū idolis imolare respueret et minas marciāni impatoris contēneret iussit eū primo extēdi ⁊ durissimis loꝝis dor- sum eius ⁊ ventrē cōcidi. deinde fortiter ligari ⁊ in custo- diā mitti. que sequēti die productus cū videret ei⁹ cōstā- tiam. secūdo in eculeo suspēdi ⁊ vngulis corpus ei⁹ la- niari. tercio iussit ferzā ligneā fieri et machinā lapideā ⁊ immisso lapide machinā mēbra ei⁹ diuideret, ministri ei⁹ diaboli trabētes machinā quasi ad mortē fatigati dixerūt impatori se adoleſcētulum illū nō posse vincere. qui stupēs in his verbis. quarto iussit arboꝝ magnati

*Martini pueri filii
senatoris Rome.*

scindi p mediū. vt immissus in eam scūs puer extensus
 et cōfractus emitteret spm̄. **4.** Tūqz delicata mēbza eius ex-
 tendissent p se diuisa est arbor in duas ptes a capite vs-
 qz ad terzaz. sic puer illesus pmasit. **quinto** iussit impa-
 toz craticulā succēdi z puerū supra poni. qui sup eā ascē-
 dens signaculū crucis faciens dñm ihum inuocauit. sta-
 timqz fluui⁹ aque in undās ignē extinxit. z ipē stans su-
 per aquā xp̄m gloriificauit. **6.** **sexto** iussit frigidum afferri.
 ignēqz uehemētissimū supponi ac puez in eū mitti. qui
 a ministris illic pectus xp̄m gloriificauit. z statim vox
 de celo uenēs ignē extinxit z refrigerauit frigidū ita vt
 in eo uelut in bono stratu iacēs bñdiceret deus. **7.** **Septimo**
 uero p̄ses ait impatozi. **7.** Jube afferre caldare. z in eo picē
 mitti. ut ab igne succēsa ebuliat. z a capite immerso mit-
 tatur in eā. Tūc scūs ad oia paratus in celū aspexit z in
 caldare est proiectus. statimqz in duas ptes disruptum
 est. et pix hinc inde effusa est. z scūs in medio stans deus
 gloriificauit. **8.** **septimo** proiect⁹ est añ leonē z leopardū. vt
 eū laniarēt. sed animalia ferocia eū non ledebāt. sed sibi
 applaudebāt. **9.** **deinde** iussit thaurū indomitū adduci. et
 in eius dorso cauteria imponi z sc̄m dei ad eius cornua
 ligari. quo facto puer nil ē lesus. s; lingua sua sc̄m marti-
 rem lingeat. **10.** **octauo** miserūt eū in caminū valde succē-
 sū. et ecce duo angeli seruaueēt puez illesus. **11.** **nono** decol-
 latus est. **12.** **Inter** othmari abbatis. cui⁹ festū in sueuia cele-
 bratur. **13.** **Inter** sc̄i Emūdi cōfessoris de quo legit dū adhuc
 puer esset z quadā die p̄ratū causa spaciādi comitibus
 suis coetaneis inuitātib⁹ conscēdisset. ab eoz tam en co-
 mitatu se longius sepauit. ne cōsciētie sue puritatez nu-
 gis puerilib⁹ vel inociosis sermonib⁹ cōtingeret macu-

• Othmarz abbas

• Emūdy cōfessor

lari. Dum ergo solitarius incederet sacris insisteret omnibus apparuit ei qui pascebat inter lilia que credebant flores rosas candore niveo nitidus et colore rubeo rubicundus et velut a summo celi cardine delapsus subito sic eum prior allocutus officiosissime salutavit. Salve dilecte mi. Qui cum audisset turbatus est ut puer in sermone illius pueri et cepit tam salutatoris seriem quam salutatis ignotam pulchritudinem admirari. Quem cum puer ille puritatis immense puer factum inspicere ipsum denuo alloquens quesivit ab eo ut se cognosceret. At beatus Emudus simplici sermone respondens. Nullam tibi teneo notitiam nec sum ut est mortuus. Cui tercio puer qui sibi apparuerat ait. Adhuc valde quod ita tibi sum ignotus presertim cum in scholis ad latus tuum assidue sedeam et tecum sim quotumque ieris inseparabiliter sociatus. Et subdit. Respice inquit in faciem meam et quid in fronte mea scriptum sit aduerte. quod cum beatus emudus fecisset in ea scriptum legit litteris celestibus nostri redemptoris nomen scilicet ihesus nazarenus. et quod cum viderat statim retulisset ei ab ipso protinus audiuit. Ego sum ihesus nazarenus et hoc est nomen meum quod tibi sit memoriale in desiderio anime. Et hoc diligenter singulis noctibus fronti tue imprime. Per hoc enim poteris contra mortem subitanam muniri. Et si quis eadem scriptura modo consimili munuerit fratres suos similiter custodiet. Et his dictis puer ihesus disparuit.

Aurelianus natale sancti Aniani episcopi et confessoris qui mira prebitur sanctitate cum quodam die ad missam omnipotenti deo sacrificium more solito offerret. Idem sacrificium super altare positum visa est dextera dei patris benedixisse hostiam cum episcopo.

Octava sancti Martini. Item apud antiochiam na-

Anianus episcopus et confessor.

Octava sancti Martini.

Esicij

Elizabeth illustris.

tale beati Esicii qui cum esset miles et preceptum audisset
ut quisquis non sacrificaret idolis cingulum militie depo-
neret. repente cingulum soluit. Ob hanc causam ligato
in dextera eius saxo ingentem in fluvium precipitari iussus est.

e. Elizabeth illustris regis ungarie filia nobilis gene-
re. sed nobilioz fide ac religione stirpem tam nobilem no-
bilitavit exemplis. illustravit miraculis et decoravit gratia sci-
ratis. Cum enim adhuc esset quinquennis in ecclesia oran-
di gratia tam sedula permanebat ut eam ancille vix auelle-
re valebant. Crescens vero per etatem tempis crescebat am-
plius per affectum devotionis. Nam beatam virginem dei genitri-
cem in sui patronam et advocatam et beatum Johannem eu-
gelistam in sue castitatis custodem elegit. Cum ad choreas
a puellis ceteris esset invitata cum unus circuitus fecisset
dicebat sufficiat nobis unus circuitus iam propter deum alios
dimittamus. Vestimentorum lascivos usus semper abhor-
ruit et omnem in his honestatem dilexit. Dies solennes tanta
devotione colebat ut etiam manicas sibi consuli nulla ratio
pateret antequam missarum solennia complerentur. Et roscas
etiam usum ante meridiem diebus dominicis sibi interdixit. Offi-
cium ecclesiasticum etiam audiebat cum tanta reuerentia ut cum
sacra legerentur euangelia vel sacra conficeretur hostia
manicas si forte consute essent solueret monilia deponeret
et cetera capitis ornamenta in unum locaret. At ubi vir-
ginalem gradum prudenter percipit gradum conjugalem intra-
re compellit. Consensit ergo licet invita in copulam conjugalem
non ut libidini consentiret sed ne patris sui preceptum contene-
ret et ut filios educatos ad dei servitium procrearet. Igitur
ut ergo lantgravia Thuringie sociata coniugio et licet mu-
tauerit statum non tamen mutavit mentis affectum.

1. vlt.
2. At

Quante autez fuerit deuotōnis ⁊ humilitatis ad deum
 quāte austeritatis et abstinentie ad se ip̄am quāte largi-
 tatis ⁊ misericordie ad paupes legēda eius lucide decla-
 rat. Post multū t̄pis Lantgrauius ad petitōnem eliza-
 beth terzā scām cōtra paganos militatū⁹ intrauit. vbi
 fide integra deuotōne sincera deo reddidit sp̄m. et sic be-
 ata elizabeth vidualem statū cū deuotōne amplectēne
 vidualis cōtinēne p̄m̄io fraude sed fructū p̄ciperet sexa-
 gesimū. vtpote que decalogus p̄ceptoz cū sex misericor-
 die opibus cōseruaret. Cū mors viri sui p̄ totā thuringi-
 am fuisset diuulgata beata elizabeth tanq̄ dissipatrix
 et prodiga a quibusdā vasallis viri sui turpiter ⁊ tota-
 liter a dñō est eiecta rebus omnibusq̄ p̄iuata. vt ex hoc
 eius patiētia claresceret. ⁊ paupertatis diu conceptū desi-
 deriū obtineret. Proxima ergo nocte in domo cuiusdā
 tabernariū in loco vbi pozci latuerāt se recipit deo gr̄as
 multas agens. Hora vero matutinali ad domū fratru
 minorū p̄gens rogauit vt pro sua tribulatōne deo gr̄as
 multas agerēt. Te deū ladam⁹ deuote cantarēt. Cūq̄
 beata elizabeth multa aduersa fuisset p̄pessa ad locum
 p̄iorē rediit ⁊ paruulos suos ad diuersa loca alendos
 misit. Postea ad ep̄m babenburgēsem venit. qui eā ho-
 neste suscepit. caute retinuit. et q̄liter eā secūdis nuptiis
 copulare posset cogitauit. q̄ ip̄a mime facere cogitauit.
 Interim dñō disponēte ossa viri sui de vltra marinis p̄-
 tibus deferūt. que deuotissime accucurrit. cum multa
 lacrimaz effusione suscepit. Gratias deo egit. ip̄m et se
 diuine gratie cōmendans. religiosum habitum induit.
 vestes scilicet griseas humiles et abiectas. et ne fructum
 centesimū perderet. qui perfectōnem angelicā seruātib⁹

Ecce falsū testimoniu. xli

ca. vi

Ecce ecce ecce o mudi
 superbia. ecce huiusmodi ex
 deopissis quibus et ex
 muliere. vnde huiusmodi
 predictissima qd. et

Datur qui de sinistra miserie ad dextram glorie transfe-
ratur continetiam post mortem viri sui perpetuam ser-
uans obediētiam pfectam et paupertatem voluntariam
amplectens. I fuit autem eius habitus tam despectus ut
deferret pallium griseum panno alterius coloris plon-
gatum. manicas etiam tunice ruptas alterius coloris
ad dēdicare hostiatim voluit. sed magister Conradus de
cuius consilio omnia fecit hoc consentire noluit. Pater
vero eius rex vngarie audiens filiam ad tātā deuenis-
se inopiam comitem quēdam ad eam misit. ut ipsam ad
paterna lūmīna reduceret. Qui videns eam tali habitu
ornatam et humiliter filia ^{patrem} hātem pre admiratōe clamās
ait. Nūquā filia regis tam vili habitu induta fuit. nec
lanam aliquādo filare visa fuit. Cum vero de sua redu-
ctōe vehementer institisset. illa nullatenus acquieuit
plus appetens cum paupibus in paupertate degere q̄
diuitiis multis cum diuitibus habundare. ut vero eius
animus in deum totus transfiret et intenta eius deuotō
nullum impedimētum haberet rogauit dñm. ut omnium
temporalium sibi cōtemptum infunderet. et suoz filioz di-
lectionem a corde suo auelleret. et contra omēs cōtume-
lias cōtemptum et constātiā largiretur. I fusa vero orō-
ne audiuit dñm dicētem sibi. Exaudita ē oratō tua. que
dixit ancillis. Exaudiuit dñs orōnem meam et omnia tē-
poralia. ut stercora reputo. et de filiis meis non plus quā
de aliis proximis curo. et mei contemptum et obprobria
paruipendo. nihilq; aliud iam diligere videor. nisi solus
dñm. Tandem apzopinquāte tempore q; dominus dile-
ctam suā de mundi ergastulo vocare disposuit. ut que
contempsit regnum mortalium perciperet angelorum

10. 10. 10.

Exuper. A. orō
deuotissim.

Lum febre correpta decūberet ⁊ ad parietē facies versaz
 tenderet audita est a circūstātibus sanctissimā pmerere
 melodiā. Que cū ab vna ancillaz quō nā esset hoc per-
 cūctata fuisset. Elizabeth rñdit Auicula quedā inter me
 et parietē se ponēs tam suauiter cecinit q̄ me ad canēdū
 similiter prouocauit. Ultima autē die ante ei⁹ trāsitus di-
xit circūstātibus quid adire essetis si dyabolus ad vos
veniret. Et post paululū alta voce dyabolū licētians fu-
 ge trib⁹ vicibus exclamauit. Deinde dixit ecce ap̄ pp̄in-
 quat media nox in qua hora xp̄s nasci voluit. ⁊ in prese-
 pio requieuit. Appropinquāte vero hora sui trāsitus ait
 Jam nūc tēpus instat in quo om̄ps deus me ad celestes
 nuptias euocauit post paululū vero anno dñi. M. cc.
 xvi. dormiuit in pace. Licet enis eius corpus quatuor di-
 ebus inhumatū iacuisz nullus tñ fetoz ex eo prodebat.
 sed quidā odor aromatiuus cūctos reficiēs ex eo exala-
 bat. Corpus nobile in monumētum est posituz qd̄ post
 modū redūdate oleo est repertū quo limiti egri ab infir-
 mitatibus suis sanātur omnes. Deo gr̄as semp Amen.

1. fuge. i. i. noie past. r
 2. fuge. 2. i. noie p. q. r
 3. fuge. 3. i. noie. p. r

Rome natale beati Pontiani pape qui maximiano
 aduersus ecclesiaz sacerdotes psecutōem cōmouēte cū
 hypolito p̄sbzo sardinā deportat⁹ ibiqz fustib⁹ macta-
 tus martiriū cōsumauit. Corpus autē eius a beato Ista-
 biano papa celatū atqz in cimiterio calixti sepultū est.

Pontianus papa.

Festū p̄ntatōnis virginis marie Sicut post ablacta-
 tōnem cū essz triū annoz a parētibus suis p̄ntata est in
 tēplum Et ipsa p̄ quīdecim gradus p̄ quos ascēdit in
 tēpluz p̄ seipam ascēdit ac si fuisset p̄fecte etatis Et hoc
 festū solēniter celebraf ab omni clero in diocētib⁹ Babe-
 bergensis ⁊ Herbipolensis. Item in italia monasterio

Colubano abbas.

m 5

Gabio deposito sancti Colūbanī abbatis qui multozū
cenobioꝝ fundatoꝝ innumerabiliū p̄ extitit monachoz
multisq; virtutib; clar; senectute bona ⁊ sancta obdoꝝ

• *Cecilia virgo*

¶ Rome scē Cecilie virginis ⁊ martiris inuit in pace
que ex p̄claro genere romanoꝝ ab ipsis cunabulis in fi
de xp̄i edocta suā virginitatē dño ihu xp̄o cōmendās ci
licio ad carnez induta deauratis vestib; desup tegebat
despōsata valeriano biduanis ac triduanis ieiuniis oēs
scōs interpellabat nocte cū spōso in cubiculo collocata
ei p̄dicabat fidē xp̄i ⁊ cū diuino adiutorio spōsuz suū va
lerianū ⁊ frēm ei; tyburtiū ad credēdum xp̄o p̄docuit q̄
postmodū martiriū p̄ fide sustinuit. Ipsa autē scā ceci
lia ab almachio p̄fecto p̄ fide xp̄i i buliēti balneo iussa ē
cōcremari ⁊ ipsa ignē supans sentētiata est vt decolla
ret Et spiculator tercio ictu ferēs seminecē reliquit que
triduo supuiēs fideles cōsortauit. Passa est autē marci

• *Clemens*

¶ Sancti Clemētis laurelii ⁊ comodi impatoꝝ t̄pib;
pape Qui terci; post petrū romāe ecclesie p̄fuit ita mo
rib; pollēs vt iudeis gētib; ⁊ christiāis oib; placeret q̄
de mādato tirāni trayani impatoꝝis cū sacrificare nol
let cū multis aliis trāsportinū mare i beremo in exiliuz
est missus Et inuenit ibi ad secādum sara duo milia dā
natoꝝ christiāoz qui a longe portabāt sibi aquā ad bi
bēduz Et ipse oꝝone facta impetrauit aquā effluētes et
ad hanc famā cōfluit oīs prouicia ad doctrinā ei; mul
tis cōuersis ad fidē infra annū .lxx. ecclesias fundauit
Quo audito trayan; misit qui eū ligata ad ei; collū an
choza precipitauit in mediū maris Et cū oēs christiani
flerēt ⁊ orarēt vt oñderet eis dñs martiris sui excubias
recessit mare in sinū suuz p̄ tria miliaria Et ingressi per

siccū populi tabernaculū in modū tēpli marmoꝝei ⁊ in eo corpus sci clemētis positū inuenerūt ita vt anchoza ante eū prope esset posita Tūc oēs p̄ girus crediderūt in chꝛistum vt ibi nullus gentilis iudeus vel hereticus p̄ maneret.

¶ Rome natale sancti Erisogoni martiris qui post lōga *Crisogong.* vincula ⁊ carceres pro cōstātissima chꝛisti cōfessione toleratos Tūbēte dyocleciano capite cesus est in mare pro iectus martiriū cōsūmauit. Itē scāz virgīnum ifloze et *Flora et* *Mare.* que post diuturnos carceres pro chꝛisto gladio *Mara.* interempte sunt.

¶ *P.* Assio scē katherine virgis que passa est sub maxen- *Katherina Vgo.* tio impatoꝝe katherina costi regis filia oim libera- liuz studiis fuit erudita. Tū autē maxētius impatoꝝ oēs tā diuites q̄ paupes ad alexādriaz cōuocasset vt idolis imolarēt. Sola virgo katherina hoc facere rēnuīt. ymo etiā ipsuz impatoꝝ cur populū chꝛistianū ad idolorū culturā cogere increpauit. Vidēs autē cesar q̄ ei⁹ sapie obuiare nō posset. quinquaginta oratoꝝes de diuersis prouinciis doctissimos collegit eosq; vt scām katheri- naz a fide sua auellerēt munerib⁹ plurimis remunera- uit. quos tñ oīs virgo katherina et vt ven⁹ dicā spūs scūs qui per os eius loquebat⁹ ad fidez chꝛisti cōuertit et ignes materiales subire fecit. et tales martires sponso suo chꝛisto promisit. Tūq; virgo katherina a maxentio (vt dis imolaret) promissionibus et minis cogere tur ⁊ il- la abnueret. Iratus ille iussit eam vestibus spoliatam scorpionibus cedi et cessam in obscurum carcerem mitti. ibiq; diebus duodecim fame cruciari. rege autē pro qui- b⁹sdā causis instātib⁹ extra regionis cōfinia procedēte

Regina cum porphirio magistro militum ad carcerem venisse
inestimabili claritate carcerem illuminatum inuenit ad pe-
des Izaetherine unam cum porphirio cecidit et fides christi suscepit.
Regis impator iussit sibi adduci sanctam Izaetherinam et
dixit ei: et duobus unum tibi elige aut sacrificia dis ut viuas.
Aut exquisita tormenta subire ut pereas. Respondit virgo Iza-
etherina: Quaecumque tormenta poteris excogitare ne diffe-
ras quia carnem et sanguinem meum sponso christo meo offer-
re desidero. Tunc fecit fieri quatuor rotas clavis acutissi-
mis circumseptas. Ordinatum est autem ut due uno ordine vol-
uerentur et due autem contrario impetu agerentur ut ille deo-
sum lacerando contraherent ille repugnantes sursum deuo-
rando impingerent. Tunc virgo deum orauit ut ipsam machi-
nam dissiparet. Et ecce angelus domini molam istam contulit
et quatuor milia gentilium interimit. Regina que hec vi-
derat regem durius increpauit. Iratus rex cum reginam
christianam effectam cognosceret iussit mammillas eius ab-
scidi et postea decollari. Cuius corpus porphirius rapi-
ens sepeliuit. Audiens autem impator quod porphirius corpus
regine sepelisset et christianus effectus esset iratus est valde.
Iussit eum cum comilitonibus decollari et corpora eorum inbu-
mata canibus dimitti. Deinde Izaetherinam aduocans ait:
licet omnium horum rea sis adhue dis sacrificia aut caput amit-
tes. Cui illa: fac quecumque a me cocepisti parata enim me vi-
debis ad omnia sustinenda. Data ergo super eam sententia de-
collari iubetur que cum ad locum adducta fuisset erectis in ces-
lum oculis orauit dicens: O spes et salus credentium. Ob-
secro te ut quicumque passionis mee memoriam egerit si-
ue in exitu anime vel in quacumque necessitate me inno-
cauerit tue propiciationis deus sequatur effectum. Amen.

Angelus domini

2000.

Secundus ordo
ordo dicitur

- facta q3 est vox de celo dicens. veni dilecta mea que postu-
lasti impetrasti pro quibus oras salus erit. Deinde cū
 decollata fuisset de ei9 corpe lac pro sanguine emanavit,
 Angeli autē corpus suscipiētes ab illo loco ad montē sy-
 nai itinere plus diez. xx. deduxerūt. z ibidem honorifice
 sepelierūt. Ex cui9 ossibus indefinenter oleū manat qđ
 cūctoz debiliuz mēbra sanat. Passa est autē circa annos
 dñi. cccx. Colligitur g̃ ex p̃dictis q̃ beata Izaberina pas-
 sa est quintuplex martiriū. S3 in hoc quintuplici mar-
 tiriō habuit a deo quintuplex cōsolaciū. vt adimpleret
 qđ dñs dixerat p̃ ps. Et cum ip̃o suz in tribulatōne eripiā
eum. fuit em̃ primo scorpionib9 flagellata. sed fuit an-
 gelico medicamine puncta. Quia fuit carceri tenebroso
 inclusa. fuit celesti claritate pfusa. Quia fuit bisseis di-
 ebus fame cruciata. fuit celesti cibo colūba deferenti ci-
 batar. Quia fuit rotaz horribiliū structura parata. fuit
 tonitruo magno z angelo supueniēte z totā illā machi-
 nam destruēte liberata. Quia fuit decollata. fuit ab an-
 gelis corpus ei9 in monte synaiaia vero eius in celū de-
 portata. Et ideo poterat dicere illud psalmi. Scđm mul-
titudinē dolorz meoz cōsolatōnes letificauerūt aiām
meā. Possunt etiāz p̃uilegia dignitatis ei9 ex eius le-
 genda cōiung. quoz quedā fuerūt in aliquibus sanctis
 dū decederēt. vt angelica administratio q̃ fuit in sancto
 martino. petitionū ex auditio q̃ fuit in beata margare-
 ta. Spiritualis refectio q̃ fuit in sancta maria magda-
 lena. Diuine lucis chozuscatio q̃ fuit in beato petro in
 carcere posito. Diuina visitatio q̃ fuit in iohanne euā-
 gelista. Lactis emanatio q̃ fuit in beato paulo aposto-
 lo. Monumenti preparatio q̃ fuit in sancto Clemente.

ps. 90.

Coz.

ps. 93. d.

ps. 93. d.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

8.
9.
Olei emanatio qd fuit in sancto nicola^o Janue celestis
apparitio qd fuit in sancto stephano. Nec aut omnia si-
mul fuerunt in beata virgine izatberina. sicut manifeste
ostenditur in eius legenda.

Lina Papa

Sancti Lini pape qui post beatum petruz primus
ecclesiaz romanā tenuit. xii. annis mensibus trib⁹
et martirio coronatus est. Item sancti Conradi nobili
almanoꝝ stirpe oriūduꝝ Sed constātiensis ecclesie fra-
tribus lraꝝ sciētia imbuēduꝝ a parentibus est tradit⁹.
Per idem tēpus ecclesia constātiēsi. pontifex reuerēduꝝ
psidebat notingus. Idic sancti conradi honestā ⁊ proba-
bilem cōuersatōem cōperit in opus ministeriū sibi eū as-
sumpsit Qui sup egenum ⁊ paupem intelligēs ⁊ inopie
eoz inbuentēs. Verūqꝫ tāte virtutis homo extitit vt in
p̄positū eligeret. Interea p̄fatus antistes notingus mo-
ritur ⁊ a beato vdalrico augustēsi ep̄o sepeliē. Et sanā⁹
conradus ab eodem sancto vdalrico ⁊ toto clero ⁊ popu-
lo inuitus in episcopū constātiēsis ecclesie eligit.

Vitalis ⁊ Agricola martires

Sanctoz martiꝝ Vitalis ⁊ Agricole. Nam scūs vi-
talis olim fuit fern⁹ scā agricolē nūc consoꝝ et col-
lega martiriū p̄cessit seruus vt p̄uideret locū secutus
est dñs secure. Lūqꝫ btūs vitalis cogere^t a p̄sequētibus
vt xp̄m negaret ⁊ ille āplius p̄fiteret dñm ihm xp̄m.
oīa tormētoꝝ genera in eū exercuerūt vt nō esset in eius
corpe sine vulnere locus. Tūc btūs vitalis oꝝoneꝝ fudit
ad dñm dicēs. Dñe ihu ch̄iste saluator meus ⁊ de⁹ me⁹
iube ⁊ suscipe spiritum meum. quia iam desidero vt acci-
p̄iam coronam. quā angelus tuus mibi iam ostendit. et
completa oratōne emisit spiritum. Beatus vero Agri-
cola crucifixus est ⁊ sic ad dñm migravit. Item Jacobi

*Oro dno
hinc qd*

Jacoby marne. In fide

martiris qui cognomito intercisus dicitur nobilis genere
 sed fide nobilior ex regione persaz et ciuitate clope oriū-
 dus fuit hic ex xpianissimis parētibus ortus vxorē xpī-
 anissimā habuit. Eratq; notissimus regi persaz et inter
 optimates primus. Accidit autē ut a pncipe psaz ni-
 mio amore seduceretur et ad colēda idola flecteret. Nec
 autē mater et vxor audiētes p̄tinus sibi scripserūt dicen-
 tes. Obediēdo mortali deseruisti eū qui vita est. Noue-
ris q̄ nos amodo a te futuras extraneas nec tecuz de ce-
tero aliq̄n moraturas. Tū iacobus has lras legisset ama-
 re flens. Si mater mea que genuit me et vxor mea a me
 extranee facte sunt quāto magis a me extraneus factus
 est deus meus. Tū plurimuz pro errore se affixisset cultur-
 ram idolorū reliquit et fidē xpī reassumpsit. Quā audiens
 pncips ipm blandicijs p̄missionib; minis ac muneri-
 bus puertere studuit. Et cū eum nullo mō supare possz
 dedit hanc sniam sup iacobū ut ad alioz ferrozē iacobus
 mēbratim puniat. Tūc carnifices pollicē manū eius dex-
 tre absiderūt. Beatus vero iacobus gr̄as egit deo. Tūc
 secundus digitus absidiē. tercius absisus est et quartus
 etiaz quintus absisus est. Beatus vero iacobus in absci-
 sione singulorū digitorū singulas laudes deo decātavit.
 Accedētes igit impū ad sinistrā manū digitorū minimū
 absiderūt. Absidiē septimus absidiē octauus p̄cedi-
 tur nonus inciditur et decimus. At ille in singulis passi-
 onibus gr̄as singulas dño retulit. Tūc carnifices acces-
 serunt et pollicem pedis dextri absiderūt absiditur se-
 cundus pedis digitus absiderūt et terciū p̄cederūt
 quartū incidit et quintus. Tūc accedētes ad pedem sinī-
 strum et similiter fecerunt. iacobus gr̄as egit deo et dixit.

Ep̄la milia

Aug. 9. 118.

1. ad dexterā. 9. Pollex

2.

3.

4.

5.

2. ad sinistrā. 9.

3. ad pedē dextri

2. ad pedē sinistri

• Ecce me tibi dñe imoloz. Tunc accedētes pedem dextruz
absciderūt. deinde pedem sinistrū inciderūt. Postea de-
xtram manū. deinde sinistram manū absciderūt. postea
dextrū brachiū absciderūt. deinde sinistram pcederūt.
Postea accedētes absciderūt surā dextri cruris scindētes
vsqz ad femur. deinde pcederunt surā sinistri pedis vsqz
ad femur. Tunc exclamans btūs Jacob⁹ dixit. Dñator
dñe exaudi me semiuuū uiuoz et mortuoz dñs. Digi-
tos dñe nō habeo vt eos ad te porrigaz. nec man⁹ vt eas
ad te erēdam. Pedes mei trūcati ⁊ genua mea demoli-
ta. vt tibi genua flectere non valeam. Et sum velut casu-
ra dom⁹ ablatis. quib⁹ sustentatur. calūnis. exaudi me
dñe ihu xpe. ⁊ educ de carcere aiam meā. Nec cū dixisset
vnus de carnificib⁹ accessit ⁊ caput eius āputauit. Xpi-
ani igit occulite accesserūt. ⁊ corpus ei⁹ rapiētes honori-
fice sepelierūt. Passus est aut. v. kal. decembris.

*Pipino
et Masueti*

¶ Apud affricā scōz martirū Pipini ⁊ Masueti epōz
qui tpe vandalice p̄cutōnis pro defensiōe catholice fi-
dei candentibus ferri laminis toto corpe adusti glorio-
sum martirū agonem consumauerunt

*Saturni
epus*

¶ Rome via salaria natale sancti Saturni martiris et
episcopi. Qui i capitolio a paganis tetus ⁊ a summa capi-
tolii arce pomēs gradus precipitat⁹ capite colliso excus-
soqz cerebro ⁊ omni corpe dilaniato dignā christo aiaz
exalauit. Item sanctoruz martirū Saturnini ⁊ Sisini
qui pro fide christi in carcere macerati sunt. secundo in
eculeo leuati. tercio neruis ac fustibus ac scorpionibus
cesi. quarto flammis exusti. quinto decapitati circa an-
nos domini. cclxxvii. Item vigilia sancti Andree apo-
stoli.

*Saturni. et
Sisini. orantia*

¶ **A**ctale sancti Andree apostoli. qui primo fuit discipulus sancti Iohannis baptiste. qui dum quadam die ambularet iuxta mare gallilee secus littus a dño de p̄scatōne pisciū est vocatus. et in discipulū electus. qui relicto omnib⁹ secutus est xp̄m. Post ascēsiōnez aut̄ dñi diuisis apostolis Andreas apud sibiā. Matheus vero apud mirmidonez p̄dicauit. Quies aut̄ illi p̄dicatōez mathei respuētes oculos eius eruerūt et vinctū cathenis in carcerauerūt. vt occideret. Venit aut̄ angelus dñi ad andrea dicens vade in ciuitatē vbi scūs matheus est in carcere. Et cū diceret nescio viā sic duce angelo venit in mirmidonē et scū matheū in carcere reperit. et fletib⁹ et orōnibus suis coopante dño sancto matheo bñficiū duoz luminū reddidit. et liberauit. cū de carcere et secessit. mathe⁹ inde et antiochiam puenit. Mirmidones aut̄ de euasiōe beati mathei dolētes beatū andrea cōphenderūt. et ligatū traxerūt p̄ plateas ciuitatis et capillis emissis. dum sanguis efflueret. beatus andreas orauit pro eis. et statim penitētes cōuerſi sunt ad xp̄m. Et inde venit in achayam. vbi plurima miracula fecit. plurimūq; populuz ad fidē xp̄i cōuertit. Deniq; beatus andreas in achaya puincia in ciuitate patras cōsistēs totam eā ecclesiis repleuit et populos eū maximilla vxore egee p̄cōsulis fidē xp̄i docuit et sacro baptismo baptisauit. Audiēs hoc egeas proconsul patras ciuitatem regressus est compellens christianos ad sacrificia idolorum. Cui occurrens beatus andreas dixit. Oportebat vt tu qui iudex hominum esse meruisti iudicem tuum qui est in celis cognosceres. et agnitum coleres. et colendo animum a falsis diis penitē reuocares. Fratuzq; egeas iussit eū in carcere

Andreas ap̄t̄g

*June .d. xij. Omne p̄ p̄sequētib⁹
vob⁹*

recludi. Adaneq; facto tribunali sistitur. Cumq; ei crux
z multa supplicia minaretur respondit beatus andreas
Ego crucis christi seruus sum. et crucem potius opto q;
timea. Tunc iussit a viginti vno hoibus cedi z cesum liga-
tis manib; z pedib; cruci alligari vt sic longiore recipet
cruciatu. Tunc duceret ad crucem factus est concursus popu-
lor; clamantius et dicentium. Innocens sanguis eius sine ca-
danatur. Andreas aut; populu rogauit vt eius passioem
no impediret. Tunc venisset ad locum vbi crux erat ait
Salue crux preciosa que in corpe xpi dedicata es. z ex me-
bris eius tanq; margaritis ornata. Anteq; in te dñs ascē-
deret terrore terrenū habuisti. nō vero amorem celestis
obtinēs. p voto susciperis. secur; g et gaudēs venio ad
te ita z exultās suscipias me discipulu eius qui pependit
in te. accipe me ab hoibus. et redde me magistro meo. vt
p te me recipiat qui p te me redemit. Hec dices vestimē-
ta sua exuit. z ea carnificibus tradidit. sicq; vt iussus fu-
erat in cruce eū suspēderūt. in qua biduo viuens. xc. mi-
libus hoim astantibus predicauit. et in fide christi cōfor-
tauit. Interea mināte turba egee mortez z dicente virus
scm̄ z mansuetū z piū nō debere ita pati. sed de cruce de-
poni. Quē cū beatus andreas ad ipsuz deponendū veni-
re vidisset dixit. Quid tu venisti ad nos egea. si pro peni-
tentia ipsam cōsequeris. si aut; vt me deponas scias ego
de cruce viuus nō descendā. iam enī video reges meum
qui me expectat. Mittentes aut; carnifices man; ad cru-
cem volentes eum deponere. sed non poterāt stupebāt
enī brachia eor; nec poterāt eum tangere. Tunc beatus
Andreas voce magna dixit. Dñe ihu christe mgē bone:
iube me de ista cruce nō deponi nisi añ spm̄ meū susceperis.

Et cū hec dixisset vidētibus cūctis splendor nimis dimi-
dia hora circūdedit eū ita vt nullus eū videre posset et ab-
scedēte lumine simul cū ipso iūte spm̄ tradidit. Maximi-
la vero xp̄o amabilis vxor egegetulit corp⁹ apostoli et ho-
norifice cū aromatis sepeliuit. Geas vero arreptus a
demonio coram omnibus expirauit. Tātus aut̄ terroz
vniuersos inuasit vt omēs crederēt in ihm̄ xp̄m.

Sequitur festa scōrum mensis Decembris.

¶ Ome scōrum martiruz Trisanti et Marie virginis qui
post multas passioēs iussi sūt a numeriano impa-
toze via salaria in barenario deponi atqz illic vinentes
terza et lapidib⁹ obrui sicqz migrauerūt ad xp̄m. Item in
ciuitate nouiomo natalis sc̄i Eligii episcopi et cōfessoris
cuius vitā admirādā multiplex signoz numerus com-

*Trisanti
Dama vgo*

*Eligii ep̄s /
confessor*

Rome passio sc̄e Iuuiantiane virginis et mar-
tiriz que iubete iullāo impatore sacrilego tādiu plūba-
tis cesa est donec spm̄ redderet et sic migrauit ad xp̄m.

Iuuiantiana vgo

Rome scōrum martiruz Claudii Tribuni et vxoris eius illi-
larie et filioz Jasonis et Mauri cū lxx militib⁹. Ex quib⁹
claudii iussit numerianus impator cū ingenti saxo al-
ligatus in mare precipitari, milites vero et filios ipsius
claudii capitali sentētia puniri. Item passio sancti Cas-
siani qui exceptoris diu gerens officiū tādem celsū an-
spiratus execrabili duxit christianoz neci deseruire. Vñ
renūcians eidē seruitio sub christiana cōfessione trium-

*Claudigerbung
eius vxor hylana
et filij Jason et
Mauri
et 70. milites.*

Cassianus

12000 annorum

Sancte Barbare vir-
ginis et martiris que fuit nobilis et pulchra. quā pater
eius propter fidem christi primo p crines traxit de quo
dam mōte in quo se occultauerat et reclusit eā in carcere
Altera die nūciauit p̄ presidi de filia sua q̄ esset xp̄iana

Barbara vgo

Sed preses eam alloquens et cum inueniret eam immobili-
lem. secundo uirgis eam cedi iussit. tercio neruis crudis ce-
ditur. quarto vulnera eius cum cilicio fricatur et sic posi-
ta in carcere xp̄us eam sanauit. quinto pedibus est suspē-
sa et eius latera unguis sunt rafa. sexto lapadibus ar-
dentibus exurit. septimo malleo caput eius tundit. Tūc
ipsa orauit. ne detelinquas me dñe. octauo preses iussit
māmillas eius abscidi. Tūc ipsa orauit. De piccas me a
facie tua. et sic incarcerata a xp̄o iterum sanata ē. nono ius-
sit eam expoliari. et sic per ciuitatem duci. Tūc angelus dñi
operuit eam. ut nullus posset eam videre. Et sic preses p̄tra-
uit eam p̄ri. p̄ eduxit eam. et ei caput propriis manib⁹ apu-
tauit. Sed cum domū rediret fulgur de celo elapsus ip̄sus
p̄zem cōsumpsit ita. ut nec puluis ibi remaneret. Item
apud pontū beati Dalecii episcopi et confessoris qui cum
esset eruditōis prerogatiua magnific⁹ virtus tñ animi
et uite sinceritatis longe in eo magnificētior extitit. Hic
in orōne constāter pseuerās dormitōnem accepit et ad
In affrica apud Toloniā resbesti- / xp̄um migravit.
nam sancte Crispine martiris. que t̄pibus dyocleciani
et maximiani cum idolis sacrificare noluisse. iussu animi
et maximiani capitis abtrūcatōe palmā martiri adeptā
est. Item sancti Tribonis p̄ueri. qui ab infātia suam mul-
tis miraculis claruit. et sub decio passus est. Nam pro fi-
de catholica primo iussus est suspēdi. Ipse quoq; eru-
ens indumentis castis atq; pulcherrimū corpus suū cum
alacritate dedit ad supplicium. secundo unguis ferreis la-
ceratur. tercio alligatū equis per cāpos trahit et dissipā-
tur eius mēbra ab equis super terrā. quarto iussit clauis
pedes eius p̄forari. quinto iussit eum fustibus cedi. sexto

oraleg epus

Lesphong puez

lampades ardentes lateribus eius applicari, septimo gla
 .b. Beatus Nicolaus ex illustri prosapia Dio occidit
 ortus cuius fuit pater, que fuit una ex nobilissimis
 ciuitatibus huius provincie, parietes eius cum essent nimium
 locupletati in primeua etate iuuentutis sue floze hunc ge-
 nuerunt filium, cumque se voluptatibus seculi abdicarunt, Bea-
 tus autem Nicolaus cum adhuc matris lacte aleretur cepit biuo
 die in ebdomada quarta scilicet et sexta feria semel bibere
 matrem, et hac vice contentus esse. Innocenter itaque pueri-
 libus annis transactis cum utroque iam pariete orbatus esset
 et magnam rem tempore alius distribuendi partem haberet. Se-
 pius illud euangelium ante mentis sue oculos ponens Nisi
quis renuerit oibus que possidet non potest me esse
discipulus. Accidit autem ut quidam nobilis conuicantem ei
 tres habens filias ad tantam deueniret inopiam, ut etiam
 viri ignobiles earum nuptias spernerent. Quas pro ob vite
 necessaria fornicari constituit. Quod ut beatus Nicolaus co-
 periret habundantia sua illarum inopiam impleuit, sumens
 qz tria frusta auri non modica, et ad domum viri perit tri-
 busque noctibus singulaque frusta per fenestram clauis intro-
 proiecit, clauisqz discessit, et sic earum inopie subuenit, et a pec-
 cato fornicationis liberauit. Interea mirza metropolis
 ciuitas suo orbatata est antistite cuius obitum non medio-
 criter adiacetium prochiaz condolentes episcopi fuerat eius re-
 ligiosus conuenerunt episcopi in unum cum clericis, ut secundum cano-
 nes honeste illi ecclesie prouiderent. Intererat autem quidam
 pontifex magne auctoritatis ad cuius nutum omnes pende-
 bat sententia, hic cum deos ieiuniis et orationibus hortatus est
 insistere. Illis quippe cum summa deuotione orantibus
 uocem de celo lapsam audiuit, ut egrediens ante portas

Nicholag. Episcopus.

paterna ciuitas

orog.

h. de requorum bouemaxi.
et oronuz et elemosiaz.

Vox lapsa celo

ecclesie staret. ut que primū hora matutinali venire & ec-
 clesiam intrare cōspiceret ipm cōsecraret ep̄m adiungēs
 q̄ nicolaus vocaret. Tūc presule valuas ecclesie custodi-
 ente clero cū populo deuote orāte hora matutina quasi
 a deo missus ante omnes nicolaus se agebat. Cūq; pre-
 sul manu eū apprehēdisset nomenq; eius p̄cūdat⁹ fuis-
 set. Uere ait dñs. Quicumq; petieritis in nomine meo cre-
dite & accipietis & fiet vobis. Viso itaq; b̄to nicolaos om-
 nes ingētem intulerūt clamorē laudātes dei clemētiā.
 Et licet plurimū repugnauerūt inronisatus illico pon-
 tificalem accepit insulam. Pontificali ergo insula sub-
 limat⁹ eāde; mox grauitatē eāde; humilitatē quā pri⁹
 habebat nō amisit. Cum ḡ oīm crismatuz virtute corro-
 boret nicolaus & nihil sibi sed diuine gr̄e tribueret cepit
 ita chozuscare miraculis. ut nō tātum suis. sed etiaz aie-
 ni oneris oppzessi angustis inuocato noie eius sub-
 sidium sentirēt prestante dño n̄o ihesu xp̄o. Deo gr̄is a.

act lamau...

n. h. g
p. m. d. e.

dicens non nob dñe non nob
sed noi tuo d. q. p. m. e. b. e.

Octaua facti Andree
Agathon martir.

Conceptio virginis

Macharij

Octaua sancti Andree apostoli. Item apud alexandriā
 Natale beati Agathonis martiris sub decio impatore
 qui cum esset xp̄ianus et prohiberet quibusdam volētes
 illudere cadaueribus martir. clamor repēte toti⁹ vulgi
 aduersus euz extollitur. Oblat⁹ aut iudici cū in xp̄iana
 professione p̄sisteret capitali sentētia dānatus est.
 Cōceptio virginis marie sicut concepta est in vte-
 ro Anne matris sue. Item apud alexandriāz Na-
 talis sancti Macharij martiris. qui tempore decii cum
 a iudice multis verbis ad negādum christum suaderet.
 et eo maiori constantia fidem xp̄ianam profiteretur vi-
 uis iubetur exuri.

Sancte Eulalie virginis hec voce p̄conis audiuit. *Eulalia vgo.*
 nemo xp̄m coleret vel mozeret. gausa est spe martiri.

• Videns aut̄ dacianū pro tribunali sedere. cito ad eū cur-
 rens ait. infelicissime tirānetur scōs occidis. Ob hoc pri-
 mo fustibus cedit. secūdo eculeo suspēdit̄ et tam diu tor-
 quer̄ donec exungularet̄. tercio facib⁹ oleo infuso cōbu-
 ritur et p̄apitur tā diu pendere donec totaliter cōsume-
 retur. sed ea orāte facule tortozes cōburebāt. ipsam autē
 nō ledebāt. Ea aut̄ expirāte. visa est colūba ex ore ei⁹ in
 celū volare. Xp̄iani vero eā sepelierūt. *Item natale scē*
Leocadie virginis. que a p̄fecto byspaniarū daciano

apud toledyra carceris custodia macerata cū grauissi-
 mos cruciatus Eulalie virginis et reliquoz martiz au-
 disset genib⁹ in orōne positus immaculatū sp̄m ch̄risto

Apud ciuitatē spoletanā scōz martiz. Car. reddidit
 p̄fosi p̄sb̄ti et habūdii diaconi. qui p̄ fide ch̄risti pri-
 mo fustib⁹ sunt cesi. secūdo in carcere negato cibo sunt
 trusi. tercio rursus eculeo torti. quarto itez i carcere ma-
 cerati. quinto gladio percussi sunt.

Rome damasi pape. hic cōstituit̄ ut psalmi die noctu-
 qz canerētur p̄ oēs ecclesias. Item passio sancti trasonis
 martiris qui cum esset ch̄ristianissim⁹ iubēte mariano
 tentus est et cū aliis duob⁹ martirio coronat⁹ est. Item
 passio scōz martiz sustiani et victorini. quoz naribus et
 aurib⁹ iussit p̄ses carnigos immittere. secundo clavis
 candētibus t̄mpora trāssigi. tercio oculos euelli. quar-
 to vna cū scō laciano hospite suo capitibus amputatis
 migrauerūt ad dñm ihesum xp̄m.

In alexandria sanctorz martiz Epimachi et Alexan-
 dri. Qui cum essent multo tempe in vinculis et diuersis

Eulalia vgo.
Leocadia vgo.
Carpophorus p̄sb̄t
habudius diaconus
Damasus Papa
Trasobius. martyr
Sustianus
Victorinus
Epimachus
Alexander.

Amonaria.
et. Osericia.
et. Alie due.

Paulz confessor

Lucia virgo.

supplicis cōfecti & p̄durassent in fide ignibus tandem
cōsumi iubētur. Item alex adrie scāz muliez Amonarie
et Mercurie & aliis duabus que mandatis tormētoꝝ ge-
neribus toleratis ac supatis finē oēs ferzo cedēte susce-
perūt. Item apud narbonā natale sancti pauli cōfesso-
ris que bt̄s paulus apostolus ordinauit eidezq; vrb̄i
antistitē destinauit qui gloriozis miraculis choruscās
Apud syracusanā ciuitatē sicilie natale | vitā finituit
scē Lucie virgis & martiris que a sp̄so suo pascasio sub
p̄secutōne dyodēciani p̄opter fidē castitatis accusat̄ q̄
esset xp̄iana quā cū p̄positus cogetet vt oblatōez dis of-
feret r̄ndit oblatō deo placens est visitare infirmos et
paupib; subuenire. Et ecce tā trāsacti sunt tres anni ex
quo ea que habuit deo vero dño ihu xp̄o obtulit. mō me
ipsaz offero. p̄posit; dixit si nō sacrificaueris disfaciaz
te ad lupanar duci vbi cū fueris polluta fugiet a te spi-
ritus sc̄s. R̄ndit bt̄a lucia. Nunq; polluit̄ corp; nisi ex
cōsensu mentis. Tūc p̄posit; fecit multos lenones ve-
nīre vt traberēt eaz ad lupanar. sp̄s aut̄ sc̄s fecit eam
tā ponderosaz & ita corpus ei; ad terzaz fixit vt penitus
moueri nō posset. nec etiaz ligatam funib; multi boies
trabētes ita vt sudētes deficerēt. Et post addētes boues
multos nullaten; mouere potuerūt. Tūc amens p̄posit;
dixit Que sunt hec maleficia q; vnā puellā tā multi ho-
mīnes mouere nō p̄nt. Lucia r̄ndit si adderes decē milia
me nō mouerēt. Tūc igne magno circa eā accēso cū pice
resina & oleo cū non lederet̄ sed magis deū laudaret. tā-
dem gladio in viscera eius merso p̄cussa est. nec tū loque-
lam p̄didit. nec mota est de loco vbi p̄cussa est. donec ve-
nientibus sacerdotibus cōmunionem dñici corporis et

sanguinis susciperet. Et postea statim ductus est pasca-
sius romam captivus dictum enim fuerat romanis quod depre-
datum esset provincia et ideo meruit accipere capitale iniam.

Item sancte Otilie que ceca nata est quam dominus ihesus christus mira-
culose illuminavit. Item sancti Judoci qui est singularis
pronus et adiutor omnibus eum invocantibus.

Otilia.
Judoc.

Apud alexandriam sanctorum martirum Meronis Arsenii Vse-
dori et Dyastori pueri quorum tres primos iudex sub pse-
cutione daciani variis tormentis dilaniatis cum pari constan-
tia fidei videret armatos tradi ignibus iubet. Dyastorus
multipliciter flagellatus divino nutu ad consolationem fi-
delium est dimissus. Item apud cyprum natale sancti Spiridi-
onis episcopi cui marianus ob christiane fidei constantiam dextram
oculum iussit effodi et sinistram pollicem succidi. Sic cum pro-
phetica duceret vitam etiam signorum gloria inclitum fuit qui
feliciter ad christum migravit.

heron.
Arsenii
Vsedori
et Dyastori pueri

Spiridion episcopus.

Apud africanam natalis beati valeriani episcopi et confessoris.
qui cum esset annorum plusquam octoginta extra civitatem ex-
pelli solus iussus est. Et ita preceptum ut nullus eum neque
in domo neque in agro dimitteret habitare sicque in strata
publica multo tempore nudus sub aere iacens in confessione et
defensione catholice fidei et veritatis cursus beate vite com-
plevit.

Valerianus episcopus et confessor.

Lapadocie puer septem annorum matrem non
miserit qui sub aureliano imperatore ab alexandro preside
passus est. Cum enim idolorum cultum ex instinctu spiritus
sancti omnino respiceret pro fide christi primo iussus est
suspendi et torqueri. secundo in caminum ignis est missus
sed eo munito signo sancte crucis intrante flamma ista-
tim extincta est. tertio bestis est traditus sed non lesus
est ab ipsis. quarto lapidatus est. et sic emisit spiritum.

Names.

Handwritten notes in the right margin, including the name 'NAMES' and some illegible text.

Ignatius episcopus
martyr

Translatio sancti Ignacii episcopi et martiris qui tertius
post petrum apostolus antiochenam rexit. Illic rome passus
est iulio february. Nam sub persecutione trayani impato-
ris romam vincens mittitur ubi p[ro]ntem eodem circūsedente se-
nacu immanissimis penarū suppliciis primo affectus
Deinde leonibus obicitur eorūq[ue] dentibus p[re]uoca-
tus hostia placens christi efficitur. inde delatus iacet an-
tiochie ubi plurima fiunt miracula p[re]stata d[omi]no. Item
s[an]cti Lazari episcopi fratris marthe et marie magdalene. quem
christus suscitavit a mortuis. qui post resuscitationem et ascen-
sionem christi electus est in episcopus. ubi valde asperam vitam duxit.
Nūquam vinum bibit nisi ter in anno et panem ordeaceum
comedit. et aquam bibit. et quotidie de vespe cibum sumebat.
Cilicium in corpore et desuper tunicas de rudi panno habuit. non
lectum nisi tertiam in cilicio et sacco durum pro cooptorio. et la-
pidem subtus caput pro cussino. Calciamenta raro ex-
trahens. sed gemens cōdolebat p[ro]p[ter] peccatoribus quoniam cognovit
eos delinquere. propter magnitudinem penarū que se-
quuntur peccatoribus. Et secundum Crisostomum. nunquam postea risit. sed
semper tristis erat. Transactis pluribus annis in episcopatu t[er]re
decii passus est. primo pedibus ferreis laceratus. secundo
dolorica ignita indutus. tertio subter cratem ferream po-
situs carbonibus cum pice desuper locatus. sed angelus si-
bi refrigerium fecit. quarto ad stipitem ligatus et a sexa-
ginta militibus sagittatus. sed tela in aerem se eleuaverunt
nec eum tetigerunt. quinto decollatus est.

Lazarus episcopus frater
marie magdalene

S[an]ctus Chrysostomus

Angelus d[omi]ni

Vunibaldus abbas frater
s[an]cti vilibaldi. et s[an]cte
valburge.

Sancti vunibaldi abbatis fratris sancti vilibaldi et
s[an]cte valburge. qui sanctam vitam duxit et in diocesi ep-
stetensi sepultus est. Item apud macedoniam provin-
ciam civitatem philippis natalis dies beatorum martirum

Ruffini et Zosini hi in horum numero discipulorum fuerunt
 per quos primitiva ecclesia in iudeis et grecis fundata est
 De quorum felici agone scribit beatus polycarpus in episto
 la ad philipenses.

Ruffinus
 et Zosinus

Apud egyptum beatus Nemesius martiris qui ab emi
 liano iudice pro fide christi primo geminatis suppliciis est
 cruciatus. secundo cum latronibus iussus est incedere salua
 toris proferens similitudinem qui cum latronibus passi
 onem pertulit crucis.

~~Egyptus~~
 Nemesius martyr

Vigilia sancti Thome apostoli Item apud alexandri
 am Passio sanctorum martirum amonis zenonis ptolomei
 hi ingenium iam in suppliciis trepidaret et iam pene ad ne
 gandum christum declinareret vultu oculis et nutibus illos co
 nabatur erigere et in fide confortare. Tumque haec de cau
 sa clamor totius vulgi in eos profileret prozupentes in
 medium christianos se esse testatur per quorum victoriam mor
 chistus gloriosissime triumphavit suisque animi constan
 tiam dedit.

Vigilia .s. Thome apst.
 Amon
 Zenon
 ptolomeus

6. Eatus Thomas apostolus per thibis et medis euange
 lium predicavit. Hinc dominus noster ihesus christus in ci
 uitate cesarea apparuit ipsumque in indiam ad predicandum
 euangelium misit. Beatus thomas gundoserum regem in
 die cum omni familia ac alio populo numero nouem mi
 lia viroꝝ exceptis paruulis ac mulieribus ad fidem con
 uertit. Post hec beatus thomas ad superiorem indiam pro
 fedus est. ubi propter infinita miracula que fecit omnis
 populus ad eum confluebat quibus fidem christianam pre
 dicabat et fontem sacri baptismi ministravit. Tunc om
 nes sacerdotes idolorum contra ipsum mugitum dederunt.
 Accedens ergo ad eum summus sacerdos beatus thomas

Thomas apst.

gladio transuerberauit et sic ad xp̄m migravit. Vido-
rus in libro de vita et obitu sanctorum dicit beatum thomā
lanceis transfixum occubuisse. poterat tamen esse q̄ pri-
us fuerat lanceis transfixus et postea gladio percussus.
Erisosti dicit Dum thomas ad regionem magorum qui
ad adorandum xp̄m uenerant deuenisset eosdem magos
baptisauit et facti sunt adiutores xp̄iane fidei.

triginta martires

Cirion maritus

Victoria uirgo.

¶ Rome via latina inter duos lauros natale triginta
martirum qui omnes vno die persecutōne dyocleciani
martino coronati sunt. Item alexandrie beati Cyrionis
martiris is cum ad sacrificandum blandiciis et minis co-
geretur et cōtemneretur viscera transuerberatus neci traditus.

¶ Rome natale sancte uictorie uirginis sub persecutōne
decii impatoris. que cum esset desponsata cuidam paga-
no et nec ei nubere uellet. nec dis suis sacrificare pro mul-
ta facta miracula inter que plurimas uirgines quas do-
mino aggregauerat percussa est gladio in corde a carni-
fice rogatu sui sponsi. et sic migravit ad xp̄m uerum su-
um sponsum.

Vigilia natiuitatis d. n. i. x.

Gregorius presbiterus martir.

¶ Vigilia natiuitatis domini nostri ihesu xp̄i. Item a-
pud spoletum ciuitatem tussie natale sancti Gregorii p-
sbyteri et martiris tempibus dyocleciani et maximiani
impatorum. qui pro fide xp̄i. primo fustibus nodosis ē-
census. secundo super craticulam assatus et in carcere re-
clusus. ubi a christo econuerso est sanatus. tercio cordis
ferreis in genibus percussus. quarto ardentibus lampa-
dibus in latera incensus. quinto decollatus est.

n. Actiuitas dñi nostri ihu xpi scdm carnē que multis
 modis miraculis honorāda est. Indicata enī ē pa-
 storib⁹ in iudea p angelos. magis in oriente p nouam
 stellam Romanis p fontē olei Octauiano impante qui
 p omnem orbe⁹ regnauit. quadagesimo scdo anno im-
 perii sui natus est de uirgine maria in berthelem annis
 ab inicio mūdi trāsactis quinqz milia centū 7 nonagin-
 ta nouem. ut scribit ozosius 7 aug⁹. vel scdm alios quin-
 qz milia ducētis 7 uigintiocto. vel scdm alios sex milia.
vel scdm eusebiū cesariēsem in cronicis suis quinqz mi-
 lia nongētis. vel scdm cōputatōnem iudeoz quinqz mi-
 lia ducētis minus duobus annis. Et anno imperii cesa-
 ris augusti quadagesimo scdo. octauo kal' ianuarii die
dñica in medio noctis silentio que hora nascēte dei filio
illuminata fuit sicut merides. Stella trib⁹ magis ap-
paruit in oriēte. Pax hoibus cum angelis de celo uenit
mons olei rome erupit. In ee engadi balsamuz protu-
lerūt idola egypti corruerūt. imago siue statua romuli
cecidit. Omēs sodomite in toto mūdo in nocte xpi subi-
tanee obierūt. mane tres soles oriebātur et in unū pau-
latim iūgebātur. In meridie circulus aureus in celo ap-
paruit in quo uirginē gestātem puez cesar uidit. Et vox
de celo sonuit. hec ē ara celi. Tūc fecit arā magnā in loco
sublimi in qua scripsit latine hec est ara filii dei. Et cum
esset uir prudēs māsuetus 7 patiens de cōsilio sibile im-
periali ornatu deposito i cinere 7 cilicio orās uidit qua-
si patefactū celū 7 uirginē tenētes in manibus/gremio
qz gestātes puulum 7 tāto gaudio augustus est pfusus
q' thura obtulit 7 pcepit ne quis eū deum amplius ap-
pellaret. Ibi itaqz postea ecclesia dei matris facta est.

Actiuitas dñi n. 12

1. Pallas

2. Ozosius

3. Romanis

2. natus i berthelem

1. Ozosius 7 Aug⁹

2. P. al.

3. P. al.

4. P. al.

5. P. al.

6. P. al.

Item tempe natus est xpi et sub regimine augusti imperatoris tanta pax fuit per uniuersam terram per annos duodecim et nusquam in orbe quisquam bella contra quemquam moueret. Et ideo romani construxerunt templum pacis de quo uaticinatum fuit quod tam diu stare deberet donec uirgo filium pareret et quia hoc impossibile uidebatur. Ideo in pariete talis scriptura facta fuit templum pacis eterne. Illud autem templum funditum ruit quando maria uirgo christum peperit. facta est autem natiuitas christi hoc modo sicut euangelica narrat hystoria. Erat enim edictum a cesare augusto octauiano uidelicet imperatore qui augustinus ab augumento reipublice dictus est ut describeretur uniuersus orbis. Et ibant omnes homines ut profiterentur singuli in ciuitate sua unde natus fuerat. Ascendit autem et iosepha galilea prouincia de ciuitate nazareth in iudeam prouinciam in ciuitatem dauid que uocatur bethleem. Ideo quia erat de progenie dauid ut profiteretur cum maria desponsata sibi uxor in proximo pariete. Cum autem essent in bethleem impleti sunt dies ut pateret et peperit filium suum primogenitum. Glosa dicit primogenitum id est non post alium sed ante quem nullum peperat quod est contra aliquos hereticos qui dicebant christum dei primogenitum respectu sequentium filiorum. Et panis eius inuoluit ac in presepio posuit et quia non erat ei locus in diuersorio secundum bedam. Diuersorium dicitur domus inter duos muros duas ianuas habens. Unde secundum bedam diuersorium dicitur quasi diuersa huius orificia id est duo ora vel diuersorum est platea inter duos vicus ex utroque latere huius mure et in utraque extremitate habens portam scilicet ut sit exitus in utrumque vicum desuper coopta propter aeris intemperie ut in festiuis diebus possint ciues ibi conuenire ad confabulandum et collu-

Modus

glosa

debum Et pastores in regione eadē vigilātes et custodiētes vigilas noctis sup gregē suū Et ecce angel⁹ dñi stetit iuxta pastores et claritas dei circūfulsit illos et timuerūt timore magno Et dixit eis āgel⁹ Nolite timere. Ecce euāgeliso vobis gaudiū magnū qđ erit omni populo qz natus est nobis hodie saluator mūdi qui est xpūs dñs in bethleē ciuitate dauid Et vt credatis nec dubitatis Hoc vobis signū inuenietis infantes pānis inuolurum et positum in presepio Et subito facta est cū angelo multitudo militie celestis laudātium deū ac dicētūz Gloria in altissimis deo et in terra pax homib⁹ bone voluntatis Et factū est vt recesserūt angeli ab eis. Pastores loquebātur adinuicem Trāseamus vsqz bethleēz et videam⁹ hoc verbū scz ab eterno genitū qđ nūc factū est caro qđ dom⁹ pē fecit id est genuit et incarnari fecit et ipm incarnatū ostēdit nobis scz p angelum qui hoc nobis nūciauit Et venerūt festinātes et inuenerūt mariā et ioseph infantē positū in presepio Vidētes aut cognouerūt oculis corpālibus et cognitōe intellectuāli de verbo qđ dictū erat illis scz ab angelo de puero hoc scz qđ illud verbū esset ver⁹ Unde scđm glosaz viderūt carnes exteri⁹ cognouerūt p fidē interi⁹ verbus idē dei filius. Et oēs qui hoc audierūt a pastoribus admirati sunt. Maria autem conseruabat omnia verba hec cōferens in corde suo nō solum verba sed etiam que circa se facere viderat ad ea que in prophetis legerat adimplenda. Et reuersi sunt pastores ad curam gregis sui glōzificantes corde et laudantes ore deum in omnibus id est de omnibus que audierant ab angelis et viderant scilicet propriis oculis laudemus et glōzificemus et nos deum qui fecit nobis

f. Seta Anastasia.

salutē mittendo nobis redēptorem dñm nrm ih̄m xp̄m
qui cū eo ⁊ spū sancto uiuit ⁊ regnat de⁹ p oīa secula se-
culoz. Item eodez die natale sante anastasiae uirginis
que fuit nobilis et a scō Crisogono in fide xp̄i erudita
que sub dyocleciano impatore pro fide xp̄i primo est in
carcerata ⁊ ibi fame macerata. Deinde cū ducētis uiris
⁊ septingētis feminis ad insulas palmarias delata, ip̄a
quidez igne, ceteri uero variis interfectōnibus martiriū
consumauerūt Anno dñi ducētesimo lxxvii.

Stephanus p̄tho
MARTIR.

A pud hierusolimā natalis sancti stephani p̄tho mar-
tiris qui a iudeis nō longe post passionē xp̄i lapida-
tus est eodez scz anno ascensionis ipsius. Illic cū esset de
septē diaconibus ab apostolis in ministeriū predicādi
uerbū dei ordinat⁹. Erat etiaz plenus gr̄a ⁊ fortitudine
faciebatqz signa magna in populo. Surrexerūt autem
quidā de sinagoga disputātes cū stephano ⁊ non pote-
rant resistere sapiētie et spiritui qui loquebat. Tūc misē-
rūt uiros qui dicerēt se audisse eū dicētes uerba blasphe-
mie in moisen ⁊ deū cōmouerūt itaqz plebez ⁊ seniores
⁊ scribas ⁊ cōcurzētes rapueūt eū ⁊ adduxerūt in cōsiliū et
statuerūt testes falsos dicentes. Homo iste nō cessat lo-
qui uerba aduersus locū sc̄m ⁊ legē. Audiuim⁹ em̄ eū di-
cētem qd̄ ih̄s nazareus hic destruet locū istū ⁊ mutabit
traditōes quas tradidit nobis moises. Et intuētes eum
qui erāt in cōsilio uiderūt faciē ei⁹ tanq̄ faciē angeli stā-
tis inter illos. Et cū inter cetera uerba diceret quē pphe-
taz nō sunt p̄secuti p̄res v̄ri ⁊ occiderūt eos qui prenūci-
abant de aduentu iusti. Audientes hec ⁊ his similia dis-
secabantur cordibus suis et stridebant dentibus in eū.
Cum autē esset stephanus plenus spiritu sancto inten-

dens in celum vidit gloriam dei et ihesum stantem a dextris dei Et ait ecce video celos apertos et filium hominis stantem a dextris dei Exclamantes autem omnes voce magna contumuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum et eicietes eum extra civitatem lapidabant et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur saulus Et lapidabant stephanum invocantem et dicentem Domine ihesu accipe spiritum meum. Postis autem genibus clamavit voce magna dicens Domine ne statuas illis hoc peccatum Et cum hoc dixisset obdormiuit in domino. Cuius corpus viri timothei Nicodemus et Gamaliel qui semper erant pro christianis sepelierunt deuote.

1. In asia prouincia ciuitate epheso natalis sancti Iohannis. Iste est iohannes apostolus et euangelista filius zebedei frater iacobi virgo electus a domino atque inter ceteros magis dilectus. Iste a christo in iuuetute vocatus ad apostolatam a nuptiis volens nubere et virgo prima fuit. Iste supra pectus domini in cena recubuit et ab ipso sacro dominici pectoris fonte potauit. Iste christus in cruce matrem virginem virgini commendauit dicens mulier ecce filius tuus etc. Beatus iohannes post penthecosten diuisis apostolis in asiam profectus est. Imperator autem domitianus qui secundus post neronem christianorum persecutor extitit intelligens eius famam accersitum eum propter predicacionem et populi illius terre ad fides christi conuersionem in dolum feruentis olei ante portam latinam mitti iussit. Ille autem inde exiit illesus a corruptione sicut a corruptione carnis extiterat alienus. Videns ergo domitianus quod nec sic a predicacione desisteret eum

Iohannes ^{apostolus}
Euangelista

in patibmos insulaz in exiliū relegauit vbi solus degēs
apocalipsim scripsit. Eodez aut anno domicianus pro
pter nimisā sui crudelitatem occidit et a senatu quicquid
domicianus fecerat irritatur et reuocatur. Sicq3 bñs io-
hannes qui cū iniuria in insulaz deportatus fuerat euz
bonoz maximo ad ephesuz remeauit occurēte vniuer-
so populo clamāte et dicēte Benedictus qui venit in no-
mine dñi. In ingressu aut ipsi⁹ oruzianā discipulā suā
que mortua efferebat suscitauit que statim pzādiū fe-
cit ac sibi ministravit. Inter alias virtutes magnitudo
signoz eius hec fuit. Item gemaz fragmēta in ppriaz
reformaui naturā. Viduā quoq3 pzcepto populi susci-
tauit. Et rediuuū corp⁹ iuuenis remeate aia repauit bi-
bens letifex haustu nō solum euasit piculum sed eodez
pstratos poculo in vite repauit statū. Cū aut esset ānoz
nonaginta nouē apparuit ei dñs ih̄s xp̄s cū discipulis
suis et ait illi. Veni ad me qz tēpus est vt epuleris in con-
uiuio meo cū fratribus tuis. Surgēs ioh̄es cepit ire et
dñs dixit ei dñica resurzedōnis mee die qui post quinq3
dies futur⁹ est venies ad me. Et cū hec dixisset celo rece-
ptus ē. Dñica aut die cōuenit vniuersus populus in ec-
clesiā que in ei⁹ noie fabricata erat. Et a pzimo pullozū
cantu agēs misteria oēm q3 populū vsq3 ad hozam diei
terciā allocutus est dicēs. I fr̄es mei agnoscite quāta bo-
na dñs vobis p me p̄stiterit et pseuerate in ei⁹ mādaris
me em̄ die hoc dñs de mūdo vocare dignatus est. Post
hoc iussit iuxta altare foueā fieri quadzātā et terzā ex
tra ecclesiā p̄ci et descēdens in foueā expādit man⁹ suas
ad deum et dixit inuitatus ad cōsuium tuū venio gra-
tias agens quia dignatus es me domine ihesu ch̄riste

ad tuas epulas inuitare sciens q̄ ex toto corde deside-
rabam te Suscipe me vt cum fratribus meis sim cū qui
bus veniens visitasti me Aperi mibi ianuam vite prin-
ceps tenebrarū nō occurrat mibi Tu es em̄ xp̄s filius
dei vni qui p̄cepto p̄ris mūdum saluasti tibi gr̄as re-
ferimus p̄ infinita secula seculorū Et cū omnis popul⁹
r̄ndisset Amen lux tanta apparuit sup̄ apostoloz vna
fere hora q̄ nullus in eū respicere potuit Recedete autē
lumine fouea inuenit̄ plena manna q̄d in illo loco vsqz
hodie generat̄ ita vt in fundo fouee instar minute bare
nescaturize videat̄ sicut in fontibus fieri cōsueuit vbi p̄
statur beneficia r̄. Obiit autē sc̄z anno post passionē dñi
etatis autes sue nonagintanouem ephesi.

¶ Pub betbleem natalis sanctorū Innocētuz quos he-
rodes ascalonita occidit. Sed notādum q̄ tres fue-
runt herodes sicut sacra scriptura cōmemorat quos fa-
mosos fecit eorū infamis crudelitas Primus dictus est
ascalonita sub quo dñs n̄r natus est. Secundus dictus ē
herodes annpas qui iobem baptistam decollauit. Ter-
cius dictus est herodes agrippa qui iacobū occidit ⁊ pe-
trum incarcerationit Herodes ascalonita vt vidit magos
hierosolimā venisse ⁊ de ortu noui regis diligētius scissi-
tasse turbatus est ⁊ om̄s hierosolima cū illo timens ne
de vezorū regū genere aliquis natus esset qui eū tanq̄
regni inuasorem repelleret rogauit magos vt puerū di-
ligēter inquirerēt ⁊ eo inuēto sibi nūciaret simulans se
velle adorare quē volebat occidere Verūtamen magi p̄
aliam viam reuersi sunt in regionem suam Videns autē
herodes q̄ nequaquam ad se venirent illusum se credi-
dit et ab inquisitione pueri ihesu animum reuocauit.

Innocentes.

Cum autē audisset que pastores dixerāt et que Symeon
et anna pphetauerāt uehemēter timuit et de nece puero
rui cogitauit ut cū eis ille quē ignorabat occideret Ad
amonitōnem autē angeli ioseph in egyptū in ciuitate
bermopolim cū puero et mēte eius fugit ibiqz septē ānis
usqz ad obitū herodis pmanit Herodes autē irat⁹ val
de et mittēs occidit oēs pueros qui erāt in bethleem et in
oibus finibus eius a bimatu et infra scōm tēpus qd ex
quisierat a magis Dicti sunt autē innocētes triplici rōe
Primo rōne uite qz uitā innocētes habuerūt. Secūdo rōe
pene quā innocēter et iniuste passe sunt. Tercio rōe inno
cētie assecute qm̄ in ipso martirio assecuti sūt baptisma
lem innocētiāz Illi ḡ sunt qui nō inquinauerūt uestimē
ta sua id est corpa isti sunt uerilli uerū ihu xp̄i et duces ex
ercitus flores martirū primitiē xp̄o qz sicut in lege ueteri
primi fructus dicūtur primitiē Sic et isti ueri innocen
tes sunt primi qui pro xp̄o sunt occisi ab herode iniquo
qui herodes ex pmissiōe diuina post occisionē puerozū
incidit in grauissimū dolorē qui cū a medicis curari nō
potuit seipm̄ cultello necās cōputruit. uetozem ipsi⁹ ne
mo sustinere potuit et nūc stridet in inferno. ideo alia et
Te deū laud. nō dicim⁹ in festo innocētūz qz ecclesia cō
patit martirib⁹ et parētib⁹ occisorū et etiā qz in limbū de
scēderūt et p. xxx. ānos manserūt donec xp̄i sanguine libe
In britania puincia ciuitate cātuarā nata / razetur
le sc̄i Thome epi eiusdez ciuitatis et martiris. qui adhuc
iuuenis omnib⁹ ḡtosus fuit qui primo eiusde ciuitatis
archidiaconus factus est et tātuz placuit regi ut post de
cessuz archiep̄i inuictus et coactus a rege et a quodaz car
dinali ep̄us est factus qui subito in uirū altez est muta

Tomasep̄.

tus lectōni ⁊ orōni sp̄ intētus ⁊ ieiunāns ⁊ cilicio carnem
suā cruciauit. nō solū aut̄ ciliciū pro camisea deferebat
sed etiaꝫ femozalia vsqꝫ ad poplicē baiulabat. Rex aut̄
ad volūtatē suā in detrimētuz ecclesie ipsum inflectere
nōtebat qui dū oīno assentire noluit cōtra se irā regis ⁊
p̄ncipū p̄uocauit ita vt etiā sibi rex mortis sententiā
mīnaret. Ideo ipse dans locū ire exulauit p̄ sex ānos cō
tinue. Septimo aut̄ āno ad suā ecclesiā rediit et quinto
die natiuitatis sue in ecclesia in basilica sedis sue p̄esu
le exiit ministri diaboli armati cū multis irruūt sacraz
coronā abscedūt cerebz effusum cū sanguine crudeliter
spargūt. Adeo aut̄ vltio diuina desecuit in hostes vt alii
sine cōfessione discederent alii digitos ⁊ man⁹ dētib⁹ la
niarēt ⁊ alii fami furiētes alii palitici alii amētes effecti
maifesta necis iniuste iudicia relinquētes. Obiit aut̄ an
no dñi. M. clxxiiii. Dū aut̄ clerici requiem eternā incipe
rēt ⁊ pro eo missaz agerēt defunctorū subito vt alūt ā ge
loꝝ choꝝi astātes voces cātantiū interzūpunt martiris
missaz incipiūt. Letabit̄ iust⁹ in tē. cōcinūt ⁊ ceteri cleri.

Apud spoletū natale Marcelli ⁊ Exu (ei prosequūt
perātū martirū qui passi sūt sub maxiano impatore. M. di
primo eculeo suspēsi. deinde fustib⁹ grauiter mactati p⁹
ungulis abrafi ⁊ lateꝝ adustioe assati martiriū glorio
so certamie cōpleuerūt. Itē depositō scīssimi dauid regis
⁊ p̄ophe qui ortus ē de tribu iuda fili⁹ yesse natus est in
bethleē. Inter frēs etate mīnoz mēte p̄stātiōꝝ a dño in
regem vocatus a p̄pheta Samuele in regem vinctus
patiens in aduersis p̄ubēs in periculis in peccato pro
prio dolens pronus ad penitentiam velox ad veniam.
M. di quadragesimo regni sui ⁊ septuagesimo etatis sue

Marcellus
et Exuperantius

Siluester.

anno die huius vite clausit extremū sepultus in ciuita
Rome natale sancti Siluestri pape. Ite sua bethleem
hic a matre re et nomine iusta genitus et a cirino presbytero eru
ditus hospitalitatem summo opere exercebat. Erat enim aspectu
angelicus sermone nitidus corpore integer opere sancti consilio
magnus fide catholicus spe patientissimus caritate dif
fusus. Adortuo gmelchiade episcopo urbis Rome Siluester
ab omni plebe plurimum reuerentem ab omni clero in episcopum
est electus. Ille omnium orphanorum et viduarum et pauperum nomina
in matricula scripta habebat et omnibus necessaria ministrabat
et providebat. hic tricesimus quartus fuit papa post
sanctum petrum. Et omnes predecessores sui sunt martirizati ut in
chronicis inueniuntur. hic siluester constituit crisma ab episcopo con
fici et ut baptizatum in consecratione liniat personaliter. Et
constituit quod nullus laicus crimen aut violentiam clerico au
deat inferre. Item constituit quod nullus clericus propter cau
sas quacumque citandus est ad iudicium seculare sed spirituale.
Ille constituit quod sacrificium altaris non in serico neque in panno
tincto celebretur nisi tantum in lino ex terza procreato. Ille
propter fidem christi a tarquino preside captus et incarceratus
minando sibi mortem in crastino inferendam. Et ipse sanctus sil
uester dixit Stulte hac nocte repererit demones animam tuam
a te. Et sic vocatus ad cenam os piscis versus est in gutture
suo et sic in mensa obiit. et sanctus siluester statim de carcere
liberatus est. Ille baptizauit Constantinum imperatorem filium
belene regine qui primo fuit persecutor ecclesie et incidit
in lepram sed postquam baptizatus fuit statim mundatus
est a lepra et fidem recepit. Ille duodecim doctissimos in
deorum magistrum uerbis et miraculis superauit et ad fi
dem christi conuertit una cum belena regina et omni populo

Illic sanctam helenam matrem Constantini impatoris
 post baptismum misit hierosolimam; ad inquirendam scam
 crucem Illic draconem in quadam fouea latitatem qui
 quotidie .ccc. homines suo flatu interfecit occidit et plu-
 rimos ex fetore draconis pene mortuos incolumes et sa-
 nos reddidit Sicq; populus romanus p beatum silue-
 strum a duplici morte liberatus est scz a cultura idolorum
 et a veneno draconis Illic silvester sedit annos .xxiii.
 Tandem cum morti appropinquaret clerum de tribus
 amonuit .primo ut inter se caritatem haberet .secundo ut
 ecclesias suas diligentius gubernaret .tercio ut gregem
 a luporum morsibus custodiret .Post hec in dno feliciter
 obdormiuit circa animum dni .ccc. xxx. et sepultus est in ci-
 miterio pristille .7c. *Deinde redit ad principiu mensis p janua .a ff. p. hinc vale Scitoz*

¶ Finis viola sanctorum feliciter, deo grās;

